

LETNO POROČILO 2018

Krka, d. d., Novo mesto

Živeti zdravo življenje.

- PRAZNA STRAN -

Kazalo

UVOD	5
PISMO PREDSEDNIKA UPRAVE	5
POROČILO NADZORNEGA SVETA ZA LETO 2018.....	9
POMEMBNEJŠI PODATKI O POSLOVANJU SKUPINE KRKA	18
PREDSTAVITEV SKUPINE KRKA.....	19
PREGLED POMEMBNEJŠIH DOGODKOV IN NAGRAD V LETU 2018.....	24
DOGODKI PO ZAKLJUČKU OBRAČUNSKEGA OBDOBJA.....	26
POSLOVNO POROČILO	27
IZJAVA O UPRAVLJANJU DRUŽBE KRKA	27
IZJAVA O NEFINANČNEM POSLOVANJU	42
RAZVOJNA STRATEGIJA SKUPINE KRKA	44
PRIČAKOVANO MAKROEKONOMSKO OKOLJE V LETU 2019.....	48
OBVLADOVANJE TVEGANJ	52
DELNIČARJI IN TRGOVANJE Z DELNICO	67
ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	70
TRŽENJE IN PRODAJA IZDELKOV IN STORITEV.....	76
SKUPINE IZDELKOV IN STORITEV	88
RAZVOJ IN RAZISKAVE.....	107
PROIZVODNJA IN OSKRBNNA VERIGA	115
VLAGANJA IN NALOŽBE	118
INTEGRIRANI SISTEM VODENJA IN KAKOVOST	121

TRAJNOSTNI RAZVOJ	128
ODGOVORNOST DO ZAPOSLENIH.....	129
ODGOVORNOST DO VLAGATELJEV.....	137
ODGOVORNOST DO ODJEMALCEV	138
ODGOVORNOST DO DOBAVITELJEV OPREME IN IZVAJALCEV DEL.....	140
ODGOVORNOST DO DOBAVITELJEV SUROVIN IN OSNOVNIH MATERIALOV.....	141
ODGOVORNOST DO DRUŽBENEGA OKOLJA	141
ODGOVORNOST DO NARAVNEGA OKOLJA.....	145
KAZALNIKI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ZA DRUŽBO KRKA ZA LETO 2018	156
RAČUNOVODSKO POROČILO.....	159
UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	161
IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE.....	161
KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRKA.....	162
RAČUNOVODSKI IZKAZI KRKE, D. D., NOVO MESTO	227
PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2018 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV	296

UVOD

Pismo predsednika uprave

Spoštovani delničarji, partnerji in sodelavci!

Leto 2018 je bilo za Krko uspešno. Celotni prihodki od prodaje so znašali 1 milijardo 331,9 milijona EUR in so se povečali za 5 %. Od tega smo prodali za 1 milijardo 326,7 milijona EUR izdelkov in storitev ter v primerjavi z letom 2017 dosegli 5-odstotno prodajno rast in 7-odstotno količinsko rast. Proizvedli in zapakirali smo rekordno količino zdravil na recept, izdelkov brez recepta in veterinarskih izdelkov, skupaj 14,3 milijarde enot. Hkrati smo dosegli največjo proizvodnjo na mesečni in četrtletni ravni.

Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA), se je povečal za 12 % in je v letu 2018 znašal 343,3 milijona EUR, dobiček iz poslovanja (EBIT) se je povečal za 17 % in je znašal 232,7 milijona EUR, čistega dobička pa je skupina Krka ustvarila za 174,0 milijonov EUR, kar je 14 % več kot leta 2017. Donosnost kapitala (ROE) se je izboljšala za 1,1-odstotne točke in je znašala 11,5 %.

Rast prodaje v vseh prodajnih regijah

V regiji Vzhodna Evropa smo v letu 2018 prihodke od prodaje povečali za 7 %. K prodajnemu rezultatu v vrednosti 412,9 milijona EUR je največ prispevalo uspešno poslovanje na obeh Krkinih ključnih trgih, Ruski federaciji in Ukrajini, pomemben delež pa so prispevali tudi vsi drugi trgi v regiji. Ruska federacija je naš vodilni regijski in največji posamični trg, na katerem svoj tržni delež še povečujemo. Vrednost prodaje na njem je znašala 274,7 milijona EUR, kar predstavlja 2-odstotno rast glede na leto 2017. V rubljih izražena rast je bila 15-odstotna, dosegli pa smo jo z 18-odstotnim povečanjem količinske prodaje. V Ukrajini je farmacevtski trg po obdobju stagniranja že v letu 2017 beležil rast, ki se je v letu 2018 še povečala. S prodajo v vrednosti 56,2 milijona EUR in 24-odstotno rastjo, ki je bistveno preseгла rast trga in neposrednih konkurentov, smo drugi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

V regiji Srednja Evropa smo prodali za 318,3 milijona EUR izdelkov, kar je glede na leto 2017 5 % več. Prodajno rast smo dosegli na vseh regijskih trgih. Vrednostno smo najbolj zrasli na Poljskem, relativno pa v Estoniji. Na poljskem trgu, ki je največji regijski trg in eden od Krkinih ključnih trgov, smo prodali za 148,8 milijona EUR izdelkov, kar je 3 % več kot v letu 2017. S tem smo dosegli največjo rast med tujimi ponudniki generičnih zdravil na tem trgu.

V regiji Jugovzhodna Evropa smo prodali za 176,2 milijona EUR izdelkov, kar je 9 % več kot v letu 2017. K rasti je prispevala večina regijskih trgov, vrednostno pa največ Srbija, kjer smo prodali za dobrih 5 milijonov EUR več kot v letu 2017.

Na trgih Zahodne Evrope, ki jih uvrščamo med Krkine ključne trge, je prodaja izdelkov dosegla 287,1 milijona EUR. Vrednostna rast prodaje je znašala 1 %, količinska prodaja pa je bila nekoliko manjša kot leta 2017. Vodilni trgi so bili Nemčija, skandinavske države, Španija in Francija. Kot pomemben dosežek naj omenim, da raste predvsem prodaja prek Krkine lastne marketinško-prodajne mreže, s katero smo ustvarili več kot 70 % regijske prodaje.

Regija Čezmorska tržišča s prodajo v vrednosti 43,4 milijona EUR ostaja najmanjša, a z 12-odstotno rastjo najhitreje rastoča Krkina regija. Rast smo beležili v vseh treh prodajnih pisarnah, v katerih združujemo številne regijske trge. Več kot devet desetih prodaje so prispevala zdravila na recept, ki jih večinoma tržimo pod lastnimi blagovnimi znamkami.

Na domačem trgu, ki je prav tako eden od Krkinih ključnih trgov, smo v letu 2018 prodali za 88,9 milijona EUR izdelkov in storitev, med katerimi so pomembne zdraviliško-turistične storitve, ki jih trži naša hčerinska družba Terme Krka. Vrednost prodaje izdelkov je znašala 51,3 milijona EUR, kar predstavlja 3-odstotno vrednostno rast, ki smo jo dosegli ob 4-odstotni količinski rasti prodaje.

Povzamem naj še našo prodajo po skupinah izdelkov. Večkrat pravimo, da je Krka tovarna zdravil, saj zdravila na recept predstavljajo veliko večino naše prodaje – v letu 2018 kar 83 %. Naše največje terapevtske skupine zdravil na recept so bila tudi v letu 2018 zdravila za bolezni srca in žilja, zdravila za bolezni osrednjega živčevja ter zdravila za bolezni prebavil. Skupaj predstavljajo več kot tri četrtine naših zdravil na recept. Med večjimi terapevtskimi skupinami so še zdravila za zdravljenje bolečine, zdravila za sistemsko zdravljenje okužb in zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov. Proizvajamo

še zdravila za zdravljenje okužb s HIV in drugih virusnih okužb, sladkorne bolezni in bolezni sečil ter onkološka zdravila. Izdelki brez recepta so v letu 2018 predstavljali dobrih 9 % naše prodaje. Vodilne blagovne znamke so bile Septotele, Herbion, Nalgesin in Bilobil. Krkini veterinarski izdelki predstavljajo skoraj 5 % naše skupne prodaje in so namenjeni rejnim in ljubiteljskim živalim. Povečuje se zlasti prodaja izdelkov za ljubiteljske živali, ki je v letu 2018 dosegla skoraj 50 % prodaje veterinarskih izdelkov. Zdraviliške in turistične storitve Term Krka v Šmarjeških Toplicah, Dolenjskih Toplicah, Strunjanu, na Otočcu in v Novem mestu pomenijo v prihodkih skupine Krka 3 %. Terme Krka so zlasti med domačimi obiskovalci priljubljena turistična in zdraviliška destinacija, ki se od ostalih razlikuje po kakovostnih zdravstvenih storitvah.

23 novih izdelkov v letu 2018

V letu 2018 smo Krkino paletu zdravil na recept, izdelkov brez recepta in veterinarskih zdravil dopolnili s 23 novimi izdelki v 52 farmacevtskih oblikah in jakostih. Največ, 18, jih je bilo v skupini zdravil na recept, z enim smo dopolnili skupino izdelkov brez recepta, s štirimi pa paletu veterinarskih izdelkov.

Za Krkin razvoj in raziskave ter proizvodnjo je značilna visoka stopnja vertikalne integracije, ki je skupaj s povezovanjem razvojnih in proizvodnih procesov ključna prednost Krkine razvojne strategije. Omogoča nam, da na trge kot prvi generik vstopamo z izdelki, ki imajo visoko dodano vrednost, in jih obvladujemo v vseh fazah njihovega življenjskega cikla.

Naložbe in nagrada za tovarno leta 2018

V Sloveniji, na Hrvaškem in v Ruski federaciji smo vlagali v novo proizvodno opremo in posodabljali infrastrukturo. V skupini Krka smo v letu 2018 za naložbe namenili 96,3 milijona EUR, od tega 78,0 milijonov EUR v obvladujoči družbi in 18,3 milijona EUR v odvisnih družbah. To je nekoliko manj kot prejšnja leta, ko smo gradili in opremljali Krkino do takrat največjo naložbo za proizvodnjo končnih izdelkov – Notol 2.

V letu 2018 je bila Krkina ključna naložba Razvojno-kontrolni center 4 (RKC 4) v proizvodnem kompleksu v Novem mestu. Potrebujemo ga za razvoj in zagotavljanje kakovosti v naslednjih letih. Vgradnja opreme še poteka in bo končana v prvi polovici leta 2019.

Na isti lokaciji gradimo večnamensko skladišče, s katerim bomo pridobili dodatne površine za skladiščenje vhodnih materialov in končnih izdelkov ter s tem povečali hitrost in fleksibilnost proizvodnje. Naložba bo v uporabo predana januarja 2020.

Krkin novi obrat za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notol 2 je bil na izboru, ki ga organizira časnik Finance, izbran za tovarno leta 2018 v Sloveniji. Vanj zaradi modularne zasnove sproti dodajamo tehnološko opremo, da lahko zadovoljimo vse večje potrebe po končnih izdelkih. Posodabljamo in povečujemo tudi proizvodne zmogljivosti v drugih obratih v Sloveniji in tujini. Dodatno smo opremili tovarno v Ruski federaciji in razširili proizvodni program na Hrvaškem. V Ljubljani gradimo novo poslovno stavbo Marketinga in Prodaje.

Prvi rezultati na Kitajskem

V letu 2018 smo v Ningbu z lokalnim partnerjem Menovo ustanovili skupno podjetje z imenom Ningbo Krka Menovo. Menovo in Krka sta pri različnih projektih plodno sodelovala že 15 let, kar nam je pomagalo pri našem za zdaj največjem projektu na Kitajskem.

V letu 2018 smo vplačali začetni kapital in zagotovili potrebno opremo. Za najeto proizvodno lokacijo smo pri EU pridobili certifikat dobre proizvodne prakse. V letu 2019 bomo z naložbami nadaljevali. Podjetje bo v nakupe osnovnih sredstev, namenjenih predvsem za proizvodnjo, vložilo nekaj milijonov EUR ter si tako zagotovilo odskočno desko za nadaljnjo proizvodno in poslovno rast.

Konec leta 2018 smo že začeli komercialno proizvajati prvi izdelek za trge zunaj Kitajske, hkrati smo zanj vložili vso potrebno registracijsko dokumentacijo za prodajo na kitajskem trgu. V 2018 smo naredili določene validacijske serije tudi za druge izdelke. V letu 2019 bomo vložili še 5 registracij za prodajo izdelkov na kitajskem trgu. Ponudbo izdelkov bomo sproti prilagajali tržnim potrebam in regulatornim priložnostim.

Strožje regulatorno okolje

V letu 2018 je bila kakovost farmacevtskih izdelkov pod drobnogledom na marsikaterem trgu. Prišlo je do več odpoklicev zdravil, kar kaže na vse večji pomen kakovosti v farmacevtski panogi. V večini primerov je šlo za neustrezne surovine, ki so vstopale v proizvodnjo končnih izdelkov. Odpoklicano ni bilo nobeno Krkino zdravilo. Na to gledamo kot na rezultat vlaganja v zagotavljanje kakovosti in v enaki meri Krkinega vertikalno integriranega poslovnega modela, v okviru katerega vse ključne procese, surovine in končne izdelke obvladujemo sami.

Farmacevtski proizvajalci so se v letu 2018 pospešeno pripravljali na novo zakonodajo EU o varovanju javnega zdravja z zaščito farmacevtske dobavne verige pred vstopom ponarejenih zdravil. Veljati je začela februarja 2019 in je uvedla zaščitne elemente embalaže, ki preprečujejo, da bi do bolnikov prišla ponarejena zdravila. Ruska zakonodaja že uvaja podobne spremembe. Skoraj vse svoje pakirne linije smo zato nadgradili z opremo, ki preprečuje neopazno odpiranje zloženek s končnim izdelkom in omogoča povezavo z informacijskimi sistemi v Krki, prek njih pa s podatkovnimi bazami za verifikacijo zdravil. Nove zahteve smo izpolnili zelo temeljito, zato pričakujemo, da z vidika kakovosti pomenijo dodatno konkurenčno prednost naših izdelkov.

Informacije glede pomembnega spora v zvezi z učinkovino perindopril

Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindopрила v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10,0 milijonov EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10,0 milijonov EUR, vendar je Krka v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila.

Sistematično vlagamo v svoje kadre in jih razvijamo

Zaposlenim omogočamo zanimivo delo v kulturno raznolikem mednarodnem okolju, v katerem se lahko poslovno, strokovno in osebno razvijajo. Vodstvo in zaposleni tako širimo svoja obzorja, hkrati pa lažje privabimo, prepoznamo in razvijamo kadrovske talente.

Konec leta 2018 nas je bilo v skupini Krka 11.390, kar je 5 % več kot leto prej. Zaposlenih z najmanj univerzitetno izobrazbo je bilo v skupini Krka konec leta 2018 skoraj 54 %. Smo še relativno mlad kolektiv s povprečno starostjo okoli 40 let, zato sta pomembna zgodnje odkrivanje in sistematični razvoj ključnih in perspektivnih sodelavcev. Več kot polovico zaposlenih dela v tujini.

Tudi v letu 2018 smo bili zvesti vrednotam in ciljem trajnostnega razvoja

Na odgovornost do naravnega okolja in na teme, povezane s trajnostnim razvojem, smo vse bolj pozorni. Zavedamo se, da s svojim delovanjem vplivamo na okolje. Vlaganj v varstvo okolja, varnost in zdravje zaposlenih ter v razvoj družbene skupnosti zato ne obravnavamo kot nepotrebnih stroškov, ampak kot dolgoročno naložbo, ki bo omogočila ohranitev oziroma izboljšanje kakovosti življenjskega prostora. Potrebe uporabnikov in družbenega okolja ter vplive našega podjetja poskušamo razumeti v stalnem in proaktivnem dialogu, na podlagi katerega v skladu s strateškimi cilji dopolnujemo dejavnosti na tem področju. Več o tem lahko preberete tudi v letošnjem poročilu. Izpostaviti želim nekaj okoljskih dosežkov. Za napajanje hladilnih stolpov smo del rečne vode nadomestili s čisto izpiralno vodo iz proizvodnje. Količine enot obremenitve odpadnih vod smo zmanjšali za 5 %, količino odpadnega blata na lastni čistilni napravi pa za 41,3 %. Iz 259 ton Krkinega odpadnega materiala iz aluminija in plastike je predelovalec izdelal 96 ton aluminija in 146 ton plastike. Količine odloženih odpadkov smo zmanjšali za 9 %, energetska učinkovitost priprave komprimiranega zraka pa smo zaradi nove tehnologije izboljšali za več kot 35 %.

Načrtujemo nadaljnjo rast prodaje in dobička

V letu 2019 načrtujemo prodajo v višini 1 milijarde 375 milijonov EUR in dobiček v višini 172 milijonov EUR. Načrte si bomo prizadevali preseči. Za vlaganja v povečanje in posodobitev proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture bomo predvidoma namenili dobrih 124 milijonov EUR. Še naprej bomo zaposlovali v Sloveniji in tujini ter število sodelavcev povečali približno za 4 %.

Politika dividend bo stabilna, zanje bomo ob upoštevanju naložbenih in finančnih potreb skupine Krka namenili več kot polovico čistega dobička večinskih lastnikov.

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

Poročilo nadzornega sveta za leto 2018

Spoštovane delničarke in delničarji ter drugi deležniki!

Krka je v letu 2018 izboljšala rezultate in vse bistvene kazalnike svojega poslovanja, ugodne so bile tudi razmere na večini njenih trgov.

V imenu članov nadzornega sveta v nadaljevanju opisujem naše nadzorniško delo v letu 2018.

Delo nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe Krka sestavlja 9 članov. Predstavniki delničarjev so prof. dr. Julijana Kristl, predsednik nadzornega sveta Jože Mermal, namestnik predsednika nadzornega sveta Andrej Slapar, dr. Boris Žnidarič, Borut Jamnik in Hans-Helmut Fabry. Predstavniki zaposlenih so namestnik predsednika nadzornega sveta Franc Šašek, dr. Mateja Vrečer in mag. Tomaž Sever. V Krkinem nadzornem svetu sta dve ženski in sedem moških, ki se razlikujejo po izobrazbi, delovnih izkušnjah, starosti in panogah, v katerih delujejo. Stari so od 46 do 70 let. Imajo formalno znanje s področja farmacije, kemije, prava, ekonomije, psihologije, matematike, družbenih znanosti, strojništva, organizacije in poslovanja. V svojih karierah so vodili in nadzirali številne družbe, organizacije in procese.

Delovanje in odločanje nadzornega sveta temelji na spremljanju ciljev družbe Krka in skupine Krka v skladu z zakonodajo, dobro domačo in mednarodno prakso ter internimi akti. Člani na sejah izražamo svoja mnenja in kritike, morebitna različna stališča pa poskušamo uskladiti in sprejeti soglasne sklepe.

Tudi v letu 2018 smo imeli za svoje delo na voljo vse, kar smo potrebovali. Krkine službe so zagotavljale tehnično podporo in sproti uvajale izboljšave. Za distribucijo gradiva in podporo pri delu je nadzorni svet celo leto uporabljal varno in certificirano digitalno platformo eNS, ki jo je razvila slovenska družba Ixtlan. Uprava je gradivo prek varnega spletnega mesta posredovala nadzornemu svetu sedem dni pred sejami. Za člana Hans-Helmuta Fabryja, ki prihaja iz Nemčije, smo na vseh sejah zagotavljali simultano prevajanje in vnaprejšnje prevode vsega gradiva za seje.

Člani so se sej redno udeleževali, le dva sta bila po enkrat opravičeno odsotna. Praviloma se sej udeležujejo člani nadzornega sveta, člani uprave in sekretar nadzornega sveta. Po potrebi, zagotovo pa ob sprejemanju letnega poročila, se jih udeležijo tudi pooblaščen revizorji zunanje revizijske družbe. Kot poročevalci se jih občasno udeležijo predstavniki strokovnih služb družbe, da predstavijo podrobnosti z obravnavanega področja, vendar je za poročanje odgovorna uprava.

Člani nadzornega sveta smo v letu 2018 zasedali na petih rednih sejah in obravnavali 46 točk dnevnega reda. Člani komisij nadzornega sveta so se sestali osemkrat in imeli eno dopisno sejo, obravnavali so 40 točk dnevnega reda ter nam o njih poročali in svetovali.

Na sejah smo obravnavali preteklo in tekoče poslovanje, finančna in poslovna tveganja, kadre, naložbe, izdelke in izpolnjevanje veljavne strategije. Spremljali smo, kaj strokovna javnost in analitiki menijo o Krki, primerjali Krkino poslovanje s konkurenco, se seznanjali z novostmi v družbi, farmaciji in poslovnem okolju ter vrednotili delo uprave. Skupaj z upravo smo pripravili gradivo za skupščino in predlog uporabe bilančnega dobička. Obravnavali smo poslovno-finančni načrt za leto 2019, ki ga je pripravila uprava, in se z njim strinjali. Nadzorni svet je tudi v letu 2018 izboljševal svoje delo, se samoocenil in sprejel akcijski načrt.

Ključna področja, ki jih je nadzorni svet obravnaval na sejah v letu 2018

Letno poročilo Nadzorni svet je v zakonskem roku preveril poročilo družbe Krka in skupine Krka za leto 2017 ter obravnaval revizorjevo poročilo, v katerem je revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Ljubljana ugotovila, da računovodski izkazi, ki so del letnega poročila, v vseh pomembnih pogledih in v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja pošteno predstavljajo finančni položaj družbe Krka in skupine Krka, njun poslovni izid ter denarne tokove. Na revizorjevo delo in poročilo ni imel pripomb. Sestavil in sprejel je tudi poročilo o svojem delu za leto 2017 in z upravo pripravil izjavo o skladnosti poslovanja Krke z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb.

Medletni rezultati Obravnaval je četrtno, polletno in devetmesečno poročilo o poslovanju družbe Krka in skupine Krka za leto 2018. O vseh medletnih poročilih mu je poročala revizijska komisija, ki je obravnavala zlasti računovodske in finančne vidike medletnih rezultatov ter tveganja. Ob vsakokratni analizi medletnih rezultatov sta se revizijska komisija in nadzorni svet podrobneje seznanila s tečajnimi tveganji in njihovim obvladovanjem.

Nadzor poslovanja odvisnih družb v skupini Krka Obravnaval je poslovanje Krkinih odvisnih, večinoma proizvodno-distribucijskih, distribucijsko-marketingških in marketingških družb v tujini, ki zaposlujejo približno polovico vseh zaposlenih v skupini Krka. Uprava je nadzornemu svetu poročala o poslovnem modelu teh družb, njihovi uspešnosti, pomembnejših poslovnih podatkih, morebitnih izzivih v poslovanju in podobnem. Seznanil se je z vsemi pomembnejšimi računovodskimi podatki o njih, zlasti s knjigovodsko vrednostjo Krkinih naložb vanje, številom zaposlenih, vrednostjo zalog, sredstev, kapitala, poslovnih prihodkov in poslovnih stroškov, poslovnim izidom iz poslovanja ter čistim poslovnim izidom. V okviru tega poročila se je prvič seznanil z novostmi o Krkini novi odvisni družbi, skupnem podjetju Ningbo Krka Menovo, ki ga je Krka v mestu Ningbo ustanovila s partnerjem Menovo in v katerem ima Krka 60-odstotni, partner pa 40-odstotni delež. Postopek ustanovitve družbe je bil končan januarja 2018.

Načrti poslovanja skupine Krka za leto 2019 Na seji novembra 2018 smo člani nadzornega sveta skupaj s člani uprave obravnavali načrt poslovanja družbe Krka in skupine Krka za leto 2019. Pripravila ga je uprava, ki je izhodišča predstavila nadzornemu svetu že na njegovi juljski seji.

V skupini Krka za leto 2019 načrtujejo prodajo v višini 1 milijarde 375 milijonov EUR in dobiček v višini nad 170 milijonov EUR. Za vlaganja, ki bodo namenjena predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture, načrtujejo sredstva v višini 124 milijonov EUR. Za leto 2019 načrtujejo povečanje števila zaposlenih v Sloveniji in tujini, skupaj približno za 4 %.

Načrt je vseboval podrobne podatke o prodaji po regijah in skupinah izdelkov, novih izdelkih, načrtovanih vlaganjih v razvoj in raziskave, nabavi osnovnih sredstev in naložbah, načrtu zaposlovanja ter projekcijah poslovnih rezultatov. Načrt poslovanja za leto 2019 izhaja iz prenovljene strategije razvoja za obdobje 2018–2022.

Sklic in izvedba skupščine delničarjev Nadzorni svet je kot vsako leto z upravo družbe pripravil dnevni red in gradivo za skupščino delničarjev, ki je bila 5. julija 2018, ter predlog uporabe bilančnega dobička in skupščini predlagal, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za leto 2017. Skupščini je še predlagal imenovanje revizijske družbe Ernst & Young d.o.o., Ljubljana za revizorja za leto 2018.

Naložbe Uprava nadzornemu svetu o naložbah poroča ob četrtnem, polletnem, devetmesečnem in letnem poročilu o poslovanju. Enkrat na leto pripravi podrobnejši pregled vseh večjih naložb in poroča zlasti o poteku del in usklajenosti z roki ter s predračunsko in obračunsko vrednostjo, pokaže fotografije gradbišč in objektov in tudi načrte, kjer je to pomembno. V letu 2018 smo člani obravnavali zlasti informacije o Razvojno-kontrolnem centru 4, Krkini ključni naložbi za potrebe razvojne dejavnosti na njeni osrednji lokaciji v Novem mestu. Dela so se začela že julija 2015, vgradnja in kvalifikacije opreme pa aprila 2017. Maja 2018 je bilo pridobljeno delno uporabno dovoljenje za farmacevtski razvoj, že leto prej pa za laboratorijski del. Vgradnja opreme se bo nadaljevala v prvi polovici leta 2019. Seznanili smo se tudi s pomembnejšo novo naložbo, večnamenskim skladiščem prav tako na Krkini osrednji lokaciji v Novem mestu. Gradnja se je začela že pozimi leta 2017, primopredaja uporabniku januarja 2020. Tako bo Krka zagotovila zmogljivosti za skladiščenje embalaže, surovin in končnih izdelkov za obdobje 10 let. Pomembna naložba v letu 2018, ki je namenjena dodatnemu povečanju zmogljivosti Krkinega osrednjega obrata Notol 2, je bila tudi Pakirnica 2. Seznanili smo se še z gradnjo nove poslovne stavbe v Ljubljani, ki bo predvidoma vseljiva sredi leta 2019.

Kapitalska struktura Uprava je na predlog nadzornega sveta pripravila poročilo o kapitalski strukturi družbe. Krka je med konkurenti znana kot malo zadolžena družba, kar večina vlagateljev in analitikov v tem obdobju podpira, saj cenijo konzervativnost in stabilno poslovanje brez večjih tveganj, povezanih z dolžniškim financiranjem. Po potrebi sicer uporablja tudi dolžniško financiranje, in sicer ob večjih likvidnostnih nihanjih, ki so posledica investicijskih izdatkov, izplačil dividend ali sprememb obratnega kapitala. Kot prva in za zdaj edina proizvodna družba s sedežem v Sloveniji je na celoviti ravni uvedla tudi tako imenovano združevanje denarnih sredstev, to je samodejno zbiranje denarja z računov odvisnih družb, ko je na njih presežek, in njihovo samodejno financiranje, ko je na njih primanjkljaj, kar omogoča prihranke in optimalno financiranje skupine Krka. V kontekstu kapitalske strukture smo člani obravnavali še lastniško strukturo. Ta je bila tudi v letu 2018 stabilna in je omogočala dolgoročno usmerjene odločitve. Fizične osebe so imele v lasti približno 40 % Krkinih delnic in so

v družbo vlagale zaradi njenega stabilnega poslovanja in rasti, visokih dividend, nezadolženosti in s tem varnosti, pa tudi zaradi družbene odgovornosti in vlaganja v okolje. Institucionalni vlagatelji so v Krko vlagali predvsem zaradi geografske in izdelčne razpršenosti naložb, stabilnega poslovanja in majhnega tveganja, višjih dividend kot pri konkurenci ter privlačnih možnosti za rast. Slovenski državni holding, Kapitalska družba in Republika Slovenija so trije največji delničarji in v Krko ne vlagajo le zaradi razlogov, ki so pomembni za druge vlagatelje, ampak tudi zaradi narodnogospodarskih vidikov.

Tveganja Uprava je nadzornemu svetu redno poročala o različnih tveganjih. Poleg valutnih, poslovnih in pravnih, med katerimi so pomembnejša zlasti tveganja s področja intelektualne lastnine, so bila v letu 2018 v farmacevtski panogi zelo izpostavljena tveganja glede zagotavljanja kakovosti izdelkov in novosti, povezane z vpeljavo zakonodaje za preprečevanje vstopa ponarejenih zdravil v zakonito dobavno verigo (Falsified Medicines Directive, FMD).

V letu 2018 je bila kakovost farmacevtskih izdelkov pod drobnogledom na marsikaterem trgu, saj smo bili priče številnih odpoklicev zdravil, kar kaže na velik pomen kakovosti v farmacevtski panogi. Odpoklicano ni bilo nobeno Krkino zdravilo, kar je rezultat vlaganj v zagotavljanje kakovosti.

Leto 2018 je zaznamovala tudi pospešena priprava farmacevtskih proizvajalcev na omenjeno novo zakonodajo, ki je začela veljati februarja 2019. Izdelki morajo biti pakirani tako, da je neodprtost zloženke dokazljiva, hkrati pa je treba zagotoviti njihovo sledljivost. Krka je z novimi moduli na pakirnih linijah in informacijsko podporo svoje zmogljivosti ustrezno nadgradila že v letu 2018.

Navedem naj še potek pomembnega spora v zvezi z učinkovino perindopril. Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindopрила v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10,0 milijonov EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke. Odločba Splošnega sodišča še ni pravomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10,0 milijonov EUR, vendar je Krka v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila. Nadzorni svet je bil v preteklih letih s potekom tega postopka sproti seznanjen.

Kot vsako leto je uprava nadzornemu svetu za posamezne izdelke in trge predstavila postopke, predvidene roke in tveganja, povezana z vsemi patentnimi in sorodnimi spori, v katerih je udeležena Krka.

Nadzorni svet je na novembrski seji obravnaval posodobljeni register tveganj skupine Krka, ki celovito prikazuje tveganja na ravni skupine in je namenjen pravočasnemu določanju in obvladovanju dejavnikov, ki lahko vplivajo na doseganje ciljev, opredeljenih v veljavni strategiji razvoja in v poslovniku kakovosti. Spremembe izhajajo zlasti iz posodobljene strategije razvoja skupine Krka, opozoriti pa je treba predvsem na nove izdelčne in terapevtske skupine in tehnologije, vstop na kitajski trg, več dolgoročnih poslovnih povezav z zunanjimi partnerji, digitalizacijo poslovanja in ostale novosti s področja informacijskih tehnologij. Register upošteva tudi spremembe v poslovnem okolju, zlasti zahteve glede skladnosti in transparentnosti poslovanja na vseh področjih, ter zaostreno zakonodajo, kot je na primer omenjena direktiva o preprečevanju vstopa ponarejenih zdravil v zakonito dobavno verigo. Med večjimi tveganji je register izpostavil rastoče cene pri dobaviteljih.

Ob obravnavah medletnih rezultatov poslovanja je uprava revizijsko komisijo oziroma nadzorni svet seznanjala z valutnimi tveganji. Izpostavljenost v ruskih rubljah je bila tudi v letu 2018 glavna valutna izpostavljenost skupine. Krka je v letu 2018 nadaljevala politiko delnega zavarovanja rublja, pri čemer ostaja odprava valutne izpostavljenosti z naravnimi metodami ključna usmeritev skupine Krka pri obvladovanju vseh valutnih tveganj.

Uprava je v kontekstu tveganj nadzornemu svetu poročala še o morebitnih tržnih in regionalnih tveganjih, kot so ukrepi oblasti ali regulatornih organov v državah ali spremembe modelov določanja cen zdravil.

Krkina Služba notranje revizije je revizijski komisiji, ta pa nadzornemu svetu, poročala o tveganjih, ugotovljenih v notranjerevizijskih pregledih.

Poslovna gibanja v farmacevtski industriji in analitska poročila o Krki V letu 2018 je Krko spremljalo 8 finančnih analitikov iz bank ali finančnih družb, od tega 7 tujih, spremljali pa so jo tudi analitiki večjih lastnikov. Kot vsako leto se je nadzorni svet seznanil z ugotovitvami zunanjih analitikov, ocenami poštene vrednosti Krkine delnice ter prednostmi, priložnostmi, slabostmi in nevarnostmi, ki jih v zvezi s Krko navajajo analitiki. Obravnaval je tudi aktualne informacije iz farmacevtske panoge.

Dodajmo, da je v letu 2018 družba še okrepila aktivnosti na področju odnosov z vlagatelji.

Poslovanje Krke in primerljivih podjetij Nadzorni svet redno primerja poslovanje Krke s konkurenti. Tudi v letu 2018 se je seznanil z rezultati poslovanja skupine Krka v primerjavi z drugimi generičnimi farmacevtskimi družbami, zlasti Gedeonom Richterjem, Stado, Lekom, Hikmo. Analiziral je zlasti prodajo, njeno strukturo po regijah in skupinah izdelkov, bruto dobiček, dobiček iz poslovanja (EBIT), dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA), dobiček pred davki in dobiček v obdobju, marže, kazalnika ROE in ROA, strukturo stroškov, podatke iz izkaza finančnega izida in z delnico povezane kazalnike. Krka se je med konkurenti po kazalnikih uvrščala na najvišja mesta.

Poročilo sveta delavcev o delavskem soupravljanju V skladu z 80. členom Zakona o sodelovanju delavcev pri upravljanju je predsednik sveta delavcev julija 2018 predstavil poročilo sveta delavcev. Njegov namen je bil nadzorni svet seznaniti s stanjem na področju soupravljanja delavcev, opozoriti na morebitne pomanjkljivosti in predlagati ukrepe. V poročilu je svet delavcev ocenil, da je sodelovanje z vodstvom podjetja dobro in medsebojni odnosi primerni, da so dogovori potekali v duhu sodelovanja in kooperativnosti ter iskanju skupne poti pri uresničevanju ciljev družbe. Tudi organizacijska klima in zadovoljstvo zaposlenih sta bila na visoki ravni. Člani nadzornega sveta smo se s poročilom seznanili in nanj nismo imeli pripomb, hkrati smo bili zadovoljni s pripadnostjo zaposlenih družbi in dobrim sodelovanjem med vodstvom in delavci, saj to pozitivno vpliva tudi na poslovne rezultate.

Obravnava rezultatov merjenja organizacijske energije V letu 2018 smo člani obravnavali rezultate merjenja organizacijske energije. Krka organizacijsko klimo in zavzetost zaposlenih meri na več načinov in že dalj časa. Že od leta 1998 jo vsaki dve leti – enkrat na vzorcu, enkrat pa so vključeni vsi zaposleni – meri z vprašalnikom, ki je nastal v okviru projekta Slovenska organizacijska klima (SiOK). Od leta 2007 meri odnos zaposlenih do podjetja tudi v okviru Dnevnikove akcije Zlata nit, in sicer vsaki dve leti, nazadnje konec leta 2018. Leta 2017 je preizkusila tudi metodologijo Planeta GV. Na podlagi ugotovitev vsi direktorji in vodje v družbi pripravijo akcijske načrte za izboljšanje ali vzdrževanje dobrih rezultatov, obravnava pa jih tudi pristojni interni odbor. Tematsko poročilo, ki smo ga člani obravnavali leta 2018, je dopolnjevalo informacije, ki jih vsako leto predstavi predsednik sveta delavcev in kažejo na tradicionalno dobro delovno klimo in pripadnost zaposlenih družbi. Temu pritrjujejo številne nagrade, ki jih je Krka v letih merjenja večkrat prejela: za najuglednejšega delodajalca, za sistematično vlaganje v izobraževanje in usposabljanje zaposlenih, za najboljšega zaposlovalca.

Sodelovanje s Službo notranje revizije Nadzorni svet daje soglasje k imenovanju, razrešitvi in prejemkom vodje notranje revizije, k aktom, ki urejajo namen, pomen in naloge notranje revizije, ter k letnemu in srednjeročnemu načrtu dela notranje revizije. Seznanja se tudi z letnim poročilom o delu notranje revizije.

Nadzorni svet je v letu 2018 določil nagrado za uspešnost vodje Službe notranje revizije za leto 2017 in za prvo polletje leta 2018. Obakrat je vodja zaradi uspešnega dela prejela nagrado.

Seznanil se je z letnim poročilom notranjerevizijske službe, na katerega ni imel pripomb.

Glede na določila Zakona o gospodarskih družbah 1 (ZGD-1) je obravnaval in dal soglasje k pogodbi o zaposlitvi vodje Službe notranje revizije za naslednje pogodbeno obdobje, ki je nastopilo 1. 4. 2018.

Obravnaval je načrt njihovega dela za leto 2019 in se z njim strinjal.

Vsakokrat je nadzornemu svetu poročala in svetovala revizijska komisija.

Delo in nagrajevanje uprave ter posodobitev pravilnika o določitvi variabilnega dela plače uprave Nadzorni svet je v letu 2018 posodobil Pravilnik o določitvi variabilnega dela plače uprave, ki bo začel veljati leta 2019. Usklajen je z novostmi iz Strategije razvoja skupine Krka za obdobje 2018–2022.

Uspešnost uprave se meri s kvantitativnimi in kvalitativnimi merili. Kvantitativna merila, ki so veljala v letu 2018, so vrednostna in količinska rast prodaje, rast denarnega toka iz poslovanja in dobička iz poslovanja ter donosnost lastniškega kapitala. Kvantitativnim merilom so bile dodane dividende, saj je prenovljena strategija spremenila dividendno politiko. Kvalitativna merila uspešnosti, ki so veljala v letu 2018, so aktivnosti na novih indikacijskih področjih, implementacija novih zahtev, na primer s področja kakovosti ter regulatornega in drugih področij, vstop na nove trge, lansiranje novih izdelkov, družbena odgovornost, Krkin ugled ter odnosi z vlagatelji in javnostjo. Ker pa prenovljena strategija razvoja še bolj kot prejšnja poudarja informacijsko, naložbeno in kadrovske področje, so bila ob prenovi med kvalitativna merila dodana tudi ta tri področja. Tehnično so bile posodobljene uteži in referenčna obdobja ter model izračuna. Dodajmo, da to ni bila prva večja prenova modela za nagrajevanje uprave. Pravilnik smo namreč v nadzornem svetu prvič sprejeli leta 2009 in ga nato redno posodabljali, da bi sledil potrebam glede ocenjevanja in nagrajevanja uprave. Prvič smo ga posodobili leta 2012, ko smo prenovili kvantitativna merila uspešnosti in prvič dodali kvalitativna merila. V letu 2014 je bil usklajen s takratno strategijo razvoja skupine Krka, v letu 2016 pa je bilo tudi za delavsko direktorico, članico uprave, uvedeno variabilno nagrajevanje.

Nadzorni svet redno spremlja delo uprave, dvakrat na leto, ko članom uprave v skladu s pravilnikom določi variabilni del plače, pa ga ocenjuje na podlagi zgoraj opisanih meril.

Variabilni del plače uprave je izplačan v dveh delih – kot akontacija na osnovi polletnih rezultatov in poračun na osnovi letnih.

Delnice in delniška struktura Nadzorni svet se je vsako četrtletje seznanil z aktualnimi informacijami o delnici, zlasti s poročilom o pridobivanju lastnih delnic ter z lastniško strukturo, trgovanjem in tečajem delnice.

Da bi uresničili veljavni sklep skupščine delničarjev glede sklada lastnih delnic, smo se strinjali s posodobitvijo Pravilnika o skladu lastnih delnic, ki konkretizira skupščinski sklep in določa okvire za oddajo nakupnih naročil, ki preprečujejo, da bi se zaradi nakupov lastnih delnic na trgu pojavili kazalniki tržne manipulacije. Med drugim določa omejitve glede cene posameznega nakupa delnic, ustrezno razporeditev nakupov glede na celoten razpoložljivi čas trgovanja, prepoved trgovanja v zaprtih obdobjih ter ukrepe za primerno transparentnost nakupov in obveščanje javnosti. Stari pravilnik je določal, da lahko družba na posamezen trgovni dan pridobi največ 25 % delnic družbe, ki so bile v zadnjih 20 trgovnih dneh v povprečju dnevno kupljene na tem organiziranem trgu. Ker je to predstavljalo oviro pri pridobivanju lastnih delnic ter s tem oviro za izpolnjevanje sklepa skupščine delničarjev, se je nadzorni svet strinjal, da se prag dvigne na 50 %, pri čemer je pravilnik ohranjal omejitve, kot jih opredeljuje regulativa, in vse druge že opisane varovalke.

Slovenski državni holding, d. d., je v letu 2018 na podlagi sklepa Vlade Republike Slovenije na Republiko Slovenijo neodplačno prenesel 2.362.194 delnic družbe. V letu 2018 sicer ni prišlo do večjih sprememb v lastniški strukturi ali tečaju delnice.

Nadzorni svet se je seznanil tudi s koledarjem zaprtih obdobj, ki prepoveduje trgovanje s Krkinimi delnicami osebam z notranjimi informacijami, med katere spadajo tudi vsi člani nadzornega sveta.

Krepitev dobre prakse delovanja nadzornega sveta Nadzorni svet je v letu 2018 izvedel redno letno samooceno po metodologiji Združenja nadzornikov Slovenije. Člani smo sekretarju posredovali izpolnjene vprašalnike za samooceno, na osnovi katerih je s predsednikom nadzornega sveta pripravil poročilo. Povprečna ocena je znašala 3,7 od možnih 4. Ocene so pokazale, da delovanje nadzornega sveta dosega skoraj najvišje standarde. Člani so predlagali še nekaj izboljšav za svoje delo, ki bodo uvedene v letu 2019.

Korporativni dogodki Poleg skupščine družbe Krka so se člani nadzornega sveta občasno udeleževali različnih poslovnih in družabnih dogodkov, povezanih z njihovim delom v nadzornem svetu.

Nadzorni svet je redno obravnaval tudi **ostale tekoče teme** v Krki in panogi.

Delo komisij nadzornega sveta

Nadzorni svet Krke je imenoval revizijsko komisijo in komisijo za kadrovska vprašanja, ki podrobneje obravnavata računovodske, revizijske, finančne in kadrovske teme. Obe mu poročata in svetujeta, odločanje pa ostaja v pristojnosti

nadzornega sveta. Mnenje nadzornega sveta v letu 2018 je bilo pri točkah, o katerih sta mu poročali in svetovali komisiji, enako njunemu.

Revizijska komisija

Revizijska komisija je v letu 2018 zasedala petkrat in imela eno dopisno sejo. Obravnavala je 31 točk dnevnega reda. Predsednik revizijske komisije je Borut Jamnik, njeni člani so še Boris Žnidarič, Tomaž Sever, Franc Šašek in Borut Šterbenc. Borut Šterbenc je zunanji strokovnjak za računovodstvo in revizijo in ni član nadzornega sveta, ostali člani komisije pa so člani nadzornega sveta.

Na vse seje komisije so vabljeni predsednik uprave, član uprave, ki je odgovoren za ekonomiko, finance in informatiko, ter vodja notranje revizije v Krki. Sej se lahko na lastno pobudo kadarkoli udeleži tudi predsednik nadzornega sveta. Vseh sej se udeleži sekretar nadzornega sveta. V letu 2018 sta se dveh sej udeležili tudi predstavnici revizijske družbe Ernst & Young d.o.o., Ljubljana.

V nadaljevanju povzemam vsebine, ki jim je revizijska komisija v letu 2018 namenila največ časa.

Letno poročilo Komisija je v letu 2018 obravnavala letno poročilo družbe Krka in skupine Krka za leto 2017 ter revizorjevo poročilo in poročilo nadzornega sveta za leto 2017 in nadzornemu svetu predlagala, naj ju sprejme. O poteku revizije poslovnih rezultatov sta članom komisije dvakrat poročali revizorka partnerica in koordinatorica revizije zunanjega revizorja Ernst & Young d.o.o., Ljubljana.

Medletni rezultati Ob vsakokratni obravnavi medletnih poslovnih rezultatov jih zlasti z računovodskega in finančnega vidika obravnava tudi revizijska komisija in o tem poroča nadzornemu svetu. V letu 2018 v medletnih poročilih ni bilo računovodskih oziroma finančnih posebnosti ali sprememb glede na preteklo prakso, razen obveznih, kot jih narekujejo spremembe mednarodnih standardov računovodskega poročanja.

Sodelovanje z zunanjim revizorjem ter predlog revizorja za revidiranje poslovnih rezultatov Komisija redno spremlja postopke zunanjega revidiranja in sodeluje z zunanjim revizorjem, ki revizijski komisiji sproti poroča o poteku revidiranja računovodskih izkazov za preteklo poslovno leto. Za revizorja za revidiranje poslovnih rezultatov za leto 2018 je predlagala obstoječo revizijsko družbo. Predlog je obravnaval nadzorni svet in se z njim strinjal, delničarji pa so ga na skupščini potrdili. Revizijska komisija je pregledala pogodbeno določila in nadzornemu svetu priporočila, naj jih sprejme.

Jeseni leta 2018 se je revizijska komisija začela ukvarjati z aktivnostmi za revizijo letnega poročila družbe Krka in skupine Krka za leto 2018. Pred začetkom revizije se predstavniki komisije praviloma sestanejo z revizorko partnerico in koordinatorico revizije in se dogovorijo o ključnih področjih dela. Sestali so se tudi v letu 2018, in sicer avgusta, da bi podrobneje proučili predvideni načrt revizije in sestavo revizijske ekipe ter se s predstavniki komisije uskladili smernice za podrobnejši pregled posameznih področij poslovanja za leto 2018. Sestanka so se v skladu s sklepom komisije udeležili predstavniki družbe in vodja notranje revizije.

Kot novost naj omenimo, da pooblaščen revizor razpolaga z dvema novima orodjema: Canvas Client Portal, ki je namenjeno za varno in učinkovito izmenjavo informacij z družbo, ter EY Helix (data analytics), ki omogoča obdelavo celotne populacije podatkov, iskanje morebitnih vzorcev, korelacij, trendov ter nepravilnosti in odstopanja v podatkih na izbranih področjih.

Obvladovanje nerevizijskih storitev V skladu z uredbo 537/2014 EU katerakoli družba znotraj skupine Ernst & Young, ki je pooblaščen revizor za revidiranje računovodskih izkazov Krke kot subjekta javnega interesa, ne sme znotraj EU za Krko ali katero od njenih odvisnih družb opravljati prepovedanih nerevizijskih storitev, druge nerevizijske storitve pa smejo opravljati samo, če to prej odobri revizijska komisija nadzornega sveta Krke. Za potrebe odobravanja je revizijska komisija sprejela Protokol predhodnega odobravanja nerevizijskih storitev, ki določa osnovna načela odobravanja, stroškovne omejitve ter postopek in trajanje odobritve dovoljenih nerevizijskih storitev.

V letu 2018 se je revizijska komisija v skladu s tem strinjala, da pooblaščen revizor opravi nerevizijske storitve: prevod računovodskega poročila v angleški jezik in pripravo poročila o odnosu do povezanih družb za odvisni družbi Terme Krka, d. o. o., Novo mesto in Farma GRS, d. o. o.

Notranje revidiranje Revizijska komisija je v letu 2018 obravnavala več tem v zvezi z notranjo revizijo. Pregledala je poročilo o delu Službe notranje revizije za leto 2017 in njeno poročilo o samoocenitvi. Obravnavala je tudi poročilo o delu Službe notranje revizije za obdobje od januarja do junija 2018 in načrt dela za leto 2019.

Tudi v letu 2018 je komisija nadzornemu svetu predlagala nagrado za uspešnost za vodjo Službe notranje revizije za leto 2017 in za prvo polletje leta 2018.

V letu 2018 je bilo treba v skladu s postopki družbe Krka obnoviti pogodbeno razmerje o zaposlitvi vodje notranje revizije. Revizijska komisija je pogodbo pregledala in jo nato poslala še nadzornemu svetu. Ta se je s predlogom strinjal.

V skladu z dobro prakso, mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in zakonodajo mora vodja notranje revizije pri pripravi načrtov dela presojati tudi morebitne izhodiščne informacije, ki jih pripravi revizijska komisija. Še preden notranja revizija pripravi predlog načrta dela za prihodnje leto, revizijska komisija da morebitne smernice za delo. Člani komisije so na osnovi predstavitve dela notranje revizije v letu 2018 ocenili, da začrtanih smernic ni treba spreminjati, saj so bile dobre, so pa vodji priporočili, naj pri pripravi načrtov za delo v letu 2019 upošteva tudi morebitne relevantne informacije zunanjega revizorja.

Vodja notranje revizije člane revizijske komisije redno seznaja z ugotovitvami notranjerevizijskih pregledov. Na seji v marcu 2018 je poročala o pregledih prodajnega področja v regijah Čezmorska tržišča in Zahodna Evropa ter področij razvoja in raziskav učinkovin, razvoja analitike, informacijske tehnologije, inženiringa in tehničnih storitev, varstva okolja in kadrov. Med odvisnimi družbami in predstavništvu je poročala o pregledih v Severni Makedoniji, Ruski federaciji, Belorusiji, Španiji, na Švedskem, Madžarskem in Hrvaškem. Na juljski seji je poročala o ugotovitvah revidiranja v odvisnih družbah v Nemčiji in Romuniji, na predstavništvu in v odvisni družbi v Bosni in Hercegovini, na predstavništvih v Albaniji in na Kosovu, v družbi Krka pa na področjih skladišč in transporta ter farmacevtskega razvoja. Pomembnih odstopanj niso ugotovili.

Obvladovanje tveganj Revizijska komisija je redno obravnavala zlasti finančna tveganja in o njih poročala nadzornemu svetu. Na vsaki seji je obravnavala valutna tveganja in se osredotočala zlasti na tveganje tečaja ruskega rublja, ki je Krkin ključni vir devizne izpostavljenosti. Obravnavala je tudi druga poslovna tveganja.

Izpostavim naj še v letu 2018 prenovljeni register tveganj, torej celovit popis tveganj in kontrolnih ukrepov na ravni Krke, ki ga je komisija prav tako obravnavala in o njem poročala nadzornemu svetu.

Skupščina družbe Revizijska komisija je obravnavala predlog za imenovanje revizorja za poslovno leto 2018 in nadzornemu svetu predlagala, naj skupščini delničarjev za revizorja predlaga družbo Ernst & Young Revizija, poslovno svetovanje, d.o.o., Ljubljana. Skupščina je predlog potrdila. Izbrani revizor svoje delo v Krki opravlja od revizije izkazov za leto 2012 dalje.

Aktualne teme Tako kot vsako leto je revizijska komisija glede na aktualna dogajanja ali na predlog članov obravnavala še druge informacije, zlasti z računovodskega ali finančnega vidika in z vidika tveganj.

Komisija za kadrovska vprašanja

Komisija za kadrovska vprašanja je v letu 2018 zasedala trikrat in obravnavala 9 točk dnevnega reda. Vodi jo Andrej Slapar, članici sta še Julijana Kristl in Mateja Vrečer. Na vse seje so bili vabljeni predsednik uprave, član uprave, ki je odgovoren za ekonomiko, finance in informatiko, ter sekretar nadzornega sveta. Sej komisije se lahko kadarkoli udeleži tudi predsednik nadzornega sveta.

Področje vrednotenja dela in nagrajevanja uprave Komisija je v letu 2018 dvakrat ovrednotila delo uprave, in sicer za celotno leto 2017 in ločeno še za prvo polletje leta 2018, pri čemer je uporabila kvantitativna in kvalitativna merila uspešnosti iz Pravilnika o določitvi variabilnega dela plače uprave. Nadzornemu svetu je v skladu z oceno predlagala višino variabilnega dela plače predsednika in članov uprave za delo v letu 2017 in v prvem polletju leta 2018.

Posodobitev Pravilnika o določitvi variabilnega dela plače uprave Da bi Pravilnik o določitvi variabilnega dela plače uprave sledil aktualnim potrebam spremljanja in nagrajevanja dela uprave, je komisija na seji v marcu 2018 sklenila, da pravilnik skupaj z upravo po potrebi posodobi do konca leta 2018. Člani komisije so na juljski seji s člani uprave

podrobno proučili morebitne posodobitve in pripravili končni predlog, ki so ga na novembrski seji predstavili nadzornemu svetu. Tehnično so posodobili metodologijo izračuna, ki je bila potrebna, saj je veljavni pravilnik temeljil na pravilniku iz leta 2009. Vsebinsko pa je bila prenova potrebna, da bi nagrajevanje uprave uskladili s prenovljeno strategijo razvoja za obdobje 2018–2022. Nadzorni svet se je s predlaganimi spremembami strinjal. Spremembe podrobneje opisujemo v poglavju tega poročila, ki govori o delu nadzornega sveta.

Ocena dela uprave in nadzornega sveta

Nadzorni svet nadzira vodenje in poslovanje družbe Krka in skupine Krka v skladu z veljavno zakonodajo, predvsem ZGD-1, in dobro prakso, zlasti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb in priporočili Združenja nadzornikov Slovenije, upošteva pa tudi drugo, za Krko kot javno delniško družbo relevantno dobro prakso.

Uprava se je v letu 2018 redno udeleževala vseh sej nadzornega sveta. V imenu družbe Krka je na sejah poročal in na zastavljena vprašanja odgovarjal zlasti predsednik uprave, dodatna pojasnila so pripravili drugi člani. V letu 2018 je nadzorni svet sklenil, da na seje občasno in po dogovoru kot sekundarne poročevalce povabi še koga izmed direktorjev znotraj skupine Krka, da bi predstavili operativne podrobnosti.

V skladu z dosedanja prakso je nadzorni svet tudi v letu 2018 delo uprave kot ločeno točko dnevnega reda obravnaval dvakrat na leto ob določitvi višine variabilnega dela plače. Takrat je uspešnost uprave ocenil z opisanim modelom, ki vsebuje kvantitativna in kvalitativna merila uspešnosti. Uprava za ta namen pripravi podrobno poročilo, v katerem opiše doseganje posameznih meril. Delo uprave je nadzorni svet vrednotil tudi sproti, ko je obravnaval obdobje rezultate poslovanja, primerjal poslovanje Krke s konkurenco in obravnaval mnenja zunanjih analitikov o Krki.

Uprava je v letu 2018 pravočasno pripravila vse potrebne podatke, poročila in informacije, da je nadzorni svet lahko kakovostno opravljal svoje delo. Na njegove sklepe se je odzivala hitro in učinkovito. Predsednik nadzornega sveta in predsednik uprave sta tudi v letu 2018 med sejami ostala v stikih, se posvetovala in komunicirala o odprtih temah. Uprava in nadzorni svet sta v letu 2018 profesionalno in tvorno sodelovala. Delo uprave v letu 2018 ocenjujemo kot uspešno, saj so se izboljšali vsi bistveni kazalniki poslovanja, dobri pa so bili že leto prej.

Tudi delo nadzornega sveta v letu 2018 ocenjujemo kot uspešno, saj smo z obravnavo številnih področij, ki jih opisujemo v tem poročilu, celo leto temeljito nadzirali poslovanje družbe.

V letu 2018 smo bili vsi člani pri svojem delu neodvisni. V skladu s priporočili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb smo vsi člani izpolnili izjave o neodvisnosti, ki jih je družba javno objavila. Če bi prišlo do nasprotja interesov, poslovnik nadzornega sveta določa ustrezen postopek. Zlasti v takšnih primerih član ne sme glasovati, možni so tudi drugi ukrepi nadzornega sveta.

Glede dela nadzornega sveta in morebitnih nasprotij interesov naj povzamem še stanje v zvezi z izpodbojno tožbo Vseslovenskega združenja malih delničarjev glede imenovanja Hans-Helmuta Fabryja za člana nadzornega sveta Krke na 23. skupščini delničarjev.

Družba Krka je 23. 10. 2018 prejela vabilo Okrožnega sodišča v Novem mestu na poravnalni narok in prvi narok za glavno obravnavo glede izpodbojne tožbe Vseslovenskega združenja malih delničarjev, s katero je združenje zahtevalo ničnost skupščinskega sklepa o imenovanju Hans-Helmuta Fabryja za člana nadzornega sveta Krke, pri čemer je Združenje Hans-Helmutu Fabryju očitalo zlasti domnevno nasprotje interesov. Sodišče je narok razpisalo za 19. 11. 2018 in nanj povabilo Vseslovensko združenje malih delničarjev, Slovenski državni holding in Krko. Izvedlo je dokazni postopek z vpogledom v vse predložene listine. 3. 1. 2019 je družba prejela sodbo Okrožnega sodišča v Novem mestu, ki je zavrnilo zahtevek Vseslovenskega združenja malih delničarjev za razveljavitev izvolitve Hans-Helmuta Fabryja kot člana nadzornega sveta in ugotovilo, da je bil postopek imenovanja pravilen.

Povzamem še vse stroške v zvezi z delom nadzornega sveta. Za delo nadzornega sveta in njegovih komisij (plačilo za opravljanje funkcije, sejnine, potni stroški) je bilo za leto 2018 predvideno 234.000 EUR in porabljeno 233.682 EUR. Krka je v letu 2018 plačala tudi 7.000 EUR članarine za članstvo v Združenju nadzornikov Slovenije. Poleg teh so nastali še stroški v višini 6.433 EUR za simultano prevajanje in 8.076 EUR za najem aplikacije eNS. Drugih stroškov in stroškov zunanjih izvajalcev ali svetovalcev ni bilo.

Potrditev letnega poročila in predlog uporabe bilančnega dobička za leto 2018

Člani nadzornega sveta smo vsebine za poročilo za leto 2018 obravnavali na **dveh sejah** nadzornega sveta in **dveh sejah** revizijske komisije.

Osnutek letnega poročila in nerevidirane računovodske izkaze družbe Krka in skupine Krka za leto 2018 sta nadzorni svet in revizijska komisija obravnavala na sejah 20. 3. 2019. Revizijski komisiji je pred sejo nadzornega sveta istega dne **o ugotovitvah in poteku revizije za leto 2018** poročala pooblaščen revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Ljubljana.

Predlog letnega poročila za leto 2018 in revidirane računovodske izkaze družbe Krka in skupine Krka za leto 2018 so člani nadzornega sveta in revizijske komisije prejeli 2. 4. 2019 in ga obravnavali na sejah 10. 4. 2019. Tako komisiji kot nadzornemu svetu so poročali pooblaščen revizorji.

Del letnega poročila za leto 2018 je **tudi izjava o upravljanju družbe Krka**, ki opisuje sestavo in delovanje organov družbe, zunanjo revizijo, notranje kontrole in upravljanje tveganj v povezavi z računovodskim poročanjem, notranjo revizijo, skladnost poslovanja, opis politike raznolikosti v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja ali nadzora družbe in upravljanje v skupini. Nadzorni svet tudi na to izjavo ni imel pripomb.

Nadzorni svet je na osnovi predloga letnega poročila, poročila revizijske družbe in obravnave revizijske komisije ocenil, da letno poročilo uprave verodostojno odraža dogajanje in celovito informira o poslovanju družbe Krka in skupine Krka v letu 2018 ter nadgrajuje informacije, ki jih je redno dobival med poslovnim letom. Ker na predlog letnega poročila, poročilo revizijske družbe in poročilo revizijske komisije ni imel pripomb oziroma zadržkov, je poročilo za leto 2018 na seji 10. 4. 2019 soglasno potrdil. **S tem je bilo letno poročilo v skladu z določili 282. člena Zakona o gospodarskih družbah in s statutom družbe Krka tudi formalno sprejeto.**

Hkrati z letnim poročilom je nadzorni svet potrdil tudi **predlog uporabe bilančnega dobička**. Družba Krka je v letu 2018 dosegla 163.328.985,07 EUR dobička, iz katerega je 11.487.966,67 EUR namenila za rezerve za lastne delnice in 0,00 EUR za druge rezerve iz dobička. Preostanek dobička v višini 151.841.018,40 EUR in preneseni dobiček v višini 37.626.338,93 EUR sestavljata bilančni dobiček, ki je na dan 31. 12. 2018 znašal 189.467.357,33 EUR.

Uprava in nadzorni svet družbe sta skupščini delničarjev sklenila predlagati, da se bilančni dobiček uporabi za naslednje namene:

- za dividende 101.835.696,00 EUR oziroma 3,20 EUR bruto na delnico,
- za druge rezerve iz dobička 43.815.830,66 EUR,
- za prenos v naslednje leto 43.815.830,67 EUR.

Predlog je bil pripravljen ob upoštevanju števila lastnih delnic na dan 10. 4. 2019. Ker se število lastnih delnic spreminja, je število delnic, ki so upravičene do dividende, znano na dan zasedanja skupščine in temu primerno je spremenjen skupni znesek za dividende, za druge rezerve iz dobička in za prenos v naslednje leto.

Zaključek

V letu 2018 so se vsi pomembnejši Krkini poslovni kazalniki še izboljšali, na veliki večini trgov so se v preteklem letu občutno izboljšale tudi razmere za poslovanje. Prodajni obeti za leto 2019 so ugodni. Krka razvija in lansira nova zdravila, vstopa na nove trge, zaposluje in vlaga, pri tem pa ohranja finančno trdnost in majhno zadolženost, po kateri je prepoznana med vlagatelji. Člani nadzornega sveta poslovanje Krke v letu 2018 ocenjujemo kot uspešno in zaupanja vredno.

Jože Mermal
predsednik nadzornega sveta

Pomembnejši podatki o poslovanju skupine Krka

v tisoč EUR	2018	2017	2016	2015	2014
Prihodki od prodaje	1.331.858	1.266.392	1.174.424	1.164.607	1.191.614
– od tega prihodki od prodaje iz pogodb s kupci izdelkov in storitev ¹	1.326.747	1.260.898			
Dobiček iz poslovanja (EBIT) ²	232.686	198.741	122.435	199.434	276.953
Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo (EBITDA) ³	343.280	306.638	228.238	306.742	374.535
Čisti dobiček	174.008	152.576	108.456	158.185	166.161
Nekratkoročna sredstva (konec leta)	1.010.811	1.033.008	1.038.067	986.598	1.008.830
Kratkoročna sredstva (konec leta)	974.258	886.123	873.451	822.606	786.915
Kapital (konec leta)	1.540.270	1.487.699	1.444.444	1.405.984	1.351.899
Nekratkoročne obveznosti (konec leta)	123.058	121.182	115.313	110.982	125.421
Kratkoročne obveznosti (konec leta)	321.741	310.250	351.761	292.238	318.425
Stroški razvijanja	130.700	125.864	117.994	115.393	108.370
Naložbe	96.293	105.088	131.817	95.889	173.721
KAZALNIKI	2018	2017	2016	2015	2014
Delež EBIT v prihodkih od prodaje	17,5 %	15,7 %	10,4 %	17,1 %	23,2 %
Delež EBITDA v prihodkih od prodaje	25,8 %	24,2 %	19,4 %	26,3 %	31,4 %
Čisti dobiček v prihodkih od prodaje (ROS)	13,1 %	12,0 %	9,2 %	13,6 %	13,9 %
Donosnost kapitala (ROE) ⁴	11,5 %	10,4 %	7,6 %	11,5 %	12,4 %
Donosnost sredstev (ROA) ⁵	8,9 %	8,0 %	5,8 %	8,8 %	9,3 %
Obveznosti/kapital	0,289	0,290	0,323	0,287	0,328
Delež stroškov razvijanja v prihodkih od prodaje	9,8 %	9,9 %	10,0 %	9,9 %	9,1 %
ŠTEVILO ZAPOSLENIH	2018	2017	2016	2015	2014
Konec leta	11.390	10.832	10.889	10.564	10.499
Povprečje	11.129	10.823	10.774	10.532	10.284
PODATKI O DELNICI	2018	2017	2016	2015	2014
Skupno število izdanih delnic	32.793.448	32.793.448	32.793.448	32.793.448	32.793.448
Čisti dobiček na delnico v EUR ⁶	5,46	4,74	3,35	4,86	5,07
Bruto dividenda na delnico v EUR	2,90	2,75	2,65	2,50	2,10
Tečaj delnice konec obdobja v EUR na Ljubljanski borzi	57,80	57,50	52,90	65,20	59,60
Tečaj/čisti dobiček na delnico (P/E)	10,59	12,14	15,81	13,41	11,75
Knjigovodska vrednost delnice v EUR ⁷	46,97	45,37	44,05	42,87	41,22
Tečaj/knjigovodska vrednost delnice (TV/KV)	1,23	1,27	1,20	1,52	1,45
Tržna kapitalizacija v tisoč EUR (31. 12.)	1.895.461	1.885.623	1.734.773	2.138.133	1.954.490

¹ Prihodki iz prodaje za leto 2018 so skladni z novim MSRP 15. Ustrezno so za leto 2017 predstavljeni prihodki od prodaje iz pogodb s kupci izdelkov in storitev.

² razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja

³ razlika med prihodki in odhodki iz poslovanja, povečana za amortizacijo

⁴ čisti dobiček/povprečno stanje lastniškega kapitala v letu

⁵ čisti dobiček/povprečno stanje sredstev v letu

⁶ dobiček večinskih lastnikov skupine Krka /povprečno število izdanih delnic v letu brez lastnih delnic

⁷ kapital na dan 31. 12./skupno število izdanih delnic

Predstavitev skupine Krka

Skupino Krka poleg obvladujoče družbe Krka, d. d., Novo mesto sestavljata dve odvisni družbi v Sloveniji, to sta Terme Krka, d. o. o., Novo mesto in Farma GRS, d. o. o., in 30 odvisnih družb v tujini.

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in zdraviliško-turističnih storitev.

Proizvodnja izdelkov poteka v obvladujoči družbi v Sloveniji in v Krkinih odvisnih družbah v Ruski federaciji, na Poljskem, Hrvaškem in v Nemčiji. V navedenih odvisnih družbah, razen v družbi Krka-Rus v Ruski federaciji, se poleg proizvodnje ukvarjajo tudi s trženjem in prodajo. Ostale odvisne družbe zunaj Slovenije se ukvarjajo s trženjem in/ali prodajo in nimajo proizvodnih zmogljivosti.

Družba Terme Krka, d. o. o., Novo mesto se ukvarja z zdraviliško-turistično dejavnostjo in združuje poslovne enote Terme Dolenjske Toplice, Terme Šmarješke Toplice, Hoteli Otočec in Talaso Strunjan. Družba Terme Krka je tudi večinska lastnica družbe Golf Grad Otočec, d. o. o.

Družba Farma GRS, d. o. o., je bila ustanovljena v partnerstvu podjetij iz farmacevtske in farmacevtsko-procesne dejavnosti. Podjetje razvija nove farmacevtske izdelke in nove tehnološke izdelke za farmacevtsko proizvodnjo ter prispeva k energetsko, okoljsko in poslovno bolj učinkoviti farmacevtski proizvodnji. Farma GRS je 100-odstotna lastnica še šestih mikrodružb: GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o. Delež Krke, d. d., Novo mesto v družbi Farma GRS je 99,7-odstoten.

V začetku leta 2018 je na Kitajskem začelo delovati skupno podjetje Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., v katerem ima Krka 60-odstotni lastniški delež, kitajski partner Ningbo Menovo pa 40-odstotnega.

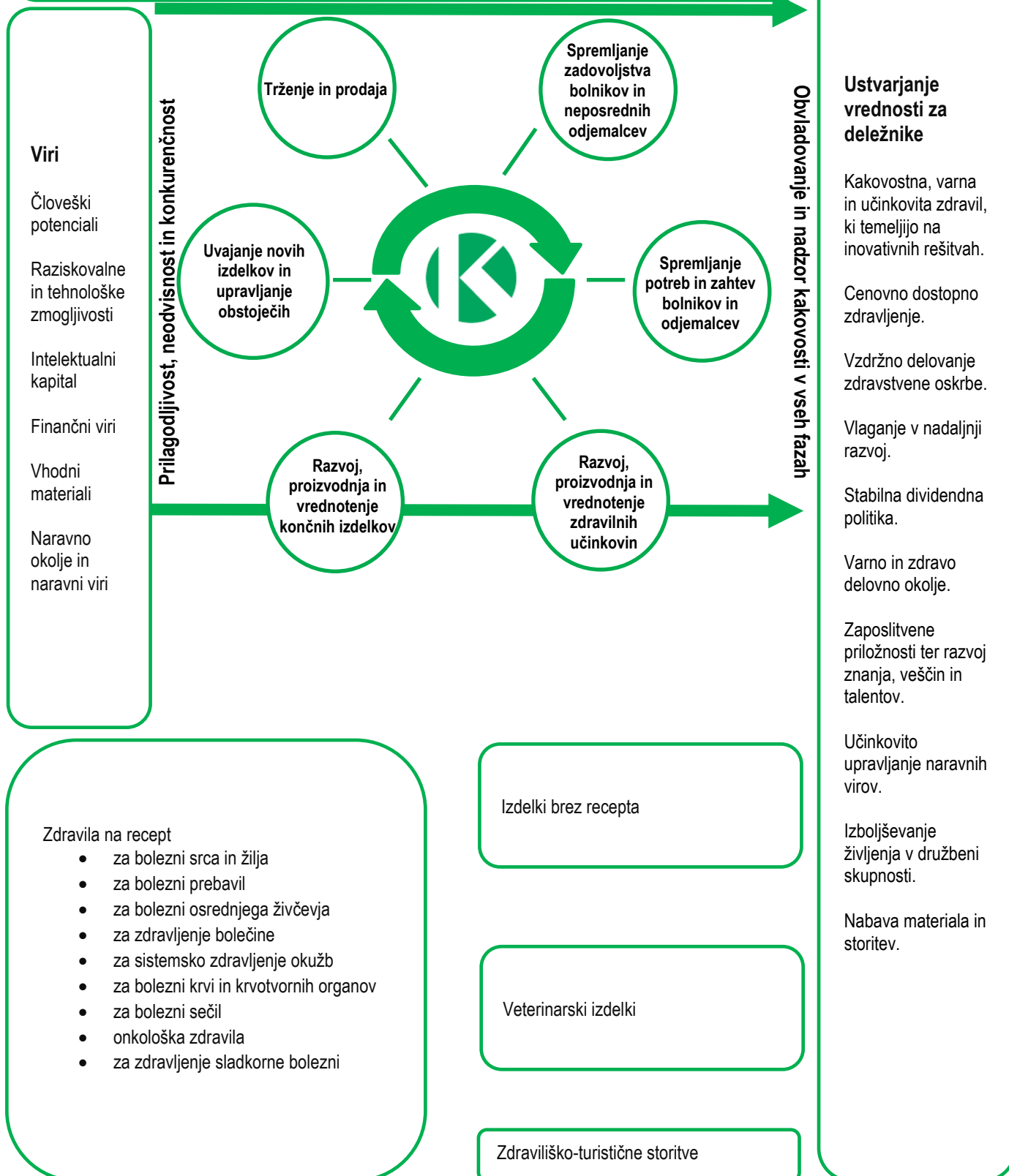
Podatki o obvladujoči družbi

Krka, d. d., Novo mesto	
Sedež	Šmarješka cesta 6, 8501 Novo mesto, Slovenija
Telefon	(07) 331 21 11
Telefaks	(07) 332 15 37
E-naslov	info@krka.biz
Spletni naslov	www.krka.si
Osnovna dejavnost	proizvodnja farmacevtskih preparatov
Šifra dejavnosti	21.200
Leto ustanovitve	1954
Registrski vložek	1/00097/00, Okrožno sodišče Novo mesto
Davčna številka	82646716
Identifikacijska številka za DDV	SI82646716
Matična številka	5043611000
Osnovni kapital	54.732.264,71 EUR
Število izdanih delnic	32.793.448 navadnih kosovnih delnic

Poslovni model skupine Krka

Družbenoekonomski pogoji

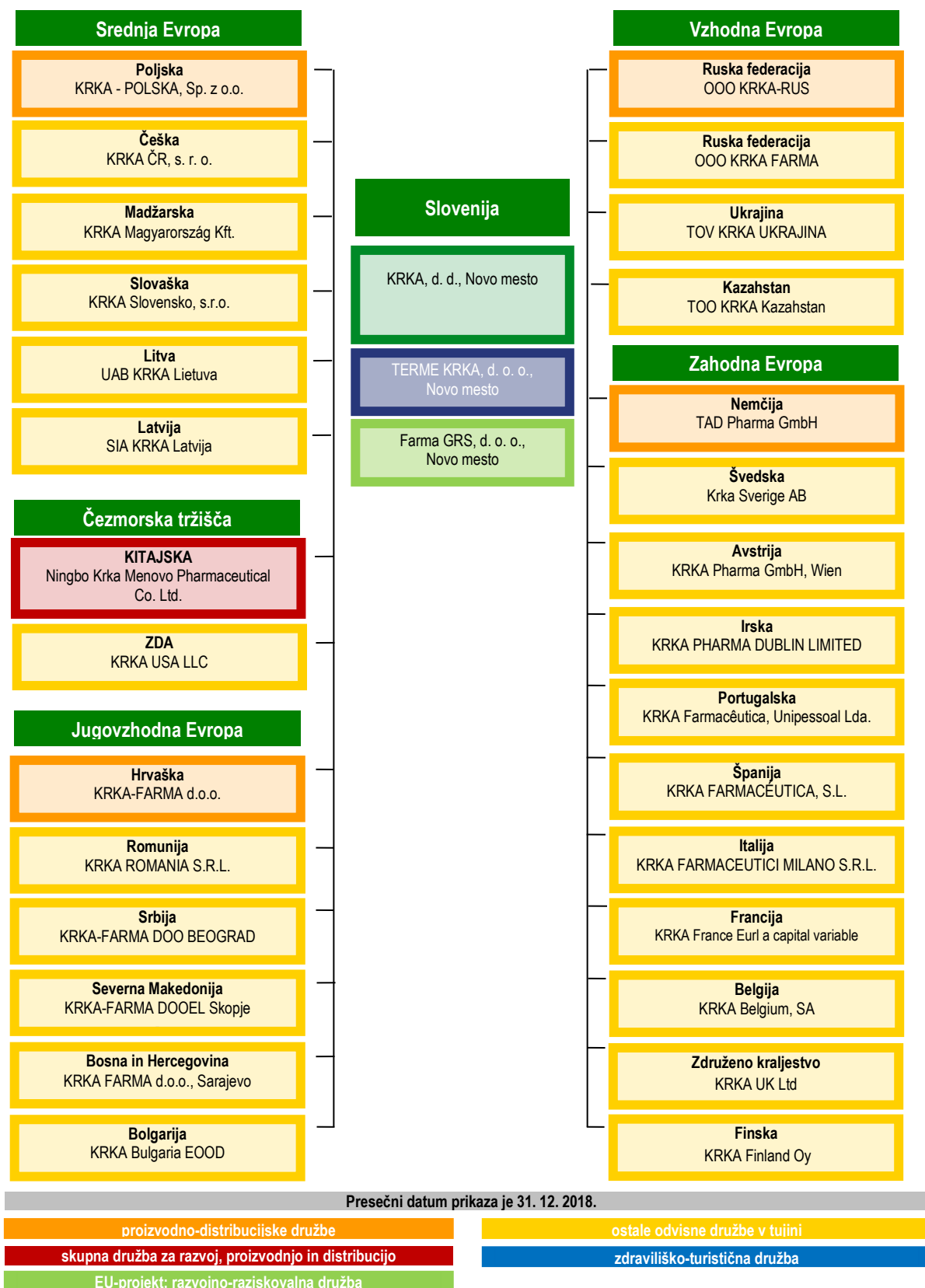
Staranje prebivalstva, ukrepi za večjo dostopnost zdravil, tehnološki in znanstveni napredek, razpoložljiva sredstva za zdravstvene izdatke, naraščajoča pričakovanja in zahteve vlad, nadzornih organov in delničarjev, naraščajoča konkurenca v farmacevtski industriji (v originatorskem in generičnem segmentu), geopolitična trenja.

Poslanstvo našega podjetja je živeti zdravo življenje. K temu prispevamo s svojim celotnim delovanjem v korist bolnikov in drugih odjemalcev naših izdelkov. Naš poslovni model zagotavlja cenovno dostopne izdelke visoke kakovosti in omogoča ustvarjanje vrednosti za vse deležnike na odgovoren in dolgoročno vzdržen način. Vertikalno integrirani poslovni model nam omogoča načrtovanje in vzdrževanje integriranega sistema vodenja in s tem zagotavljanja ustreznega delovanja procesov ter trženja kakovostnih, varnih in učinkovitih izdelkov v njihovem celotnem življenjskem ciklu.

Naše vrednote določajo način medsebojnega sodelovanja za uresničevanje naše vizije ter usmerjajo naše poslovne odločitve. Naše vodilo je uravnoteženi, sonaravni in trajnostni razvoj, s katerim prispevamo k varovanju zdravja, ohranjanju naravnega okolja in razvoju družbene skupnosti.

Shema organiziranosti skupine Krka

V nadaljevanju uporabljamo krajše nazive družb.

Krkina prisotnost na svetovnih trgih

Pregled pomembnejših dogodkov in nagrad v letu 2018

Dogodki

- V začetku leta je v družbi Krka v Sloveniji tradicionalno potekalo 15 zborov delavcev, na katerih so predsednik in člani uprave zaposlene seznanili z rezultati poslovanja, načrti za tekoče leto in strategijo ter drugimi aktualnimi informacijami.
- Marca smo že dvanajstič zapored organizirali srečanje s sponzoriranci iz lokalnega okolja, katerih generalna pokroviteljica je Krka. Na njem smo trem mladim podelili priznanja naj talent 2017 na športnem in kulturnem področju.
- Aprila smo sedmič zapored organizirali družbenoodgovorno akcijo Krkin teden humanosti in prostovoljstva. Z dobrosrčnimi nameni se je združilo 1100 Krkinih prostovoljcev, humanitarne dejavnosti pa so potekale tudi v 19 Krkinih podjetjih in predstavništvih.
- Krka edina v Sloveniji preverja in potrjuje znanje za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije za področje farmacije. Lani smo certifikate podelili 86 krkašem, ki so uspešno končali programe v farmacevtski industriji.
- Uprava podjetja je sprejela Kodeks ravnanja Krke in posodobila Pravilnik o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar, ki sta krovna dokumenta o skladnosti poslovanja skupine Krka in sta začela veljati 1. maja 2018.
- Z nagrajevanjem najboljših sodelavcev in vodij krepimo pripadnost zaposlenih in pozitivno ozračje v podjetju. Ob dnevu Krkinih priznanj smo se s plaketami zahvalili tudi zaposlenim, ki praznujejo delovne jubileje, ter predlagateljem najboljših koristnih predlogov in izboljšav.
- Najboljšim sodelavcem na področju marketinga smo že devetnajstič zapored podelili marketinške nagrade. Nagrade, priznanja in pohvale so prejeli tudi najuspešnejši na področju registracije zdravil.
- Slovaška je postala eden od Krkinih ključnih trgov.
- Na 24. skupščini delničarjev je bila potrjena dividenda v višini 2,90 EUR bruto na delnico, kar je bilo 5,5 % več kot leto prej.
- V okviru 48. Krkinih nagrad smo jeseni podelili nagrade za srednješolske raziskovalne naloge in raziskovalno delo na dodiplomski in podiplomski stopnji.
- V okviru evropskega tedna mobilnosti smo tretjič zapored izpeljali Krkin dan brez avtomobila. Na ta dan krkaši prihajamo na delo peš, s kolesom ali drugimi alternativnimi prevozi.
- V raziskavi Privlačnost delodajalcev, ki sta jo izvedli podjetji Competo in Stratkom in v kateri je sodelovalo 100 največjih slovenskih podjetij, se je Krka vnovič uvrstila na prvo mesto.
- Oktobra smo uspešno zaključili 23. presojo integriranega sistema vodenja in s tem potrdili veljavnost vseh pridobljenih certifikatov (ISO 9001, ISO 14001, HACCP, BS OHSAS 18001 in ISO/IEC 27001).
- Inovativnost je eden od ključnih dejavnikov konkurenčnosti. Za sodelavke in sodelavce, ki so na tem področju najbolj dejavni, smo pripravili srečanje predlagateljev koristnih predlogov. Proizvodnji zdravil smo v letu 2018 kot najboljši organizacijski enoti na področju množične inventivne dejavnosti v letu 2017 podelili plaketo.
- Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindopрила v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10,0 milijonov EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim

ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10,0 milijonov EUR, vendar je Krka v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila.

Nagrade

- Slovenska znanstvena fundacija je januarja Krki podelila priznanje prometej znanosti za odličnost v komuniciranju v letu 2017. S priznanjem prometej znanosti za življenjsko delo pa so nagradili prof. dr. Miho Japlja, nekdanjega direktorja Krkinega razvojnega inštituta in idejnega očeta Krkinih nagrad.
- V okviru raziskav slovenskega zaposlitvenega portala MojeDelo.com o ugledu slovenskih delodajalcev smo v letu 2018 znova prejeli nagrado za najuglednejšega delodajalca.
- Krkin pooblaščenec za informacijsko varnost Dušan Dular je v okviru konference Dnevni korporativne varnosti 2018 prejel nagrado za življenjsko delo na področju korporativne varnosti, ki jo podeljuje Institut za korporativne varnostne študije.
- Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine je Krki, d. d., Novo mesto in Farmi GRS, d. o. o., Novo mesto podelila štiri zlata in eno srebrno priznanje za najboljše inovacije.
- Gospodarska zbornica Slovenije je Krkinim inovatorjem v okviru dneva inovativnosti podelila dve zlati priznanji za inovativni generični zdravili – zdravilo za zdravljenje rakavih obolenj ter protibolečinsko zdravilo za zdravljenje mišično-skeletnega sistema.
- Krka je bila na sklepnem dogodku izbora časnika Finance razglašena za najboljše proizvodno podjetje v Sloveniji – tovarno leta 2018. Nagrada potrjuje, da je ena od Krkinih ključnih konkurenčnih prednosti znanje, s katerim zagotavljamo stalen napredek in številne tehnološke novosti.
- Ljubljanska borza je novembra na investicijski konferenci Krki podelila nagrado delnica leta elitne prve kotacije, ki je potrditev odličnega dela pri promociji Krke in njenih delnic na mednarodnih kapitalskih trgih.
- Fakulteta za farmacijo Univerze v Ljubljani je dr. Alešu Rotarju, članu Krkine uprave in direktorju Razvoja in proizvodnje zdravil, v začetku decembra podelila priznanje za uspešno sodelovanje med Krko, d. d., Novo mesto in Fakulteto za farmacijo.
- Na 19. tekmovanju za najboljše letno poročilo v organizaciji poslovnega dnevnika Finance je Krka prejela nagrado za najboljše letno poročilo in nagrado za najboljše letno poročilo za hitro poročanje.

Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

- Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindopрила v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10,0 milijonov EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10,0 milijonov EUR, vendar je Krka v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila.

- 3. 1. 2019 je družba prejela sodbo Okrožnega sodišča v Novem mestu, ki je zavrnilo zahtevek Vseslovenskega združenja malih delničarjev za razveljavitev izvolitve Hans-Helmuta Fabryja kot člana nadzornega sveta in ugotovilo, da je bil postopek imenovanja pravilen.
- Krka je vse postopke za vpeljavo direktive, ki preprečuje vstop ponarejenih zdravil v legalno oskrbovalno verigo (Falsified Medicine Directive, FMD) in je v EU začela veljati 9. 2. 2019, v celoti izpeljala pravočasno in brez zapletov.
- Krka je januarja 2019 že sedmič prejela priznanje zaposlitvenega portala MojeDelo.com za najuglednejšega delodajalca v letu 2018. V vseslovenski raziskavi, ki je potekala osmič, so jo iskalci zaposlitve znova uvrstili na vrh lestvice, kar potrjuje, da farmacevtska dejavnost na slovenskem trgu dela uživa velik ugled.
- 12. 3. 2019 je predsednik nadzornega sveta družbe prejel odstopno izjavo člana nadzornega sveta, Hans-Helmuta Fabryja. V dopisu je napisal, da z 12. 3. 2019 odstopa kot član v nadzornem svetu Krke. Predsedniku nadzornega sveta, članom nadzornega sveta in članom uprave se je v dopisu zahvalil za konstruktivno sodelovanje. Hans-Helmut Fabry bo v prihodnje predvidoma sodeloval z družbo, ki Krki neposredno konkurira.

POSLOVNO POROČILO

Izjava o upravljanju družbe Krka

Upravljanje v Krki deluje po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno delovanje pa nadzoruje nadzorni svet. Temelji na zakonodaji Republike Slovenije, slovenski in mednarodni dobri praksi, javno objavljeni Politiki upravljanja družbe ter internih aktih družbe.

Organi družbe so:

- skupščina delničarjev,
- nadzorni svet in
- uprava.

Skupščina delničarjev družbe Krka

V skladu z določbami Zakona o gospodarskih družbah je skupščina delničarjev najvišji organ družbe. Na njej se neposredno udejanja volja delničarjev družbe ter sprejemajo temeljne in statutarne odločitve. Vsaka delnica, razen lastnih, predstavlja na skupščini en glas. Družba Krka ima eno vrsto delnic, in sicer navadne kosovne delnice.

Uprava skliče redno skupščino delničarjev praviloma enkrat na leto, in sicer vsaj en mesec pred dnem zasedanja. Celotno gradivo je od sklica do skupščine na vpogled na sedežu družbe.

Pravico do udeležbe na skupščini in glasovalno pravico imajo vsi delničarji, vpisani v delniško knjigo na presečni dan, objavljen ob sklicu, ter njihovi zastopniki in pooblaščenici.

Uprava družbe daje delničarjem na skupščini vse potrebne informacije za presojo dnevnega reda, pri čemer upošteva zakonske ali morebitne druge omejitve glede razkrivanja informacij.

Družba v skladu s točko 6.2 Kodeksa upravljanja javnih delniških družb v sklicu skupščine večje delničarje pozove, naj javnost seznanijo s svojo politiko upravljanja naložb v družbi, zlasti s politiko glasovanja, vrsto in pogostostjo izvajanja upravljaljskih aktivnosti ter dinamiko komuniciranja z organi vodenja in nadzora družbe.

Na 24. skupščini delničarjev, ki je bila 5. julija 2018, so se delničarji:

- seznanili z letnim poročilom uprave, vključno s prejemki članov uprave in nadzornega sveta, revizorjevim poročilom ter poročilom nadzornega sveta o rezultatih preveritve letnega poročila za leto 2017 in njegovi potrditvi;
- sprejeli sklep o uporabi bilančnega dobička za leto 2017;
- podelili razrešnico upravi in nadzornemu svetu za leto 2017;
- imenovali revizorja za leto 2018.

V letu 2019 bo v skladu s finančnim koledarjem redna letna skupščina delničarjev 4. julija. Sklic s predlagano vsebino sklepov, krajem zasedanja in pogoji za udeležbo bo objavljen v sklopu sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, v sklopu obveščanja Varšavske borze v sistemu ESPI, v dnevniku Delo in na spletnih straneh družbe.

V poglavju Delničarji in trgovanje z delnico so navedeni podrobnejši podatki o imetnikih delnic in glasovalnih pravicah.

Nadzorni svet družbe Krka

Nadzorni svet nadzoruje poslovanje in vodenje poslov družbe ter izbere in imenuje člane uprave. V skladu z določili statuta da upravi družbe soglasje za sprejem letnega poslovno-finančnega načrta in strategije družbe. Sestaja se najmanj štirikrat na leto. Opravlja tudi druge naloge v skladu z ZGD-1, zlasti daje soglasje k imenovanju, razrešitvi in prejemkom vodje notranje revizije ter k aktu, s katerim se urejajo namen, pomen in naloge notranje revizije, ter k letnemu in večletnemu načrtu dela notranje revizije. Seznanjeni se tudi z letnim poročilom notranje revizije. Predsednik nadzornega sveta podpisuje pogodbe z zunanjim revizorjem.

Sestava nadzornega sveta je določena s statutom. Nadzorni svet sestavlja 9 članov, 6 jih izvoli skupščina delničarjev družbe, 3 člane, predstavnike delavcev družbe, izvoli svet delavcev družbe. Predsednik nadzornega sveta je vedno izvoljen izmed članov, ki jih izvoli skupščina delničarjev. Člani so izvoljeni za obdobje 5 let in so lahko ponovno izvoljeni. Na 21. redni skupščini delničarjev je bil zaradi prenehanja mandata predhodnih članov za obdobje 5 let izvoljen sedanji nadzorni svet, njegov mandat pa se je začel 20. avgusta 2015. V skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb je bila pred tem oblikovana nominacijska komisija za svetovanje pri izboru članov nadzornega sveta. Članu Mateju Pircu, ki ga je skupščina delničarjev izvolila v letu 2015, je zaradi odstopa s 7. julijem 2016 prenehal mandat. Z istim dnem je skupščina delničarjev za novega člana izvolila dr. Borisa Žnidariča. Njegov mandat traja do izteka mandata ostalim članom nadzornega sveta. S 6. julijem 2017 je zaradi odstopa prenehal mandat članici Simoni Razvornik Škofič in z istim dnem tudi Anji Strojnik Štampar, ki jo je odpoklicala skupščina delničarjev. Namesto njiju je skupščina delničarjev 6. julija 2017 za člana nadzornega sveta izvolila Hans-Helmuta Fabryja in Boruta Jamnika za mandatno obdobje 5 let, ki je začelo teči prvi naslednji dan po izvolitvi na skupščini.

Nadzornemu svetu predseduje Jože Mermal. Njegova namestnika sta predstavnik delničarjev Andrej Slapar in predstavnik zaposlenih Franc Šašek. Predsednika nadzornega sveta v primeru odsotnosti nadomešča predstavnik delničarjev, če pa je odsoten tudi on, ga nadomešča predstavnik zaposlenih.

Delo nadzornega sveta poteka v skladu z zakonodajo, priporočili strokovnih združenj, zlasti Združenja nadzornikov Slovenije, in ostalimi priporočili dobre prakse, predvsem s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb.

Plačila, povračila in druge ugodnosti članov nadzornega sveta niso neposredno odvisne od uspešnosti poslovanja družbe in so prikazane v računovodskem poročilu, v pojasnilih z naslovom Posli s povezanimi osebami. Člani nadzornega sveta poleg sejnin prejemajo tudi fiksno plačilo za opravljanje funkcije, katerega višina je bila določena s sklepi 16. redne skupščine delničarjev leta 2011.

Člani nadzornega sveta družbo in pristojne institucije obveščajo o pridobitvah ali odsvojitvah delnic družbe, Krka pa te informacije javno objavlja. V poglavju Posli s povezanimi osebami je predstavljeno, koliko **delnic** družbe imajo v lasti člani nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta pri svojem delovanju upoštevajo cilje družbe in jim podrejajo morebitne drugačne osebne ali posamične interese tretjih oseb. Vsi člani nadzornega sveta so izpolnili vprašalnik o nasprotju interesov, ki je dostopen na Krkinih spletnih straneh. Ravnanje članov, če pride do **nasprotja interesov**, je opredeljeno v poslovniku nadzornega sveta, ki je dostopen na spletnih straneh (<http://www.krka.si/sl/za-vlagatelje/arhivi/dokumenti-o-upravljanju-druzbe/>).

Delo nadzornega sveta in njegovih komisij v letu 2018 je natančneje predstavljeno v poročilu nadzornega sveta.

Predstavniki kapitala

Jože Mermal

predsednik nadzornega sveta

Jože Mermal, rojen leta 1954, iz Ljubljane, univerzitetni diplomirani ekonomist, kot predsednik uprave že več kot 20 let uspešno vodi družbo BTC, v kateri na različnih odgovornih funkcijah ustvarja in deluje že od leta 1978. Bil je pobudnik in vodja projekta prestrukturiranja in preobrazbe nekdanjih javnih skladišč v uspešno, dinamično in naglo rastočo gospodarsko družbo ter hkrati enega največjih mednarodnih poslovno-nakupovalnih in športno-zabavnih središč BTC City. Kot utemeljitelj in strateg sodobne družbe BTC stremi k nenehnemu vlaganju v razvoj, ki družbo vodi k dolgoročnemu cilju, ta pa je »BTC – odprta družba, družba prihodnjih generacij«. Pod njegovim vodstvom je družba prek številnih dejavnosti povezana z dolgoročnimi poslovnimi partnerji in postaja svojevrsten ekosistem, ki z iskanjem poslovnih priložnosti vidi izzive v širši družbi, v globalizaciji, inovacijah in trajnostnem razvoju.

Za svoje delo je prejel številne nagrade, med njimi leta 1997 nagrado manager leta, leta 2001 nagrado primus – strokovno priznanje Slovenskega društva za odnose z javnostmi in komunikacijsko odličnost. Zaradi podpiranja kulture je prejel naziv mecen leta 2011 v kulturi. Leta 2013 mu je Mestna občina Ljubljana podelila nagrado Marjana Rožanca za dosežke na področju športa. Za vizionarsko vodenje in ustvarjanje v družbi BTC je leta 2012 prejel nagrado Vision Manager, ki jo podeljujejo strokovnjaki za odnose z javnostjo iz Jugovzhodne Evrope. Leta 2014 je prejel nagrado Gospodarske zbornice Slovenije za izjemne gospodarske in podjetniške dosežke v kategoriji velikih podjetij za leto 2013. Pod njegovim

vodstvom je družba BTC postala prvo in do danes edino slovensko podjetje, katerega delnice so kotirale na Londonski borzi. Leta 2015 je prejel zlato plaketo Združenja Manager za več kot dve desetletji podpore združenju, leta 2016 pa častljivo nagrado naj manager Jugovzhodne Evrope, ki jo podeljuje Evropska neodvisna agencija. Za zasluge za ugled, pomen in razvoj občine Ljubljana ter za razvoj njenih dobrih medmestnih in mednarodnih odnosov je v letu 2017 prejel najvišje priznanje Mestne občine Ljubljana, naziv častni meščan Ljubljane. Pod njegovim vodstvom je številne nagrade in priznanja za številne projekte v širšem okolju prejela tudi družba BTC.

Jože Mermal je član sveta Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, ključne vodstvene funkcije pa opravlja tudi v športnih organizacijah. Leta 2015 je bil pod njegovim vodstvom ustanovljen ABC-pospeševalnik, katerega temeljno poslanstvo je razvoj start-up ekosistema. Od leta 2016 je predsednik strateškega sveta ABC-pospeševalnika, ki se zaradi izjemno dinamičnega in naprednega poslovanja širi tudi zunaj meja Slovenije, v letu 2016 v Nemčijo (München) in Združene države Amerike (San Jose, Silicijska dolina).

Andrej Slapar

*namestnik predsednika nadzornega sveta in
predsednik komisije za kadrovska vprašanja*

Andrej Slapar, rojen leta 1972, iz Ljubljane, univerzitetni diplomirani pravnik, je maja 2013 prevzel vodenje uprave Zavarovalnice Triglav, kjer je leta 1997 začel poklicno pot kot pravnik na mednarodnih škodah. Dobrih deset let je služboval v vodilni slovenski pozavarovalnici Triglav RE, od novembra 2009 je član njene uprave.

Zavarovalnico Triglav, vodilno zavarovalno-finančno skupino v Sloveniji in v regiji Adria, zastopa v svetu Slovenskega zavarovalnega združenja, ki mu tudi predseduje, poleg tega je predsednik nadzornega sveta Pozavarovalnice Triglav Re, predsednik nadzornega sveta Jedrskega poola GIZ, predsednik upravnega odbora Triglav INT, član nadzornega sveta družbe Krka, član nadzornega sveta Triglav Skladi in član upravnega odbora Združenja nadzornikov Slovenije.

Borut Jamnik

predsednik revizijske komisije

Borut Jamnik, rojen leta 1970, iz Ljubljane, je po končanem študiju na Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo Univerze v Ljubljani svojo karierno pot začel v Agenciji RS za prestrukturiranje in privatizacijo in po opravljenem pripravništvu vodil številne projekte lastninskega preoblikovanja podjetij. Nato si je v Kapitalski družbi nabiral izkušnje na področju informatike in analiz ter ustanavljanja prvega pokojninskega sklada v Sloveniji. V obdobjih 2003–2005 in 2008–2011 je bil predsednik uprave Kapitalske družbe, v vmesnem obdobju pa član uprave v družbi Hit in v Probankini družbi za upravljanje, sprva kot svetovalec uprave in nato kot član uprave. Oktobra 2011 je prevzel vodenje uprave Modre zavarovalnice in je odgovoren za področja upravljanja premoženja, skladnosti poslovanja, planiranja in kontrolinga, strateškega komuniciranja ter pravnih in kadrovske zadeve. V letu 2017 je bil ponovno imenovan za člana upravnega odbora Evropskega združenja pokojninskih skladov javnega sektorja (European Association of Public Sector Pension Institutions, EAPSPI). Člani združenja so predstavniki upravljalcev pokojninskih skladov iz 16 evropskih držav, ki aktivno sodelujejo pri gradnji socialne Evrope in si izmenjujejo izkušnje ter dobre prakse izvajanja in razvoja pokojninskega sistema. Aktivno sodeluje tudi pri razvoju stroke in prakse na področju korporativnega upravljanja ter delovanja nadzornih svetov in upravnih odborov v okviru Združenja nadzornih svetov (ZNS), ki mu od leta 2012 tudi predseduje. Kot poslovodja in kot član nadzornih svetov večjih slovenskih podjetij (je član nadzornega sveta v Krki in predsednik nadzornega sveta v Cinkarni Celje) sodeluje v različnih oblikah zapletenih korporativnih akcij ter z dolgoletnimi izkušnjami in pogajalskimi sposobnostmi prispeva k reševanju zahtevnih poslovnih izzivov.

Hans-Helmut Fabry

Hans-Helmut Fabry se je rodil leta 1956 v Nemčiji. V Belgiji in Nemčiji je študiral psihologijo in leta 1981 diplomiral iz psihologije na univerzi v Münstru. Delal je v industriji blaga za široko porabo (Henkel, Bongrain, L'Oréal) in v farmacevtski industriji (Novartis), kjer je bil na najvišjih vodilnih mestih na evropskih trgih (Nemčija, Francija, Švica, Avstrija, Češka, Slovaška). Nazadnje je bil direktor podjetja Hexal AG, nemškega odvisnega podjetja družbe Sandoz (Novartis) in vodilnega generičnega podjetja v Nemčiji. Bil je tudi globalni vodja programa izdelkov brez recepta v Novartis.

Hans-Helmut Fabry je bil direktor v podjetju Novartis Deutschland GmbH in predsednik nadzornih svetov različnih proizvodnih farmacevtskih podjetij v lasti družb Novartis (Salutas GmbH, Magdeburg, Nemčija) in Sandoz GmbH (Kundl, Avstrija). Od leta 2016 deluje kot mentor in svetovalec. Za člana nadzornega sveta Krke je bil imenovan julija 2017.

Prof. dr. Julijana Kristl

Prof. dr. Julijana Kristl, rojena leta 1953, doktorica farmacevtskih znanosti, je od leta 1977 zaposlena na Fakulteti za farmacijo Univerze v Ljubljani, v vmesnem času pa se je izpopolnjevala tudi v farmacevtski industriji in na Univerzi v Ženevi. Uspešno opravlja številne znanstvene, pedagoške in vodstvene naloge. Njeni raziskovalni projekti so usmerjeni v biomateriale, sodobne dostavne sisteme zdravilnih učinkovin in nanotehnologijo, rezultate teh raziskav pa je objavila v številnih odmevnih mednarodnih znanstvenih in strokovnih revijah in jih zaščitila v treh patentih. Znanje in izkušnje uspešno posreduje študentom različnih študijskih programov in stopenj doma in kot vabljen predavateljica tudi na univerzah v Avstriji, Franciji, Italiji, Nemčiji in drugje. V svoji karieri je opravljala funkcijo prodekanje, nato predstojnice Katedre za farmacevtsko tehnologijo, dva mandata je bila dekanja Fakultete za farmacijo in nato dva mandata prorektorica za področje izobraževanja, vpisa in kakovosti na Univerzi v Ljubljani. Kot članica je delovala v številnih pomembnih komisijah in odborih v Zdravstvenem svetu Ministrstva za zdravje Republike Slovenije in Javni agenciji za zdravila in medicinske pripomočke Republike Slovenije. Še vedno je aktivna v Agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije in v odborih Univerze v Ljubljani in Fakultete za farmacijo. Že drugi mandat je članica nadzornega sveta Krke s certifikatom Združenja nadzornikov Slovenije.

Julijana Kristl je prepoznavna strokovnjakinja v mednarodnih krogih, saj je članica pomembnih združenj in uredniških odborov revij, kot so Journal of Drug Delivery Science and Technology, Journal of Biomedical Nanotechnology in European Journal of Pharmaceutics and Biopharmaceutics, recenzentka v številnih znanstvenih revijah ter pogosta ocenjevalka doktorskih nalog in raziskovalnih projektov na tujih univerzah in agencijah. Ima ekspertno znanje o načrtovanju, razvoju in vrednotenju zdravil ter poznavanju novih trendov na področju farmacije.

Dr. Boris Žnidarič

Boris Žnidarič, doktor družbenih znanosti in magister prava, je bil do upokojitve član uprave Kapitalske družbe. Pred tem je uspešno delal na številnih področjih v Skupini Triglav. Opravljal je funkcijo pomočnika predsednika uprave Zavarovalnice Triglav, kjer je poleg vodenja in usmerjanja direktorjev organizacijskih enot vodil strateško področje kadrovskega menedžmenta (HRM) v odvisnih družbah. Bil je član uprave zagrebškega Triglav osiguranja. Vodil je celjsko območno enoto Zavarovalnice Triglav ter centralno službo za preprečevanje in odkrivanje zavarovalniških goljufij. Pred tem je bil svetovalec člana uprave za strateško področje kadrovskega menedžmenta v Skupini Triglav ter pomočnik direktorja za pravne, kadrovske in splošne zadeve v ljubljanski območni enoti. Je imetnik potrdila o usposobljenosti za člana nadzornih svetov. Poleg raznolikega dela v zavarovalništvu je tudi habilitiran visokošolski učitelj.

Predstavniki zaposlenih

Franc Šašek

namestnik predsednika nadzornega sveta

Franc Šašek, rojen leta 1967, univerzitetni diplomirani organizator, je v Krki zaposlen od leta 1984 in je vodja Tehnične službe. Od vsega začetka deluje na področju inženiringa in tehničnih storitev, kjer je med ostalim opravljal dela tehnologa, vodje tehnično tehnološke priprave in kasneje samostojnega strokovnega sodelavca na področju vzdrževanja in projektnega vodenja. V letu 2004 je kot vodja projektne skupine »SAP PM-vzdrževanje« aktivno sodeloval pri vpeljavi informacijskega sistema za podporo poslovnim procesom podjetja (SAP) in bil kasneje imenovan za lastnika procesov vzdrževanja v skupini Krka. Od leta 1999 dela tudi na področju kakovosti, in sicer v vlogi pooblaščen osebe za kakovost, izvajalca usposabljanj in registriranega notranjega presojevalca. S tem je soodgovoren za razvoj in vzdrževanje integriranega sistema kakovosti.

Pri Združenju članov nadzornih svetov Slovenije se je v letu 2009 usposobil za člana nadzornih svetov in upravnih odborov družb. Za mandatno obdobje 2009–2013 in ponovno za mandatno obdobje 2014–2018 je bil izvoljen za predsednika sveta delavcev Krke, drugi mandat člana nadzornega sveta pa je kot predstavnik zaposlenih nastopil 21. junija 2014.

Dr. Mateja Vrečer

Dr. Mateja Vrečer, rojena leta 1966, je v Krki zaposlena od leta 1990. Zaposlila se je kot diplomirana inženirka farmacije, nato pa je naredila strokovni izpit za diplomirano inženirko farmacije ter magisterij in doktorat iz farmacevtskih znanosti. Najprej je delala v Sektorju za razvoj in raziskave, kjer je pripravljala možnostne študije za predlagane nove izdelke, po njihovi odobritvi pa je vodila projekte do registracije in lansiranja v Sloveniji. Od leta 1997 je delala na področju upravljanja kakovosti kot namestnica direktorice Sektorja za upravljanje kakovosti in od marca 2007 tudi kot vodja Službe za zagotavljanje kakovosti na mednarodnem področju. Septembra 2011 je prevzela vodenje Upravljanja kakovosti.

Funkcijo članice nadzornega sveta Krke je kot predstavnica zaposlenih opravljala že v mandatnih obdobjih 2005–2009 in 2009–2014, tretji mandat članice nadzornega sveta pa je kot predstavnica zaposlenih nastopila junija 2014.

Mag. Tomaž Sever

Mag. Tomaž Sever, rojen leta 1967, je magistriral iz poslovedenja in organizacije, po osnovni izobrazbi pa je univerzitetni diplomirani inženir strojništva. V Krki je zaposlen od leta 1995. Je namestnik direktorja Prodaje z zadolžitvami direktorja Regije Srednja Evropa. Področja njegovega delovanja so skrb za raziskavo trgov, predlaganje in razvijanje nastopa Krke na posameznih trgih, definiranje prodajne ponudbe, predlaganje cenovne strategije za posamezne trge, sodelovanje pri načrtovanju promocijskih dejavnosti, oblikovanje, razvijanje in upravljanje distribucijskih poti, sodelovanje pri ustvarjanju prodajne mreže v tujini. Pred zaposlitvijo v Krki je od leta 1992 do leta 1995 delal v podjetju IBM Slovenija, d. o. o., kjer je bil najprej prodajni zastopnik za informacijske sisteme, kasneje pa je vodil projekte uvajanja informacijskih sistemov.

Funkcijo člana nadzornega sveta Krke je kot predstavnik zaposlenih opravljal že v mandatnem obdobju 2005–2009, leta 2009 je bil ponovno izvoljen za mandatno obdobje petih let, junija 2014 pa je nastopil že tretje mandatno obdobje.

Neodvisni strokovnjak, član revizijske komisije

V skladu z 280. členom ZGD-1 je nadzorni svet v revizijsko komisijo imenoval neodvisnega strokovnjaka za računovodstvo ali revizijo Boruta Šterbena. Imenovani ni član nadzornega sveta družbe.

Borut Šterbenc

neodvisni strokovnjak za računovodstvo ali revizijo, član revizijske komisije

Pooblaščen revizor Borut Šterbenc, rojen 1978 v Ljubljani, je na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani pridobil naziv univerzitetnega diplomiranega ekonomista. Je finančni direktor in namestnik predsednika uprave družbe Kolpa, d. d., Metlika. Do leta 2011 je v revizijski družbi KPMG kot odgovorni vodja projektov načrtoval, vodil in izvajal zahtevnejše revizije, med drugim v družbah Krka, Intereuropa, Sava, NEK, Lama. Je tudi član nadzornega odbora Pokojninske družbe A, d. d., in izkušen poročevalec organom upravljanja in nadzora. Govori angleško, hrvaško in rusko.

Uprava družbe Krka

Uprava ima naslednje **naloge**:

- vodi družbo in sprejema poslovne odločitve samostojno in neposredno,
- sprejema strategijo razvoja skupine Krka s predhodnim soglasjem nadzornega sveta,
- zagotavlja ustrezno obvladovanje tveganj,
- ravna s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika ter varuje poslovne skrivnosti.

Upravo **sestavlja** 5 članov:

- predsednik uprave,
- 3 člani in
- članica uprave, delavska direktorica, ki predstavlja in zastopa interese delavcev v zvezi s kadrovskimi in socialnimi vprašanji.

Mandat članov uprave traja 6 let z možnostjo ponovnega imenovanja.

Delovanje uprave in razdelitev področij in nalog med posameznimi člani določa Poslovnik o delu uprave. Način delovanja je usklajevanje mnenj in soglasno odločanje. V skladu s Pravili organiziranosti in Poslovnikom o delu uprave imajo člani uprave tudi operativne naloge na področju vodenja, in sicer je vsak odgovoren za določeno število organizacijskih enot, s čimer je omogočeno neposredno sodelovanje med upravo in direktorji organizacijskih enot.

Kot pomoč upravi pri njenem delu ima družba naslednje organe:

- odbor direktorjev,
- prodajni odbor,
- razvojni odbor,
- odbor za kakovost,
- odbor za investicije,
- odbor za kadre,
- odbor za informacijske tehnologije,
- odbor za ekonomiko in finance ter
- odbor za korporativno pojavljanje v javnosti.

Odbore sestavljajo člani uprave, vodstveni delavci in strokovnjaki za posamezna področja v Krki. Odbori pripravljajo poslovno politiko in strateške usmeritve za posamezna področja in imajo nekatere pristojnosti za odločanje o izvajanju letnih načrtov.

Plačila, povračila in druge ugodnosti članov uprave so določena v pogodbah o opravljanju dela, sklenjenih med nadzornim svetom in posameznim članom uprave. Pravilnik o določitvi variabilnega dela plače uprave sprejme nadzorni svet družbe, ki članom uprave tudi določi nagrado. Nadzorni svet je v skladu s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb v letu 2010 sprejel tudi **Politiko plačil uprave**. Oba dokumenta nadzorni svet glede na poslovne razmere spreminja oziroma posodablja.

Plačila članom uprave so izplačana **v denarju** in so predstavljena v računovodskem poročilu v pojasnilih Posli s povezanimi osebami, kjer je predstavljeno tudi **lastništvo Krkinih delnic** članov uprave.

Člani uprave in z njimi povezane osebe družbo in pristojne institucije obveščajo o vsaki pridobitvi ali odsvojitvi delnic družbe ali z njo povezane družbe. Krka te informacije javno objavlja.

Član uprave mora morebitno **nasprotje interesov** razkriti nadzornemu svetu in o tem obvestiti preostale člane uprave. Noben član uprave družbe Krka ni član nadzornih organov družb zunaj skupine Krka.

23. skupščina delničarjev, ki je bila 6. 7. 2017, je upravo za 36 mesecev **pooblastila za pridobivanje lastnih delnic**, pri čemer skupni delež vseh lastnih delnic ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe, kar vključuje tudi delnice, ki jih

ima družba že v lasti. Družba je glede programa nakupov lastnih delnic javnost obvestila na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet (<http://seonet.ljse.si>).

Člani uprave

V nadaljevanju predstavljamo življenjepis članov uprave, ki pod vodstvom Jožeta Colariča delujejo v upravi družbe v šestletnem mandatnem obdobju od 1. 1. 2016 dalje.

Jože Colarič

predsednik uprave in generalni direktor

Rodil se je leta 1955 v Brežicah. Po končani gimnaziji v Novem mestu je nadaljeval šolanje na Ekonomski fakulteti v Ljubljani in študij končal leta 1979.

V Krki je zaposlen od leta 1982. Začel je v Finančnem sektorju, kjer je bil najprej vodja Oddelka za devizno-plačilni promet in nato pomočnik direktorja. Leta 1989 je prevzel vodenje Službe izvoza v Eksport-import sektorju in čez dve leti postal namestnik direktorja sektorja.

V začetku leta 1993 je bil imenovan za namestnika generalnega direktorja za trženje in finance, septembra istega leta pa je prevzel še vodenje sektorja Marketing in prodaja.

Leta 1997 je bil imenovan za člana uprave. Naslednje leto ga je nadzorni svet podjetja imenoval za namestnika predsednika uprave, leta 2002 pa ga je evidentiral kot bodočega predsednika uprave in mandatarja za pripravo predloga nove uprave.

Na seji 12. julija 2004 ga je nadzorni svet imenoval za predsednika uprave in generalnega direktorja. Petletni mandat je nastopil 1. januarja 2005. Na seji 21. januarja 2009 ga je nadzorni svet imenoval za naslednji mandat, ki se je začel 1. januarja 2010 in je trajal šest let.

Pod njegovim vodstvom je Krka postala ena od vodilnih generičnih farmacevtskih družb in si ustvarila dobro podlago za rast. Delovanje Jožeta Colariča temelji na domačem znanju, novih izdelkih, vsakoletnem vlaganju, zaposlovanju in stalnem izplačevanju dividend. Člani Krkinega nadzornega sveta so ga zato 21. januarja 2015 soglasno imenovali za predsednika uprave za novo šestletno mandatno obdobje, ki se je začelo 1. januarja 2016. Na seji 18. novembra 2015 so člani nadzornega sveta prav tako soglasno potrdili sestavo uprave za mandatno obdobje od 2016 do 2021, ki jo je predlagal Jože Colarič.

Dr. Aleš Rotar

član uprave in direktor Razvoja in proizvodnje zdravil

Rodil se je leta 1960 v Zadru na Hrvaškem. Na ljubljanski Fakulteti za naravoslovje in tehnologijo, smer farmacija, je diplomiral leta 1984, sedem let kasneje pa magistriral. Leta 1993 je končal mednarodni študij MBA na IEDC, Brdo. Na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani je doktoriral leta 2000.

V Krki se je zaposlil leta 1984 v Oddelku za stabilnost. Leta 1991 je postal vodja Oddelka za farmacevtsko tehnologijo, dve leti kasneje pa je prevzel vodenje Službe za razvoj farmaceutike v Sektorju za raziskave in razvoj. Leta 1998 je bil imenovan za namestnika direktorja omenjenega sektorja, leta 1999 pa za njegovega direktorja.

Za člana uprave je bil imenovan leta 2001, drugi mandat je nastopil 31. julija 2002 ter bil ponovno imenovan za obdobje od 31. julija 2007 do 31. decembra 2009. Od leta 2002 je direktor Razvoja in raziskav. Nadzorni svet družbe ga je na seji 29. julija 2009 znova imenoval za člana uprave za šestletno mandatno obdobje, ki se je začelo 1. januarja 2010. Aleš Rotar je odločilno pomagal razvijati znanje ter vzpostaviti poslovne funkcije za Krkin lasten razvoj in raziskave. Zaradi uspešnega dela ga je nadzorni svet na predlog Jožeta Colariča 18. novembra 2015 soglasno imenoval za člana uprave za novo mandatno obdobje od 2016 do 2021.

Dr. Vinko Zupančič

član uprave in direktor Razvoja in proizvodnje učinkovin z oskrbo

Rodil se je leta 1971 v Novem mestu. Gimnazijo je končal v Novem mestu. Na Fakulteti za farmacijo je diplomiral leta 1996 in dobil naziv magister farmacije. Strokovni izpit je opravil leta 1998, leta 2010 pa doktoriral na Fakulteti za farmacijo v Ljubljani.

V Krki se je leta 1997 zaposlil kot pripravnik v Službi skladišč in transporta v Oskrbi z izdelki. V letu 1998 je delal kot tehnolog skladiščenja in nato še kot samostojni tehnolog skladiščenja. Leta 2000 je prevzel delo pomočnika vodje Službe skladišč in transporta, v letu 2002 pa je postal namestnik vodje Logističnega centra v Oskrbi z izdelki. S 1. februarjem 2004 je bil imenovan za direktorja Krkinega predstavništva v Bangaloreju v Indiji. V Slovenijo se je vrnil 1. julija 2005 in prevzel delo vodje Logističnega centra v Oskrbi z izdelki. Za namestnika direktorja Oskrbe z izdelki je bil imenovan 1. decembra 2008, za direktorja Oskrbe z izdelki pa 1. januarja 2010.

Nadzorni svet družbe ga je na seji 29. julija 2009 imenoval za člana uprave za šestletno mandatno obdobje, ki ga je začel 1. januarja 2010. Krkina pomembna konkurenčna prednost je, da sama proizvaja velik del potrebnih zdravilnih farmacevtskih učinkovin in surovin. Vinko Zupančič je ključno prispeval k uspehu te strategije. Na predlog Jožeta Colariča ga je nadzorni svet 18. novembra 2015 zato soglasno imenoval za člana uprave za novo mandatno obdobje od 2016 do 2021.

David Bratož

član uprave

David Bratož, univerzitetni diplomirani ekonomist, se je rodil leta 1976 v Novem mestu. Po končani novomeški gimnaziji je šolanje nadaljeval na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani in leta 2000 diplomiral na poslovnem oddelku, smer finance.

Kariero v Krki je začel leta 2001 v Finančnem sektorju, kjer je izpeljal več pomembnih projektov. Leta 2003 je začel delati v Prodaji, v Regiji Srednja Evropa, zadolžen pa je bil predvsem za poljski trg. Zaradi uspešnega dela je leta 2007 postal direktor družbe Krka - Polska in operativno vodil marketing, prodajo, proizvodnjo in distribucijo. Dve leti zatem je postal predsednik upravnega odbora.

Skupaj s sodelavci je Krka - Polska razvil v eno od Krkinih največjih in najuspešnejših odvisnih družb. Med njegovim vodenjem sta se na Poljskem, kjer Krka zaposluje približno 800 ljudi, podvojili tako prodaja kot količina proizvedenih izdelkov, on sam in Krka - Polska pa sta prejela številne nagrade.

David Bratož podrobno pozna delovanje vseh poslovnih funkcij velikega podjetja. Na predlog Jožeta Colariča ga je nadzorni svet 18. novembra 2015 soglasno imenoval za člana uprave za mandatno obdobje od 2016 do 2021.

Milena Kastelic

članica uprave – delavska direktorica, vodja Proizvodnje poltrdnih, tekočih in ostalih oblik

Milena Kastelic, univerzitetna diplomirana inženirka živilske tehnologije, se je rodila leta 1968 v Novem mestu. Novomeško gimnazijo je končala leta 1986 in se vpisala na Biotehniško fakulteto v Ljubljani, smer živilska tehnologija. Njena diplomska naloga z naslovom Vrednotenje glukoamilazne aktivnosti kvasovke *Saccharomyces diastaticus* je bila leta 1991 nagrajena s Prešernovo nagrado za študente. Leta 1993 je končala še usposabljanje na nemškem inštitutu za organizacijo dela REFA.

V Krki dela od leta 1992. Njena poklicna pot je ves čas tesno povezana s proizvodnjo; z zelišči, zeliščnimi zdravili in izdelki brez recepta ter tudi izdelki na recept. Pripravištvu je opravljala v Programu pomožnih zdravil in zelišč ter ga uspešno končala z nalogo o tehnologiji sušenja rastlinskih surovin. Pet let je delala kot proizvodna tehnologinja in leta 1996 postala vodja Obrata za proizvodnjo zelenih zdravil. Zdaj je to Obrat Bršljin, ki ga je uspešno vodila do aprila 2018. Danes vodi Proizvodnjo poltrdnih, tekočih in ostalih oblik.

Kot Krkina notranja presojevalka je 15 let prispevala k izboljševanju poslovnih procesov v družbi. Na ta način je spoznala tudi delo drugih organizacijskih enot in pomen trdnih povezav med njimi ter rezultate vzajemnega sodelovanja.

Med zaposlenimi uživa zaupanje, zato jo je svet delavcev na 15. redni seji 28. septembra 2015 predlagal za delavsko direktorico, nadzorni svet pa jo je 18. novembra 2015 soglasno imenoval za članico uprave – delavsko direktorico za mandatno obdobje od 2016 do 2021.

Opis politike raznolikosti v zvezi z zastopanostjo v organih vodenja ali nadzora družbe Krka

V politiki upravljanja družbe je zaveza o preprečevanju diskriminacije, ki pravi, da Krka svojim zaposlenim zagotavlja enake možnosti ne glede na spol, raso, barvo kože, starost, zdravstveno stanje oziroma invalidnost, versko, politično ali drugo prepričanje, članstvo v sindikatu, nacionalni ali socialni izvor, družinski status, premoženjsko stanje, spolno usmerjenost ali druge osebne okoliščine. Družba za zdaj nima sprejete samostojne politike, ki bi dodatno urejala strukturo organov vodenja in nadzora glede na spol, starost, izobrazbo in druge osebne okoliščine, se pa raznolikost že dolgo časa izvaja v praksi, zlasti spolna, narodnostna, starostna in izobrazbena. Več o sestavi zaposlenih razkrivamo v poglavju Odgovornost do zaposlenih.

Upravljanje v skupini Krka

Skupino Krka sestavljajo obvladujoča družba Krka ter odvisne družbe v Sloveniji in zunaj nje. Odvisne družbe so praviloma v 100-odstotni lasti družbe Krka in so organizirane kot družbe z omejeno odgovornostjo.

Za vse družbe v skupini Krka veljajo enotna pravila upravljanja, organiziranosti in delovanja, razen če lokalne zakonodaje zahtevajo drugače. Obvladujoča družba postavlja strateške usmeritve in operativne cilje vsem posamičnim odvisnim družbam v skupini Krka in spremlja uresničevanje njihovih načrtov. Zaradi boljše povezave in nadzora nad poslovanjem odvisnih družb uprava obvladujoče družbe Krka praviloma predstavlja skupščino odvisnih družb. Člani uprave so tudi člani nadzornih svetov, nadzornih odborov ali upravnih odborov določenih odvisnih družb, za kar ne prejemajo posebnih plačil.

Krka prek načela funkcijskega vodenja, kjer poslovna funkcija v obvladujoči družbi usmerja in nadzoruje poslovno funkcijo v odvisni družbi, na operativni ravni zagotavlja uresničevanje zastavljenih ciljev. Nadzor vsakodnevnega poslovanja odvisnih družb poteka prek rednega poročanja, hkrati pa so zaradi načela funkcijskega pokrivanja strokovni sodelavci obvladujoče družbe vsak dan v stikih s sodelavci v odvisnih družbah.

Izjema glede na navedeno je skupno podjetje Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd. na Kitajskem, v katerem ima Krka 60-odstotni lastniški delež, kitajski partner Ningbo Menovo pa 40-odstotnega. V tričlanskem odboru direktorjev te družbe ima Krka dva predstavnika, med njimi predsednika odbora.

Skladnost poslovanja

Na ravni skupine Krka je imenovan pooblaščenec za skladnost poslovanja, ki mu je zaupana samostojna in neodvisna funkcija nadzora nad korporativno integriteto. Podpora pooblaščenca so: služba, odgovorna za upravljanje tveganj in skladnost poslovanja, pravna služba ter zaposleni iz posameznih organizacijskih enot, ki sodelujejo pri ureditvi skladnosti poslovanja na posameznih področjih.

Kodeks ravnanja je kot zapis načel in pravil etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja krovni dokument področja. Krovna ureditev je vodilo, za odvisne družbe pa upoštevamo lokalne posebnosti zakonodaje ter transparentne poslovne prakse. Kodeks ravnanja velja za vse zaposlene v Krki. Izpostavlja, da so si vsi zaposleni dolžni prizadevati za etično, nekoruptivno in zakonito delovanje.

Na ravni skupine stalno izboljšujemo področje izobraževanja in zavedanja zaposlenih o pomenu skladnosti poslovanja in korporativne integritete. Obravnavo kršitev Kodeksa ravnanja ter morebitne pojave prevarantskega, koruptivnega ali drugega neskladnega ravnanja v škodo Krke urejajo interni dokumenti in relevantna zakonodaja.

Prizadevamo si za povečevanje etične kulture, varovanje Krkinega ugleda in premoženja, zato stalno povečujemo ozaveščenost zaposlenih o indicih prevar, neskladij in drugih kršitev ter načinih njihovega obvladovanja, odgovornosti pri prepoznavanju in poročanju o njih.

Za skladnost skrbimo tudi na področju varstva osebnih podatkov. Namen prenove Pravilnika o varstvu osebnih podatkov je bil zagotoviti skladnost internega akta in vseh procesov z Uredbo (EU) 2016/679. Pravilnik so do 25. 5. 2018 sprejele vse Krkine odvisne družbe v EU in ga dopolnile z veljavno lokalno zakonodajo.

Za varstvo osebnih podatkov na ravni skupine in v odvisnih družbah skrbi pooblaščen oseba. Aktivnosti za doseganje skladnosti na tem področju so potekale v vseh Krkinih družbah na območju EU. Pregledali in nadgradili smo zbirke osebnih podatkov ter interne postopke in procese, ki vključujejo obdelovanje osebnih podatkov. Za vse zaposlene, tako doma kot v tujini, smo uvedli dodatno izobraževanje o varstvu osebnih podatkov. O pomenu varstva osebnih podatkov in posameznikovih pravic sporočamo tudi prek internih glasil in spletnih strani.

Notranja revizija

Notranja revizija svoje delo v skupini Krka izvaja na osnovi srednjeročnega in letnega načrta dela ter v skladu s pravili (Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju in Kodeksom ravnanja).

V skladu z načrtom dela za leto 2018 je bilo opravljenih šestnajst rednih notranjerevizijskih pregledov, ki so potekali po metodologiji COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

Omenjena metodologija je svetovno priznana in je podlaga za celovito spremljanje upravljanja tveganj. Na osnovi te metodologije notranji revizorji ugotavljajo doseganje revizijskih ciljev v kategorijah delovanja, poročanja in skladnosti s predpisi vsakega revizijskega področja.

Notranjerevizijski pregledi so bili po navedeni metodologiji opravljeni na naslednjih področjih: prodaja, farmacevtski razvoj, oskrba z mediji, upravljanje kakovosti, skladiščenje, transport in informacijske tehnologije. Opravljene so bile tudi redne notranje revizije v več odvisnih družbah in predstavništvih v tujini. V skladu z omenjenimi standardi so notranji revizorji izvajali tudi svetovalno dejavnost.

Notranji revizorji so za omenjena področja revidiranja dali zagotovila, da je sistem notranjih kontrol za doseganje zastavljenih ciljev v revidiranih enotah in procesih vzpostavljen, deluje in je učinkovit. Obstajajo pa možnosti za njegovo izboljšanje, zato so predlagali priporočila, ki so jih kategorizirali po posameznih stopnjah tveganj ter redno preverjali njihovo uresničevanje.

Notranji revizorji sodelujejo s Krkinim nadzornim svetom in njegovo revizijsko komisijo ter tudi z zunanjimi revizorji.

Notranje kontrole in upravljanje tveganj v povezavi z računovodskim poročanjem

Notranje kontrole so usmeritve in postopki, ki jih je skupina Krka vzpostavila in jih izvaja na vseh ravneh, da bi obvladovala tveganja, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Namen notranjih kontrol je zagotoviti zanesljivost računovodskega poročanja in skladnost z veljavnimi zakoni ter drugimi zunanjimi in notranjimi predpisi. Uvajanje poenotenih informacijskih sistemov v odvisne družbe in razvoj poslovne informatike povečujeta učinkovitost izmenjave računovodskih podatkov med odvisnimi družbami in obvladujočo družbo in s tem kontrolo teh informacij.

Računovodsko kontroliranje temelji na načelih resničnosti in delitve odgovornosti, na kontroli izvajanja poslov, ažurnosti evidenc, usklajenosti stanja, izkazanega v poslovnih knjigah, in dejanskega stanja, ločenosti evidence od izvajanja poslov, strokovnosti računovodij in neodvisnosti. Računovodske kontrole so tesno povezane s kontrolami na področju informacijskih tehnologij, ki med drugim zagotavljajo omejitve in nadzor dostopov do omrežja, podatkov in aplikacij ter popolnost in točnost zajemanja in obdelovanja podatkov. Ustreznost delovanja in vzpostavitev potrebnih kontrol v okviru informacijskih sistemov vsako leto preverjajo pooblaščen zunanji izvajalci.

Tveganja, vezana na konsolidirane računovodske izkaze skupine Krka, obvladujemo z usmerjanjem in nadzorovanjem izvajanja aktivnosti v okviru računovodske funkcije v odvisnih družbah in z revizijo letnih računovodskih izkazov vseh odvisnih družb, ki sestavljajo skupino Krka.

Zunanja revizija

Revizijo računovodskih izkazov obvladujoče družbe in konsolidiranih računovodskih izkazov skupine Krka izvaja revizijska družba Ernst & Young d.o.o., Ljubljana. Zunanji revizor v okviru revizije računovodskih izkazov o svojih ugotovitvah poroča upravi, nadzornemu svetu in revizijski komisiji nadzornega sveta.

Posli družbe Krka z revizijsko družbo Ernst & Young d.o.o., Ljubljana, in posli družb v skupini s posameznimi revizorskimi družbami so predstavljeni v pojasnilih k računovodskim izkazom Posli z revizorsko družbo.

Sestava nadzornega sveta družbe Krka 31. 12. 2018

Ime in priimek	Jože Mermal	Borut Jamnik	Andrej Slapar	Julijana Kristl	Boris Žnidarič	Hans-Helmut Fabry	Franc Šašek	Mateja Vrečer	Tomaž Sever
Funkcija	predsednik	član	namestnik predsednika	članica	član	član	namestnik predsednika	članica	član
Prvo imenovanje	2015	2017	2015	2010	2016	2017	2009	2005	2005
Trajanje trenutnega mandata	2020	2022	2020	2020	2020	2022	2019	2019	2019
Predstavnik kapitala/zaposlenih	kapitala	kapitala	kapitala	kapitala	kapitala	kapitala	zaposlenih	zaposlenih	zaposlenih
Udeležba na sejah	5/5	5/5	5/5	4/5 ¹	4/5 ²	5/5	5/5	5/5	5/5
Spol	moški	moški	moški	ženski	moški	moški	moški	ženski	moški
Državljanstvo	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	nemško	slovensko	slovensko	slovensko
Letnica rojstva	1954	1970	1972	1953	1948	1956	1967	1966	1967
Izobrazba in strokovni profil	univerzitetni diplomirani ekonomist	univerzitetni diplomirani matematik	univerzitetni diplomirani pravnik	doktorica farmacevtskih znanosti	doktor družbenih znanosti in magister prava	univerzitetni diplomirani psiholog	univerzitetni diplomirani organizator	doktorica farmacevtskih znanosti	univerzitetni diplomirani inženir strojništva ter magister poslovanja in organizacije
Neodvisnost po Kodeksu upravljanja	da	da	da	da	da	da	da	da	da
Obstoj nasprotja interesov v poslovnem letu	Za nobenega člana v letu 2018 ni obstajalo trajno in relevantno nasprotje interesov. Izjave o neodvisnosti so objavljene na spletnih straneh družbe.								
Članstvo v komisijah	–	predsednik revizijske komisije	predsednik komisije za kadrovska vprašanja	članica komisije za kadrovska vprašanja	član revizijske komisije	–	član revizijske komisije	članica komisije za kadrovska vprašanja	član revizijske komisije
Udeležba na rednih sejah komisij	–	5/5	3/3	2/3 ¹	4/5 ²	–	5/5	3/3	5/5
Članstvo v organih nadzora drugih družb	Člani nadzornega sveta družbe, predvsem predstavniki kapitala, prevzemajo zadolžitve tudi v organih nadzora ali upravljanja drugih družb, vendar ne v obsegu, ki bi vplival na njihovo delo v nadzornem svetu družbe Krka.								

¹ odsotna na seji 21. 3. 2018

² odsoten na seji 21. 11. 2018

Sestava in višina prejemkov članov nadzornega sveta sta razkriti v poglavju Posli s povezanimi osebami.

Zunanji člani v komisijah 31. 12. 2018

Revizijska komisija

Ime in priimek	Borut Šterbenc
Funkcija	neodvisni zunanji strokovnjak revizijske komisije po 280. členu ZGD-1
Udeležba na sejah	5/5
Spol	moški
Državljanstvo	slovensko
Letnica rojstva	1978
Izobrazba in strokovni profil	univerzitetni diplomirani ekonomist z izkušnjami na področju načrtovanja, vodenja in izvajanja zahtevnejših revizij
Neodvisnost po Kodeksu upravljanja	da
Članstvo v organih nadzora drugih družb	član nadzornega odbora Pokojninske družbe A, d. d.

Sestava uprave družbe Krka 31. 12. 2018

Ime in priimek	Jože Colarič	Aleš Rotar	Vinko Zupančič	David Bratož	Milena Kastelic
Funkcija	predsednik	član	član	član	članica, delavska direktorica
Področje dela v upravi	marketing, prodaja, kadri, naložbe, odnosi z javnostjo, pravno področje, deloma novi izdelki, del splošnih služb	razvoj in proizvodnja končnih izdelkov, novi izdelki, upravljanje kakovosti, varnost in zdravje pri delu	razvoj in proizvodnja učinkovin oz. surovin, upravljanje oskrbne verige	ekonomika, finance, informacijska tehnologija, odnosi s sindikatoma in svetom delavcev, del splošnih služb	zastopa in predstavlja interese delavcev glede kadrovskih in socialnih vprašanj
Prvo imenovanje v upravo	1997	2001	2010	2016	2016
Trajanje trenutnega mandata	2021	2021	2021	2021	2021
Spol	moški	moški	moški	moški	ženski
Državljanstvo	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko	slovensko
Letnica rojstva	1955	1960	1971	1976	1968
Izobrazba in strokovni profil	univerzitetni diplomirani ekonomist	doktor farmacevtskih znanosti	doktor farmacevtskih znanosti	univerzitetni diplomirani ekonomist	univerzitetna diplomirana inženirka živilske tehnologije
Članstvo v organih nadzora z družbo nepovezanih družb	ne	ne	ne	ne	ne

Sestava in višina prejemkov članov uprave sta razkriti v poglavju Posli s povezanimi osebami.

Izjava o usklajenosti z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

V letu 2018 je bil referenčni kodeks Krke Kodeks upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju Kodeks), ki sta ga 27. oktobra 2016 sprejela Ljubljanska borza in Združenje nadzornikov Slovenije. Veljati je začel 1. januarja 2017, objavljen pa je na spletnem naslovu Ljubljanske borze.

Uprava in nadzorni svet Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto izjavljata, da so posamezni člani uprave in nadzornega sveta kot tudi uprava in nadzorni svet kot organa delniške družbe v letu 2018 spoštovali načela in priporočila Kodeksa. Nekaj konkretiziranih priporočil Kodeksa v letu 2018 nismo popolnoma udeležili, smo se pa vselej trudili približati izpolnitvi tudi teh priporočil in poskušali zagotoviti primeren način njihove uresničitve.

V nadaljevanju pojasnjujemo posamezna odstopanja od Kodeksa v letu 2018.

Uprava in nadzorni svet Krke v letu 2018 nista sprejela posebnega dokumenta z naslovom Politika raznolikosti, vendar načela te politike Krka implementira prek drugih internih aktov, politik in postopkov; mednje spadajo Kodeks ravnanja, Politika upravljanja, Poslovnik o delu nadzornega sveta glede postopkov kandidiranja članov nadzornega sveta, postopki in zaveze komisije za kadrovska vprašanja nadzornega sveta in komisije za imenovanja za pripravo volilnega predloga članov nadzornega sveta. Raznolikost je v praksi zagotovljena v postopkih imenovanja in predlaganja članov organov vodenja in nadzora, saj si Krka kandidatom vselej prizadeva zagotoviti enake možnosti in prepoveduje vsakršno diskriminacijo (4. poglavje Kodeksa).

Nadzorni svet Krke lahko v okviru samoocene določi letni načrt usposabljanja svojih članov in okvirne stroške izobraževanja. V letu 2018 predlog za dodatno izobraževanje ni bil dan, zato načrt ni bil sprejet (točka 13.1 Kodeksa).

Vrednotenje dela nadzornega sveta opravijo člani sami in pri tem popolnoma sledijo metodologiji in Priročniku za vrednotenje učinkovitosti nadzornega sveta, ki ga je pripravilo Združenje nadzornikov Slovenije. Postopek vrednotenja je potekal strokovno in objektivno, zato v letu 2018 ni bilo potrebe po zunanji strokovni podpori in tudi ni bila opravljena zunanja presoja dela nadzornega sveta v sodelovanju s specializirano institucijo oziroma drugimi strokovnjaki (točki 14.2 in 14.4 Kodeksa).

Poslovnik o delu nadzornega sveta Krke določa, da ima predsednik nadzornega sveta dva namestnika – eden je predstavnik delničarjev, drugi pa predstavnik zaposlenih. To je potrebno za zagotavljanje vključenosti predstavnikov zaposlenih tudi v najodgovornejše aktivnosti znotraj organov. Poslovnik o delu nadzornega sveta tudi določa, da predsednika nadomešča namestnik iz vrst delničarjev, šele v primeru njegove odsotnosti ga nadomešča namestnik, ki je predstavnik zaposlenih. Tako od Kodeksa, ki določa, da sme biti namestnik predsednika nadzornega sveta samo predstavnik delničarjev, ne odstopamo bistveno (točka 15.4 Kodeksa).

Krkino Izjavo o upravljanju v letu 2018 je presodil zunanji revizor v okviru redne revizije. Dodatna zunanja presoja ustreznosti izjave ni bila opravljena (točka 5.7 Kodeksa).

Krka v svojem letnem poročilu v Izjavi o upravljanju v letu 2018 v poenoteni tabelah (prilogi C1 in C2 Kodeksa) ne navaja članstva članov uprave in nadzornega sveta v organih upravljanja ali nadzora nepovezanih družb, ampak so te informacije zbrane v letnem poročilu v okviru njihovih življenjepisov, kjer navaja njihove vodstvene funkcije in naloge (točki 5.5 in 29.5 Kodeksa). Podatki iz prilog C3 in C4 Kodeksa o sestavi in višini prejemkov so skoraj v celoti razkriti na način, kot ga priporoča Kodeks (točki 5.6 in 29.7), jih pa družba zaradi primerljivosti med leti razkriva na tak način, kot ga je uporabljala, preden je začel veljati Kodeks. Razkriva jih v računovodskem poročilu v poglavju Posli s povezanimi osebami. Variabilni del plače se vedno izplača kot: akontacija ob polletju ter poračun po seji nadzornega sveta, na kateri je potrjeno leto poročilo, in sicer z naslednjo plačo (točka 21.2).

Nadzorni svet je merila za variabilne prejemke uprave doslej posodabljal v letih 2012, 2014, 2016 in 2018, ko so tako narekovale dodatne naloge uprave iz poslovne strategije ali spremembe poslovnega okolja ali trendov nagrajevanja. Ni pa jih vsako leto določal na popolnoma enak način, kot določa točka 12.10 Kodeksa, saj je veljavni kodeks bolj prilagojen konkretnim potrebam nadzornega sveta za spremljanje dela uprave.

Poslovnik uprave določa, da lahko član uprave članstvo v nadzornih svetih z družbo nepovezanih družb sprejme šele potem, ko je o tem obvestil nadzorni svet družbe in pridobil njegovo soglasje. To delno odstopa od člena 19.6 Kodeksa, ki govori o vseh, ne le o nepovezanih družbah in organizacijah.

Krka na spletni strani javno objavlja kontaktne podatke za vlagatelje in javnost, ne pa imen oseb (točka 28.2 Kodeksa), in sicer zato, ker je oseb več in pokrivajo različna področja.

Krka je javno objavila Poslovnik o delu nadzornega sveta, v Izjavi o upravljanju v letu 2018 pa sestavo, pristojnosti in ostale vidike delovanja organov družbe ter s tem vse bistvene informacije o korporativnem upravljanju. Ostali operativni dokumenti v letu 2018 niso bili javno objavljeni (točka 29.9 Kodeksa).

Izpolnujemo tudi večino določil kodeksa Best Practice for GPW Listed Companies 2016, ki se nanaša na družbe, ki kotirajo na Varšavski borzi. Odstopanja pojasnujemo v ločenem dokumentu, objavljenem v sistemu obveščanja, veljavnem za Varšavsko borzo.

Novo mesto, 18. 4. 2019

Podpis izjave o upravljanju in njenih sestavnih delov

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

dr. Aleš Rotar
član uprave

dr. Vinko Zupančič
član uprave

David Bratož
član uprave

Milena Kastelic
članica uprave – delavska direktorica

Izjava o nefinančnem poslovanju

Uprava Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto izjavlja, da v Krki upoštevamo politike skupine Krka, ki se nanašajo na **socialno in kadrovske področje, spoštovanje človekovih pravic in raznolikosti, upravljanje na področju preprečevanja korupcije in podkupovanja ter okoljsko področje.**

Skupina Krka deluje po poslovnem modelu, ki je opisan v poglavju Poslovni model skupine Krka, spremljamo pa tudi njeno umeščenost v različna okolja. Več o tem navajamo v poglavju Upravljanje tveganj.

V Krki smo zavezani visokim etičnim standardom. V Kodeksu ravnanja Krke so zbrana načela in pravila etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja v skupini Krka, ki so zavezujoča za vse zaposlene. Na kodeksu temeljijo tudi vsa Krkina druga interna pravila. Osnovno vodilo je dosledno ravnanje po najvišjih moralnih načelih, načelih poštenosti, lojalnosti in profesionalnosti ter dosledno spoštovanje predpisov in smernic mednarodnih organizacij na področju farmacevtske industrije ter internih aktov družbe. Kodeks je javno objavljen na Krkinih spletnih straneh. Z njim se seznanijo vsi naši poslovni partnerji, od katerih pričakujemo, da ga bodo pri poslovanju s Krko spoštovali.

V skupini Krka dajemo velik poudarek socialnemu področju in kadrom. Zavedamo se, da so zaposleni in njihovo znanje, izkušnje in sodelovanje ključni vir za doseganje načrtovanih rezultatov celotne skupine Krka. Naš uspeh je odvisen od zavzetosti zaposlenih, dobrih in konstruktivnih medsebojnih odnosov ter sodobnih in stabilnih načinov vodenja, ki zaposlene usmerjajo v učinkovito delo, proaktivnost, napredovanje in razvoj ter tako podpirajo Krkine vrednote. Prizadevamo si, da bi naše celotno delovanje odražalo odgovornost do zaposlenih, okolja in deležnikov. Krkine vrednote nas usmerjajo pri postavljanju ciljev in doseganju rezultatov ter sodelovanju z zaposlenimi, njihovem vodenju in razvoju njihovih potencialov. Skupaj gradimo kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in timskega dela, nenehnega učenja ter odgovornega, učinkovitega in trajnostnega delovanja. Za krkaše je značilno, da smo lojalni, inovativni, prilagodljivi, prizadevni in osredotočeni na doseganje poslovnih ciljev in rezultatov skupine Krka. Več o tem navajamo v poglavjih Odgovornost do zaposlenih in Odgovornost do družbenega okolja.

Zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje ter redno sprejemamo ukrepe za zmanjševanje in odpravljanje morebitnega tveganja za zdravje in nastanek nesreč. Upoštevamo vse predpise in interne akte s področja varnosti in zdravja pri delu. Na vseh Krkinih lokacijah je prepovedano kajenje.

Spoštujemo človekove pravice, ki so zapisane v mednarodno priznanih načelih in smernicah. V vseh državah, v katerih delujemo, upoštevamo vse zakonske predpise in standarde o človekovih pravicah. Spoštujemo dostojanstvo in osebno integriteto posameznika ter njegovo zasebnost. Spoštujemo tudi svobodo govora in izražanja mnenj in smo pri tem vselej spoštljivi do drugih. Z zaposlenimi odkrito komuniciramo ne glede na izobrazbo in vodstveni položaj. Prepovedane so vse oblike nepoštenega in nedovoljenega dela. Vsaka diskriminacija zaposlenih je prepovedana. Zaposlene obravnavamo enako ne glede na narodnost, raso ali etnični izvor, nacionalno ali socialno pripadnost, spol, barvo kože, zdravstveno stanje, invalidnost, vero ali prepričanje, starost, spolno usmerjenost, družinsko stanje, članstvo v sindikatu, premoženjsko stanje ali drugo osebno okoliščino.

Prepovedana je vsaka oblika nadlegovanja in trpinčenja na delovnem mestu. Skrbimo za ustrezne delovne pogoje in za delovno okolje, ki je odprto za novosti in ustvarjalnost. Zagotavljamo delovno okolje, v katerem nihče ni izpostavljen psihičnemu pritisku in spolnemu ali drugemu nadlegovanju ali trpinčenju sodelavcev, nadrejenih ali tretjih oseb. Vsi zaposleni so se dolžni vzdržati neprimernega ravnanja, ki ogroža dostojanstvo druge osebe. Vsak zaposleni lahko prijavi mobing enemu od pooblaščenцев za obravnavo mobinga.

V Krki glede politike raznolikosti upoštevamo načelo vključevanja in zagotavljanja enakih možnosti, med drugim tudi v sestavi nadzornih organov in organov vodenja. Pri kandidatih za te funkcije upoštevamo spol, starost, izobrazbo, poklicne izkušnje in veščine. Upoštevamo tudi strokovno raznolikost in prakso v mednarodnem okolju, saj želimo zagotoviti komplementarnost v najvišjih organih vodenja za kontinuiran proces delovanja skupine Krka.

Preprečevanje prevar in korupcije, odgovornost zaposlenih pri njihovem prepoznavanju in morebitno ukrepanje urejamo s Pravilnikom o preprečevanju, odkrivanju in preiskovanju prevar, ki je javno objavljen.

Na področju preprečevanja prevar in korupcije ter skladnosti poslovanja upoštevamo načelo ničelne tolerance, kar pomeni, da ne dopuščamo nobenega neetičnega, neprofesionalnega ali nezakonitega ravnanja zaposlenih in poslovnih partnerjev.

Krkinih poslovnih priložnosti, njenega premoženja in informacij ne izrabljamo za pridobitev osebnih in ekonomskih koristi ali koristi tretjih oseb. Ne obljubljam kakršnihkoli koristi in ne dajemo daril, da bi tako vplivali na odločitve državnih organov, uradnih oseb, poslovnih partnerjev ali kogarkoli, prav tako ne sprejemamo daril ali kakršnihkoli koristi, ki bi vplivale na odločitve v okviru opravljanja dela. Skrbimo, da so osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, seznanjene s stopnjo zaupnosti in občutljivosti informacij. Imamo veljavne interne akte o trgovanju s finančnimi instrumenti družbe in vzpostavljene mehanizme za nadzor nad zaposlenimi in tretjimi osebami, ki s temi informacijami razpolagajo, ter tako preprečujemo morebitne zlorabe in trgovanje na podlagi notranjih informacij. Za vse osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij, je določeno obdobje, v katerem ne smejo trgovati s finančnimi instrumenti družbe.

Skrbimo za okolje in spoštujemo okoljske predpise ter pri tem sodelujemo z ožjo in širšo lokalno skupnostjo. Odgovornost do naravnega okolja smo opredelili v svoji okoljski politiki in se s tem zavezali, da bomo tudi v prihodnje skrbeli za okolje v skladu z zahtevami nove izdaje standarda ISO 14001:2015 in v največji možni meri preprečevali oziroma zmanjševali naš vpliv nanj. Več o tem navajamo v poglavju Odgovornost do naravnega okolja.

Tveganja, povezana z nefinančnim poslovanjem skupine Krka, so opisana v poglavju Upravljanje tveganj, nefinančni kazalniki oziroma rezultati opisanih politik pa v poglavju Trajnostni razvoj.

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

dr. Aleš Rotar
član uprave

dr. Vinko Zupančič
član uprave

David Bratož
član uprave

Milena Kastelic
članica uprave – delavska direktorica

Razvojna strategija skupine Krka

Veljavna razvojna strategija skupine Krka zajema obdobje petih let, in sicer od leta 2018 do leta 2022. Nadzorni svet Krke jo je sprejel novembra 2017. Vključuje vsa področja delovanja skupine Krka s poudarkom na osnovni farmacevtsko-kemijski dejavnosti. Skupino Krka obravnava kot mednarodno podjetje, saj zajema njeno delovanje prek odvisnih družb in predstavništev v tujini ter sodelovanje s partnerji povsod, kjer je prisotna. Zajema vse poslovne procese v skupini Krka od razvoja prek proizvodnje do trženja in prodaje, vključno s podpornimi procesi, in temelji na doseganju največje dodane vrednosti tako za skupino kot za vlagatelje. Skupina Krka razvojno strategijo posodablja vsaki dve leti, naslednja posodobitev je predvidena jeseni 2019.

Razvojna strategija temelji na poslanstvu, viziji in vrednotah skupine Krka.

Poslanstvo, vizija in vrednote

POSŁANSTVO

Živeti zdravo življenje.

VIZIJA

Utrjujemo položaj enega vodilnih generičnih farmacevtskih podjetij v svetu.

VREDNOTE

hitrost in fleksibilnost
partnerstvo in zaupanje
kreativnost in učinkovitost

Izhodišča za razvojno strategijo predstavlja poglobljena analiza Krkega položaja v svetovni generični farmacevtski industriji. Predstavljene so značilnosti originatorske in generične farmacevtske industrije, napovedi rasti generičnega trga ter umestitev Krke v mednarodno generično farmacevtsko industrijo. Na tej osnovi so se izoblikovale možnosti in priložnosti za nadaljnji razvoj ter samostojni obstoj v prihodnosti.

Poleg izhodišč vsebuje tri vsebinske sklope: strategijo in cilje na ravni skupine Krka, cilje po regijah oziroma območjih s strategijo nabora izdelkov in strategije posameznih poslovnih funkcij oziroma procesov. Strategija vsebuje tudi okvirni večletni razvojni, finančni in investicijski načrt poslovanja.

Del strategije je tudi obvladovanje tveganj, ki je vključeno v vse poslovne procese skupine Krka. Za obvladovanje tveganj uporabljamo register tveganj. To je celovit prikaz tveganj na ravni skupine, namenjen pravočasnemu odkrivanju in obvladovanju dejavnikov, ki lahko ogrozijo doseganje ciljev, opredeljenih v razvojni strategiji. Pri vsakem posodabljanju strategije se posodobi tudi register tveganj. Več o tveganjih v poglavju Obvladovanje tveganj.

Uspešnost uresničevanja strateških ciljev spremljamo z merili uspešnosti, ki so določena na ravni skupine Krka, na ravni skupin izdelkov in storitev ter na ravni poslovnih funkcij. Uspešnost meril na ravni skupine obravnava uprava, uspešnost meril na ravni posameznih skupin izdelkov in storitev ter meril na ravni poslovnih funkcij pa pristojni odbori (Prodajni odbor, Razvojni odbor, Odbor za kadre, Odbor za kakovost, Odbor za ekonomiko in finance in Odbor za korporativno pojavljanje v javnosti).

Za ohranjanje in izboljševanje položaja skupine Krka v mednarodnih okvirih izkoriščamo vse zunanje priložnosti, kar najbolj pa tudi vse notranje prednosti, predvsem skladno in sinergijsko delovanje organizacijskih enot, povezanih v skupino Krka, ter kakovostno upravljanje vseh poslovnih povezav v verigi ustvarjanja dodane vrednosti.

Ključni strateški cilji skupine Krka do leta 2022

Dosegati povprečno letno količinsko/vrednostno rast prodaje v višini najmanj 5 %.

Z učinkovito in optimizirano razvojno-proizvodno verigo v skladu z zahtevanimi standardi kakovosti pravočasno zagotavljati zadostne količine proizvedenih izdelkov, kar bo v skladu s ciljno prodajno rastjo in potrebami trgov.

Ohraniti usmerjenost v maksimalno dolgoročno dobičkonosnost prodanih izdelkov vse od razvoja in proizvodnje do prodaje končnih izdelkov, vključno z vsemi drugimi funkcijami v skupini Krka.

Ob organski rasti dodatno zagotoviti tudi rast s prevzemi in dolgoročnimi poslovnimi povezavami (vključno z joint ventures) v primeru poslovno zanimivih in razpoložljivih prevzemnih tarč. Primarna cilja sta pridobivanje novih izdelkov in/ali novih trgov.

Poleg obstoječega nabora izdelkov, ki predstavljajo t. i. zlati standard, ohranjati čim večji delež novih izdelkov v skupni prodaji.

Ohranjati čim večji delež vertikalno integriranih izdelkov.
 Lansirati izbrane izdelke na izbranih ključnih trgih med prvimi generiki.
 Povečati konkurenčne prednosti nabora izdelkov.
 Izboljšati stroškovno učinkovitost uporabe sredstev.
 Izboljšati stopnjo inovativnosti vseh poslovnih funkcij.
 Ohraniti samostojnost.

Ključne strateške usmeritve skupine Krka do leta 2022

Trgi

Prednostno se usmeriti na evropske trge, kitajski trg in trge Srednje Azije.
 Usmeriti se predvsem na ključne trge (Ruska federacija, trgi zahodne Evrope, Poljska, Slovenija, Slovaška, Romunija, Madžarska, Ukrajina, Češka in Hrvaška), h ključnim kupcem in na ključne izdelke.
 Čim bolj izkoristiti prodajni potencial v vseh prodajnih regijah (Slovenija, Jugovzhodna Evropa, Vzhodna Evropa, Srednja Evropa, Zahodna Evropa, Čezmorska tržišča).
 Umestiti katerega od trgov regije Čezmorska tržišča med ključne trge.
 Uveljavljati in utrjevati se na zahodnoevropskih trgih s poslovanjem prek lastnih odvisnih družb za trženje in prodajo ter z izdelki pod lastnimi blagovnimi znamkami (Krka in TAD Pharma).
 Iskati možnosti za nakup lokalnih farmacevtskih podjetij ter za poslovne akvizicije in različne oblike dolgoročnih poslovnih povezav (joint ventures) na izbranih trgih s primarnim ciljem pridobivati nove izdelke ter s tem nova terapevtska področja in/ali nove trge.

Izdelki in storitve

Krepiti farmacevtsko-kemijsko dejavnost in povečati nabor zdravil na treh ključnih terapevtskih področjih zdravil na recept (zdravila za bolezni srca in žilja, zdravila za bolezni osrednjega živčevja in zdravila za bolezni prebavil in presnove) ter na preostalih perspektivnih področjih (protibolečinska in onkološka zdravila, antidiabetiki, protivirusna zdravila in antibiotiki) ter hkrati vstopati na nova področja. Na ključnih terapevtskih področjih uvajati tudi inovativne izdelke (inovativne fiksne kombinacije dveh ali treh učinkovin, jakosti, farmacevtske oblike in nove dostavne sisteme).
 Krepiti ponudbo izdelkov brez recepta in veterinarskih izdelkov (predvsem izdelkov za ljubiteljske živali) na izbranih terapevtskih področjih.
 Vstopiti na področje podobnih bioloških zdravil.
 Še naprej razvijati zdraviliško in turistično dejavnost in iskati strateške partnerje zunaj skupine Krka.

Razvoj in proizvodnja izdelkov

Krepiti vertikalno integracijo od razvoja izdelka do njegove proizvodnje.
 Zagotavljati stalne vire preskrbe z vhodnimi materiali in optimizirati nabavo. Cilj je stalno zniževanje nabavnih cen.
 Povečati delež razvoja in proizvodnje določenih učinkovin in končnih izdelkov zunaj Krke (outsourcing).
 Razvijati generična zdravila in pripraviti ustrezno registracijsko dokumentacijo pred potekom produktnega patenta originalnega zdravila.
 Krepiti vse vrste povezav na področju razvoja in na ostalih področjih ter z zunanjimi inštitucijami in podjetji.

Kakovost

Zagotoviti delovanje in nenehno izboljševanje integriranega sistema vodenja in sistema kakovosti, ki zagotavlja izdelavo varnih, učinkovitih in kakovostnih izdelkov v skladu s smernicami cGXP ter predpisi, ki urejajo področje kakovosti v farmacevtski dejavnosti.

Vlaganja in finančna stabilnost

Stabilno in optimalno vlagati v proizvodne, razvojne in infrastrukturne zmogljivosti.
 Zmanjševati vpliv finančnih tveganj na poslovanje skupine Krka.
 Voditi stabilno politiko dividend ter pri določitvi deleža čistega dobička za izplačilo dividend v posameznem letu upoštevati tudi finančne potrebe skupine Krka za naložbe in prevzeme ter za dividende izplačati najmanj 50 % čistega dobička večinskih lastnikov.

Digitalizacija poslovanja

Učinkovito in v skladu z regulatornimi standardi uvajati informacijsko tehnologijo ter zagotoviti visoko razpoložljivost in informacijsko varnost uvedenih informacijskih rešitev.
 Nadaljevati digitalizacijo poslovanja: uvajati informacijsko (digitalno) tehnologijo v poslovne procese zaradi avtomatizacije in optimizacije procesov in postopkov, podpirati oziroma krepiti sodelovanje znotraj skupine Krka in v celotni oskrbovalni verigi ter zagotavljati ustrezne informacije za poslovno odločanje. Cilj je kupcem ponuditi dodano vrednost.

Mednarodna skupina, odgovorna do okolja, v katerem posluje

Krepiti strokovno in stroškovno sinergijo v okviru skupine Krka ter maksimalno izkoristiti konkurenčne prednosti poslovnih okolij, v katerih delujejo Krkine odvisne družbe v tujini.
 Z upravljanjem potencialov sodelavcev v mednarodnem okolju krepiti internacionalizacijo skupine Krka in zagotoviti aktiviranje vseh kadrovskih potencialov.

Ohranjati ekonomsko, socialno in naravovarstveno odgovornost do okolja, v katerem poslujemo.

Krepiti korporativno integriteto in poslovati v skladu z zakonodajo, pravili, etičnimi načeli ter dobrimi praksami.

Ohranjati ugled skupine Krka ter poudarjati ničelno toleranco do prevar in korupcije.

Cilji po trgih

Zagotavljati široko dostopnost izdelkov, ki bodo cenovno konkurenčni v vseh prevladujočih sistemih distribucije in oskrbe z zdravili in v skladu s tržnim povpraševanjem.

V povezavi s strateškimi cilji in še posebej s cilji trženja dosegati prodajno rast najmanj v višini rasti lokalnih farmacevtskih trgov oziroma povprečne rasti vodilnih generičnih ponudnikov zdravil na vseh pomembnejših trgih posameznih regij. Na trgih vzhodne in zahodne Evrope dosegati največjo absolutno rast in na čezmorskih trgih največjo relativno rast ter ohranjati prodajno rast v srednji Evropi.

Obdržati položaj vodilnega farmacevtskega proizvajalca, ostati med vodilnimi proizvajalci izdelkov brez recepta na slovenskem trgu ter obdržati položaj ene od vodilnih generičnih farmacevtskih družb na trgih srednje, jugovzhodne in vzhodne Evrope. To bomo zagotovili z utrjevanjem ugleda in prepoznavnosti blagovne znamke Krka pri ciljni javnosti, z vstopanjem v nove terapevtske skupine ter z večinsko prodajo izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami.

Povečevati tržne deleže na trgih zahodne Evrope, kar bomo dosegli s širjenjem ponudbe v obstoječih terapevtskih skupinah in vstopom v nove skupine, z izkoriščanjem prodajnega potenciala izdelkov, ki so na teh trgih že uvedeni, ter s povečevanjem prepoznavnosti Krke (blagovni znamki Krka in TAD Pharma) prek delovanja odvisnih družb in prek partnerskih odnosov z nepovezanimi odjemalci.

Razvijati prodajo na obstoječih čezmorskih trgih tako prek partnerskih odnosov z nepovezanimi odjemalci kot z vzpostavitvijo pogojev za lastno izvajanje trženja ter vstopiti na nove trge (Kitajska in drugi trgi) s trženjem izdelkov na izbranih trgih in pri izbranih tarčnih skupinah.

Nabor izdelkov in storitev

Zdravila na recept

Ključna terapevtska področja: bolezni srca in žilja, bolezni osrednjega živčevja in bolezni prebavil in presnove. Obstoječim ključnim terapevtskim področjem dodati za nas novo ključno področje, to so zdravila za lajšanje bolečine.

Na ključnih terapevtskih področjih poleg generičnih paralel v svetu vodilnih zdravil uvajati tudi inovativne izdelke (inovativne fiksne kombinacije, jakosti, farmacevtske oblike in nove dostavne sisteme).

Uvajati zdravila s fiksni kombinacijami (dveh ali treh učinkovin) za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka in inovativne fiksne kombinacije za napredno sočasno zdravljenje zvišanega krvnega tlaka in holesterola.

Z novimi izdelki krepiti perspektivna terapevtska področja antidiabetikov in onkoloških zdravil ter vstopati na področje protivirusnih zdravil za zdravljenje HIV in antikoagulantne terapije.

Zagotavljati široko ponudbo zdravil z drugih terapevtskih področij (protimikrobna zdravila, protialergijska zdravila, urološka zdravila, zdravila za zdravljenje bolezni krvi in krvotvornih organov).

Širiti nabor zdravil z vstopom na področje podobnih bioloških zdravil.

Zasnovati vstop na vsaj eno novo terapevtsko področje.

Izdelki brez recepta

Krepiti ključna terapevtska področja, ki zajemajo izdelke za lajšanje prehlada in kašlja, analgetike, vitaminsko-mineralne izdelke, izdelke z učinkom na prebavila in presnovo, izdelke za izboljšanje cerebralnega in perifernega obtoka.

Pri izdelkih za lajšanje prehlada in kašlja krovne blagovne znamke dopolnjevati z izdelki z novo sestavo in v novih farmacevtskih oblikah.

Pri vitaminsko-mineralnih izdelkih dopolnjevati ponudbo z izdelki za otroke s sodobno sestavo in v sodobnih farmacevtskih oblikah.

Veterinarski izdelki

Krepiti ključna terapevtska področja za ljubiteljske živali (antiparazitiki in analgetiki) in rejne živali (protimikrobna zdravila in antiparazitiki).

Širiti nabor terapevtskih področij za ljubiteljske živali (zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja ter dermatološka zdravila).

Dopolniti nabor izdelkov za ljubiteljske živali, in sicer s specifičnimi kombinacijami in farmacevtskimi oblikami.

Zdraviliško-turistične storitve

Razvijati in izboljševati zdravstvene storitve: medicinsko rehabilitacijo, programe preventive in promocije zdravja in aktivnega oddiha, ki jih bomo na domačem trgu in izbranih tujih trgih tržili pod blagovno znamko Terme Krka.

Doseganje ciljev v letu 2018

Skupina Krka je v letu 2018 ustvarila za 1 milijardo 331,9 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 326,7 milijona EUR, razliko pa predstavljajo ostali prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala ter ostali prihodki iz prodaje), kar je 5 % več kot v letu 2017.

Količinsko smo prodajo izdelkov povečali za 7 %.

Dobra razpršenost prodaje med prodajnimi regijami Slovenija, Vzhodna Evropa, Zahodna Evropa, Srednja Evropa, Jugovzhodna Evropa in Čezmorska tržišča. Največja regija po prodaji je bila Vzhodna Evropa, Ruska federacija pa je ostala največji posamični trg.

Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije je znašal 93 %, kar je enako načrtovanemu.

Prodajno najpomembnejša skupina izdelkov so bila zdravila na recept z deležem v višini 83 % v skupni prodaji

Število zaposlenih v skupini Krka se je povečalo za 5 %.

Cilji poslovanja skupine Krka v letu 2019

Prodaja izdelkov in storitev bo predvidoma dosegla 1 milijardo 375 milijonov EUR.

Delež prodaje na trgih zunaj Slovenije bo predvidoma več kot 93-odstoten.

Najpomembnejša skupina izdelkov ostajajo zdravila na recept z 81-odstotnim deležem v prodaji.

Načrtujemo dobiček v vrednosti 172 milijonov EUR.

Načrtujemo povečanje števila zaposlenih v Sloveniji in tujini, skupaj za 4 %. Predvidena rast bo deloma tudi posledica prehoda delavcev iz agencij v družbo Krka.

Načrtovane naložbe v vrednosti dobrih 124 milijonov EUR bodo namenjene predvsem povečanju in posodobitvi proizvodnih zmogljivosti in infrastrukture.

Pričakovano makroekonomsko okolje v letu 2019

Mednarodna razpršenost poslovanja in vertikalno integrirani poslovni model skupini Krka omogočata stabilno poslovanje kljub oteženim makroekonomskim razmeram na posameznih ključnih prodajnih trgih.

Po nekaj zaporednih letih gospodarske rasti so makroekonomske razmere na posameznih ključnih prodajnih trgih stabilne in so dobra podlaga za pozitivna pričakovanja v prihodnjih letih.

Kljub temu se na posameznih trgih pojavljajo tveganja, ki so povezana s pomanjkanjem delovne sile in hitro rastočo inflacijo in bodo zato nekoliko upočasnili ugodno rast. Globalna gospodarska rast bo v prihodnjih obdobjih pod pritiskom trgovinskih konfliktov med ključnimi svetovnimi gospodarskimi silami in se bo glede na leto 2018 predvidoma nekoliko zmanjšala.

V evroobmočju prinašajo dodatno tveganje nejasnosti glede izstopa Velike Britanije iz EU, konflikt med Rusko federacijo in Ukrajino pa predstavlja dodatno geopolitično tveganje.

Kljub relativno ugodnim gospodarskim razmeram in napovedim so naša pričakovanja glede makroekonomskih razmer na prodajnih trgih zmerno optimistična. Napovedi Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Evropske komisije in mednarodnih poslovnih bank za naše prodajne trge v letu 2019 kažejo na stabilne, vendar manj optimistične makroekonomske razmere kot v letu 2018.

Pričakovane makroekonomske razmere v letu 2019

Država	Napoved rasti trga zdravil (v %)	Napoved vrednosti trga zdravil po veleprodajnih cenah (v milijonih EUR)	Devizni tečaj (valuta/EUR)
Slovenija	6	680	evroobmočje
Hrvaška	5	1.120	7,4
Romunija	3	3.400	4,7
Ruska federacija	7	15.000	78
Ukrajina	3	1.500	33
Poljska	4	6.700	4,3
Madžarska	3	2.500	330
Češka republika	4,5	2.450	25,5
Zahodna Evropa	1	276.000	povečini evroobmočje

Viri za napovedi trga zdravil: interne ocene. Viri za napovedi deviznih tečajev: poročila bank, interne ocene.

V nadaljevanju navedene makroekonomske napovedi so povzete predvsem po napovedih Evropske komisije in analitikov poslovnih bank, ki spremljajo razmere na navedenih trgih.

Slovenija

V letu 2018 je bila gospodarska rast ugodna in je znašala 4,3 %, vendar pa je bila nižja kot v letu 2017. Za leto 2019 se napoveduje znižanje na 3,3 %. Upočasnitev rasti je bila posledica manjšega neto izvoza in manjše rasti zasebne porabe. Na področju javnih financ se pričakuje nadaljevanje pozitivnih gibanj. Državni dolg naj bi do konca leta 2019 zopet padel pod 70 % BDP. Razmere na trgu dela se izboljšujejo, po napovedih bo stopnja brezposelnosti do leta 2020 padla na 5 %. Zaradi zmanjševanja brezposelnosti se povečuje pritisk na rast plač, posledično pa tudi na rast inflacije. Ta naj bi v letu 2019 narasla na 2,3 %. Glavno tveganje za slovensko gospodarstvo predstavlja nevarnost upočasnitve rasti v ključnih gospodarskih partnericah ter nevarnost poslabšanja razmer na mednarodnih finančnih trgih. V Sloveniji se tudi v letu 2019 pričakujejo stabilne in ugodne makroekonomske razmere.

Vrednost prodaje zdravil v letu 2019 ocenjujemo na okrog 680 milijonov EUR in pričakujemo, da bo 6 % večja kot v letu 2018.

Hrvaška

V letu 2018 so se na Hrvaškem nadaljevale stabilne makroekonomske razmere in tudi napovedi za leto 2019 so podobne, saj naj bi bila gospodarska rast na ravni 3 %. Hrvaško gospodarstvo temelji na močni izvozni rasti in krepitvi zasebne porabe, ki sta omogočili oživitev gospodarstva po letu 2013, ko je država vstopila v EU. Z davčnim paketom bo vlada v letu 2019 povečala razpoložljivi prihodek gospodinjstev in tako dodatno omogočila večjo zasebno porabo. Njena rast bo vseeno malenkost nižja kot v preteklih dveh letih. Industrijska proizvodnja bo pod pritiskom razmer v tradicionalnih industrijskih panogah, predvsem ladjarstvu ter kemični in naftni industriji. Nadaljnja rast turizma bo omejena zaradi pomanjkanja zmogljivosti na vrhuncu turistične sezone in s krepitvijo ponudbe konkurenčnih destinacij v Sredozemlju. V storitvenem sektorju in gradbeništvu se pričakuje nadpovprečna rast. Brezposelnost, ki je v letu 2018 prvič padla pod 10 %, se bo zmanjševala tudi v letu 2019. Zaradi hitrega zmanjšanja brezposelnosti se v posameznih panogah kažejo težave zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov, kar povzroča neravnovesja na trgu dela. Razmere v javnih financah ter na denarnem in deviznem trgu bodo v letu 2019 ostale stabilne.

Ocenjujemo, da se bo vrednost hrvaškega trga zdravil v letu 2019 povečala za 5 % in bo znašala okrog 1,1 milijarde EUR.

Romunija

Makroekonomske razmere v Romuniji se bodo v letu 2019 poslabšale. Gospodarska rast je v letu 2018 padla na 4,1 %, v letu 2019 pa naj bi se še znižala na 3,3 %. Upočasnitev rasti je posledica manj ekspanzivne fiskalne politike, manjše rasti zasebne porabe in premajhne rasti naložb. V Romuniji je stopnja inflacije še naprej večja kot v državah v regiji, zato se v letu 2019 pričakuje restriktivnejša denarna politika. Centralna banka namerava v drugi polovici leta dvigovati ključno obrestno mero, zaradi česar naj bi se inflacija postopno zmanjšala na 3 %. Tako javnofinančni primanjkljaj kot primanjkljaj tekočega računa bosta še naprej naraščala, prvi zaradi zmanjševanja rasti davčnih prihodkov ob povečani obvezni porabi proračuna, drugi pa zaradi hitrejši rasti uvoza v primerjavi z izvozom. Oba primanjkljaja povečujeta tveganje postopne deprecijacije lokalne valute v letu 2019. Vrednost lokalne valute je bila v letu 2018 kljub globalnemu pritisku na valute držav v razvoju stabilna. Morebitno večjo nestanovitnost lokalne valute bo blažila centralna banka.

Ocenjujemo, da se bo vrednost trga zdravil v Romuniji v letu 2019 v primerjavi z letom 2018 povečala za 3 % in bo dosegla 3,4 milijarde EUR.

Ruska federacija

Trenutne makroekonomske razmere v Ruski federaciji so stabilne. Država ima javnofinančni presežek in presežek v trgovinski bilanci, devizne rezerve se povečujejo, zmanjšuje se breme državnega in zunanjega dolga. Zaradi pritiska na gospodarstvo držav v razvoju in zaradi dodatnega pritiska, ki ga je zaradi ekonomskih sankcij EU in ZDA deležna Ruska federacija, se makroekonomska tveganja v državi v letu 2019 povečujejo. BDP se je v letu 2018 zvišal za 2,3 %, toda zaradi rastoče obrestne mere in zvišanja davka na dodano vrednost se v letu 2019 pričakuje padec gospodarske rasti na raven 1,2 %. Inflacija se bo zaradi šibke vrednosti rublja, zvišanja davka na dodano vrednost in zvišanja cen hrane in goriva v letu 2019 postopoma zvišala na 5 do 5,5 % in tako presegla ciljno vrednost centralne banke. Pričakuje se, da bo centralna banka po dveh dvigih obrestne mere v drugi polovici leta 2018 tudi v letu 2019 vodila restriktivno denarno politiko. Vrednost ruskega rublja zaradi ukrepov ruskih denarnih oblasti v letih 2017 in 2018 ni bila več močno vezana na gibanje cene nafte. Zaradi nevarnosti dodatnih ekonomskih sankcij EU in ZDA se tveganje deprecijacije rublja povečuje.

Pričakujemo, da se bo vrednost ruskega trga zdravil v letu 2019 v lokalni valuti zvišala za največ 7 %. Vrednost trga ocenjujemo na 15 milijard EUR.

Ukrajina

Zaradi zastoja pri uvajanju reform, ki jih zahteva Mednarodni denarni sklad (MDS), ostaja finančna podpora Ukrajini iz tega vira še naprej zamrznjena. Brez podpore MDS ima Ukrajina onemogočen dostop do mednarodnih kapitalskih trgov in s tem do zunanjega financiranja. Napredka pri uvajanju zahtevanih reform ni zaradi notranjepolitičnih nesoglasij, ki se bodo v letu 2019 zaradi predsedniških volitev najverjetneje še poglobljala. Ukrajinski BDP je v letu 2018 narasel za 3 %, za leto 2019 pa se napoveduje malenkost nižja rast. Inflacija je bila ob koncu leta 2018 na ravni 11 % in pričakuje se, da bo na tej ravni ostala tudi v letu 2019. Vrednost ukrajinske grivne, izražena v evrih, je v letu 2018 padla, ob upoštevanju inflacije pa je glede na evro apreciirala, kar za ukrajinsko gospodarstvo pomeni dodatno poslabšanje mednarodne konkurenčnosti. Nevarnost nadaljnjega padanja vrednosti domače valute v letu 2019 je velika. Stalen konflikt z Rusko federacijo predstavlja

veliko tveganje za ukrajinsko gospodarstvo. V Ukrajini tudi v letu 2019 pričakujemo oteženo makroekonomsko okolje, ki pa se bo morda postopno izboljšalo, če se bo sodelovanje z MDS izboljšalo.

Ocenjujemo, da bo vrednost trga zdravil ob 3-odstotni rasti v letu 2019 znašala 1,5 milijarde EUR.

Poljska

Kljub drugačnim napovedim na začetku leta se je gospodarska rast v letu 2018 okrepila na rekordnih 5,1 %. V letu 2019 se pričakuje zmanjšanje rasti za eno odstotno točko. Razlog za to bo zmanjšanje rasti zasebne porabe, ki se bo upočasnila zaradi rastoče inflacije in s tem povezanim zmanjšanjem razpoložljivega prihodka gospodinjstev, manjši pa bo tudi prispevek iz naslova zmanjševanja brezposelnosti, ki je v preteklih letih močno vplival na poljsko gospodarsko rast. Rast investicij bo tudi v letih 2019 in 2020 ugodna. K temu bosta veliko prispevala nizka raven obrestnih mer ter ponovni zagon zasebnih in javnih investicij, ki jih bodo finančno podprli EU-skladi. Stopnja brezposelnosti, ki je v letu 2018 znašala v povprečju 3,3 %, se bo do leta 2020 spustila pod 3 %, kar že pomeni tveganje pomanjkanja delovne sile, obenem pa pritisk na rast plač. V letu 2019 se pričakuje hitrejša rast inflacije, ki bo postopoma dohitevala raven inflacije evroobmočja. Kljub rasti inflacije analitiki v letu 2019 ne napovedujejo restriktivnejše denarne politike in dvigov ključne obrestne mere. Centralna banka bo denarno politiko vodila v skladu z napovedano denarno politiko Evropske centralne banke (ECB). Če bodo razmere na globalnih deviznih trgih stabilne, se v letu 2019 ne pričakuje pritisk na vrednost domače valute, zato naj bi kot v letu 2018 ostala na ravni 4,3 zlota za evro.

Vrednost poljskega trga zdravil bo ob pričakovani 4-odstotni rasti okrog 6,7 milijarde EUR.

Madžarska

Po zelo ugodni, več kot 4-odstotni gospodarski rasti v letu 2018, se v letu 2019 pričakuje manjšo rast BDP, do česar bo prišlo zaradi manjše kreditne aktivnosti bank in zmanjšanja vrednosti projektov, ki jih financira EU. Inflacija se bo tudi v letu 2019 gibala med 2 in 4 %, zato centralna banka ne bo spreminjala svoje ekspanzivne monetarne politike. To bo spodbujalo rast inflacije, obenem pa povečevalo tveganje zniževanja vrednosti madžarskega forinta. Napoveduje se, da centralna banka ne bo aktivno nasprotovala depreciaciji domače valute, saj naj bi njena nižja vrednost povečevala mednarodno konkurenčnost madžarskega gospodarstva. Denarna politika madžarske centralne banke ni v skladu s tem, kar počno ostale centralne banke v regiji, zato se bo tveganje za domačo valuto dodatno povečevalo, še posebej če bo pritisk mednarodnega okolja povečan.

Pričakujemo, da bo vrednost madžarskega trga zdravil v letu 2019 ob 3-odstotni rasti dosegla 2,5 milijarde EUR.

Češka

Rast češkega gospodarstva je bila v letu 2018 nižja kot v predhodnem letu, za leto 2019 pa se napoveduje nadaljnje zniževanje. Neravnovesja, na primer zelo nizka stopnja brezposelnosti in z njo povezani rastoči stroški dela, ki so posledica hitre gospodarske rasti v preteklih letih, bodo v prihajajočih obdobjih zavirala nadaljevanje visoke rasti. Tudi v letu 2019 se pričakuje spodbujajoča fiskalna politika, ki jo je vlada vodila že v preteklem letu. Restriktivna denarna politika, ki jo je centralna banka s petimi dvigi ključne obrestne mere vodila v letu 2018, se bo nadaljevala tudi v letu 2019, saj bo inflacija še naprej presegala ciljno vrednost centralne banke. Tečaj krone bo imel v naslednjih obdobjih zaščito močnih makroekonomskih temeljev in restriktivne denarne politike. Čeprav se za leto 2019 napoveduje nadaljevanje zmanjševanja gospodarske rasti, naj bi ostala na ravni okrog 2,7 %. Tveganje za češko gospodarstvo in vrednost domače valute predstavlja predvsem nevarnost zmanjšanja zunanega povpraševanja po čeških izvoznih izdelkih, kar bi posledično lahko vplivalo tudi na razmere na domačem denarnem in deviznem trgu.

Na Češkem pričakujemo 4,5-odstotno rast trga zdravil, njegova vrednost pa naj bi bila okrog 2,45 milijarde EUR.

Zahodna Evropa

Razvitejše zahodnoevropske države v povprečju dosegajo malenkost manjšo gospodarsko rast od manj razvitih držav EU. Evropsko gospodarstvo je v letu 2018 zabeležilo letno rast na ravni 2,2 %, za leto 2019 pa ECB zaradi naraščajoče negotovosti znotraj in zunaj regije napoveduje rast v višini 1,7 %. Četrtna rast je v letu 2018 postopoma padala in tudi za prihodnja obdobja se napoveduje postopno upočasnjevanje. Domače povpraševanje ostaja glavna gonilna sila gospodarske rasti. Ugodna zasebna poraba je posledica rasti plač in novih delovnih mest.

ECB je konec leta 2018 ukinila program nakupov obveznic, ki je trajal od marca 2015, in hkrati sporočila, da bo zaostrovanje denarne politike zelo postopno. ECB po napovedih analitikov vsaj še v prvem polletju leta 2019 ne bo zviševala obrestnih mer. Medbančne obrestne mere bodo tako ostale ugodna spodbuda za financiranje gospodarstva. Inflacija tudi v letu 2019 ne bo presegla 2 %. Euro se je v letu 2018 okrepil glede na valute držav v razvoju, stroški zadolževanja zahodnoevropskih držav pa so se malenkost povečali. Oboje se bo nadaljevalo tudi v letu 2019.

Ključni drugi dejavniki tveganja za zahodnoevropske države bodo v letu 2019 brexit, stabilnost javnih financ v Italiji in ameriška zunanjetrgovinska politika.

V letu 2019 vrednost zahodnoevropskega trga generičnih zdravil ocenjujemo na 52,3 milijarde EUR, kar predstavlja 3-odstotno rast glede na predhodno leto. Vrednost celotnega zahodnoevropskega trga zdravil pa naj bi se v letu 2019 povečala za 1 % in je ocenjena na 276 milijard EUR.

Obvladovanje tveganj

Obvladovanje tveganj je v skladu z zakonodajo in dobro prakso naloga in odgovornost uprave, ki o tveganjih ter sprejetih ukrepih redno poroča revizijski komisiji in nadzornemu svetu. Njuno delo na področju obvladovanja tveganj je opisano v poglavju Poročilo nadzornega sveta za leto 2018. V skupini Krka vsakodnevno spremljamo izpostavljenost različnim vrstam tveganj in sprejemamo ukrepe za njihovo obvladovanje.

Obvladovanje tveganj je v skupini Krka vključeno v vse poslovne procese. Finančna tveganja obvladuje obvladujoča družba centralizirano na ravni skupine, poslovna tveganja pa obvladujejo odvisne družbe samostojno po smernicah in ob nadzoru odgovornih organizacijskih enot v obvladujoči družbi. Uporabljamo več kot 3000 standardnih operativnih postopkov in drugih internih predpisov, ki opredeljujejo vrsto aktivnosti in odgovornosti, ki nam omogočajo nemoteno poslovanje in zmanjševanje tveganj.

Kot pomoč za obvladovanje tveganj v Krki uporabljamo register tveganj, ki je celovit popis tveganj na ravni skupine in je namenjen pravočasni identifikaciji in obvladovanju dejavnikov, ki lahko ogrozijo doseganje ciljev, opredeljenih v veljavni strategiji razvoja skupine Krka in Poslovniku kakovosti. Obnavlja se najmanj enkrat na dve leti in vedno, kadar se posodobi strategija. Odvisne družbe imajo svoje registre tveganj.

V nadaljevanju povzemamo pomembnejša tveganja, s katerimi se srečujemo pri poslovanju, in opisujemo način njihovega obvladovanja. Vsako tveganje je ocenjeno na podlagi ocene velikosti škode in ocene verjetnosti nastanka. Končna ocena posameznega tveganja je določena ob hkratnem upoštevanju velikosti škode in verjetnosti nastanka, pri čemer je že upoštevan vpliv kontrolnih aktivnosti.

OPERATIVNA TVEGANJA IN NEPREKINJENOST POSLOVANJA

Področje tveganja	Opis tveganja	Kontrolne aktivnosti	Ocena tveganja
razpoložljivost kritičnih virov za zagotavljanje proizvodnje in prodaje ključnih izdelkov	nenačrtovane zaustavitve oz. nedosegljivost ključnih virov za zagotavljanje proizvodnje in prodaje končnih izdelkov (zaposleni, stavbe in oprema, materiali, mediji, informacije)	sistem upravljanja neprekinjenega poslovanja, analiza vplivov na poslovanje, zahteve za razpoložljivost kritičnih virov oz. storitev, analize tveganja po posameznih področjih, ukrepi za zmanjševanje posledic in povečevanje odpornosti procesov proti motnjam, postopki odziva na incidente/nesreče, načrti neprekinjenega poslovanja	zmerno
oskrba z učinkovinami in končnimi izdelki	tveganje pravočasne oskrbe s končnimi izdelki in učinkovite izrabe proizvodnih sredstev	skrbno načrtovanje oskrbovalne verige in zagotavljanje ustreznih proizvodnih zmogljivosti	zmerno
zagotavljanje kakovosti	tveganje izgube dovoljenja za proizvodnjo, distribucijo in promet z zdravili	spremljanje zakonskih in regulatornih zahtev in upoštevanje vseh aktivnosti v procese v skupini Krka, ki so kritični z vidika dobrih praks kakovosti	zmerno
tehnična oskrba	tveganje ustrezne oskrbe procesov s proizvodnimi mediji in ustreznosti tehničnega vzdrževanja	rezervni viri energetskega napajanja, robustno načrtovani sistemi za oskrbo z mediji, rezervne zmogljivosti in načrtovani procesi vzdrževanja	zmerno
informacijska tehnologija	tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	neodvisni varnostni pregledi in predvideni ukrepi za odpravo motenj ter izdelane ocene tveganj in načrt neprekinjenega delovanja informacijske tehnologije	zmerno
zaposleni	tveganje nastanka nezgod ali poškodb na delovnem mestu tveganja, povezana z nenačrtovano večjo odsotnostjo in pomanjkanjem kadrov na trgu dela	preverjanje tehnoloških postopkov, sistem ocenjevanja tveganosti delovnega mesta zamenljivost kadra, novi načini pridobivanja novih kadrov, ustrezna in redna komunikacija z zaposlenimi, šolanje in usposabljanje	zmerno
varovanje premoženja	nevarnost odtujitve in uničenja premoženja	načrt varovanja, sistematično ocenjevanje ogroženosti in izvedba potrebnih ukrepov	zmerno

POSLOVNA TVEGANJA			
Področje tveganja	Opis tveganja	Kontrolne aktivnosti	Ocena tveganja
razvoj in raziskave	tveganje učinkovitosti razvojnih procesov, ustreznosti regulatornih postopkov in zagotavljanja novih izdelkov	skrbno načrtovanje razvojnih projektov in upravljanje regulatornih procesov	zmerno
prodaja in trženje	tveganje prodajnih trgov in ustreznosti trženjskih aktivnosti	odzivanje na spremembe pogojev poslovanja na prodajnih trgih ter prilagajanje prodajnih in trženjskih aktivnosti	zmerno
zaščita intelektualne lastnine	tveganje kršitve pravic iz naslova intelektualne lastnine drugih subjektov ali neupravičenega izkoriščanja Krkine intelektualne lastnine	spremljanje patentne situacije, dosledno upoštevanje intelektualne lastnine drugih subjektov ter oblikovanje rezervacij za morebitne odškodnine	zmerno
zagotavljanje kakovosti	tveganje ustreznosti vhodnih materialov za proizvodni proces, ustrezne kakovosti razvojnega in proizvodnega procesa ter kakovosti končnih izdelkov	skrbno izvajanje sistematično predpisanih postopkov obvladovanja kakovosti in kontrole kakovosti v vseh ključnih razvojnih in proizvodnih procesih	zmerno
varstvo okolja	tveganje izpusta nevarnih snovi, tveganje kršitve zakonodaje in izgube ugleda zaradi prevelikega obremenjevanja okolja	ločevanje netipičnih vod in topil, učinkovito obvladovanje procesa upravljanja okolja in stalen nadzor izpustov, uporaba najboljših razpoložljivih tehnik za zmanjševanje vplivov na okolje ter sodelovanje z več kakovostnimi poslovnimi partnerji na področju ravnanja z odpadki	zmerno
investicijski projekti	tveganje odločitev o investicijah v proizvodne in ostale zmogljivosti ter postopkov izvedbe investicij	stalen nadzor nad izvedbo vseh faz projektov, spremljanje planov, sistematičen izbor izvajalcev	zmerno
kadrovsko področje	tveganje zagotavljanja ključnih in strokovno usposobljenih kadrov ter socialnega dialoga z zaposlenimi	sistematično delo s ključnimi kadri, sistem nagrajevanja, razvoj kadrov, stalno izobraževanje, merjenje organizacijske kulture in klime	zmerno
pravno področje	tveganje ustrezne pravne podpore vsem procesom poslovanja	vključevanje pravne službe v vsa pravna vprašanja, sodelovanje z zunanjimi pravnimi strokovnjaki	zmerno
FINANČNA TVEGANJA			
Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Ocena tveganja
spremembe deviznih tečajev	možnost večjih finančnih izgub zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	spremljanje finančnih trgov, spremljanje valutne izpostavljenosti, sodelovanje z vodilnimi svetovnimi finančnimi inštitucijami, spremljanje novih praks ščitenja deviznega tveganja, občasna uporaba finančnih instrumentov, naravno ščitenje	visoko
spremembe obrestnih mer	tveganje neugodnega gibanja obrestnih mer	spremljanje gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi inštitucijami, varovanje z uporabo ustreznih finančnih instrumentov	majhno
kreditno tveganje	tveganje neplačila kupcev in s tem povezanih odpisov terjatev	izračunavanje bonitetnih ocen, omejevanje največje izpostavljenosti do posamičnih kupcev, aktivno upravljanje terjatev, uporaba instrumentov za zavarovanje plačil in zavarovanje terjatev pri kreditni zavarovalnici	zmerno
likvidnost	možnost pomanjkanja likvidnih sredstev za servisiranje poslovnih in finančnih obveznosti	vnaprej dogovorjene kreditne linije in načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih, združevanje denarnih sredstev	zmerno
nevarnost škode na premoženju	nevarnost škode na premoženju zaradi rušilnega delovanja naravnih sil in drugih dejavnikov tveganja	sistematične ocene ogroženosti objektov, ukrepi v skladu s študijami varstva pred požarom ter sklepanje ustreznih zavarovanj	zmerno
nevarnost odškodninskih zahtevkov in civilnih tožb	nevarnost odškodninskih zahtevkov tretjih oseb zaradi škodnih dogodkov, ki jih družba povzroči nehote in naključno s svojo dejavnostjo, posestjo stvari in dajanjem izdelkov na trg	zavarovanje civilne, delodajalčeve in ekološke odgovornosti, zavarovanje produktne odgovornosti ter odgovornosti za klinična testiranja	zmerno
nevarnost finančne izgube zaradi obratovalnega zastoja	nastanek finančne škode kot posledice prekinitve proizvodnje zaradi škode na premoženju	zavarovanje stroškov dela, amortizacije, ostalih poslovnih stroškov in dobička iz poslovanja ter organizacijsko-tehnični ukrepi za zmanjšanje posledic obratovalnega zastoja	zmerno

Operativna tveganja in neprekinjenost poslovanja

Razpoložljivost kritičnih virov za zagotavljanje proizvodnje in prodaje ključnih izdelkov

Večji izredni dogodki, ki bi za daljši čas prekinili proizvodnjo in prodajo izdelkov, lahko ogrozijo obstoj skupine Krka. Z analizo vpliva na poslovanje ocenjujemo kritičnost procesov in tveganja, ki ogrožajo njihovo delovanje. Izvajamo učinkovite ukrepe za zaščito zaposlenih, premoženja in drugih ključnih virov ter preprečevanje pojava izrednih dogodkov. Za primer izrednih dogodkov imamo pripravljene načrte in ukrepe za reševanje in zmanjšanje neposredne škode ter načrte za delovanje v izrednih razmerah do vrnitve v normalno poslovanje. Uprava družbe je imenovala pooblaščenca za neprekinjenost poslovanja.

Tveganja oskrbe z učinkovinami in končnimi izdelki

Nenehno spremljamo nabavni trg, dobavitelje in cene repromateriala ter v skladu z letnim in tekočim mesečnim planom proizvodnje zagotavljamo potrebne količine. S skrbnim načrtovanjem zalog in vzdrževanjem varnostnih zalog si zagotavljamo stalen dostop do repromateriala, ki ga potrebujemo za proizvodnjo končnih izdelkov. Na osnovi izdelanih meril ocenjujemo in izbiramo dobavitelje ter jih redno preverjamo. Pri izbiri pogodbenih partnerjev, pri katerih prav tako izvajamo nabavne presoje in redne kontrole, sta poleg regulatorne skladnosti in zagotovljenih pogojev kakovosti glavni vodili cenovna konkurenčnost in zanesljivost dobav.

Pravočasno dobavo končnih izdelkov zagotavljamo z obvladovanjem vseh faz oskrbe z izdelki. Načrtovanje zalog repromateriala temelji na prodajnih napovedih. Stanje zalog redno pregledujemo, za strateško pomemben repromaterial imamo varnostne zaloge in več neodvisnih virov oskrbe.

Skrbno načrtujemo optimalno izkoriščenost proizvodnih zmogljivosti in merimo učinkovitost proizvodnje. Na osnovi tega uvajamo ukrepe za nenehno izboljševanje procesov. Z nabavo nove opreme in z novimi naložbami sledimo prodajnim zahtevam, povečujemo lastne proizvodne zmogljivosti in širimo pogodbeno sodelovanje.

Pri proizvodnji sledimo dobri proizvodni praksi in zagotavljamo ustrezno proizvodno okolje. Z rednim in preventivnim vzdrževanjem zagotavljamo zanesljivo in kakovostno delovanje proizvodne opreme. V primeru večjih izrednih dogodkov lahko zagotavljamo proizvodnjo ključnih izdelkov v več obratih.

Pri skladiščenju vstopnega materiala, polizdelkov in končnih izdelkov upoštevamo dobro skladiščno in proizvodno prakso. V primeru večjih izrednih dogodkov nam sistem skladiščenja repromateriala in končnih izdelkov omogoča skladiščenje v več dislociranih skladiščih. Transport repromateriala in izdelkov organiziramo z lastnimi vozili in vozili izbranih partnerjev. Vsa vozila so opremljena za zagotavljanje ustreznih pogojev in varnosti transporta.

Tveganja tehnične oskrbe

Med tveganja tehnične oskrbe uvrščamo tveganja na področju oskrbe z energetske in procesne medije, zanesljivosti delovanja in razpoložljivosti tehničnih sistemov in tveganja na področju meroslovja.

Za nemoteno napajanje z električno energijo imamo rezervni dovod, za kritične procese pa še oskrbo z dizelskim električnim generatorjem. Stalno spremljamo dogajanja na trgu električne energije in izvajamo delne nakupe. Za pripravo toplotne energije uporabljamo zemeljski plin, kot nadomestno gorivo pa ekstra lahko kurilno olje z rezervnimi zalogami.

Oskrbo s pitno vodo nam zagotavlja javno podjetje, po potrebi iz dveh dovodov oziroma dveh črpališč.

Tveganje neustreznosti proizvodnje in distribucije energetske in procesne medijev (električne energije, pare, ogrevne vode, komprimiranega zraka, hlajene vode, rečne vode, farmacevtskih in procesnih vod) zmanjšujemo z nadomestno kritično opremo, načrtovanjem robustnih sistemov, računalniškim nadzorom, kontrolo kakovosti procesnih medijev, rednim preventivnim vzdrževanjem in testiranjem sistemov ter zalogo kritičnih rezervnih delov. Zaposlene redno izobražujemo ter preverjamo njihovo znanje in usposobljenost.

Klimatske sisteme ustrezno preventivno in načrtno vzdržujemo. Za primere okvar imamo organizirano in usposobljeno lastno vzdrževalno službo, ki uporablja centralni nadzorni sistem za hitro alarmiranje in ugotavljanje okvar ter skrbi za ustrezno zalogo rezervnih delov. Nekritična oprema je razpršena, tako da posamezen izpad nima ključnega vpliva na

proizvodne zmogljivosti, kritična oprema pa je podvojena. Vsi sistemi in energetske mediji za klimatizacijo sistemskih prostorov informacijske tehnologije so podvojeni, tehnično varovani in redno testirani na možne izpade.

Tveganje zanesljivosti delovanja in razpoložljivosti tehničnih sistemov zmanjšujemo s stalnim nadzorom delovanja, preventivnimi pregledi, servisi, izboljšavami opreme in uvajanjem sodobnih vzdrževalnih pristopov. Odpravljanje okvar in zastojev izvajamo v skladu z načrtovanimi postopki in navodili. Za hitro in učinkovito odpravljanje okvar in zastojev imamo usposobljene lastne ekipe vzdrževalcev ter zalogo rezervnih delov, ki jo redno pregledujemo in obnavljamo. Zaposlene, ki nadzirajo in vzdržujejo tehnične sisteme, redno izobražujemo, njihovo znanje in strokovnost pa preverjamo.

Vzpostavljen imamo sistem obvladovanja nadzorne in merilne opreme. Redno izvajamo meritve in kalibracije ter vzdržujemo nadzorno in merilno opremo.

Zanesljivost delovanja in razpoložljivost tehničnih sistemov zagotavljamo z lastnimi zmogljivostmi in v sodelovanju z zunanjimi pogodbenimi partnerji.

Tveganja informacijske tehnologije

Tveganja na področju informacijske varnosti obvladujemo v skladu z metodologijo sistema vodenja varovanja informacij po standardu ISO 27001, uprava družbe pa je imenovala tudi pooblaščenca za informacijsko varnost.

Kritičnost informacijskih virov v Krki določamo na osnovi ocene kritičnosti procesov in ocene kritičnosti informacijskega vira za izvajanje procesa. Kot glavni informacijski viri so obravnavane posamezne informacijske storitve oziroma aplikacije. Stopnjo njihove kritičnosti povzemajo vsi infrastrukturni elementi, od katerih je odvisna informacijska storitev ali aplikacija.

Za vse kritične informacijske vire imamo prepoznane grožnje in tveganja. Na osnovi ocen tveganj izvajamo ukrepe za odpravo nesprejemljivih tveganj. Kot metodo prepoznavanja nevarnosti izvajamo tudi neodvisne varnostne preglede informacijskih virov.

Za zmanjšanje tveganja ob večjih izrednih dogodkih zagotavljamo podvojene računalniške zmogljivosti vseh kritičnih informacijskih virov na dveh ločenih lokacijah na sedežu družbe (npr. v centru za obnovo podatkov po katastrofi, angl. disaster recovery center) na primerno oddaljeni lokaciji pa vsak dan poteka varnostno shranjevanje vseh kritičnih podatkov.

Tveganja zmanjšujemo tudi z uporabo sodobnih orodij, kot so sistem za odkrivanje in preprečevanje neželenega prometa (IDS/IPS), sistem za centralno zbiranje in upravljanje varnostnih dogodkov (SIEM), sistem za odkrivanje in upravljanje ranljivosti (vulnerability management).

Posebno pozornost namenjamo tudi varovanju osebnih podatkov, ki jih moramo kot mednarodna skupina obvladovati v skladu z zakonodajami vseh držav, v katerih delujejo naše odvisne družbe in predstavništva. Uprava družbe je imenovala pooblaščenca za varstvo osebnih podatkov na ravni družbe Krka in skupine Krka, ki skrbi, da se osebni podatki varujejo v skladu s predpisi EU oziroma z veljavno lokalno zakonodajo, če ta predpisuje drugačna ali strožja pravila.

Tveganja, povezana z zaposlenimi

Na področju varnosti in zdravja pri delu z lastno metodologijo ocenjujemo verjetnost nastanka določenega nezgodnega dogodka in njegovih posledic ter verjetnost nastanka zdravstvenih okvar na posameznem delovnem mestu. Tveganja ocenjujemo periodično in jih s primernimi varstvenimi ukrepi ohranjamo na sprejemljivi ravni. Poleg ocenjevanja tveganja na delovnih mestih ocenjujemo tudi tveganja, ki izhajajo iz posameznih tehnoloških postopkov.

Prepoznavanje ključnih in perspektivnih strokovnih kadrov v vseh delovnih procesih nam omogoča, da lahko na ključnih delovnih mestih zagotavljamo zamenljivost. Način izobraževanja in zasedanja delovnih mest v vseh organizacijskih enotah omogoča hitro izmenjavanje zaposlenih na sorodnih delovnih mestih v primerih, ko v določeni organizacijski enoti pride do pomanjkanja kadra zaradi daljše odsotnosti ali povečanega obsega dela.

Varovanje premoženja

Ogroženost posameznih objektov in premoženja v njih redno in sistematično ocenjujemo v skladu z Načrtom varovanja (18 vrst groženj). Na osnovi ocene predpišemo ukrepe za fizično in/ali tehnično varovanje in druge načine/smernice na

področju izvajanja varovanja, katerih cilj je preprečiti nastanek izrednih dogodkov oziroma ob njihovem nastanku pravilno ukrepati.

Poslovna tveganja

Tveganja razvoja in raziskav

Izdelki skupine Krka morajo biti kakovostni, varni in učinkoviti, njihove zahtevane lastnosti pa potrjene z ustreznimi študijami in podatki, ki so v skladu z regulatornimi zahtevami in standardi. Tveganja na področju izdelkov ali tehnologij so lahko znanstvenoraziskovalne ali tehnološko-tehnične narave. Zmanjšujemo jih s sodobnimi pristopi in metodologijami ter lastnim in pridobljenim znanjem oziroma izkušnjami z razvojno-raziskovalnega in tehnološkega področja.

Navedena izdelčna in tehnološka tveganja že v zgodnjih fazah razvoja zmanjšujemo s posodabljanjem procesov, uvajanjem sodobnih tehnologij in prilagajanjem regulatornim zahtevam. Pomemben je predvsem vertikalno integrirani model razvoja in proizvodnje, s katerim nadzorujemo celoten proces od surovine do končnega izdelka.

Z vlaganji, vsakoletnimi dosežki in razvojno-raziskovalnimi rezultati ohranjamo vertikalno integrirani model razvoja:

- na ravni zdravil in terapevtskih področij, kjer z novimi zdravili vstopamo tudi na nova terapevtska področja in zagotavljamo možnosti za njihovo raziskovanje, razvijanje in vrednotenje, hkrati pa v skrbi za bolnika pripravljamo nove kombinacije učinkovin, saj je naš namen z manjšimi koncentracijami posameznih učinkovin doseči enak terapevtski učinek in hkrati zmanjšati število dnevnih odmerkov;
- na ravni lastnih učinkovin, kjer uvajamo inovativne postopke priprave in nove sintezne poti;
- na ravni farmacevtskih oblik zdravil, kjer pripravljamo sodobne farmacevtske oblike zdravil, ki se lažje odmerjajo in jemljejo;
- na ravni razvojno-raziskovalnih zmogljivosti, kjer vpeljujemo najsodobnejše razvojne in tehnološke procese in vlagamo v razvojno-raziskovalne zmogljivosti.

Z obvladovanjem regulatornih tveganj, povezanih s spremembo zakonodaje in njenim tolmačenjem, začnemo v zgodnjih fazah razvoja novega izdelka in traja ves njegov življenjski cikel. Lastne razvojne rešitve za posamezen izdelek in načrtovano vsebino registracijske dokumentacije preverjamo z regulatornimi organi v okviru uradnih posvetovalnih mehanizmov. Tako zmanjšujemo tveganje, da bi pri registracijah izdelkov in podaljševanju registracij prišlo do težav oziroma neuspehov. Hkrati v okviru različnih delovnih skupin industrijskih združenj aktivno sodelujemo pri pripravi zakonodajnih sprememb na tem področju.

Tveganja prodaje in trženja

Skupina Krka ima široko razvejano trženjsko-prodajno mrežo, saj je z izdelki prisotna v več kot 70 državah po vsem svetu. Posluje v različnih geopolitičnih in makroekonomskih razmerah ter pravnih in konkurenčnih okoljih, zato je izpostavljena različnim ter različno intenzivnim prodajnim in trženjskim tveganjem.

Krkin ključni prednosti v primerjavi s konkurenco na posameznih trgih ostajata hitro odzivanje na spremenjene pogoje poslovanja ter hitro prilagajanje trženjskih in prodajnih aktivnosti. Razmere na trgih (predvsem aktivnosti konkurenčnih generičnih proizvajalcev in lokalne farmacevtske industrije), pravno ureditev trženja zdravil ter sistemsko urejanje področja cen in javnofinančnih povračil stroškov nakupa zdravil (v posameznih državah tudi z zakonsko reguliranim delnim financiranjem zdravstvenih proračunov, ki poteka prek dobaviteljev zdravil, t. i. zahteva za vračilo, angl. clawback) redno spremljamo s svojimi strokovnimi službami in prek neodvisnih virov podatkov.

Spremljamo tveganja, ki so povezana z vstopi na nove trge in na nova terapevtska področja, z zniževanjem cen zdravil, ob upoštevanju lokalne ureditve, in s čezmejnimi vplivi med referenčnimi državami, ter tveganja, ki izhajajo iz spremenjenega načina predpisovanja zdravil in/ali izdajanja zdravil in/ali reimbursacije zdravil. Posebej spremljamo tveganja, povezana s posameznim tržnim okoljem in gospodarstvom, tveganja poslovanja s posameznimi kupci, zlasti tveganje njihove insolventnosti in stečaja, tveganja, ki temeljijo na plačilnih rokih, ter druga tveganja, povezana s spoštovanjem pogodbenih določil. Valutna tveganja in njihov vpliv na v evrih izraženo prodajo na trgih, kjer prodaja poteka v lokalni valuti, predvsem v Ruski federaciji, smo prepoznali kot veliko tveganje. Stalno spremljamo razmere na trgih, jih analiziramo ter po potrebi prilagajamo plačilne pogoje, tveganje neplačil pa v izbranih primerih tudi zavarujemo. Prav tako sistematično spremljamo stopnjo zadovoljstva neposrednih in posrednih odjemalcev. Prodajo spremljamo na primarni ravni (prodaja neposrednim kupcem, večinoma veletrgovalcem), sekundarni ravni (prodaja veletrgovalcem njihovim

kupcem, večinoma lekarnam) in terciarni ravni (prodaja končnim uporabnikom v lekarnah) ter skrbimo za optimiziranje in skladnost zalog v celotni distribucijski verigi. Skrbno spremljamo lekarniške mreže in spremembe po posameznih trgih ter prilagajamo svoje aktivnosti.

Redno vrednotimo tržni potencial posameznih terapevtskih področij in izdelkov znotraj njih. Prek različnih zunanjih virov ter lastnih tržnih raziskav in analiz spremljamo svetovne, regijske in lokalne trende in preskrbljenost trgov s posameznimi izdelki ter v skladu z njimi določamo ponudbo izdelkov in aktivnosti glede na trenutne tržne pozicije posameznih učinkovin in vizijo njihovega razvoja. Zaradi manjšega števila pomembnih novih učinkovin, ki so generičnim proizvajalcem že na voljo za trženje ali pa še bodo, iščemo svoje priložnosti v novih inovativnih fiksnih kombinacijah obstoječih učinkovin in na novih terapevtskih področjih ter si stalno prizadevamo za še večje uveljavljanje svojih izdelkov z obstoječimi učinkovinami na manj razvitih trgih. Učinkovitost trženjskih strategij in taktik spremljamo s kazalniki uspešnosti, sistematično nadziramo tudi trženjske aktivnosti, ki jih ciklično načrtujemo, izvajamo in analiziramo. Posebno pozornost namenjamo organizaciji in nadzoru dela zaposlenih v trženjski mreži. Redno jih usposabljam in preverjam njihovo znanje, veščine in poznavanje navodil za delo. Pri trženju dosledno upoštevamo zakonodajo, vključno z zakonodajo s področja varovanja osebnih podatkov, priporočila Evropske agencije za zdravila in etične norme o oglaševanju farmacevtskih izdelkov ter te vsebine vključujemo tudi v izobraževanje zaposlenih.

Tveganja zaščite intelektualne lastnine

Spoštovanje veljavnih pravic intelektualne lastnine tretjih oseb, predvsem patentnih pravic, je eno od temeljnih načel poslovanja skupine Krka. Zato že na začetku razvoja novega izdelka analiziramo obseg lastninskih pravic tretjih oseb in ugotavljamo, katere rešitve so zaščitene. Glede na to določimo in usmerjamo razvojno delo ter ocenimo, ali z rešitvami, ki so rezultat našega razvojnega dela, ne kršimo veljavnih pravic tretjih. Ves čas od začetka razvoja do lansiranja izdelka spremljamo stanje in morebitne spremembe na področju patentne zaščite.

Kadar ocenimo, da so patenti tretjim podeljeni neupravičeno, kar pomeni, da predmet patenta ni izum (rešitev ni nova in inovativna) in da taki patenti za nas predstavljajo morebitno oviro, uporabimo z zakonodajo določena pravna sredstva za razveljavitev takšnih patentov. Tako preprečimo, da bi imetnik v sodnih postopkih uveljavljal kršitve teh patentov proti nam. Če imetnik patenta kljub navedenim ukrepom meni, da Krka krši njegove pravice in zato zoper Krko sproži pravna sredstva, oblikujemo ustrezne rezervacije za morebitne odškodnine ter sprejmemo ustrezne ukrepe.

Če ocenimo, da so rezultati našega razvojnega dela novi in inovativni, jih zaščitimo s patenti.

Enak način obvladovanja tveganj velja za razlikovalne znake in modele ter za druge relevantne pravice intelektualne lastnine.

Tveganja zagotavljanja kakovosti

V skupini Krka tveganja na področju zagotavljanja kakovosti v družbah s proizvodno dejavnostjo vrednotimo z vidika kakovosti izdelkov, tveganj na področju varnosti izdelkov in tveganj za poslovanje skupine. Pri oceni tveganj uporabljamo splošno znane metodologije, ki jih izvajamo v skladu z zahtevami tretjega dela načel dobre proizvodne prakse (ICH Q9 Obvladovanje tveganj na področju kakovosti).

Kakovost izdelkov je opredeljena v fazi njihovega razvoja in določena z registracijsko dokumentacijo. V proizvodnem procesu sledimo predpisanim postopkom in zahtevam od nabave različnega vhodnega materiala in drugih nabav ter proizvodnih procesov do izdelave končnih izdelkov, kontrole kakovosti, skladiščenja, distribucije ter s tem zagotavljamo skladnost izdelkov s predpisanimi standardi kakovosti in z registracijsko dokumentacijo. Ko je zdravilo že na trgu, s sistemom farmakovigilance ugotavljamo, vrednotimo in se odzivamo na nova spoznanja o neželenih učinkih in drugih varnostnih vidikih zdravil, s sistemom obravnavanja povratnih informacij kupcev in s stalnimi notranjimi izboljšavami, ki jih izvajamo po principu PDCA, pa nadgrajujemo in izboljšujemo procese in izdelke.

Obvladovanje kakovosti izdelkov je primarna aktivnost, ki združuje elemente zagotavljanja kakovosti. Posebno pozornost namenjamo ustrezni kakovosti vhodnega materiala (zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi in embalažnega materiala) ter s pomočjo analiz tveganja kategoriziramo tveganja, ki so povezana z različnim materialom in dobavitelji. Na osnovi ugotovljenih tveganj načrtujemo presoje in ostale aktivnosti v okviru odobranja dobaviteljev in pogodbenih partnerjev.

S postopki kvalifikacije in validacije opreme, proizvodnih prostorov, proizvodnega okolja, proizvodnih procesov, računalniških sistemov, integritete podatkov in čiščenja, s kalibracijami instrumentov in vzdrževalnimi postopki zagotavljamo ustreznost proizvodno-kontrolne opreme ter proizvodnih prostorov in s tem onemogočamo neželeni vpliv na proces proizvodnje in kakovost izdelkov. Za zagotavljanje kakovosti izdelkov sta izjemnega pomena nadzor in dokumentiranost procesov, postopkov in kontrol. Zaradi tega jih redno preverjamo, obnavljamo, nadgrajujemo in izboljšujemo ter skrbimo za pravilno izvajanje sprememb.

Z rednim usposabljanjem zaposlenih zagotavljamo ustrezno izvajanje postopkov, predpisanih za izdelavo in kontrolo zdravil. S kontrolami proizvodnih procesov, medizdelkov, polizdelkov, končnih izdelkov ter proizvodnega okolja zagotavljamo ustreznost in skladnost izdelkov z zahtevami lokalne zakonodaje ter načeli dobre proizvodne prakse (DPP/GMP) v EU in ostalih državah, kjer tržimo svoje izdelke.

V primeru neskladnih izdelkov (odstopi, reklamacije) imamo vpeljane mehanizme kontrole, preverjanja in iskanja vzrokov ter uvedbe preventivnih in korektivnih ukrepov za preprečevanje neskladnosti v prihodnje.

Pri upravljanju tveganj na področju kakovosti pri vsakem elementu zagotavljanja kakovosti ocenjujemo tudi tveganja glede vzdrževanja dovoljenj za izdelavo, certifikatov dobre proizvodne prakse in ostalih sistemov vodenja v Krkinih proizvodnih enotah.

Z zunanjim (inšpekcije agencij, presoje partnerjev, presoje certifikacijskih organov) in notranjim preverjanjem (notranje presoje, revizija, Odbor za kakovost, kazalniki kakovosti) redno in sistematično preverjamo učinkovitost in uspešnost delovanja sistema kakovosti v vseh proizvodnih enotah skupine Krka in uvajamo potrebne izboljšave, s katerimi sistem kakovosti stalno nadgrajujemo in s tem učinkovito upravljamo tveganja na področju kakovosti izdelkov in storitev.

Tveganja varstva okolja

Tveganja na področju varstva okolja prepoznavamo in obvladujemo v skladu z zahtevami standarda ISO 14001 in upravljanjem sistema neprekinjenega poslovanja. Vsako leto pregledamo vse okoljske vidike delovanja ter z njimi povezana tveganja in izredne dogodke in ovrednotimo njihove vplive na okolje. Z uporabo najboljših razpoložljivih tehnik pri proizvodnji, skladiščenju, čiščenju odpadnih vod, čiščenju odpadnega zraka in ravnanju z odpadki, s preventivnimi pregledi in vzdrževanjem opreme, z izobraževanjem zaposlenih, z usposobljeno lastno industrijsko gasilsko enoto za ukrepanje v primeru nesreč ter vajami za pravilno ukrepanje ob izrednih dogodkih zmanjšujemo verjetnost nastanka izrednih dogodkov ter zagotavljamo učinkovito ukrepanje.

V letu 2018 je prišlo do strojeloma v strojnici, kjer pripravljamo gasilni medij za gašenje Skladišča tekočih surovin. Posledica je bil izliv dela gasilne vode s penilom v reko Krko. Gre za biološko razgradljivo in okolju nenevarno snov, ki ni povzročila posledic v vodnem okolju.

Z zagotovitvijo dodatnih prostorov za skladiščenje odpadnih topil ter razpršitvijo pogodbenega sodelovanja na več zbiralcev in odstranjevalcev odpadkov smo zmanjšali tveganje na področju ravnanja z odpadnimi topili.

Tveganja investicijskih projektov

Med tveganja investicijskih projektov spadajo zlasti tveganja pri načrtovanju investicije in njene vrednosti, nabavi opreme, izvedbi del, terminskem načrtu, kakovosti ter morebitnih spremembah izhodišč. Zmanjšujemo jih z načrtovanjem in pripravo dokumentacije ter vzpostavljenim sistemom izbora izvajalcev del in dobaviteljev opreme ter njihovim rednim preverjanjem. Vse faze izvedbe nadzorujemo sami. Skladnost projektne dokumentacije preverjamo s tehnično-tehnološkega in regulatornega vidika, skladnost pogodbene dokumentacije pa s pravnega in računovodskega vidika. Preverjamo upravičenost morebitnih sprememb ter njihov vpliv na stroške in terminske načrte. Stalno spremljamo stroške, tako redne kot tiste, ki so nastali zaradi naknadnih sprememb v projektu.

Kadrovska tveganja

Posebno pozornost namenjamo ključnim kadrom, ki so pomembni za doseganje zastavljenih ciljev skupine Krka in so tudi ciljna skupina konkurenčnih podjetij.

Izobraževanje in razvoj zaposlenih načrtujemo in redno spremljamo, hkrati pa povečujemo njihovo odgovornost na delovnih mestih ter spodbujamo prevzemanje novih zadolžitev in razporejanje na nova delovna mesta. Skupaj z drugimi motivacijskimi ukrepi zagotavljamo njihovo pripadnost skupini Krka in s tem zmanjšujemo možnost njihovega odhoda.

Tveganje v zvezi s pomanjkanjem strokovnih kadrov na trgu dela obvladujemo tudi s štipendiranjem. Tako zagotavljamo bodoče sodelavce, s katerimi bomo uresničevali načrtovane strateške, razvojne in prodajne cilje. Zaradi pomanjkanja ustreznih kadrov na trgu dela zaposlene sistematično izobražujemo in usposablamo za pridobitev certifikata nacionalne poklicne kvalifikacije.

Finančna tveganja

Skupina Krka finančna tveganja obvladuje centralizirano v okviru Finančnega sektorja obvladujoče družbe v Sloveniji. Finančne službe odvisnih družb in predstavništev v tujini izvajajo operativne naloge obvladovanja finančnih tveganj v skladu s predpisanimi smernicami obvladujoče družbe. Med ključna finančna tveganja spadajo kreditna tveganja, tržna tveganja, tveganje likvidnosti ter tveganja, povezana z zavarovalništvom.

Najpomembnejše tržno tveganje skupine Krka je tveganje sprememb deviznih tečajev. Tveganje obrestnih mer redno spremljamo, vendar zaradi trenutne nizke obrestne izpostavljenosti aktivnih ukrepov ne izvajamo. Tveganje sprememb tržnih vrednosti surovin in tveganje sprememb tržnih vrednosti delnic in obveznic nimata pomembnejšega vpliva na neto finančni izid skupine Krka, zato pri navedenih tveganjih spremljamo gibanje izpostavljenosti, ne izvajamo pa ukrepov obvladovanja tveganj.

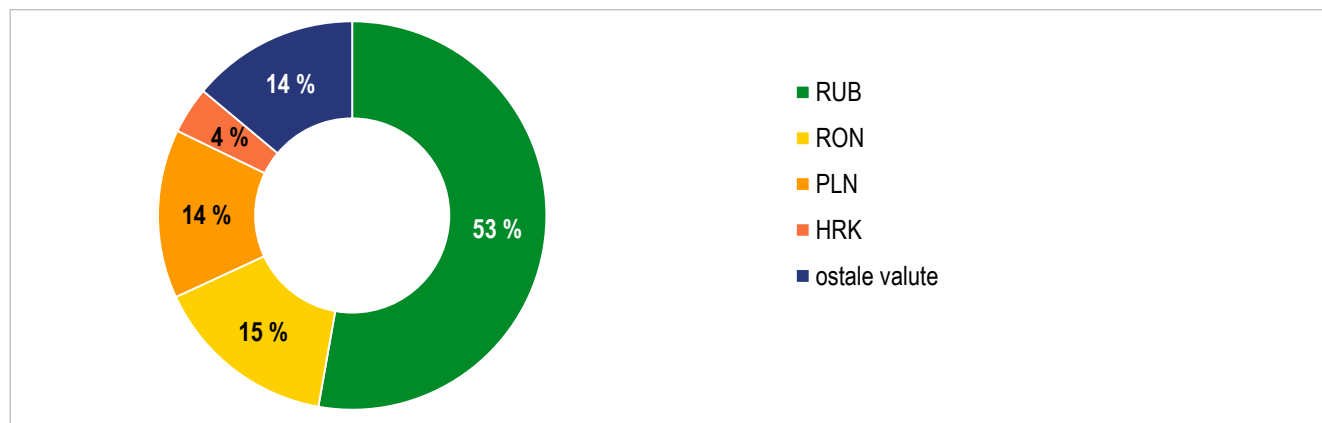
Tveganje sprememb deviznih tečajev

Skupina Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz presežka sredstev nad obveznostmi v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja skupine ter iz različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah.

Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

Struktura valutne pozicije skupine Krka

Ruski rubelj predstavlja s 53 % največji delež v valutni poziciji skupine Krka. Pozicija v rubljih izvira iz naslova terjatev do kupcev na ruskem trgu, deloma pa tudi iz naslova financiranja obvladujoče družbe v proizvodne zmogljivosti v Ruski federaciji.

Pomembnost ruskega prodajnega trga, višina valutne izpostavljenosti in nestanovitna vrednost ruskega rublja so razlogi, da obvladovanju tveganja ruskega rublja namenjamo posebno pozornost.

Izpostavljenost romunskemu leju, ki predstavlja 15 % valutne pozicije, izvira iz terjatev do kupcev, ki so posledica daljših plačilnih rokov v državi. Izpostavljenost hrvaški kuni in poljskemu zlotu je rezultat terjatev do kupcev in proizvodnih zmogljivosti, ki jih ima skupina v obeh državah, in predstavlja skupaj 18 % valutne pozicije. Ostale valute, med katere spadajo britanski funt, ameriški dolar, švedska krona, madžarski forint, češka krona, ukrajinska grivna, srbski dinar, makedonski denar in kazahstanska tenga, predstavljajo 14 % valutne pozicije skupine Krka.

Razmere na valutnih trgih v letu 2018

Tudi v letu 2018 smo spremljali veliko nestanovitnost posameznih valut, ki jim je izpostavljena skupina Krka.

Najbolj nestanovitna je bila vrednost ruskega rublja. Celo leto je postopoma padala, v posameznih krajših obdobjih pa je bilo nihanje tečaja povečano. Od začetka do konca leta je vrednost ruskega rublja, izražena v evrih, padla za 13 %. Povprečna vrednost ruskega rublja je bila v letu 2018 11 % nižja kot v letu 2017.

Na vrednost rublja so v letu 2018 vplivale valutne intervencije ter spremembe ključne obrestne mere ruskih denarnih oblasti, pritisk na valute trgov v razvoju ter spreminjajoče se razmere na globalnih finančnih trgih. Ključni negativni dejavnik pa so bile dodatne gospodarske sankcije, ki jih je proti posameznim ruskim pravnim in fizičnim osebam aprila in septembra uvedla ZDA.

Gibanje cene nafte tako kot v letu 2017 tudi v letu 2018 ni odločilno vplivalo na vrednost ruskega rublja. Centralna banka in ministrstvo za finance sta že leta 2016 uvedla ukrepe, s katerimi sta blažila vpliv gibanja cene nafte na inflacijo in stabilnost javnih financ v Ruski federaciji, s tem pa tudi na vrednost valute.

Vrednost poljskega zlota je bila tudi v letu 2018 nestanovitna kot že nekaj let prej. Njegova vrednost, izražena v evrih, je od začetka do konca leta 2018 padla za 2,9 %, medtem ko je povprečna vrednost ostala na ravni iz leta 2017. Poljski valuti so stabilnost zagotavljale dobre makroekonomske razmere v državi in usklajenost denarnih politik poljske centralne banke in ECB.

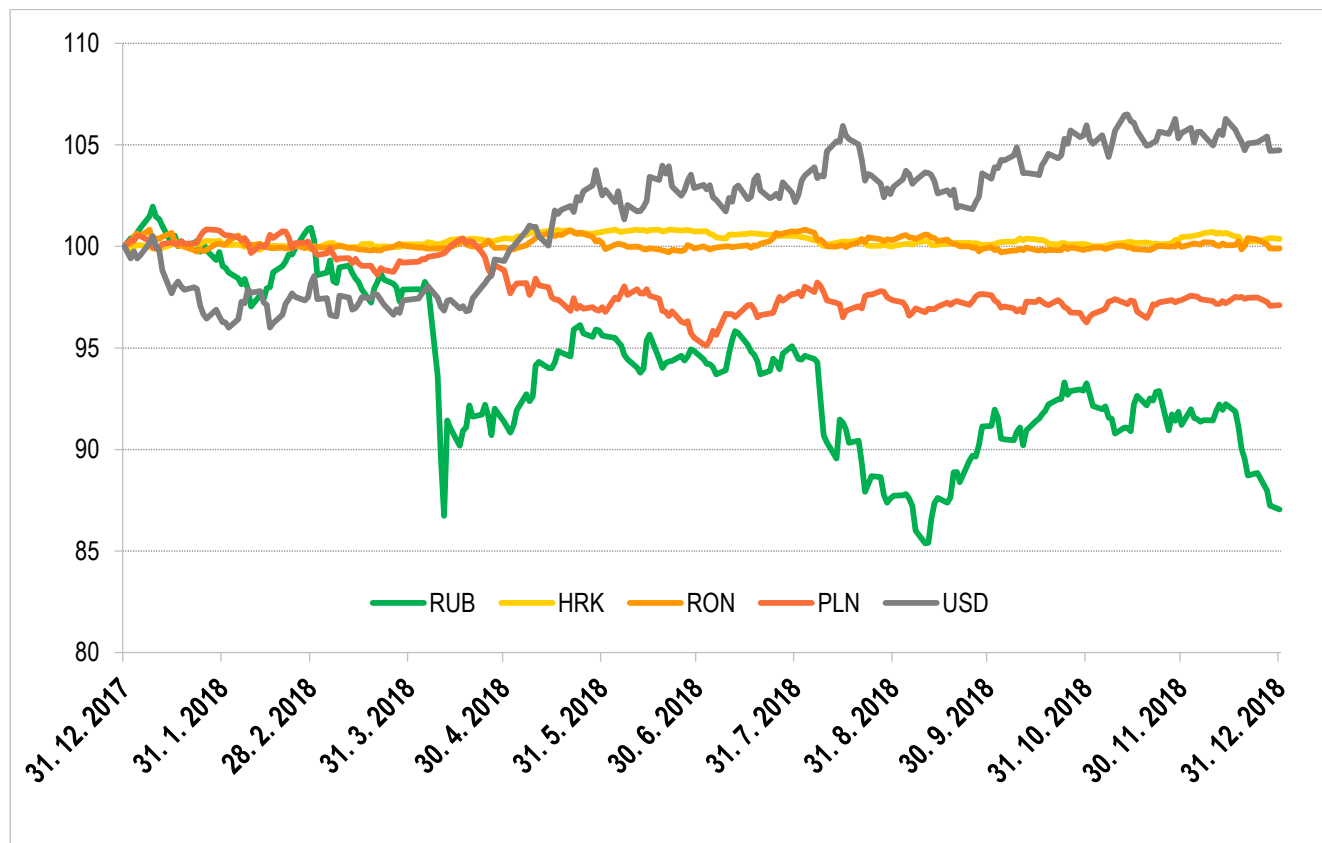
Romunski lej je bil v letu 2018 stabilen. Ob koncu leta je bila njegova vrednost, izražena v evrih, na enaki ravni kot na začetku leta 2018. Stabilnost romunskega leja je v letu 2018 zagotavljala centralna banka.

Tudi vrednost hrvaške kune je bila v letu 2018 stabilna. Britanski funt je zaradi nejasnosti glede brexita in notranjepolitičnih procesov tudi v letu 2018 beležil izrazitejšo nestanovitnost. Hrvaška kuna in britanski funt spadata med valute, v katerih skupina Krka izkazuje dolgo valutno pozicijo, vendar pa nestanovitnost teh dveh tečajev nima izrazitega vpliva na neto finančni izid skupine.

Skupina Krka je v ameriških dolarjih izpostavljena predvsem v nabavi, valutna pozicija v dolarjih pa je relativno nizka, zato vrednost ameriškega dolarja nima pomembnega vpliva na tečajne razlike skupine Krka, izkazane v neto finančnem izidu skupine.

Nestanovitnost ameriškega dolarja se je nadaljevala tudi v letu 2018. Ameriško gospodarstvo je izkazovalo solidno gospodarsko rast, razmere na trgu dela so bile ugodne, inflacija pa pod ciljno vrednostjo. Tveganje za ameriški dolar je izhajalo predvsem iz zaostrovanja trgovinskega konflikta s Kitajsko, ki bi lahko imelo globalne posledice. Pozitivno je na vrednost ameriškega dolarja vplivala ameriška centralna banka, ki je v letu 2018 štirikrat dvignila obrestno mero, nadaljnje dvige pa se pričakuje tudi v letu 2019.

Vrednost dolarja, izražena v evrih, je v prvem četrtletju leta 2018 padla, nato pa se je v nadaljevanju leta krepila. Od začetka do konca leta 2018 se je vrednost ameriškega dolarja zvišala za 4,7 %, povprečna vrednost dolarja v evrih pa je bila 4,4 % nižja kot v letu 2017.

Gibanje vrednosti valut, izraženih v evrih, v letu 2018 Indeks 31. 12. 2017 = 100**Rezultat obvladovanja valutnih tveganj**

Skupina Krka valutna tveganja praviloma odpravlja z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2018 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. Delež zavarovane izpostavljenosti v ruskih rubljah smo v začetku leta zmanjšali. Iz naslova terminskih pogodb smo ustvarili neto pozitivni finančni rezultat v višini 2,6 milijona EUR. Strošek zavarovanja ruskega rublja, ki izvira iz razlike med rubeljskimi in evrskimi obrestnimi merami, je v letu 2018 znašal med 6,5 in 7,5 % vrednosti zavarovane izpostavljenosti.

Z delnim zavarovanjem smo delno nevtralizirali negativni vpliv negativnih tečajnih razlik iz naslova izpostavljenosti v ruskih rubljah.

Zaradi padca vrednosti rublja od začetka do konca leta smo iz naslova dolge pozicije v ruskih rubljah ustvarili neto negativne tečajne razlike v višini 27,4 milijona EUR. Več kot tretjina tega zneska je nastala v decembru.

Iz naslova ostalih valut smo v letu 2018 ustvarili neto negativne tečajne razlike. Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlotja, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru skupine Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut v primerjavi z evrom so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti skupine Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

Rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2018 je znašal minus 28,2 milijona EUR. Neto finančni izid skupine Krka se je v letu 2018 glede na leto 2017 poslabšal in je znašal minus 30,1 milijona EUR.

Cilji za leto 2019

V letu 2019 bomo nadaljevali politiko delnega zavarovanja izpostavljenosti do ruskega rublja s terminkimi pogodbami. Okrepili bomo aktivnosti za nevtraliziranje valutnih izpostavljenosti z naravnimi metodami. Zavarovanje z izvedenimi finančnimi instrumenti bomo tudi v prihodnje uporabljali izjemoma.

	31. 12. 2017	31. 12. 2018	Najnižja vrednost	Najvišja vrednost	Povprečna vrednost	Standardni odklon	Koeficient variabilnosti*
RUB	69,39	79,72	68,05	81,27	74,02	3,07	4,1%
HRK	7,44	7,41	7,38	7,46	7,42	0,02	0,3%
RON	4,66	4,66	4,62	4,67	4,65	0,01	0,3%
PLN	4,18	4,30	4,14	4,39	4,26	0,06	1,4%
CZK	25,54	25,72	25,19	26,07	25,65	0,22	0,8%
HUF	310,33	320,98	308,51	329,81	318,86	5,98	1,9%
UAH	33,78	32,04	30,13	35,76	32,11	1,19	3,7%
RSD	118,47	118,43	117,08	118,99	118,24	0,24	0,2%
USD	1,20	1,15	1,13	1,25	1,18	0,04	3,1%
GBP	0,89	0,89	0,86	0,91	0,88	0,01	1,0%

* razmerje med standardnim odklonom in povprečno vrednostjo

Tveganje sprememb obrestnih mer

Tveganje sprememb obrestnih mer opredeljujemo kot nevarnost, da skupina Krka zaradi spremenjenih referenčnih tržnih obrestnih mer utрпи zvišanje stroškov financiranja iz naslova dolgoročnih finančnih virov ali znižanje prihodkov iz naslova dolgoročnih finančnih naložb.

Tveganje sprememb obrestnih mer pri kratkoročnih finančnih virih in kratkoročnih finančnih naložbah se obvladuje v okviru likvidnostnih tveganj skupine.

Skupina Krka v letu 2018 ni imela prejetih dolgoročnih posojil. Dolgoročne finančne naložbe niso vezane na referenčne tržne obrestne mere, zato skupina Krka ni izpostavljena tveganju sprememb referenčnih obrestnih mer.

Cilji za leto 2019

V primeru najema dolgoročnih posojil, s katerimi bi se izpostavili tveganju spremembe obrestne mere, bomo proučili možnosti za odpravo tega tveganja z ustreznimi finančnimi instrumenti.

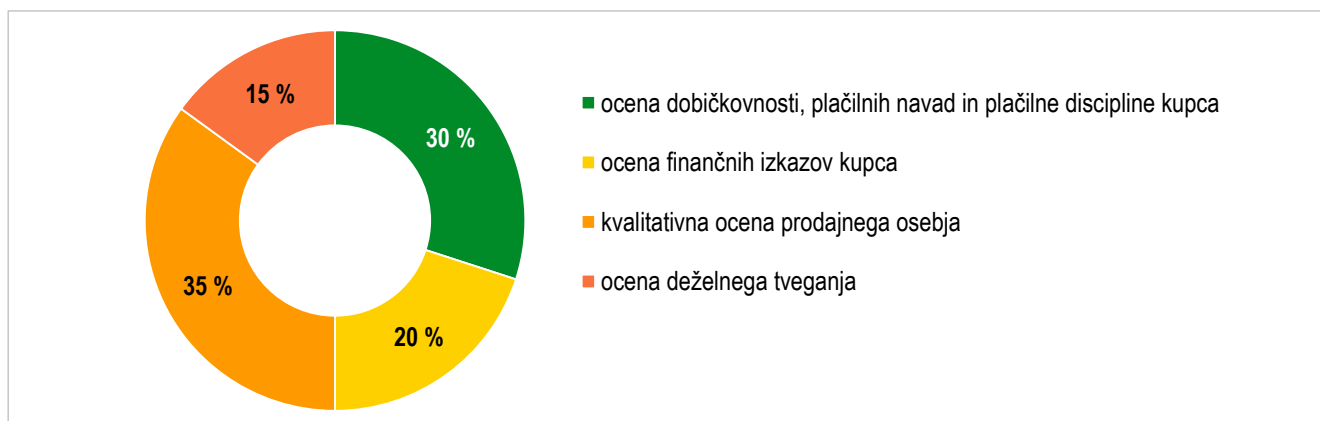
Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje skupine Krka izhaja iz terjatev do kupcev. To je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja

Centraliziran proces kreditne kontrole na ravni skupine je v Krki vzpostavljen že od leta 2004. V sistem so vključeni vsi kupci, ki jim Krka na leto proda za več kot 100.000 EUR. Takih kupcev je bilo ob koncu leta 2018 več kot 400 in so predstavljali več kot 90 % terjatev do kupcev.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja poteka v dveh korakih. Prvi korak je ocenjevanje kreditnega tveganja kupcev, določitev instrumentov zavarovanja ter dodelitev kreditnega limita. Ocenimo vsakega novega kupca, dvakrat na leto pa obnovimo ocene vseh kupcev. Oceno kreditnega tveganja vsakega kupca sestavlja veliko različnih finančnih in nefinančnih kazalcev, ki so razdeljeni v 4 sklope, vsak od njih pa ima v končni oceni različno težo.

Na podlagi dosežene kreditne ocene in predvidene dinamike odprema blaga in plačil se vsakemu kupcu dodeli individualni kreditni limit.

Drugi korak v procesu kreditne kontrole je redno dinamično spremljanje plačilne discipline kupcev. V informacijske sisteme vseh družb v skupini Krka, ki izvajajo prodajo, je integrirana kontrola prostega limita in zapadlih terjatev, ki se izvede ob vsaki odpremi izdelkov kupcem. Kupcem, ki zamujajo s plačili ali pri katerih terjatve, skupaj z novo odpremo, presegajo odobreni kreditni limit, se odprema avtomatično ustavi, prodajno osebje pa mora sprožiti postopek izterjave ali zagotoviti zavarovanje plačil.

Proces kreditne kontrole in pooblastila za dodeljevanje kreditnih limitov kupcem so opredeljena z internimi akti. V okviru kreditne kontrole je vzpostavljen tudi sistem rednega poročanja o terjativah do kupcev in njihovi plačilni disciplini. Sistem poročanja omogoča pravočasno zaznavo kupcev s povečanim tveganjem neplačila in zagotavlja učinkovito obvladovanje kreditnih tveganj.

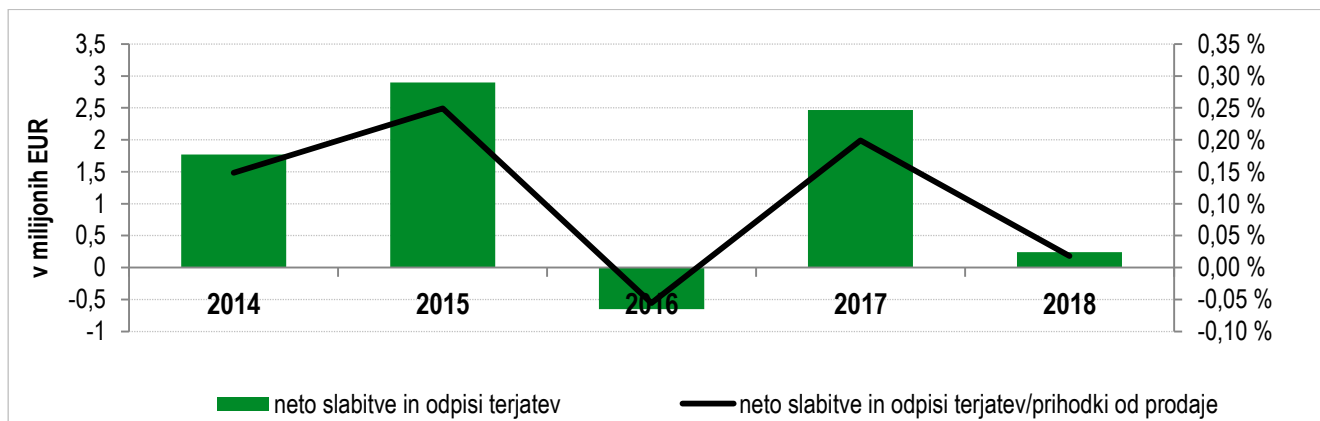
Proces kreditne kontrole v osnovi temelji na enotnih pravilih za vse kupce skupine Krka. Zaradi posebnosti posameznih prodajnih trgov so v posameznih odvisnih podjetjih uvedene dodatne lokalne kontrole. Procese kreditne kontrole redno prilagajamo spremembam na prodajnih trgih.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj

Kreditna kontrola zagotavlja stalno kontrolo kakovosti portfelja terjatev do kupcev. Rezultat procesa kreditne kontrole je nizek odstotek odpisov in slabitev terjatev glede na prodajo skupine Krka.

Nizka vrednost odpisov in slabitev terjatev je tudi posledica razpršenosti terjatev med veliko število kupcev in prodajnih trgov ter dejstva, da je glavnina terjatev odprta do kupcev, s katerimi ima Krka dolgoletne poslovne izkušnje.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj je bil tudi v letu 2018 ugoden. Neto odpisi in slabitve terjatev so znašali 0,02 % letne prodaje skupine Krka.

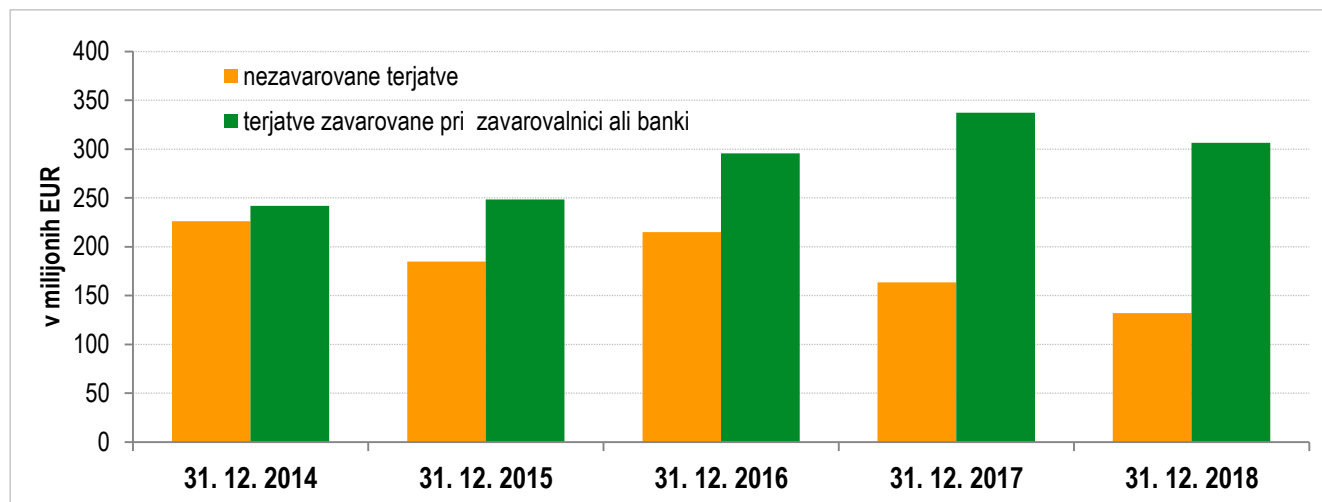

Zavarovanje terjatev do kupcev

Skupina Krka od leta 2009 del terjatev do kupcev zavaruje pri kreditni zavarovalnici. Zavarovane so terjatve do kupcev iz držav z ocenjenim povečanim kreditnim tveganjem. Zavarovanje plačil z bančnimi garancijami in akreditivi uporabljamo redkeje.

V letu 2018 smo podaljšali zavarovanje terjatev do kupcev pri obstoječi kreditni zavarovalnici.

Konec leta 2018 je bilo pri kreditni zavarovalnici in s finančnimi instrumenti zavarovanih več kot 60 % terjatev do kupcev.

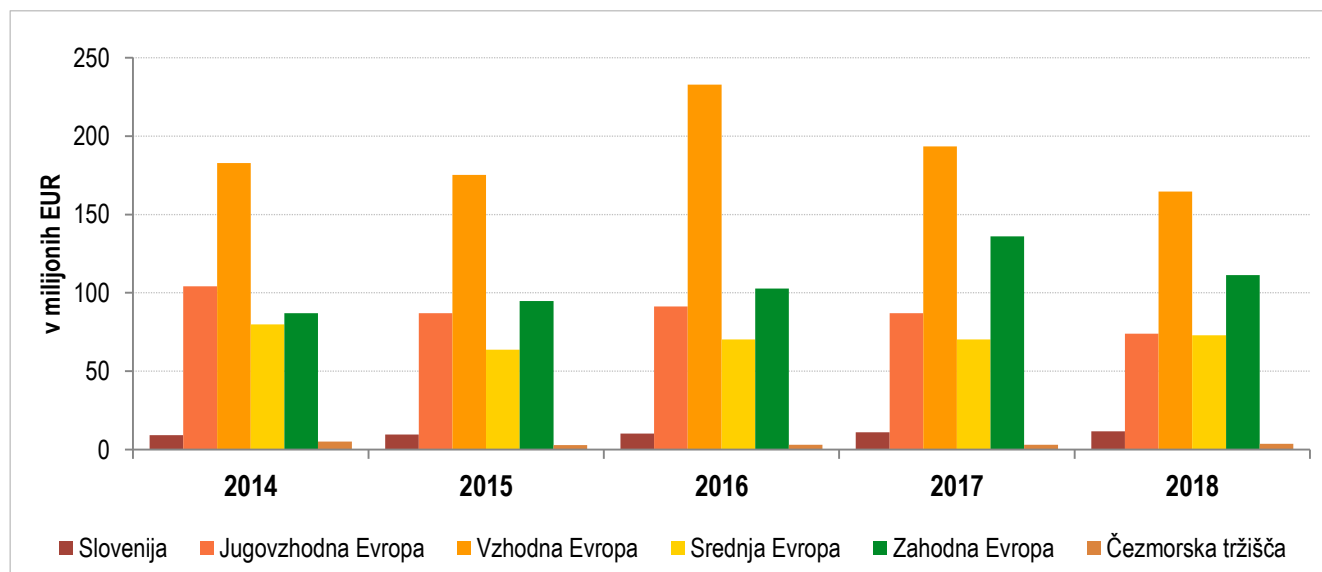

Terjatve do kupcev po regijah

Struktura terjatev po prodajnih regijah je stabilna že vrsto let in je v skladu s strukturo prodaje in plačilnimi roki v posameznih državah.

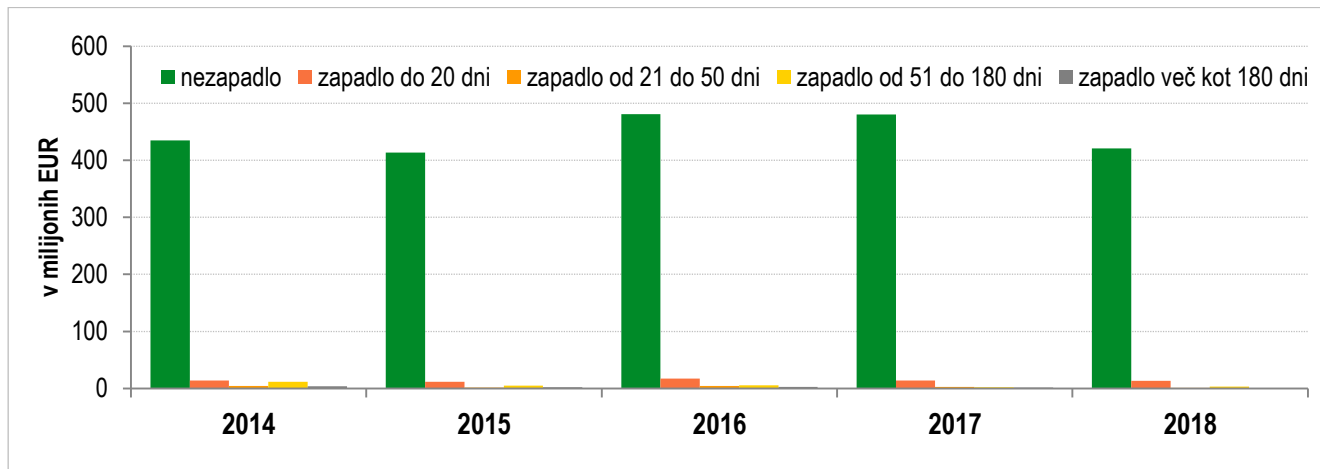
Skupna vrednost terjatev do kupcev v evrih se je ob koncu leta 2018 znižala za 12 % glede na vrednost na začetku leta.

Terjatve do kupcev po regijah

Struktura starosti neto terjatev do kupcev

Starostna struktura terjatev ostaja stabilna. Odstotek zapadlih terjatev glede na skupne terjatve do kupcev je bil tudi konec leta 2018 nizek.

Cilji za leto 2019

V letu 2019 bomo nadaljevali utečene aktivnosti na področju obvladovanja kreditnih tveganj. Ohranili bomo enako strukturo zavarovanja terjatev. Kot doslej bomo več pozornosti namenjali kupcem s prodajnih trgov s slabšim makroekonomskim okoljem in trgov, na katerih zaznavamo povečana tveganja pri distribuciji zdravil. Pri posameznih kupcih, pri katerih zaznavamo izpostavljenost nad sprejemljivimi ravni, bomo uvedli individualne ukrepe za postopno zmanjšanje izpostavljenosti.

Cilja ostajata ohranjanje nizke vrednosti slabitev in odpisov terjatev na ravni skupine.

Likvidnostno tveganje

Krka je med poslovnimi partnerji znana po plačilni disciplini, majhni zadolženosti in stabilnih denarnih tokovih. V letu 2018 smo kratkoročne kredite najeli le v začetku leta. Del denarnih presežkov smo med letom deponirali pri bankah. Vse obveznosti smo poravnali redno. Likvidnostno tveganje skupine Krka je bilo v letu 2018 majhno.

Obvladujoča družba centralizirano obvladuje likvidnostno tveganje v skupini. Odvisne družbe se financirajo interno, prek obvladujoče družbe, pri kateri deponirajo tudi morebitne presežke sredstev.

Do konca leta 2018 smo pri Citibank v Londonu vzpostavili ciljno združevanje denarnih sredstev (cash pooling) že za deset Krkinih odvisnih družb, ki delujejo na trgih EU. Na ta način smo izboljšali upravljanje denarja, kar nam je zagotovilo boljši pregled nad likvidnostjo družb v skupini Krka, manjše potrebe po finančnih virih in s tem nižje stroške financiranja ter nižje stroške in večjo varnost denarnih transakcij.

V nadaljevanju navajamo kazalnike likvidnosti, ki so stabilni in dosegajo ugodne vrednosti.

Likvidnostni kazalniki za skupino Krka

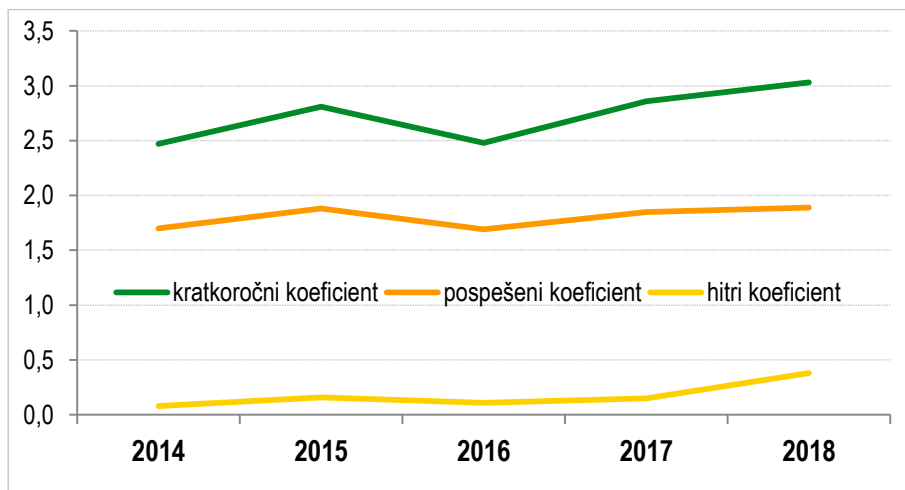
Likvidnostni kazalniki	2018	2017	2016	2015	2014	5-letno povprečje
kratkoročni koeficient	3,03	2,86	2,48	2,81	2,47	2,73
pospešeni koeficient	1,89	1,85	1,69	1,88	1,70	1,80
hitri koeficient	0,38	0,15	0,11	0,16	0,08	0,18
prihodki od prodaje/povprečne terjatve	2,68	2,36	2,33	2,38	2,44	2,44

kratkoročni koeficient = kratkoročna sredstva/kratkoročne obveznosti

pospešeni koeficient = (kratkoročna sredstva – zaloge)/kratkoročne obveznosti

hitri koeficient = (finančne naložbe + denar in denarni ustrezniki)/kratkoročne obveznosti

Gibanje likvidnostnih kazalnikov za skupino Krka

Zavarovanje premoženja, odgovornosti in obratovalnega zastoja

Skupina Krka pri domačih in tujih zavarovalnicah zavaruje svoje premoženje, odgovornost in finančne izgube zaradi morebitnega obratovalnega zastoja. Obseg in vrsto zavarovalnih kritij prilagaja rasti poslovanja, višini premoženja, tveganjem in priporočilom zavarovalniških inšpekcij.

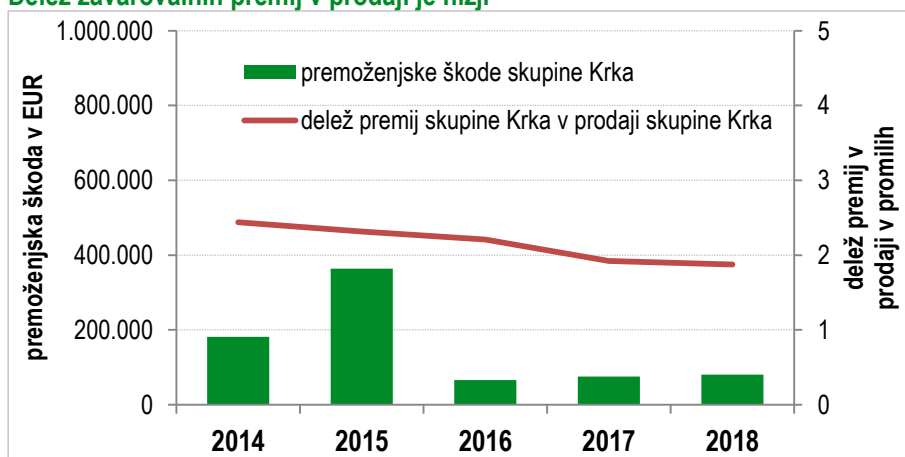
Obvladujoča družba obvladuje zavarovanja za vsa podjetja v skupini Krka razen lokalnih avtomobilskih zavarovanj in morebitnih izjem. Celotna skupina Krka je zavarovana v skladu z enotnimi načeli, ki se v letu 2018 niso spremenila. Konkurenčnost posameznih zavarovalnic se preverja vsako leto. Pri izbiri zavarovalnic se upošteva kakovost kritij, višino premije, reference in lokalno zakonodajo. Z razpisi in pogajanji smo v letu 2018 znižali skupno premijo glede na leto prej, čeprav se je višina kritij povečala.

Krka vsako leto uvaja postopne izboljšave ter hkrati prevzema del tveganj, in sicer z lastno udeležbo pri škodi ali z ukinitvijo manj tveganih zavarovanj.

Krka sistemsko vlaga v preprečitev škodnih dogodkov. Objekte načrtuje tako, da je njihova ogroženost čim manjša. Vanje vgradi sisteme aktivne zaščite, na primer javljalnike požara in hlapov, razpršilnike, požarne lopute, varnostno razsvetljavo. Organizira redne preventivne preglede in požarne straže. Zaposlene teoretično in praktično usposablja za pravilen odziv ob izrednih dogodkih.

Zaradi načrtnega preventivnega dela in sklepanja ustreznih zavarovanj je obseg premoženjskih škod v letu 2018 znašal manj od 0,1 promila vrednosti premoženja skupine, vsi zavarovalni zahtevki pa so bili sproti rešeni.

Delež zavarovalnih premij v prodaji je nižji

Opomba: graf ne vsebuje avtomobilskih in osebnih zavarovanj.

Delničarji in trgovanje z delnico

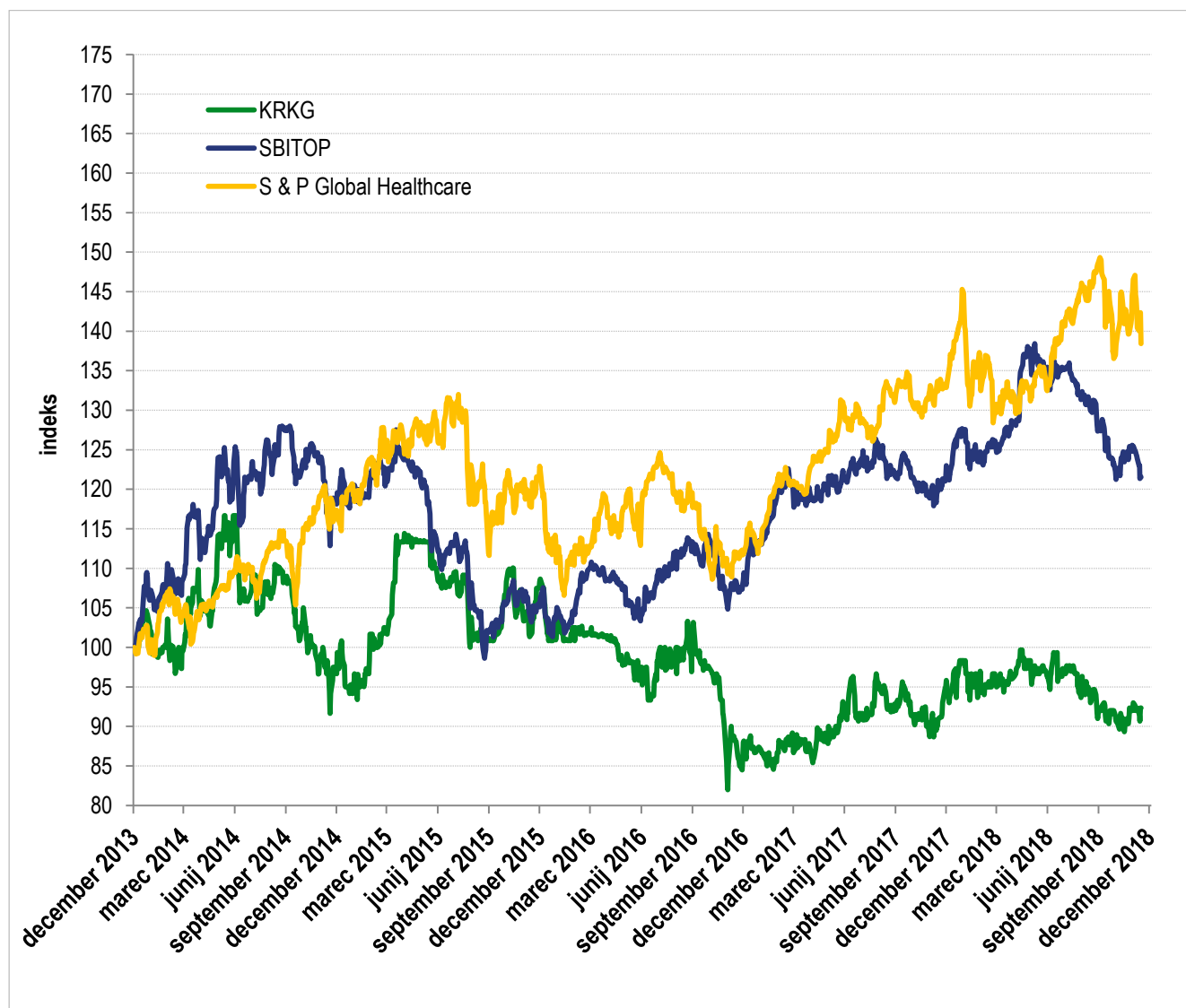
Donosnost naložb v delnice

Tečaj Krkine delnice

v EUR	2018	2017	2016	2015	2014
najvišji v letu	59,80	58,00	64,50	68,65	70,00
najnižji v letu	53,60	50,75	49,21	56,03	55,00
31. december	57,80	57,50	52,90	65,20	59,60
letna sprememba (v %)	0,5	9	-19	9	-1

V letu 2018 se je tečaj Krkine delnice zvišal za 0,5 %. V istem obdobju se je vrednost indeksa blue-chip Ljubljanske borze (SBITOP) zmanjšala za 0,2 %.

Gibanje tečaja Krkine delnice v primerjavi z izbranimi delniškimi indeksi (začetek leta 2014 = 100)

Politika dividend

O predlogu višine dividend odloči skupščina delničarjev. V letu 2018 smo za dividende namenili 61 % konsolidiranega čistega dobička lastnikov kapitala obvladujoče družbe, ustvarjenega v letu 2017, rast bruto dividende na delnico pa je znašala 5,5 %. Pri določitvi deleža čistega dobička za izplačilo dividend se v posameznem letu upoštevajo tudi finančne potrebe skupine za naložbe in prevzeme, s tem da se za dividende izplača najmanj 50 % čistega dobička lastnikov kapitala obvladujoče družbe.

	2018	2017	2016	2015	2014
dobiček na delnico ¹ (v EUR)	5,46	4,74	3,35	4,86	5,07
bruto dividenda na delnico ² (v EUR)	2,90	2,75	2,65	2,50	2,10
stopnja izplačila dividend ³ (v %)	61,2	82,1	54,5	49,3	40,1
dividendna donosnost ⁴ (v %)	5,0	4,8	5,0	3,8	3,5

¹ čisti dobiček lastnikov kapitala obvladujoče družbe/povprečno število izdanih delnic v obdobju brez lastnih delnic

² izplačilo dividend za predhodno obdobje v skladu s sklepom skupščine

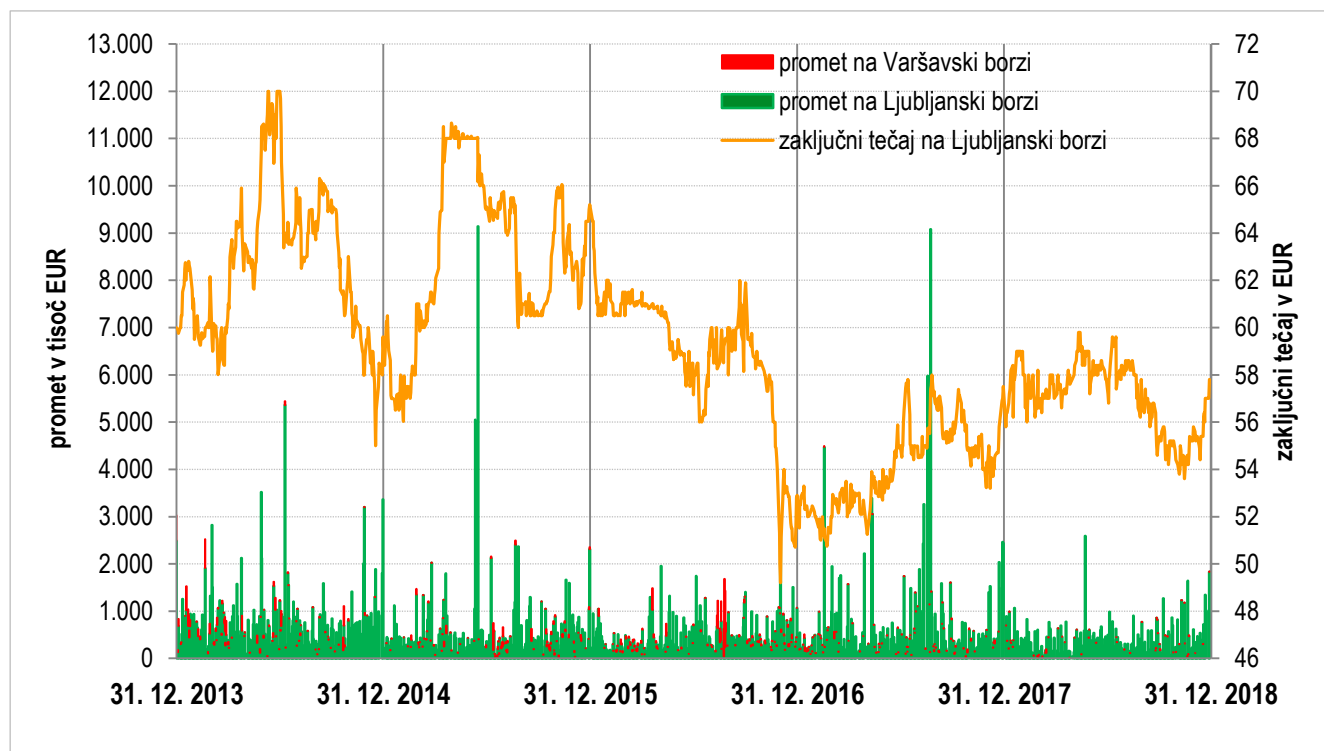
³ bruto dividenda na delnico/čisti dobiček na delnico predhodnega leta

⁴ bruto dividenda na delnico/tečaj delnice 31. decembra posameznega leta

Trgovanje z delnicami in lastništvo

Krkinge delnice so uvrščene v prvo kotacijo Ljubljanske borze, od aprila 2012 pa vzporedno kotirajo tudi na Varšavski borzi. Vse Krkinge delnice, s katerimi se trguje na Ljubljanski oziroma Varšavski borzi, so istega razreda – navadne in prosto prenosljive. Vsaka delnica, razen lastnih, prinaša pri glasovanju na skupščini delničarjev en glas. S Krkingo delnico se prosto trguje prek borznoposredniških hiš in bank, ki so članice Ljubljanske oziroma Varšavske borze.

Trgovanje s Krkingo delnico v obdobju 2014–2018

Vir: Ljubljanska borza in Varšavska borza

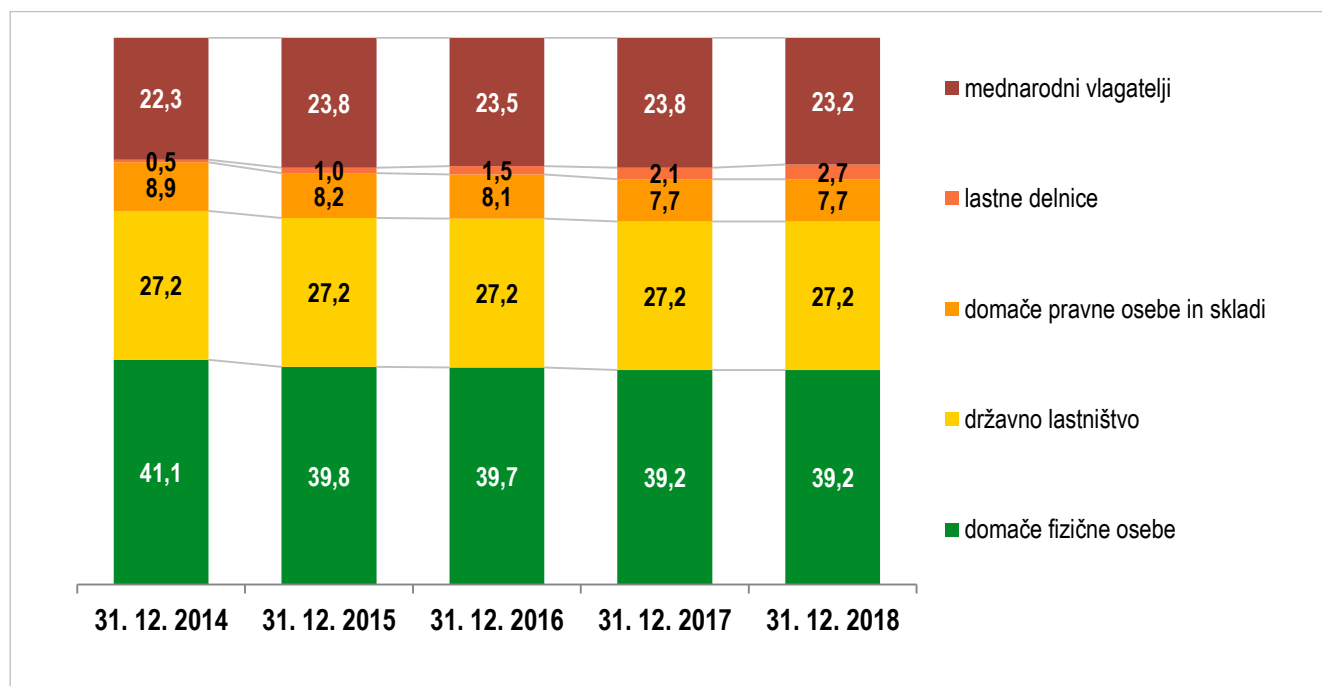
Krkinga delnica je najprometnejši vrednostni papir na Ljubljanski borzi. V letu 2018 je povprečni promet s Krkingo delnico na Ljubljanski borzi znašal 0,4 milijona EUR na dan.

Deset največjih delničarjev 31. 12. 2018

	Delničar	Število delnic	Delež v številu izdanih delnic (v %)
1	KAPITALSKA DRUŽBA, D. D.	3.493.030	10,65
2	SDH, D. D.	2.949.876	9,00
3	REPUBLIKA SLOVENIJA	2.366.016	7,21
4	OTP BANKA D. D.	1.622.941	4,95
5	ADDIKO BANK D. D.	1.196.138	3,65
6	CLEARSTREAM BANKING SA	775.122	2,36
7	KDPW	467.289	1,42
8	LUKA KOPER, D. D.	433.970	1,32
9	UNICREDIT BANK AUSTRIA AG	427.268	1,30
10	ZAVAROVALNICA TRIGLAV, D. D.	388.300	1,18
		14.119.950	43,06

Konec leta 2018 je imela Krka 50.382 delničarjev, kar je slabe 3 % manj kot konec leta 2017.

Sestava delničarjev (deleži v %)

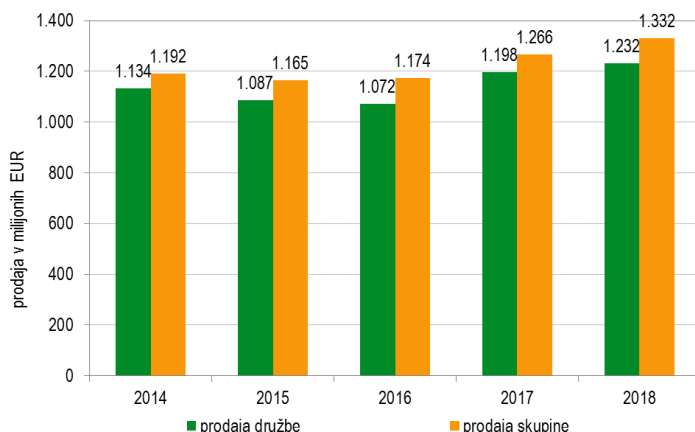

Lastniški delež slovenskih državnih finančnih družb – Slovenskega državnega holdinga z Republiko Slovenijo ter Kapitalske družbe in njenih skladov – je ostal nespremenjen, ravno tako deleža domačih pravnih oseb in skladov ter domačih fizičnih oseb. Malo se je zmanjšal delež mednarodnih vlagateljev, delež lastnih delnic pa se je prav za toliko povečal.

V letu 2018 je družba na organiziranem trgu pridobila 201.730 lastnih delnic v skupni vrednosti 11.487.967 EUR in je bila 31. 12. 2018 lastnica 893.447 lastnih delnic.

Analiza uspešnosti poslovanja

Poslovni prihodki

Skupina Krka je v letu 2018 ustvarila 1 milijardo 331,9 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 326,7 milijona EUR, razliko pa predstavljajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala ter ostali prihodki iz prodaje), kar je 65,5 milijona EUR oziroma 5 % več kot v letu 2017. V zadnjem petletnem obdobju je bila povprečna letna stopnja količinske rasti prodaje 6,2-odstotna, povprečna letna stopnja vrednostne rasti prodaje pa 2,1-odstotna.

Drugi poslovni prihodki so znašali 12,8 milijona EUR. Med drugimi poslovnimi prihodki so tudi prihodki zaradi odpravljenih rezervacij za tožbe v vrednosti 2,1 milijona EUR.

Družba Krka je v letu 2018 ustvarila 1 milijardo 231,8 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 77,6 milijona EUR, prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala 146,1 milijona EUR ter ostali prihodki iz prodaje 8,0 milijonov EUR), kar je 34,0 milijonov EUR oziroma 3 % več kot v letu 2017.

Drugi poslovni prihodki so znašali 3,8 milijona EUR. Med drugimi poslovnimi prihodki so tudi prihodki zaradi odpravljenih rezervacij za tožbe v vrednosti 2,0 milijonov EUR.

Poslovni odhodki

Poslovni odhodki skupine Krka, ki so znašali 1 milijardo 112,0 milijonov EUR, so bili za 33,9 milijona EUR oziroma 3 % večji kot v letu 2017. Poslovni odhodki družbe Krka so znašali 1 milijardo 36,3 milijona EUR in so bili prav tako 3 % večji kot v letu 2017.

Med poslovnimi odhodki skupine Krka so proizvodni stroški prodanih proizvodov znašali 561,1 milijona EUR, stroški prodajanja 344,7 milijona EUR, stroški razvijanja 130,7 milijona EUR, stroški splošnih dejavnosti pa 75,4 milijona EUR. Delež poslovnih odhodkov v prodaji je bil 83-odstoten, v zadnjih petih letih pa se je gibal med 83 % v letih 2014 in 2018 in 90 % v letu 2016.

Največji delež v strukturi poslovnih odhodkov skupine Krka predstavljajo proizvodni stroški prodanih proizvodov, ki so se glede na leto 2017 povečali za 4 %. Njihov delež v prodaji je znašal 42,1 %, v letu 2017 pa 42,5 %. Na višino proizvodnih stroškov prodanih proizvodov vpliva predvsem nabor izdelkov. Stroški prodajanja so bili glede na leto 2017 za 1 % večji, njihov delež v prodaji pa je znašal 25,9 %, kar je 1,0 odstotna točka manj kot v letu 2017. Stroški razvijanja so znašali 9,8 % prodaje (0,1 odstotne točke manj kot v letu 2017) in so bili glede na leto 2017 za 4 % večji. Stroški splošnih dejavnosti so znašali 5,7 % prodaje in so bili glede na leto 2017 za 3 % večji, njihov delež v prodaji pa se je zmanjšal za 0,1 odstotne točke.

Med poslovnimi odhodki družbe Krka so proizvodjalni stroški prodanih proizvodov znašali 532,7 milijona EUR, stroški prodajanja 305,1 milijona EUR, stroški razvijanja 135,1 milijona EUR, stroški splošnih dejavnosti pa 63,4 milijona EUR.

Največji delež v strukturi poslovnih odhodkov družbe Krka predstavljajo proizvodjalni stroški prodanih proizvodov, ki so bili glede na leto 2017 za 4 % večji. Njihov delež v prodaji je znašal 43,2 % in je bil za 0,5 odstotne točke večji kot v letu 2017. Na višino proizvodjalnih stroškov prodanih proizvodov vpliva predvsem nabor izdelkov. Stroški prodajanja so bili na ravni leta 2017, njihov delež v prodaji pa je znašal 24,8 %, kar je 0,6 odstotne točke manj kot v letu 2017. Stroški razvijanja so znašali 11,0 % prodaje (enak delež kot v letu 2017) in so bili glede na leto 2017 za 3 % večji. Stroški splošnih dejavnosti so znašali 5,1 % prodaje in so bili glede na leto 2017 za 8 % večji, njihov delež v prodaji pa se je glede na leto prej povečal za 0,2 odstotne točke.

Prihodki in odhodki financiranja

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2018	2017	2016	2015	2014	2018	2017	2016	2015	2014
Finančni prihodki	5.935	24.041	65.679	25.561	1.486	17.382	24.908	78.225	36.735	9.178
Finančni odhodki	-36.048	-46.608	-71.816	-44.283	-103.126	-33.891	-46.599	-72.733	-43.524	-112.313
Neto finančni izid	-30.113	-22.567	-6.137	-18.722	-101.640	-16.509	-21.691	5.492	-6.789	-103.135

Neto finančni izid skupine Krka je v letu 2018 znašal –30,1 milijona EUR, neto finančni izid družbe Krka pa –16,5 milijona EUR.

Skupina Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz presežka sredstev nad obveznostmi v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja skupine ter iz različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah. Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

V skupini Krka valutna tveganja praviloma odpravljamo z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturiramo prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2018 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. Delež zavarovane izpostavljenosti v ruskih rubljah smo v začetku leta zmanjšali. Iz naslova terminskih pogodb smo ustvarili neto pozitivni finančni rezultat v višini 2,6 milijona EUR. Strošek zavarovanja ruskega rublja, ki izvira iz razlike med rubeljskimi in evrskimi obrestnimi merami, je v letu 2018 znašal med 6,5 in 7,5 % vrednosti zavarovane izpostavljenosti. Zaradi padca vrednosti rublja od začetka do konca leta smo iz naslova dolge pozicije v ruskih rubljah ustvarili neto negativne tečajne razlike v višini 27,4 milijona EUR. Več kot tretjina tega zneska je nastala v decembru.

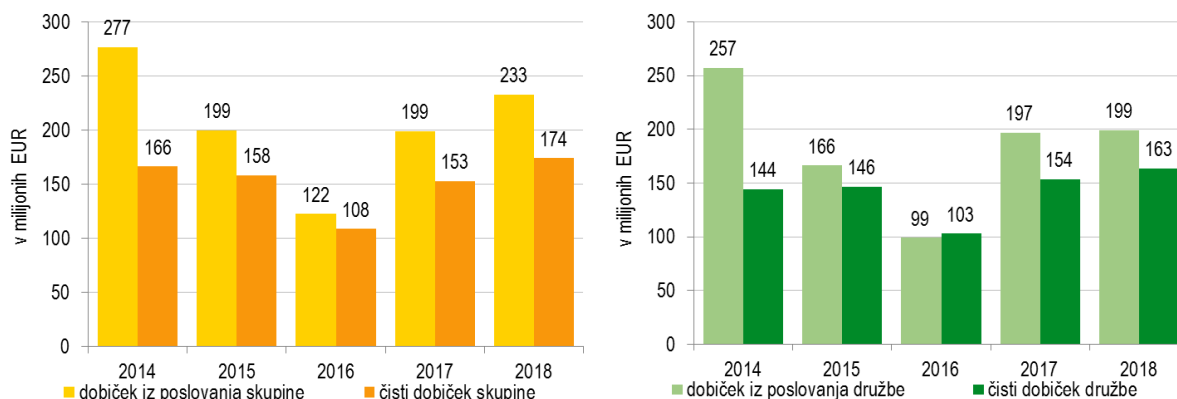
Iz naslova ostalih valut smo v letu 2018 ustvarili neto negativne tečajne razlike. Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da popolno zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru skupine Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut v primerjavi z evrom so večinoma majhna. Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti skupine Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj. Rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2018 skupine Krka je znašal –28,2 milijona EUR.

Med finančnimi prihodki skupine Krka predstavljajo prihodki od obresti 0,5 milijona EUR, drugi finančni prihodki pa 0,1 milijona EUR. Med finančnimi odhodki predstavljajo odhodki za obresti za najeta posojila 0,6 milijona EUR, drugi finančni odhodki pa 1,9 milijona EUR.

Med finančnimi prihodki družbe Krka predstavljajo prihodki od obresti 0,6 milijona EUR, prihodki od dividend in drugih deležev v dobičku pa 11,5 milijona EUR. Med finančnimi odhodki predstavljajo odhodki za obresti za najeta posojila 0,3 milijona EUR, drugi finančni odhodki pa 1,6 milijona EUR. Rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2018 družbe Krka je znašal -26,6 milijona EUR.

Poslovni izidi

Dobiček iz poslovanja in dobiček v letu

Dobiček iz poslovanja (EBIT) skupine Krka v višini 232,7 milijona EUR je bil za 33,9 milijona EUR oziroma za 17 % večji kot v letu 2017. Razlog je bila relativno večja rast prodaje glede na odhodke. Dobiček iz poslovanja skupine Krka, povečan za amortizacijo (EBITDA), v višini 343,3 milijona EUR se je povečal za 36,6 milijona EUR oziroma za 12 %.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) družbe Krka je znašal 199,3 milijona EUR, dobiček iz poslovanja družbe Krka, povečan za amortizacijo (EBITDA), pa 282,5 milijona EUR.

Dobiček pred davkom skupine Krka se je v letu 2018 povečal za 26,4 milijona EUR oziroma za 15 % in je znašal 202,6 milijona EUR. Efektivna davčna stopnja skupine Krka je bila 14,1-odstotna. Dobiček pred davkom družbe Krka je znašal 182,8 milijona EUR.

Čisti dobiček skupine Krka je znašal 174,0 milijonov EUR in je bil glede na leto 2017 večji za 21,4 milijona EUR oziroma za 14 %. Čisti dobiček družbe Krka je znašal 163,3 milijona EUR.

Sredstva

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2018	Delež (v %)	2017	Delež (v %)	Indeks 2018/17	2018	Delež (v %)	2017	Delež (v %)	Indeks 2018/17
Nekratkoročna sredstva	1.010.811	50,9	1.033.008	53,8	98	1.038.616	54,2	1.032.595	56,2	101
Nepremičnine, naprave in oprema	839.448	42,3	864.842	45,0	97	604.923	31,6	611.341	33,3	99
Neopredmetena sredstva	110.329	5,6	110.992	5,8	99	28.842	1,5	28.299	1,5	102
Finančne naložbe in dana posojila	20.199	1,0	18.358	1,0	110	354.128	18,5	341.899	18,6	104
Ostalo	40.835	2,0	38.816	2,0	105	50.723	2,6	51.056	2,8	99
Kratkoročna sredstva	974.258	49,1	886.123	46,2	110	877.449	45,8	804.887	43,8	109
Zaloge	365.149	18,4	310.671	16,2	118	317.499	16,6	264.174	14,4	120
Terjatve do kupcev	438.291	22,1	500.735	26,1	88	392.107	20,5	456.265	24,8	86
Ostalo	170.818	8,6	74.717	3,9	229	167.843	8,7	84.448	4,6	199
Skupaj sredstva	1.985.069	100,0	1.919.131	100,0	103	1.916.065	100,0	1.837.482	100,0	104

Konec leta 2018 so sredstva skupine Krka znašala 1 milijardo 985,1 milijona EUR in so se glede na konec leta 2017 povečala za 65,9 milijona EUR oziroma za 3 %. Razmerje med nekratkoročnimi in kratkoročnimi sredstvi v strukturi sredstev se je v primerjavi s koncem leta 2017 spremenilo, saj se je delež nekratkoročnih sredstev zmanjšal za 2,9 odstotne točke in je znašal 50,9 %.

Sredstva družbe Krka so konec leta 2018 znašala 1 milijardo 916,1 milijona EUR in so se glede na konec leta 2017 povečala za 78,6 milijona EUR oziroma za 4 %. Razmerje med nekratkoročnimi in kratkoročnimi sredstvi v strukturi sredstev se je v primerjavi s koncem leta 2017 spremenilo, saj se je delež nekratkoročnih sredstev zmanjšal za 2,0 odstotni točki in je znašal 54,2 %.

Nekratkoročna sredstva skupine Krka v skupni vrednosti 1 milijarda 10,8 milijona EUR so se glede na konec leta 2017 zmanjšala za 22,2 milijona EUR oziroma za 2 %. Najpomembnejšo postavko, vredno 839,4 milijona EUR oziroma 42 % vseh sredstev skupine Krka, predstavljajo nepremičnine, naprave in oprema (od tega je nepremičnin, naprav in opreme družbe Krka za 604,9 milijona EUR oziroma 72 % nepremičnin, naprav in opreme skupine Krka). Neopredmetena sredstva v vrednosti 110,3 milijona EUR imajo v celotnih sredstvih 6-odstotni delež (od tega je sredstev družbe Krka 28,8 milijona EUR, kar je 26 % neopredmetenih sredstev skupine Krka). Dana nekratkoročna posojila skupine Krka so znašala 10,8 milijona EUR oziroma 0,5 % vseh sredstev skupine Krka.

Kratkoročna sredstva skupine Krka so znašala 974,3 milijona EUR in so se glede na konec leta 2017 povečala za 88,1 milijona EUR oziroma za 10 %. Terjatve do kupcev zunaj skupine Krka so znašale 438,3 milijona EUR, zaloge pa 365,1 milijona EUR. Terjatve do kupcev so se zmanjšale za 62,4 milijona EUR oziroma 12 %, zaloge pa so se zaradi zagotavljanja zadostnih količin velikega števila različnih izdelkov v skladu s potrebami več kot 70 trgov povečale za 54,5 milijona EUR oziroma za 18 %. Dana kratkoročna posojila skupine Krka so znašala 21,5 milijona EUR, kar je 1 % sredstev skupine Krka. Med njimi je za 20,0 milijonov EUR bančnih depozitov, vezanih za več kot 90 dni. Denar in denarni ustrezniki so znašali 117,8 milijona EUR, kar je za 71,9 milijona EUR oziroma 156 % več kot ob koncu leta 2017, in so predstavljali 6 % sredstev skupine Krka.

Nekratkoročna sredstva družbe Krka v skupni vrednosti 1 milijarda 38,6 milijona EUR so se glede na konec leta 2017 povečala za 6,0 milijonov EUR oziroma za 1 %. Najpomembnejšo postavko, vredno 604,9 milijona EUR oziroma 31 % vseh sredstev družbe Krka, predstavljajo nepremičnine, naprave in oprema. Naložbe v odvisne družbe so znašale 325,5 milijona EUR oziroma 17 % sredstev družbe Krka, poslovne terjatve do odvisnih družb pa 38,9 milijona EUR ali 2 % sredstev družbe Krka. Neopredmetena sredstva v vrednosti 28,8 milijona EUR imajo v celotnih sredstvih 1-odstotni delež. Dana nekratkoročna posojila družbe Krka so znašala 19,2 milijona EUR oziroma 1 % vseh sredstev družbe Krka.

Kratkoročna sredstva družbe Krka so znašala 877,4 milijona EUR in so se glede na konec leta 2017 povečala za 72,6 milijona EUR oziroma za 9 %. Terjatve do kupcev so znašale 392,1 milijona EUR oziroma 20 % sredstev družbe Krka (od tega je 186,3 milijona EUR terjatev do kupcev zunaj skupine Krka), zaloge pa 317,5 milijona EUR, kar je 16 % sredstev družbe Krka. Terjatve so se zmanjšale, zaloge pa povečale. Dana kratkoročna posojila družbe Krka so znašala 51,8 milijona EUR oziroma 3 % sredstev družbe Krka. Denar in denarni ustrezniki so znašali 98,5 milijona EUR, kar je za 64,4 milijona EUR oziroma za 189 % več kot ob koncu leta 2017, in so predstavljali 5 % vseh sredstev družbe Krka.

Kapital in obveznosti

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2018	Delež (v %)	2017	Delež (v %)	Indeks 2018/17	2018	Delež (v %)	2017	Delež (v %)	Indeks 2018/17
Kapital	1.540.270	77,6	1.487.699	77,5	104	1.552.300	81,0	1.493.325	81,3	104
Nekratkoročne obveznosti	123.058	6,2	121.182	6,3	102	89.912	4,7	87.911	4,8	102
Kratkoročne obveznosti	321.741	16,2	310.250	16,2	104	273.853	14,3	256.246	13,9	107
Skupaj kapital in obveznosti	1.985.069	100,0	1.919.131	100,0	103	1.916.065	100,0	1.837.482	100,0	104

Kapital skupine Krka je bil 31. 12. 2018 glede na konec leta 2017 večji za 52,6 milijona EUR oziroma za 4 %. Na njegovo povečanje je vplival čisti dobiček skupine Krka v višini 174,0 milijonov EUR in vplačila neobvladujočega deleža v višini 2,3 milijona EUR. Na zmanjšanje kapitala so vplivali izplačilo dividend v višini 92,8 milijona EUR, nakup lastnih delnic v višini 11,5 milijona EUR in drugi vseobsegajoči donosi po davku v skupni višini 19,5 milijona EUR. V okviru tega zneska predstavljajo z –19,5 milijona EUR največjo postavko prevedbene rezerve (negativne tečajne razlike, nastale pri preračunu posameznih postavk računovodskih izkazov v tujini iz lokalnih valut v valuto poročanja).

Rezervacije skupine Krka so znašale 101,0 milijon EUR (od tega obveznosti za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške 94,8 milijona EUR, rezervacije za tožbe 4,2 milijona EUR in ostale rezervacije 2,0 milijona EUR). Glede na konec leta 2017 so bile večje za 2,9 milijona EUR oziroma 3 %, predvsem zaradi povečanja rezervacij za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške za 2,1 milijona EUR. Ostale rezervacije so se povečale za 1,1 milijona EUR, rezervacije za tožbe pa so se zmanjšale za 0,3 milijona EUR.

Med kratkoročnimi obveznostmi skupine Krka so se poslovne obveznosti povečale za 31,8 milijona EUR (od tega obveznosti do dobaviteljev v tujini za 29,2 milijona EUR in obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji za 2,5 milijona EUR), druge kratkoročne obveznosti pa so se povečale za 11,7 milijona EUR (od tega obveznosti do zaposlenih za 9,2 milijona EUR). Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci so se zmanjšale za 19,7 milijona EUR, od tega vračunani popusti na prodane izdelke za 19,5 milijona EUR, obveznosti iz predujmov pa za 0,2 milijona EUR.

Skupina Krka konec leta 2018 ni najemala nekratkoročnih ali kratkoročnih posojil.

Kapital družbe Krka je bil 31. 12. 2018 glede na konec leta 2017 večji za 59,0 milijonov EUR oziroma za 4 %. Na njegovo povečanje je vplival čisti dobiček družbe Krka v višini 163,3 milijona EUR, na zmanjšanje pa izplačilo dividend v višini 92,8 milijona EUR in nakup lastnih delnic v višini 11,5 milijona EUR.

Rezervacije družbe Krka so znašale 87,9 milijona EUR (od tega obveznosti za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške 83,8 milijona EUR in rezervacije za tožbe 4,1 milijona EUR). Zaradi povečanja rezervacij za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške za 2,3 milijona EUR in oblikovanja rezervacij za morebitne tožbe s področja intelektualne lastnine v neto višini 0,1 milijona EUR so bile rezervacije glede na konec leta 2017 večje za 3 %.

Med kratkoročnimi obveznostmi družbe Krka so se poslovne obveznosti povečale za 14,1 milijona EUR, druge kratkoročne obveznosti pa za 7,6 milijona EUR. Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci so se zmanjšale za 3,5 milijona EUR. Družba Krka je imela konec leta 2018 40,4 milijona EUR kratkoročnih posojil, prejetih od odvisnih družb.

Izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	Skupina Krka		Družba Krka	
	2018	2017	2018	2017
Čisti denarni tok iz poslovanja	289.952	227.827	245.326	272.448
Čisti denarni tok iz naložbenja	-114.356	-120.132	-88.237	-84.089
Čisti denarni tok iz financiranja	-102.613	-100.091	-91.801	-178.141
Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov	72.983	7.604	65.288	10.218

Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov (brez vpliva spremembe menjalnih tečajev) skupine Krka je v letu 2018 znašala 73,0 milijonov EUR, saj je bil pozitiven denarni tok iz poslovanja večji od negativnih denarnih tokov iz naložbenja in financiranja.

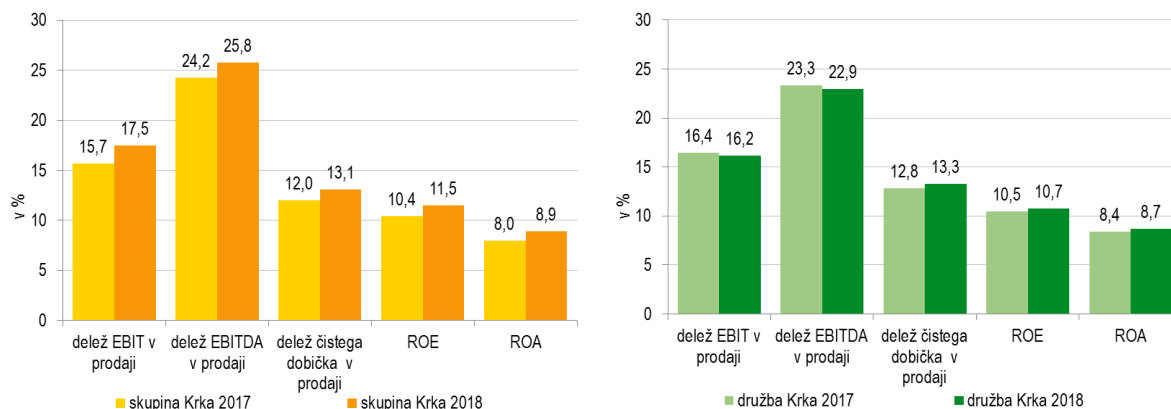
Skupina Krka je ustvarila za 304,3 milijona EUR dobička iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev. Med spremembami kratkoročnih sredstev so na denarni tok pozitivno vplivale spremembe stanja poslovnih terjatev, poslovnih dolgov in rezervacij, negativno pa spremembe stanja zalog, odloženih prihodkov in drugih kratkoročnih obveznosti.

Na negativni denarni tok iz naložbenja v višini 114,4 milijona EUR so vplivali predvsem nakup nepremičnin, naprav in opreme, neto izdatki iz naslova kratkoročnih finančnih naložb in posojil, pridobitev neopredmetenih sredstev ter dana

nekratkoročna posojila. Na negativni denarni tok iz financiranja v višini 102,6 milijona EUR pa so najbolj vplivala izplačila dividend in drugih deležev v dobičku v višini 92,8 milijona EUR in nakup lastnih delnic v višini 11,5 milijona EUR.

Čista sprememba denarnih sredstev in njihovih ustreznikov (brez vpliva spremembe menjalnih tečajev) družbe Krka je znašala 65,3 milijona EUR.

Kazalniki poslovanja

Vsi kazalniki poslovanja skupine Krka za leto 2018 so boljši kot v letu 2017.

Podatki o poslovanju skupine Krka in družbe Krka v zadnjih petih letih

v tisoč EUR	Skupina Krka					Družba Krka				
	2018	2017	2016	2015	2014	2018	2017	2016	2015	2014
Prihodki od prodaje	1.331.858	1.266.392	1.174.424	1.164.607	1.191.614	1.231.784	1.197.756	1.071.709	1.086.526	1.134.169
EBIT	232.686	198.741	122.435	199.434	276.953	199.305	196.953	98.920	166.162	257.167
– delež v prodaji	17,5 %	15,7 %	10,4 %	17,1 %	23,2 %	16,2 %	16,4 %	9,2 %	15,3 %	22,7 %
EBITDA	343.280	306.638	228.238	306.742	374.535	282.493	278.627	180.685	248.998	329.217
– delež v prodaji	25,8 %	24,2 %	19,4 %	26,3 %	31,4 %	22,9 %	23,3 %	16,9 %	22,9 %	29,0 %
Čisti dobiček	174.008	152.576	108.456	158.185	166.161	163.329	153.730	102.872	146.262	144.385
– delež v prodaji	13,1 %	12,0 %	9,2 %	13,6 %	13,9 %	13,3 %	12,8 %	9,6 %	13,5 %	12,7 %
Sredstva	1.985.069	1.919.131	1.911.518	1.809.204	1.795.745	1.916.065	1.837.482	1.837.703	1.761.712	1.768.487
ROA	8,9 %	8,0 %	5,8 %	8,8 %	9,3 %	8,7 %	8,4 %	5,7 %	8,3 %	8,3 %
Kapital	1.540.270	1.487.699	1.444.444	1.405.984	1.351.899	1.552.300	1.493.325	1.440.448	1.433.211	1.381.313
ROE	11,5 %	10,4 %	7,6 %	11,5 %	12,4 %	10,7 %	10,5 %	7,2 %	10,4 %	10,6 %

Trženje in prodaja izdelkov in storitev

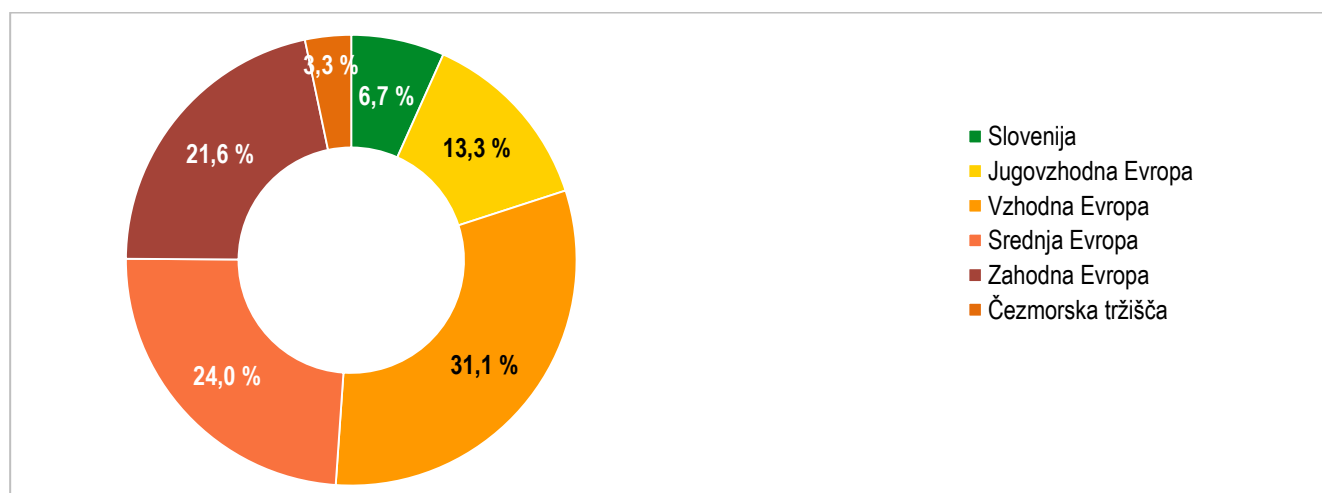
Skupina Krka je v letu 2018 ustvarila za 1 milijardo 331,9 milijona EUR prodaje (od tega znašajo prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev 1 milijardo 326,7 milijona EUR, razliko predstavljajo ostali prihodki iz pogodb s kupci iz naslova prodaje materiala ter ostali prihodki iz prodaje).

Na podlagi pogodb s kupci iz naslova prodaje izdelkov in storitev smo v skupini Krka v letu 2018 prodali za 1 milijardo 326,7 milijona EUR izdelkov in storitev, kar je 5 % več kot v letu 2017. Količinsko smo prodajo povečali za 7 %.

Prodaja po regijah

Največjo prodajo v višini 412,9 milijona EUR oziroma 31,1 % celotne prodaje skupine Krka je ustvarila regija Vzhodna Evropa. Sledila ji je regija Srednja Evropa s 318,3 milijona EUR in deležem v višini 24,0 %. Tretje območje z največjo prodajo je bila regija Zahodna Evropa z 287,1 milijona EUR oziroma 21,6 %. V regiji Jugovzhodna Evropa smo prodali za 176,2 milijona EUR (13,3-odstotni delež), v regiji Čezmorska tržišča pa za 43,4 milijona EUR (3,3-odstotni delež). Prodaja na domačem trgu je znašala 88,9 milijona EUR, kar je 6,7 % celotne prodaje skupine Krka.

Deleži posameznih regij v prodaji skupine Krka v letu 2018

Prodaja skupine Krka in družbe Krka po regijah

v tisoč EUR	Skupina Krka			Družba Krka		
	2018	2017	Indeks 2018/17	2018	2017	Indeks 2018/17
Slovenija	88.872	85.265	104	51.280	49.570	103
Jugovzhodna Evropa	176.206	160.963	109	171.120	154.871	110
Vzhodna Evropa	412.945	386.885	107	263.611	250.954	105
Srednja Evropa	318.259	303.582	105	304.209	288.812	105
Zahodna Evropa	287.076	285.321	101	247.580	257.208	96
Čezmorska tržišča	43.389	38.882	112	39.844	35.340	113
Skupaj	1.326.747	1.260.898	105	1.077.644	1.036.755	104

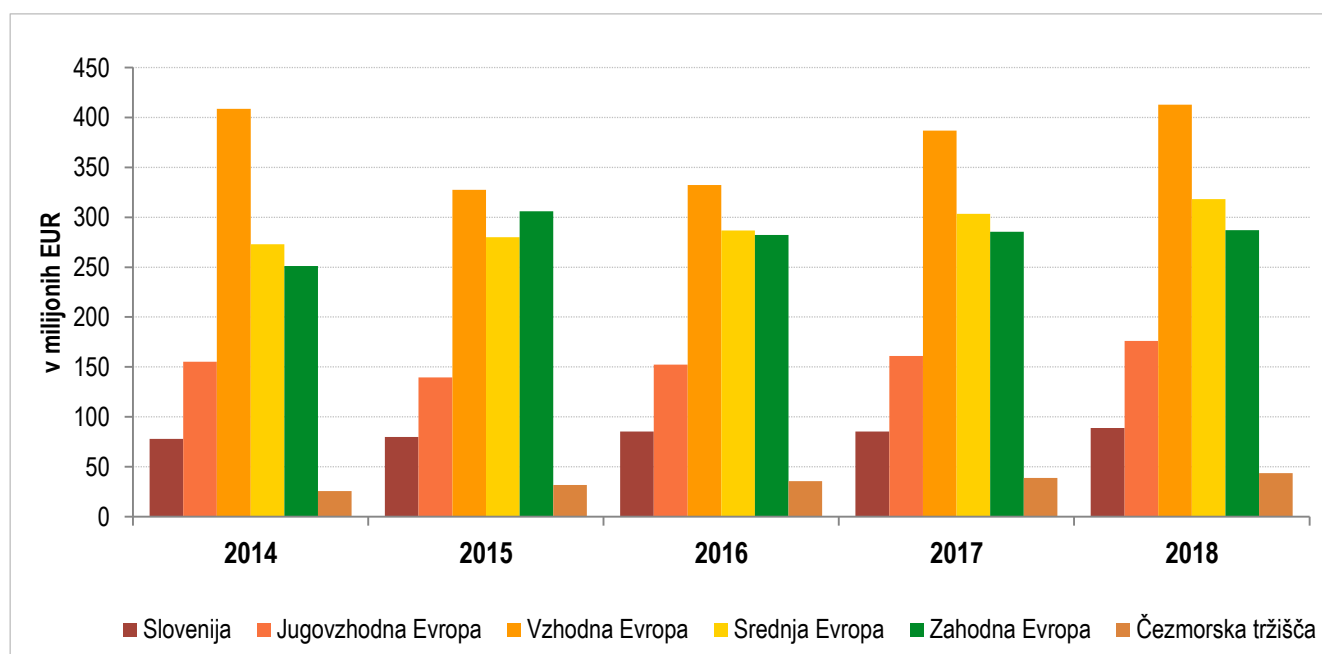
Prihodki iz prodaje za leto 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v Letnem poročilu 2017.

Prodaja skupine Krka po regijah po četrtletjih

v tisoč EUR	2018				2017			
	1. četrletje	2. četrletje	3. četrletje	4. četrletje	1. četrletje	2. četrletje	3. četrletje	4. četrletje
Slovenija	21.108	21.999	23.648	22.117	20.372	21.260	22.983	20.650
Jugovzhodna Evropa	44.174	44.182	43.931	43.919	38.674	41.123	36.461	44.705
Vzhodna Evropa	106.209	112.164	69.229	125.343	101.752	112.166	57.406	115.561
Srednja Evropa	81.160	80.354	78.058	78.687	76.919	77.476	71.621	77.566
Zahodna Evropa	73.848	71.487	64.636	77.105	71.549	71.324	74.294	68.154
Čezmorska tržišča	10.868	10.807	10.991	10.723	10.661	9.468	9.422	9.331
Skupaj	337.367	340.993	290.493	357.894	319.927	332.817	272.187	335.967

Prihodki iz prodaje za leto 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v Letnem poročilu 2017.

Prodaja skupine Krka po regijah v zadnjih 5 letih

Prihodki iz prodaje za 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v letnem poročilu za 2017.

Slovenija

Na domačem trgu, ki je eden od Krkinih ključnih trgov, smo v letu 2018 prodali za 88,9 milijona EUR izdelkov in storitev. Vrednost prodaje izdelkov je znašala 51,3 milijona EUR, kar predstavlja 3-odstotno vrednostno rast, ki smo jo dosegli ob 4-odstotni količinski rasti prodaje. Največji, 77-odstotni delež so prispevala zdravila na recept. Delež izdelkov brez recepta je znašal 19 %, preostale 4 % pa so prispevali izdelki za veterinarsko uporabo. Z doseženim 8,6-odstotnim tržnim deležem je Krka ohranila vodilno mesto med ponudniki zdravil na slovenskem trgu. Prodaja zdraviliško-turističnih storitev je znašala 37,6 milijona EUR.

K prodaji zdravil na recept so največ prispevala zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja, bolezni osrednjega živčevja, bolezni prebavil ter zdravila za zdravljenje bolečine. V vseh ključnih terapevtskih skupinah zdravil na recept smo tržne deleže povečali.

V najbolj prodajani skupini zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja izpostavljamo Prenewel (perindopril in indapamid), Prenesso (perindopril), Amlesso (perindopril in amlodipin) in Amlewell (perindopril, amlodipin in indapamid). Med zdravili za uravnavanje holesterola smo prodali največ Sorvaste (rosuvastatin), ponudbo pa dopolnili z zdravilom Ravalsyo (rosuvastatin in valsartan).

Med zdravili za zdravljenje bolezni prebavil so bile naše najbolj prepoznavne blagovne znamke Nalpaza (pantoprazol), Ultop (omeprazol) in Emozul (esomeprazol). Krepili smo prepoznavnost zdravila Bizmutov oksid Krka (bizmut). Med zdravili za zdravljenje bolečine sta bili v ospredju Nalgesin (naproksen) in Doreta (tramadol in paracetamol), posebno pozornost pa smo namenili trženju novejšega zdravila Roticox (etorikoksib). V skupini zdravil za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja izpostavljam Kventiax (kvetiapin), Dulsevio (duloksetin), Memaxo (memantin) in Yasnal (donepezil). Tržiti smo začeli atipični antipsihotik Parnido (paliperidon).

V skupini izdelkov brez recepta smo v začetku leta lansirali Flebaven (diosmin) v obliki tablet po 500 mg in 1000 mg, s katerim smo vstopili na področje zdravljenja venskih bolezni. Krepili smo prepoznavnost prehranskega dopolnila Magnezij Krka 300 (magnezij) in skupine izdelkov Daleron (paracetamol). Med veterinarskimi izdelki smo prodali največ Amatiba (amoksicilin), Fyprysta Combo (fipronil in S-metopren), Enroxila (enrofloksacin) in Grovita. Novost v tej skupini izdelkov je antiparazitik Santiola (klosantel).

Tržna pozicija skupine Krka v Sloveniji

Z 8,6-odstotnim tržnim deležem ohranjamo vodilno mesto med ponudniki zdravil. Skoraj vsako četrto prodano zdravilo na recept je Krkino.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini nesteroidnih protivnetnih in protirevmatičnih zdravil z več kot 65-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z več kot 55-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z več kot 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zdravil z delovanjem na reninsko-angiotenzinski sistem z okoli 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini pripravkov z učinkom na žrelo z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antipsihotikov, antidementivov in antidepresivov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z alprazolamom, atorvastatinom, ciprofloksacinom, deksametazonom, doksazosinom, enalaprilom, indapamidom, karvedilolom, kvetiapihom, losartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, z memantinom, naproksenom, omeprazolom, pantoprazolom, perindoprilom, vključno s kombinacijama z amlodipinom in indapamidom, z ramiprilom, rosuvastatinom, sertralinom, simvastatinom, tramadolom v kombinaciji s paracetamolom in valsartanom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z duloksetinom, esomeprazolom, gliklazidom, imatinibom, sildenafilom in valsartanom v kombinaciji s hidroklorotiazidom.

Pri izdelkih brez recepta smo vodilni ponudnik nesteroidnih antirevmatikov, pripravkov z učinkom na žrelo in vitaminov skupine B.

Med najbolje prodajanimi zdravili so Nalgesin (naproksen), Nalpaza (pantoprazol), Sorvasta (rosuvastatin), Prenewel (indapamid in perindopril), Prenessa (perindopril) ter Doreta (paracetamol in tramadol).

Jugovzhodna Evropa

Prodaja izdelkov v regiji Jugovzhodna Evropa je dosegla 176,2 milijona EUR, kar je 9 % več kot v letu 2017. K rasti je prispevala večina regijskih trgov, vrednostno pa največ Srbija, kjer smo prodali za dobrih 5 milijonov EUR več kot pred letom. Na drugem mestu po rasti prodaje je bila Bolgarija, kjer smo prodali za 4,7 milijona EUR več, sledila ji je Bosna in Hercegovina, kjer smo prodali za 2,7 milijona EUR več kot v letu 2017. Manj kot pred letom smo prodali v Romuniji in Albaniji.

Kar 85 % regijske prodaje smo ustvarili z zdravili na recept, z 11 % pa so jim sledili izdelki brez recepta. V obeh skupinah smo glede na preteklo leto beležili prodajno rast, pri zdravilih na recept 10-odstotno, pri izdelkih brez recepta pa 5-odstotno. Z veterinarskimi izdelki smo dosegli 5-odstotno rast, njihov prodajni delež v regiji pa je znašal 4 %.

V **Romuniji**, na Krkinem ključnem in največjem regijskem trgu, je bila prodaja v vrednosti 53 milijonov EUR nekoliko manjša kot v letu 2017. Z 2,4-odstotnim tržnim deležem smo bili prvi med tujimi ponudniki zdravil na romunskem trgu.

Prodajno so bila v ospredju zdravila na recept, s katerimi smo dosegli več kot 7,8-odstotni količinski delež. Prodajno najpomembnejša zdravila so bila Atoris (atorvastatin), Co-Prenessa (perindopril in indapamid), Roswera (rosuvastatin), Karbis (kandesartan), Doreta (tramadol in paracetamol) in Ciprinol (ciprofloksacin). Med izdelki brez recepta izpostavljam najbolje prodajani Bilobil (izvleček ginka) in najhitreje rastoče izdelke blagovnih znamk Septotele in Nalgesin (naproksen). Prodaja veterinarskih izdelkov z vodilnim Fyprystom (fipronil) je ostala na ravni leta 2017.

Tržna pozicija skupine Krka v Romuniji

Z 2,4-odstotnim tržnim deležem smo prvi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini antidepresivov SNRI z več kot 55-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (fluorokinolonov) z več kot 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini analgetikov in antipiretikov na recept z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini možganskih in perifernih vazoterapevtikov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil s ciprofloksacinom, duloksetinom, enalaprilom, izvlečkom ginka, kapecitabinom, karvedilolom, lansoprazolom, losartanom, mirtazapinom, naproksenom, norfloksacinom, perindoprilom v kombinaciji z amlodipinom, pramipeksolom, ropinirolom, telmisartanom, tramadolom, vključno s kombinacijo s paracetamolom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z amlodipinom, atorvastatinom, esomeprazolom, ivabradinom, kandesartanom in pantoprazolom, kombinacij s perindoprilom in indapamidom ter kombinacij s perindoprilom, indapamidom in amlodipinom.

Hrvaška je po doseženi prodaji drugi regijski trg, ki ga prav tako uvrščamo med Krkine ključne trge. S prodajo v vrednosti 33,4 milijona EUR, ki smo jo dosegli ob 12-odstotni količinski in 7-odstotni vrednostni rasti, smo se uvrstili na četrtem mestu med vsemi proizvajalci generičnih zdravil in na drugem mestu med proizvajalci zdravil za veterinarsko uporabo na hrvaškem trgu. Rast prodaje smo beležili v vseh treh skupinah izdelkov.

Vrednostno smo pričakovano prodali največ zdravil na recept, med katerimi izpostavljamo najbolj prodajane Atoris (atorvastatin), Co-Perinevo (perindopril in indapamid), Helex (alprazolam), Roswero (rosuvastatin), Valsacombi (valsartan in hidroklorotiazid) in Emanero (esomeprazol). Med izdelki brez recepta so bili prodajno v ospredju Nalgesin (naproksen) in izdelki blagovne znamke Septotele. K rasti v skupini je pomembno prispevala prodaja oralnega antiseptika Septotele duo (benzidamin in cetilpiridin). Med veterinarskimi izdelki smo prodali največ Fyprysta (fipronil).

Tržna pozicija skupine Krka na Hrvaškem

S 4,2-odstotnim tržnim deležem smo drugi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (fluorokinolonov) z okoli 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov z več kot 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini antitusikov z več kot 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z več kot 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini anksiolitikov z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z več kot 20-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z alprazolamom, atorvastatinom, bromazepamom, butamiratom, deksametazonom, escitalopramom, esomeprazolom, klaritromicinom, loperamidom, norfloksacinom, perindoprilom, vključno s kombinacijo z indapamidom, ter rosuvastatinom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z desloratadinom, gliklazidom in perindoprilom v kombinaciji z amlodipinom in simvastatinom.

Srbija se je s prodajo v vrednosti 23 milijonov EUR in skoraj 30-odstotno rastjo uvrstila na tretje mesto med regijskimi trgi. K nadaljevanju hitre rasti tržnega deleža, ki se je v lekarniški prodaji povzpela na 4 %, je ključno prispevala uspešna prodaja zdravil na recept. Njihov delež je ob 33-odstotni vrednostni rasti dosegel 84 %, ključni izdelki pa so bili Nalpaza (pantoprazol), Roxera (rosuvastatin), Atoris (atorvastatin), Valsacor (valsartan) in Ampril (ramipril). Nalpaza s količinsko prodajo 4,1 milijona pakiranj še naprej ostaja eno od petih najbolj prodajanih zdravil v Srbiji. Prodaja izdelkov brez recepta je z najbolj prodajanimi Bilobilom (izvleček ginka), Nalgesinom (naproksen) in izdelki blagovne znamke Septotele beležila 9-odstotno vrednostno rast. Veterinarskih izdelkov smo prodali 13 % več kot v letu 2017. V ospredju so bili Fypryst (fipronil), Enroxil (enrofloksacin) in Calfoset.

V **Severni Makedoniji** že štirinajsto leto zapored dosegamo prodajno rast. Njena vrednost je dosegla 19,6 milijona EUR, kar je 9 % več kot v letu 2017. Krka ostaja vodilni tuji ponudnik generičnih zdravil na makedonskem trgu. Ključna je bila prodaja zdravil na recept, med njimi Enapa (enalapril), Roswere (rosuvastatin), Tanyza (tamsulozin), Atorisa (atorvastatin) in Nalpaze (pantoprazol). Med izdelki brez recepta so bili prodajno najpomembnejši Bilobil (izvleček ginka), Septanazal (ksilometazolin in deksantenol), Daleron (paracetamol) in izdelki blagovne znamke Herbion. Med izdelki, ki smo jih na makedonski trg uvedli v letu 2018, izpostavljamo Co-Amlesso (perindopril, amlodipin in indapamid) in Dutrys (dutasterid) iz skupine zdravil na recept, Flebaven (diosmin) med izdelki brez recepta ter veterinarska izdelka Otoxolan (marbofloksacin, klotrimazol in deksametazon) in Santiola (klosantel).

V **Bolgariji** smo kljub stagnaciji farmacevtskega trga že peto leto zapored beležili rast prodaje, ki je rezultat zavzetega dela, uspešnega širjenja ponudbe zdravil na več terapevtskih področjih in hitrega prilagajanja razmeram na trgu. K rasti prodaje, ki je znašala 35 %, in skupni prodaji v vrednosti 17,9 milijona EUR so največ prispevala zdravila na recept, med njimi Co-Valsacor (valsartan in hidroklorotiazid), Roswera (rosuvastatin), Valsacor (valsartan) in Flosteron (betametazon). Prodaja izdelkov brez recepta je za 18 % preseгла prodajo v letu 2017. Ključno novost v skupini predstavlja uspešno lansirani Flebaven (diosmin).

V **Bosni in Hercegovini** smo dosegli eno od večjih prodajnih rasti v regiji, 18-odstotno. Beležili smo jo v vseh skupinah izdelkov, k skupni prodaji v vrednosti 17,4 milijona EUR pa so največ prispevala zdravila na recept. Najbolje prodajana so bila Enap H/HL (enalapril in hidroklorotiazid), Roswera (rosuvastatin), Enap (enalapril), Atoris (atorvastatin), Naklofen (diklofenak) in Lexaurin (bromazepam). Med izdelki brez recepta so bili v ospredju Nalgesin (naproksen), B-complex in Bilobil (izvleček ginka), izdelki blagovne znamke Septotele in Panatus (butamirat). Ključni veterinarski izdelek je bil Fypryst (fipronil).

Na **Kosovu** smo beležili 5-odstotno prodajno rast, kar nas še naprej uvršča med vodilne ponudnike zdravil na tem trgu. Vrednost prodaje je znašala 6,4 milijona EUR. V **Albaniji** je prodaja s 3,6 milijona EUR za 21 % zaostala za letom 2017. Na poslovanje je vplivalo občutno znižanje cen v začetku leta 2018. Glavnino prodaje smo pričakovano dosegli z zdravili na recept. V **Črni gori** smo prodali za 1,7 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 37-odstotno rast glede na leto 2017.

Vzhodna Evropa

Regija Vzhodna Evropa v letu 2018 ostaja Krkina vodilna regija. K prodajnemu rezultatu v vrednosti 412,9 milijona EUR je največ prispevalo uspešno poslovanje na obeh ključnih trgih. Visoke stopnje prodajne rasti smo beležili tudi na večini ostalih trgov v regiji razen v Turkmenistanu in Kazahstanu, kjer smo prodali manj kot v letu 2017.

Ruska federacija, ki jo prištevamo med Krkine ključne trge, ohranja vlogo Krkinega vodilnega regijskega in največjega posamičnega trga. Vrednost prodaje je znašala 274,7 milijona EUR, kar predstavlja 2-odstotno rast glede na leto 2017. Rast, izražena v rubljah, je znašala 15 %, dosegli pa smo jo z 18-odstotnim povečanjem količinske prodaje. Prodaja v Ruski federaciji že več let raste z nadpovprečno dinamiko, ki smo jo v letu 2018 še povečali, kar je privedlo do povečanja Krkinega tržnega deleža.

V vodilni skupini zdravil na recept, ki je prispevala 81 % prodaje, smo glede na leto 2017 v evrih dosegli 4-odstotno prodajno rast. Najbolje prodajana so bila zdravila blagovnih znamk Lorista (losartan), Lorista H/HD (losartan in hidroklorotiazid), Atoris (atorvastatin), Nalpaza (pantoprazol), Valsacor (valsartan), Roxera (rosuvastatin), Perineva (perindopril), Co-Perineva (perindopril in indapamid), Vamloset (valsartan in amlodipin) in Zyllt (klopidogrel). Prisotnost na trgu smo uspešno krepili tudi z novjšimi zdravili, med katerimi izpostavljamo Telmisto (telmisartan) ter trojno kombinacijo valsartana, amlodipina in hidroklorotiazida, ki jo tržimo pod blagovno znamko Co-Vamloset. Krka je v letu 2018 postala vodilni ponudnik zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja v Ruski federaciji.

Z izdelki brez recepta smo v letu 2018 v evrih beležili nekoliko manjšo prodajo kot v letu 2017, v rubljah pa 9-odstotno rast. Najbolje prodajani so bili izdelki blagovne znamke Herbion in Septotele total (benzidamin in cetilpiridin). Uspešni smo bili tudi z izdelki Flebaven (diosmin in hesperidin), Panatus (butamirat) in Ulcavis (bizmut), ki smo jih na trg uvedli v zadnjih dveh letih. Na prodajo veterinarskih izdelkov je vplivalo zmanjšanje porabe zdravil za rejne živali. Naš najbolje prodajani izdelek je bil Enroxil (enrofloksacin).

Tržna pozicija skupine Krka v Ruski federaciji

Z 1,91-odstotnim tržnim deležem smo tretji med pretežno tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Krkina prodajna dinamika je boljša od dinamike trga.

Smo vodilni ponudniki zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z okoli 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini ostalih multivitaminskih pripravkov brez mineralov z okoli 40-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini statinov z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev apetita brez dietnih pripravkov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev agregacije trombocitov (antagonistov ADP-receptorjev) z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini atipičnih antipsihotikov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, enalaprilom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, esomeprazolom, losartanom, naproksenom, norfloksacinom, olanzapinom, orlistatom, pantoprazolom in valsartanom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil s klaritromicinom, klopidogetrom, kvetiapinom, perindoprilom, vključno s kombinacijama z amlodipinom in indapamidom, ter rosuvastatinom, risperidonom, telmisartanom in valsartanom v kombinaciji z amlodipinom.

V **Ukrajini**, ki jo tudi prištevamo h Krkinim ključnim trgom, je farmacevtski trg po obdobju padanja prodaje in stagniranja že v letu 2017 beležil rast, ki se je v letu 2018 še povečala. S prodajo v vrednosti 56,2 milijona EUR in s 24-odstotno rastjo, ki je bistveno presegla rast trga in neposrednih konkurentov, smo osvojili 2,4-odstotni tržni delež. Rast je bila najhitrejša v vodilni skupini zdravil na recept, med katerimi izpostavljamo Dexamethason (deksametazon), Nalpazo (pantoprazol), Co-Prenesso (preindopril in indapamid), Atoris (atorvastatin), Valsacor (valsartan) in Enap H/HL (enalapril in hidroklorotiazid). V skupini izdelkov brez recepta smo prodali največ izdelkov blagovnih znamk Herbion, Septotele in Nalgesin (naproksen) ter dosegli 22-odstotno rast. Prodaja veterinarskih izdelkov je bila 8 % manjša kot v letu 2017.

Tržna pozicija skupine Krka v Ukrajini

Z 2,4-odstotnim tržnim deležem smo drugi med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

V letu 2018 smo dosegli prodajno rast, ki je bila večja od rasti celotnega trga.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini statinov z okoli 50-odstotnim tržnim deležem,
- skupini parenteralnih kortikosteroidov z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z okoli 25-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini makrolidnih in piranozidnih antibiotikov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, deksametazonom, enalaprilom v kombinaciji s hidroklorotiazidom, z izvlečkom ginka, karvedilolom, klaritromicinom, naproksenom, pantoprazolom, rosuvastatinom in simvastatinom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z betametazonom, enalaprilom in perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom.

Območje B

Na območju, ki zajema trge Belorusije, Mongolije, Armenije in Azerbajdžana, smo prodali za 29,2 milijona EUR izdelkov in dosegli 26-odstotno rast. Več kot v enakem obdobju v letu 2017 smo prodali na vseh štirih trgih in na vseh zabeležili dvoštevlično rast.

V **Belorusiji** je prodaja dosegla vrednost 11,7 milijona EUR, kar je 14 % več kot v letu 2017. Krkin tržni delež smo okrepili z nadpovprečno dinamiko rasti, saj je količinska rast znašala 20 %. V ključni skupini zdravil na recept smo prodali največ

Nolpaze (pantoprazol), Co-Amlesse (perindopril, amlodipin in indapamid) in Naklofena (diklofenak). Prodajo izdelkov brez recepta smo povečali za 19 %. Uspešna je bila predvsem prodaja Septolet total (benzidamin in cetilpiridin) in izdelkov blagovne znamke Herbion. Veterinarskih izdelkov smo prodali za 0,7 milijona EUR, kar je 20 % več kot v letu 2017.

V **Mongoliji** smo s prodajo v vrednosti 9,1 milijona EUR dosegli 57-odstotno rast glede na leto 2017, povečali Krkin tržni delež in ohranili položaj vodilnega tujega ponudnika zdravil v Mongoliji. Na trg smo uvedli številne nove izdelke, in sicer zdravila na recept Emanera (esomeprazol), Niperten (bisoprolol), Vamloset (amlodipin in valsartan), Betaklav (amoksicilin in klavulanska kislina) in Levaxela (levofloksacin) ter izdelke brez recepta Septotele total (benzidamin in cetilpiridin) v obliki pastil z okusom po limoni in bezgu, pastile Pikovit Unique in Daleron COLD3 (paracetamol, psevdoefedrin in dekstrometorfan).

V **Azerbajdžanu** smo prodali za 5,1 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 12-odstotno rast glede na leto 2017. S tem smo presegli 8-odstotno rast trga in tržni delež povečali na 3 %. Krka na azerbajdžanskem trgu ostaja eden od vodilnih ponudnikov generičnih zdravil. Vrednostna rast v vodilni skupini zdravil na recept je dosegla 14 %, v skupini izdelkov brez recepta pa 4 %. Veterinarskih izdelkov smo prodali za 0,2 milijona EUR.

V **Armeniji** smo s prodajo v vrednosti 3,3 milijona EUR dosegli 27-odstotno rast glede na leto 2017. Z nadpovprečno dinamiko rasti smo Krkin tržni delež povečali na 3,3 % in se uvrstili na drugo mesto med generičnimi ponudniki zdravil. Glavnino prodaje, 83 %, smo ustvarili z zdravili na recept, predvsem s Kaptoprilom (kaptopril), Atorisom (atorvastatin), Nolpazo (pantoprazol) in Co-Amlesso (perindopril, amlodipin in indapamid). Pri prodaji izdelkov brez recepta smo zabeležili 22-odstotno rast. Najbolje prodajani so bili izdelki blagovnih znamk Septotele in Herbion.

Območje K

Na trgih Kazahstana, Moldavije in Kirgizistana smo prodali za 26,9 milijona EUR izdelkov, kar je 4 % več kot v enakem lanskem obdobju. K rasti sta prispevala Kirgizistan in Moldavija.

V **Kazahstanu** smo v letu 2018 prodali za 15 milijonov EUR izdelkov, kar je 3 % manj kot v primerljivem obdobju v letu 2017, vendar je bila prodaja v lokalni valuti prek odvisne družbe 7 % večja. Največ, sedem desetih celotne prodaje smo dosegli z zdravili na recept, med katerimi so bili v ospredju Enap (enalapril), Atoris (atorvastatin), Nolpaza (pantoprazol), Valsacor (valsartan) in Valodip (amlodipin in valsartan). Zaradi hitre prodajne rasti izpostavljamo tudi izdelke blagovnih znamk Amprilan (ramipril) in Valsacor (valsartan). Prodaja izdelkov brez recepta je dosegla 4,2 milijona EUR. Najbolje so se prodajali izdelki blagovnih znamk Herbion, Duovit in Septotele, najhitrejšo rast pa smo beležili pri Duovitu in Panzynomu. Prodaja veterinarskih izdelkov je za več kot polovico presegla prodajo v letu 2017.

V **Moldaviji** smo prodali za 8,7 milijona EUR izdelkov, kar je 22 % več kot v letu 2017. Z več kot 5-odstotnim tržnim deležem smo se uvrstili na drugo mesto med ponudniki generičnih zdravil na tem trgu. Glavnino prodaje smo ustvarili z zdravili na recept, predvsem z Amprilom (ramipril), Loristo (losartan) in Rawelom (indapamid). Med številnimi novostmi izpostavljamo Betaklav (amoksicilin in klavulanska kislina), Ecansyo (kapecitabin), Furocef (cefuroksim), Ulcavis (bizmut) in Zalbex (rabeprazol). Najbolje prodajani izdelki brez recepta so bili izdelki blagovnih znamk Septotele, Herbion in Septanazol (ksilometazolin in deksipantenol). Ponudbo smo povečali s pastilami Septotele total (benzidamin in cetilpiridin) z okusom po limoni in bezgu.

V **Kirgizistanu** smo ob 13-odstotni količinski rasti in močnem trendu zniževanja cen beležili 1-odstotno vrednostno rast prodaje. S prodajo v vrednosti 3,2 milijona EUR smo dosegli 3,4-odstotni tržni delež in se uvrstili na tretje mesto med vsemi na trgu prisotnimi ponudniki zdravil. Največji, 74-odstotni prodajni delež so prispevala zdravila na recept z najbolje prodajanimi Loristo (losartan), Atorisom (atorvastatin) in Nolpazo (pantoprazol). Ponudbo izdelkov smo povečali z Valsacorjem (valsartan) in Ulcavisom (bizmut). Med izdelki brez recepta so bili prodajno v ospredju izdelki blagovnih znamk Septotele, Pikovit in Herbion.

Območje U

V državah območja U, med katere štejemo Uzbekistan, Gruzijo, Tadžikistan in Turkmenistan, smo prodali za 25,9 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 13-odstotno rast glede na leto 2017. Rast smo dosegli na vseh območnih trgih razen v Turkmenistanu.

Na povečano prodajo v **Uzbekistanu** so v letu 2018 ugodno vplivale boljše ekonomske razmere. Ob 38-odstotni količinski rasti smo prodali za 19 milijonov EUR izdelkov, kar predstavlja 31-odstotno vrednostno rast glede na leto 2017. Ti rezultati so nas uvrstili med najpomembnejše ponudnike zdravil na uzbekistanskem trgu, predvsem zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja. V vodilni skupini zdravil na recept smo prodali največ Amlesse (perindopril in amlodipin), Loriste (losartan), Valsacorja (valsartan) in Nalpaze (pantoprazol). Med izdelki brez recepta so bili ključni izdelki blagovnih znamk Septotele in Pikovit. Na trg smo uspešno uvedli izdelke Bravadin (ivabradin), Flebaven (diosmin in hesperidin), Nalgesin forte (naproksen) in Bilobil intense (izvleček ginka).

V **Gruziji** smo beležili 5-odstotno rast prodaje, ki je prvič presegla 4 milijone EUR. Krka se je s 3,3-odstotnim tržnim deležem uvrstila na sedmo mesto med vsemi na trgu prisotnimi ponudniki zdravil. Prodajno najpomembnejša so bila zdravila na recept, zlasti Lorista H/HD (losartan in hidroklorotiazid), Enap H/HL (enalapril in hidroklorotiazid) in Co-Amlessa (perindopril, amlodipin in indapamid). Med izdelki brez recepta so bili prodajno v ospredju izdelki blagovne znamke Herbion ter Panzynom in Nalgesin (naproksen).

V **Tadžikistanu** je trg zdravil kljub slabim ekonomskim razmeram v letu 2018 beležil zmerno rast. Prodaja v vrednosti 1,6 milijona EUR je za 30 % presegla prodajo v letu 2017. K rasti je največ prispevala prodaja zdravila na recept Naklofen (diklofenak) in izdelkov brez recepta blagovne znamke Pikovit. Novost v ponudbi predstavljajo zdravila na recept Co-Amlessa (perindopril, amlodipin in indapamid), Lortenza (losartan in amlodipin) in Maruxa (memantin).

V **Turkmenistanu** smo se zaradi omejenih možnosti nakupa deviz na trgu soočali z izzivi, povezanimi s plačili kupcev. To je bil tudi glavni razlog za prodajo v vrednosti 1,3 milijona EUR, ki je bila bistveno manjša od prodaje v letu 2017. V vodilni skupini zdravil na recept sta bila najbolj prodajana izdelka Nalpaza (pantoprazol) in Amlessa (perindopril in amlodipin), v skupini izdelkov brez recepta pa izdelki blagovne znamke Pikovit in Panzynom.

Srednja Evropa

V regiji Srednja Evropa smo prodali za 318,3 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 5-odstotno rast glede na leto 2017. Prodajno rast smo dosegli na vseh regijskih trgih. Vrednostno je bila rast največja na Poljskem, relativno pa v Estoniji.

Na **Poljskem**, največjem regijskem trgu in Krkinem ključnem trgu, smo prodali za 148,8 milijona EUR izdelkov, kar je 3 % več kot v letu 2017. Dosegli smo največjo rast med tujimi ponudniki generičnih zdravil na tem trgu in se uvrstili na četrto mesto. Prodajno so bila v ospredju zdravila na recept, predvsem tista, ki so uvrščena na reimbursno listo. Pomemben delež so prispevala tudi novejša zdravila, ki smo jih na trg uvedli v preteklih letih.

Največ pozornosti smo tudi v letu 2018 namenili skupini zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja. Z zdravili za zniževanje ravni holesterola, predvsem z Atorisom (atorvastatin) in Roswero (rosuvastatin), smo kljub zaostreni konkurenci dosegli 3-odstotno rast in povečali Krkin tržni delež. V skupini sartanov smo ostali vodilni ponudnik zdravil in tržni delež povečali na 35 %. V skupini analgetikov smo z Doreto (paracetamol in tramadol) dosegli 12-odstotno rast, uspešni pa smo bili tudi z Roticoxom (etorikoksib), ki smo ga na trg uvedli v letu 2018 in z njim že dosegli 60-odstotni tržni delež na ravni učinkovine. Na listi brezplačnih zdravil na recept za bolnike, starejše od 75 let, smo ohranili vodilni položaj med vsemi ponudniki, saj imamo na njej največ zdravil.

Prodaja izdelkov brez recepta je nekoliko zaostala za prodajo v letu 2017. Vodilnim izdelkom blagovne znamke Septotele je sledil Bilobil (izvleček ginka). Med veterinarskimi izdelki sta se dobro prodajala Fypryst (fipronil) in Floron (florfenikol). Prodaja je z vrednostjo 5,8 milijona EUR nekoliko zaostala za prodajo v letu 2017.

Tržna pozicija skupine Krka na Poljskem

Z 2,5-odstotnim tržnim deležem smo četrti med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

V letu 2018 smo dosegli prodajno rast, ki je bila večja od rasti celotnega trga.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov SSRI in SNRI z okoli 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini protimikrobnih učinkovin (oralnih fluorokinolonov) z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini aminosalicilatnih zdravil za črevesne bolezni z več kot 15-odstotnim tržnim deležem,

- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze v kombinaciji z diuretiki z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antiparkinsonikov z več kot 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, celekoksibom, duloksetinom, esomeprazolom, etorikoksibom, kandesartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, z lansoprazolom, losartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom, z rabeprazolom, ropinirolom, rosuvastatinom, sulfasalazinom, telmisartanom v kombinaciji s hidroklorotiazidom, s tramadolom v kombinaciji s paracetamolom in z valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z gliklazidom, ivabradinom in perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom.

Na **Češkem**, ki jo prav tako prištevamo med ključne trge, smo s 7-odstotno vrednostno rastjo prodaje in 6-odstotno količinsko rastjo dosegli 48,9 milijona EUR. Z 2,2-odstotnim tržnim deležem smo se uvrstili na tretje mesto med tujimi ponudniki generičnih zdravil. Vodilno vlogo v prodaji so ohranila zdravila na recept, predvsem Atoris (atorvastatin), Lexaurin (bromazepam), Asentra (sertralin), Pragiola (pregabalin) in Tonanda (perindopril, amlodipin in indapamid). Krka ostaja vodilni generični ponudnik zdravil s sertralinom, esomeprazolom, levocetirizinom in finasteridom.

Prodaja izdelkov brez recepta je predvsem zaradi nadaljevanja uspešnega sodelovanja z večjim številom lekarniških verig beležila 11-odstotno rast. Najbolj prodajani izdelki so bili poleg Nalgesina S (naproksen) izdelki blagovne znamke Septotele. Prodaja veterinarskih izdelkov se je povečala za 3 %. Naša ključna izdelka v tej skupini sta bila Fypryst (fipronil) in Dehinel (febantel).

Tržna pozicija skupine Krka na Češkem

Z 2,2-odstotnim tržnim deležem smo tretji med tujimi ponudniki generičnih zdravil.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini anksiolitikov z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonске črpalke z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini enokomponentnih pripravkov za zdravljenje benigne hipertrofije prostate z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov SSRI in SNRI z več kot 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 10-odstotnim tržnim deležem,
- skupini atipičnih antipsihotikov z okoli 10-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z esomeprazolom, finasteridom, gliklazidom, lansoprazolom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z aripirazolom, atorvastatinom, escitalopramom, levocetirizinom, olanzapinom, pantoprazolom, perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom, ter s sertralinom in tamsulozinom.

Madžarska, prav tako ključni trg, se je s prodajo v vrednosti 47,4 milijona EUR uvrstila na tretje mesto med regijskimi trgi. Ob 5-odstotni vrednostni rasti smo Krkin tržni delež še nekoliko povečali in se uvrstili na drugo mesto med pretežno tujimi ponudniki generičnih zdravil. Glavnino prodaje so prispevala zdravila na recept, med katerimi izpostavljamo Co-Prenesso (perindopril in indapamid), Atoris (atorvastatin), Roxero (rosuvastatin), Zyllt (klopidogrel), Co-Valsacor (valsartan in hidroklorotiazid) in Valsacor (valsartan). Prodaja v skupini izdelkov brez recepta je znašala 3 milijone EUR, kar predstavlja 32-odstotno rast glede na leto 2017. Najpomembnejši izdelki so bili Bilobil (izvleček ginka) in izdelki blagovne znamke Septotele. V skupini veterinarskih izdelkov smo beležili 15-odstotno rast. Najbolje prodajana izdelka sta bila Fypryst (fipronil) in Milprazon (milbemicin in prazikvantel).

Tržna pozicija skupine Krka na Madžarskem

Z 2,1-odstotnim tržnim deležem smo drugi med pretežno tujimi ponudniki generičnih zdravil.

V letu 2018 smo dosegli prodajno rast, ki je bila večja od rasti celotnega trga.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini antidepresivov SNRI z več kot 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev agregacije trombocitov z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II v kombinaciji z diuretiki z več kot 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini enokomponentnih tiazidnih diuretikov in analogov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (oralnih fluorokinolonov) z okoli 25-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze v kombinaciji z diuretiki z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini makrolidnih in piranozidnih antibiotikov z okoli 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev protonske črpalke z več kot 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini možganskih in perifernih vazoterapevtikov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z okoli 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z duloksetinom, izvlečkom ginka, indapamidom, klaritromicinom, klopidogetrelom, mirtazapinom in valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z aripirazolom in gliklazidom.

Na **Slovaškem**, Krkinem ključnem, po velikosti pa četrtem regijskem trgu smo v letu 2018 prodali za 36,5 milijona EUR izdelkov. Z 10-odstotno vrednostno rastjo, ki smo jo dosegli ob 8-odstotni količinski rasti, smo presegli rast trga zdravil in povečali Krkin tržni delež. Med najbolje prodajanimi izdelki v vodilni skupini zdravil na recept izpostavljamo Atoris (atorvastatin), Co-Prenesso (perindopril in indapamid), Nalpazo (pantoprazol), Prenesso (perindopril) in Co-Amlesso (perindopril, amlodipin in indapamid). Prodaja izdelkov brez recepta je zrastle za 25 %. Najbolje prodajani izdelek je bil Nalgesin S (naproksen), k uspešni prodaji pa je pomembno prispeval tudi nov izdelek Flebaven (diosmin), s katerim smo vstopili na področje zdravljenja venskih bolezni. V letu 2018 se je povečala tudi prodaja veterinarskih izdelkov, med katerimi smo prodali največ Enroxila (enrofloxacin).

Tržna pozicija skupine Krka na Slovaškem

Z 2,8-odstotnim tržnim deležem smo tretji med vsemi ponudniki generičnih zdravil.

V letu 2018 smo dosegli prodajno rast, ki je bila večja od rasti celotnega trga.

Smo vodilni ponudnik zdravil v:

- skupini zaviralcev protonske črpalke z okoli 40-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antagonistov angiotenzina II in njihovih kombinacij z diuretiki s 35-odstotnim tržnim deležem,
- skupini statinov z okoli 30-odstotnim tržnim deležem,
- skupini protimikrobnih učinkovin (fluorokinolonov) z več kot 25-odstotnim tržnim deležem.

Smo med vodilnimi ponudniki zdravil v:

- skupini anksiolitikov z okoli 25-odstotnim tržnim deležem,
- skupini zaviralcev angiotenzinske konvertaze in njihovih kombinacij z diuretiki z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini sulfonamidnih antidiabetikov z več kot 20-odstotnim tržnim deležem,
- skupini antidepresivov in stabilizatorjev razpoloženja z več kot 15-odstotnim tržnim deležem.

Smo vodilni ponudnik zdravil z atorvastatinom, duloksetinom, karvedilolom, kvetiapiinom, pantoprazolom, s tramadolom v kombinaciji s paracetamolom ter valsartanom, vključno s kombinacijo s hidroklorotiazidom.

Smo vodilni generični ponudnik zdravil z gliklazidom in perindoprilom, vključno z vsemi kombinacijami z amlodipinom in indapamidom.

V **Litvi** je prodaja v letu 2018 beležila 9-odstotno rast in dosegla 17 milijonov EUR. K visoki rasti sta pripomogla dobro delo in prilagoditev na nov sistem reimbursacije. Glavnino prodaje so prispevala zdravila na recept, predvsem Valsacor (valsartan), Valsacombi (valsartan in hidroklorotiazid), Atoris (atorvastatin) in Nalpaza (pantoprazol). Prodaja izdelkov brez recepta je bila vrednostno primerljiva s prodajo v letu 2017. Vodilna izdelka sta bila Septabene (benzidamin in cetilpiridin) in Nalgesin (naproksen). Rast prodaje veterinarskih izdelkov je znašala 11 %.

V **Latviji** je bila prodaja v vrednosti 12,1 milijona EUR primerljiva s prodajo v letu 2017. S tem dosežkom je Krka ohranila vodilni položaj med ponudniki generičnih zdravil na latvijskem trgu. Pričakovano so največji delež prodaje prispevala zdravila na recept, med njimi Atoris (atorvastatin), Sorvasta (rosuvastatin) in Prenewel (perindopril in indapamid). Prodaja izdelkov brez recepta je za 3 % zaostala za prodajo v letu 2017. Ključni so bili izdelek Daleron COLD3 (paracetamol, psevdoefedrin in dekstrometofan) in izdelki Septabene (benzidamin in cetilpiridin). Rast prodaje veterinarskih izdelkov je znašala 23 %.

V **Estoniji** je prodaja znašala 7,5 milijona EUR in je za 11 % presegla prodajo v letu 2017. Glavnino smo tudi tokrat ustvarili z zdravili na recept, predvsem s Co-Prenesso (perindopril in indapamid), Roswero (rosuvastatin), Atorisom (atorvastatin) in Co-Dalnesso (perindopril, amlodipin in indapamid). Prodajo izdelkov brez recepta smo povečali za 5 %. Vodilni po prodaji ostajajo izdelki blagovne znamke Septolete, ki so tretji najbolje prodajani Krkini izdelki na estonskem trgu.

Zahodna Evropa

Prodaja izdelkov na trgih Zahodne Evrope, ki jih uvrščamo med Krkine ključne trge, je dosegla 287,1 milijona EUR. Vrednostna rast prodaje je znašala 1 %, količinska prodaja pa je bila nekoliko manjša kot leta 2017. Prodajno vodilni trgi so bili Nemčija, skandinavske države, Španija in Francija. Ključno je bilo nadaljevanje rasti prodaje prek odvisnih podjetij, s katerimi smo ustvarili več kot 70 % regijske prodaje. Prodaja prek nepovezanih podjetij je znašala 80,1 milijona EUR in je bila manjša kot v letu 2017.

Prodaja zdravil na recept je bila vrednostno primerljiva s prodajo v letu 2017 in je k skupni prodaji v regiji prispevala 90 %. V ospredju so bili izdelki z valsartanom, esomeprazolom, kandesartanom, klopidogetrelom in duloksetinom. Izpostavljamo tudi novolansirane izdelke z ezetimibom, ivabradinom, vardenafilom in paliperidonom, s katerim ostajamo edini generični ponudnik zdravil na zahodnoevropskih trgih. Prodaja veterinarskih izdelkov je beležila 10-odstotno rast in je k skupni prodaji prispevala 8 %. Delež prodaje izdelkov brez recepta je znašal nekaj manj kot 2 %.

V **Nemčiji**, ki ostaja Krkin najpomembnejši regijski trg, smo prodali za 72,6 milijona EUR izdelkov, kar je 10 % manj kot v letu 2017. Padec prodaje je bil posledica manjše prodaje izdelkov prek javnih razpisov. Prodaja prek odvisne družbe TAD Pharma je z 69,5 milijona EUR beležila 6-odstotni padec glede na predhodno leto. Prodajno najpomembnejši so bili izdelki za zdravljenje bolezni srca in žilja ter bolezni prebavil in presnove, sledili so izdelki za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja. Še naprej ostajamo količinsko vodilni ponudnik sartanov. V letu 2018 smo uspešno lansirali generična zdravila z ivabradinom in ezetimibom ter povečali prisotnost med zdravili za zdravljenje bolezni srca in žilja.

V **skandinavskih državah** smo beležili eno od najhitrejših regijskih rasti prodaje, ki je znašala 37 % in dosegla vrednost 40,4 milijona EUR. Največ smo prodali na **Švedskem**, sledile so **Finska**, **Norveška**, **Danska** in **Islandija**. Največjo, 90-odstotno vrednostno rast prodaje smo dosegli v Islandiji, izpostavljamo pa tudi 54-odstotno rast na Finskem. Ob tem smo prodajo prek odvisne družbe Krka Finland povečali za 75 %. Vrednostno je bila še naprej v ospredju prodaja prek odvisne družbe Krka Sverige, kjer smo beležili 34-odstotno rast glede na prodajo v letu 2017. Delež prodaje prek odvisnih družb je skupaj dosegel 96 %. Najbolje prodajana so bila zdravila z etorikoksibom, kandesartanom, losartanom, esomeprazolom in klopidogetrelom. Na Norveškem smo ohranili vodilni tržni položaj s številnimi zdravili, med katerimi izpostavljamo zdravila z esomeprazolom, pantoprazolom in pramipeksolom.

V **Španiji** se je vrednost prodaje izdelkov glede na leto 2017 povečala za 13 % in dosegla 40,2 milijona EUR. Poleg prodaje prek odvisne družbe je k rasti prispevala tudi prodaja prek nepovezanih podjetij. Z uspešno prodajo prek andaluzijskega javnega razpisa smo povečali prodajo izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami. Prodajno najuspešnejša so bila zdravila s kombinacijo tramadola in paracetamola ter zdravila z bisoprololom, donepezilom, kvetiapiinom in atorvastatinom.

V **Franciji** je prodaja znašala 32,6 milijona EUR in je za 11 % zaostala za prodajo v letu 2017. Glavnino smo tudi tokrat ustvarili prek nepovezanih podjetij, predvsem z zdravili z generičnim esomeprazolom, gliklazidom in klopidogetrelom. Prodaja prek odvisne družbe Krka France se je predvsem zaradi uspešne prodaje veterinarskih izdelkov povečala za 8 %.

V **Italiji** je prodaja beležila 22-odstotno vrednostno rast in dosegla 28,6 milijona EUR. Prodaja izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami se je povečala za več kot četrtino in predstavlja skoraj 65 % prodaje na italijanskem trgu. K rasti so prispevale vse skupine izdelkov, najvišji indeks rasti pa smo dosegli z veterinarskimi izdelki. Med vodilnimi zdravili na recept izpostavljamo izdelke s klopidogetrelom, pantoprazolom in kvetiapiinom.

Na **Portugalskem** je prodaja z 20,6 milijona EUR nekoliko zaostala za prodajo v letu 2017. Prodajo izdelkov pod lastnimi blagovnimi znamkami smo povečali za 11 % in predstavlja že 71 % Krkine celotne prodaje na portugalskem trgu. S tem smo ohranili več kot 6-odstotni generični tržni delež. Med vodilnimi zdravili na recept izpostavljamo izdelke z esomeprazolom in olanzapinom ter kombinacijo perindopрила in indapamida.

V **Združenem kraljestvu** je bila prodaja za tretjino manjša kot v letu 2017 in je dosegla 16,8 milijona EUR. Na njen padec je vplivalo predvsem znižanje cen humanih zdravil na recept, ki še naprej predstavljajo glavnino Krkine prodaje na tem trgu. Med najbolje prodajanimi izpostavljamo zdravila z losartanom, kvetiapiinom in perindoprilom. Odvisna družba Krka UK je prodala 74 % več kot v enakem obdobju lanskega leta in prispevala 15 % Krkine prodaje na trgu Združenega kraljestva.

V državah **Beneluxa** smo beležili 25-odstotno rast prodaje, ki je dosegla 10,3 milijona EUR. Najbolj se je povečala prodaja izdelkov, ki jih prodajamo pod lastnimi blagovnimi znamkami, povečali pa smo tudi prodajo prek nepovezanih podjetij. Na **Irskem** smo prodali za 10,2 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 8-odstotno rast. Prodaja prek odvisne družbe Krka Pharma Dublin se je povečala za 10 % in predstavlja že 87 % celotne prodaje na irskem trgu. Ostajamo vodilni generični ponudnik zdravil s pregabalinom, duloksetinom, esomeprazolom in aripiprazolom. V **Avstriji** smo s prodajo v vrednosti 8,5 milijona EUR beležili 22-odstotno rast glede na leto 2017. Odvisna družba Krka Pharma Wien je prodajo povečala za 23 %. V **ostalih evropskih državah** večino prodaje še naprej dosegamo prek nepovezanih podjetij. Skupaj smo prodali za 6,2 milijona EUR izdelkov, kar je 17 % manj kot v letu 2017.

Čezmorska tržišča

Regija čezmorska tržišča s prodajo v vrednosti 43,4 milijona EUR ostaja najmanjša, a z 12-odstotno rastjo najhitreje rastoča Krkina regija. Rast smo beležili v vseh treh prodajnih pisarnah, v katerih združujemo številne regijske trge. Več kot devet desetih prodaje so prispevala zdravila na recept, ki jih večinoma tržimo pod lastnimi blagovnimi znamkami.

Na trgih **Srednjega vzhoda** je prodaja v vrednosti 22,2 milijona EUR za 2 % preseгла prodajo v letu 2017. Ključni trg ostaja **Iran**, kjer smo kljub zahtevnim razmeram dosegli 6-odstotno rast. V **Iraku** se je prodaja približala ravni, ki je bila dosežena v letu 2017. V **Libanonu** je bila prodaja za 30 % manjša. Njen padec je bil predvsem posledica slabih ekonomskih razmer in pritiskov na cene zdravil. V **Jemnu** kljub vojnim razmeram ostajamo na trgu in nadaljujemo prodajo. Najbolje prodajani izdelki v tej prodajni pisarni so bili Asentra (sertralin), Nolpaza (pantoprazol), Vizarsin (sildenafil), Letizen (cetirizin) in Valsacor (valsartan).

Na trgih **Daljnega vzhoda in Afrike** smo prodali za 20,1 milijona EUR izdelkov, kar predstavlja 25-odstotno rast glede na leto 2017. Z več kot podvojeno prodajo glede na leto 2017 smo največjo vrednostno rast dosegli v **Vietnamu**, ki je prevzel vodilno mesto med trgi v tej prodajni pisarni. S prodajo na ravni leta 2017 je sledil trg **Republike Južne Afrike**. Na **Kitajskem**, kjer prodajamo izdelke odvisne družbe TAD Pharma, smo prodali za desetino več. V **Hongkongu** smo prodajo več kot potrojili. Krkine izdelke smo prvič prodali v **Libiji**. Pomembna je bil tudi prodaja v **Gani**, **Maleziji** in **Singapurju**, kjer so bila naša najbolje prodajana zdravila izdelki z esomeprazolom, lansoprazolom, izvlečkom palmeta, amlodipinom in karvedilolom.

V prodajni pisarni **Ameriki** v ospredju ostajajo srednjeameriški trgi, na katerih smo skupaj prodali za 1,1 milijona EUR izdelkov, kar je 8 % več kot v letu 2017. Najbolje prodajane blagovne znamke so bile Valsaden (valsartan in hidroklorotiazid), Valsacor (valsartan), Yasnal (donepezil) in Emanera (esomeprazol).

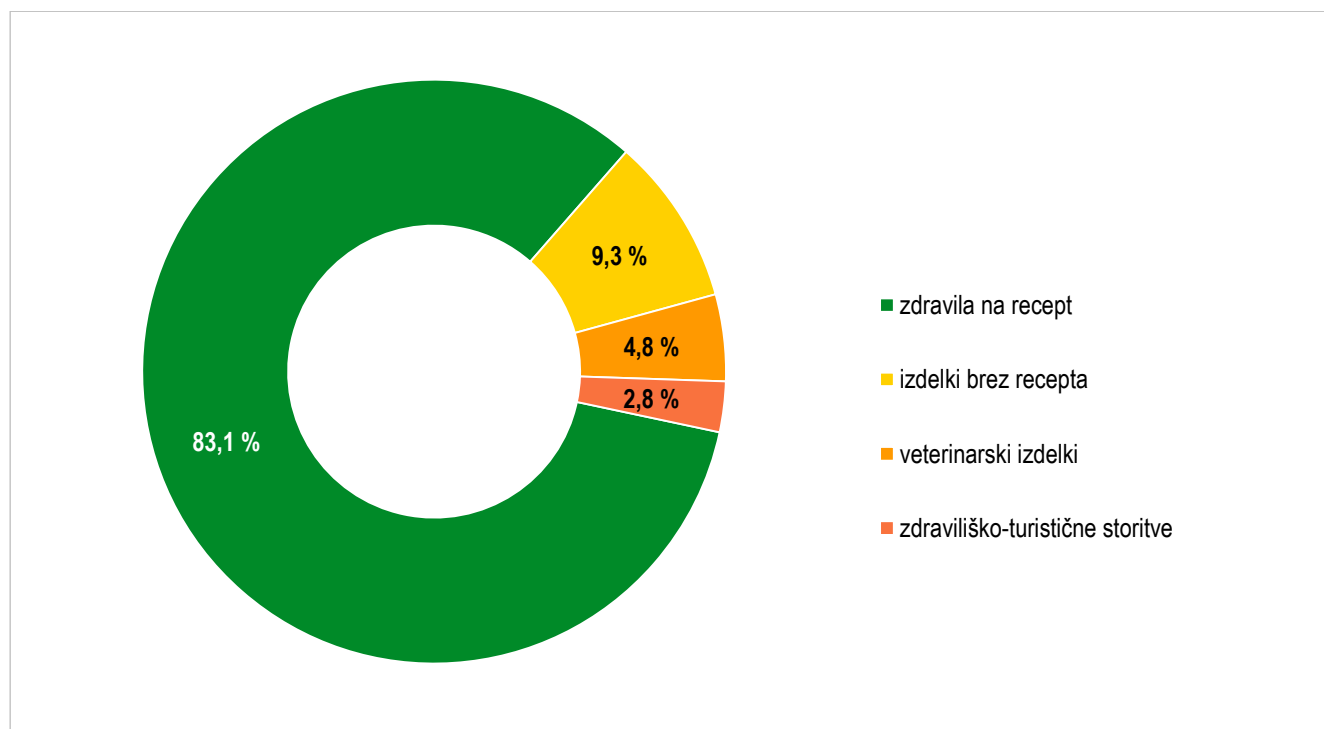
Skupine izdelkov* in storitev

* Z zvezdico označeni izdelki se na posameznih trgih pojavljajo pod različnimi izdelčnimi blagovnimi znamkami, ki jih navajamo na koncu poglavja. Izdelki se na posameznih trgih lahko pojavljajo tudi pod korporativno blagovno znamko.

Prodaja zdravil na recept je v letu 2018 predstavljala 83 % prodaje, prodaja izdelkov brez recepta 9 %, prodaja veterinarskih izdelkov 5 % in prodaja zdraviliško-turističnih storitev 3 %.

Prodaja skupine Krka se je v letu 2018 povečala za 5 %. Prodaja zdravil na recept se je povečala za 6 %, prodaja izdelkov brez recepta pa za 4 %. Prodaja veterinarskih izdelkov je ostala na ravni leta 2017, prodaja zdraviliško-turističnih storitev pa se je povečala za 5 %.

Delež posameznih skupin izdelkov v prodaji skupine Krka v letu 2018

Prodaja skupine Krka in družbe Krka po skupinah izdelkov in storitev

v tisoč EUR	Skupina Krka			Družba Krka		
	2018	2017	Indeks 2018/17	2018	2017	Indeks 2018/17
Izdelki za humano uporabo	1.225.986	1.161.986	106	1.014.654	976.033	104
– zdravila na recept	1.102.802	1.043.469	106	904.025	871.893	104
– izdelki brez recepta	123.184	118.517	104	110.629	104.140	106
Veterinarski izdelki	63.169	63.216	100	62.990	60.722	104
Zdraviliško-turistične storitve	37.592	35.696	105			
Skupaj	1.326.747	1.260.898	105	1.077.644	1.036.755	104

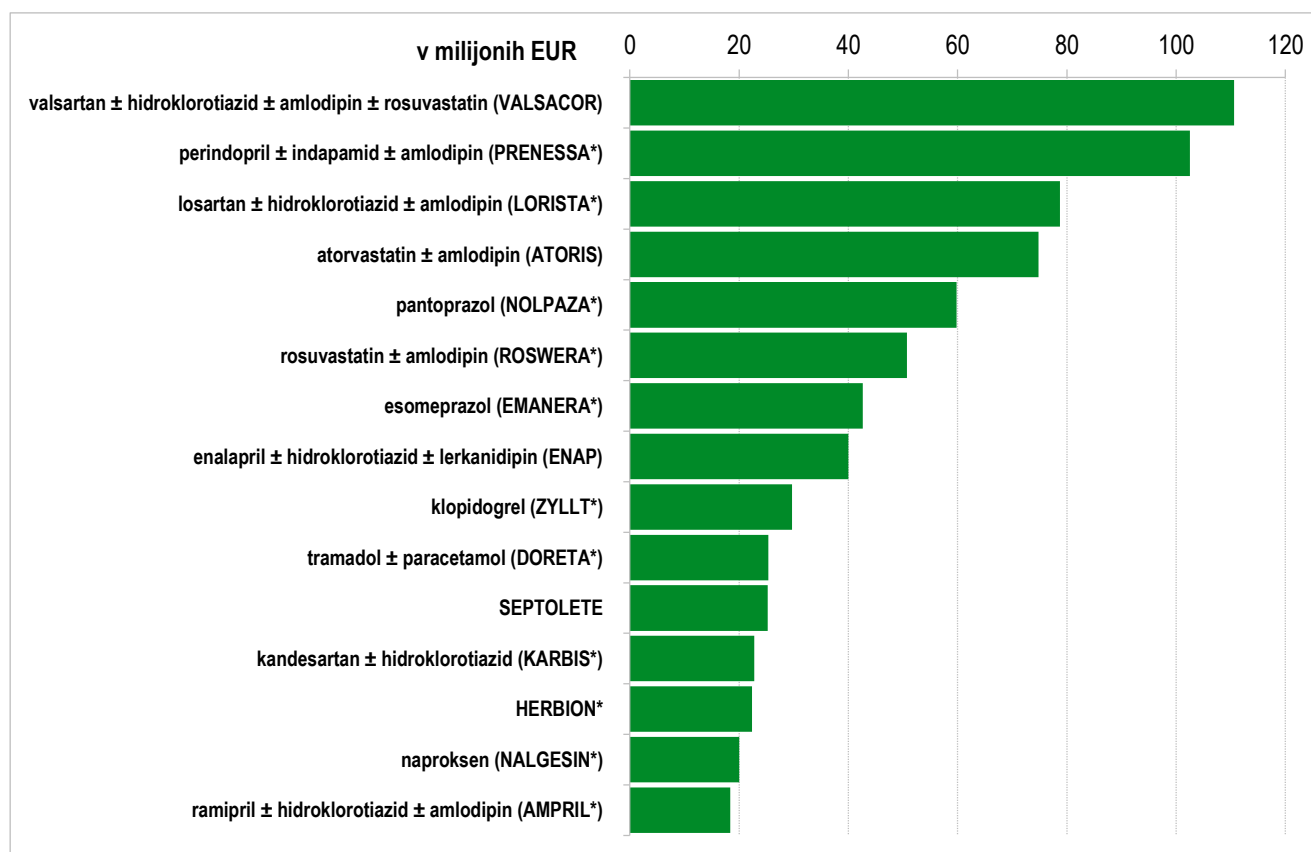
Prihodki iz prodaje za leto 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v Letnem poročilu 2017.

Prodaja skupine Krka po skupinah izdelkov in storitev po četrtletjih

v tisoč EUR	Leto 2018				Leto 2017			
	1. četrletje	2. četrletje	3. četrletje	4. četrletje	1. četrletje	2. četrletje	3. četrletje	4. četrletje
Izdelki za humano uporabo	312.934	312.975	264.248	335.829	294.719	306.513	248.176	312.578
– zdravila na recept	278.734	288.680	235.434	299.954	263.887	283.185	219.583	276.814
– izdelki brez recepta	34.200	24.295	28.814	35.875	30.832	23.328	28.593	35.764
Veterinarski izdelki	16.427	18.724	15.251	12.767	17.620	17.356	13.388	14.852
Zdraviliško-turistične storitve	8.006	9.294	10.994	9.298	7.588	8.948	10.623	8.537
Skupaj	337.367	340.993	290.493	357.894	319.927	332.817	272.187	335.967

Prihodki iz prodaje za leto 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v Letnem poročilu 2017.

Prodaja vodilnih izdelkov** v letu 2018

** Prodajo vodilnih izdelkov prikazujemo po prodaji vodilne učinkovine. Vključeni so tudi vsi izdelki s fiksni kombinacijami, ki vsebujejo to učinkovino.

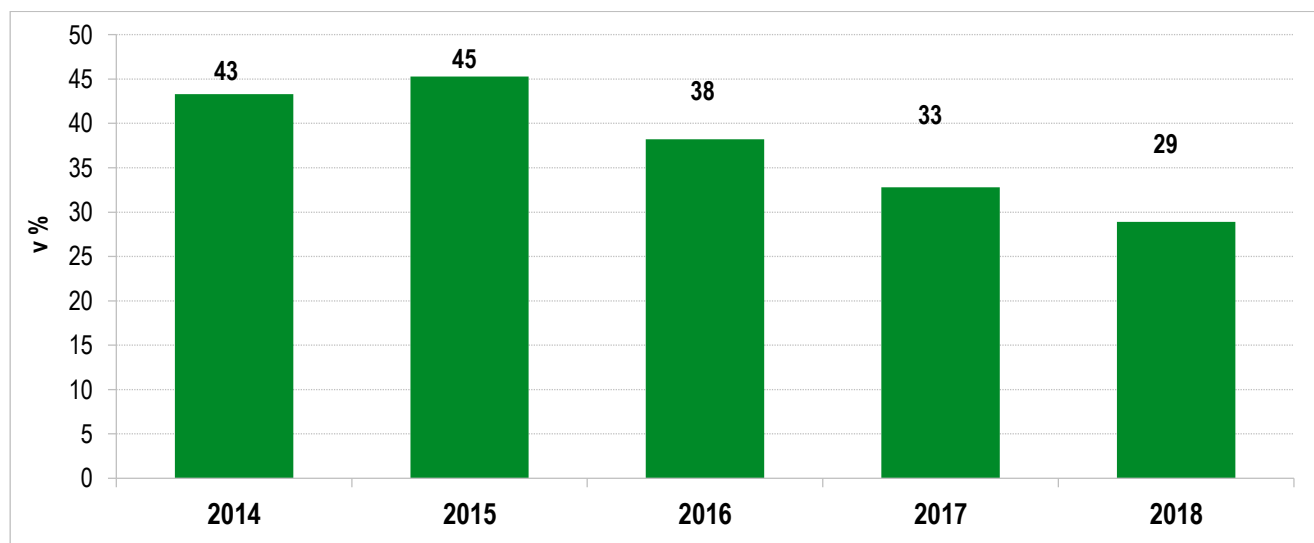
Novi izdelki

Prodaja novih izdelkov, torej tistih, ki smo jih na posameznih trgih začeli tržiti v zadnjih petih letih, v letu 2018 predstavlja 29 % prodaje skupine Krka. Njihov delež je manjši kot v preteklih letih, saj se na nekaterih velikih trgih med nove izdelke ne uvrščajo več Lorista* (losartan), Roswera* (rosuvastatin) in Emanera* (esomeprazol).

Med novimi izdelki je najpomembnejša Co-Amlessa* (perindopril, amlodipin in indapamid), ki smo jo začeli tržiti v letu 2014. V letu 2018 se uvršča med 15 Krkinih vodilnih izdelkov po prodaji, pa tudi med tri Krkine vodilne izdelke glede na absolutno rast prodaje. Glede na absolutno rast prodaje sta med 10 vodilnimi izdelki tudi Roticox* (etorikoksib), ki smo ga začeli tržiti leta 2017, in Vamloset* (valsartan in amlodipin), ki je na trgu od leta 2014.

V letu 2018 smo začeli tržiti več novih izdelkov z novimi generičnimi učinkovinami in njihovimi kombinacijami, obstoječim pa smo dodali nove farmacevtske oblike ali pakiranja in številne začeli tržiti na novih trgih.

Delež novih izdelkov** v prodaji skupine Krka

** V deležu novih izdelkov so upoštevani izdelki, ki smo jih na posameznem trgu začeli tržiti v zadnjih petih letih.

Novi izdelki v letu 2018

Zdravila na recept

zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja	Valarox/Ravalsyo (rosuvastatin in valsartan) Co-Vamloset (valsartan, amlodipin in hidroklortiazid) Eplerenon Krka (eplerenon)
zdravila za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja	Parnido/Paliperidon Krka (paliperidon)
analgetiki	Dekenor (deksketoprofen)
zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni	Glypilo (vildagliptin)
zdravila za zdravljenje okužb s HIV in drugih virusnih okužb	Efavemten (emtricitabin, dizoproksiltenofovirat in efavirenz) Darunavir Krka (darunavir) Entecavir TAD (entekavir)
zdravila za zdravljenje bolezni sečil	Viavardis/Vardegina (vardeafil)

Izdelki brez recepta

izdelki z učinkom na ustno votlino in žrelo	Septabene/Septolete total/Septolete duo (benzidamin in cetilpiridinijev klorid) z okusom po limoni in medu
---	--

Veterinarski izdelki

antiparazitiki za rejne živali	Santiola (klosantel)
--------------------------------	----------------------

Zdravila na recept

Skupina Krka je v letu 2018 prodala za 1 milijardo 102,8 milijona EUR zdravil na recept, kar je 6 % več kot v letu 2017.

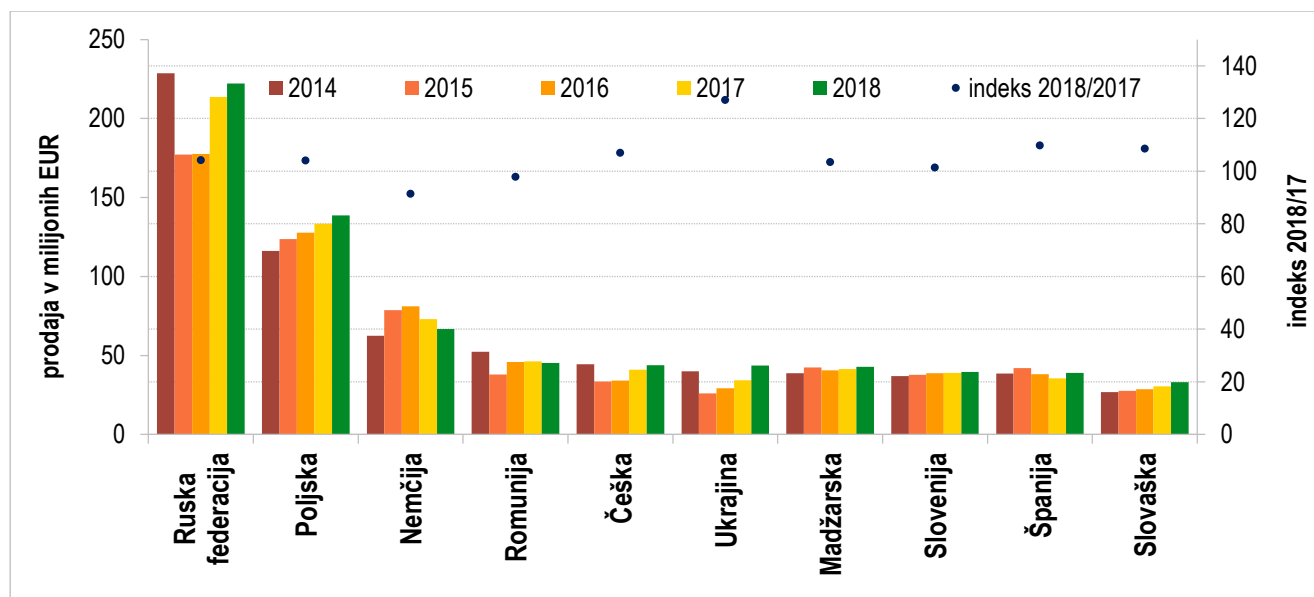
Med 10 največjimi posamičnimi trgi se je prodaja zdravil na recept relativno najbolj povečala v Ukrajini, Španiji, na Slovaškem in Češkem, med ostalimi pa v Mongoliji, na Finskem in v Bolgariji.

Po prodaji najpomembnejša terapevtska skupina zdravil na recept so bila tudi v letu 2018 zdravila za bolezni srca in žilja, sledila so zdravila za bolezni osrednjega živčevja ter zdravila za bolezni prebavil.

V letu 2018 je bila po prodaji vodilna skupina zdravil z valsartanom (Valsacor, Valsacombi*, Vamloset*, Co-Vamloset*, Valarox*). Sledila so zdravila s perindoprilom (Prenessa*, Co-Prenessa*, Amlessa*, Co-Amlessa*), z losartanom (Lorista*, Lorista H*, Tenloris*), atorvastatinom (Atoris, Atordapin*), pantoprazolom (Nolpaza*) in rosuvastatinom (Roswera*, Rosudapin*). Med 10 vodilnih izdelkov so se uvrstila tudi zdravila z esomeprazolom (Emanera*), enalaprilom (Enap, Enap-H*, Elernap*), klopidoogrelom (Zyllt*) in tramadolom (Doreta*, Tadol).

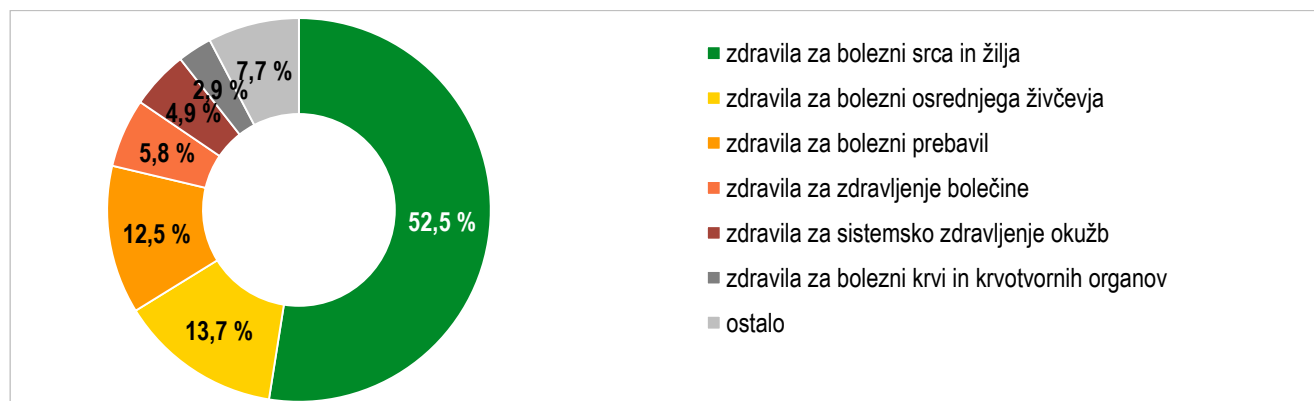
Na večini evropskih trgov tržimo zdravila na recept pod lastnimi blagovnimi znamkami in prek lastne trženjsko-prodajne mreže. V državah, v katerih smo že dolgo prisotni, imamo eno najmočnejših trženjsko-prodajnih mrež med farmacevtskimi podjetji. Krepimo jo predvsem na zahodnoevropskih trgih, ki jih večinoma že obvladujemo z lastno mrežo. Prek nje smo v stikih s strokovno javnostjo – zdravniki in/ali farmacevti.

Prodaja zdravil na recept na 10 največjih trgih

Prihodki iz prodaje za 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v letnem poročilu za 2017.

Prodaja zdravil na recept po terapevtskih skupinah

Zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja

Statini

Krka je že vrsto let vodilni proizvajalec statinov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope in to mesto smo ohranili tudi v letu 2018. Rast prodaje naših statinov je bila večja od rasti trga. Svoj tržni delež smo tako še povečali in v letu 2018 je presegel 25 %. Vsak četrti bolnik na tem območju, ki se zdravi s statinom, jemlje Krkin statin. Zdravniki najpogosteje predpišejo naša najpomembnejša statina – Atoris in Roswera*.

Atoris (atorvastatin) je Krkin vodilni statin po prodaji in se uvršča med pet Krkinih vodilnih zdravil. Na omenjenem območju je vodilni statin in ima več kot 30-odstotni tržni delež med atorvastatini ter 15-odstotni tržni delež med statini. Na 15 trgih, tudi največjih, kot sta Ruska federacija in Poljska, zdravniki med statini najpogosteje predpišejo Atoris. Med vsemi proizvajalci na tem območju imamo največjo ponudbo jakosti atorvastatina. Tržimo šest jakosti, kot edini proizvajalec tudi tablete po 30 mg in 60 mg.

Roswera* (rosuvastatin) je na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope drugi najpogosteje predpisani statin, takoj za Atorisom. Na tem območju je z več kot 20-odstotnim tržnim deležem vodilni generični rosuvastatin. Na 10 trgih, tudi velikih, kot sta Poljska in Ukrajina, je Roswera* vodilna med vsemi rosuvastatini, v Sloveniji, Srbiji in na nekaterih drugih trgih pa je vodilni statin. V letu 2018 smo rosuvastatin začeli tržiti tudi na več zahodnoevropskih trgih – v Italiji, Franciji in Avstriji ter kot prvi generik v Nemčiji, Belgiji in na Portugalskem. V Nemčiji smo postali vodilni generični proizvajalec rosuvastatina.

Ponudbo naših statinov dopolnjujejo zdravila, ki združujejo učinkovini za zdravljenje hiperlipidemije in zvišanega krvnega tlaka. Med njimi je najnovejši **Valarox*** (rosuvastatin in valsartan), ki smo ga začeli tržiti v letu 2018.

Krkin statini in njihove fiksne kombinacije

rosuvastatin (Roswera/Rosuvador/Roxera/Sorvasta)

rosuvastatin in valsartan (Valarox/Ravalsyo)

rosuvastatin in amlodipin (Rosudapin/Rosmela)

atorvastatin (Atoris)

atorvastatin in amlodipin (Atordapin/Atorcombo)

simvastatin (Vasilip)

lovastatin (Holetar)

Drugi hipolipemiki

Ezoleta* (ezetimib) je hipolipemik z drugačnim mehanizmom delovanja in dopolnjuje ponudbo statinov za zdravljenje zvišanega holesterola v krvi. Tržimo jo že od leta 2009, v letu 2018 pa smo jo ponudili na 13 novih trgih, v Španiji, Italiji, Belgiji in drugje. V Nemčiji, Franciji, na Poljskem in še na šestih drugih trgih smo ezetimib začeli tržiti kot prvi generik. V Nemčiji smo postali vodilni generični proizvajalec ezetimiba.

Zaviralci angiotenzinske konvertaze

Tako kot že vrsto let je Krka tudi v letu 2018 ostala na mestu vodilnega generičnega proizvajalca zaviralcev angiotenzinske konvertaze na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. Med vsemi konkurenti na tem območju zdravniki najpogosteje predpišejo Krkina zdravila. Iz te skupine tržimo 15 zdravil, ki vsebujejo pet različnih zaviralcev angiotenzinske konvertaze. Med njimi je tudi pet fiksnih kombinacij z diuretikom, štiri fiksne kombinacije z zaviralcem kalcijevih kanalčkov ter ena fiksna kombinacija učinkovin iz vseh treh skupin.

Zdravila s perindoprilom so skupaj s fiksnimi kombinacijami med vodilnimi zaviralci angiotenzinske konvertaze v Evropi. So tudi naša najpomembnejša zdravila iz te skupine in na drugem mestu po prodaji med Krkinimi izdelki. Med generičnimi proizvajalci imamo največjo ponudbo zdravil s perindoprilom, ki jo sestavljajo štiri zdravila v 15 jakostih. V naši ponudbi so **Prenessa*** (perindopril), **Co-Prenessa*** (perindopril in indapamid), **Amlessa*** (perindopril in amlodipin) in trojna kombinacija **Co-Amlessa*** (perindopril, amlodipin in indapamid), ki smo jo kot prvi na svetu začeli tržiti leta 2014, v letu 2018 smo jo ponudili tudi na Hrvaškem in v Tadžikistanu. Amlesso* smo ponudili tudi v Franciji in na Finskem. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope se je tržni delež naših kombinacij s perindoprilom še povečal – Amlessa* ima več kot 18-odstotni tržni delež, Co-Prenessa* in Co-Amlessa* pa že več kot 23-odstotnega. Med vsemi

generiki je najbolj rasla prodaja naših zdravil s perindoprilom, k čemur je največ prispevala trojna kombinacija perindopрила, amlodipina in indapamida. Kot že več let zapored je bila Krka tudi v letu 2018 vodilni generični proizvajalec zdravil s perindoprilom v Evropi.

Med 10 Krkinimi vodilnimi zdravili po prodaji ostaja **Enap** (enalapril), skupaj s fiksnimi kombinacijami, čeprav so v promociji v ospredju naši novejši zaviralci angiotenzinske konvertaze. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Enap z več kot 30-odstotnim tržnim deležem vodilni med zdravili z enalaprilom. Tržimo tudi kombinacijo **Elernap*** (enalapril in lerkandipin), ki smo jo v letu 2018 ponudili tudi v Italiji in kot prvi generik v Franciji. V zahodni Evropi smo vodilni generični proizvajalec te kombinacije.

Med naše zaviralce angiotenzinske konvertaze spada tudi **Ampril*** (ramipril) s kombinacijami s hidroklorotiazidom ter kombinacija z zaviralcem kalcijevih kanalčkov **Rameam*** (ramipril in amlodipin). To kombinacijo smo v letu 2018 ponudili tudi v Italiji in kot edini proizvajalec na Portugalskem. V Nemčiji smo vodilni generični proizvajalec kombinacije ramiprila in amlodipina.

Krkinizaviralci angiotenzinske konvertaze in njihove fiksne kombinacije

perindopril (Prenessa/Perineva)
perindopril in indapamid (Co-Prenessa/Co-Perineva/Prenewel)
perindopril in amlodipin (Amlessa/Dalnessa/Tonarssa/Dalneva)
perindopril, amlodipin in indapamid (Co-Amlessa/Co-Dalnessa/Co-Dalneva/Amlewell/Dalnecombi/Tonanda)
enalapril (Enap)
enalapril in hidroklorotiazid (Enap-H, Enap-HL, Enap-HL 20)
enalapril in lerkandipin (Elernap/Elyrno/Enacnarin)
ramipril (Ampril/Amprilan)
ramipril in hidroklorotiazid (Ampril HL/Amprilan HL, Ampril HD/Amprilan HD)
ramipril in amlodipin (Rameam/Ramidipin)
lizinopril (Laaven/Zonixem)
lizinopril in hidroklorotiazid (Laaven-HL/Zonixem-HL, Laaven-HL 20/Zonixem-HL 20, Laaven-HD/Zonixem-HD)
lizinopril in amlodipin (Tenlisa)
cilazapril (Cazaprol)
cilazapril in hidroklorotiazid (Cazacombi)

Sartani (antagonisti receptorjev angiotenzina II)

V naši ponudbi je 18 zdravil, ki vsebujejo šest različnih sartanov in vključujejo kombinacije z diuretikom, zaviralcem kalcijevih kanalčkov, od leta 2018 pa tudi kombinacijo s statinom. Ponudbi smo dodali prvo trojno kombinacijo, ki poleg valsartana vsebuje diuretik hidroklorotiazid in zaviralec kalcijevih kanalčkov amlodipin. Naši sartani so na voljo na 60 trgih po vsem svetu. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope smo s skoraj 30-odstotnim tržnim deležem, ki smo ga v letu 2018 še povečali, vodilni proizvajalec sartanov. Vsak tretji sartan, predpisan na tem območju, je Krkin. Z našimi sartani se vsak dan zdravi skoraj 8 milijonov bolnikov.

Valsacor (valsartan) je v letu 2018 skupaj s kombinacijami s hidroklorotiazidom, amlodipinom in rosuvastatinom postal Krkino vodilno zdravilo po prodaji in je imel tudi največjo absolutno rast prodaje. V primerjavi z letom 2017 se je prodaja skoraj podvojila. Poleg intenzivne promocije je bil rast tudi posledica rezultat ugodnih razmer na trgu. Krka se uvršča med vodilne generične proizvajalce zdravil z valsartanom v Evropi. V Nemčiji smo vodilni generik, v Ruski federaciji, na Poljskem, Madžarskem in več drugih trgih pa smo vodilni med vsemi proizvajalci. V letu 2018 smo začeli tržiti prvo trojno kombinacijo **Co-Vamloset** (valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid), ki smo jo kot prvi generik ponudili v Ruski federaciji. Ponudbo sartanov je v letu 2018 dopolnil **Valarox*** (rosuvastatin in valsartan), ki združuje učinkovini za zdravljenje lipitencije – zvišanega krvnega tlaka in hiperlipidemije. Ponudili smo ga na Poljskem, Portugalskem, v Ukrajini in na več drugih trgih. V Evropi smo prvi in edini proizvajalec, ki ponuja kombinirano tableto rosuvastatina in valsartana.

Lorista* (losartan) je skupaj s kombinacijami s hidroklorotiazidom in amlodipinom glede na prodajo Krkin drugi najpomembnejši sartan in Krkin tretji izdelek. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope smo bili z več kot 40-odstotnim tržnim deležem vodilni proizvajalec zdravil z losartanom. Uspešno jih prodajamo tudi v zahodni Evropi – v Združenem kraljestvu smo vodilni generični proizvajalec losartana in njegove kombinacije s hidroklorotiazidom, v Nemčiji pa smo edini generik s kombinacijo losartana in amlodipina. **Tenloris*** (losartan in amlodipin) smo v letu 2018 začeli tržiti v Tadžikistanu in ga tako ponujamo že na 11 trgih.

Tolura* (telmisartan) je skupaj s kombinacijami z amlodipinom in hidroklorotiazidom vodilni generični telmisartan na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V letu 2018 smo jo ponudili v Srbiji, širili smo tudi trženje kombinacije z amlodipinom. **Telassmo*** (telmisartan in amlodipin) smo začeli tržiti na Portugalskem, Češkem ter kot prvi generik na Poljskem in Madžarskem.

Tržimo tudi **Karbis*** (kandesartan) in njegove kombinacije s hidroklorotiazidom. V Nemčiji, na Poljskem, Irskem in nekaterih drugih trgih smo vodilni ponudnik kandesartana in njegovih kombinacij s hidroklorotiazidom. Uvrščamo se med vodilne generične proizvajalce teh zdravil v Evropi.

Olimestra* (olmesartan) je skupaj s kombinacijami najbolj uspešna v zahodni Evropi. V Nemčiji smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci olmesartana in njegove kombinacije s hidroklorotiazidom ter vodilni med generičnimi proizvajalci kombinacije olmesartana in amlodipina. V naši ponudbi zdravil z olmesartanom je najnovejša kombinacija **Olssa*** (olmesartan in amlodipin). Tržiti smo jo začeli leta 2017, v letu 2018 pa smo trženje širili na številne nove trge. Ponudili smo jo v Španiji, Italiji in na Irskem, kot prvi generik pa v Nemčiji, Romuniji, na Portugalskem in več drugih trgih.

Krkini sartani in njihove fiksne kombinacije

valsartan (Valsacor)
valsartan in hidroklorotiazid (Valsacombi/Co-Valsacor/Valsacor H, Valsacor HD/Valsaden/Janartan)
valsartan in amlodipin (Vamloset/Valodip)
valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid (Co-Vamloset)
valsartan in rosuvastatin (Valarox/Ravalsyo)

losartan (Lorista/Lavestra)
losartan in hidroklorotiazid (Lorista H/Lavestra H, Lorista HL/Lavestra HL, Lorista HD/Lavestra HD)
losartan in amlodipin (Tenloris/Alortia/Lortenza/Losamlo)

telmisartan (Tolura/Telmista)
telmisartan in hidroklorotiazid (Tolucombi/Telmista H)
telmisartan in amlodipin (Teldipin/Telassmo)

kandesartan (Karbis/Candecor/Canocord)
kandesartan in hidroklorotiazid (Karbicombi/Cancombino/Canocombi)

olmesartan (Olimestra/Olmecor)
olmesartan in hidroklorotiazid (Co-Olimestra)
olmesartan in amlodipin (Olssa/Olmeamlo/Olmira)

irbesartan (Ifirmasta/Irabel/Firmasta/Iracor/Irbecor)
irbesartan in hidroklorotiazid (Ifirmacombi/Co-Irabel/Firmasta H, Firmasta HD/Irbecor comp)

Druga zdravila za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka

Zdravila, ki učinkujejo na reninsko-angiotenzinsko-aldosteronski sistem, med katerimi so sartani in zaviralci angiotenzinske konvertaze, tržimo že 30 let. V naši ponudbi pa so tudi zdravila za zdravljenje zvišanega krvnega tlaka iz drugih skupin. Skupaj tržimo že 44 zdravil za to indikacijo, in sicer v več kot 130 jakostih. Tržimo zaviralec kalcijevih kanalčkov **Tenox*** (amlodipin), diuretik **Rawel SR** (indapamid) in več zaviralcev adrenergičnih receptorjev, med katerimi so **Coryol** (karvedilol), **Niperten*** (bisoprolol), ki ga dopolnjuje fiksna kombinacija **Sobycombi*** (bisoprolol in amlodipin), ter najnovejši **Bloxazoc*** (metoprolol). V letu 2018 smo metoprolol začeli tržiti v Nemčiji, Niperten pa v Armeniji in Mongoliji. Na Poljskem, v Ruski federaciji, Bolgariji in na nekaterih drugih trgih ostajamo edini generik, ki ponuja kombinacijo bisoprolola in amlodipina. V Nemčiji pa smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci te kombinacije.

Druga zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja

Bravadin* (ivabradin) upočasnjuje prehitro srčni utrip in se uporablja za zdravljenje stabilne angine pectoris in kroničnega srčnega popuščanja. Leta 2018 smo ga začeli tržiti na številnih novih, predvsem zahodnoevropskih trgih. Ponudili smo ga v 11 državah, med drugim v Nemčiji, Španiji, Italiji in drugje, kot prvi generik pa v Franciji in Belgiji. V Nemčiji smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci ivabradina, na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope pa je Bravadin* vodilni generični ivabradin.

Eplerenon Krka (eplerenon) je naše novo zdravilo iz skupine diuretikov, ki se v kombinaciji z drugimi zdravili uporablja za zdravljenje srčnega popuščanja. Učinkovina spada med novejša zaviralca aldosterona, tveganje za pojav neželenih učinkov pa je pri njej manjše kot pri njenem predhodniku spironolaktonu. V letu 2018 smo zdravilo začeli tržiti na Irskem in Madžarskem, v prihodnosti ga bomo ponudili še na drugih trgih.

Zdravila za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja

Antidepresivi

Tako kot že več let je Krka tudi v letu 2018 ohranila mesto vodilnega generičnega proizvajalca antidepresivov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. Na tem območju zdravniki najpogosteje predpišejo Krkin antidepresiv.

Dulsevia* (duloksetin) je naš najpomembnejši antidepresiv. V letu 2018 smo jo začeli tržiti v Ruski federaciji, v Sloveniji, na Poljskem in Hrvaškem pa smo kot edini proizvajalec ponudili duloksetin v jakosti po 90 mg. V Evropi smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci duloksetina, v Nemčiji pa smo vodilni generični proizvajalec. V Romuniji, Avstriji, na Irskem, Poljskem in več drugih trgih je Dulsevia* na prvem mestu med vsemi antidepresivi z duloksetinom.

Antidepresiv **Elicea*** (escitalopram) tržimo v obliki tablet in orodisperzibilnih tablet. V letu 2018 smo tablete ponudili v Moldaviji. Na Hrvaškem in v Srbiji je Elicea* vodilna med vsemi escitaloprami, na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope pa je že več let vodilni generični escitalopram. V letu 2018 smo to mesto še utrdili, saj smo povečali tržni delež.

Na tem območju je vodilni generik med sertralini tudi **Asentra** (sertralin), **Mirzaten** (mirtazapin) pa je vodilni med vsemi antidepresivi z mirtazapinom. Z antidepresivom **Alventa*** (venlafaksin) se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce venlafaksina v Evropi.

Krkini antidepresivi

duloksetin (Dulsevia/Duloxalta)

escitalopram (Elicea/Ecytara/Escitalex/Anxila)

sertralin (Asentra)

venlafaksin (Alventa/Olwexya)

mirtazapin (Mirzaten)

Antipsihotiki

Kot že vrsto let smo bili tudi v letu 2018 vodilni generični proizvajalec antipsihotikov na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. S štirimi od šestih atipičnih antipsihotikov smo bili vodilni generik, in sicer z zdravili s kvetiapiinom, aripiprazolom, paliperidonom in ziprazidonom.

Našim petim atipičnim antipsihotikom smo dodali še sodobno zdravilo paliperidon v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem. **Parnido*** (paliperidon) smo začeli tržiti v Španiji, Belgiji, na Madžarskem, Slovaškem in nekaterih drugih trgih. Ponudili smo ga kot prvi generik v Evropi in v letu 2018 ostali edini generični proizvajalec na evropskem trgu.

Kventiax* (kvetiapiin) je bil glede na prodajo naš najpomembnejši antipsihotik. Tržimo ga v obliki tablet in tablet s podaljšanim sproščanjem. V Sloveniji, Kazahstanu, Latviji in na Slovaškem je vodilni med vsemi kvetiapini in dosega več kot 35-odstotne tržne deleže. V Združenem kraljestvu smo vodilni generični proizvajalec kvetiapina.

Krka se uvršča tudi med vodilne generične proizvajalce olanzapina v Evropi. V Ruski federaciji in na Portugalskem je **Zalasta*** (olanzapin) vodilna med vsemi olanzapini. Med vsemi konkurenti je v Ruski federaciji vodilna tudi **Aryzaler*** (aripiprazol). V letu 2018 smo jo začeli tržiti še v Srbiji in Azerbajdžanu.

Ponudbo naših antipsihotikov dopolnjujeta **Zypsilan*** (ziprazidon), s katerim se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce ziprazidona v Nemčiji, in **Torendo*** (risperidon), s katerim smo v Evropi med vodilnimi generičnimi proizvajalci risperidona v obliki orodisperzibilnih tablet.

Krkini atipični antipsihotiki

aripiprazol (Aryzalera/Aripipan/Arisppa/Zylaxera)

olanzapin (Zalasta/Zolrix)

kvetiapin (Kventiax/Quentiax)

paliperidon (Parnido/Paliperidon Krka)

risperidon (Torendo/Rorendo)

ziprazidon (Zypsilan/Zypsila/Ypsila)

Zdravila za zdravljenje Parkinsonove bolezni

Tržimo tri zdravila za simptomatsko zdravljenje Parkinsonove bolezni – pramipeksol, ropinirol in razagilin. V Evropi smo vodilni generični proizvajalec pramipeksola in ropinirola v obliki s podaljšanim sproščanjem, med vodilnimi pa smo tudi z razagilinom.

Opryme (pramipeksol) je naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine. V Romuniji, na Portugalskem, Poljskem in več drugih trgih je z več kot 40-odstotnim tržnim deležem vodilni pramipeksol. V Združenem kraljestvu, na Irskem in nekaterih drugih trgih smo vodilni generični proizvajalec pramipeksola v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem. Tudi v letu 2018 smo ohranili mesto vodilnega generika v Evropi, na katerem smo že nekaj let zapored.

Rolpryna SR* (ropinirol) je vodilno zdravilo z ropinirolom na Poljskem, Madžarskem, v Romuniji in na nekaterih drugih trgih. Uspešno jo prodajamo tudi v zahodni Evropi – v Nemčiji in Združenem kraljestvu smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci ropinirola v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem. Uspehi na posameznih trgih nas postavljajo v vrh generičnih proizvajalcev teh zdravil v Evropi.

Ponudbo Krkinih zdravil za zdravljenje Parkinsonove bolezni dopolnjuje **Rasagea*** (razagilin), ki je na Slovaškem, Madžarskem, Irskem in nekaterih drugih trgih vodilni generični razagilin. Tudi v letu 2018 smo bili med vodilnimi generičnimi proizvajalci razagilina v Evropi.

Zdravila za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni

Krka trži zdravila z vsemi štirimi učinkovinami, ki se uporabljajo za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni. Naša zdravila so **Yasnal*** (donepezil), **Marixino*** (memantin), **Galsya*** (galantamin) in **Nimvastid** (rivastigmin), ki ga kot edini proizvajalec na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope tržimo v obliki orodisperzibilnih tablet. Največ teh zdravil prodamo v zahodni Evropi, kjer dosegamo najhitrejšo absolutno rast prodaje. Na Slovaškem smo z več kot 20-odstotnim tržnim deležem vodilni proizvajalec zdravil za zdravljenje Alzheimerjeve bolezni, v Sloveniji pa smo s skoraj 30-odstotnim tržnim deležem vodilni generik. Naša zdravila so na posameznih trgih vodilna med vsemi konkurenti – Yasnal* na Irskem, Slovaškem in v Sloveniji, Marixino* v Sloveniji in na Portugalskem, Galsya* pa na Slovaškem in v Sloveniji. Krka je tudi eden od vodilnih generičnih proizvajalcev galantamina v obliki s podaljšanim sproščanjem v Evropi.

Druga zdravila za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja

Med Krkinimi zdravili za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja je tudi izdelek iz skupine antiepileptikov. To je **Pragiola*** (pregabalin), ki smo jo v letu 2018 začeli tržiti še v Albaniji, Moldaviji ter Bosni in Hercegovini. V Avstriji, Sloveniji in na Irskem je vodilni generični pregabalin, v Estoniji pa je na prvem mestu med vsemi konkurenti. Krka je bila tudi v letu 2018 med vodilnimi generičnimi proizvajalci pregabalina v Evropi.

Zdravila za zdravljenje bolezni prebavil in presnove

Zaviralci protonske črpalke

Krka je že deseto leto zapored vodilni proizvajalec zaviralcev protonske črpalke na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V letu 2018 smo vodilno mesto utrdili, saj smo svoj tržni delež še povečali. Tržimo pet zdravil iz te skupine. Smo vodilni generični proizvajalec esomeprazola v Evropi, med vodilne pa se uvrščamo tudi s pantoprazolom, lansoprazolom in rabeprazolom. V Srbiji, Sloveniji, na Slovaškem in več drugih trgih smo z več kot 30-odstotnim tržnim deležem vodilni med vsemi proizvajalci zaviralcev protonske črpalke.

Nolpaza* (pantoprazol) je Krkino najpomembnejše zdravilo iz te skupine. V letu 2018 je še povečala svoj tržni delež na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope in postala vodilni generični zaviralec protonske črpalke. Nolpaza* je vodilni pantoprazol na večini trgov tega območja, tudi na največjih, kot sta Ruska federacija in Ukrajina. V Sloveniji, Srbiji, Uzbekistanu in na več drugih trgih pa je vodilna med vsemi zaviralci protonske črpalke. Krka je bila tudi v letu 2018 med vodilnimi generičnimi proizvajalci pantoprazola v Evropi.

Emanera* (esomeprazol) je v letu 2018 na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope povečala tržni delež na več kot 30 % in s tem utrdila vodilno mesto med generiki. Esomeprazol uspešno prodajamo tudi v zahodni Evropi – v Združenem kraljestvu smo med vodilnimi generičnimi proizvajalci, v Nemčiji pa vodilni generični proizvajalec. V letu 2018 smo Emanera* kot edini esomeprazol na trgu začeli tržiti tudi v Mongoliji. Krka kot že več let ostaja vodilni generični proizvajalec esomeprazola v Evropi.

Krkini zaviralci protonske črpalke

pantoprazol (Nolpaza/Appryo)

esomeprazol (Emanera/Emozul/Escadra)

lansoprazol (Lanzul/Lansoptol)

rabeprazol (Gelbra/Zulbex)

omeprazol (Ultop)

Druga zdravila za kislinsko pogojene bolezni

Ulcavis* (bizmutov subcitrat) je naše novejšo zdravilo za kislinsko pogojene bolezni. Uporablja se za zdravljenje gastritisa, v kombinaciji z antibiotiki in zaviralci protonske črpalke pa tudi za odstranitev bakterije *Helicobacter pylori*. Tržiti smo ga začeli leta 2016, v letu 2018 smo ga ponudili na 13 novih trgih – v Sloveniji, Litvi, Srbiji in drugje. V Ukrajini in več drugih državah vzhodne Evrope smo ga ponudili kot izdelek brez recepta. Na Poljskem, Hrvaškem, v Romuniji in na več drugih trgih je Ulcavis* edini izdelek z bizmutom za zdravljenje kislinsko pogojenih bolezni.

Zdravila za zdravljenje debelosti

Naše zdravilo iz te skupine je **Orsoten** (orlistat). Pod imenom Orsoten slim ga tržimo tudi kot izdelek brez recepta, ki vsebuje 60 mg orlistata. Uspešno ga tržimo v Ruski federaciji, kjer je vodilni med vsemi zdravili z orlistatom.

Zdravila za zdravljenje bolečine

Krkino ponudbo analgetikov sestavljajo zdravila iz različnih skupin. Med njimi so nesteroidna protivnetna in protirevmatska zdravila, med katera spadajo tudi koksibi, ter opiodi, med katerimi tržimo tudi nekatere fiksne kombinacije. V ponudbi so še zdravila iz drugih skupin, ki se uporabljajo predvsem za zdravljenje nevropatske bolečine. Analgetike na recept dopolnjujejo naši izdelki brez recepta.

Doreta* (tramadol in paracetamol) je naš najpomembnejši analgetik in je po prodaji med 10 Krkinimi vodilnimi zdravili. V Nemčiji, na Poljskem, v Romuniji in na celotnem območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je Doreta* vodilna med vsemi konkurenti. V primerjavi z letom 2017 se je njen tržni delež na omenjenem območju še povečal – dosegel skoraj 50 %. Tudi v letu 2018 smo bili med vodilnimi generičnimi proizvajalci kombinacije tramadola in paracetamola v Evropi.

Adolax* (oksikodon in nalokson) je namenjen zdravljenju hude bolečine, ki jo je mogoče ustrezno nadzorovati samo z opiodnimi analgetiki, opiodni antagonist nalokson pa je dodan za lajšanje nekaterih neželenih učinkov oksikodona. Je naš najnovejši opiodni analgetik. Tržiti smo ga začeli v letu 2017, leta 2018 pa smo ga ponudili na novih trgih – v Nemčiji, Španiji, na Irskem in kot prvi generik v Bolgariji. V Nemčiji smo se uvrstili med vodilne generične proizvajalce te kombinacije.

Roticox* (etorikoksib) spada v skupino koksibov ter nesteroidnih protivnetnih in protirevmatskih zdravil. Tržiti smo ga začeli leta 2017, v letu 2018 pa smo ga ponudili še v Franciji in kot prvi generični etorikoksib v Moldaviji in na Madžarskem. V Nemčiji je Krka vodilni generični proizvajalec etorikoksiba, na Poljskem pa je Roticox vodilni med vsemi konkurenti. Krka je bila tudi v letu 2018 med vodilnimi generičnimi proizvajalci etorikoksiba v Evropi.

V isto skupino analgetikov spada tudi **Aclexa*** (celekoksib). V letu 2018 je še utrdila mesto vodilnega generičnega celekoksiba na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. Rast prodaje je bila večja od vseh konkurentov in tržni delež se je povečal na več kot 30 %. Na Poljskem, Slovaškem in nekaterih drugih trgih je Aclexa vodilni celekoksib.

V skupino nesteroidnih protivnetnih in protirevmatskih zdravil spadata tudi **Naklofen duo** (diklofenak) in **Nalgesin*** (naproksen), ki ga tržimo tudi kot izdelek brez recepta. V letu 2018 smo naproksen začeli tržiti v Španiji, Belgiji, na Finskem in na nekaterih drugih trgih. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope je vodilni analgetik z naproksenom in ima skoraj 60-odstotni tržni delež, v Sloveniji pa je med vsemi nesteroidnimi antirevmatiki najpogostejše predpisano zdravilo. V letu 2018 smo ponudbi zdravil iz te skupine dodali analgetik **Dekenor** (deksketoprofen). V obliki injekcij smo ga začeli tržiti v Romuniji, Bolgariji in pribaltskih državah. V prihodnosti bomo dodali tudi peroralne oblike zdravila in razširili trženje.

Krkini analgetiki na recept

tramadol (Tadol)

tramadol in paracetamol (Doreta/Tramabian)

oksikodon in nalokson (Adolax/Oxycaloxon/Oxynador)

naproksen (Nalgesin/Analgesin/Naldorex)

diklofenak (Naklofen duo/Naklofen)

deksketoprofen (Dekenor)

etorikoksib (Roticox/Bericox/Etoxib/Etorix)

celekoksib (Aclexa/Dilaxa)

Zdravila za sistemsko zdravljenje okužb

Zdravila za zdravljenje bakterijskih okužb

V naši ponudbi antibiotikov so zdravila iz različnih skupin. Tržimo makrolide, betalaktamske antibiotike, fluorokinolone in druge antibiotike. Na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope se že vrsto let uvrščamo med vodilne proizvajalce makrolidov, na tem območju smo prav tako že več let vodilni proizvajalec fluorokinolonov.

Makrolidni antibiotik **Fromilid** (klaritromicin) je naše najpomembnejše zdravilo iz te terapevtske skupine. Na omenjenem območju je vodilni generični makrolid in četrta najbolj prodajana blagovna znamka makrolidov. Vodilni proizvajalec klaritromicina smo v Ukrajini, na Madžarskem, Hrvaškem in več drugih trgih, v Ruski federaciji, Srbiji in drugje pa smo vodilni generični proizvajalec.

Azibiot (azitromicin), naš drugi makrolidni antibiotik, smo začeli tržiti tudi v Azerbajdžanu. V letu 2017 smo ponudbo dopolnili z Azibiotom v obliki praška za peroralno suspenzijo, ki smo jo v letu 2018 začeli tržiti še na Poljskem, v Severni Makedoniji in Moldaviji. Azibiot je vodilni generični azitromicin v Sloveniji, Latviji in Estoniji.

Iz skupine betalaktamskih antibiotikov tržimo **Furocef*** (cefuroksim) in **Betaklav*** (amoksicilin in klavulanska kislina), ki smo ga ponudbi dodali leta 2017. V letu 2018 smo Furocef ponudili na Hrvaškem, v Moldaviji in na Kosovu, Betaklav* pa v Španiji, Italiji, Ruski federaciji in drugje, skupaj na 12 novih trgih.

Poleg makrolidov in betalaktamskih antibiotikov tržimo štiri fluorokinolone. **Levalox*** (levofloksacin), ki je na Slovaškem in v Litvi vodilni levofloksacin, smo začeli tržiti v Azerbajdžanu in na Kosovu. Tudi **Moloxin*** (moksifloksacin) smo začeli tržiti v Azerbajdžanu, poleg tega pa še v Ukrajini. Na Poljskem, Slovaškem in v Sloveniji je vodilni moksifloksacin, na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope pa vodilni generični moksifloksacin. Med Krkinimi fluorokinoloni sta tudi **Ciprinol** (ciprofloksacin) in **Nolicin** (norfloksacin), vodilni norfloksacin na omenjenem območju.

Zdravila za zdravljenje okužb s HIV in drugih virusnih okužb

Krka je leta 2017 vstopila na področje zdravil za zdravljenje okužb s HIV, ki je eno od največjih terapevtskih področij po prodaji v svetu. Leta 2018 smo vstopili na nove trge, ponudbi pa smo dodali nova zdravila.

Emtenovo* (emtricitabin in dizoproksiltenofovirat) smo začeli tržiti v letu 2017, leta 2018 pa smo to kombinacijo ponudili tudi na Češkem, v Litvi ter kot prvi generik v Belgiji in Severni Makedoniji. V Evropi smo eden od vodilnih generičnih proizvajalcev te kombinacije.

Ponudbi smo dodali trojno kombinacijo **Efavemten*** (emtricitabin, dizoproksiltenofovirat in efavirenz), ki omogoča zdravljenje okužb s HIV z eno tableto na dan. Tržiti smo ga začeli v Nemčiji, Franciji, Avstriji in Skandinaviji ter kot prvi generik v Severni Makedoniji in Belgiji. V zahodni Evropi smo bili eden od vodilnih generičnih proizvajalcev te kombinacije.

V letu 2018 smo ponudbi dodali tudi **Darunavir Krka** (darunavir), ki se za zdravljenje okužb s HIV uporablja v kombinaciji z drugimi zdravili. Tržiti smo ga začeli v Latviji, kot prvi generik pa v Sloveniji, Severni Makedoniji in na Slovaškem.

Krkino novo zdravilo je tudi **Entecavir TAD** (entekavir), ki se uporablja za zdravljenje kronične okužbe z virusom hepatitisa B. Tržiti smo ga začeli v Nemčiji.

Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov

Zyllt* (klopidogrel) je naše najpomembnejše zdravilo iz te skupine. Največ ga prodamo v Ruski federaciji, kjer je vodilni generični klopidogrel, vodilni pa je tudi v Srbiji, Gruziji, Sloveniji in na nekaterih drugih trgih. Na Madžarskem in v Uzbekistanu je vodilni klopidogrel. Tako kot v letu 2017 smo bili tudi v letu 2018 med vodilnimi generičnimi proizvajalci klopidogrela v Evropi.

Zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni

Krka je bila tudi v letu 2018 vodilni generični proizvajalec sulfonilsečnin na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V to skupino spada naš najpomembnejši peroralni antidiabetik **Gliclada*** (gliklazid). Na tem območju je edini gliklazid v obliki s prirejenim sproščanjem v treh jakostih, kar bolnikom omogoča prilagajanje odmerka. Na Poljskem, Madžarskem, Hrvaškem in več drugih trgih je Gliclada* vodilna generična sulfonilsečnina, na Češkem pa je s 24-odstotnim tržnim deležem vodilna sulfonilsečnina. V letu 2018 smo jo začeli tržiti v Srbiji in Ukrajini. Krka spada med vodilne generične proizvajalce gliklazida v obliki s prirejenim sproščanjem v Evropi.

V letu 2018 smo zdravilom iz te skupine dodali sodobno zdravilo, ki spada med zaviralce dipeptidil peptidaze 4. **Glypvilo** (vildagliptin) smo začeli tržiti v Estoniji in kot prvi generik v Latviji, v prihodnosti bomo trženje širili na nove trge.

Med naše antidiabetike spada tudi **Enygolid*** (repaglinid), s katerim se uvrščamo med vodilne generične proizvajalce repaglinida v Nemčiji.

Zdravila za zdravljenje bolezni sečil

Med našimi najpomembnejšimi zdravili za zdravljenje bolezni sečil so zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije. **Vizarsin*** (sildenafil) tržimo v obliki tablet, na več trgih pa kot edini proizvajalec tudi v obliki orodisperzibilnih tablet. V letu 2017 smo ponudbi dodali **Tadilecto*** (tadalafil), ki smo ga v letu 2018 začeli tržiti še v Španiji, Avstriji in Bolgariji, kot prvi generik pa na Češkem, v Romuniji in pribaltskih državah. V letu 2018 smo svojo ponudbo obogatili še z novim zdravilom **Viavardis*** (vardenafil), ki je naše tretje zdravilo za zdravljenje erektilne disfunkcije. Kot prvi generik smo ga začeli tržiti v Nemčiji, Belgiji, na Portugalskem, v Skandinaviji in na več drugih trgih. V zahodni Evropi smo bili vodilni generični proizvajalec vardenafila, med vodilne generike pa smo se uvrstili tudi s tadalafilom.

V skupino zdravil za zdravljenje bolezni sečil spadajo tudi **Finpros** (finasterid), **Tanyz/Tanyz ERAS** (tamsulozin) in **Dutrys*** (dutasterid), ki se uporabljajo za zdravljenje benigne hiperplazije prostate. Dutrys* smo začeli tržiti v letu 2017, v letu 2018 pa smo ga ponudili tudi v Severni Makedoniji in Litvi. Uspešno ga prodajamo v Nemčiji, kjer smo vodilni generični proizvajalec dutasterida, vodilni generik smo tudi v Sloveniji.

Za zdravljenje inkontinence tržimo zdravili **Asolfena** (solifenacin) in **Dulovesic*** (duloksetin), ki je vodilno zdravilo z duloksetinom za to indikacijo na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope.

Onkološka zdravila

Med našimi onkološkimi zdravili je najpomembnejši **Meaxin*** (imatinib). V letu 2018 smo ga začeli tržiti v obliki disperzibilnih tablet, ki bolnikom z oteženim požiranjem olajšajo jemanje zdravila in tako izboljšajo njihovo sodelovanje v zdravljenju. Kot edini ponudnik smo disperzibilne tablete imatiniba začeli tržiti v Nemčiji, Belgiji in Avstriji. Meaxin* je vodilni imatinib na Hrvaškem, v Ukrajini, Latviji ter Bosni in Hercegovini, v Nemčiji, Avstriji, Romuniji in na nekaterih drugih trgih pa se uvršča med vodilne generične imatinibe.

Ponudbo onkoloških zdravil dopolnjujemo tudi z zdravili z drugimi učinkovinami. **Ecansya*** (kapecitabin) je vodilni kapecitabin v Romuniji, Kazahstanu, Litvi in na nekaterih drugih trgih. Tržiti smo jo začeli v Moldaviji in Črni gori.

Deksametazon Krka se v obliki tablet v večjih jakostih uporablja predvsem v onkologiji in hematologiji, pa tudi na drugih področjih. Na številnih trgih smo edini proizvajalec deksametazona v obliki tablet po 4 mg, 8 mg in 20 mg. V letu 2018 smo te jakosti začeli tržiti v Avstriji in štirih skandinavskih državah. Ponudbi smo dodali novo jakost, tablete po 40 mg, ki smo jih kot edini proizvajalec ponudili v Nemčiji, Avstriji, na Poljskem in v Ukrajini.

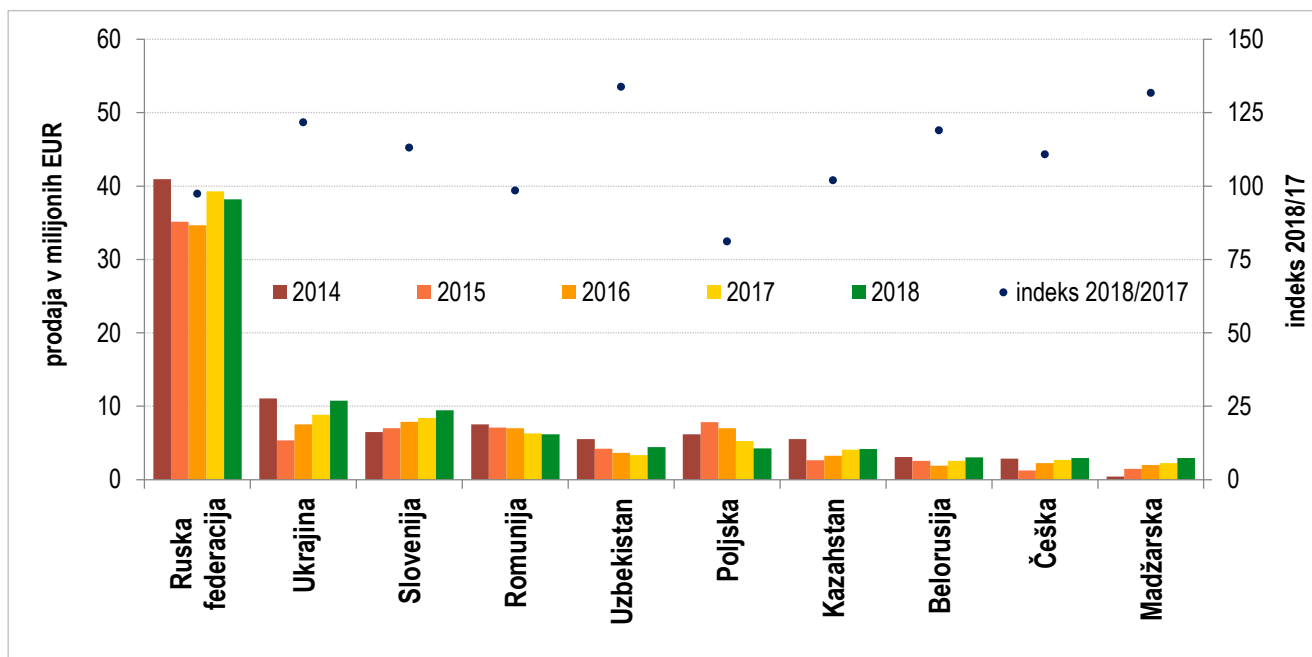
Izdelki brez recepta

Skupina Krka je v letu 2018 prodala za 123,2 milijona EUR izdelkov brez recepta, kar je 4 % več kot v letu 2017. Med 10 največjimi trgi se je prodaja relativno najbolj povečala v Uzbekistanu, na Madžarskem in v Ukrajini, med ostalimi trgi pa na Portugalskem, v Črni gori in Mongoliji.

V večini držav srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope izdelke brez recepta tržimo prek lastne trženjsko-prodajne mreže.

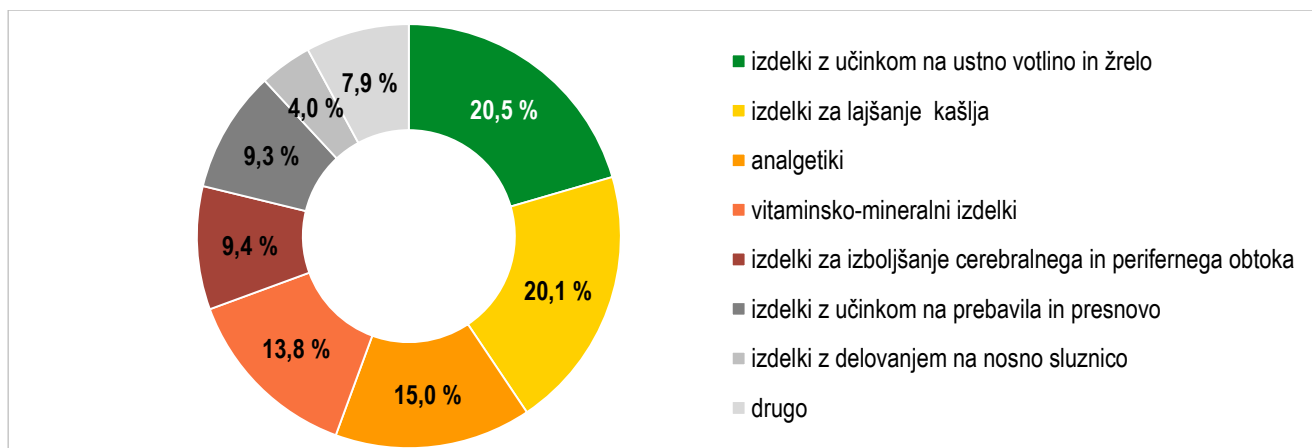
Po prodaji vodilne blagovne znamke Krkinih izdelkov brez recepta so Septolete, Herbion*, Nalgesin* in Bilobil*.

Prodaja izdelkov brez recepta na 10 največjih trgih

Prihodki iz prodaje za 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v letnem poročilu za 2017.

Prodaja izdelkov brez recepta po terapevtskih skupinah v letu 2018

Septolete so bile v letu 2018 po prodaji Krkina vodilna blagovna znamka izdelkov brez recepta. Že skoraj 90 % prodaje te blagovne znamke predstavljajo **Septolete total*** (benzidamin in cetilpiridinijev klorid), na katere usmerjamo promocijo. Na voljo so v obliki pastil in pršila. V Sloveniji, Litvi in Estoniji so bile Septolete total* najbolj prodajani izdelek brez recepta v kategoriji izdelkov z učinkom na žrelo. V letu 2018 smo jih ponudili še na 35. trgu, v Albaniji. Pastile z okusom po limoni in bezgu smo začeli tržiti na 17 novih trgih, prišlo pa v Azerbajdžanu. Blagovno znamko Septolete total* smo obogatili s pastilami z novim okusom po limoni in medu, in sicer v Ruski federaciji, Ukrajini, Italiji, na Finskem in Portugalskem.

Herbion* je bila Krkina druga najpomembnejša blagovna znamka izdelkov brez recepta, s katero smo prisotni na 33 trgih. Združuje izdelke rastlinskega izvora, namenjene različnim vrstam kašlja. **Herbion jegličev sirup** in **Herbion* bršljanov sirup** olajšata izkašljevanje, **Herbion trpotčev sirup** pomirja suh, dražeč kašelj, sirup **Herbion* islandski lišaj** pa poleg tega pomirja vneto grlo in lajša hripavost. Sirup **Herbion* islandski lišaj** smo začeli tržiti tudi v Azerbajdžanu, **Herbion* bršljanov sirup** pa v Albaniji. V Ruski federaciji, Kazahstanu, Estoniji in na več drugih trgih so sirupi **Herbion** po prodaji vodilni med vsemi naravnimi sirupi, v Ukrajini in Belorusiji pa vodilni med vsemi naravnimi izdelki proti kašlju.

Analgetik **Nalgesin*** (naproksen) je Krkina tretja najpomembnejša blagovna znamka izdelkov brez recepta, ki je na voljo tudi kot zdravilo na recept. Že več let je vodilni naproksen na območju Slovenije, srednje, vzhodne in jugovzhodne Evrope. V letu 2018 smo ga začeli tržiti tudi v Črni gori.

Bilobil* vsebuje izvleček ginka in je namenjen izboljšanju koncentracije in spomina. Tržimo ga že več kot 25 let, danes pa je na voljo že na 30 trgih v Evropi in na Bližnjem vzhodu. V Romuniji, Ukrajini, na Madžarskem in nekaterih drugih trgih ter na območju celotne jugovzhodne Evrope je vodilni izdelek z ginkom. V letu 2018 smo **Bilobil*** s 120 mg ginka kot prvi proizvajalec začeli tržiti tudi na Portugalskem in v Uzbekistanu.

Flebaven* je ena od Krkinih novejših blagovnih znamk izdelkov brez recepta, ki je na voljo tudi kot zdravilo na recept. Uporablja se za zdravljenje simptomov kronične venske bolezni in akutnega hemoroidalnega sindroma. **Flebaven**, ki vsebuje kombinacijo diosmina in hesperidina, smo začeli tržiti leta 2016, v letu 2018 pa smo ga ponudili tudi v Uzbekistanu in Armeniji. Leta 2018 smo blagovni znamki dodali **Flebaven*** v obliki tablet, ki vsebujejo 500 mg ali 1000 mg diosmina. Tržiti smo jih začeli v Sloveniji, na Slovaškem, Portugalskem, v Bolgariji in nekaterih drugih državah jugovzhodne Evrope. V Sloveniji ima **Flebaven** med diosminskimi izdelki več kot 25-odstotni tržni delež.

Pikovit* in **Duovit** sta blagovni znamki vitaminsko-mineralnih izdelkov. Izdelki **Duovit** so namenjeni odraslim, **Pikovit*** pa otrokom. **Pikovit*** je vodilni vitaminsko-mineralni izdelek za otroke v Uzbekistanu, Azerbajdžanu in Kirgizistanu.

Med Krkine vodilne izdelke brez recepta spada tudi nosni dekongestiv **Septanazal*** (ksilometazolin in deksipantenol), ki je na voljo v obliki pršila za odrasle in pršila za otroke. V letu 2018 smo ga začeli tržiti v Belorusiji.

Prehransko dopolnilo **Magnezij Krka 300*** v obliki zrnca za pripravo napitka smo prvič ponudili leta 2017 v Sloveniji, kjer je v letu 2018 postal vodilni izdelek z magnezijem. V tem letu smo ga začeli tržiti tudi v Ruski federaciji in Severni Makedoniji.

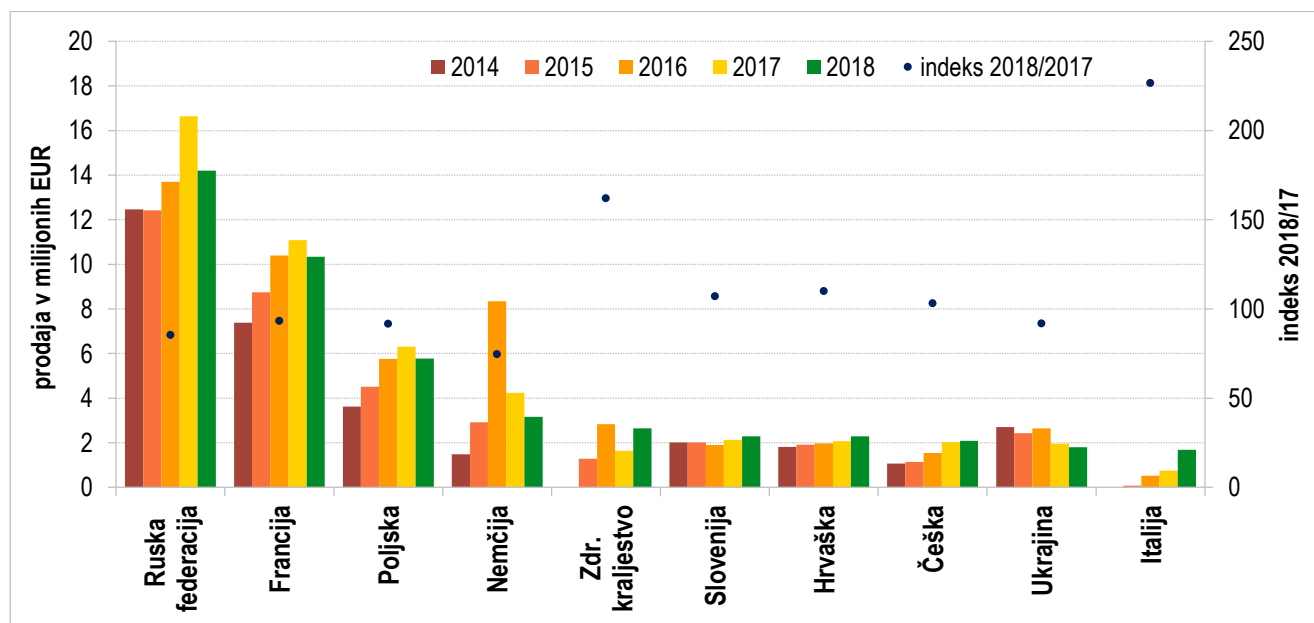
Veterinarski izdelki

Skupina Krka je v letu 2018 prodala za 63,2 milijona EUR veterinarskih izdelkov, kar je na ravni leta 2017. Med 10 vodilnimi trgi se je prodaja relativno najbolj povečala v Italiji, Združenem kraljestvu in na Hrvaškem, med ostalimi pa v Španiji, Uzbekistanu in Kazahstanu.

V Sloveniji, srednji, vzhodni in jugovzhodni Evropi veterinarske izdelke tržimo prek lastne trženjsko-prodajne mreže, ki jo vse bolj širimo tudi v zahodni Evropi, kjer deluje v Nemčiji, Združenem kraljestvu, Belgiji, Franciji, Italiji, na Portugalskem in Nizozemskem. Na drugih zahodnoevropskih in čezmorskih trgih veterinarske izdelke tržimo prek partnerjev.

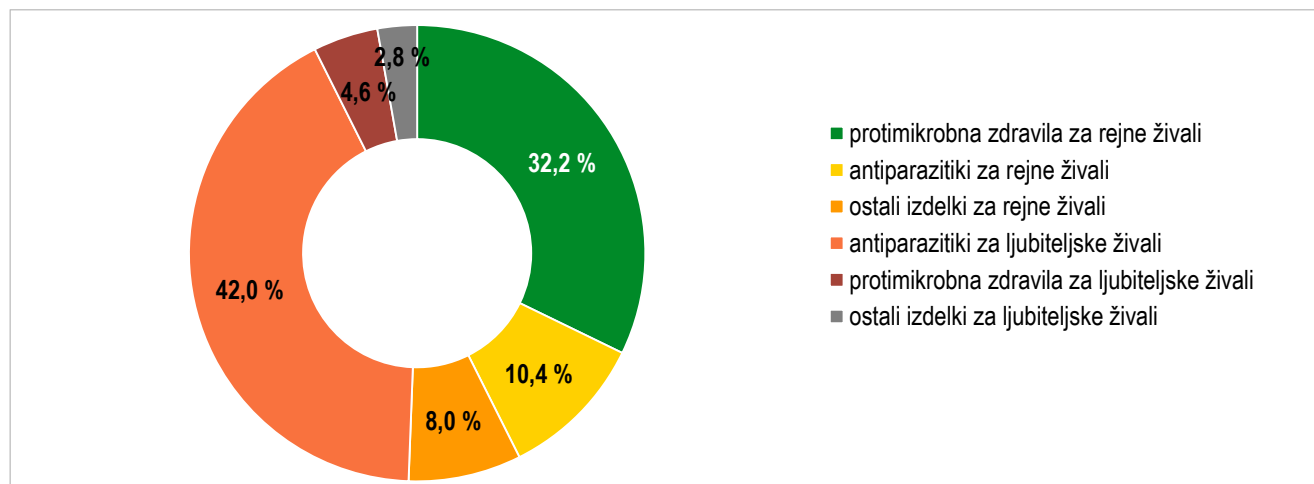
Kombinacija milbemicin oksima in prazikvantela (Milprazon*) je bila v letu 2018 po prodaji na vodilnem mestu med Krkinimi veterinarskimi izdelki. Sledili so izdelki s fipronilom (Fypryst*, Fypryst* Combo), enrofloksacinom (Enroxil*) in florfenikolom (Floron) ter izdelki s pirantelijevim embonatom in prazikvantelom (Dehinel*, Dehinel* Plus).

Prodaja veterinarskih izdelkov na 10 največjih trgih

Prihodki iz prodaje za leto 2018 so prikazani v skladu z MSRP 15. Zaradi primerjave je ustrezno prilagojen tudi prikaz prihodkov iz prodaje za leto 2017. Prikazane vrednosti se zato razlikujejo od objavljenih v Letnem poročilu 2017.

Prodaja veterinarskih izdelkov po terapevtskih skupinah v letu 2018

Krkinimi veterinarskimi izdelki so namenjeni rejnim in ljubiteljskim živalim. Prodajni delež izdelkov za ljubiteljske živali se povečuje in je v letu 2018 dosegel skoraj 50 %.

Krkin najpomembnejši veterinarski izdelek za ljubiteljske živali je **Milprazon*** (milbemicin oksim in prazikvantel), ki je tudi naš vodilni veterinarski izdelek. Uporablja se za odpravljanje notranjih zajedavcev pri psih in mačkah. Največ ga prodamo v Združenem kraljestvu, Nemčiji in Ruski federaciji. V letu 2018 smo ga začeli tržiti tudi v Italiji, Franciji in na Finskem, kot prvi generik pa v Bosni in Hercegovini. Na Hrvaškem, v Srbiji in v več drugih državah ostaja edini izdelek s to kombinacijo učinkovin.

Tudi v letu 2018 se je nadaljevala rast prodaje raztopine za kožni nanos (spot-on). Med tovrstnimi Krkinimi veterinarskimi izdelki je vodilna blagovna znamka **Fypyrst*** (fipronil), v katero spada tudi fiksna kombinacija **Fypyrst* Combo** (fipronil in S-metopren), ki je na voljo tudi v obliki dermalnega pršila. Fypyrst* Combo smo začeli tržiti na devetih trgih, in sicer v Nemčiji, Franciji, Italiji, na Poljskem in drugje. Na številnih trgih smo bili prvi proizvajalec, ki je ponudil to kombinacijo učinkovin.

Ataxxa (permetrin in imidakloprid) je prav tako antiparazitik v obliki raztopine za kožni nanos, namenjen zdravljenju ljubiteljskih živali. Združuje dve učinkovini za odpravljanje zunanjih zajedavcev pri psih, na voljo pa je v štirih jakostih. V letu 2018 smo jo začeli tržiti tudi v zahodni Evropi – v Nemčiji, Franciji, Italiji in drugje. Krkina inovativna farmacevtska oblika je zaščitena z evropskim patentom. V večini držav smo edini konkurent obstoječemu izdelku na trgu.

Med Krkine vodilne izdelke za zdravljenje ljubiteljskih živali spada še antiparazitik **Dehinel Plus*** (febantel, pirantelijev embonat in prazikvantel), ki je namenjen psom. Večjim psom je namenjen **Dehinel Plus* XL**, tržimo pa tudi tablete z okusom **Dehinel Plus* Flavour** za pse in tablete **Dehinel*** (pirantelijev embonat in prazikvantel) za mačke. V letu 2018 smo trženje izdelkov blagovne znamke Dehinel širili na nove trge.

Med našimi izdelki za zdravljenje ljubiteljskih živali je tudi **Otoxolan** (marbofloksacin, klotrimazol in deksametazonacetat) v obliki kapljic za uho, ki je namenjen zdravljenju bakterijskega ali glivičnega vnetja zunanjega sluhovoda pri psih. Prvič smo ga ponudili leta 2017, v letu 2018 smo ga kot prvi generik začeli tržiti tudi v Ukrajini, Srbiji ter Bosni in Hercegovini.

Najpomembnejša med Krkinimi izdelki za rejne živali so protimikrobna zdravila in antiparazitiki. Med najbolj prodajanimi protimikrobnimi zdravili sta **Enroxil*** (enrofloksacin) in **Floron*** (florfenikol). Floron* tržimo v petih farmacevtskih oblikah – v obliki raztopine za injiciranje, injekcijske raztopine za enkratno dajanje, peroralne raztopine ter praška in predmešanice za pripravo zdravilne krmne mešanice. V letu 2018 smo Floron* v obliki raztopine za injiciranje za enkratno dajanje ponudili na Hrvaškem in v Španiji.

Krkino ponudbo protimikrobnih izdelkov za rejne živali dopolnjujeta antibiotika **Amatib** (amoksicilin) in **Doxatib** (doksiciklin) ter kombinirani kemoterapevtik širokega protimikrobnega spektra **Trisulfon** (trimetoprim in sulfamonometoksin). Med Krkinimi vodilnimi izdelki za rejne živali sta tudi antiparazitika **Flimabend*** (flubendazol) in **Toltarox*** (toltrazuril). V letu 2018 smo ponudbi dodali antiparazitik **Santiola** (klosantel) v obliki injekcij, ki je namenjen zdravljenju goveda in ovac. Tržiti smo ga začeli na Irskem, Hrvaškem, v Skandinaviji in drugje, skupaj na devetih trgih.

V naši ponudbi veterinarskih izdelkov je tudi razkužilo **Ecocid* S**, ki se uvršča med 10 Krkinih vodilnih veterinarskih izdelkov.

Zdraviliško-turistične storitve

Prihodki od prodaje zdraviliško-turističnih storitev so v letu 2018 znašali 37,6 milijona EUR, s čimer smo dosegli 5-odstotno rast glede na leto prej.

Terme Krka so leta 2018 v Šmarjeških Toplicah, Dolenjskih Toplicah, Strunjanu, na Otočcu in v Novem mestu ustvarile 372.763 nočitev.

Med tujimi gosti, katerih nočitve predstavljajo tretjino vseh nočitev v hotelih Term Krka, beležimo povečanje števila gostov z nekaterih ključnih trgov (Srbija in druge države nekdanje Jugoslavije) in izbranih trgov (npr. Francija, Izrael, Švica, Nizozemska).

Največja, skoraj 82-odstotna zasedenost je bila v Talasu Strunjan, sledile so Terme Dolenjske Toplice z 80-odstotno, Terme Šmarješke Toplice z 71-odstotno in Hoteli Otočec s 43-odstotno zasedenostjo. V Termah Krka je bila povprečna zasedenost namestitvenih zmogljivosti več kot 70-odstotna, podobno kot leto prej.

Izdelki, ki se na posameznih trgih pojavljajo pod različnimi blagovnimi znamkami

Učinkovina	Blagovne znamke
Zdravila na recept	
amlodipin	Tenox, Hipres, Alnet
amoksicilin in klavulanska kislina	Betaklav, Hiconcil combi
aripiprazol	Aryzalera, Aripipan, Arisppa, Zylaxera
atorvastatin in amlodipin	Atordapin, Atorcombo
bisoprolol	Niperten, Sobycor, Sobyc, Zonsiloc
bisoprolol in amlodipin	Sobycombi, Niperten Combi, Bisodipin
bizmutov subcitrat	Ulcavis, Ulcamed
cefuroksim	Furocef, Ricefan
celekoksib	Aclexa, Dilaxa
donepezil	Yasnal, Yasnor
duloksetin	Dulsevia, Duloxalta, Dulovesic, Loxentia
dutasterid	Dutrys, Dutascar, Dortilla
eksemestan	Escepran, Etadron
enalapril in hidroklorotiazid	Enap-H, Enap-HL, Enap-HL 20
enalapril in lerkandipin	Elnap, Elyrno, EnaCanpin
escitalopram	Elicea, Ecytara, Escitalex, Anxila
esomeprazol	Emanera, Emozul, Escadra
etorikoksib	Roticox, Bericox, Etoxib, Etorix
ezetimib	Ezoleta, Ezetad
galantamin	Galsya SR, Galnora
gliklazid	Gliclada, Glyclada
imatinib	Meaxin, Neopax, Meapax, Itivas, Yntam
ivabradin	Bravadin, Bixebra, Brivecor, Ivabalan
kandesartan	Karbis, Candecor, Canocord
kandesartan in hidroklorotiazid	Karbicombi, Cancombino, Canocombi
kapecitabin	Ecansya, Cansata
klopidogrel	Zyllt, Kardogrel
kvetiapin	Kventiax, Quentiax
letrozol	Lortanda, Likarda
levofloksacin	Levalox, Levnibiot, Leviaben, Levaxela
losartan	Lorista, Lavestra
losartan in amlodipin	Tenloris, Alortia, Lortenza, Losamlo
losartan in hidroklorotiazid	Lorista H, Lavestra H, Lorista HL, Lavestra HL, Lorista HD, Lavestra HD
memantin	Marixino, Memando, Maruxa, Memaxa, Mentixa, Maryzola
metoprolol	Bloxazoc, Metazero
moksifloksacin	Moloxin, Moflaxa, Moxibiot, Moflaxya
naproksen	Nalgesin, Analgesin, Naldorex
oksikodon in nalokson	Adolax, Oxycaloxon, Oxynador
olanzapin	Zalasta, Zolrix
olmesartan	Olimestra, Olmecor
olmesartan in amlodipin	Olssa, Olmeamlo, Olmira
pantoprazol	Nolpaza, Appryo
perindopril	Prenessa, Perineva
perindopril in amlodipin	Amlessa, Dalnessa, Tonarssa, Dalneva
perindopril in indapamid	Co-Prenessa, Co-Perineva, Prenewel
perindopril, amlodipin in indapamid	Co-Amlessa, Co-Dalnessa, Co-Dalneva, Amlewell, Dalnecombi, Tonanda
pregabalin	Pragiola, Pregabador, Pregabio
rabeprazol	Gelbra, Zalbex
ramipril	Ampril, Amprilan
ramipril in amlodipin	Rameam, Ramidipin
razagilin	Rasagea, Ralago, Raglysa
repaglinid	Enyglid, Repodiab
risperidon	Torendo, Rorendo
ropinirol	Rolpryna SR, Ralnea SR

rosuvastatin	Roswera, Rosuvador, Roxera, Sorvasta
rosuvastatin in amlodipin	Rosudapin, Rosmela
sildenafil	Vizarsin, Sildegra
tadalafil	Tadilecto, Tadagis
telmisartan	Tolura, Telmista
telmisartan in hidroklorotiazid	Tolucombi, Telmista H
telmisartan in amlodipin	Telassmo, Tamloset, Teldipin
tramadol in paracetamol	Doreta, Tramabian
valsartan in amlodipin	Vamloset, Valodip
valsartan in hidroklorotiazid	Valsacombi, Co-Valsacor, Valsacor H, Valsacor HD, Valsaden, Janartan
valsartan in rosuvastatin	Valarox, Ravalsyo
vardeafil	Viavardis, Vardegin
venlafaksin	Alventa, Olwexya
ziprazidon	Zypsilan, Zypsila, Ypsila

Izdelki brez recepta

benzidamin in cetilpiridinijev klorid	Septotele total, Septabene, Septotele extra, Septotele omni, Septotele ultra, Septotele duo, Septafar
diosmin, diosmin in hesperidin	Flebaven, Fladios, Flebazol, Flabien
izvleček bršljana	Herbion bršljanov sirup, Herbihelix
izvleček islandskega lišaja	Herbion islandski lišaj, Herbisland
izvleček ginka	Bilobil, Gingonin
ksilometazolin in dekspantenol	Septanazal, Septanasal
magnezij	Magnezij Krka 300, Magnesol B ₂
naproksen	Nalgesin S, Analgesin, Nalgedol, Ilgesin, Nalgesin Dolo, Nalgesin Mini, Nalgesin Relief
vitamini za otroke	Pikovit, Divakid

Veterinarski izdelki

enrofloxacin	Enroxil, Enrox, Enroxal
febantel, pirantelijev embonat in prazikvantel	Dehinel Plus, Anthelmin Plus
fipronil	Fypryst, Amflee, Fyperix
fipronil in S-metopren	Fypryst Combo, Amflee Combo, Fyperix Combo
florfenikol	Floron, Fenflor
flubendazol	Flimabend, Flimabo
marbofloxacin	Marfloxin, Quiflox, Quiflor
milbemicin oksim in prazikvantel	Milprazon, Milquantel
pirantelijev embonat in prazikvantel	Dehinel, Anthelmin
toltrazuril	Toltarox, Tolzesya, Bovicox
biocid	Ecocid, Oxacid

Razvoj in raziskave

Razvojno-raziskovalna dejavnost je del Krkinega vertikalno integriranega poslovnega modela, ki omogoča oblikovanje in ohranjanje konkurenčnosti Krkine ponudbe. Vertikalna integracija in povezovanje razvojnih in proizvodnih procesov sta ključni prednosti Krkine razvojne strategije, ki zagotavlja, da bomo dosegali cilje in z izdelki z dodano vrednostjo na trge vstopali kot prvi generik. S celovito in strokovno obravnavo izdelkov v vseh fazah življenjskega cikla zagotavljamo nemoteno oskrbo trgov z novimi in konkurenčnimi izdelki.

Spremljanje trendov in znanstvenih dosežkov na strokovnih področjih (tehnoloških, analiznih, terapevtskih idr.) nam omogoča hitro odzivanje na razvojne izzive, tržne zahteve, možnosti in priložnosti. Za pravočasen razvoj in uvedbo sodobnih zdravil so potrebna pravilno postavljena patentna izhodišča, vpeta v razvojne pristope pri raziskavah in razvoju novih zdravil. Model vertikalne integracije je podlaga za obvladovanje patentnih, razvojnih, zakonodajnih, proizvodnih in tržnih zahtev. Obvladovanje celotnega procesa nam omogoča raziskave, razvoj, vrednotenje, registriranje in proizvodnje vhodnih materialov, lastnih učinkovin in končnih izdelkov. Lasten razvoj in učinkovito povezovanje razvojnih in proizvodnih faz pa nam zagotavlja pravočasno uvajanje kakovostnih, učinkovitih, varnih in konkurenčnih izdelkov na trg.

Z razvojno strategijo in projektnim pristopom obvladujemo izdelke v vseh fazah njihovega življenjskega cikla. Razvojno-raziskovalni rezultati ter poznavanje zakonodajnega okolja nam omogočajo pripravo in obvladovanje zahtevne registracijske dokumentacije ter pravočasno registracijo izdelkov. Vedno večje regulatorne zahteve narekujejo uvajanje novih, dodatnih in izpopolnjenih razvojnih metod in izvajanje novih študij, ki jih neprestano nadgrajujemo in uspešno uporabljamo v razvojnem delu. Vpeljujemo nove izdelke in ohranjamo njihovo konkurenčnost na več kot 70 svetovnih trgih.

Pri vstopanju na nova in tehnološko zahtevnejša področja, kot so podobna biološka zdravila, se povezujemo z drugimi podjetji in institucijami. Na področju bioloških zdravil deluje posebna skupina strokovnjakov za rekombinantne tehnologije in izdelke ter aktivno spremlja izdelke in tehnologije, ki so pri potencialnih partnerjih v različnih razvojnih fazah. Vrednotimo možnosti in sklepamo poslovna sodelovanja v različnih terapevtskih segmentih, predvsem za zdravila za zdravljenje sladkorne bolezni in avtoimunskih bolezni. Za določene izdelke izvajamo skrbne strokovne in poslovne preglede, ki so osnova za sklenitev poslovnega sodelovanja.

Lastno znanje in ustrezno prilagajanje razvojnih dejavnosti, povezovanje razvojnih in proizvodnih aktivnosti ter poznavanje regulatornih in tržnih zakonitosti nam omogočajo tudi vstopanje na nov strateški trg, na Kitajsko. Vzpostavitev ustreznih razvojnih in proizvodnih procesov in povezav nam omogoča celostno obvladovanje izdelkov v vseh fazah razvoja, proizvodnje, vrednotenja, registracije in uvajanja na nove trge.

Vlaganja in dosežki

Vlaganje v razvoj in raziskave je ključno za inovativne pristope in s tem za uvajanje novih izdelkov in ohranjanje njihove konkurenčnosti na vseh trgih. Zaradi hitrega napredka znanstvenih in tehnoloških dognanj in čedalje večje zahtevnosti trgov je neprekinjeno vlaganje v opremo in znanje pogoj za pravočasen vstop sodobnih novih izdelkov na trg ter ohranjanje najvišje kakovosti naše ponudbe.

Razvojno-raziskovalni procesi vključujejo obsežne in zahtevne tehnološke, analize, predklinične, klinične in bioekvivalenčne raziskave in postopke, ki nam omogočajo pripravo izdelkov v inovativnih farmacevtskih oblikah za nova terapevtska področja. Pri tem uporabljamo najsodobnejšo opremo, ki omogoča izvedbo tehnično in tehnološko najzahtevnejših projektov.

V zaključni fazi je opremljanje Razvojno-kontrolnega centra 4, s katerim pridobivamo nove zmogljivosti za razvoj izdelkov. Novi prostori bodo opremljeni z vrhunsko tehnološko opremo, ki bo omogočala poglobljeno raziskovalno delo v začetnih fazah razvoja. Dodatna oprema na pilotni ravni pa nam bo omogočala boljšo in hitrejšo pripravo izdelkov za prenos v industrijsko merilo. Pridobivamo tudi zmogljivosti, ki bodo namenjene predvsem zagotavljanju neodvisnosti in zmanjševanju stroškov za referenčne materiale za analize ter analizi podpori raziskav novih izdelkov.

V obratu v Jastrebarskem na Hrvaškem poleg proizvodnje potekajo tudi raziskovalno-razvojne dejavnosti za onkološka zdravila. Tako bomo lahko tudi v prihodnje povečevali ponudbo svojih zdravil v tej terapevtski skupini.

Razvoj novih izdelkov temelji na lastnih razvojno-raziskovalnih rešitvah, s katerimi se uspešno izogibamo patentnim oviram ter razvijamo izdelke z dodano vrednostjo za bolnike v kompleksnih farmacevtskih oblikah (npr. oblike s prirejenim sproščanjem, disperzibilne tablete). Pri novih izdelkih s kombinacijami zdravilnih učinkovin smo vpeljali zahtevne tehnološke postopke stiskanja dvoslojnih tablet, ki v eni farmacevtski obliki združujejo tri zdravilne učinkovine. Na trg smo kot prvi generik dali nov izdelek v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, ki temelji na tehnologiji osmotske črpalke in zagotavlja enakomerno podaljšano sproščanje zdravilne učinkovine iz farmacevtske oblike. To omogoča odmerjanje samo enkrat na dan, manj je tudi neželenih učinkov.

Uvajamo številne nove tehnologije in nove analize tehnike, ki nam bodo omogočile doseganje postavljenih ciljev, zlasti razvoj inovativnih izdelkov z dodano vrednostjo in vstop na trge kot prvi generik. Tako smo v raziskovalno-razvojno fazo vpeljali tehnologijo oblaganja tabletnih jeder z učinkovino in ekstruzijo talin za povečevanje topnosti slabo topnih učinkovin, v analizo vrednotenje pa avtomatizirano pripravo vzorcev za analize in ostale inovativne tehnike (npr. sklopljeno dvodimenzionalno tekočinsko kromatografijo in masno spektroskopijo).

Sodelujemo tudi z zunanjimi razvojno-raziskovalnimi inštitucijami ter tako vzajemno dopolnjujemo in nadgrajujemo znanje in razvojne rezultate. Z inovativnimi razvojno-raziskovalnimi procesi dosegamo svoje inovacije, ki jih ščitimo s patentnimi prijavi.

Dosežki Krkinih raziskovalcev so bili opaženi tudi širše. V preteklem letu smo prejeli najvišja priznanja za inovativne dosežke na področju sinteze učinkovin in na področju razvijanja končnih farmacevtskih oblik. Prejeli smo priznanja na najvišji državni ravni, dve zlati priznanji Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) in pet priznanj Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine (GZDBK). GZDBK je Krki oziroma Krkinim raziskovalcem podelila priznanja za inovativne rešitve v razvoju več izdelkov, od katerih so bili z zlatim priznanjem nagrajeni najodmevnejši dosežki pri razvoju hitrorazgradljive tablete z imatinibom za zdravljenje rakavih obolenj, pri razvoju trdne farmacevtske oblike s podaljšanim sproščanjem kombinacije opioidnega agonista in antagonist za zdravljenje bolečine, pri razvoju filmsko obloženih tablet z etorikoksibom in postopku priprave njegove kristalne oblike I ter pri razvoju trdne farmacevtske oblike s solubilizirano obliko tadalafila in optimizaciji njegove sinteze. Na področju razvoja sinteze učinkovin smo prejeli srebrno priznanje za izboljšavo procesa izdelave kalcijevega rosuvastatinata.

Na področju razvoja farmacevtskih oblik in tehnologij za končne izdelke nam je GZS podelila zlati priznanji za inovaciji *Razvoj filmsko obloženih tablet z etorikoksibom in postopek priprave njegove kristalne oblike I* in *Razvoj hitrorazgradljive tablete z imatinibom za zdravljenje rakavih obolenj*.

Zaščita lastnega znanja in področje industrijske lastnine

V letu 2018 smo vložili pet patentnih prijav za tehnološke rešitve, ki smo jih razvili in za katere smo ocenili, da so na izumiteljski ravni. Na osnovi t. i. prioritarnih prijav iz leta 2017 smo vložili štiri mednarodne patentne prijave. Podeljenih nam je bilo 8 patentov v različnih državah. Skupno je v veljavi več kot 200 Krkinih patentov.

V Sloveniji smo vložili 67 prijav Krkinih blagovnih znamk. Vložili smo tudi 34 mednarodnih in 9 nacionalnih prijav blagovnih znamk. Skupno imamo v različnih državah več kot 1100 blagovnih znamk.

Poleg zaščite rezultatov lastnega znanja in lastnih izumov ter lastnih blagovnih znamk je del strateške usmeritve za doseganje najbolj ekonomičnih in hkrati patentno sprejemljivih tehnoloških rešitev tudi uporaba drugih pravnih sredstev (postopkov za razveljavitev patentov, ki ne bi smeli biti podeljeni pred pristojnimi organi, obramba Krkinih patentov). S tem prispevamo k zagotavljanju visoke stopnje pravne varnosti. V letu 2018 smo bili uspešni v več kot 10 postopkih.

Novi izdelki in registracije v skupini Krka

V letu 2018 smo Krkino ponudbo dopolnili s 23 novimi izdelki v 52 farmacevtskih oblikah in jakostih.

Vpeljali smo 16 izdelkov z novimi učinkovinami, s katerimi smo dopolnili ponudbo zdravil na recept, veterinarskih zdravil in izdelkov brez recepta: **Eliskardia/Sigrada/Prasilt** (prasugrel), **Apleria/Enplerasa** (eplerenon), **Parnido** (paliperidon), **Lamegom/Agomaval** (agomelatin), **Noctiben/Calmesan/Dornite** (doksilamin), **pemetreksed**, **Gefitad** (gefitinib), **Everofin** (everolimus), **bortezomib**, **entekavir**, **febuksostat**, **KontrDiar** (nifuroksazid), **Tuloxxin/Tulaxa** (tulatromicin), **Catobevit**

(butafosfan in cianokobalamin), **Selehold/Selames** (selamektin) raztopina za kožni nanos 60 mg/ml za mačke in majhne pse, **Selehold/Selames** (selamektin) raztopina za kožni nanos 120 mg/ml za pse.

Ponudbo fiksnih kombinacij za bolezni srca in žilja smo dopolnili s tremi novimi zdravili: **Roxiper/Triemma** (perindopril, indapamid in rosuvastatin), **Co-Vamloset** (valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid), **Sorvitimb/Sorvasta Plus/Co-Roswera/Rosazimib** (rosuvastatin in ezetimib).

Uvedli smo štiri nove izdelke z uveljavljenimi učinkovinami v novih formulacijah in novih jakostih: **Awardix** (tramadol) v obliki peroralnih kapljic, **Awardix/Olteron** (tramadol) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, **alprazolam** v obliki tablet po 2 mg, **Amlessini/Dalnessa/Amlessa/Tonarssa/Preamlessa** (perindopril in amlodipin) v obliki tablet po 2,85 mg/2,5 mg in 5,7 mg/5 mg.

Zdravila na recept

V letu 2018 smo na različnih terapevtskih področjih zdravil na recept uvedli 18 novih izdelkov.

Krkino ključno skupino zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja smo dopolnili z monoizdelki in fiksnimi kombinacijami.

Po decentraliziranem postopku smo v evropskih državah registrirali zdravilo **Eliskardia/Sigrada/Prasilt** (prasugrel) v obliki filmsko obloženih tablet v dveh jakostih. Prasugrel zavira zlepljanje krvnih ploščic in nastanek krvnih strdkov. V kombinaciji z acetilsalicilno kislino se uporablja za preprečevanje aterotrombotičnih dogodkov. Odmerja se enkrat na dan.

Pridobili smo registracijo za zdravilo **Apleria/Enplerasa** (eplerenon) v obliki filmsko obloženih tablet v dveh jakostih. V kombinaciji z drugimi zdravili se uporablja za zdravljenje srčnega popuščanja. Učinkovina spada med novejši zaviralce aldosterona, tveganje za pojav neželenih učinkov pa je pri njej manjše kot pri njenem predhodniku spironolaktonu.

Na področju zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja smo uvedli tudi nove fiksne kombinacije. Registrirali smo zdravilo **Roxiper/Triemma** (perindopril, indapamid in rosuvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet v štirih jakostih. Perindopril in indapamid uravnava zvišan krvni tlak, rosuvastatin pa uravnava zvišano raven holesterola. Novo zdravilo s tremi učinkovinami v eni tableti omogoča učinkovito in varno sočasno zdravljenje.

V Ruski federaciji smo pridobili registracijo za **Co-Vamloset** (valsartan, amlodipin in hidroklorotiazid) v obliki filmsko obloženih tablet v treh jakostih. Fiksna kombinacija treh učinkovin omogoča zdravljenje bolnikov z zahtevnejšimi oblikami visokega krvnega tlaka.

Po decentraliziranem evropskem postopku smo registrirali zdravilo **Sorvitimb/Sorvasta Plus/Co-Roswera/Rosazimib** (rosuvastatin in ezetimib) v obliki filmsko obloženih tablet v petih jakostih. Rosuvastatin zavira sintezo holesterola v telesu, ezetimib pa njegovo delovanje dopolnjuje z zmanjševanjem absorpcije holesterola, ki ga telo dobi s hrano. Skupaj se uporabljata pri bolnikih, ki samo s statinom ne dosežejo ciljnih vrednosti.

Zdravilu **Amlessini/Dalnessa/Amlessa/Tonarssa/Preamlessa** (perindopril in amlodipin) v obliki tablet smo dodali jakosti po 2,85 mg/2,5 mg in 5,7 mg/5 mg, ki se uporabljata za začetno zdravljenje zvišanega krvnega tlaka. Registrirali smo ju po decentraliziranem evropskem postopku.

Povečali smo ponudbo zdravil za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja.

Po decentraliziranih evropskih postopkih smo kot prvi generik registrirali antipsihotik **Parnido** (paliperidon) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem v treh jakostih. Spada med atipične antipsihotike in se odmerja le enkrat na dan. Pri proizvodnji smo uvedli novo tehnologijo OROS, ki temelji na osmotskem sproščanju učinkovine iz tablet, izdelanih z lasersko tehnologijo.

Registrirali smo nov antidepresiv **Lamegom/Agomaval** (agomelatin) v obliki filmsko obloženih tablet po 25 mg, ki omogoča zdravljenje z eno jakostjo in se odmerja enkrat na dan. Ima edinstven mehanizem delovanja in predstavlja dodatno možnost zdravljenja, ko ostali antidepresivi niso učinkoviti.

Pridobili smo prvo registracijo za **Noctiben/Calmesan/Dornite** (doksilamin) v obliki filmsko obloženih tablet v dveh jakostih. Uporablja se za kratkotrajno zdravljenje občasne nespečnosti pri odraslih. Skrajša čas uspanja ter izboljša trajanje in kakovost spanca.

Registrirali smo novo jakost zdravila **alprazolam** – tablete po 2 mg. Ostale jakosti smo uvedli na novih zahodnoevropskih trgih. Zdravilo se uporablja proti tesnobi in depresiji.

Povečali smo ponudbo zdravil za zdravljenje raka.

Po centraliziranem postopku smo registrirali **pemetreksed** v obliki praška za koncentrat za pripravo raztopine za infundiranje v dveh jakostih. Gre za izbirno zdravilo za zdravljenje bolnikov z lokalno napredovalim ali metastatskim nedrobnoceličnim pljučnim karcinomom.

Pridobili smo registracijo za **Gefitad** (gefitinib) v obliki filmsko obloženih tablet. Zdravilo je namenjeno zdravljenju lokalno napredovelega ali metastatskega raka pljuč. Zavira rast in širjenje rakavih celic in tako izboljša simptome pljučnega raka in kakovost življenja ter podaljša preživetje.

Ponudbi Krkinih onkoloških zdravil smo dodali tudi **Everofin** (everolimus) v obliki tablet v treh jakostih. Zdravilo zmanjša oskrbo tumorja s krvjo ter tako upočasni rast in širjenje rakavih celic. Uporablja se za zdravljenje raka dojke in ledvic. Je izbirno zdravilo pri določenih vrstah nevroendokrinih tumorjev.

Registrirali smo **bortezomib** v obliki praška za raztopino za injiciranje v dveh jakostih. Zdravilo vpliva na delovanja in rast celic ter tako uničuje rakave celice. Uporablja se samostojno ali v kombinaciji z drugimi zdravili za zdravljenje odraslih bolnikov z rakom kostnega mozga (diseminirani plazmocitom). Je edino zdravilo za zdravljenje še nezdravljenih bolnikov z rakom bezgavk (limfom pljučnih celic).

Na področju zdravljenja virusnih okužb smo registrirali **entekavir** v obliki filmsko obloženih tablet v dveh jakostih. Zdravilo je tudi glede na smernice zdravljenja zdravilo izbire za zdravljenje kronične okužbe z virusom hepatitisa B.

V letu 2018 je potekal postopek za uvedbo zdravila **febuksostat** v obliki filmsko obloženih tablet v dveh jakostih. Febuksostat je Krkino prvo zdravilo za zdravljenje protina, ki je posledica zvišane ravni sečne kisline v telesu. Namenjen je tudi zdravljenju in preprečevanju visokih ravni sečne kisline v krvi ob začetnem zdravljenju krvnega raka s kemoterapijo. Pri bolnikih, ki ne prenašajo alopurinola, se lahko uporablja že v najzgodnejših fazah zdravljenja.

Po decentraliziranih postopkih smo registrirali novi formulaciji uveljavljenih zdravil **Awardix** (tramadol) v obliki peroralnih kapljic in **Awardix/Olteron** (tramadol) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem. Tramadol spada med opioidna zdravila in se uporablja za lajšanje srednje hudih do hudih bolečin. Zdravilo v obliki peroralnih kapljic je primerno predvsem za lajšanje bolečin pri starejših bolnikih.

Na izbranih trgih zahodne Evrope smo registrirali **Naproxen 550** (naproksen) v obliki filmsko obloženih tablet. Zdravilo je pomemben del Krkine ponudbe zdravil za lajšanje različnih bolečin in vnetij.

Na področju zdravljenja bolezni osrednjega živčevja smo z uvedbo nove jakosti antipsihotika **Arisppa/Aryzalera** (aripiprazol) v obliki tablet po 20 mg dopolnili ponudbo zdravil z aripiprazolom. Zdravilo je sedaj na voljo v petih jakostih, kar omogoča prilagajanje zdravljenja bolnikov z zahtevnimi duševnimi boleznimi, kot je shizofrenija.

Dodatno smo na evropskih trgih registrirali zdravila za zdravljenje bolezni srca in žilja – **atorvastatin** v obliki filmsko obloženih tablet, **valsartan** v obliki filmsko obloženih tablet ter fiksne kombinacije **valsartana in hidroklorotiazida** v obliki filmsko obloženih tablet, **enalaprila in hidroklorotiazida** v obliki filmsko obloženih tablet ter **ezetimiba in simvastatina** v obliki tablet. Na novih trgih smo registrirali antipsihotik **Kventiax SR** (kvetiapin) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem in antidepresiv **sertralin** v obliki filmsko obloženih tablet. Dodatno smo uvedli zdravila za sistemsko zdravljenje okužb **moksifloksacin** v obliki raztopine za infundiranje in **klaritromicin** v obliki filmsko obloženih tablet. Registrirali smo še zdravilo za zdravljenje erektilne disfunkcije **Tadipah** (tadalafil) v obliki filmsko obloženih tablet, antialergik **Dasergin** (desloratadin) v obliki filmsko obloženih tablet, zdravilo za peroralno zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2 **gliklazid** v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem in zdravilo za zdravljenje lokalnih glivičnih obolenj **flukonazol** v obliki kapsul.

V vzhodni Evropi smo uveljavljena zdravila iz različnih terapevtskih skupin uvedli na nove trge.

V skupini zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja smo v Ruski federaciji na novo registrirali zdravilo za zdravljenje visokega krvnega tlaka **Telmista H** (telmisartan in hidroklorotiazid) v obliki tablet v treh jakostih. Zdravilo **Lortenza** (losartan in amlodipin) v obliki filmsko obloženih tablet smo uvedli v Kirgizistanu in Azerbajdžanu, **Vamloset** (valsartan in amlodipin) v obliki filmsko obloženih tablet in **Pektrol** (izosorbid) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem v Mongoliji, **Valarox** (rosuvastatin in valsartan) v obliki filmsko obloženih tablet, **Atordapin** (amlodipin in atorvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet in **Niperten Combi** (bisoprolol in amlodipin) v obliki tablet v Moldaviji, **Bloxazoc** (metoprolol) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem pa v Kazahstanu.

V skupini zdravil za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja smo na novo registrirali več zdravil – **Zylaxero** (aripiprazol) v obliki tablet, **Eliceo** (escitalopram) v obliki orodisperzibilnih tablet in **Kventiax** (kvetiapin) v obliki filmsko obloženih tablet v Ukrajini, **Kventiax SR** (kvetiapin) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem in **Duloxento** (duloksetin) v obliki trdih gastrorezistentnih kapsul v Azerbajdžanu, **Eliceo** (escitalopram) v obliki filmsko obloženih tablet, **Eliceo Q-Tab** (escitalopram) v obliki orodisperzibilnih tablet in **Alvento** (venlafaksin) v obliki kapsul s podaljšanim sproščanjem pa v Moldaviji.

V vzhodni Evropi smo na novo registrirali vrsto antibiotikov. **Betaklav** (amoksicilin in klavulanska kislina) v obliki filmsko obloženih tablet in praška za peroralno suspenzijo smo uvedli v Azerbajdžanu, Gruziji, Turkmenistanu in Mongoliji, **Azibiot** (azitromicin) v obliki praška za peroralno suspenzijo pa v Ukrajini, Kazahstanu, Mongoliji, Azerbajdžanu in Gruziji. **Moflaxo** (moksifloksacin) v obliki raztopine za infundiranje smo na novo registrirali v Azerbajdžanu, **Levaxelo** (levofloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet v Mongoliji, v obliki raztopine za infundiranje pa v Azerbajdžanu in Mongoliji. **Hiconcil** (amoksicilin) v obliki kapsul smo uvedli v Armeniji, **Cefamezin** (cefazolin) v obliki praška za pripravo raztopine za injekcije pa v Mongoliji.

Analgetika **Doreta** (tramadol in paracetamol) v obliki filmsko obloženih tablet in **Doreta SR** (tramadol in paracetamol) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem smo registrirali v Azerbajdžanu, **Etoxib** (etorikoksib) v obliki filmsko obloženih tablet pa v Moldaviji.

Zdravilo za zdravljenje bolnikov s HIV **emtricitabin in tenofovir** v obliki filmsko obloženih tablet smo registrirali v Kazahstanu in Azerbajdžanu.

Zdravilo za zdravljenje želodčnih težav **Zulbex** (rabeprazol) v obliki gastrorezistentnih tablet smo na novo registrirali v Moldaviji.

Kortikosteroid **Flosteron** (betametazon) v obliki suspenzije za injiciranje smo uvedli v Azerbajdžanu, **deksametazon** v obliki tablet pa v Ukrajini.

Iz skupine uroloških zdravil smo na novo registrirali **Dutrys** (dutasterid) v obliki mehkih kapsul v Ukrajini in **Tanyz** (tamsulozin) v obliki kapsul s prirejenim sproščanjem v Mongoliji. Zdravilo za peroralno zdravljenje sladkorne bolezni tipa 2 **Gliclada** (gliklazid) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem smo registrirali v Mongoliji.

Na trgih jugovzhodne Evrope smo povečali število registracij za zdravila iz ključnih terapevtskih skupin. Na novo smo registrirali več zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja, in sicer **Rameam** (ramipril in amlodipin) v obliki kapsul v Srbiji ter Bosni in Hercegovini, **Amlesso** (perindopril in amlodipin) v obliki tablet na Kosovu, v Črni gori in Srbiji, **Amlewel/Co-Amlesso** (perindopril, amlodipin in indapamid) v obliki tablet v Črni gori, na Kosovu in v Albaniji, **Tenloris** (losartan in amlodipin) v obliki filmsko obloženih tablet v Črni gori, **Co-Olimestro** (olmesartan in hidroklorotiazid) in **Olimestro** (olmesartan) v obliki filmsko obloženih tablet v Albaniji, **Wamlox** (amlodipin in valsartan) v obliki filmsko obloženih tablet v Albaniji, Severni Makedoniji ter Bosni in Hercegovini, **Bloxazoc** (metoprolol) v obliki tablet pa v Bosni in Hercegovini. Zdravili **Teldipin** (telmisartan in amlodipin) v obliki tablet in **Bixebra** (ivabradin) v obliki filmsko obloženih tablet smo registrirali v Srbiji.

Na Kosovu in v Severni Makedoniji smo na novo registrirali opioidni analgetik **Adolax** (oksikodon in nalokson) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, na Kosovu pa **tramadol** v obliki kapsul in v obliki raztopine za injiciranje.

Analgetik **Doreta** (tramadol in paracetamol) v obliki filmsko obloženih tablet smo uvedli v Črni gori.

V Črni gori smo uvedli onkološko zdravilo **Escepram** (eksemestan) v obliki filmsko obloženih tablet.

Na nove trge smo uvedli zdravila za zdravljenje okužb s HIV – **emtricitabin in tenofovir** v obliki filmsko obloženih tablet v Severni Makedoniji in **darunavir** v obliki filmsko obloženih tablet v Srbiji.

Iz skupine zdravil za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja smo v Srbiji registrirali zdravilo za zdravljenje depresije in anksioznosti **Dulsevia** (duloksetin) v obliki trdih gastrorezistentnih kapsul, v Bosni in Hercegovini pa zdravilo za zdravljenje simptomov demence **Yasnal** (donepezil) v obliki orodisperzibilnih tablet.

Iz skupine antibiotikov smo dodatno registrirali **Azibiot** (azitromicin) v obliki praška za peroralno suspenzijo na Kosovu, v Severni Makedoniji in Albaniji, **Furocef** (cefuroksim) v obliki filmsko obloženih tablet v Albaniji, **Betaklav** (amoksisicilin in klavulanska kislina) v obliki praška za peroralno suspenzijo in v obliki filmsko obloženih tablet pa na Kosovu ter v Bosni in Hercegovini.

Registrirali smo zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije – **Tadorsyo** (tadalafil) v obliki filmsko obloženih tablet v Srbiji in **Vizarsin** (sildenafil) v Bosni in Hercegovini. V Albaniji smo dodatno registrirali **Dutrys** (dutasterid) v obliki mehkih kapsul.

Na nove trge smo uvedli dva antirevmatika, **Etoxib** (etorikoksib) v obliki filmsko obloženih tablet v Severni Makedoniji ter Bosni in Hercegovini, in **Aclexo** (celekoksib) v obliki trdih kapsul v Črni gori.

Glukokortikoid **deksametazon** v obliki tablet smo registrirali v Albaniji, Severni Makedoniji ter Bosni in Hercegovini.

Zdravilo za zdravljenje bolezni prebavil **Ulcamed** (bizmutov subcitrat) v obliki filmsko obloženih tablet smo uvedli v Albaniji ter Bosni in Hercegovini.

Na čezmorskih trgih smo prek partnerjev na novo registrirali več izdelkov.

Iz skupine zdravil za zdravljenje bolezni srca in žilja smo uvedli **Tolucombi** (telmisartan in hidroklorotiazid) v obliki tablet, **Valsaden** (valsartan in hidroklorotiazid) v obliki filmsko obloženih tablet, **Atoris** (atorvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Rawel SR** (indapamid) v obliki tablet s podaljšanim sproščanjem, **Coryol** (karvedilol) v obliki tablet in **Vasilip** (simvastatin) v obliki filmsko obloženih tablet.

Iz skupine zdravil za zdravljenje bolezni osrednjega živčevja smo registrirali zdravila **Rewisca/Pragiola** (pregabalin) v obliki trdih kapsul, **Marixino** (memantin) v obliki filmsko obloženih tablet in **Elicea** (escitalopram) v obliki filmsko obloženih tablet.

Registrirali smo zdravila za zdravljenje želodčnih težav **Nolpaza** (pantoprazol) v obliki gastrorezistentnih tablet in v obliki praška za raztopino za injiciranje in **Lanzul** (lansoprazol) v obliki kapsul, antialergik **Aller Tec** (levocetirizin) v obliki filmsko obloženih tablet ter zdravila za zdravljenje erektilne disfunkcije **Vizarsin** (sildenafil) v obliki filmsko obloženih tablet in **Tadilecto** (tadalafil) v obliki filmsko obloženih tablet.

Registrirali smo tudi zdravila proti bakterijskim okužbam **Moloxin** (moksifloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Ciprinol** (ciprofloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet, **Nolicin** (norfloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet in **Levolox** (levofloksacin) v obliki filmsko obloženih tablet.

Uvedli smo glukokortikoid **deksametazon** v obliki raztopine za injiciranje ter antirevmatik **Aclexa** (celekoksib) v obliki kapsul.

V letu 2018 smo največ zdravil registrirali v državah Trinidad in Tobago, Hongkong in Malezija.

Izdelki brez recepta

V letu 2018 smo v Ruski federaciji registrirali nov izdelek **KontrDiar** (nifuroksazid) v obliki kapsul. Nifuroksazid je lokalno delujoče črevesno protimikrobno sredstvo za zdravljenje akutnih bakterijskih drisk. Učinkuje na večino bakterijskih povzročiteljev črevesnih infekcij in pri tem ne uniči normalne črevesne flore, se skoraj ne absorbira in velja za varno zdravilo. Uporablja se za zdravljenje odraslih in otrok, starejših od 3 let.

Septotele total (benzidaminijev klorid in cetilpiridinijev klorid) v obliki pastil z okusom po bezgu in limoni ter medu in limoni smo uvedli na novih trgih. Izdelka smo po decentraliziranem postopku registrirali na dveh trgih zahodne Evrope, na novo pa smo ju uvedli tudi na več trgih vzhodne in jugovzhodne Evrope.

Širili smo registracije za izdelke **Flebaven**. Flebaven 450 mg/50 mg (diosmin in hesperidin) v obliki filmsko obloženih tablet smo registrirali v Azerbajdžanu, Kirgizistanu in Uzbekistanu. Flebaven (diosmin) v obliki filmsko obloženih tablet po 500 mg smo na novo uvedli v Turkmenistanu in Ukrajini ter Bosni in Hercegovini in Severni Makedoniji. Flebaven (diosmin) v obliki tablet po 1000 mg pa smo dodatno registrirali v Ukrajini, Severni Makedoniji ter Bosni in Hercegovini.

Za **Magnezij Krka 300 granulat za napitek** (magnezijev citrat in vitamin B₂) smo pridobili notifikacijo v Severni Makedoniji in na Madžarskem.

Izdelke pod blagovno znamko **Daleron** in vitaminski izdelek **Pikovit Unique** v obliki žvečljivih tablet smo na novo registrirali v Mongoliji, zdravilo za lajšanje želodčnih težav **Nolpazo** (pantoprazol) v obliki gastrozistentnih tablet po 20 mg pa v Armeniji.

Na čezmorskih trgih smo na novo registrirali izdelke pod blagovnimi znamkami **Bilobil**, **Herbion** in **Pikovit**.

Veterinarski izdelki

V letu 2018 smo registrirali štiri nove veterinarske izdelke.

Ponudbo izdelkov za ljubiteljske živali smo dopolnili z registracijama zdravil **Selehold/Selames** (selamektin). V obliki raztopine za kožni nanos s koncentracijo 60 mg/ml se uporablja za mačke in majhne pse, na voljo pa je v treh odmerkih. V obliki raztopine za kožni nanos s koncentracijo 120 mg/ml se uporablja za pse, na voljo pa je v petih odmerkih. Selamektin je sodobno zdravilo, ki hkrati učinkuje proti zunanjim zajedavcem ter notranjim želodčno-črevesnim, srčnim in očesnim zajedavcem, zato se uporablja za zdravljenje mešanih invazij pri psih in mačkah. Izdelek temelji na lastni tehnološki rešitvi, zaščiteni s patentom. Zaradi razvoja lastne tehnološke rešitve smo ga lahko lansirali pred iztekom patentne zaščite, s katero je konkurent zaščitil druge tehnološke rešitve.

Skupino izdelkov za zdravljenje rejnih živali smo kot prvi generik dopolnili z registracijo izdelka **Tuloxxin/Tulaxa** (tulatromicin) v obliki raztopine za injiciranje s koncentracijo 100 mg/ml. Tulatromicin je sodobno protimikrobno zdravilo za zdravljenje bakterijskih okužb dihal pri govedu in prašičih ter nalezljive šepavosti ovac.

Po decentraliziranem postopku smo registrirali fiksno kombinacijo **Catobevit** (butafosfan in cianokobalamin) v obliki raztopine za injiciranje. Zdravilo se kot vitaminsko-mineralni tonik uporablja za zdravljenje in preprečevanje presnovnih in reprodukcijskih motenj pri govedu, konjih, psih in mačkah.

V skupini izdelkov za ljubiteljske živali smo z novimi registracijami povečali tržne možnosti za **Fyperix/Amflee/Fypermid Combo/Fypzyst Combo** (fipronil in S-metopren) v obliki raztopine za kožni nanos. Uporablja se za odpravljanje zajedavcev na koži in dlaki psov, mačk in domačih dihurjev ter za zaščito pred njimi. Registrirali smo ga po decentraliziranem postopku in v večini držav pridobili dovoljenje za promet brez izdaje veterinarskega recepta. Izdelek smo registrirali tudi v Moldaviji.

V Združenem kraljestvu smo na novo uvedli **Fleascreen** (fipronil) v obliki raztopine za kožni nanos.

V vzhodni Evropi smo v Moldaviji registrirali **Fypzyst Combo** (fipronil in S-metopren) v obliki raztopine za kožni nanos, **Otoxolan** (marbofloksacin, klotrimazol in deksametazon) v obliki ušesnih kapljic za pse, **Fypzyst** (fipronil) v obliki raztopine za kožni nanos za pse in mačke, **Milprazon** (milbemicin in prazikvantel) v obliki filmsko obloženih tablet za mačke in v obliki tablet za pse ter **Marfloxin** (marbofloksacin) v obliki tablet za pse in mačke. V Kazahstanu pa smo registrirali **Fypzyst** (fipronil) v obliki pršila za odpravljanje zunanjih zajedavcev na koži in dlaki psov in mačk ter mineralni tonik **Calfoset** v obliki raztopine za injiciranje, ki je namenjen zdravljenju in preprečevanju presnovnih motenj. Nesteroidni antirevmatik **Rycarfa** (karprofen) smo uvedli v Gruziji.

Dehinel za mačke (pirantelijev embonat in prazikvantel) v obliki filmsko obloženih tablet za odpravljanje želodčnih in črevesnih zajedavcev smo registrirali v Srbiji.

Med zdravili za zdravljenje rejnih živali smo povečali število registracij in utrjevali položaj uveljavljenih blagovnih znamk. V Moldaviji smo registrirali **Toltarox** (toltrazuril) v obliki peroralne raztopine za zdravljenje črevesnih okužb s kokcidijami pri različnih vrstah perutnine. V Azerbajdžanu smo registrirali **Amatib** (amoksicilin) v obliki peroralnega praška za zdravljenje okužb pri prašičih in perutnini ter **Doxatib** (doksiciklin) v obliki praška za dajanje v pitno vodo. V Kazahstanu pa smo registrirali **Tyavalt** (tiamulin) v obliki zrnca za uporabo v pitni vodi za prašiče, kokoši in purane.

Zdraviliško-turistične storitve

Vizija razvoja Term Krka je usmerjena v turizem dobrega počutja. V letu 2018 smo za obnovo, posodobitev, razvoj in obogatitev ponudbe na področju zdravstvenih storitev, namestitev, velnesa in gostinstva namenili približno 2,5 milijona EUR.

V Termah Dolenjske Toplice smo opravili večino del za gradnjo novega zunanjšega termalnega bazena s štirimi tobogani različnih oblik in hitrosti za raznolika doživetja. V Termah Šmarješke Toplice smo rekonstruirali klimatske sisteme, v obmorskem centru Talaso Strunjan smo obnovili apartmaje in zgradili bazen v hotelu Laguna, na plaži pa smo odprli prenovljeno restavracijo Pinija, v enem od stolpov gradu Otočec smo uredili vinoteko, na gradu Struga pa zamenjali streho in uredili fasado.

Vlagamo tudi v izobraževanje in trening zaposlenih, ki izvajajo storitve, ter bogatimo vsebino ponudbe. Vse več pozornosti namenjamo doživetjem, medicinskemu velnesu in programom za ohranjanje in krepitev zdravja.

Proizvodnja in oskrbna veriga

Ključni cilj proizvodnje in oskrbne verige je pravočasno in stroškovno učinkovito zagotavljanje zadostnih količin kakovostnih izdelkov v skladu s potrebami trgov. To nam uspeva zaradi hitre odzivnosti naših procesov na spreminjajoče se zahteve trgov, nenehnega izboljševanja procesov, s katerimi skrajšujemo pretočne čase v celotni oskrbovalni verigi, ter integracije oskrbnih procesov v vseh podjetjih skupine Krka in na drugih pogodbenih proizvodnih mestih.

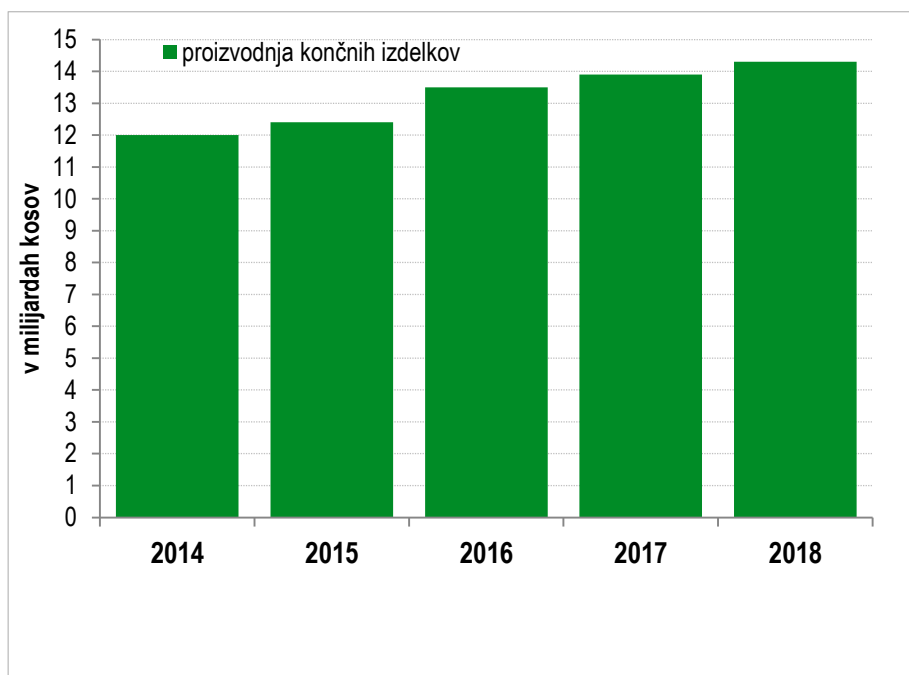
Z intenzivnim uvajanjem naprednih tehnoloških procesov v proizvodnjo učinkovin in končnih izdelkov sledimo zahtevam za proizvodnjo novih izdelkov in zakonodaji s tega področja. Povečujemo proizvodne zmogljivosti in izboljšujemo stroškovno učinkovitost procesov v Sloveniji in v Krkinih odvisnih družbah. Z obvladovanjem vseh faz življenjskega cikla izdelkov se lažje in učinkoviteje prilagajamo vse zahtevnejšim razmeram na posameznih prodajnih trgih.

Uspešno povezovanje razvoja in raziskav ter proizvodnje učinkovin in zdravil je tudi v letu 2018 vplivalo na hitrejši in uspešnejši prenos novih izdelkov iz razvoja v redno proizvodnjo. Ob reorganizaciji smo izboljšali sodelovanje med razvojem in proizvodnjo zdravil ter razvojem in proizvodnjo učinkovin. S tem smo pospešili reševanje tehnoloških problemov in optimizirali tehnološke procese ter omogočili nemoteno proizvodnjo.

Načrtovanje

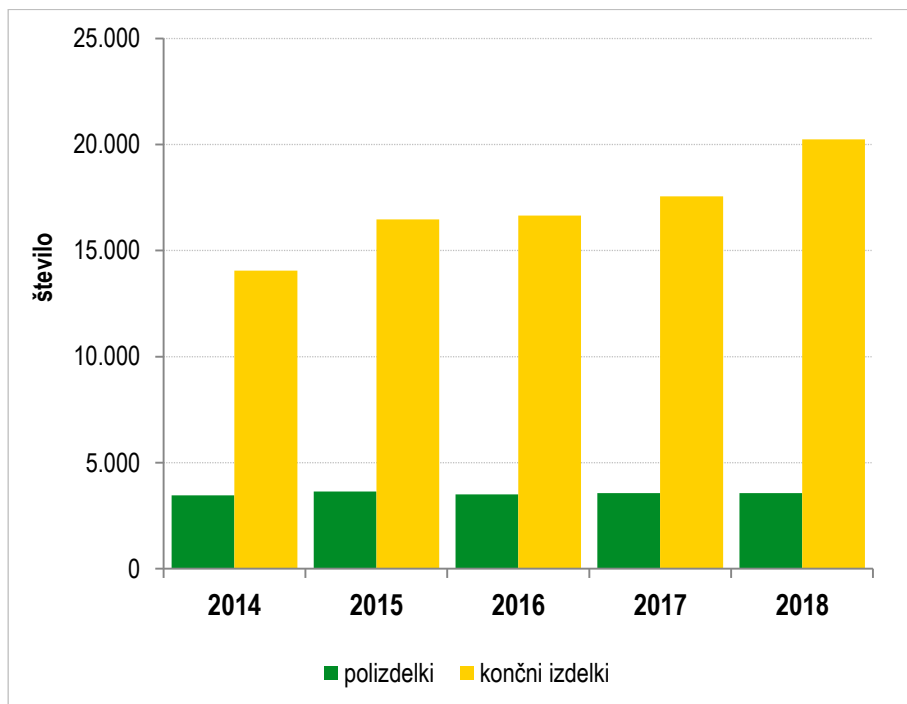
Z nenehnimi procesnimi izboljšavami smo občutno skrajšali povprečni čas od naročila do dobave kupcu ter tako povečali svojo odzivnost in fleksibilnost procesov v oskrbovalni verigi. Nadaljujemo optimizacijo zalog surovin in končnih izdelkov.

Ob optimalni uporabi razpoložljivih virov v obvladujoči družbi, v odvisnih družbah in v sodelovanju s pogodbenimi partnerji smo v letu 2018 proizvedli in zapakirali rekordno količino, to je 14,3 milijarde izdelkov. Ponovno smo proizvedli največjo mesečno in četrletno količino izdelkov doslej.

Povečevanje števila izdelkov in proizvodnih mest, spreminjanje zahtev trgov, zahteve po embalaži v lokalnih jezikih in druge zahteve se kažejo v naraščajočem številu končnih izdelkov in polizdelkov. Kljub temu smo z dobrim načrtovanjem in učinkovito proizvodnjo povečali količino proizvedenih enot.

Rastoče število izdelkov, ki jih Krka proizvaja

Prikazano je število šifer polizdelkov in končnih izdelkov v ponudbi skupine Krka. Večje število pomeni večjo možno ponudbo.

Nenehno smo izboljševali izvajanje poregistracijskih postopkov za pripravo embalažnega materiala in tehnološke dokumentacije za proizvodnjo v Sloveniji, v podjetjih v tujini in pri pogodbenih proizvajalcih, da bi tako zagotovili pravočasno realizacijo in odziv na prodajne potrebe.

Prav tako smo izboljševali informacijsko podporo za vodenje, spremljanje in nadziranje procesov, standardizacijo proizvodnih procesov ter optimizacijo sistema proizvodne dokumentacije in procesnih kontrol. Širili smo tudi uporabo elektronske proizvodne dokumentacije in povečevali stopnjo avtomatizacije procesov.

Nabavni proces

Krka za svoje izdelke uporablja surovine, ki jih proizvede sama, kupuje pa jih tudi na trgu. V letu 2018 se je predvsem zaradi ekoloških in finančnih razlogov ter razlogov, povezanih z dobro proizvodno prakso, nadaljevalo zmanjševanje števila proizvajalcev surovin. Kljub nestabilnim razmeram na trgu smo zagotovili zadostno količino surovin za nemoteno proizvodnjo končnih izdelkov. Pravočasno smo zagotavljali tudi končne izdelke, ki jih proizvajajo pogodbeni partnerji. Povečali smo transparentnost nabavnega procesa surovin in embalaže ter nadgradili sistem obvladovanja nabavnih pogodb in usklajevanja specifikacij surovin z dobavitelji.

Nadaljevali smo uvajanje kakovostno enakovrednih in cenovno sprejemljivejših alternativnih virov zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi in embalaže. S tem smo zmanjševali tveganje zaradi spremenljivih razmer, ki spremljajo dobavo.

Ob upoštevanju valutnih tečajev smo še naprej ustvarjali prihranke. Povečali smo integracijo in optimizirali nabavne procese s Krkinimi odvisnimi družbami. Izboljševali smo tudi partnerske odnose z dobavitelji.

Proizvodnja učinkovin

Veliko dodano vrednost predstavlja visoka stopnja vertikalne integracije v proizvodnem procesu. To pomeni, da velik delež učinkovin, ki jih vgrajujemo v končne izdelke, proizvajamo in tehnološko nadzorujemo sami na različnih proizvodnih mestih v Sloveniji in tujini. Tako v ključnem segmentu preskrbovalne verige zmanjšujemo odvisnost od zunanjih dobaviteljev.

Cenovno učinkovitost proizvodnje ključnih intermediatov in surovin izboljšujemo z optimizacijo proizvodnih procesov na vseh proizvodnih mestih. S prenosom dodatnih tehnologij (izdelkov) smo povečali zmogljivost Sinteze 1 v Krškem in bistveno povečali zmogljivosti za proizvodnjo učinkovin za vertikalno integrirane izdelke. Nadaljevali smo intenzivno proizvodnjo učinkovin in intermediatov v lastnih obratih v Novem mestu in Krškem. V letu 2018 smo jih proizvedli 15 % več.

Proizvodnja farmacevtskih izdelkov

V proizvodnjo farmacevtskih izdelkov vpeljujemo sodobne visokotehnološke rešitve. Pomemben del proizvodnih zmogljivosti predstavlja konec leta 2015 odprt obrat Notol 2. Gre za proizvodni obrat z najsodobnejšo tehnologijo, visoko stopnjo avtomatizacije in robotizacije, podprto z naprednimi računalniškimi sistemi, za kar smo v letu 2018 prejeli nagrado tovarna leta – za najboljše industrijsko podjetje v Sloveniji. S takšnim pristopom utrjujemo našo konkurenčno sposobnost na zahtevnih svetovnih trgih.

Povečano realizacijo proizvodnje v letu 2018 smo dosegli tudi v dograjenem in dodatno opremljenem proizvodno-distribucijskem centru v Ruski federaciji, kamor smo prenesli nove tehnologije in izdelke, ki so za ruski trg ključnega pomena. S tem smo še bolj utrdili položaj lokalnega proizvajalca. V tovarni v Ruski federaciji proizvedemo že več kot dve tretjini izdelkov za ruski trg.

Da bi se še hitreje odzivali na vse večje količinske potrebe po naših izdelkih ter dosegli večjo internacionalizacijo in zmanjšali tveganje v proizvodnem procesu, smo povečali aktivnosti, povezane s prenosom proizvodnih tehnologij k pogodbenim partnerjem in s širitvijo mreže pogodbenih proizvajalcev izdelkov. Uspešno smo končali prenos več izdelkov v podjetje Ningbo Krka Menovo, ki smo ga ustanovili s kitajskim partnerjem. Redna proizvodnja prvega izdelka že poteka.

Smo med prvimi generičnimi proizvajalci, ki so uvedli tehnične in sistemske rešitve, potrebne ob implementaciji nove evropske direktive o zagotavljanju originalnosti zapiranja sekundarne embalaže in uvedbi edinstvene oznake vsakega končnega pakiranja (Direktiva 2011/62/EU). V letu 2018 smo v skladu z zahtevami nove direktive uspešno vgradili opremo in nadgradili proizvodne procese, pri tem pa smo proizvodne zmogljivosti ohranili nespremenjene. Izvedli smo tudi vse potrebne registracijske spremembe in prejeli regulatorne potrditve za začetek redne proizvodnje.

Skladiščenje in transport

Z optimizacijo procesov, uvedbo novih funkcionalnosti na računalniških sistemih in optimizacijo zalog v sodelovanju z drugimi organizacijskimi enotami smo izboljšali izkoriščenost skladiščnih zmogljivosti.

Pri distribuciji izdelkov smo povečali uporabo ekološko ustreznih tovornih vozil. Povečevali smo uporabo ladijskega prevoza, začeli smo uvajati železniški prevoz, ki ustreza temperaturnim zahtevam. Kljub povečanemu obsegu prodaje nismo povečevali obsega prevoza.

Na področju carinjenja smo obnovili dovoljenje za status pooblaščenega gospodarskega subjekta (AEO) in vsa ostala carinska dovoljenja. To nam omogoča hitrejši pretok blaga in lažje pridobivanje novih carinskih poenostavitev. Smo tudi registrirani izvoznik po sistemu REX.

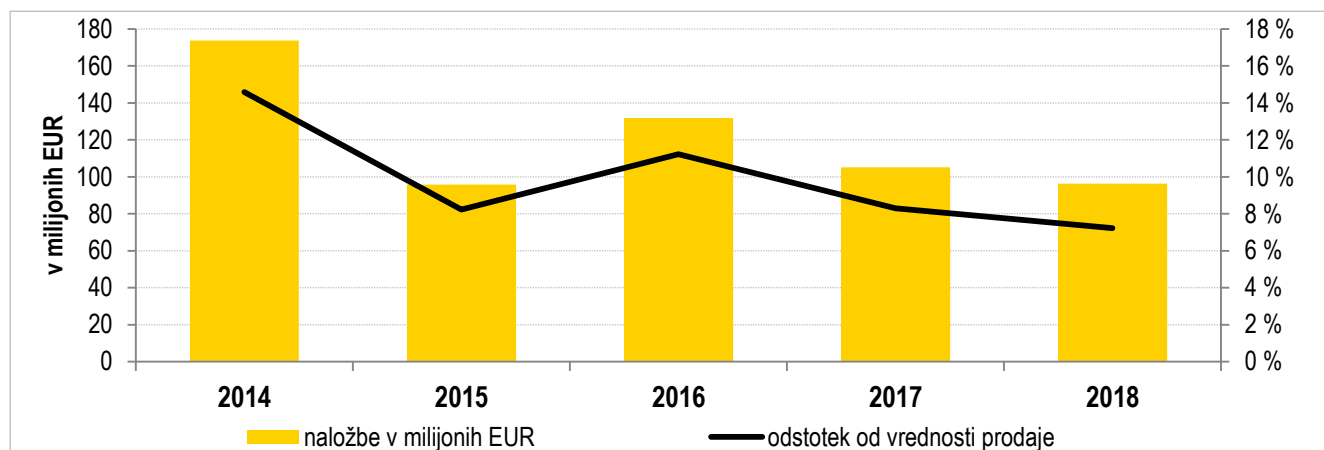
Vlaganja in naložbe

V skupini Krka smo v letu 2018 za naložbe porabili 96,3 milijona EUR, od tega 78,0 milijona EUR v obvladujoči družbi in 18,3 milijona EUR v odvisnih družbah. Naložbe so bile namenjene predvsem povečanju in tehnološki posodobitvi proizvodnje in razvoja ter zagotavljanju kakovosti. Vlagali smo tudi v lastne proizvodno-distribucijske centre po svetu.

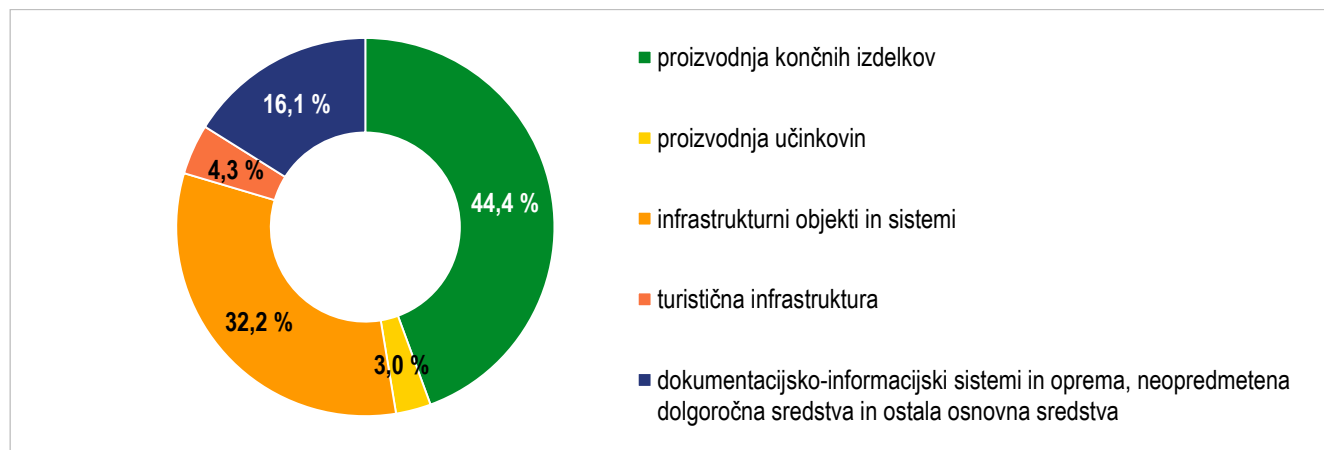
V Sloveniji, na Hrvaškem in v Ruski federaciji so potekale številne naložbe v novo proizvodno opremo in posodobitve infrastrukture, s katerimi smo še povečali proizvodne zmogljivosti in izboljšali kakovost.

Okoljsko politiko uresničujemo s številnimi dejavnostmi. Pri vseh projektih upoštevamo okoljske standarde ter posredne in neposredne vplive na okolje. Tudi izbrana oprema ustreza najboljši razpoložljivi tehnologiji s področja varstva okolja in energetske učinkovitosti, hkrati pa zagotavlja varno in učinkovito delovanje.

Naložbe skupine Krka v obdobju 2014–2018

Struktura investicijske porabe skupine Krka v letu 2018

V letu 2018 je bil največji delež naložb namenjen proizvodnji končnih izdelkov ter povečanju in posodobitvi razvojno-raziskovalne infrastrukture. Infrastrukturni objekti in sistemi, med katerimi je tudi gradnja Razvojno-kontrolnega centra 4, bodo kakovostno podpirali poslovne funkcije celotne skupine Krka. Delež naložb v ustvarjenih prihodkih od prodaje je v letu 2018 znašal 7,2 %.

Razvojno-kontrolni center 4

Krkina ključna naložba za potrebe razvojne dejavnosti in zagotavljanja kakovosti v naslednjih letih je 54 milijonov EUR vreden Razvojno-kontrolni center 4 (RKC 4) v proizvodnem kompleksu v Novem mestu.

Konec leta 2016 je bil objekt s skupno površino 18.000 m² zgrajen in v celoti zaprt. Opremljanje laboratorijskega dela je bilo končano poleti 2017, v zaključni fazi pa je dodatno opremljanje prostorov, ki bodo namenjeni razvoju. Prostori za potrebe Razvoja analitike v povezovalnem mostu med RKC 3 in RKC 4 so bili konec leta 2018 inštalacijsko pripravljeni, vgradnja opreme pa se bo nadaljevala še v prvi polovici leta 2019.

Večnamensko skladišče za končne izdelke, surovine in embalažo

Na isti lokaciji smo oktobra 2017 začeli graditi večnamensko skladišče, s katerim bomo pridobili dodatne površine za skladiščenje vhodnih materialov in končnih izdelkov. S tem bomo povečali hitrost in fleksibilnost proizvodnje ter izboljšali razpoložljivost izdelkov in oskrbo trgov.

Gradnja poteka v dveh sklopih. Prvi sklop del zajema nov objekt s povečanimi manipulativnimi površinami pri Skladišču surovin ter postavitve laboratorijev in vzorčevalnic, drugi sklop pa gradnjo večnamenskega skladišča in povezovalnega objekta do Skladišča surovin.

Konec leta 2018 smo opravili tehnični pregled za manipulativne površine in laboratorije, vzorčevalnice pa bodo predvidoma postavljene do jeseni 2019.

V novem večnamenskem skladišču smo decembra 2018 začeli postavljati regalno konstrukcijo. Spomladi 2019 bo objekt pod streho. Povezava s Skladiščem surovin in tehtalnicami bo predvidoma zgrajena v letu 2019, logistični sistem pa naj bi začel obratovati januarja 2020. Celotna naložba je ocenjena na 36 milijonov EUR.

Notol 2

Na lokaciji v Ločni je tudi sodoben obrat za proizvodnjo trdnih oblik zdravil Notol 2, ki je bil izbran za tovarno leta 2018 v Sloveniji. Glavni značilnosti tega obrata, ki smo ga odprli leta 2015, sta vertikalna in horizontalna integracija strojev ter popolna avtomatizacija vseh procesov.

V letu 2018 je zmogljivost obrata znašala 3 milijarde tablet, od začetka proizvodnje do konca leta 2018 pa smo jih izdelali že več kot 7 milijard. Zaradi vse večjih potreb in proizvodnje novih izdelkov nabavljamo dodatno tehnološko opremo. V letu 2018 smo zanj namenili 8,3 milijona EUR. Ko bo opremljanje obrata končano, bo v njem lahko stekla proizvodnja v načrtovanem obsegu, to je 4,5 milijarde tablet, filmsko obloženih tablet in kapsul na leto.

Povečujemo in posodabljammo proizvodne zmogljivosti

V Obratu trdnih oblik (OTO) smo decembra 2018 zagnali visokozmogljivo pakirno linijo za večje serije izdelkov. Naložba, vredna 3 milijone EUR, zagotavlja dovolj zmogljivosti tudi za kritične izdelke, ki smo jih do sedaj pakirali le na eni liniji.

V Bršljinu v Novem mestu povečujemo zmogljivosti v obratu za proizvodnjo veterinarskih izdelkov z biocidnim učinkom. Naložba je ocenjena na 4,6 milijona EUR. Proizvodnja na novi tehnološki opremi je stekla v začetku leta 2019.

Uvajamo nove tehnologije

V proizvodnjo v obratu OTO smo uvedli novo tehnologijo OROS (angl. Osmotic-controlled Release Oral delivery System), ki temelji na osmotskem sproščanju učinkovine iz tablet, izdelanih z lasersko tehnologijo. V letu 2018 smo uspešno vgradili in zagnali lasersko napravo za vrtanje obloženih tablet. Za opremo, ki omogoča proizvodnjo zdravil z nadzorovanim sproščanjem učinkovine, smo namenili 2,8 milijona EUR.

EU februarja 2019 uvaja nova pravila glede varovanja javnega zdravja z zaščito farmacevtske dobavne verige pred vstopom ponarejenih zdravil (**Direktiva 2011/62/EU**). Direktiva uvaja zaščitne elemente embalaže, ki preprečujejo, da bi do bolnikov prišla ponarejena zdravila. V skladu s temi zahtevami smo izvedli številne nadgradnje tehnološke opreme in proizvodnih postopkov. Skoraj vse pakirne linije smo nadgradili z dodatno opremo, ki preprečuje neopazno odpiranje zloženek s končnim izdelkom in omogoča povezavo z informacijskimi sistemi v Krki, prek njih pa s podatkovnimi bazami evropskega sistema za verifikacijo zdravil.

Za novo tehnologijo, ki preprečuje odpiranje zloženek in bo omogočala unikatno označevanje vsake zloženke, smo v zadnjih treh letih namenili 20 milijonov EUR, od tega 6 milijonov EUR v letu 2018. Del te naložbe so tudi zaščitni ukrepi pri pakiranju zdravil, ki jih zahteva ruska zakonodaja.

Gradimo novo poslovno stavbo

V Ljubljani gradimo novo poslovno stavbo za Marketing in Prodajo. Stavba s štirimi etažami in nekaj več kot 200 parkirnimi mesti v podzemni garaži bo imela dobrih 12.000 m² skupne površine. Povezana bo s poslovnimi prostori na Dunajski cesti 65. Predvidoma bo vseljiva sredi leta 2019. Investicija je ocenjena na dobrih 10 milijonov EUR.

Opremljanje nove tovarne v Ruski federaciji

Med najpomembnejšimi naložbami v Krkinih odvisnih družbah v tujini je tovarna Krka-Rus na industrijskem območju mesta Istra na severozahodu Moskve.

Leta 2017 smo končali drugo fazo tehnološkega opremljanja, s čimer smo zmogljivost tovarne povečali na 1,8 milijarde tablet in kapsul na leto. V letu 2018 smo v povečanje laboratorijskih zmogljivosti za potrebe analitike in nabavo laboratorijske opreme vložili 1,5 milijona EUR. Poteka še gradnja čistilne naprave za odpadne vode. Naložba je ocenjena na 2,6 milijona EUR.

V Krki-Rus proizvedemo dve tretjini izdelkov za ruski trg. V Ruski federaciji imamo status domačega proizvajalca.

Širimo proizvodni program na Hrvaškem

V Krkinem proizvodno-distribucijskem centru v Jastrebarskem na Hrvaškem smo leta 2017 končali naložbo v proizvodne in laboratorijske zmogljivosti za trdne oblike onkoloških zdravil. Potekata tudi urejanje prostorov in vgradnja tehnološke opreme za proizvodnjo veterinarskih izdelkov. Naložba je ocenjena na 2 milijona EUR.

Terme Krka

V vseh poslovnih enotah odvisne družbe Terme Krka poteka več manjših naložb. Pred začetkom turistične sezone 2018 so v Strunjanu obnovili namestitvene zmogljivosti v Hotelu Laguna in zgradili manjši bazen. Sredi decembra 2018 je gostom odprla vrata restavracija Pinija, ki je tik ob morju, na enem od najlepših delov slovenske obale. Restavracija je nadvse dobrodošla pridobitev obmorskega centra Term Krka.

V Dolenjskih Toplicah so s postavitvijo toboganov popestrili ponudbo za otroke, z obnovo terase v velneškem centru Balnea pa dvignili raven storitev na zunanjem kopališču. V Šmarjeških Toplicah so z zamenjavo klimatskih sistemov ustvarili prihranke na energetskega področju.

Odvisna družba Terme Krka je v letu 2018 za naložbe namenila nekaj več kot 3 milijone EUR.

Ningbo Krka Menovo

V letu 2018 smo v Ningbu z lokalnim partnerjem Menovo ustanovili skupno podjetje z imenom Ningbo Krka Menovo. Menovo in Krka sta pri različnih projektih plodno sodelovala že 15 let, kar nam je pomagalo pri našem za zdaj največjem projektu na Kitajskem.

V letu 2018 smo vplačali začetni kapital in zagotovili potrebno opremo. Za najeto proizvodno lokacijo smo pri EU pridobili certifikat dobre proizvodne prakse. V letu 2019 bomo z naložbami nadaljevali. V nakupe osnovnih sredstev, namenjenih predvsem za proizvodnjo, bo Ningbo Krka Menovo vložilo nekaj milijonov EUR ter si tako zagotovilo odskočno desko za nadaljnjo proizvodno in poslovno rast.

Konec leta 2018 smo že začeli komercialno proizvajati prvi izdelek za trge zunaj Kitajske, hkrati smo zanj vložili vso potrebno registracijsko dokumentacijo za prodajo na kitajskem trgu. V 2018 smo naredili določene validacijske serije tudi za druge izdelke. V letu 2019 bomo vložili še 5 registracij za prodajo izdelkov na kitajskem trgu. Ponudbo izdelkov bomo sproti prilagajali tržnim potrebam in regulatornim priložnostim.

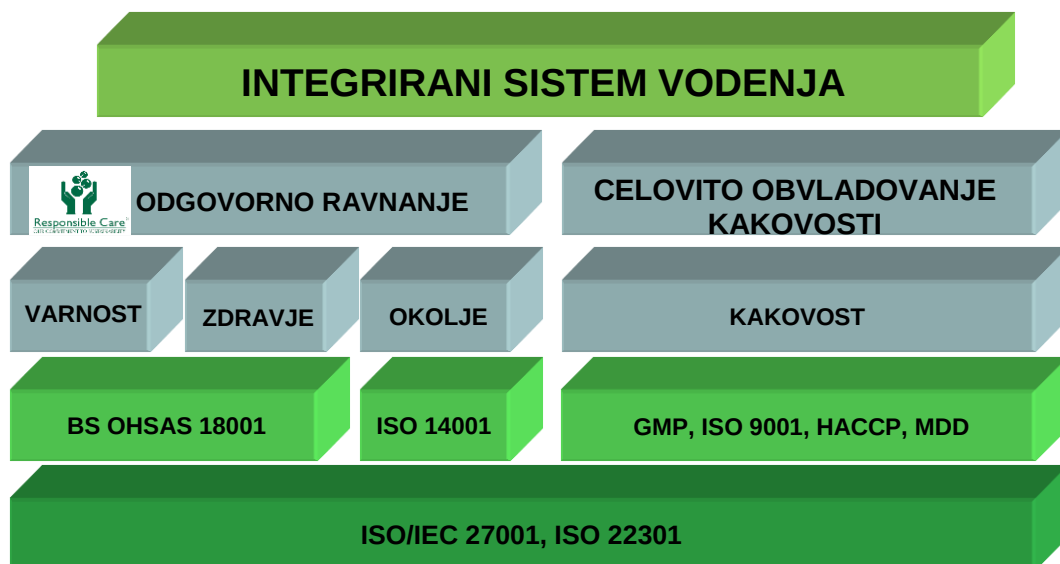
Integrirani sistem vodenja in kakovost

Osnovna strateška usmeritev na področju kakovosti je zagotavljanje konkurenčne kakovosti z nenehnim izboljševanjem izdelkov, procesov in storitev. To dosegamo z učinkovitim delovanjem integriranega sistema vodenja (ISV) in sistema kakovosti, v skladu z načeli dobre farmacevtske prakse (GXP) ter predpisi, ki urejajo področje kakovosti v farmacevtski dejavnosti. S fleksibilnostjo, hitrim prilagajanjem potrebam trgov in novostim zakonodaje, izboljševanjem procesov, investicijami, naprednimi sistemi dela in ustreznimi metodami nadzora izpolnjujemo zahteve različnih odjemalcev ter dokazujemo stalno ustreznost procesov za doseganje načrtovanih ciljev. Zato v vseh procesih sistematično obravnavamo tveganja in priložnosti, povezane s kakovostjo, naš cilj pa je doseganje trajnostnega razvoja. Stalen napredek v razvoju procesov nam omogoča učinkovito zadovoljevanje zahtev naših notranjih in zunanjih odjemalcev in odpira nove priložnosti za izboljšave.

Sistem vodenja in kakovost

Različne vidike poslovanja na enovit način obvladujemo z ISV, ki je podlaga za učinkovito delovanje procesov. Z ISV opredeljujemo svoj odnos do kakovosti, okolja, varnosti in zdravja pri delu, varnosti živil, medicinskih pripomočkov ter varovanja informacij in neprekinjenega poslovanja podjetja. Vsebina ISV temelji na zahtevah standarda ISO 9001, načel GXP, načel HACCP, Direktive Sveta 93/42/EGS (Medical Device Directive, MDD) ter standardov ISO 14001, BS OHSAS 18001, ISO/IEC 27001 in ISO 22301. V letu 2018 smo nadaljevali nadgrajevanje sistemov vodenja v skladu z zakonodajo in smernicami, skladnost vzpostavljenega sistema vodenja pa smo potrdili z obnovljenimi certifikati dobre farmacevtske prakse. Potrdili smo tudi veljavnost certifikatov za ostale sisteme vodenja (ISO 9001, ISO 14001, ISO 27001, BS OHSAS 18001, MDD in HACCP).

Delovanje ISV podpira centraliziran dokumentacijski sistem, ki ga z digitalizacijo in drugimi ukrepi nenehno izboljšujemo ter tako prispevamo h krajšanju časa od priprave dokumenta do začetka njegove veljavnosti, boljši dostopnosti in zaščiti dokumentov. Da bi zagotovili kredibilnost ISV in utrjevali zaupanje svojih partnerjev, ISV redno certificiramo pri zunanjih neodvisnih inštitucijah ter s tujimi in domačimi inšpekcijami in presojami partnerjev potrjujemo njegovo skladnost z zakonskimi in drugimi zahtevami. Novosti zakonodajnih zahtev in dobrih praks spremljamo in jih sistematično uvajamo v vse procese in sisteme vodenja.

Nenehne izboljšave, ki nam jih narekujejo standardi in smernice kakovosti ter pristop PDCA (plan/planiraj, do/izvedi, check/preveri in act/ukrepaj), so gonilna sila napredka in stalnega izboljševanja na vseh področjih delovanja skupine Krka. Sistematično in skladno obvladujemo procese od nabave, razvoja in raziskav, proizvodnje izdelkov, distribucije, prodaje in trženja do spremljanja zadovoljstva odjemalcev. Zadovoljstvo naših odjemalcev in stalno doseganje poslovnih uspehov bosta naša ključna cilja tudi v prihodnje.

Inšpekcije in presoje sistema vodenja in kakovosti

Sistem vodenja in kakovosti nadzorujejo certifikacijski organi ter domače in tuje inšpekcije, preverjamo pa ga tudi z notranjimi presojami in presojami naših partnerjev.

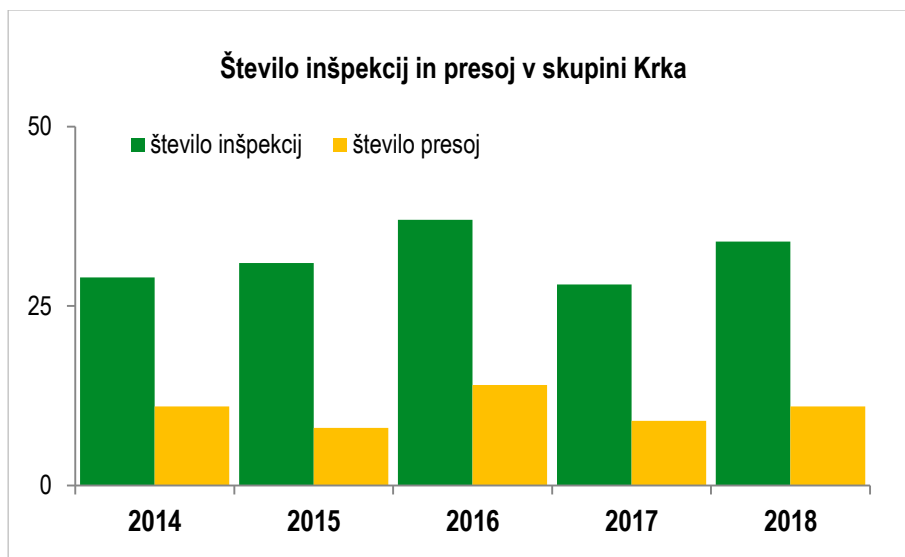
ISV vsako leto redno certificira Slovenski institut za kakovost in meroslovje (SIQ). Hkrati pa nas SIQ, ki je priglašeni organ za ugotavljanje skladnosti medicinskih pripomočkov, vsako leto redno preverja na podlagi certifikata ES, izdanega za medicinski pripomoček Septoaqua. Tako je bilo tudi v letu 2018.

Glede na različne izdelke, ki jih proizvajamo, nas v Sloveniji nadzoruje več organov oziroma inšpektoratov. Področje zdravil in medicinskih pripomočkov nadzoruje Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke (JAZMP), področje izdelkov za samozdravljenje in prehranskih dopolnil pa Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (ZIRS). Biocidne izdelke nadzoruje Inšpekcija za kemikalije iz Urada Republike Slovenije za kemikalije, krmni dodatki in prehrana pa so pod nadzorom Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin (UVHVVR). Urad Republike Slovenije za meroslovje (MIRS) preverja merila v uporabi in v prometu ter predpakirane izdelke.

V letu 2018 se je število inšpekcij in presoj povečevalo. JAZMP, ki redno preverja proces proizvodnje zdravil in zdravilnih učinkovin ter izvajanje kliničnih študij in farmakovigilance, je izvedla pet inšpekcij in tri verifikacije novih proizvodnih in kontrolnih zmogljivosti. Na podlagi rednih nadzorov vzdržujemo certifikate o dobri proizvodni praksi (GMP), ki potrjujejo, da proizvodnja zdravil in učinkovin poteka v skladu z načeli in smernicami dobrih praks za zdravila in učinkovine. V letu 2018 smo pridobili certifikate o dobri distribucijski praksi (Good Distribution Practice, GDP) za vse lokacije, na katerih potekata skladiščenje in distribucija.

Naša zdravila tržimo tudi zunaj Evropske unije, zato smo imeli inšpekcije regulativnih organov nekaterih držav zunaj Evropske unije. V letu 2018 je v Krki potekala ruska inšpekcija za področje veterinarskih zdravil, certifikat o dobri proizvodni praksi za to področje je namreč pogoj za registracijski status obstoječih izdelkov in za vlaganje zahtevkov za nove izdelke. Stalnica so tudi redne inšpekcije beloruske agencije za zdravila. Uspešna inšpekcija omogoča vlaganje zahtevkov za marketinško avtorizacijo novih izdelkov in za obnovo obstoječih izdelkov. Iz istih razlogov smo imeli inšpekcijo turkmenistanskega regulativnega organa. Izvedli smo tudi redno certifikacijo skladnosti s standardom GOST ISO 9001:2015, kar nam omogoča uvoz zdravil na ruski trg brez dodatne kontrole kakovosti serij izdelkov v Ruski federaciji.

Z uspešno opravljenimi inšpekcijami in presojami zagotavljamo nemoteno dostopnost naših izdelkov na različnih trgih, saj s tem ohranjamo veljavnost dovoljenj za proizvodnjo, certifikatov o dobri proizvodni praksi in marketinških avtorizacij za naše izdelke.

UVHVVR je opravila dva redna inšpekcijska nadzora delovanja sistema HACCP in fitosanitarni nadzor pakiranih materialov.

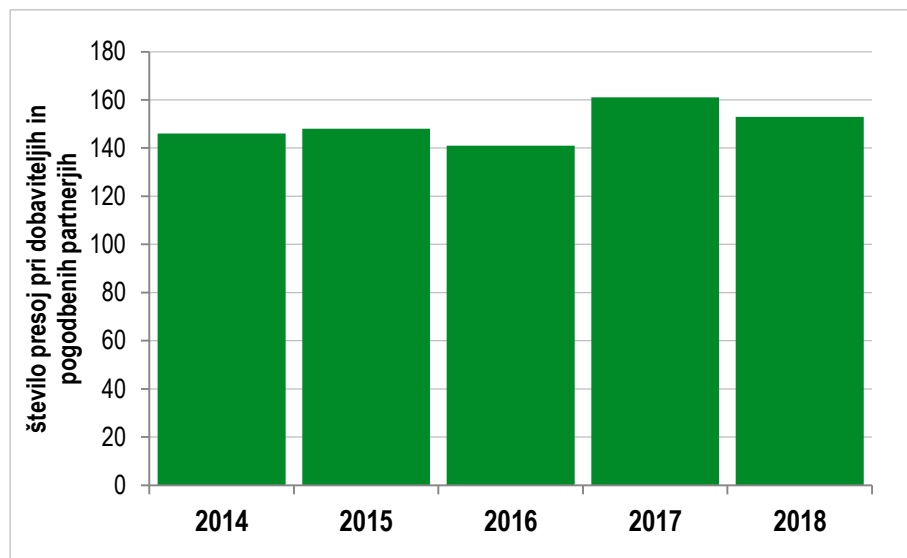
ZIRS je opravil en reden inšpekcijski nadzor proizvodnje, označevanja in zagotavljanja sledljivosti v celotni proizvodnji prehranskih dopolnil, preverjal pa je skladnost s Pravilnikom o prehranskih dopolnilih ter izvajanje zahtev Zakona

o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z žvili. Potrdil je ustrezno delovanje sistema za zagotavljanje ustreznosti živil.

V Krki vsako leto potekajo presoje partnerjev, ki presojajo skladnost z dobro proizvodno prakso, ustreznost farmakovigilančnega sistema ter izpolnjevanje svojih pogodbenih zahtev. V letu 2018 je bilo enajst presoj in vse so bile uspešno končane. Ugotovitve potrjujejo, da Krka izpolnjuje zahteve vseh partnerjev.

V letu 2018 so se nadaljevale presoje sistemov vodenja kakovosti naših GXP-partnerjev, ki jih izvajamo presojevalci iz skupine Krka. Pozorni smo na zakonodajne zahteve glede dobre proizvodne prakse in ostalih zahtev dobre farmacevtske prakse ter na zagotavljanje varovanja okolja, ravnanje s človeškimi viri in družbeno odgovornost. V skladu z ugotovitvami na področju zagotavljanja kakovosti izdelkov in surovin, proizvedenih pri partnerjih, uvajamo potrebne ukrepe za zmanjšanje tveganja na sprejemljivo raven. Ustrezna kakovost izdelkov in surovin, proizvedenih pri partnerjih znotraj dogovorjenih dobavnih rokov, omogoča optimalno načrtovanje proizvodnih procesov.

Vsako leto izvedemo številne presoje pri dobaviteljih in pogodbenih partnerjih.

Procesi zagotavljanja kakovosti

Osnovna izhodišča za vzpostavitev in razvoj sistema kakovosti so določena v Načelih kakovosti skupine Krka, ki so krovni dokument kakovosti in določajo enotno politiko kakovosti za vse odvisne družbe v skupini Krka ter upoštevajo zakonodajo, dobre prakse in standarde. Za izvajanje politik in doseganje strateških ciljev družbe imamo v Krki šest ključnih procesov: vodenje družbe, razvoj in proizvodnja zdravil, razvoj in proizvodnja učinkovin z oskrbo, marketing, prodaja ter inženiring in tehnične storitve. Procesi s področja kakovosti so integrirani v procese vodenja in omogočajo izvajanje osnovnih pravil delovanja vseh procesov družbe. Stalna naloga je nadgradnja sistemov kakovosti, s čimer izboljšujemo učinkovitost procesov ter kakovost in konkurenčnost izdelkov in storitev. Ključni pogoj je, da se vsi zaposleni stalno usposablajo in izpopolnjujejo znanje s področja kakovosti. V sodelovanju s strokovnjaki z različnih področij prepoznavamo priložnosti za izboljšave in v procese družbe uvajamo novosti.

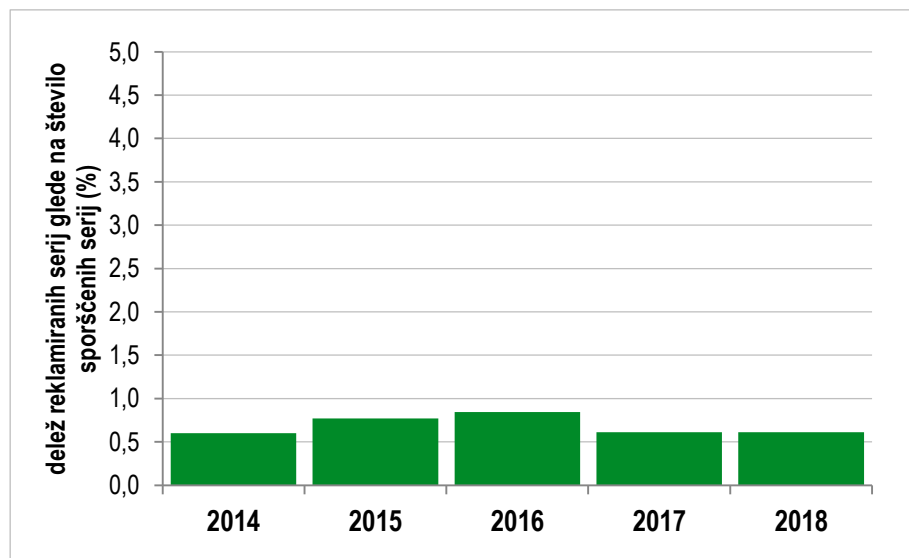
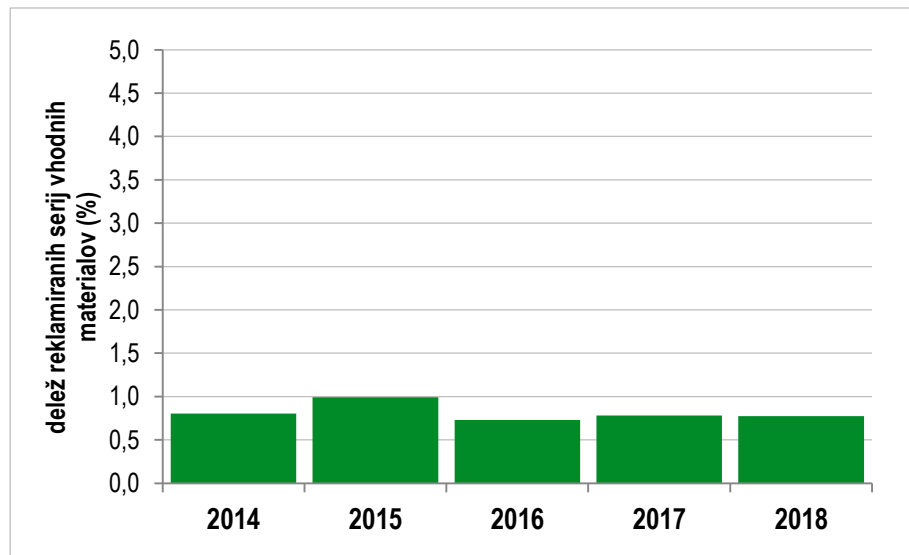
Skrbimo za visoko raven zavedanja o pomenu kakovosti v procesih družbe. Prek pobud in objav v publikacijah in na spletni strani družbe nenehno iščemo nove, inovativne pristope in jih uvajamo v delovne postopke.

Za kakovost, varnost in učinkovitost izdelka je pomembno, da je kakovost vključena v najzgodnejše faze razvoja in raziskav. Z uvajanjem novega znanja in orodij, poglobljanjem razumevanja procesov in ustreznimi viri zagotavljamo, da kakovost izdelkov in procesov ustreza najnovejšim standardom in zahtevam mednarodne zakonodaje.

Na področju zdravilnih učinkovin, pomožnih snovi, embalažnih materialov in končnih izdelkov je vzpostavljen sistem kakovosti, ki sledi standardom dobre proizvodne prakse. Sproščanje vhodnih materialov in končnih izdelkov zagotavljamo

v skladu z registracijsko dokumentacijo za kemijsko proizvodnjo ter proizvodnjo končnih izdelkov za humano uporabo in veterinarsko uporabo. Pri vhodnih materialih trajno zagotavljamo izredno nizko raven reklamiranih serij.

Kakovost naših izdelkov na trgu in odzive kupcev, povezane s kakovostjo naših izdelkov, redno spremljamo. Na vsako reklamacijo, mnenje ali predlog glede kakovosti se odzovemo hitro in v skladu s postopkom obravnave tovrstnih informacij s trga. Trend kakovosti izdelkov na trgu spremljamo prek kazalnika »delež reklamacij glede na število sproščenih serij«. Kazalnik je postavljen nizko, večletni rezultati pa kažejo, da je delež reklamiranih serij glede na število sproščenih serij majhen in da se kljub povečanemu obsegu proizvodnje ne povečuje, kar kaže na visoko kakovost naših izdelkov.

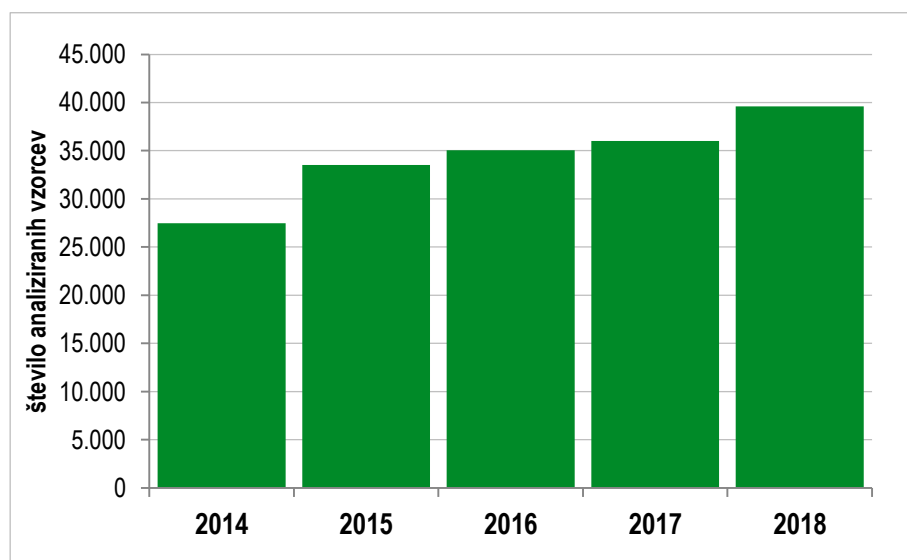
Sistem kakovosti na področju dobre proizvodne in dobre distribucijske prakse nadgrajujemo tudi v Krkinih odvisnih družbah. Strateško pomembne zdravilne učinkovine proizvajamo v skladu s tehnološkimi postopki, ki so rezultat našega razvojno-raziskovalnega dela. Te učinkovine so proizvedene bodisi v obratih kemijske proizvodnje bodisi pri pogodbenih partnerjih ter so prav tako vključene v procese zagotavljanja kakovosti. V letu 2018 smo te procese še izboljšali, ustreznost potrdili z uspešnimi inšpekcijami JAZMP ter tako zagotovili kakovostnejšo in zanesljivejšo dobavo. Da bi povečali zadovoljstvo svojih odjemalcev, smo izboljšali tudi procese za zagotavljanje kakovosti končnih izdelkov.

S kvalifikacijami in validacijami investicijskih in računalniških projektov, proizvodne, tehnološke in laboratorijske opreme, medijev, klimatizacijskih sistemov, tehnoloških postopkov, procesov čiščenja, s kalibracijami ter postopki vzdrževanja zagotavljamo ustrezne pogoje za proizvodne in kontrolne procese. S procesnimi validacijami in validacijami pakiranja zagotavljamo ustreznost tehnoloških postopkov za polizdelke in postopkov za pakiranje končnih izdelkov. Z validacijami

potrjujemo tudi ustreznost pogojev med transportom. Izboljšani pristopi se kažejo v uspešno realiziranih letnih načrtih in ciljih, kar potrjujejo tudi stalni nadzori, ki jih izvajajo notranji in zunanji presojevalci ter inšpektorji.

Veliko pozornost namenjamo integriteti podatkov, saj s tem zagotavljamo skladnost z regulatornimi zahtevami glede celovitosti in verodostojnosti podatkov, ki lahko vplivajo na kakovost končnih izdelkov. Načelo integritete podatkov upoštevamo že v najzgodnejši fazi razvoja in uvajanja informacijskih sistemov in jo zagotavljamo s postopki validacij sistemov, kontrole sprememb in obvladovanja morebitnih odstopanj v fazi izvajanja procesov. Pri obvladovanju laboratorijskih sistemov in pri vpeljavi novih skrbimo za trajnostno zagotavljanje integritete podatkov, ki nastajajo v fazah razvoja in kontrole kakovosti.

Z laboratorijsko kontrolo preverjamo kakovost izdelkov, polizdelkov in medizdelkov, zdravilnih učinkovin, vhodnih materialov, proizvodnega okolja, opreme in osebja ter proizvodnih procesov na vseh proizvodnih lokacijah. Na vseh področjih delovanja obvladujemo morebitna tveganja in z ustreznim ukrepanjem zagotavljamo pravočasno izvedbo analiz in s tem nemoteno oskrbo z izdelki. Z rednim preverjanjem kakovosti izdelkov na trgu zagotavljamo njihovo kakovost v celotnem roku uporabe. Z redno optimizacijo delovnih procesov, povečevanjem laboratorijskih zmogljivosti in povečevanjem števila zaposlenih sledimo tako poslovnim ciljem kot zakonodajnim zahtevam. Kakovost dela stalno zagotavljamo z izpopolnjevanjem znanja in ozaveščanjem zaposlenih. V procese kontrolne analitike nenehno vgrajujemo tudi izboljšave, povezane z vplivom človeškega faktorja na kakovost dela. Glede na evropske smernice za to področje smo med cilje vključili sprejemljivo vrednost vplivov človeškega faktorja in ta cilj smo tudi dosegli. S prenosom svojega znanja in prek prenosov analiznih metod zagotavljamo enako kakovost dela in strokovnost na ravni skupine Krka in pri pogodbenih partnerjih.

Nadzorujemo proizvodne procese, učinkovine in končne farmacevtske izdelke. Z nadzorom kritičnih faz proizvodnega procesa ter s pregledom in oceno dokumentacije vsake serije izdelka potrjujemo, da so naši izdelki proizvedeni v skladu s predpisanimi postopki in smernicami dobre proizvodne prakse. Z novimi organizacijskimi ukrepi, ki omogočajo učinkovitejše sodelovanje s proizvodnimi obrati, smo še izboljšali zagotavljanje kakovosti, predvsem na področju sterilnih, tekočih in poltrdnih oblik, s tem pa tudi zagotavljanje kakovostnih, varnih in učinkovitih izdelkov. Rezultat uspešnega sodelovanja med proizvodnjo sterilnih izdelkov in zagotavljanjem kakovosti je nenehno izboljševanje mikrobiološkega proizvodnega okolja. Od leta 2013 dalje ugotavljamo, da se mikrobiološki pogoji v proizvodnji sterilnih izdelkov nenehno izboljšujejo, in sicer tako v povezavi z osebjem, opremo in prostori kot tudi z delovnimi procesi.

V skladu s procesnimi zahtevami nenehno nadgrajujemo dokumentacijski in informacijski sistem, kar nam omogoča pregledno in učinkovito uporabo informacij. Dokumentacija, s katero dokazujemo kakovost svojih izdelkov, je sistematično urejena in vedno pripravljena za inšpekcijske preglede oziroma presoje naših partnerjev.

Glede na potrebe prodaje in proizvodnje načrtujemo in usklajujemo dejavnosti za pravočasno sproščanje vhodnih materialov, polizdelkov in končnih izdelkov. Število na trg sproščenih serij je odvisno od prodajnih potreb in realizacije proizvodnih dejavnosti. Pri sproščanju serij nenehno spremljamo odzivni čas in skrbimo, da so izdelki pravočasno na voljo

za prodajo. Dejavnosti, ki so ključne za sprostitev serij na trg, so rezultat aktivnosti v celotnem ciklu proizvodnje, kontrole in ocenjevanja kakovosti izdelka. Vse proizvedene serije so ocenjene v skladu s standardi dobre proizvodne prakse in so skladne z registracijsko dokumentacijo. Končno oceno posamezne serije zdravila izvedejo osebe, odgovorne za sproščanje serij zdravil, kot je predpisano v Zakonu o zdravilih in zakonodaji Evropske unije na področju zdravil, nato sledita izdaja certifikata in priprava dokumentacije serije za kupca. V skladu s smernicami dobre proizvodne prakse, ki veljajo v Evropski uniji, redno posodabljam certifikate o kakovosti končnega izdelka.

Kakovost izdelkov na trgu spremljamo v njihovem celotnem življenjskem ciklu, poleg tega pa smo v spremljanje varnosti zdravil vključeni v okviru farmakovigilančnega sistema. Podatke o varnosti zdravila zbiramo in vrednotimo v celotnem življenjskem ciklu zdravila, v obdobju pred registracijo in po registraciji oziroma pri vsakodnevni uporabi zdravil. V okviru farmakovigilančnega sistema ocenjujemo tudi tveganja in koristi zdravila, izvajamo ukrepe za obvladovanje tveganj in zagotavljamo ustrezne informacije za zdravnike in uporabnike.

Usmeritve sistema kakovosti

Zadovoljstvo odjemalcev s Krkinimi izdelki in storitvami je eden od ključnih ciljev ISV. Usmeritve sistema kakovosti usklajujemo z zahtevami in pričakovanji svojih odjemalcev znotraj zakonodajnih okvirov in smernic dobre proizvodne prakse. Informacije o zadovoljstvu odjemalcev z našimi izdelki stalno spremljamo prek posrednih kazalcev, katerih namen je izboljševanje procesov. Zadovoljstvo partnerjev z našimi izdelki in storitvami zagotavljamo s pogodbami o zagotavljanju kakovosti, ki jih redno dopolnjujemo, in z letnimi pregledi kakovosti. Zadovoljstvo partnerjev se kaže tudi v uspešno opravljenih inšpekcijah in presojah ustreznosti proizvodnje izdelkov glede na zahteve standardov dobre proizvodne prakse in glede na registracijsko dokumentacijo.

Delovanje vseh najpomembnejših procesov z vidika ISV in v skladu z merili uspešnosti periodično pregleduje Odbor za kakovost ter predlaga strateške usmeritve za nadaljnji razvoj. Redno izvajamo mesečne preglede kazalnikov kakovosti, ki obravnavajo ključne procese v Krki in vplivajo na kakovost, varnost in učinkovitost izdelkov, da bi tako preverjali doseganje postavljenih ciljev in vpeljevanje dodatnih izboljšav.

Velik poudarek dajemo varovanju okolja, varnosti in zdravju pri delu (upoštevamo tudi zahteve ISO 14001, BS OHSAS 18001 in smernice Odgovornega ravnanja) ter odkritim in korektnim odnosom z javnostjo, ki ji redno poročamo in jo obveščamo o izboljšavah. V zadnjih dveh letih smo nadgradili sistem upravljanja z okoljem ter tako še izboljšali njegovo učinkovitost. V letu 2018 smo posebno pozornost namenili tudi preverjanju ustreznosti zahtevam novega standarda za sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu (ISO 45001). V letu 2019 bomo v ta sistem vpeljali nekaj manjših izboljšav. Rezultat teh aktivnosti je vsakoletna pridobitev pravice do uporabe logotipa odgovorno ravnanje (Responsible Care).

Skrb za kakovost se začne pri vsakdanjem delu v vsaki organizacijski enoti, pri vseh procesih in izdelkih ter pri vsakem zaposlenem. Vedno pa obstajajo možnosti za izboljšave, zato za spodbujanje zavezanosti h kakovosti (poteka tudi na področjih učinkovitosti, varnosti, varčnosti, znanja, koristnih predlogov in okolja) in za njeno promocijo objavljamo strokovno-motivacijske članke v mesečni interni reviji Utrip in v tedenskem informatorju Bilten. Tako zaposlene obveščamo in ozaveščamo o spremembah na področju kakovosti in o vplivu kakovostnega dela na rezultate v skupini Krka.

Naša stalna usmeritev je izboljšanje agilnosti delovanja – od razumevanja sprememb, prilagajanja zahtevam in potrebam trgov ter usklajenega in povezanega delovanja organizacijskih enot do integracije in poenotenja vseh sistemov vodenja in kakovosti v procesih znotraj skupine Krka. V skladu s tem skrbimo za nadgradnjo sistemov in optimizacijo. Nadgradnjo in optimizacijo dela v odvisnih družbah smo nadaljevali tudi v letu 2018. Prav tako skrbimo za obveščanje in uvajanje novosti ter za strokovno pomoč odvisnim družbam, v katerih s presojami redno preverjamo sisteme kakovosti.

Nenehna rast fizičnega obsega proizvodnje, lansiranje novih izdelkov in pravočasno uvajanje sprememb zakonodaje zahtevajo sprotno nadgrajevanje in preverjanje zmogljivosti ter uvajanje izboljšav, da lahko proizvedemo večje število izdelkov in serij ter jih sprostimo za trg, hkrati pa poskrbimo, da so proizvedeni v skladu z regulatornimi in Krkinimi zahtevami. Širitev na nove trge je pomembna tudi na področju kakovosti, saj moramo poznati zakonodajne zahteve na teh trgih, jih implementirati in prilagoditi ter poskrbeti za učinkovito prilagoditev procesov. V letu 2018 je podjetje Ningbo Krka Menovo aktivno delovalo na področju regulatorne dejavnosti, povezane z registracijo izdelkov na Kitajskem, in vzpostavilo potrebne pogoje za uspešno prodajo končnih izdelkov na evropskem trgu, kar širi obseg internacionalizacije procesov kakovosti.

Sistem varovanja informacij

Sistem vodenja varovanja informacij (SVVI) je certificiran v skladu z ISO/IEC 27001. Redno ocenjujemo tveganja informacijskih virov. SVVI se redno preverja z notranjimi presojami, revizijskimi pregledi in inšpekcijami. V letu 2018 smo uresničevali ukrepe, ki jih je zahteval zunanji varnostni pregled v letu 2017, izvedli smo varnostni pregled in realizirali priporočila. V letu 2019 želimo zagotoviti zaščito pred zunanjimi napadi z najnaprednejšimi tehnologijami. Politiko varovanja informacij so na podlagi usmeritev obvladujoče družbe sprejele tudi vse Krkine odvisne družbe.

V skladu z zakonodajo Evropske unije in lokalnimi zakonodajami držav, v katerih poslujejo naše odvisne družbe, v svoje nove odvisne družbe dosledno uvajamo politiko varovanja osebnih podatkov in tako na ravni skupine Krka zagotavljamo celovito varstvo osebnih podatkov. Družba Krka ima s svojimi odvisnimi družbami sklenjene pogodbe o obdelavi osebnih podatkov. V letu 2018 smo intenzivno pregledovali procese in jih usklajevali z novo uredbo o varstvu osebnih podatkov v Evropski uniji, ki je začela veljati 25. 5. 2018.

Osnova za uspešno izvajanje SVVI je ozaveščanje zaposlenih, ki je vključeno v redno in stalno usposabljanje. Tudi v letu 2018 smo posebno pozornost posvetili ozaveščanju vseh zaposlenih na ravni skupine Krka glede t. i. phishing napadov.

Prav tako zagotavljamo visoko raven razpoložljivosti kritičnih sistemov, kot so poslovni sistem, proizvodni sistem, dokumentacijski sistem, elektronska pošta, nadzorni sistemi in drugi. Pričakovana minimalna razpoložljivost kritičnih sistemov je 99,5-odstotna. Krka ima podvojen podatkovni center, ki skupaj z osnovnim podatkovnim centrom zagotavlja visoko raven redundantnosti v skladu z zahtevami po visoki stopnji razpoložljivosti in varnosti podatkov. Za vse računalniške sisteme, aplikacije in podatke zagotavljamo varnostno kopijo v realnem času na oddaljeni lokaciji zunaj Novega mesta.

Sistem	Letna razpoložljivost (v %)				
	2018	2017	2016	2015	2014
poslovni sistem	99,9	99,9	99,9	99,9	99,8
proizvodni sistem	99,8	99,9	99,9	99,9	99,7
dokumentacijski sistem	99,3*	99,8	99,8	99,7	99,9
elektronska pošta	99,9	99,9	99,8	99,9	99,8

* Zaradi večje nadgradnje sistema je odstotek manjši od postavljenega cilja.

Sistem upravljanja neprekinjenega poslovanja

Cilj sistema upravljanja neprekinjenega poslovanja (SUNP) je pripraviti ukrepe in postopke, s katerimi tudi ob večjih incidentih in katastrofah zagotavljamo neprekinjenost proizvodnje in prodaje ključnih izdelkov. SUNP izvajamo v skladu s sprejeto strategijo in politiko ter ga nenehno posodabljam v skladu z zahtevami standarda ISO 22301 (Business continuity management systems). Pomembni sestavni deli SUNP so tudi postopki za optimizacijo odpornosti Krke proti neželenim incidentom, postopki ukrepanja ob incidentih ter načrti neprekinjenega poslovanja za obvladovanje kriznih situacij. SUNP je sestavni del celovitega obvladovanja tveganj v Krki. V letu 2018 smo preverjali izvedljivost ukrepov za zagotavljanje neprekinjenosti poslovanja, posodobili pa smo del načrtov neprekinjenega poslovanja.

TRAJNOSTNI RAZVOJ

Uresničevanje poslanstva našega podjetja je tudi ključna usmeritev Krkinega trajnostnega razvoja. Z razvojem farmacevtske dejavnosti prispevamo k izboljševanju in ohranjanju zdravja, kar dosegamo predvsem z visokokakovostnimi izdelki, ki omogočajo dostopno in učinkovito zdravljenje. Z delovanjem v skladu z družbeno in okoljsko odgovornostjo si prizadevamo, da bi izboljševali svoje rezultate na področju varovanja narave, zdravja in varnosti ter sodelovali pri razvoju družbenega okolja. Ta prizadevanja nas vodijo tudi pri raziskovalnem delu, izboljševanju proizvodnih procesov, vlaganju v tehnologijo in zaposlene ter pri skrbi za varno, zdravo, spodbudno in prijetno delovno okolje. Pri vsem svojem delu ravnamo v skladu z visokimi etičnimi standardi.

Trajnostne cilje poslovanja dosegamo v okviru letnih načrtov in programov, v poročanje pa zajemamo ekonomske, družbene in okoljske učinke. Finančne in nefinančne informacije, povezane s področjem trajnosti, predstavljamo v različnih poglavjih letnega poročila.

Potrebe vseh naših deležnikov in družbenega okolja ter vplivov našega podjetja poskušamo razumeti v stalnem in proaktivnem dialogu. Tako izboljšujemo medsebojne odnose in se hitro prilagajamo spremembam na trgu. Naše deležnike in ključna področja podrobneje predstavljamo v nadaljevanju.

Ključni deležniki skupine Krka

Vključevanje deležnikov

Deležniška skupina	Način vključevanja
Zaposleni	- mednarodne konference za zaposlene (različne tematike) - merjenje organizacijske klime - svet delavcev - zbori delavcev
Vlagatelji	- srečanja z vlagatelji na sedežu družbe - srečanje finančnih analitikov z vodstvom družbe - udeležba na konferencah za vlagatelje - predstavitveni sestanki v finančnih središčih po svetu - konferenčni klici s finančnimi analitiki ob objavah poslovnih rezultatov - redne skupščine delničarjev - komuniciranje s finančnimi mediji

Odjemalci	
Inštitucije (nadzorni organi, zdravstvene zavarovalnice, državni organi idr.)	– dolgoročno sodelovanje in zagotavljanje verodostojne dokumentacije – povezovanje s specializiranimi razvojnimi ustanovami in podjetji – sodelovanje z univerzami in znanstvenimi inštituti – sodelovanje pri spremembah strokovnega, znanstvenega in regulatornega okolja prek različnih strokovnih in industrijskih združenjih v Sloveniji, EU in drugod
Neposredni kupci (distributerji, lekarniške mreže, bolnišnice, druga farmacevtska podjetja)	– dolgoročno partnersko sodelovanje – letna spletna raziskava o zadovoljstvu z najpomembnejšimi vidiki poslovanja (splošno zadovoljstvo, zadovoljstvo z izdelki, prodajnim osebjem, obravnavo in izpolnjevanjem naročil, obravnavo reklamacij in pritožb) – pridobivanje predlogov za izboljšave
Posredni kupci (zdravniki, veterinarji, farmacevti)	– redno seznanjanje z informacijami o izdelkih v tiskani in elektronski obliki – neposredni stiki prek strokovnih sodelavcev v 40 državah – organizacija ali podpora strokovnih in izobraževalnih srečanj – napredne digitalne vsebine za izobraževanje strokovne javnosti – povratne informacije in mnenja v vsakodnevnih stikih in tržnih raziskavah
Bolniki in drugi končni uporabniki	– odgovorno in strokovno komuniciranje o izdelkih, tudi prek družbenih omrežij in digitalnih medijev
Lokalna skupnost in družbeno okolje	– prepoznavanje potreb lokalnega in družbenega okolja prek sponzorskih in donatorskih aktivnosti, letnega srečanja s klubi in društvi, Krkinega tedna humanosti in prostovoljstva, Sklada Krkinih nagrad za mlade raziskovalce – odprt dialog in izmenjava mnenj na srečanju s krajani (upoštevanje pri načrtovanju okoljskih ciljev in trajnostne skrbi za okolje) – sodelovanje z okoljevarstvenimi organizacijami
Dobavitelji	– sodelovanje prek razpisov in natečajev – delovni sestanki – izvajanje presoj
Mediji	– pregledne informacije o poslovanju in dogodkih v sporočilih za javnost in odgovorih na vprašanja medijev – novinarske konference in srečanja s predstavniki medijev – objava informacij na spletnih mestih

Odgovornost do zaposlenih

K ustvarjanju zgodbe o uspehu v dinamičnem mednarodnem okolju največji delež prispevajo prav zaposleni. Delamo v različnih kulturnih okoljih, kjer partnersko pristopamo k doseganju skupnih ciljev podjetja. Skupaj gradimo kulturo medsebojnega zaupanja, spoštovanja, sodelovanja in timskega dela, nenehnega učenja ter odgovornega in učinkovitega dela. Prizadevamo si, da bi vse naše aktivnosti odražale odgovornost do zaposlenih in vrednote, za katere se zavzemamo. Naše vrednote – hitrost in fleksibilnost, partnerstvo in zaupanje, učinkovitost in kreativnost – nas usmerjajo pri postavljanju ciljev, doseganju rezultatov, sodelovanju in delu z zaposlenimi.

Z delom v različnih kulturnih okoljih zaposleni širimo svoj pogled in razumevanje. Posebno pozornost namenjamo privabljanju, prepoznavanju in razvoju talentov ter tako zagotavljamo, da bo podjetje uspešno tudi v prihodnosti.

Ustvarjamo delovno okolje, ki spodbuja strokovni in osebni razvoj zaposlenih, saj za uspešno nastopanje na trgih, razvoj in trženje novih izdelkov ter vlaganje v sodobne proizvodne zmogljivosti potrebujemo visokousposobljene kadre. Verjamemo, da uspeh posameznika temelji na želji po doseganju odličnosti pri delu ter na nenehnem strokovnem izpopolnjevanju, osebnem razvoju in razvoju medsebojnih odnosov.

Ker je kakovost za nas pomembna na vsakem koraku delovnega procesa, zaposlene spodbujamo k medsebojnemu sodelovanju, prenosu relevantnih informacij in ustvarjalnosti. Ustvarjamo okolje, v katerem lahko cilje in potrebe posameznika povezujemo s cilji podjetja. To dosegamo prek zahtevnih in zanimivih delovnih izzivov, zagotavljanja optimalnih delovnih razmer, omogočanja razvoja veščin in kompetenc ter sodelovanja pri kariernem razvoju.

Zaposlenim omogočamo zanimivo delo v kulturno raznolikem mednarodnem okolju, v katerem se lahko poslovno, strokovno in osebno razvijajo, napredujejo prek izzivov, ki jim jih prinašajo delovne naloge, in organiziranega izobraževanja o vodenju, osebnem razvoju in stroki ter učenja tujih jezikov.

Da bi delovali sinergično in povezovali zaposlene iz različnih okolij, organiziramo mednarodne konference z različno vsebino: marketinške, prodajne, tehnološke, kadrovske, regulatorne itd. Na njih se srečujejo zaposleni iz družbe Krka in iz njenih podjetij in predstavništev v tujini, si izmenjujejo izkušnje, analizirajo aktualne izzive, se dogovarjajo o uresničevanju skupnih strateških usmeritev in ciljev ter izmenjujejo primere dobrih praks. Tako skupaj ustvarjamo uspeh in prihodnost podjetja.

Cenimo zavzetost in spoštujemo prispevek vsakega zaposlenega k doseganju ciljev skupine Krka. Spodbujamo zavedanje, da vsi zaposleni soustvarjamo delovno okolje, organizacijsko klimo in s tem poslovne rezultate. Z rednim merjenjem organizacijske klime skrbimo, da imajo zaposleni priložnost izraziti svoje mnenje, analize ugotovitev pa nam pomagajo pri pripravi izboljšav, ki prispevajo k ustvarjanju učinkovitega in ustvarjalnega okolja.

Konkurenčnost in uspešnost skupine Krka ohranjamo tudi z nenehnim izboljševanjem notranjih procesov in hitrim odzivanjem na potrebe trga. V letu 2018 je bilo v skupini Krka zaposlenih 550 ljudi več kot leto prej. Okrepili smo tudi našo prisotnost na Kitajskem. Ob intenzivni rasti in širjenju na nove trge postaja hitro odzivanje še bolj pomembno, saj smo s svojimi izdelki prisotni na različnih koncih sveta. Skupina Krka postaja vse bolj kompleksna, zato posebno pozornost namenjamo organizacijski učinkovitosti. Nenehno iskanje novih rešitev v procesih in strukturi ter reorganizacija in prestrukturiranje enot v Sloveniji in tujini nam omogočajo fleksibilnost in hitro odzivanje na zahteve konkurenčnega okolja, izmenjava izkušenj v mednarodnem okolju pa sinergično prepletanje različnih kulturnih vzorcev in vrednot.

Temelj našega delovanja je zagotavljanje enakih možnosti za vse zaposlene, ne glede na spol, raso, vero, narodno pripadnost ali druge kulturne razlike, ter spoštovanje zakonskih norm in etičnega odnosa do soljudi in širšega družbenega okolja. Spoštujemo človekove pravice, ki so zajete v mednarodno priznanih načelih in smernicah, vključno z deklaracijo Združenih narodov o človekovih pravicah. Upoštevamo vse zakonske predpise in standarde s področja človekovih pravic v vseh državah, v katerih delujemo. Ker smo zavezani visokim etičnim standardom, se vsi zaposleni izražajo o Kodeksu ravnanja. Kodeks določa načela in pravila etičnega ravnanja ter dobrih poslovnih običajev in standardov ravnanja, ki so zavezujoča za vse zaposlene v Krki, d. d., Novo mesto in v njenih odvisnih družbah. Z jasno določenimi pravili in postopki zagotavljamo hiter odziv na zaznano neprimerno ravnanje v medsebojnih odnosih in preprečujemo mobing v vseh oblikah.

Ključni podatki o zaposlenih za leto 2018

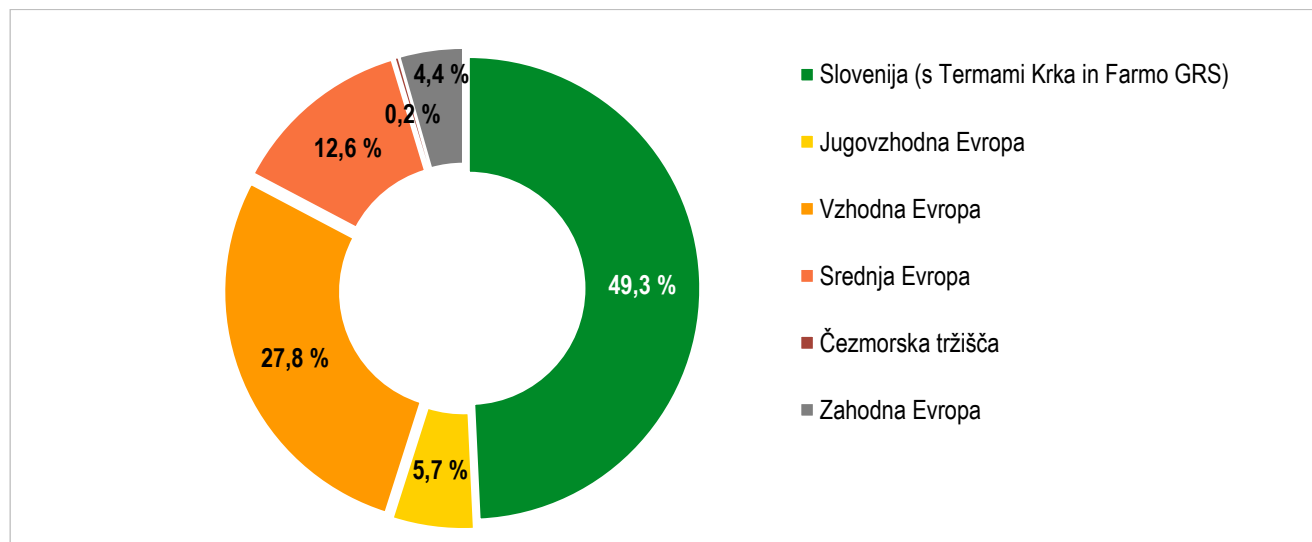
Število zaposlenih	11.382, od tega 49,3 % v Sloveniji
Povprečna starost	39,95 leta
Delež zaposlenih žensk	62,84 %
Delež žensk na vodilnih mestih	43 %
Delež zaposlenih za nedoločen čas	89,1 % (87,8 % žensk, 91,1 % moških)

Število zaposlenih na dan 31. 12. 2018

	2018	2017	2016	2015	2014	Indeks 2018/17
Družba Krka v Sloveniji	4.995	4.514	4.343	4.292	4.256	111
Predstavništva družbe Krka zunaj Slovenije	501	506	546	506	482	99
Družba Krka	5.496	5.020	4.889	4.798	4.738	109
Ovisne družbe zunaj Slovenije	5.278	5.192	5.388	5.151	5.130	102
Skupina Terme Krka	580	584	576	578	585	99
Družba Farma GRS*	36	36	36	37	46	100
Skupina Krka	11.390	10.832	10.889	10.564	10.499	105

* Vključno z mikrodružbami, katerih ustanoviteljica je Farma GRS.

Struktura zaposlenih po regijah na dan 31. 12. 2018

Izobrazbena struktura

Eden od stebrov Krkine kadrovske politike je nenehno izboljševanje izobrazbene strukture zaposlenih, saj se zavedamo, da se lahko le z intenzivnim vlaganjem v razvoj, zahtevno tehnologijo in visokousposobljenimi strokovnjaki hitro in učinkovito odzivamo na zahteve izjemno konkurenčnega trga. Delež zaposlenih z najmanj univerzitetno izobrazbo v skupini Krka predstavlja 53,8 %, to je 6118 zaposlenih. Med njimi je 187 doktorjev znanosti ter 382 magistrov znanosti in specialistov.

Stopnja izobrazbe zaposlenih v skupini Krka na dan 31. 12. 2018

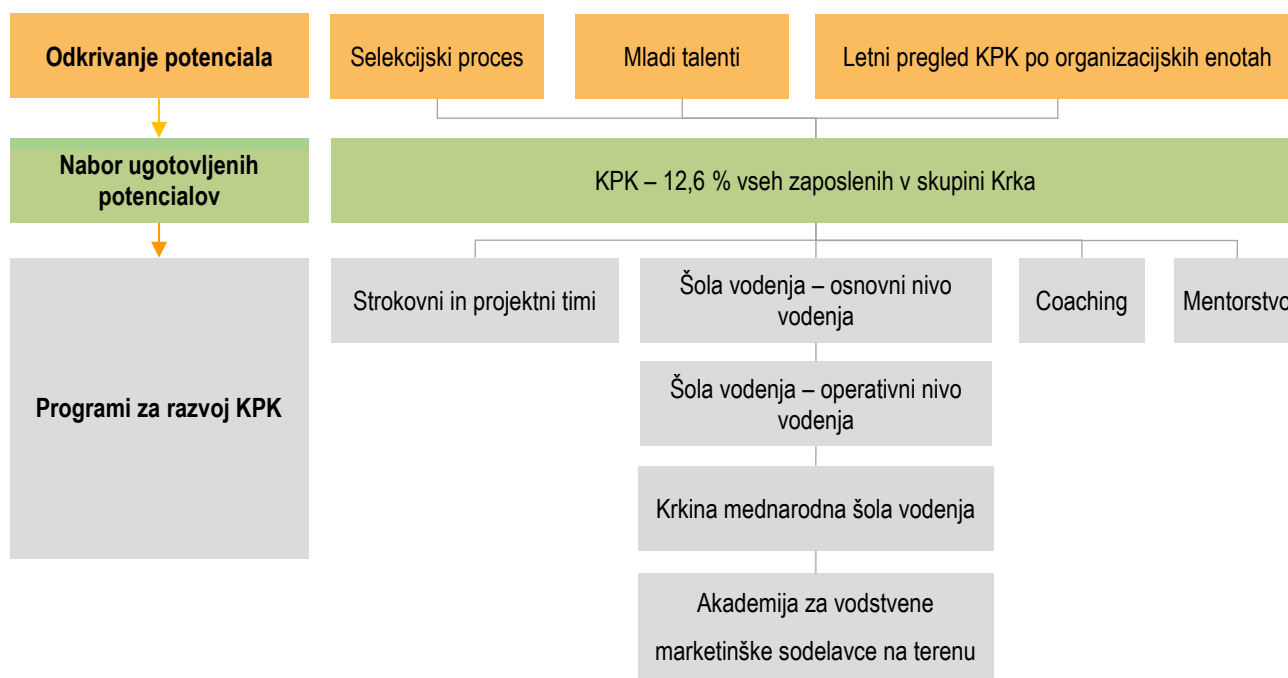
	2018	2017	2016	2015	2014	2013
Visokostrokovna, univerzitetna ali višja izobrazba (VII. stopnja ali več)	68 %	69 %	70 %	68 %	67 %	65 %
Višješolska izobrazba (VI. stopnja)	2 %	2 %	2 %	3 %	3 %	3 %
Srednješolska izobrazba (V. stopnja)	20 %	18 %	17 %	17 %	18 %	19 %
Ostalo (manj kot V. stopnja)	10 %	11 %	11 %	12 %	12 %	13 %
Število zaposlenih v skupini Krka	11.390	10.832	10.889	10.564	10.499	10.048

Izobraževanje in razvoj zaposlenih

V Krki je znanje vrednota. Razvoj zaposlenih sistematično načrtujemo in jim z nenehnim izobraževanjem omogočamo pridobivanje uporabnega znanja in izkušenj na različnih področjih, **strokovni in osebni razvoj** ter napredovanje.

Posebno pozornost namenjamo privabljanju, prepoznavanju in razvoju talentov. Tako zagotavljamo, da bo podjetje uspešno tudi v prihodnosti.

Ključni in perspektivni zaposleni (KPK)

Poseben poudarek dajemo zgodnjemu odkrivanju in sistematičnemu razvoju **ključnih in perspektivnih zaposlenih**, ki jih prek izobraževanja, mentorstva in coachinga pripravljamo za prevzemanje najzahtevnejših in najodgovornejših nalog.

Odkrivanje talentov je ključnega pomena in poteka že v zgodnjem obdobju posameznikove kariere. Izbrane zaposlene povabimo na delavnico, v kateri se preizkusijo v različnih individualnih in skupinskih nalogah. Tako prepoznavamo posameznikovo motiviranost, vpogled in sposobnost povezovanja. Takšen način prepoznavanja talentov uporabljamo za perspektivne zaposlene, ki so v podjetju manj kot eno leto in so že v izbirnem postopku ali na začetku zaposlitve izstopali s proaktivnostjo, vztrajnostjo in sposobnostjo povezovanja. Metodo uporabljamo tudi pri izbiri zaposlenih za zahtevnejša delovna mesta in pri internih premestitvah.

Na podlagi sistema kompetenc za različna delovna področja ugotavljamo potrebe glede razvoja, nadgrajevanja znanja in izpopolnjevanja veščin. Kompetence so tudi izhodišče za izbiro novih zaposlenih, oblikovanje programov izobraževanja in usposabljanja ter za njihovo evalvacijo.

Prepoznani ključni in perspektivni zaposleni ter mladi talenti imajo za nadaljnji razvoj na voljo več programov, ki jim omogočajo individualni razvoj glede na potrebe in naravo njihovega dela.

Za razvoj ključnih in perspektivnih kadrov in usposabljanje vodij smo razvili lastno šolo vodenja. Izvajamo štiri programe, prilagojene za različne nivoje vodenja: Krkino mednarodno šolo vodenja, šolo za operativni nivo vodenja, za osnovni nivo vodenja in akademijo za vodstvene marketinške sodelavce na terenu, ki je bila zasnovana prav za to ciljno skupino. Vsebine programov pomembno dopolnjujeta coaching in akcijsko učenje ter tako prispevata k razvoju vodij.

V mednarodnem okolju izvajamo tudi program za strokovne in projektne time, ki je namenjen razvoju strokovnjakov s poudarkom na komunikacijskih veščinah, timskem in projektnem delu, spoznavanju in izmenjavi Krkinih dobrih praks, povezovanju zaposlenih iz različnih okolij ter osebnem razvoju zaposlenih.

Mentorstvo, ki je ciljno usmerjen in načrtovan proces, s katerim omogočamo izmenjavo izkušenj in razvoj potencialov zaposlenih, uporabljamo pri novozaposlenih, ki se uvajajo v delo, in pri zaposlenih, ki prevzemajo nove, odgovornejše naloge. Posebno obliko mentorstva uporabljamo za sistematičen razvoj perspektivnih zaposlenih na mednarodni ravni. Perspektivni zaposleni se srečujejo s priznanimi in uveljavljenimi krkaši, obravnavajo konkretne probleme in ciljno razvijajo svoje potenciale in kompetence.

V sklopu izobraževanja vseh zaposlenih poteka tudi nenehno izpopolnjevanje in usposabljanje na različnih strokovnih področjih, na področju vodenja in osebnega razvoja, učenja tujih jezikov, predvsem angleščine in ruščine, ter kakovosti in uporabe sodobne informacijske tehnologije.

Pomembno orodje za učinkovito vodenje, prepoznavanje potenciala, motivacijo in razvoj zaposlenih je Krkin pogovor, v katerega so vključeni vsi zaposleni v skupini Krka. Vodja in zaposleni opredelita cilje ter se pogovorita o ključnih nalogah in pričakovanih tako glede dela kot razvoja zaposlenega, nato pa načrtujeta njegovo nadaljnje delo in izobraževanje.

Najzahtevnejše in najnovejše znanje zaposleni pridobivajo na fakultetah, inštitutih in v drugih ustanovah doma in v tujini. V letu 2018 jih je ob delu študiralo 420, od tega 53 na podiplomskem študiju za pridobitev specializacije, magisterija ali doktorata.

Edini v državi izvajamo šest programov nacionalne poklicne kvalifikacije na področju farmacevtske industrije. Vanje se vključujejo tudi zaposleni v lekarnah in drugih farmacevtskih podjetjih. V letu 2018 je izobraževanje (IV. stopnja izobrazbe) končalo 69 zaposlenih. Od leta 2004 smo podelili že 1505 certifikatov – 1458 zaposlenim v Krki in 42 zaposlenim v drugih podjetjih in lekarnah.

Za uspešno izobraževanje zaposlenih in njihovih vodij ter za uspešno implementacijo Krkine strategije na trgih imamo v marketinško-prodajni mreži zaposlenih več kot 85 internih trenerjev, s čimer zagotavljamo prenašanje dobrih praks na trgu in tudi širše, v mednarodnem merilu. Trenerji zaposlenim in vodjem pomagajo na rednih izobraževanjih in treningih ter z redno individualno podporo na terenu.

Klasične oblike izobraževanja dopolnjujemo s spletnim učenjem in spletnim preverjanjem znanja, ki je zaradi Krkine razvejanosti postalo zelo pomembno. Spletno učenje in testiranje uporabljamo tudi kot pripravo na seminarje in srečanja, kar zagotavlja višjo raven znanja in sodelovanja na izobraževanjih.

Ker menimo, da skrb za zaposlene in dobri odnosi vodijo k rezultatom, smo dali v letu 2018 velik poudarek pripravi izobraževalnih vsebin, povezanih z delom z ljudmi, reševanjem konfliktov ter učinkovito in spoštljivo komunikacijo. Temelj dobrega sodelovanja je poznavanje sebe, lastnih prednosti in pomanjkljivosti ter spoštovanje razlik med ljudmi, kar je bilo tudi glavno sporočilo teh izobraževanj.

Ključni podatki o izobraževanju zaposlenih za leto 2018 za skupino Krka

Povprečno število izobraževanj na zaposlenega	14
Povprečno število ur izobraževanja na zaposlenega	47,8
Delež prihodkov, namenjenih za izobraževanje (v %)	0,64

Da zagotavljamo pritok mladih sodelavcev, podeljujemo štipendije študentom in dijakom, ki že med izobraževanjem kažejo določene talente in sposobnosti. Z njimi sistematično delamo, da bi jim tako omogočili kar najboljši stik s podjetjem in pridobitev izkušenj. Na organiziranih srečanjih in med opravljanjem strokovne prakse se bolje seznanijo s podjetjem in delovnimi procesi, hkrati pa lahko razvijejo in pokažejo svoje znanje in sposobnosti. Študentom in mladim raziskovalcem z različnimi temami in strokovnim znanjem pomagamo pri zaključnih nalogah, kot predavatelji pa soustvarjamo študijske programe na dodiplomski in magistrski stopnji. V letu 2018 smo imeli 61 štipendistov, od teh jih je 13 končalo študij. S srednjimi šolami in fakultetami sodelujemo tudi pri omogočanju obvezne delovne prakse. V letu 2018 je v našem podjetju pridobivalo izkušnje in spoznavalo delo 224 dijakov in študentov.

Kakovost življenja

Zavedamo se, da smo kot podjetje lahko uspešni le, če zaposlenim omogočimo kakovostno življenje. Kot družbenoodgovorno podjetje svoje temeljno poslanstvo **živeti zdravo življenje** uresničujemo na več področjih.

Za dobro počutje in dobre medsebojne odnose že desetletja skrbimo z raznovrstnimi športnimi in kulturnimi dogodki. Aktivno sodelujemo na področjih, ki prispevajo h kakovosti življenja tudi zunaj delovnega okolja. Zaposleni imajo na voljo bogato ponudbo rekreacije v Trim klubu Krka. Organizirane so različne športne dejavnosti, ki se jih vsak teden udeleži več kot 2000 zaposlenih. Kulturno umetniško društvo Krka bogati kulturno življenje. Združuje galerijsko dejavnost, pevski zbor,

gledališki klub in ustvarjalne delavnice ter organizira obiske kulturnih prireditev. Spodbujamo zdravo prehrano, zato na vseh lokacijah podjetja zagotavljamo kakovostno prehrano s pestro ponudbo hladnih in toplih obrokov.

Tudi dobrodelnost je del nas. Prostovoljstvo je še bolj spodbudila družbenoodgovorna akcija Krkin teden humanosti in prostovoljstva, ki jo organiziramo vsako leto aprila. Zaposleni lahko sodelujejo kot krvodajalci, se družijo s stanovanci v domovih starejših občanov po vsej Sloveniji, skrbijo za živali, zbirajo potrebščine ali se udeležijo prostovoljnega dela. Akciji se pridružujejo tudi krkaši iz podjetij in predstavništev v tujini. Dobrodelnost zaposlenih spodbujamo vse leto, tudi s podelitvijo priznanja prostovoljec leta.

Druženje zaposlenih je pomemben del Krkine kulture. Vsako leto organiziramo Krkin dan, družabni in športni dan vseh zaposlenih, in prireditev Dan Krkinih priznanj, na kateri nagradimo jubilate, najboljše sodelavce, najboljše vodje ter najboljše predlagatelje inovacij in koristnih predlogov. Ljubitelji smučanja se družijo na zimskem športnem dnevu. Zaposleni se srečujejo tudi na srečanjih invalidov, krvodajalcev, gasilcev, športnikov, na čistilnih akcijah, ob otvoritvah novih obratov, na kulturnih in drugih dogodkih.

Upokojeni krkaši se lahko vključijo v Krkino društvo upokojencev, prek katerega ohranjajo stike z nekdanjimi zaposlenimi in Krko. Tradicionalno organiziramo novoletno srečanje upokojenih krkašev.

Nagrajevanje in motiviranje zaposlenih

Pri zaposlenih prepoznavamo dobro opravljeno delo in uspešnost ter jih za nadaljnje delo motiviramo z različnimi sistemi nagrajevanja. S tem želimo spodbuditi zavzetost in lojalnost, hkrati pa nagraditi odličnost in zvestobo.

Najboljšim zaposlenim podeljujemo priznanja in nagrade za uspešno delo. Izbiramo in nagrajujemo najboljše sodelavce in najboljše vodje na ravni organizacijskih enot in na ravni celotne skupine Krka, najboljše sodelavce po posameznih funkcijah v marketinško-prodajni mreži ter najuspešnejše sodelavce na področju registracij.

Najzvestejšim zaposlenim že desetletja podeljujemo jubilejne nagrade in posebna priznanja, ki jih vsako leto slovesno podelimo na prireditvi Dan Krkinih priznanj.

Množična inventivna dejavnost

Sistem množične inventivne dejavnosti, ki je v Krki uveljavljen od leta 2003, vsem zaposlenim omogoča vključitev v sistem stalnih izboljšav v sistemu kakovosti in s tem v integrirani sistem vodenja. Zaposlene spodbujamo, da pri opravljanju vsakodnevnih nalog nenehno iščejo načine za boljše in kakovostnejše opravljanje dela. Aktivnosti na področju množične inventivne dejavnosti so zato usmerjene predvsem k reševanju problematike na gospodarskem, proizvodnem, logističnem, tehnološkem, tehničnem, administrativnem, okoljevarstvenem, poslovnem in informacijskem področju, na področju kakovosti ter varnosti in zdravja pri delu. Pomembni so tako koristni predlogi, ki jih je preprosto izvesti, kot izboljšave, katerih izvedba je zahtevnejša, vendar imajo večji učinek. Pri vseh zaposlenih želimo uzavestiti dejstvo, da je vsak predlog pomemben in vreden obravnave. Za vsakega predlagatelja koristnega predloga ali izboljšave je največja nagrada ravno to, da se zaradi njegovega predloga stvari spremenijo na bolje.

Množično inventivno dejavnost spodbujamo z nagradami ob četrletjih, simbolično nagrado z zahvalnim pismom predsednika uprave in generalnega direktorja, objavami predlagateljev na Krkanetu in v interni reviji Utrip, objavami intervjujev s posameznimi predlagatelji v interni reviji Utrip, vsakoletnim srečanjem predlagateljev ter nagradami in priznanji, ki jih najboljši sodelavci na področju množične inventivne dejavnosti prejmejo na prireditvi Dan Krkinih priznanj.

S predlogi v okviru množične inventivne dejavnosti smo ustvarili kar nekaj prihrankov. To je tudi namen korporativne akcije, ki poteka pod sloganom Vaša učinkovitost šteje in v katero se zaposleni vključujejo s koristnimi predlogi in izboljšavami.

V letu 2018 je bilo 627 koristnih predlogov in izboljšav. Nagrajenih je bilo 596 predlogov, ki jih je dalo 481 predlagateljev.

Varnost in zdravje pri delu

Zaposlenim zagotavljamo varno in zdravo delovno okolje. V vse nove projekte in tehnologije vključujemo najnovejša dognanja s področja varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom. Za vsa delovna mesta in tehnologije spremljamo

tveganja za nastanek nezgod in zdravstvenih okvar. Tveganja periodično ocenjujemo, jih s primernimi varstvenimi ukrepi obvladujemo na sprejemljivi ravni in tako dolgoročno vplivamo na nenehno izboljševanje delovnih razmer.

Skrb za zdravje je skupna odgovornost vseh zaposlenih, njihovih vodij, strokovnih služb in izvajalcev medicine dela. V aktivnosti so vključeni tudi svet delavcev in oba sindikata.

Dobro psihofizično počutje in ugodno psihosocialno klimo zagotavljamo z odprto komunikacijo med zaposlenimi, ničelno toleranco do vsakršnega nasilja, redno tedensko rekreacijo, preventivno zdravstveno rekreacijo, športnimi, kulturnimi in družabnimi prireditvami, delavnicami o zdravem načinu življenja in vplivu psihoaktivnih snovi, zdravo prehrano v lastnih restavracijah in podobnimi aktivnostmi. V letu 2018 smo posodobili načrt promocije zdravja in povečevali zavest zaposlenih o pomembnosti krepitev zdravja za kakovostno življenje, tudi s spodbujanjem predlogov in pobud. Zadovoljstvo zaposlenih z varnostjo in zdravjem pri delu je na lestvici od 1 do 5 (1 je najmanj) ocenjeno s 4,39. Prek različnih aktivnosti za promocijo zdravja povečujemo zavedanje o pomenu dobrega zdravja in počutja zaposlenih.

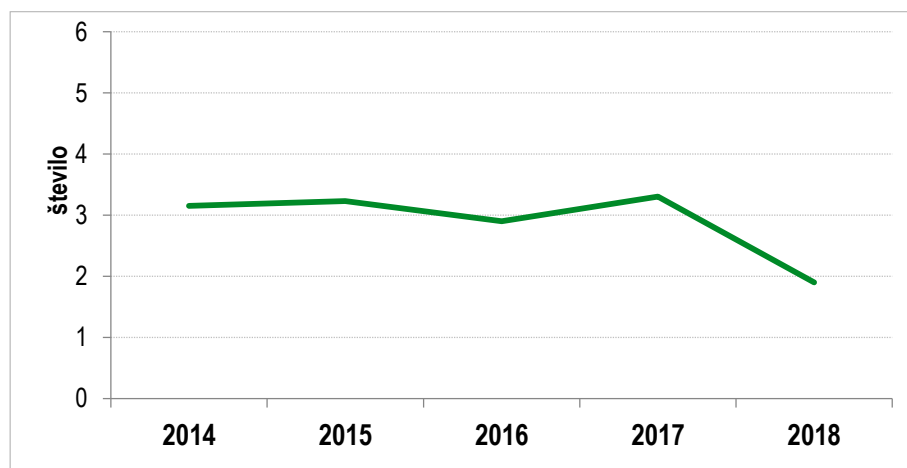
Že več let poteka projekt Medsebojni odnosi in bolniška odsotnost, ki prispeva k zmanjševanju bolniške odsotnosti. V letu 2018 je bilo v skupini Krka na bolniškem dopustu 6,8 % zaposlenih, na porodniškem dopustu pa 3,9 %.

Med zaposlenimi v družbi Krka je 5,4 % invalidov, ki imajo v skladu z zakonodajo in predpisi ter omejitvami iz naslova invalidnosti ustrezno delo. Z različnimi preventivnimi ukrepi zmanjšujemo možnosti za nastanek novih invalidskih ali zdravstvenih omejitev. Poleg preventivne in kurativne skrbi za zdravje zaposlenih zagotavljamo, da lahko svoje delo nadaljujejo na delovnih mestih, ki so prilagojena njihovim zmožnostim. Poskrbimo tudi za ustrezno prekvalifikacijo delavcev, ki svojega dela ne morejo več opravljati.

Sistem vodenja varnosti in zdravja pri delu je usklajen s standardom BS OHSAS 18001:2007 in vključen v Krkin integrirani sistem vodenja. V organizacijskih enotah delujejo delovne skupine za varnost in zdravje pri delu, v katerih sodeluje tudi strokovni delavec, pooblaščen za to področje. Na ravni družbe Krka deluje skupina za varnost in zdravje pri delu in pripravlja ključne cilje in programe, ki jih potrjuje uprava.

Sproti spremljamo podatke o nezgodah na delovnem mestu. Kazalnik LTAR v grafu prikazuje, koliko delovnih nezgod, ki so zahtevale tri ali več dni bolniške odsotnosti, se je pripetilo na en milijon opravljenih ur. V letu 2018 je dosegel vrednost 1,9, kar je 57,6 % manj kot v letu 2017. Ena nezgoda je bila težka; skrbno smo jo obravnavali in sprejeli korektivne ukrepe, da bi preprečili podobne dogodke.

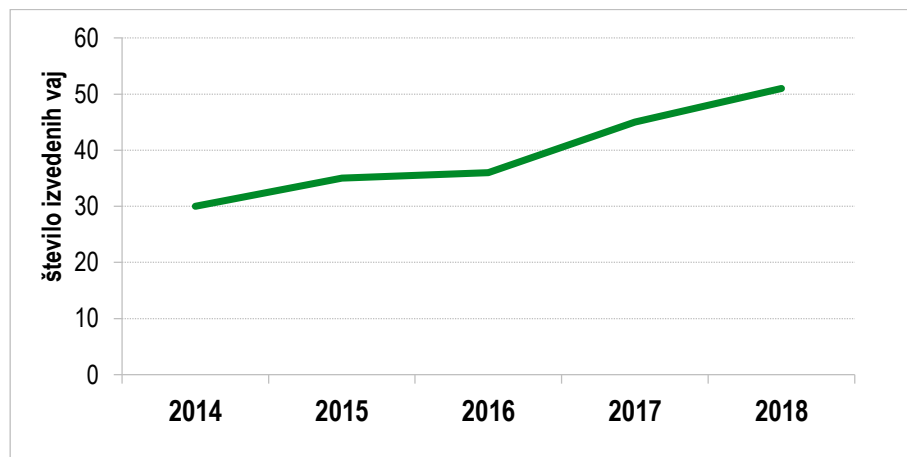
Delovne nezgode, ki so zahtevale tri ali več dni bolniške odsotnosti, na milijon opravljenih ur (LTAR)

V letu 2018 smo uspešno ukrepali pri petih začetnih požarih, tako zaposleni z ukrepanjem na delovnem mestu kot Oddelek za varstvo pred požarom in Industrijska gasilska enota. Od tega je eden začetni požar povzročil materialno škodo. Zgodil se je v manjšem laboratoriju zaradi napake na elektroinstalaciji, ki pa ga je hitro pogasil vgrajeni sistem aktivne požarne zaščite.

Za ustrezen odziv na izredne dogodke poskrbita Oddelek za varstvo pred požarom in Industrijska gasilska enota. V letu 2018 smo izvedli 51 vaj za povečanje pripravljenosti na izredne dogodke, od tega šest večjih, pri katerih smo sodelovali z Gasilsko-reševalnim centrom Novo mesto in ekipami nujne medicinske pomoči. Pri vajah v dislociranih organizacijskih enotah smo vključili lokalna gasilska društva. Poudarek smo dali realnim scenarijem za nastanek izrednih dogodkov in vedno vključili zaposlene, tako pri gašenju kot pri hitri in varni evakuaciji.

Število izvedenih vaj za povečanje pripravljenosti na izredne dogodke

Komuniciranje z zaposlenimi

Spodbujamo odprto, redno, odgovorno in etično komuniciranje na vseh ravneh, tako med zaposlenimi in vodstvom družbe kot med zaposlenimi v skupini Krka. Tako ustvarjamo produktivno delovno vzdušje, povečujemo občutek pripadnosti, gradimo kulturo medsebojnega zaupanja in spoštovanja ter odgovornega in učinkovitega ravnanja.

Povezovalni člen med zaposlenimi in vodstvom družbe je **svet delavcev**. Njegovi člani zastopajo vse organizacijske enote družbe. Zaposleni svoje pobude in vprašanja posredujejo v obravnavo prek svojih predstavnikov v svetu, prek predsednika ali prek delavske direktorice. Pomemben vir informacij so tudi vsakoletni **zbori delavcev**, na katerih predsednik, člani uprave in predstavniki sveta delavcev zaposlene seznajajo z rezultati poslovanja v preteklem letu, načrti za tekoče leto, strategijo razvoja in drugimi aktualnimi informacijami. Zaposleni lahko ob tej priložnosti postavljajo vprašanja in posredujejo svoje predloge.

Vsak zaposleni lahko osebno komunicira s **predsednikom uprave** prek elektronske pošte, dogovori pa se lahko tudi za osebni pogovor.

Korporativno interno komuniciranje poteka sočasno prek različnih internih medijev in orodij, da zaposlene hitro in učinkovito seznanjamo z dogajanjem v podjetju. Zaposlene redno obveščamo prek internega glasila **Bilten**, ki praviloma izhaja enkrat na teden v elektronski in tiskani obliki, in prek mesečne revije **Utrip**, ki pomembno prispeva k razumevanju vizije, poslanstva, vrednot ter ciljev in strategije podjetja. Novice in obvestila objavljamo na internem portalu **Krkanet**, zaposlene pa obveščamo tudi s sporočili z elektronskega naslova **Krkaš.si**, prek **informacijskih zaslonov v avlah** ter prek **oglasnih tabel** na proizvodnih in drugih lokacijah.

S pomembnejšimi usmeritvami podjetja zaposlene seznanjamo tudi v **komunikacijskih kampanjah** in na številnih **internih dogodkih in prireditvah**. Od leta 2013 na ravni skupine Krka s kampanjo *Vaša učinkovitost šteje* vse zaposlene ozaveščamo, da lahko še tako majhen prispevek pomembno vpliva na doseganje skupnih ciljev podjetja. Spodbujamo jih k premisleku o varčnem in odgovornem ravnanju ter k iskanju načinov, ki bi pripomogli k boljšemu in bolj kakovostnemu opravljanju dela, od ukrepov za varovanje okolja do koristnih predlogov in izboljšav. Kampanjo smo s potrebnimi prilagoditvami prenesli tudi na tuje trge. Od leta 2015 v skladu z Mobilnostnim načrtom Krke zaposlene spodbujamo k uporabi alternativnih in za okolje manj škodljivih načinov prihoda na delo, v sklopu promocije zdravja na delovnem mestu pa smo se v zadnjih dveh letih še bolj posvetili ozaveščanju o pomenu preventive in zdravega življenjskega sloga. Na leto organiziramo več kot 15 različnih dogodkov – od Dneva Krkinih priznanj, na katerem nagradimo jubilarante, naj sodelavce in naj vodje, do športnih dni in podelitve priznanj predlagateljem koristnih predlogov, krvodajalcem jubilarantom in drugim.

Interno komuniciranje v tujini poteka na enak način in z enakimi komunikacijskimi orodji kot v Sloveniji – prek lokalnih izdaj Utripa (Puls), Biltena (Bulletin) in elektronskih sporočil, ki vsebujejo lokalne novice s trgov ter pomembnejše korporativne novice in interne kampanje. Na ključnih trgih v tujini imajo zaposleni na voljo intranetne portale (Krkanet) v lokalnih jezikih, zaposleni v marketinško-prodajni mreži pa prejemajo še marketinško glasilo M-Bulletin v elektronski obliki. O informacijah, ki se nanašajo na vse zaposlene v skupini Krka, zaposlene v tujini obveščamo prek elektronske pošte in portala Krkanet. Na manjših trgih so za komuniciranje s svojimi zaposlenimi zadolženi direktorji odvisnih družb in predstavništev v tujini, na ključnih trgih pa dobre prakse internega komuniciranja udeležujejo tamkajšnji sodelavci za marketinško komuniciranje.

Zadovoljstvo zaposlenih z internim komuniciranjem spremljamo prek anket. Na podlagi analize rezultatov nenehno izboljšujemo in optimiziramo uporabo medijev in orodij internega komuniciranja.

Septembra 2018 smo v okviru evropskega tedna mobilnosti že tretjič zapored organizirali Krkin dan brez avtomobila. Krkaše smo spodbudili, da so na delo prišli peš, s kolesom ali javnim prevozom in tako poskrbeli za svoje zdravje in zdravo okolje. Akciji so se pridružili tudi zaposleni v Krkinih odvisnih družbah in predstavništvih v tujini.

Odgovornost do vlagateljev

Osnovni cilj družbe Krka je maksimiranje vrednosti družbe in delovanje v korist vseh deležnikov, med drugim tudi v korist delničarjev oziroma vlagateljev. Odgovorno ravnanje se odraža v doseganju ciljev poslovanja, ustrezni transparentnosti poslovanja in komuniciranju z vlagatelji.

Transparentnost poslovanja je v skladu s sprejetimi dobrimi praksami korporativnega upravljanja, kot jih opredeljujejo kodeksi upravljanja.

Za doseganje osnovnega cilja družbe je pomembno kakovostno komuniciranje z vlagatelji in analitiki, kar omogoča razumevanje Krkine poslovne zgodbe. Pri komuniciranju z vlagatelji si prizadevamo za čim večjo odprtost, ažurnost in konsistentnost. Informacije, ki jih posredujemo vlagateljem, se nanašajo zlasti na dosežene poslovne rezultate in na strategijo skupine v prihodnosti, pri tem pa upoštevamo politiko razkrivanja informacij.

Glavni cilji komuniciranja so:

- doseganje poštene vrednosti Krke na trgu,
- lažji in ugodnejši dostop do virov financiranja in
- zadovoljiva likvidnost trgovanja s Krkinimi delnicami.

Navedene cilje uresničujemo:

- s srečanji z vlagatelji na sedežu družbe,
- z organizacijo srečanj vodstva družbe s finančnimi analitiki na sedežu družbe,
- z udeležbo na različnih konferencah za vlagatelje,
- z organizacijo predstavitevnih sestankov v finančnih središčih po svetu,
- z organizacijo konferenčnih klicev s finančnimi analitiki ob objavah poslovnih rezultatov,
- z izdajanjem publikacij za vlagatelje (časopis Utrip prihodnosti, predstavitevno gradivo),

- z rednimi skupščinami delničarjev,
- z novinarskimi konferencami ob objavi poslovnih rezultatov in
- s komuniciranjem s finančnimi mediji.

Poslovni rezultati so v slovenskem in angleškem jeziku na voljo na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet (<http://seonet.ljse.si>), na Varšavski borzi prek sistema ESPI ter na Krkinih spletnih straneh.

Delničarji se za informacije lahko obrnejo na Finančni sektor, in sicer prek telefonske številke (07) 331 75 91 ali elektronskega naslova finance@krka.biz.

Odgovornost do odjemalcev

Glede na naravo naše dejavnosti odjemalce razvrščamo v štiri skupine:

1. inštitucije (zdravstvene, regulatorne, za področje industrijske lastnine, zdravstvene zavarovalnice itd.),
2. neposredni kupci (distributerji, druga farmacevtska podjetja),
3. posredni kupci (lekarnice, bolnišnice, farmacevti, zdravniki, veterinarji) in
4. končni uporabniki (bolniki, kupci).

Odgovornost do inštitucij

V fazah razvoja, proizvodnje, prodaje in trženja svojih izdelkov sodelujemo s številnimi inštitucijami, zdravstvenimi zavarovalnicami in drugimi organi, ki se ukvarjajo z zdravlili in drugimi našimi izdelki. Pri sodelovanju z njimi sledimo predpisanim postopkom, pri čemer je v ospredju ažurno zagotavljanje verodostojne dokumentacije. Verodostojnost in ažurnost dokumentacije dosegamo z ustrezno vodenimi postopki ter sistematično urejeno, pregledno in celovito dokumentacijo. Z inštitucijami razvijamo dolgoročno sodelovanje, v komunikaciji z njimi smo hitri in odzivni.

V vseh fazah delovanja zagotavljamo skladnost z vpeljanimi sistemi kakovosti. Stalno posodabljam in nadgrajujemo vse omenjene sisteme ter izboljšujemo postopke in prakse, kar potrjujejo uspešno opravljene presoje in inšpekcije, s katerimi pristojni organi redno preverjajo skladnost našega poslovanja in modela integriranega vodenja z zahtevami standardov.

Za uspešno doseganje razvojno-raziskovalnih ciljev svoje ideje in znanje povezujemo s specializiranimi razvojnimi ustanovami in podjetji. Poseben pomen ima sodelovanje z univerzami in inštituti ter drugimi inštitucijami na področju šolstva in znanosti, ki poteka projektno, vključeno pa je tudi v vsakodnevne stike. Pomemben del sodelovanja z mladimi v izobraževalnih procesih so Krkine nagrade in štipendiranje. Naši strokovnjaki pridobivajo in nadgrajujejo svoje znanje tudi prek uspešnega sodelovanja z omenjenimi inštitucijami ter sodelovanja v pedagoško-znanstvenem procesu.

Pri spremembah strokovnega, znanstvenega in regulatornega okolja aktivno sodelujemo z delovanjem v različnih strokovnih in industrijskih združenjih v Sloveniji, na ravni Evropske unije in na drugih trgih.

Odgovornost do neposrednih kupcev

Neposredni kupci naših izdelkov so distributerji, lekarniške mreže, bolnišnice in druga farmacevtska podjetja. Njihovo zadovoljstvo z našimi prodajnimi in poprodajnimi storitvami predstavlja enega od temeljev uspešnega in rastočega poslovanja, zato si zanj neprestano prizadevamo. Del tega prizadevanja so raziskave, s katerimi vsako leto preverjamo, kako so kupci zadovoljni z najpomembnejšimi vidiki poslovanja, med katere štejemo zadovoljstvo z izdelki, prodajnim osebjem, obravnavo in izpolnjevanjem naročil, obravnavo reklamacij in pritožb ter splošno zadovoljstvo. Temeljito proučujemo raven zadovoljstva kupcev, ugotavljamo, katera so ključna področja izboljšav, si postavljamo cilje, sprejemamo ukrepe in preverjamo njihovo uspešnost.

V raziskavi zadovoljstva, ki smo jo tudi v letu 2018 izvedli s spletno anketo, smo zabeležili doslej največji, kar 89-odstotni odziv kupcev. Skupni indeks zadovoljstva je dosegel 90 % in potrdil našo uspešnost pri zagotavljanju visoke ravni zadovoljstva kupcev.

Odgovornost do posrednih kupcev

Ena najštevilčnejših in tudi najpomembnejših skupin naših odjemalcev so posredni kupci naših izdelkov, t. i. strokovna javnost. To so zdravniki, veterinarji in farmacevti, ki naše izdelke predpisujejo, priporočajo in izdajajo ter tako predstavljajo vez s končnimi uporabniki, ki so jim izdelki namenjeni.

Redno jih seznanjamo z vsemi potrebnimi informacijami o svojih izdelkih in jim tako omogočamo strokovno odločitev o najprimernejšem izdelku za njihove bolnike in potrošnike. Prek strokovnih sodelavcev smo v neposrednih stikih z njimi v kar 40 državah, z informacijami pa jih seznanjamo tudi v tiskani in elektronski obliki. S posebno skrbnostjo zagotavljamo, da so vse informacije, ki so osnova za pravilno in varno uporabo naših izdelkov, ažurne.

Prispevamo tudi k strokovnemu usposabljanju zdravnikov, farmacevtov in veterinarjev. Vsako leto organiziramo ali podpremo številna strokovna in izobraževalna srečanja, na katerih imajo priložnost za nadgradnjo znanja, seznanitev z novimi smernicami, izmenjavo mnenj in izkušenj ter navezovanje stikov. Srečanja potekajo v različnih državah, v katerih je Krka prisotna s svojimi izdelki. V letu 2018 smo poleg številnih lokalnih dogodkov organizirali tudi več mednarodnih simpozijev, ki so se odvijali v času večjih mednarodnih kongresov. Udeležilo se jih je skoraj 500 udeležencev iz 22 držav. Ob mednarodnih strokovnih dogodkih v Sloveniji, ki se jih je udeležilo skoraj 1000 udeležencev iz 21 držav, smo organizirali dodaten strokovni program.

V vseh stikih s strokovno javnostjo ravnamo odgovorno in po veljavnih zakonskih in drugih predpisih, ki urejajo poslovanje, vključno s predpisi glede trženja izdelkov in zagotavljanja varstva osebnih podatkov, ter spoštujemo dobro poslovno prakso, priporočila Evropske agencije za zdravila in etični kodeks v promociji. Oglaševanje farmacevtskih izdelkov je zelo strogo regulirano in nadzorovano.

Strokovne sodelavce redno usposabljam, da lahko strokovno javnost informirajo o najnovejših smernicah zdravljenja ter posredujejo točne in ažurne informacije o terapevtskih skupinah in naših izdelkih. Skrbimo, da obvladajo ustrezne komunikacijske veščine in da poznajo zakonske in druge predpise in standarde dela. Uporaba sodobnih metod učenja in preverjanja znanja, vključno z enotnim in enostavnim orodjem za elektronsko izobraževanje in usposabljanje, je že utečena.

V letu 2018 smo pri informiranju strokovne javnosti nadaljevali z uporabo digitalnih vsebin, orodij in kanalov, ki ustrezajo sodobnim potrebam. Povečevali smo število naprednih interaktivnih vsebin – pripravili smo prikaz proizvodnega procesa v Notolu 2 v obliki 360-stopinjske interaktivne animacije in v več jezikovnih različicah, prikaz poteka bolezni in njihovega zdravljenja ter rezultatov kliničnih raziskav. Sledimo tudi smernicam, ki spodbujajo vsebinski pristop v komunikaciji, ter razvijamo raznolike izobraževalne kanale in digitalne vsebine – ozaveščevalne videofilme, tematske spletne strani, vsebine v družbenih medijih in interaktivnih mobilnih spletnih aplikacij.

Pomembne so tudi povratne informacije in mnenja, ki jih dobivamo v vsakodnevnih stikih in neodvisnih tržnih raziskavah. Na Poljskem, našem drugem največjem trgu, smo po podatkih podjetja IQVIA med vodilnimi podjetji po opaženosti pri zdravnikih specialistih z 21 področij medicine ter med vodilnimi tudi pri splošnih zdravnikih, ki so naša ključna skupina. V Ukrajini smo po podatkih podjetja Proxima research vodilni po opaženosti pri splošnih zdravnikih ter na drugem mestu po opaženosti pri kardiologih in gastroenterologih. Po pogostosti predpisovanja pa smo vodilni pri kardiologih ter na drugem mestu pri splošnih zdravnikih in gastroenterologih.

Smo eno od redkih generičnih farmacevtskih podjetij, ki imajo klinično učinkovitost svojih izdelkov potrjeno s številnimi mednarodnimi kliničnimi raziskavami. Do sedaj je bilo v več kot 130 kliničnih raziskav z našimi zdravili vključenih že skoraj 350.000 bolnikov iz 27 držav. V letu 2018 so bili ovrednoteni rezultati za mednarodno intervencijsko klinično raziskavo Treasure, v kateri je sodelovalo 313 bolnikov z bolečinami v križu iz 4 držav. Zdravljeni so bili s fiksno kombinacijo tramadola in paracetamola (Doreta*). Analiza učinkovitosti je pokazala, da ta fiksna kombinacija znatno zmanjša bolečino v križu in izboljša kakovost življenja. Na področju izdelkov brez recepta je bila končana mednarodna klinična raziskava Double, v katero je bilo vključenih 154 bolnikov z akutnim rinitisom ali po operativnem posegu v nosu in obnosnih votlinah. Raziskava, v kateri so primerjali učinkovitost in varnost kombinacije ksilometazolina in deksipantenola (Septanazal*) v obliki pršila za odrasle z monoizdelkom ksilometazolinom, je pokazala, da Septanazal* v primerjavi s ksilometazolinom že tretji dan bolj zmanjša zamašenost nosu. Poteka tudi mednarodna intervencijska klinična raziskava Precious, v katero je bilo v letu 2018 vključenih že več kot 60 % načrtovanega števila bolnikov z zmerno do hudo arterijsko hipertenzijo iz 7 držav. Raziskava proučuje vpliv kombinacij perindopрила in amlodipina (Amlessa*) ter perindopрила, amlodipina in indapamida

(Co-Amlessa*) na krvni tlak in hitrost pulznega vala. V letu 2018 je bila pripravljena dokumentacija še za 3 nove klinične raziskave, povezane z zdravljenjem bolezni srca in žilja, bolezni osrednjega živčevja ter simptomov kronične venske bolezni. Krka vse klinične raziskave izvaja skladno s predpisi dobre klinične prakse, veljavno zakonodajo s področja zdravil, kliničnih preskušanj, varstva osebnih podatkov, Helsinško deklaracijo in standardnimi operativnimi postopki. Varstvu osebnih podatkov udeležencev kliničnih raziskav namenjamo posebno skrb: vsi udeleženci prostovoljno privolijo v sodelovanje v klinični raziskavi in so obveščeni o obdelavi podatkov, njihova identiteta pa ostane strogo zaupna in znana le zdravniku, saj so podatki, ki bi omogočili identifikacijo, psevdonimizirani že v klinični ustanovi.

Odgovornost do končnih uporabnikov

S kakovostnimi, varnimi in učinkovitimi izdelki skrbimo za zdravje uporabnikov naših izdelkov. Z bogato ponudbo izdelkov zdravimo in preprečujemo najbolj razširjene bolezni sodobnega človeka.

Naša odgovornost do končnih uporabnikov je velika, zato si prizadevamo, da z vsemi aktivnostmi zagotavljamo visoko kakovost svojih izdelkov in storitev. Kakovost učinkovin, pomožnih snovi in vseh vstopnih materialov pa vse do končnih izdelkov preverjamo s številnimi laboratorijskimi testiranj, z najsodobnejšimi in validiranimi analitskimi metodami, napravami in postopki. Vsa naša zdravila na recept in vsi izdelki brez recepta so preverjeni in skladni z vsemi predpisanimi postopki. Tržimo samo izdelke, ki so odobreni in skladni z zahtevami in predpisi.

Sisteme varovanja zdravja, varnosti in varstva potrošnikov, torej končnih uporabnikov, uveljavljamo s pomočjo jasnih smernic, vgrajenih v naše delovanje. Podlaga našega sistema upravljanja tveganj zdravja, varnosti in varstva potrošnikov je izpolnjevanje zakonskih predpisov.

Naš sistem zbiranja informacij o tveganjih za zdravje bolnikov ali javno zdravje zaradi zdravil na recept in izdelkov brez recepta, znanstveno vrednotenje vseh informacij, proučitev možnosti za zmanjševanje in preprečevanje tveganj in sprejemanje primernih ukrepov, ki so potrebni za varno jemanje zdravil, so usklajeni z evropsko zakonodajo in predpisi v drugih državah, v katerih imamo dovoljenje za promet z zdravili.

Zaupanje je posledica dolgoročnega odnosa, tega pa ustvarjamo in negujemo z ustrezno komunikacijo. S končnimi uporabniki komuniciramo odgovorno in profesionalno, pri tem pa upoštevamo ustrezne zakonske predpise. Trudimo se, da uporabniki dobijo vse potrebne informacije o naših izdelkih.

Razvijamo tudi digitalne kanale in orodja za promocijo, da bi končnim kupcem omogočili hiter dostop do aktualnih informacij o Krkinih izdelkih. Izdelke in z njimi povezane vsebine predstavljamo na izdelčnih, korporativnih in tematskih spletnih straneh v več kot 30 jezikih. V promocijo vključujemo kanale in orodja, ki so v skladu z najnovejšimi standardi komunikacije. Za čim bolj učinkovito in sodobno komunikacijo med drugim razvijamo kanale v družbenih medijih in taktike marketinške avtomatizacije.

Odgovornost do dobaviteljev opreme in izvajalcev del

Naši dolgoročni odnosi s poslovnimi partnerji (dobavitelji, pogodbenimi izvajalci in partnerji, s katerimi iščemo priložnosti za skupno rast) temeljijo na spoštovanju, zaupanju, iskrenosti, poštenosti in pravičnosti.

V vseh fazah nabavnega procesa so zaposleni zavezani postopkom, ki so opredeljeni s Krkinimi smernicami, mednarodnimi sporazumi in lokalnimi predpisi. V nabavnih aktivnostih (od opredeljevanja potreb uporabnika, izbire dobaviteljev in sklepanja pogodb do naročila) imamo natančno opredeljene vloge in odgovornosti.

V skladu s Krkinimi dolgoročnimi cilji, trajnostno usmeritvijo in temeljnimi usmeritvami so pri izbiri potencialnih dobaviteljev odločilni naslednji dejavniki:

- izkušnje pri izvajanju aktivnosti v Krki,
- reference pri podobnih projektih drugih naročnikov,
- tehnična opremljenost,
- število in usposobljenost ključnega osebja,
- finančna stabilnost in odnos do poddobaviteljev/podizvajalcev.

Presojo dobaviteljev za konkreten projekt opravljamo na podlagi določil standardov kakovosti in Krkinih smernic. Upoštevamo ceno, kakovost, rok dobave, zanesljivost, skladnost z regulatornimi predpisi in smernicami Krke ter družbenoodgovorno naravnost dobavitelja.

Dobavitelje opreme in izvajalce del stalno preverjamo in učinkovito upravljamo tveganja, ki izvirajo iz poslovnih odnosov z njimi.

Sodelovanje z lokalno skupnostjo krepimo s politiko in prakso vključevanja lokalnih dobaviteljev in izvajalcev del predvsem takrat, kadar so poleg primerne cene bistveni tudi hiter odziv, fleksibilnost in pogosta ali celo stalna vključenost v investicijske in servisne procese.

V celoti spoštujemo vse pogodbene obveznosti do dobaviteljev, s svojim ravnanjem pa skušamo pozitivno vplivati na ugled in razvoj naše stroke.

Dolgoletno sodelovanje z zanesljivimi in konkurenčnimi dobavitelji in izvajalci del daje Krki status zanesljivega in zaupanja vrednega partnerja.

Za projektante, dobavitelje opreme in izvajalce del je sodelovanje pri uspešno izvedenih razvojnih in investicijskih projektih v skupini Krki dobra referenca za pridobivanje novih poslov na domačem in tujem trgu.

Odgovornost do dobaviteljev surovin in osnovnih materialov

Odgovorno in dolgoročno sodelovanje z dobavitelji surovin in osnovnih materialov je ključno za razvoj partnerstva in zagotavljanje dobrih poslovnih odnosov ter rasti in napredka vseh sodelujočih in njihovih okolij.

Sodelujemo z dobavitelji z različnih kulturnih območij, zato je pri vzpostavitvi, ohranjanju in razvoju odnosov pomembno dobro poznavanje njihove kulture in poslovnih navad.

Kontinuirano izobraževanje naših zaposlenih omogoča sledenje razvoju ter spremembam mednarodnih in lokalnih predpisov. Celoten nabavni proces pa temelji na Krkinih postopkih.

Redno ocenjujemo kakovost sodelovanja z dobavitelji in na podlagi teh ocen pripravljamo predloge za izboljšanje sodelovanja. Primer take izboljšave je vpeljava e-poslovanja z dobavitelji.

V Krki smo zavezani k sodelovanju, ki temelji na medsebojnem zaupanju, poštenosti, korektnosti in izpolnjevanju dogovorjenega. Le tako sodelovanje lahko privede do zanesljivega partnerstva ter pravočasnega zagotavljanja potrebne količine surovin in osnovnih materialov ustrezne kakovosti in vrednosti.

Odgovornost do družbenega okolja

Med Krkine temeljne usmeritve spada tudi družbena odgovornost. Projektom, povezanim z zdravjem in kakovostjo življenja, na podlagi jasnih meril namenjamo večji del sponzorskih in donatorskih sredstev. Partnerstvo gradimo v športu, kulturi, zdravstvu, znanosti, izobraževanju, pri humanitarnih dejavnostih in izboljševanju varovanja naravnega okolja.

V letu 2018 smo za sponzorstva in donacije namenili 0,29 % prihodkov od prodaje in pri uresničevanju ciljev ponovno pomagali več kot 800 nepridobitnim ustanovam, društvom in organizacijam.

V skrbi za zdravo družbo

S spodbujanjem številnih športov prispevamo k zdravi družbi. Največ namenjamo klubom in društvom na lokalni ravni. Tako je v letu 2018 kar 17 športnih in kulturnih klubov in društev nosilo Krkino ime, podprli pa smo tudi ustanove iz širšega lokalnega okolja. V njih je skupaj delovalo skoraj 3000 mladih, mlajših od 18 let, učilo in motiviralo pa jih je 365 strokovnih sodelavcev. Organizirali in izvedli so 910 športnih in kulturnih prireditev, na domačih in mednarodnih tekmovanjih pa so prejeli številne pokale in medalje. Za Krko in za Slovenijo so nastopali v 25 državah po vsem svetu.

Na 12. letnem srečanju je sodelovalo 180 predstavnikov klubov in društev, med njimi 110 mladih športnikov, glasbenikov in drugih ustvarjalcev. Skupaj smo postavili nove cilje in pretehtali možnosti sodelovanja. Že tretjič smo posebno pozornost namenili mladim talentom in jim podelili tri priznanja.

Prejemniki priznanja talent leta

Pri razvijanju športne dejavnosti zaposlenih ima glavno vlogo Trim klub Krka, ki je imel v letu 2018 kar 2280 članov. Njegove dejavnosti so bile usmerjene v skrb za redno športno rekreacijo zaposlenih, organizacijo tekmovanj in srečanj ter nastopov Krkinih športnikov na prireditvah zunaj podjetja. **Redne tedenske vadbe se je udeleževalo več kot 2000 krkašev.** Povečevanje udeležbe v zadnjih letih je posledica ozaveščenosti o pomenu redne telesne vadbe za zdravje ter raznolikosti in obsežnosti ponudbe rekreacije, primerne za vsa življenjska obdobja.

Lokalno skupnost smo podprli tudi s pokroviteljstvom Štukljevega leta, v okviru katerega smo donirali **sredstva za nakup nove gimnastične opreme za vse novomeške osnovne šole.**

V letu 2018 smo nadaljevali družbenoodgovorno akcijo *V skrbi za vaše zdravje skupaj osvajamo vrhove*, v okviru katere smo leta 2009 skupaj s Planinsko zvezo Slovenije (PZS) uredili in označili 15 pohodniških poti po Sloveniji. Z nagradno igro smo spodbujali skrb za zdravje in hojo, ki je najpreprostejša vadba za izboljšanje telesnega in duševnega počutja. V akciji zbiranja žigov je sodelovalo več kot 30.000 planincev, kar 2066 jih je osvojilo vseh 15 vrhov. Na začetku akcije smo organizirali 15 planinskih izletov, ki se jih je udeležilo skoraj 5800 zaposlenih. S PZS in planinskimi društvi smo v letu 2018 skrbeli za vzdrževanje označenih planinskih poti, označili smo tudi **dve novi Krkini planinski poti.**

Že vse od leta 2000 deluje Društvo upokojencev Krke, ki organizira izlete, pohode, obiske kulturnih prireditev in strokovnih predavanj, športnorekreativna srečanja, socialni program, ustvarjalne delavnice in podobno. Krka daje članom na voljo društvene prostore in jim tudi sicer pomaga. Društvo sodeluje tudi s Trim klubom Krka.

Del sredstev namenjamo za posodobitev in boljšo opremljenost zdravstvenih ustanov, v skladu z zakonodajo pa tudi za izobraževanje zdravstvenih delavcev. V sodelovanju z Društvom za pomoč prezgodaj rojenim otrokom smo Enoti intenzivne nege in terapije novorojenčkov na Ginekološki kliniki v UKC Ljubljana podarili dva sodobna inkubatorja za nedonošenčke.

Enoti intenzivne nege in terapije novorojenčkov na Ginekološki kliniki v UKC Ljubljana smo podarili dva inkubatorja za nedonošenčke.

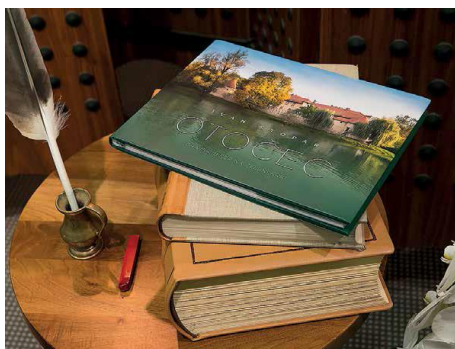
Podpora kulturni ustvarjalnosti

Kulturno umetniško društvo Krka je organiziralo že 41. dolenjski knjižni sejem, ki ima med knjižnimi sejmi v Sloveniji najdaljšo neprekinjeno tradicijo. S spremljajočimi dogodki in uglednimi slovenskimi gosti pomembno prispeva k spodbujanju bralne kulture in poudarjanju pomena knjig in znanja.

Leta 2018 je bilo v galerijah v Krkinih poslovnih prostorih v Novem mestu in Ljubljani 18 razstav domačih in tujih avtorjev. Gledališki klub Krka je priredil devet srečanj z gosti iz sveta gledališča, glasbe, filma in literature, k spodbujanju ustvarjalnosti pa so prispevale ustvarjalne delavnice. Pevke in pevci Mešanega pevskega zbora Krka, ki so prepevali že na več kot 550 prireditvah, so tudi na nastopih in koncertih v lanskem letu utrjevali dobre vezi z občinstvom in ustvarjalci iz domačega okolja.

Krkino knjižno zbirko smo v letu 2018 obogatili s šesto knjigo. Ob slovenskem kulturnem prazniku smo v slovenskem, angleškem in ruskem jeziku izdali delo *Otočec – biser na zeleni Krki*, ki ga je napisal dr. Ivan Stopar, priznani umetnostni zgodovinar in proučevalec slovenskih gradov.

V Galeriji Božidarja Jakca v Kostanjevici smo organizirali 12. Krkin kulturni večer, na katerem je nastopila izraelska vokalna skupina Voca People. Na prireditvi vsako leto nastopajo vrhunski umetniki iz Slovenije in tujine.

Še naprej smo omogočali delovanje simfoničnega orkestra Glasbene šole Marjana Kozine, Galerije Božidarja Jakca v Kostanjevici, Pihalnega orkestra Krka in novomeškega gledališča Anton Podbevšek Teater. Podprli smo še številne druge kulturne projekte v lokalnem okolju in zunaj državnih meja, kot so glasbeni in drugi festivali, izdaje knjig, slikanic za otroke in mladino, monografij, slikarske razstave in kolonije, operne predstave, gostovanja kulturnih društev v tujini ter likovni, gledališki in literarni projekti osnovnih in srednjih šol. Posebej izpostavljamo podporo izdaje monografije *Življenje z umetnostjo* Milčka Komelja ter razstavo del najznamenitejšega hrvaškega kiparja Ivana Meštrovića v Cankarjevem domu v Ljubljani. Tudi v letu 2018 smo sodelovali z Društvom Slovenija Rusija in Skladom Toneta Pavčka.

Dobrodelnost

Za donacije smo namenili 0,14 % prihodkov od prodaje oziroma skoraj polovico sredstev za sponzorstva in donacije. Podprli smo delovanje številnih nepridobitnih, nevladnih in nepolitičnih organizacij.

V sodelovanju z novomeškim Društvom prijateljev mladine Mojca smo omogočili **obdaritev več kot 5000 otrok**. Večje pomoči so bile deležne tri družine, ki smo jim pomagali v sodelovanju s humanitarnimi organizacijami.

V Krki že od ustanovitve spodbujamo prostovoljstvo in v 64 letih je postalo neločljiv del organizacijske kulture. Veliko zaposlenih se dejavno ukvarja s prostovoljnim delom. Od leta 2012 svoje dobrodelne dejavnosti združujemo v akciji **Krkin teden humanosti in prostovoljstva**, v kateri je v sedmih letih sodelovalo že več kot 7000 krkašev.

Leta 2018 se je na povabilo k sodelovanju odzvalo **1100 zaposlenih**, od tega se jih je 110 akciji pridružilo prvič. Kar 300 zaposlenih je darovalo kri. Na različnih Krkinih lokacijah po Sloveniji smo prispevali oblačila, igrače, obutev, živila, knjige in druge potrebščine za odrasle in otroke ter skupaj zbrali štiri tone potrebščin. Zbrali smo tudi 350 kilogramov hrane za male živali. Družili smo se s stanovalci 31 domov starejših občanov in z varovanci 10 delovnih centrov in šol za učence s posebnimi potrebami ter zanje pripravili različne delavnice. Akciji so se pridružili tudi zaposleni iz več kot 20 podjetij in predstavništev v tujini.

V Krki je **več kot 1300 krvodajalcev**, zaposleni so včlanjeni tudi v različna nepridobitna združenja in organizacije. Številni že vrsto let prostovoljno sodelujejo v pokroviteljskih odborih (pokroviteljski odbor Doma starejših občanov Novo mesto, pokroviteljski odbor Osnovne šole Dragotina Ketteja) ali pa so člani različnih zvez in društev, prostovoljci v domovih starejših občanov, v šolah s prilagojenim programom in različnih dobrodelnih ustanovah. Prek sveta delavcev pomagamo sodelavcem, ki jih prizadenejo nesreče ali socialna stiska.

V letu 2018 smo že sedmič zapored podelili priznanja Krkinim prostovoljcem leta ter se zahvalili 137 Krkinim krvodajalcem jubileantom.

Vrsto let smo največji donator novomeške Osnovne šole Dragotina Ketteja s prilagojenim programom. Prav tako podpiramo delovanje posameznih varstveno-delovnih centrov in domov starejših občanov. Tudi v letu 2018 smo se odzvali na pobude Rdečega križa in Karitasa. Pomagali smo ob naravnih nesrečah v Sloveniji in tujini, posameznikom v stiski in invalidom. Donirali smo Rdečemu križu, Skladu za pomoč ljudem v stiski in številnim šolskim skladom za dodatne dejavnosti in pomoč otrokom iz socialno ogroženih družin. Z donacijo v Sklad Jerneja Šugmana smo pomagali mladim, nadarjenim dramskim ustvarjalcem, v sodelovanju s fundacijo Zveze prijateljev mladine Slovenije pa smo 12 dijakom omogočili šolanje.

Od leta 2005 smo medicinskim ekipam oddaljenih zdravstvenih domov in zdravstvenih postaj ter različnim slovenskim ustanovam podarili **48 defibrilatorjev**. Nameščeni so tudi na različnih Krkinih lokacijah in v hotelih Term Krka. S podporo pri nakupu smo nadaljevali tudi v letu 2018.

Materialno in finančno smo pomagali 93 gasilskim društvom in gasilskim organizacijam iz vse Slovenije. Prispevali smo k nakupu 14 novih gasilskih vozil, štirih defibrilatorjev ter k nakupu ali obnovi sedmih gasilskih domov.

Na državnem gasilskem tekmovanju so članice Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Krka z novim državnim rekordom prepričljivo osvojile naslov državnih prvakinj.

Podpora novim znanstvenim spoznanjem

Mlade raziskovalce, željne znanja in odkritij, že od leta 1971 spodbujamo s **Skladom Krkinih nagrad**, katerega cilj je popularizacija raziskovalnega dela med študenti, dijaki in mentorji na izobraževalnih ustanovah. Tematika nalog je povezana s farmacijo, kemijo, medicino, biokemijo, biotehnologijo, mikrobiologijo, veterino in drugimi sorodnimi vedami. Številni izmed 2751 nagrajencev so postali priznani strokovnjaki, profesorji na univerzah, raziskovalci v različnih ustanovah in industriji, več kot 300 je zaposlenih v Krki. Leta 2018 smo 30 študentom dodiplomskega in podiplomskega študija podelili 5 velikih Krkinih nagrad za raziskovalno delo in 25 Krkinih nagrad, 66 srednješolcem pa smo za 37 raziskovalnih nalog podelili Krkine nagrade in priznanja.

Vrhunski strokovnjaki so ključ do razvoja, zato podpiramo projekte, ki izobraževalnim in znanstvenim ustanovam omogočajo izboljšanje infrastrukture, štipendije, nadstandardno delo z učenci, raziskovalno delo ter udeležbo na domačih in mednarodnih tekmovanjih. Smo tudi dolgoletni pokrovitelj **Slovenske znanstvene fundacije** in **Centralne medicinske knjižnice**.

Podprli smo delovanje Zveze za tehnično kulturo Slovenije, ki je organizirala **16. evropsko naravoslovno olimpijado 2018**, na kateri je sodelovalo 156 mladih znanstvenikov iz 25 držav.

V spomin na ustanovitev novomeške gimnazije, za katero je leta 1746 ustanovno listino podpisala vladarica Marija Terezija, smo odkrili ploščo in se tako poklonili znanju in tradiciji izobraževanja v Novem mestu.

Skrbno varujemo okolje

Odgovornost do naravnega okolja je sestavni del Krkinih poslovnih aktivnosti na vseh ravneh in področjih.

Od jeseni 2010 k skrbi za okolje prispevamo z izkoriščanjem obnovljivih virov energije. Na streho in fasado embalažnega skladišča smo namestili sončno elektrarno, s katero pridobivamo t. i. zeleno energijo. Del odgovornega ravnanja so tudi električna vozila. Ker sledimo svetovnim trendom, ki kažejo na izjemno hiter razvoj električnih vozil, smo na Krkini osrednji lokaciji postavili polnilno postajo za električna vozila. Uporabljajo jo lahko zaposleni, poslovni partnerji in Krkini obiskovalci.

Da bi zmanjšali škodljive vplive na okolje, zaposlene prek interne komunikacijske kampanje *Vaša skrb za okolje šteje* spodbujamo k varčevanju z energijo, varčnemu tiskanju, ločevanju odpadkov in podobnim dejanjem.

Vključujemo se tudi v aktivnosti za razvoj trajnostne mobilnosti. Lani smo tretjič organizirali **Krkin dan brez avtomobila**. Zaposlene smo spodbudili, da so na delo prišli peš, s kolesom ali javnim prevozom.

Aktivnosti za razvoj trajnostne mobilnosti smo zapisali v Mobilnostni načrt Krke, s katerim spodbujamo uporabo alternativnih in za okolje manj škodljivih načinov prihoda na delo. Zaposlene ozaveščamo tudi s prispevki v interni reviji ter prek spletnega mesta Mobilnost na interni spletni strani.

Podprli smo projekt uvedbe avtomatiziranega kolesarskega sistema za samopostrežno izposojlo koles GONM, ki spodbuja kolesarjenje v novomeški občini. Donirali smo sredstva za eno kolesarsko postajo s petimi kolesi in desetimi priključnimi mesti. Tako pomagamo uresničevati programe, usmerjene v trajnostni razvoj, in prispevamo k zdravju.

Za varstvo zaposlenih in okoliških prebivalcev pred požarom že več kot 40 let skrbijo člani Prostovoljnega industrijskega gasilskega društva Krka.

Odgovornost do naravnega okolja

Tudi v letu 2018 ostajamo zvesti vrednotam in ciljem trajnostnega razvoja, saj želimo naravno dediščino varovati tudi za naslednje rodove in za vsa živa bitja. V Krki s svojo dejavnostjo vplivamo na ljudi, lokalno skupnost in naravno okolje, vendar si prizadevamo, da vplive nenehno zmanjšujemo ter zagotavljamo čisto in zdravo življenjsko okolje za zaposlene in širšo okolico. Čim odgovornejše ravnanje z okoljem je pot k dolgoročni konkurenčnosti, saj tudi naši kupci cenijo trajnostni pogled na svet. Z okoljskim certifikatom ISO 14001, ki smo ga pridobili leta 2001, in s celovitim okoljevarstvenim dovoljenjem smo se zavezali k nenehnemu zmanjševanju vseh svojih vplivov na okolje. Z upoštevanjem zahtev nove izdaje standarda ISO 14001:2015 smo skrb za okolje še v večji meri vključili v najzgodnejše razvojne aktivnosti in projekte ter v celoten življenjski cikel izdelkov.

Naši okoljski cilji so celovito obvladovanje sistema upravljanja z okoljem, trajnostni razvoj in nenehno izboljševanje stanja na vseh področjih varstva okolja. S takšnim pristopom želimo pri vseh zaposlenih razvijati pozitiven in odgovoren odnos do okolja. Svoje cilje dosegamo premišljeno in načrtovano. Na operativni ravni naloge izvajamo zaposleni v Službi varstva okolja, v sistem upravljanja z okoljem pa so vključeni vsi zaposleni. Natančno spremljamo kazalnike trajnostnega razvoja, ki nam pomagajo pridobiti jasno sliko o našem delovanju na okoljskem področju, so osnova za prepoznavanje okoljskih vidikov in postavljanje ciljev za vsako lokacijo, ne nazadnje pa tudi eden od pomembnih načinov, s katerimi pri vseh zaposlenih povečujemo okoljsko zavest.

Jasno definicijo odgovornosti do naravnega okolja smo zapisali v okoljsko politiko, s katero se zavezuje, da bomo tudi v prihodnje:

- skrb za okolje vključevali v najzgodnejše razvojne aktivnosti in projekte;
- skrbeli za učinkovito rabo vode, energentov, surovin in ostalih virov;
- z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami in drugimi ukrepi v največji možni meri preprečevali oziroma zmanjševali vplive na okolje v celotnem življenjskem ciklu izdelkov;
- v tehnologijah, kjer je to možno, nevarne snovi zamenjali z manj nevarnimi;
- zmanjševali tveganje za nastanek izrednih dogodkov in izboljševali postopke za ukrepanje v takih primerih;
- redno nadzorovali vplive na okolje;
- z izobraževanjem in usposabljanjem zaposlenih povečevali njihovo zavest o varstvu okolja;
- zaposlene in ostale zainteresirane obveščali o stanju in dosežkih pri ravnanju z okoljem;
- dosledno zagotavljali skladnost z zakonskimi in drugimi zahtevami, ki jih je Krka sprejela;
- vplivali na odgovoren odnos do okolja pri pogodbenih partnerjih, kolikor bo to mogoče;
- s sistematičnim postavljanjem okoljskih ciljev in programov izboljševali stanje v okolju;
- širili okoljsko politiko v Krkina podjetja v tujini.

Skladnost z okoljevarstveno zakonodajo in okoljevarstvenimi dovoljenji preverjamo z rednimi monitoringi emisij v zrak in vode, z monitoringom hrupa in ocenami odpadkov. Redno pregledujemo rezervoarje in opremo, ki vsebujejo ozonu škodljive snovi. Tudi v letu 2018 smo vse odstopne od zakonsko dovoljenih mejnih vrednosti obravnavali v skladu z internimi standardi in izvedli ustrezne korektivne ukrepe, s katerimi smo zagotovili skladnost z zakonodajo. Inšpektorat RS za okolje in prostor je v Krki izvedel več obsežnejših inšpekcijskih pregledov, povezanih z varstvom okolja. Inšpekcijski zapisi so v celoti potrdili skladnost delovanja z zakonskimi zahtevami. Inšpektorat ni izdal odločb in ni izrekel finančnih ali nefinančnih sankcij. Pri okoljevarstvenih presojah, ki so jih izvajali SIQ in pogodbeniki, prav tako niso ugotovili neskladnosti. Ugotovili so, da Krka izpolnjuje zahteve standarda ISO 14001 in da stanje na področju varstva okolja stalno izboljšuje.

Najpomembnejši dosežki pri varovanju okolja v letu 2018

- Nadomestitev 1,5 % rečne vode za napajanje hladilnih stolpov s čisto izpiralno vodo iz proizvodnje.
- Zmanjšanje skupne količine enot obremenitve (EO) odpadnih vod za 5 %.
- Zmanjšanje količine odpadnega blata na lastni čistilni napravi za 41,3 %.
- V predelavo je bilo predanih 259 ton odpadnih sestavljenih materialov iz aluminija in plastike, iz katerih je predelovalec pridobil 96 ton aluminija in 146 ton plastike.
- Zmanjšanje količine odloženih odpadkov za 9 %.
- Izboljšanje energetske učinkovitosti priprave komprimiranega zraka za več kot 35 % zaradi zamenjave kompresorja s frekvenčno vodenim.

Stroški varovanja okolja

Za varovanje okolja smo v letu 2018 namenili 6,7 milijona EUR. Neposredni stroški varovanja okolja so znašali 5,1 milijona EUR in so vključevali stroške odvajanja in čiščenja odpadnih vod, ravnanja z odpadki, čiščenja odpadnega zraka, obvladovanja hrupa, monitoringov, okoljskih dajatev ter druge neposredne stroške varstva okolja. Za naložbe v varovanje okolja smo namenili 1,6 milijona EUR. Z naložbami v opremo in tehnologijo smo zagotavljali nenehno izboljševanje na vseh področjih varovanja okolja.

Raba naravnih virov

Naravni viri so nam dani v omejenih količinah, zato moramo z njimi ravnati učinkovito. Zavezanost k trajnostni rabi naravnih virov postavlja pred nas vedno nove izzive, ki jih uresničujemo v številnih projektih, aktivnostih in udeleževanju vseh zaposlenih.

Voda

Voda je naravna, strateška in življenjsko pomembna dobrina, vendar je tudi omejena, na kar pogosto pozabimo. Razpoložljivost svežih vodnih virov se zmanjšuje zaradi onesnaževanja, padanja ravni podtalnice in podnebnih sprememb. Slovenija je ena od najbolj vodnatih evropskih držav in se lahko pohvali s kakovostno pitno vodo, vendar so vodni viri zaradi kraškega zaledja ranljivi in neenakomerno porazdeljeni. Farmacevtska industrija je v primerjavi z nekateri drugimi industrijskimi panogami glede porabe vode manj intenzivna, vendar so standardi kakovosti vode izjemno visoki. V Krki rabo vode, ki jo obravnavamo kot zelo pomemben okoljski vidik, dosledno načrtujemo, spremljamo in nadzorujemo, veliko aktivnosti pa usmerjamo v ohranjanje kakovosti vodnih teles na vseh lokacijah, kjer imamo lastno proizvodnjo. Sisteme vseh vod obvladujemo v skladu z dobro proizvodno prakso in sistemom HACCP.

Raba pitne in rečne vode

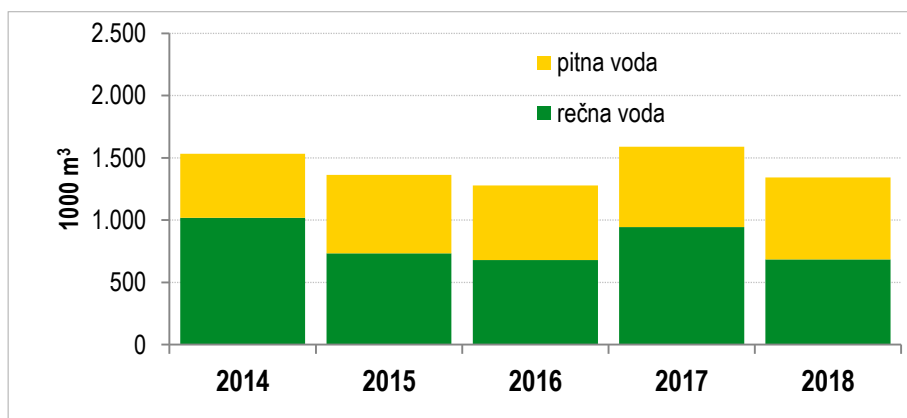
Kot glavne vire vode uporabljamo:

- pitno vodo iz komunalne oskrbe,
- rečno vodo.

Rabo pitne vode spremljamo z računalniškim nadzorom, ki beleži skupni trenutni pretok, skupno rabo ob vstopu v tovarno in na ključnih odvzemnih mestih. Temeljiti nadzor omogoča, da vsako povečanje rabe pitne vode takoj opazimo in raziščemo vzroke. Pitno vodo iz vodovoda glede na namen uporabe v proizvodnji dodatno prečistimo, večinoma z najsodobnejšimi membranskimi tehnologijami. Priprava in distribucija vod sta računalniško vodeni, kar omogoča nadzor in zagotavljanje optimalne priprave in rabe vode v proizvodnih procesih. Z ustreznim preventivnim vzdrževanjem, spremljanjem delovanja naprav in tehnološkimi izboljšavami zagotavljamo stalno kakovost vod, podaljšujemo življenjsko dobo naprav, zmanjšujemo porabo vode in kemikalij ter količino odpadkov. V letu 2018 smo porabo pitne vode za pripravo farmacevtskih vod ohranili na podobni ravni kot v letu 2017.

Več kot 44 % rečne vode porabimo za hlajenje prek različnih toplotnih prenosnikov, zlasti pri proizvodnji učinkovin, preostalih 56 % pa za pripravo različnih tehnoloških vod za potrebe energetike in proizvodnje. V letu 2018 smo porabo rečne vode glede na leto 2017 zmanjšali za več kot 30 %. Temperature rečne vode so bile v poletnem času nižje od povprečnih, zato se je poraba rečne vode za hladilne sisteme v primerjavi z letom 2017 zmanjšala.

Raba pitne in rečne vode

Raba pitne in rečne vode		2018	2017	2016	2015	2014
porabljena voda (skupaj)	m³	1.341.333	1.588.474	1.279.065	1.362.297	1.531.957
pitna voda	m³	655.837	644.577	600.781	628.770	513.375
rečna voda	m³	685.496	943.897	678.284	733.527	1.018.582

Energija

Kot glavne vire energije uporabljamo:

- zemeljski plin,
- utekočinjeni naftni plin,
- električno energijo in
- ekstra lahko kurilno olje kot nadomestno gorivo.

Raba energije v GJ	2018	2017	2016	2015	2014
energija (skupaj)	961.319	935.484	910.031	889.239	836.284
električna energija	344.983	330.274	313.560	308.585	292.895
zemeljski plin	595.739	588.121	569.831	559.010	523.837
utekočinjeni naftni plin	20.214	17.029	22.975	20.083	19.395
ekstra lahko kurilno olje	383	60	3.665	1.561	157

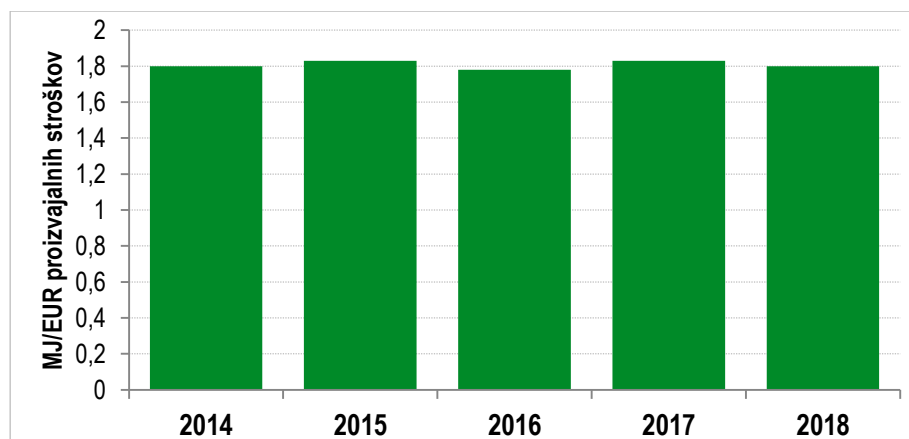
Z električno energijo se oskrbujemo iz javnega elektroenergetskega omrežja, z lastno proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov, kot je sončna elektrarna, ter iz soproizvodnje toplotne in električne energije na zemeljski plin.

Električna energija – alternativni viri v GJ	2018	2017	2016	2015	2014
sončna elektrarna	223	258	238	241	223
soproizvodnja	46.686	45.756	49.617	48.180	48.989

Specifična raba energije

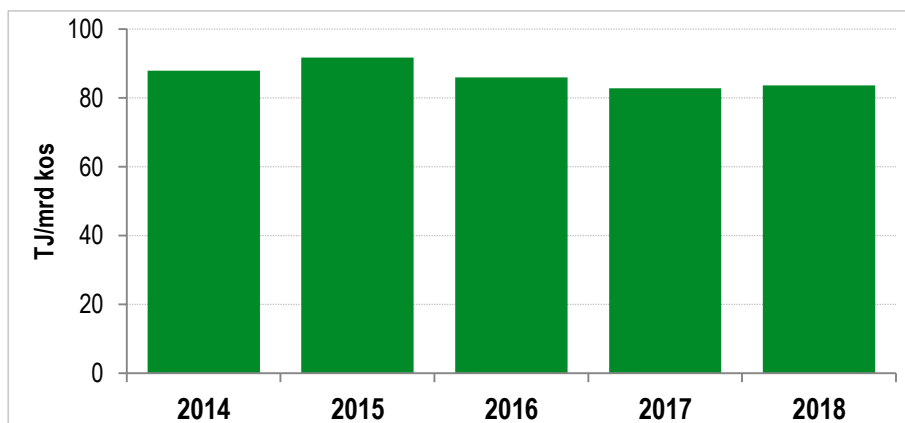
Specifično rabo energije prikazujemo kot porabo energije glede na proizvodjalne stroške ter glede na fizični obseg proizvodnje.

Specifične rabe energije glede na proizvodjalne stroške v zadnjih letih ne povečujemo. Kljub zagonu proizvodnje v novih obratih je ostala na podobni ravni kot v letu 2017.

		2018	2017	2016	2015	2014
specifična raba energije	MJ/EUR	1,80	1,83	1,78	1,83	1,80

Specifične rabe energije glede na fizični obseg proizvodnje v zadnjih letih ne povečujemo, kar je odraz številnih organizacijskih aktivnosti na področju učinkovite rabe energije, energetske učinkovitega investiranja in vzdrževanja.

		2018	2017	2016	2015	2014
specifična raba energije	TJ/mrd kos	83,6	82,8	85,9	91,7	87,9

Sistem upravljanja z energijo

Strategija upravljanja z energijo (SUE) kot del širše strategije podjetja obsega aktivnosti in ukrepe, ki so potrebni za doseganje stroškovnih in okoljskih ciljev.

SUE kot del Krkinega integriranega sistema vodenja je oblikovan v skladu s smernicami standarda Sistem upravljanja z energijo ISO 50001. Za periodično prepoznavanje energetskega vidika skrbi Komisija za spremljanje okoljskih vidikov (KSOV), ki pri tem upošteva okoljski standard ISO 14001 in interne pravilnike. Tako procese celovito obvladujemo in jih izboljšujemo v skladu s trajnostnim razvojem ter krožnim gospodarstvom, kar zagotavlja visoko raven varovanja okolja.

V SUE so neposredno vključeni:

- energetski skrbniki obratov v Sloveniji in tujini,
- energetski menedžer na ravni družbe, ki skupino vodi in koordinira njeno delo,
- vsi zaposleni, ki so glede na okoljsko politiko zavezani k učinkoviti in racionalni rabi energije.

Sistem kontinuiranega upravljanja z energijo se nenehno dopolnjuje na treh ravneh:

- učinkovita raba energije pri proizvodnji energetskih in vodnih medijev,
- učinkovita raba energije in vode pri končnih porabnikih,
- ustrezno načrtovanje in dosledno upoštevanje učinkovite rabe energije pri investicijah, rekonstrukcijah in vzdrževalnih procesih.

Glavni cilji pri upravljanju z energijo so:

- kontinuirano izboljševanje specifične rabe energije v podjetju,
- preprečevanje negativnih vplivov na okolje,
- trajnostno naravnana oskrba z energijo, zanesljiva, kakovostna in stroškovno učinkovita oskrba proizvodnih in drugih procesov s primarnimi energetskimi viri ter energetskimi in uporabnimi mediji.

Del sistema upravljanja z energijo so tudi redni energetski pregledi. V letu 2018 smo končali celostni energetski pregled vseh proizvodnih lokacij v Sloveniji ter v skladu z akcijskim načrtom začeli izvajati različne ukrepe.

Energetski nadzorni informacijski sistem

Energetski nadzorni informacijski sistem je ključno informacijsko orodje za podporo sistemu upravljanja z energijo in dopolnjuje sistem računalniškega nadzora in vodenja. V letu 2018 smo ga nadgradili z diagnostičnim modulom ter tako še izboljšali zanesljivost in kakovost vstopnih podatkov, ki jih potrebujemo za spremljanje kazalnikov učinkovitosti posameznih porabnikov energije. V sistem smo vključili dodatne meritve, ki izboljšujejo preglednost nad masnimi in energijskimi tokovi v podjetju.

Zamenjava nizkotlačnega zračnega kompresorja

V letu 2018 smo nizkotlačni zračni kompresor v kompresorski postaji zamenjali s frekvenčno vodenim kompresorjem, s čimer smo energetsko učinkovitost priprave komprimiranega zraka izboljšali za več kot 35 %. Sistem omogoča tudi koristno izrabo odpadne toplote, ki nastaja pri komprimiranju zraka. Emisije CO₂, ki smo jih s tem ukrepom zmanjšali, lahko primerjamo s 100 drevesi, ki bi jih potrebovali, da bi te količine CO₂ v enem letu pretvorili v O₂.

Optimizacija obratovanja klimatizacijskih sistemov

Na učinkovitost končne rabe energije v proizvodnih in neproizvodnih objektih pomembno vplivajo zasnova, projektiranje, dimenzioniranje, regulacija, nadzor in obratovanje klimatizacijskih sistemov (Heating, ventilation, and air conditioning, HVAC). Sistemi HVAC vplivajo na približno 60 % končne rabe energije v podjetju. Z uvedbo še aktivnejše kontrole obratovalnih parametrov bomo tudi v prihodnje povečevali energetsko učinkovitost na tem področju. Del redne aktivnosti je hidravlično uravnotežanje razvodov ter porabnikov toplote in hladu. Med drugim smo v Gotni vasi hladilni agregat nadgradili s sistemom za izkoriščanje odpadne toplote. Nastalo odpadno toploto koristno uporabljamo za dogrevanje zraka v poletnem obdobju pri procesu razvlaževanja zraka, zato pri tem procesu ni več potrebe po toplovodnem kotlu.

Biotska raznovrstnost

Biotska raznovrstnost, ki jo lahko opredelimo kot raznovrstnost življenja, uravnava delovanje vseh ekosistemov, je temelj življenja ljudi na Zemlji in naravna danost, ki je ne smemo izrabljati. Vključuje kopenske, morske in druge vodne ekosisteme ter ekološke komplekse, pa tudi raznovrstnost znotraj vrst in med vrstami ter raznovrstnost ekosistemov. Ljudje smo kot del narave močno odvisni od biotske raznovrstnosti, saj nam omogoča, da se oskrbujemo z različnimi dobrinami, kot so hrana, energija in surovine.

Slovenija spada med območja z nadpovprečno biotsko raznovrstnostjo. Na našem ozemlju živi okoli 26.000 vrst živih bitij, od tega je 800 živalskih in 66 rastlinskih vrst endemičnih, kar predstavlja več kot 1 % vseh znanih živečih vrst na Zemlji. Tako veliko število vrst na tako majhnem prostoru našo državo uvršča med naravno najbogatejša območja v Evropi in celo na svetu. S podpisom globalne Konvencije o biološki raznovrstnosti se je Slovenija zavezala, da bo upoštevala mednarodna priporočila in navodila za varstvo vrst in ekosistemov.

Sistematičnega ovrednotenja vodotokov z vidika biotske raznovrstnosti vodotokov kot ekosistemov v Sloveniji še ni, zato spremljamo publikacije in poročila, ki jih izdajajo Agencija RS za okolje, Zavod RS za varstvo narave, Statistični urad RS in druge strokovne ustanove.

Območje reke Krke je pomemben prostor številnih vodnih in obvodnih rastlinskih in živalskih vrst, zlasti rib, dvoživk in ptic, zato je ekološko pomembno območje (EPO) in varstveno območje Natura 2000. EPO je po Zakonu o ohranjanju narave območje habitata ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti. Natura 2000 je evropsko omrežje posebnih varstvenih območij, razglašeni v državah članicah Evropske unije. V Sloveniji je bila prvič vzpostavljena leta 2004, dopolnjena pa leta 2013. Osnovni cilj omrežja, ki danes v Sloveniji predstavlja 37,9 % ozemlja, je trajnostno ohranjanje biotske raznovrstnosti. Posebna pozornost je namenjena ogroženim vrstam. Na območju reke Krke so to ribe bolen, sulec in platnica, školjka navadni škržek, človeška ribica ter vidra in bober, ki sta pogosto opažena ob celotnem rečnem toku.

Vsi Krkini industrijski objekti so strnjeni in ne posegajo v ekološko občutljiva območja, tako pri obstoječih objektih kot pri gradnji novih pa upoštevamo najstrožje okoljevarstvene zahteve. Zajem rečne vode in izpust očiščenih odpadnih vod iz naše čistilne naprave ne ogrožata pogojev za ohranitev vodnih in obvodnih biotopov ter pogojev, ki biotop povezujejo. S pozitivno naravnostjo do varstva okolja zagotavljamo ekološko, biotsko in krajinsko ohranitev naravnih vrednot.

Območji, kjer sta obrata Ljutomer in Krško, nista del evropskega ekološkega omrežja Natura 2000, vendar vse odpadne vode ustrezno čistimo na komunalni čistilni napravi Ljutomer in čistilni napravi Vipav Krško, tako da s svojimi emisijami ne ogrožamo biotske raznovrstnosti.

Prevoz

Uporabljamo vse vrste prevoza, organiziramo pa ga prek lastnega transportnega oddelka z lastnimi vozili in prek pogodbenih prevoznikov. Svoje izdelke večinoma dostavljamo na evropske in azijske trge.

Za dostavo s cestnim prevozom uporabljamo najsodobnejša vozila z ekološko ustreznimi motorji. Z novimi vozili, opremljenimi s sodobnejšimi pogonskimi agregati, smo povprečno porabo goriva zmanjšali za 1,2 % (vključno s porabo termoagregatov na tovornih vozilih). Za bolj oddaljene trge uporabljamo ladijski, letalski in železniški prevoz. V letu 2018 smo železnico prvič uporabili za prevoz tovora pod zahtevanimi temperaturnimi pogoji iz Kitajske v Evropsko unijo. Povečujemo tudi delež ladijskih prevozov.

V letu 2018 smo organizirali 9565 prevozov končnih izdelkov, surovin in embalaže. Z lastnimi vozili smo prevozili 1,85 milijona km. Nadaljevali smo s posodabljanjem voznega parka in izobraževanjem voznikov.

Pristojni državni organi za nadzor prevoza v preteklem letu niso ugotovili nobenih zakonodajnih kršitev. Naši vozniki in ostali, ki sodelujejo pri prevozu, se redno udeležujejo letnih usposabljanj. Skrbimo, da so tudi vsi pogodbeni prevozniki in njihovi vozniki seznanjeni z zahtevami in posebnostmi prevoza zdravil.

Krkin vozni park sestavlja 19 vozil, posodabljam pa ga sproti. Vsa vozila izpolnjujejo ustrezne pogoje za voznike ter so varnostno in okoljsko izpopolnjena. Nova vozila imajo vgrajene najsodobnejše pripomočke (npr. radarski tempomat, zaviranje v sili, spremljanje konfiguracije terena), ki še dodatno prispevajo k večji prometni varnosti. Procese odpreme in prevoza smo posodobili z novo programsko opremo, ki omogoča boljše načrtovanje prevoza in nadzor nad izvedbo.

Emisije

Odpadne vode

Pomemben vpliv na okolje ima tudi ravnanje z odpadnimi vodami, česar se zavedamo tudi v Krki. Čiščenje odpadnih vod varuje površinske in podzemne vode pred organskim in mikrobiološkim onesnaženjem ter vnosom dušikovih in fosforjevih snovi, zato je v Krki skrb za čim bolj celovito in učinkovito čiščenje ena od prednostnih nalog pri varovanju okolja. Uporabljamo vrsto fizikalnih, kemijskih in bioloških postopkov, s katerimi iz odpadnih vod odstranjujemo različne vrste onesnaževal. S strokovnim in timskim delom, ki združuje znanje s področja kemije, kemijskega inženirstva, mikrobiologije, strojništva, zdravstvene hidrotehnike in še nekaterih drugih strok, skrbimo, da na vseh proizvodnih lokacijah dolgoročno ohranjamo kakovost voda.

Odpadne vode v Ločni čistimo na lastni, sodobni industrijski čistilni napravi, ki sledi zahtevam, določenim na podlagi najboljših razpoložljivih tehnologij (best available techniques, BAT) na tem področju, odpadne vode dislociranih obratov pa čistimo na visokoučinkovitih skupnih komunalnih čistilnih napravah.

Na lokaciji v Ločni nastajajo industrijske, komunalne in hladilne odpadne vode. Industrijske in komunalne odpadne vode čistimo na lastni biološki čistilni napravi. V letu 2018 smo prečistili 755.753 m³ vod, kar je 15.816 m³ manj kot leto prej. Hladilne odpadne vode, teh je bilo 298.137 m³, niso onesnažene in po hladilno-meteorni kanalizaciji odteka v reko Krko.

V obratu Bršljin nastajajo industrijske in komunalne odpadne vode, ki odteka v javno kanalizacijo in se čistijo na skupni komunalni čistilni napravi v Novem mestu. V letu 2018 je bila skupna količina odpadnih vod 21.573 m³.

V obratu Šentjernej nastajajo industrijske in komunalne odpadne vode, ki odteka v javno kanalizacijo in se čistijo na skupni komunalni čistilni napravi v Šentjerneju. V letu 2018 je bila skupna količina odpadnih vod 13.700 m³.

V obratu Ljutomer nastajajo industrijske in komunalne odpadne vode, ki odteka v javno kanalizacijo in se čistijo na skupni komunalni čistilni napravi v Ljutomeru. V letu 2018 je bila skupna količina odpadnih vod 32.695 m³.

V obratu Krško nastajajo industrijske, komunalne in odpadne vode iz energetske oskrbe, ki odteka v javno kanalizacijo in se čistijo na čistilni napravi Vipap v Krškem. V letu 2018 je bila skupna količina odpadnih vod 28.720 m³. Na tej lokaciji načrtujemo gradnjo lastne čistilne naprave, za katero smo že pripravili uporabniška izhodišča in idejno zasnovo.

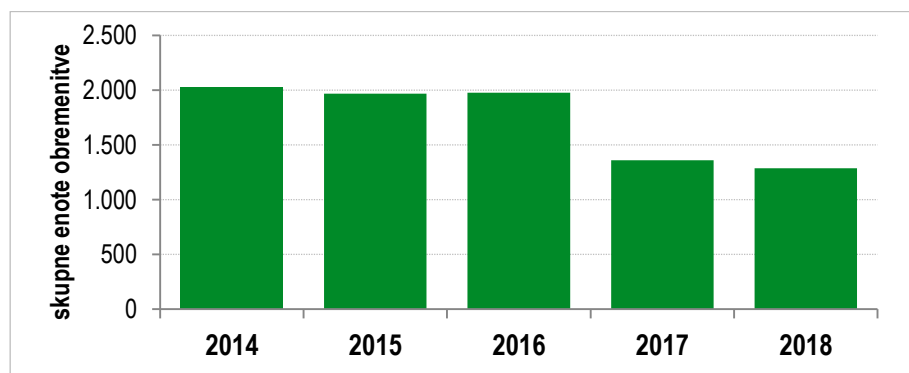
Zaradi manjših obremenitev odpadnih vod in učinkovitega čiščenja na čistilnih napravah smo skupno količino enot obremenitve (EO) v primerjavi z letom 2017 zmanjšali za 5 %.

Izpolnjujemo zahteve okoljevarstvenih dovoljenj za emisije v vode (OVD), ki so izdana za posamezne proizvodne lokacije, ter zahteve Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadne vode iz naprav za proizvodnjo farmacevtskih izdelkov in

učinkovin. Zunanji pooblaščen izvajalec na vseh lokacijah opravlja monitoring odpadnih vod. Pogostost in obseg sta določena v OVD.

Čeprav literatura navaja, da je delež farmacevtskih učinkovin, ki prehajajo v vode iz farmacevtske proizvodnje, majhen v primerjavi z deležem, ki pride od končnih uporabnikov, smo dobro obvladovano področje čiščenja odpadnih vod nadgradili z ocenami nevarnosti posameznih učinkovin in snovi. S celovito oceno vpliva odpadnih vod na vodno okolje zmanjšujemo morebitna tveganja na najmanjšo možno raven. Ocena nevarnosti za vodno okolje je del širše ocene tveganja (risk assessment). Na podlagi izračunane nevarnosti, ki temelji na ekotoksikoloških in toksikoloških podatkih za posamezno učinkovino in podatkih o znanem vodnem okolju, opredelimo načine ravnanja z odpadnimi vodami, dodatne ukrepe, če so potrebni, in način ravnanja z odpadki. Za nekatere farmacevtske učinkovine, ki predstavljajo večje tveganje za okolje, smo s pomočjo zunanjih partnerjev razvili zahtevne analize metode spremljanja vsebnosti v odpadnih vodah.

Ravnanje z odpadnimi vodami

Skupne enote obremenitve predstavljajo predpisani matematični izračun onesnaženja na vseh iztokih odpadnih vod (Ločna, Šentjernej, Bršljin, Ljutomer, Krško). Pri tem izračunu se upoštevajo letni pretok odpadnih vod, organsko onesnaženje, obremenitve z dušikom, fosforjem in neraztopljenimi snovmi ter učinek čiščenja čistilne naprave.

Odpadki

Po definiciji je odpadki snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže, namerava zavržiti ali mora zavržiti. V Krki sledimo zakonodajnim usmeritvam in zahtevam. Skrbimo za preprečevanje nastajanja odpadkov ter dajemo prednost pripravi odpadkov za ponovno uporabo.

Odpadki so pomemben vir surovin in energije, zato posebno pozornost namenimo ločenemu zbiranju od izvora naprej, torej od točke, kjer odpadki nastane. Vzpostavili smo sistem ravnanja z odpadki, ki vključuje sodobno opremo za ločeno zbiranje, stiskanje in prevoz odpadkov, pri njem pa sodelujejo vsi zaposleni.

Z nenehnim izboljševanjem sistema ravnanja z odpadki ter povečevanjem količin ločeno zbranih odpadnih materialov smo dosegli postavljene cilje. Količino odpadkov, odloženih na odlagališče, smo v primerjavi z letom 2017 zmanjšali za 9 %.

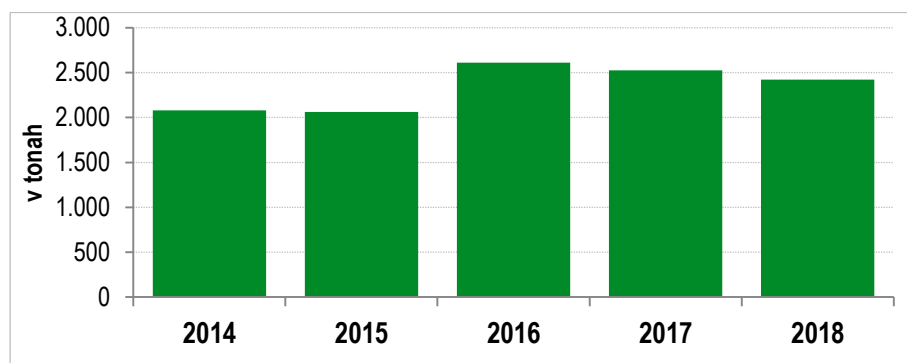
V letu 2018 smo pristopili k inovativnemu projektu za ločevanje sestavljenih materialov iz aluminija in plastike. Ločeno smo zbrali 259 ton odpadkov in jih predali predelovalcu. S predelavo je podjetje pridobilo 96 ton aluminija in 146 ton plastike, ki jih lahko uporabi za nadaljnjo predelavo. Tako smo prispevali k uresničevanju krožnega gospodarstva pri ravnanju z odpadki.

Z učinkovitim vodenjem tehnologije aerobne stabilizacije odpadnega blata smo količino blata, ki nastaja pri čiščenju odpadnih vod, zmanjšali za 41,3 %. S tem smo zmanjšali tudi emisije, ki nastajajo pri prevozu in končni predelavi odpadnega blata.

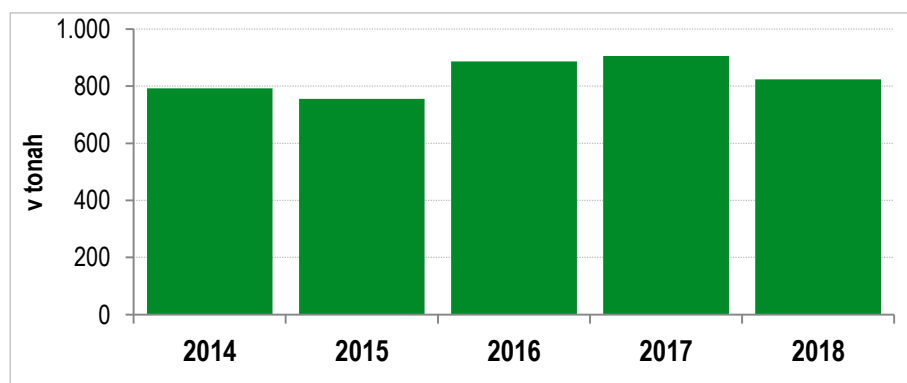
Na podlagi prepoznanega tveganja na področju ravnanja z nevarnimi odpadki smo v letu 2018 povečali skladiščne zmogljivosti za odpadna topila ter poslovno sodelovanje razpršili na več zbiralcev in odstranjevalcev teh odpadkov v Sloveniji in tujini.

Dobre rezultate lahko dosegamo le z odgovornim delom vseh zaposlenih, zato je bil pomemben del naših aktivnosti tudi redno izobraževanje o ravnanju z odpadki.

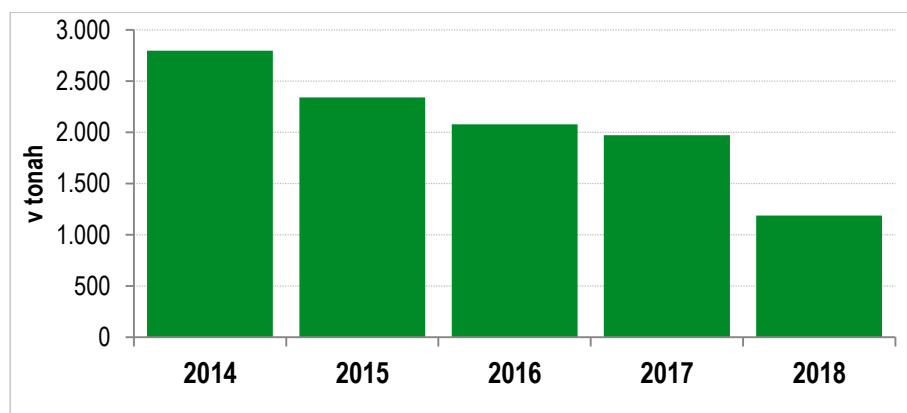
Odpadki, predani v reciklažo

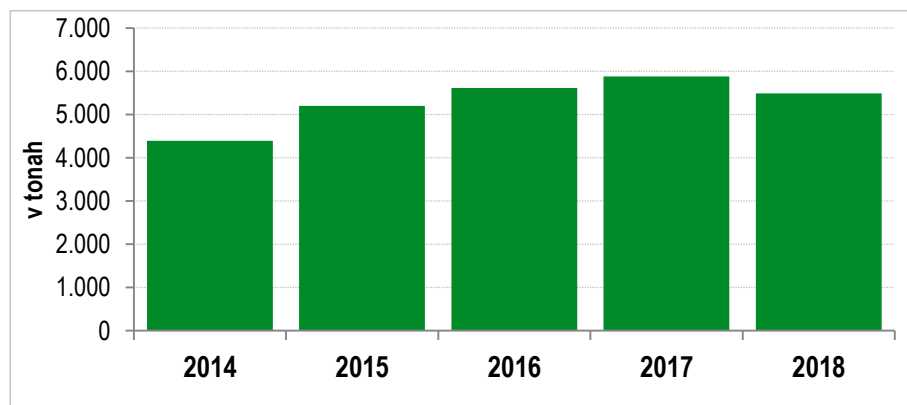
Odpadki, odloženi na odlagališče

Odpadki, predani v biološko obdelavo in predelavo

Odpadki, predani v sežig

Hrup

Hrup je vsak zvok, ki vzbuja nemir, moti človeka in škoduje njegovemu zdravju ali počutju ter škodljivo vpliva na okolje. Industrija je kljub raznovrstni dejavnosti eden od manjših onesnaževalcev okolja s hrupom. V Krki minimalne emisije hrupa zagotavljamo z ustrezno opremo, protihrupnimi zaščitami, električnim napajanjem agregatov za hlajenje tovornih vozil in premestitvijo tovornih vozil v notranjost proizvodnega območja. S temi ukrepi dosegamo, da so rezultati meritev v skladu z zakonodajo.

Emisije v zrak

Kakovost zraka je eden od najpomembnejših vidikov stanja okolja, saj na naše zdravje in kakovost življenja vpliva bolj kot drugi okoljski dejavniki. Zato je omejevanje emisij v zrak ena od prednostnih nalog pri varstvu okolja. V Krki te emisije zmanjšujemo s čistilnimi napravami na vseh izpustih, ki so potencialni vir onesnaževanja. Z učinkovitimi odpraševalnimi sistemi, filtri, vodnimi pralniki, kondenzacijskimi kolonami in napravami za termično oksidacijo odpadnih plinov emisije zmanjšujemo pod zakonsko določene mejne vrednosti oziroma do stopnje, ki jo omogoča najboljša razpoložljiva tehnika. Z napravami za termično oksidacijo odpadnega zraka zagotavljamo zelo učinkovito odstranjevanje organskih snovi in najmanjše možne emisije teh snovi v zrak. V Sloveniji je velik problem onesnaženje z delci PM₁₀. Nevarni so predvsem zato, ker pridejo v dihalni sistem in povzročajo številne zdravstvene težave. Poleg tega slabo vplivajo na okolje in povzročajo poškodbe materialov. V Krki z absolutno filtracijo zraka na vseh prašnih izpustih v zrak zagotavljamo popolno oziroma več kot 99,7-odstotno odstranitev vseh prašnih delcev. To pomeni, da v okolje spuščamo zrak, ki ni onesnažen s prašnimi delci in zato ne prispeva k čezmerni onesnaženosti zraka z delci PM₁₀.

		2018	2017	2016	2015	2014
Emisije v zrak						
energijsko povezan CO ₂ – neposredno	t CO ₂ ek	34.242	33.603	33.227	32.288	30.147
energijsko povezan CO ₂ – posredno	t CO ₂ ek	45.710	43.761	43.115	42.430	40.273
SKUPAJ CO₂	t CO₂ ek	79.952	77.364	76.342	74.718	70.420

Neposredne emisije CO₂ povzročamo z rabo goriv in izpusti ozonu škodljivih snovi iz hladilnih naprav, posredne emisije pa z rabo električne energije iz javnega omrežja, ki se proizvaja iz fosilnih goriv v elektrarnah. Neposredne in posredne emisije CO₂ so kljub povečani proizvodnji ostale na podobni ravni kot v letu 2017.

Varovanje okolja v Krkinih odvisnih družbah

Visoke okoljske standarde, ki jih je EU postavila za vse države članice, upoštevamo na globalnem trgu in odgovornost do naravnega okolja v največji možni meri vključujemo tudi v dejavnosti odvisnih družb zunaj Slovenije. S stalnim sodelovanjem, izmenjavo informacij in investiranjem prenašamo dobre prakse na področju varovanja okolja v vse odvisne družbe, pri čemer upoštevamo zahteve lokalnih zakonodaj. Med drugim smo vzpostavili učinkovite sisteme ločenega zbiranja odpadkov, odpadke pa predajamo samo preverjenim pooblaščenim zbiralcem odpadkov. V obratu v Jastrebarskem na Hrvaškem odpadne vode iz proizvodnje visokoaktivnih učinkovin čistimo na lastni čistilni napravi z naprednim oksidacijskim postopkom (advanced oxidation processes, AOP), ki zagotavlja 99,9-odstotno razgradnjo učinkovin. V družbi Krka-Rus v Ruski federaciji smo v letu 2018 začeli graditi lastno čistilno napravo za čiščenje odpadnih vod. V Termah Šmarješke Toplice pa smo dogradili in posodobili sistem čiščenja odpadnih vod in s tem bistveno izboljšali kakovost iztoka v potok Toplica. Odpadne vode drugih obratov in družb odvajamo na sodobne skupne komunalne čistilne naprave. Na virih emisij prašnih delcev vgrajujemo visokoučinkovite absolutne filtracijske naprave. V odvisne družbe prenašamo tudi dobre prakse pri racionalni rabi energije in vode.

V sistem upravljanja z energijo smo aktivno vključili tudi odvisno družbo Terme Krka. Še naprej skrbimo za izmenjavo dobrih praks in organiziramo interna izobraževanja o učinkoviti rabi energije. Končali smo energetske pregled dveh hotelskih kompleksov, v Termah Dolenjske Toplice pa še poteka. Z organizacijskimi in manjšimi investicijskimi ukrepi smo zmanjšali porabo energije in s tem tudi stroške ter tako prej kot v letu in pol povrnili investicijo.

V Termah Šmarješke Toplice smo celovito rekonstrukcijo energetskega sistema že končali, zdaj pa klimatske sisteme zamenjujemo z energijsko učinkovitejšimi, primernimi za nizkotemperaturni režim. S tem smo pripomogli k še učinkovitejši

pripravi toplote s toplotnimi črpalkami na termalno vodo. Dogradili in posodobili smo tudi sistem čiščenja odpadnih vod in s tem bistveno izboljšali kakovost očiščenih odpadnih vod.

Okoljsko komuniciranje

V Krki so okoljske vrednote vpete v poslovno strategijo, zato je tudi odgovorno in verodostojno okoljsko komuniciranje del našega vsakdana. Vsebine o odgovornem okoljskem ravnanju so vključene v program uvajalnega seminarja za novozaposlene in v programe za pridobivanje nacionalne poklicne kvalifikacije. V Krkin katalog izobraževalnih programov smo poleg vsebin, povezanih z odpadki in odpadnimi vodami, dodali vsebine s področja celovitega upravljanja z okoljem. V obdobju 2014–2018 se je izobraževanj, povezanih z okoljem, udeležilo 1183 zaposlenih. Vsaj s takšnim vključevanjem zaposlenih v izobraževanje želimo nadaljevati tudi v prihodnje. To je naša zaveza, ki smo jo zapisali v okoljsko politiko, in ključ do uresničenja ciljev trajnostnega razvoja podjetja. Članke o varstvu okolja objavljamo v interni reviji, krajša obvestila in nasvete, povezane z okoljem, pa na internih spletnih straneh. Tako zaposlene ves čas spodbujamo k odgovornemu ravnanju z okoljem in še bolj krepimo zavest o okoljski problematiki, saj je najbolje, da ukrepamo že pri izvoru in s tem v največji možni meri zmanjšamo vplive na okolje.

Javnost o svojih dejavnostih za varstvo okolja seznanjamo z objavami v medijih ter na različnih seminarjih, posvetovanjih in okroglih mizah. Dejavno se vključujemo v pripravo okoljske zakonodaje, poleg tega smo soustanovitelji in aktivni člani Sekcije za okolje in energijo pri Gospodarski zbornici Dolenjske in Bele krajine (GZDBK).

Sodelujemo tudi s strokovnimi in znanstvenimi organizacijami doma in v tujini. Izobraževalnim ustanovam na vseh stopnjah izobraževanja omogočamo ogled najsodobnejše tehnologije za varovanje okolja. Kot vabljeni predavatelji soustvarjamo študijske programe na dodiplomski in magistrski stopnji.

Trajnostno izboljšanje stanja okolja je odvisno tudi od kakovostnih odnosov s predstavniki družbenega okolja, še posebno s prvimi sosedmi, saj s svojim delovanjem vplivamo na njihov življenjski prostor in kakovost življenja. Do lokalne skupnosti, s katero v tem prostoru sobivamo, čutimo veliko odgovornost. Marca 2017 smo organizirali tradicionalno srečanje z okoliškimi prebivalci, ki poteka vsako drugo leto. Seznanili smo jih z dejavnostmi, rezultati in načrti, povezanimi z varstvom okolja. Tovrstna srečanja so priložnost za odprt dialog in izmenjavo mnenj, pridobljene informacije o pogledih krajanov in naši vlogi pri varovanju okolja pa upoštevamo pri načrtovanju okoljskih ciljev in programov.

Kazalniki trajnostnega razvoja za družbo Krka za leto 2018

OKOLJSKI PODATKI		2018	2017	2016	2015	2014
Porabljena voda (skupaj)	m ³	1.341.333	1.588.474	1.279.065	1.362.297	1.429.239
pitna voda	m ³	655.837	644.577	600.781	628.770	513.375
rečna voda	m ³	685.496	943.897	678.284	733.527	1.018.582
Porabljena energija (skupaj)	GJ ¹	961.319	935.484	910.031	889.239	836.284
električna energija	GJ	344.983	330.274	313.560	308.585	292.895
zemeljski plin	GJ	595.739	588.121	569.831	559.010	523.837
utekočinjeni naftni plin	GJ	20.214	17.029	22.975	20.083	19.395
ekstra lahko kurilno olje	GJ	383	60	3.665	1.561	157
Pridobljena električna energija – alternativni vir (skupaj)	GJ	46.909	46.014	49.855	49.212	48.421
iz sončne elektrarne	GJ	223	258	238	241	223
iz sproizvodnje	GJ	46.686	45.756	49.617	48.180	48.989
Energetska intenzivnost						
specifična raba energije	MJ/EUR	1,80	1,83	1,78	1,83	1,80
specifična raba energije	TJ/mrd kos	83,6	82,8	85,9	91,7	87,9
Odpadna voda (skupaj)	m ³	1.150.578	1.376.629	1.123.735	1.277.944	1.320.903
hladilna voda	m ³	298.137	509.091	315.987	458.522	558.862
tehnološka odpadna voda	m ³	852.441	867.538	807.748	819.422	762.041
– neraztopljene snovi	t	16,1	24,3	25,9	15,8	21,7
– biokemijska potreba po kisiku	t	5,0	5,8	3,7	4,7	5,3
– kemijska potreba po kisiku	t	38,4	43,6	67,4	74,1	80,8
– dušik	t	4,8	3,9	4,1	3,7	3,1
– fosfor	t	0,6	0,6	0,7	0,3	0,3
enote obremenitve ³	EO	1.286	1.359	1.977	1.969	2.024
Odpadki (skupaj)	t	10.312	11.541	11.472	10.640	10.303
nevarni odpadki (skupaj)	t	5.491	5.879	5.611	5.198	4.394
– trdni odpadki	t	670	718	735	704	608
– tekoči odpadki	t	4.821	5.161	4.876	4.494	3.786
nenevarni odpadki (skupaj)	t	4.821	5.662	5.816	5.442	5.909
odlaganje (skupaj)	t	824	905	886	755	792
– mešani odpadki (odlaganje)	t	824	905	886	755	792
– biomasa (odlaganje)	t	0	0	0	0	0
mešani odpadki (energetska izraba)	t	371	246	228	272	233
biomasa (kompostiranje)	t	1.187	1.971	2.077	2.341	2.797
reciklrni odpadki (skupaj)	t	2.422	2.524	2.610	2.063	2.079
– papir	t	1.191	1.097	1.038	1.018	1.021
– plastika	t	432	392	295	273	301
– steklo	t	125	132	118	86	119
– kovine	t	201	193	436	159	126
– les	t	473	710	723	527	512
električna in elektronska oprema	t	17	16	15	11	8

		2018	2017	2016	2015	2014
Emisije v zrak						
energijsko povezan CO ₂ – neposredno	t CO ₂ ek ⁴	34.242	33.603	33.227	32.288	30.147
energijsko povezan CO ₂ – posredno	t CO ₂ ek	45.710	43.761	43.115	42.430	40.273
energijsko povezan SO ₂	t	1	1	1	1	1
energijsko povezan NO _x	t	27,6	27	28	26	24
ozonu škodljive snovi in fluorirani toplogredni plini	t CO ₂ ek	1954	2267	2366	1298	1421
Skladnost						
izredni dogodki, povezani z vplivi na okolje		3	0	0	0	0
Varstvo okolja (skupaj)						
	v tisoč EUR	6.738	6.585	6.004	7.010	6.531
stroški varstva okolja	v tisoč EUR	5.107	4.882	4.540	4.361	4.154
vlaganja v okoljske programe	v tisoč EUR	1.631	1.703	1.464	2.649	2.377
SOCIALNI PODATKI						
Število zaposlenih						
		5.496	5.020	4.889	4.798	4.738
Slovenija		4.995	4.514	4.343	4.292	4.256
predstavništva v tujini		501	506	546	506	482
Zdravje in varnost						
stopnja bolniške odsotnosti	%	6,8	6,3	5,8	5,6	5,1
število nezgod		18	27	21	23	22
število nezgod, ki imajo za posledico 3 ali več dni bolniške odsotnosti, na 1 milijon opravljenih delovnih ur		1,9	3,3	2,9	3,1	3,2
delež delovnih invalidov	%	5,4	5,5	5,1	5,0	5,1
Izobraževanje in usposabljanje						
ure izobraževanja in usposabljanja	ure/zaposlenega	42	42	37	60	42
stroški izobraževanja in usposabljanja	EUR/zaposlenega	881	862	854	745	741

¹ Za preračun v GJ smo uporabili značilne neto kalorične vrednosti, objavljene na spletni strani Agencije RS za okolje.

² Indeks energetske učinkovitosti je določen v skladu z referenčnim dokumentom Energetska učinkovitost, poglavje 1.3.1 Kazalniki energetske učinkovitosti in izboljševanje energetske učinkovitosti.

³ Enot obremenitve (EO) predstavljajo letno obremenitev zaradi odvajanja odpadnih vod za vir onesnaževanja. Izračunajo se po enačbi, ki upošteva povprečno letno vrednost za posamezni parameter, ki mu je dodeljen ustrezeni faktor, in letno količino odpadnih vod na posameznem iztoku (Pravilnik o prvih meritvah in obratovalnemu monitoringu odpadnih vod, UL RS št. 94/14, spremembe in dopolnitve, UL RS št. 98/15).

⁴ Za preračun ton CO₂ smo uporabili emisijske faktorje, objavljene na spletni strani Agencije RS za okolje.

- PRAZNA STRAN -

RAČUNOVODSKO POROČILO 2018

VSEBINA

UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV	161
IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE.....	161
KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRKA.....	162
Konsolidirani izkaz finančnega položaja	162
Konsolidirani izkaz poslovnega izida	163
Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa	164
Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala.....	165
Konsolidirani izkaz denarnih tokov	167
Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom	168
Poročilo neodvisnega revizorja	221
RAČUNOVODSKI IZKAZI KRKE, D. D., NOVO MESTO	227
Izkaz finančnega položaja	227
Izkaz poslovnega izida.....	228
Izkaz drugega vseobsegajočega donosa.....	228
Izkaz sprememb lastniškega kapitala	229
Izkaz denarnih tokov.....	231
Pojasnila k računovodskim izkazom	232
Poročilo neodvisnega revizorja	288
PRILOGA 1	294
PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2018 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV	296

UVODNA POJASNILA K PRIPRAVI RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Računovodski del letnega poročila sestavljata dve vsebinsko zaokroženi poglavji.

Prvo poglavje obsega konsolidirane računovodske izkaze s pojasnili skupine Krka, drugo poglavje pa računovodske izkaze s pojasnili družbe Krka, d. d., Novo mesto (v nadaljevanju družba Krka). Po sklepu 11. skupščine delničarjev družbe Krka, d. d., Novo mesto z dne 6. 7. 2006 so vsi izkazi pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (v nadaljevanju *MSRP*), kot jih je sprejela EU.

Računovodski izkazi družbe Krka in skupine Krka so sestavljeni v evrih in so zaokroženi na tisoč enot. So sestavni del Letnega poročila 2018, ki je objavljeno prek sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet, prek sistema ESPI na Varšavski borzi in na Krkinih spletnih straneh (<http://www.krka.si/si/za-vlagatelje/financna-porocila/>).

Revizijska družba ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., je revidirala vsak sklop izkazov posebej in pripravila dve ločeni poročili, ki sta vključeni vsako v svoje poglavje.

Izjava o odgovornosti uprave, ki je objavljena v nadaljevanju, vključuje odgovornost za vse računovodske izkaze družbe Krka in skupine Krka.

IZJAVA O ODGOVORNOSTI UPRAVE

Uprava družbe Krka, d. d., Novo mesto je odgovorna za pripravo letnega poročila družbe Krka in skupine Krka ter računovodskih izkazov na način, ki zainteresirani javnosti daje resnično in pošteno sliko premoženjskega stanja in izidov poslovanja družbe Krka in njenih odvisnih družb v letu 2018.

Uprava izjavlja:

- da so računovodski izkazi pripravljeni ob domnevi, da bodo družba Krka in njene odvisne družbe nadaljevale poslovanje tudi v prihodnosti;
- da dosledno uporablja izbrane računovodske politike in razkriva morebitne spremembe v računovodskih politikah;
- da so računovodske ocene pripravljene pošteno in premišljeno ter v skladu z načeli previdnosti in dobrega gospodarjenja;
- da so računovodski izkazi s pojasnili za družbo Krka in skupino Krka pripravljeni v skladu z veljavno zakonodajo in v skladu z *MSRP*, kot jih je sprejela EU.

Uprava je odgovorna za izvajanje ukrepov, s katerimi zagotavlja ohranjanje vrednosti premoženja družbe Krka in skupine Krka ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti.

Davčne oblasti lahko v petih letih po poteku leta, v katerem je bilo treba odmeriti davek, kadarkoli preverijo poslovanje družbe. To lahko povzroči dodatne obveznosti za plačilo davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova davka od dohodkov pravnih oseb (DDPO) ali drugih davkov in dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Novo mesto, 26. marec 2019

Uprava družbe
Krka, d. d., Novo mesto

KONSOLIDIRANI RAČUNOVODSKI IZKAZI SKUPINE KRKA

Konsolidirani izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	12	839.448	864.842
Neopredmetena sredstva	13	110.329	110.992
Dana posojila	14	10.810	9.543
Finančne naložbe	15	9.389	8.815
Odložene terjatve za davek	16	40.376	38.475
Druga nekratkoročna sredstva		459	341
Nekratkoročna sredstva skupaj		1.010.811	1.033.008
Sredstva, namenjena prodaji		41	41
Zaloge	17	365.149	310.671
Sredstva iz pogodb s kupci		395	-
Terjatve do kupcev	18	438.291	500.735
Druge terjatve	18	26.370	27.302
Dana posojila	14	21.491	1.426
Finančne naložbe	15	4.720	0
Denar in denarni ustrezniki	19	117.801	45.948
Kratkoročna sredstva skupaj		974.258	886.123
Sredstva skupaj		1.985.069	1.919.131
Kapital			
Osnovni kapital	20	54.732	54.732
Lastne delnice	20	-52.076	-40.588
Rezerve	20	104.062	111.477
Zadržani dobički	20	1.430.817	1.361.107
Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči družbi, skupaj		1.537.535	1.486.728
Neobvladujoči deleži v okviru kapitala	20	2.735	971
Kapital skupaj		1.540.270	1.487.699
Obveznosti			
Rezervacije	22	100.989	98.075
Odloženi prihodki	23	9.798	10.953
Odložene obveznosti za davek	16	12.271	12.154
Nekratkoročne obveznosti skupaj		123.058	121.182
Poslovne obveznosti	24	136.806	108.340
Obveznosti za davek iz dobička		3.842	16.142
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	25	110.225	-
Druge kratkoročne obveznosti	26	70.868	185.768
Kratkoročne obveznosti skupaj		321.741	310.250
Obveznosti skupaj		444.799	431.432
Kapital in obveznosti skupaj		1.985.069	1.919.131

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	Pojasnila	2018	2017
Prihodki iz prodaje:		1.331.858	1.266.392
– prihodki iz pogodb s kupci	5	1.327.190	-
– ostali prihodki iz prodaje		4.668	-
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov		-561.131	-538.540
Bruto dobiček		770.727	727.852
Drugi poslovni prihodki	6	12.806	10.433
Stroški prodajanja		-344.701	-340.455
– od tega neto slabitve in odpisi terjatev		-238	-
Stroški razvijanja		-130.700	-125.864
Stroški splošnih dejavnosti		-75.446	-73.225
Dobiček iz poslovanja		232.686	198.741
Finančni prihodki	10	5.935	24.041
Finančni odhodki	10	-36.048	-46.608
Neto finančni izid		-30.113	-22.567
Dobiček pred davkom		202.573	176.174
Davek iz dobička	11	-28.565	-23.598
Čisti dobiček		174.008	152.576
Od tega:			
– lastniki kapitala obvladujoče družbe		174.585	152.600
– neobvladujoči deleži		-577	-24
Osnovni dobiček na delnico (v EUR)	21	5,46	4,74
Popravljeni dobiček na delnico (v EUR)	21	5,46	4,74

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Pojasnila	2018	2017
Čisti dobiček		174.008	152.576
Drugi vseobsegajoči donosi v letu			
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida			
Prevedbena rezerva	20	-19.510	-8.378
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev	20	568	-1.345
Vpliv odloženih davkov	20	-108	256
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida	20	-19.050	-9.467
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida			
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	22	-520	-235
Vpliv odloženih davkov	22	76	-6
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida		-444	-241
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		-19.494	-9.708
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		154.514	142.868
Od tega:			
– lastniki kapitala obvladujoče družbe		155.093	142.892
– neobvladujoči deleži		-579	-24

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz sprememb lastniškega kapitala

v tisoč EUR	Rezerve								Zadržani dobički			Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči		
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Prevedbena rezerva	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu	Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči družbi, skupaj	Neobvladujoči deleži v okviru kapitala	Kapital skupaj
Stanje 1. 1. 2018	54.732	-40.588	40.588	105.897	14.990	30.000	-12.523	-67.475	1.129.172	90.233	141.702	1.486.728	971	1.487.699
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	174.585	174.585	-577	174.008
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	605	-19.508	0	-589	0	-19.492	-2	-19.494
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	605	-19.508	0	-589	174.585	155.093	-579	154.514
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu														
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	0	38.216	-38.216	0	0	0	0
Prenos dobička preteklih obdobij v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	141.702	-141.702	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	-11.488	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.488	0	-11.488
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	11.488	0	0	0	0	0	0	0	-11.488	0	0	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-92.798	0	-92.798	0	-92.798
Vplačila neobvladujočega deleža	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.343	2.343
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-11.488	11.488	0	0	0	0	0	38.216	10.688	-153.190	-104.286	2.343	-101.943
Stanje 31. 12. 2018	54.732	-52.076	52.076	105.897	14.990	30.000	-11.918	-86.983	1.167.388	100.332	163.097	1.537.535	2.735	1.540.270

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v tisoč EUR	Rezerve								Zadržani dobički			Kapital, pripisan lastnikom kapitala v obvladujoči družbi, deleži v okviru kapitala		
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Prevedbena rezerva	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu	obvladujoči skupaj	Neobvladujoči kapitala	Kapital skupaj
Stanje 1. 1. 2017	54.732	-29.690	29.690	105.897	14.990	30.000	-11.802	-59.097	1.102.165	107.670	98.833	1.443.388	1.056	1.444.444
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	152.600	152.600	-24	152.576
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-721	-8.378	0	-609	0	-9.708	0	-9.708
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-721	-8.378	0	-609	152.600	142.892	-24	142.868
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu														
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	0	27.007	-27.007	0	0	0	0
Prenos dobička preteklih obdobij v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	0	98.833	-98.833	0	0	0
Nakup lastnih delnic	0	-10.898	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-10.898	0	-10.898
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	10.898	0	0	0	0	0	0	0	-10.898	0	0	0
Nakup deleža v družbi Golf Grad Otočec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-10	0	-10	-61	-71
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-88.644	0	-88.644	0	-88.644
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-10.898	10.898	0	0	0	0	0	27.007	-16.828	-109.731	-99.552	-61	-99.613
Stanje 31. 12. 2017	54.732	-40.588	40.588	105.897	14.990	30.000	-12.523	-67.475	1.129.172	90.233	141.702	1.486.728	971	1.487.699

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Konsolidirani izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	Pojasnila	2018	2017
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Čisti dobiček		174.008	152.576
Prilagoditve za:		130.325	136.751
– amortizacijo	12,13	110.594	107.897
– tečajne razlike		–6.750	–1.667
– prihodke od naložbenja		–7.978	–25.276
– odhodke od naložbenja		3.806	30.328
– odhodke za obresti in ostale finančne odhodke		2.198	1.871
– finančne prihodke		–110	0
– davek iz dobička	11	28.565	23.598
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev		304.333	289.327
Sprememba stanja poslovnih terjatev		61.863	11.834
Sprememba stanja zalog		–54.478	–30.018
Sprememba stanja poslovnih dolgov		29.634	–13.222
Sprememba stanja rezervacij		852	5.605
Sprememba stanja odloženih prihodkov		–1.155	–1.205
Sprememba stanja drugih kratkoročnih obveznosti		–8.326	–23.399
Plačani davek iz dobička		–42.771	–11.095
Čisti denarni tok iz poslovanja		289.952	227.827
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Prejete obresti		470	922
Prejemki iz prodaje kratkoročnih naložb		0	2
Prejete dividende		975	15
Prejemki od odtujitve nepremičnin, naprav in opreme		1.526	1.283
Pridobitev neopredmetenih sredstev	13	–6.984	–5.385
Nakup nepremičnin, naprav in opreme	12	–86.259	–106.507
Nakup odvisnih družb in deleža manjšinskih lastnikov brez pridobljenih finančnih sredstev		0	–70
Dana nekratkoročna posojila		–2.881	–2.386
Prejeta odplačila danih nekratkoročnih posojil		1.086	1.372
Izdatki za pridobitev nekratkoročnih finančnih naložb		–153	–152
Prejemki od prodaje nekratkoročnih finančnih naložb		27	41
Izdatki/prejemki iz naslova kratkoročnih finančnih naložb in posojil		–22.681	8.353
Izdatki iz naslova izvedenih finančnih inštrumentov		–2.737	–27.094
Prejemki iz naslova izvedenih finančnih inštrumentov		3.255	9.474
Čisti denarni tok iz naložbenja		–114.356	–120.132
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Izdatki za dane obresti		–657	–444
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku		–92.811	–88.749
Nakup lastnih delnic		–11.488	–10.898
Prejemki od vplačil deležev neobvladujočih lastnikov		2.343	0
Čisti denarni tok iz financiranja		–102.613	–100.091
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		72.983	7.604
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		45.948	38.630
Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike		–1.130	–286
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		117.801	45.948

Pojasnila so sestavni del konsolidiranih računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Pojasnila h konsolidiranim računovodskim izkazom

Krka, d. d., Novo mesto je obvladujoča družba skupine Krka s sedežem na Šmarješki cesti 6, 8501 Novo mesto, Slovenija. Konsolidirani računovodski izkazi za leto, ki se je končalo 31. 12. 2018, se nanašajo na skupino Krka, ki jo sestavljajo obvladujoča družba in njene odvisne družbe v Sloveniji in v tujini.

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravila na recept in izdelki brez recepta), veterinarskih izdelkov in zdraviliško-turističnih storitev.

1. Podlage za pripravo računovodskih izkazov

Izjava o skladnosti

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela EU, v skladu s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in jih je sprejela tudi EU, in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Uprava družbe Krka je konsolidirane računovodske izkaze odobrila 4. marca 2019.

Podlage za merjenje

Konsolidirani računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izvedenih finančnih instrumentih, finančnih instrumentih po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in finančnih instrumentih po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa. Metode, uporabljene za merjenje poštene vrednosti, so opisane v pojasnilu 3.

Funkcijska in predstavitevna valuta

Konsolidirani računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe Krka. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot.

Uporaba ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov temelji tudi na določenih ocenah in predpostavkah uprave obvladujoče družbe, ki vplivajo tako na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti skupine Krka kot tudi na izkazane prihodke in odhodke obračunskega obdobja.

Ocena med drugim vključuje določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, popravke vrednosti zalog in terjatev, finančne instrumente, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zaslužki zaposlenih, predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe, ter predpostavke in ocene za oslabitev dobrega imena in blagovne znamke TAD Pharma. Ne glede na to, da uprava obvladujoče družbe med pripravo predpostavk skrbno prouči vse dejavnike, ki na to lahko vplivajo, je možno, da se dejanske posledice poslovnih dogodkov razlikujejo od ocenjenih. Zato je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo ter upoštevati morebitne spremembe poslovnega okolja, nove poslovne dogodke, dodatne informacije in izkušnje.

Blagovno znamko TAD Pharma je skupina Krka do vključno 31. 12. 2012 obravnavala kot neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti in je zanjo vsako leto izračunavala oceno nadomestljive vrednosti. Od 1. 1. 2013 dalje obravnava blagovno znamko TAD Pharma kot neopredmeteno sredstvo z določeno dobo koristnosti, pri čemer letno preverja potrebo po oslabitvi, skupaj z dobrim imenom, ki je nastalo pri prevzemu družbe TAD Pharma.

Glavne ocene in predpostavke na dan izkaza finančnega položaja, ki so vezane na prihodnje poslovanje in bi lahko povzročile vrednostno pomembnejše popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, so navedene v nadaljevanju.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je uprava obvladujoče družbe pripravila v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- v pojasnilu 2 *Preizkus oslabitve nefinančnih sredstev*

Obvladujoča družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo indikatorji za oslabitev za posamezne denar ustvarjajoče enote, pri čemer se nadomestljiva vrednost nefinančnih sredstev ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, kar temelji na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote kot tudi določitvi primerne diskontne stopnje.

- v pojasnilu 5 *Prihodki iz pogodb s kupci*

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem, in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega skupina Krka meni, da bo upravičeno v zameno za tako blago ali storitve. Pri oceni variabilnega nadomestila skupina posebej obravnava vračila, pri čemer upošteva določila pogodb o prodaji izdelkov in storitev kupcem, zakonsko predpisana določila in poslovno prakso v danem okolju. Pri oceni variabilnega nadomestila mora skupina uporabiti bodisi metodo pričakovane vrednosti, bodisi metodo najverjetnejšega zneska, odvisno od tega, katera bolje predvidi znesek nadomestila, do katerega bo skupina Krka upravičena.

Glede na veliko število pogodb s kupci je skupina Krka določila metodo pričakovane vrednosti kot najustreznejšo za oceno variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s pravico do vračila. Pri ocenjevanju variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s količinskim popustom je skupina kombinacijo metode najverjetnejše vrednosti in metode pričakovane vrednosti določila kot najustreznejšo. Metodo, ki najbolje predvideva znesek variabilnega nadomestila, je izbrala predvsem zaradi številnih količinskih omejitev v pogodbi, zakonskih določil ter poslovne prakse v različnih okoljih. Metoda najverjetnejšega zneska je najprimernejša pri pogodbah z enotnim količinskim pragom, medtem ko je metoda pričakovane vrednosti najprimernejša za pogodbe z več kot enim količinskim pragom.

Pred vključitvijo kakršnegakoli zneska variabilnega nadomestila v transakcijsko ceno skupina Krka presodi, ali je znesek variabilnega nadomestila omejen. Na podlagi preteklih izkušenj, poslovnih napovedi in trenutnih gospodarskih razmer je skupina določila, da ocene variabilnega nadomestila niso omejene.

Skupina Krka je prodajalec izdelkov, za katere se na nekaterih trgih uporabljajo plačilni pogoji daljši od enega leta. Za tovrstne prodaje ob prodaji na osnovi ustrezne diskontne stopnje pripozna prihodke in odhodke iz financiranja.

- v pojasnilu 13 *Preizkus slabitve blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezanega dobrega imena*

Obvladujoča družba najmanj enkrat na leto preverja kriterije slabitve dobrega imena. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov zahteva od uprave obvladujoče družbe oceno pričakovanih denarnih tokov denar ustvarjajočih enot, na katere je bilo alocirano dobro ime, kot tudi določitev primerne diskontne stopnje in drugih pomembnih predpostavk, ki so navedene v pojasnilu 13.

- v pojasnilu 18 *Preizkus slabitev terjatev*

Ob izdelavi računovodskih izkazov (četrtletnega in letnega) posamezne družbe skupine Krka oblikujejo popravek vrednosti oziroma slabitev terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za skupino Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca. Metodologija vključuje kvantitativna in kvalitativna merila, združena v štiri sklope, ki so: analiza dosedanjega poslovanja s kupcem, analiza računovodskih izkazov kupca, kvalitativne ocene kupca in ocena deželnega tveganja kupca. Na osnovi algoritma, ki vključuje vsa merila, se izračuna vrednost popravka terjatev za posameznega kupca.

- v pojasnilu 22 *Pozaposlitveni zasluži zaposlenih*

V okviru obvez za pozaposlitvene zasluge zaposlenih je evidentirana sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi. Pripoznane so na osnovi aktuarskih izračunov, ki temeljijo na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračunov, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zasluge zaposlenih so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

- v pojasnilu 22 *Rezervacije za tožbe in pogojne obveznosti*

Zoper skupino Krka je vloženih več tožb oziroma zahtevkov zaradi očitane kršitve intelektualne lastnine (patentnih pravic oz. konkurenčnega prava) in kršitev z drugih civilnopravnih področij. Rezervacija je pripoznana, ko ima družba v skupini Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa skupina Krka ne more vplivati. Uprava obvladujoče družbe redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanjo oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

- v pojasnilu 25 *Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci*

Skupina Krka ob izdelavi letnih računovodskih izkazov vračuna pogodbene popuste v primerih, ko kupci pravico do priznanja popusta na doseženo prodajo v tekočem letu pridobijo šele v prihodnjem letu, to je takrat, ko so izpolnjeni pogodbeno dogovorjeni pogoji za pridobitev popusta. Osnova za oceno višine teh popustov so dejstva, znana ob pripravi letnih računovodskih izkazov, izkušnje preteklega poslovanja s posameznimi kupci in druga relevantna dejstva.

2. Pomembne računovodske usmeritve

Skupina Krka uporablja enake računovodske usmeritve za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Družbe v skupini Krka uporabljajo enotne računovodske usmeritve, ki so bile po potrebi spremenjene in prilagojene usmeritvam skupine.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, izjema so novi standardi, ki so bili sprejeti, in pojasnila. Oboji so navedeni v nadaljevanju in so bili upoštevani pri pripravi računovodskih izkazov, če so imeli vpliv v poročanem obdobju.

Novi standardi in pojasnila, ki so začeli veljati 1. januarja 2018

MSRP 9 – Finančni instrumenti

Končna različica *MSRP 9 – Finančni instrumenti* vsebuje zahteve vseh posameznih faz projekta prenove *MSRP 9* in nadomešča *MRS 39 – Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje* ter vse predhodne različice *MSRP 9*. Standard uvaja nove zahteve za razvrščanje in merjenje ter oslabitve in obračunavanje varovanja pred tveganji.

MSRP 9 uvaja spremenjeni model slabitev finančnih sredstev, ki temelji na pričakovanih izgubah in ne več na preteklih izgubah. Poslovodstvo je ocenilo vpliv spremembe na računovodske izkaze in meni, da glede na naravo finančnih sredstev skupine Krka in način ugotavljanja zneska slabitev ne vpliva bistveno na višino slabitev.

Zahteve *MSRP 9* glede razvrstitve in merjenja niso imele bistvenega vpliva na računovodske izkaze skupine Krka. Pri razvrstitvi finančnih sredstev skupine Krka je prišlo do naslednjih sprememb:

- Naložbe v kapital družb, ki kotirajo na borzi in so bile razvrščene med finančna sredstva, na razpolago za prodajo, so sedaj razvrščene in merjene v skupini Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.
- Naložbe v kapital družb, ki ne kotirajo na borzi in so bile predhodno razvrščene v skupino finančna sredstva, na razpolago za prodajo, so sedaj razvrščene in merjene v skupini Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.
- Dana posojila in terjatve do kupcev, ki so bile predhodno razvrščene v postavko posojila in terjatve, ima skupina v posesti za namen pridobivanja pogodbenih denarnih tokov in vključujejo izključno plačila glavnice in obresti. Te postavke so sedaj razvrščene in merjene v skupini Finančna sredstva po odplačni vrednosti.

V tabeli navajamo kategorije za merjenje po *MRS 39* (poročano v računovodskih poročilih v preteklih letih) in po *MSRP 9* (poročano v računovodskem poročilu za leto 2018) za leto 2017.

v tisoč EUR	1. 1. 2018 – kategorija za merjenje po <i>MSRP 9</i>			
	31. 12. 2017 – kategorija za merjenje po <i>MRS 39</i>	Poštena vrednost skozi izkaz poslovnega izida	Odplačna vrednost	Poštena vrednost skozi izkaz drugega vseobsegajočega donosa
Posojila in terjatve				
Terjatve do kupcev in druge terjatve	528.037	0	528.037	0
Finančna sredstva, na razpolago za prodajo				
Naložbe v kapital družb, ki kotirajo na borzi	7.434	0	0	7.434
Naložbe v kapital družb, ki ne kotirajo na borzi	1.381	0	0	1.381
Skupaj	536.852	0	528.037	8.815

Skupina Krka je *MSRP 9* prvič uporabila za obdobje, za katero so sestavljeni računovodski izkazi in ob prehodu uporabila poenostavljeno metodo za nazaj. Ob prehodu ni bilo kumulativnega učinka prilagoditve začetnega stanja zadržanih dobičkov.

MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci

MSRP 15 določa petstopenjski model, ki ga mora podjetje upoštevati pri pripoznanju prihodkov iz pogodb s kupci (z omejenimi izjemami) ne glede na vrsto transakcij, iz katerih izhajajo prihodki, ali industrijsko panogo. Zahteve standarda veljajo tudi za pripoznanje in merjenje dobičkov in izgub pri prodaji nekaterih nefinančnih sredstev, ki ne izvirajo iz običajne dejavnosti podjetja (npr. prodaja nepremičnin, naprav in opreme ali neopredmetenih sredstev). Standard od podjetja zahteva obsežna razkritja, vključno z razčlenitvijo skupnih prihodkov, informacije o obveznostih v zvezi s prodajo sredstev ali izvedbo storitev ter spremembe v znesku sredstev in obveznosti iz pogodb med obdobji ter ključne poslovodske presoje in ocene.

Prihodki iz pogodb s kupci so rezultat prodaje izdelkov za humano uporabo (zdravila na recept in izdelki brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala ter zdraviliško-turističnih storitev, kjer izpolnitev izvršitvene obveze nastane v trenutku, ko je blago odpremljeno oziroma ko ga prevzame kupec. Pri prihodkih iz pogodb s kupci, pri katerih so rezultat prodaje storitve, pa izpolnitev izvršitvene obveze nastane v trenutku, ko je storitev opravljena. Poslovodstvo je na osnovi opravljene analize ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze in meni, da *MSRP 15* ne vpliva bistveno na časovni okvir priznanja in višino prihodkov, pripoznanih pod temi pogoji.

Skupina Krka je *MSRP 15* prvič uporabila za obdobje, za katero so sestavljeni računovodski izkazi, in ob prehodu uporabila poenostavljeno metodo za nazaj. Ob prehodu ni bilo kumulativnega učinka prilagoditve začetnega stanja zadržanih dobičkov.

Zaradi uporabe poenostavljene metode primerjalni podatki za leto 2017 v izkazih poslovnega izida in finančnega položaja niso bili popravljeni. Zaradi spremenjenih *MRSP 9* in *MSRP 15* so bile 1. 1. 2018 izvedene naslednje preračunavane:

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	2017	Vpliv <i>MSRP 15</i>	Vpliv <i>MSRP 9</i>	Vpliv novih <i>MSRP</i> (1. 1. 2018)
Prihodki od prodaje	1.266.392	-996	-	1.265.396
Drugi poslovni prihodki	10.433	-996	-1.845	9.584
Stroški poslovanja	1.078.084	-	-1.845	1.076.239

Izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	31. 12. 2017	Vpliv <i>MSRP 15</i>	Vpliv <i>MSRP 9</i>	1. 1. 2018
Nekratkoročna sredstva				
Finančna sredstva, na razpolago za prodajo	8.815	-	-8.815	-
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	-	-	8.815	8.815
Kratkoročne poslovne obveznosti				
Poslovne obveznosti	108.340	-3.294	-	105.046
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	-	129.900	-	129.900
Druge kratkoročne obveznosti	185.768	-126.606	-	59.162

Pojasnila *MSRP 15* – Prihodki iz pogodb s kupci

Namen pojasnil je razložiti, kaj je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) želel doseči s sprejetimi zahtevami v *MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci*, zlasti z vidika obračunavanja opredeljenih obveznosti iz pogodb s kupci, spremembe besedila načela "ločeno opredeljiv", nadomestila principalu v primerjavi z nadomestilom agentu, skupaj z oceno, ali je podjetje principal ali agent, ter uporabo načela nadzora in licenciranja ter dodatne smernice za obračunavanje intelektualne lastnine in licenčnine. Pojasnila upoštevajo tudi dodatne praktične koristi za podjetja, ki *MSRP 15* uporabljajo v celoti za predhodna obdobja, ali podjetja, ki se odločijo za uporabo prilagojenega pristopa.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Dopolnitve *MSRP 2* – Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij z delnicami

Dopolnitve upoštevajo zahteve v zvezi z obračunavanjem učinkov odmernih in nezajamčenih pogojev pri merjenju gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami, in sicer za plačilne transakcije z delnicami z neto

poravnavo davčne obveznosti po odbitku in za spremembe pogojev plačilnih transakcij z delnicami, kar ima za posledico prerazvrstitev transakcije iz gotovinske poravnave v poravnavo s kapitalom.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne vplivajo.

Dopolnitve MRS 40 – Prenos naložbenih nepremičnin

Dopolnitve pojasnjujejo, kdaj mora podjetje nepremičnine, vključno s tistimi, ki so v gradnji ali razvoju, prenesti v naložbene nepremičnine oziroma iz njih. Dopolnitve pojasnjujejo, da pride do spremembe v uporabi takrat, ko nepremičnina izpolnjuje ali preneha izpolnjevati opredelitev naložbene nepremičnine in obstajajo dokazi o spremembi v njeni uporabi. Sprememba namere poslovodstva podjetja v zvezi z uporabo nepremičnine sama po sebi ne predstavlja spremembe v uporabi.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Pojasnilo OPMSRP 22 – Transakcije v tuji valuti in predplačila

Pojasnilo uvaja obrazložitev obračunavanja transakcij, ki vključujejo prejem ali plačilo predplačila v tuji valuti. Pojasnilo zadeva transakcije v tuji valuti, pri katerih podjetje pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost iz naslova vnaprejšnjega plačila ali prejema predplačila pred pripoznanjem s tem povezanega sredstva, odhodkov ali prihodkov. Pojasnilo navaja, da morajo podjetja za določitev menjalnega tečaja transakcije upoštevati datum začetnega pripoznanja sredstva nedenarnega predplačila ali obveznost iz naslova odloženih prihodkov. V primeru večjega števila vnaprejšnjih plačil ali prejema predplačil mora podjetje določiti datum transakcije vsakega vnaprejšnjega plačila ali prejema predplačil.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Letne izboljšave standardov in pojasnil v obdobju 2014–2016

UOMRS je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2014–2016, ki predstavlja zbirko dopolnitev in sprememb standardov.

MSRP 1 – Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja

Dopolnitev odpravlja kratkoročne izjeme pri razkritjih v zvezi s finančnimi instrumenti, zaslužki zaposlenih in investicijskimi družbami, ki veljajo za prve uporabnike MSRP.

MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve pojasnjujejo, da lahko podjetje ob začetnem pripoznanju naložbe vsako naložbo v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je v lasti podjetja, ki je kapitalska organizacija ali druga kvalificirana oseba, izmeri po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv izboljšav na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne bodo vplivale.

Podlaga za konsolidacijo

Odvisne družbe

Odvisne družbe so podjetja, ki jih obvladuje obvladujoča družba. Obvladovanje obstaja, ko ima obvladujoča družba možnost odločati o finančnih in poslovnih usmeritvah podjetja za pridobivanje koristi iz njegovega delovanja. Pri ocenjevanju vpliva se upoštevata obstoj in učinek morebitnih glasovalnih pravic, ki jih je trenutno mogoče uveljaviti oziroma zamenjati. Računovodski izkazi odvisnih družb so vključeni v konsolidirane računovodske izkaze od datuma, ko se obvladovanje začne, do datuma, ko preneha.

Posli, izvzeti iz konsolidacije

Iz konsolidiranih računovodskih izkazov so izločena stanja, nerealizirani dobički in izgube oziroma prihodki in odhodki, ki izhajajo iz poslov znotraj skupine Krka. Nerealizirane izgube se izločijo na enak način kot dobički, pod pogojem, da ni dokaza o oslabitvi.

Tuje valute

Posli v tuji valuti

Posli (transakcije in stanja), izraženi v tuji valuti, se preračunajo v ustrezno funkcijsko valuto družb znotraj skupine Krka po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na datum poročanja, se preračunajo v funkcijsko valuto po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Nedenarne postavke in obveznosti, katerih izvirna vrednost je izražena v tuji valuti in izmerjena po pošteni vrednosti, se pretvorijo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju, ko je določena poštena vrednost. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, ki se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Nedenarne postavke, merjene po izvirni vrednosti v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju, ki je veljal na dan transakcije.

Računovodski izkazi družb v tujini

Sredstva in obveznosti družb v tujini, vključno z dobrim imenom in popravkom poštene vrednosti ob konsolidaciji, se preračunajo v evre po menjalnem tečaju, ki velja na datum poročanja. Prihodki in odhodki družb v tujini se preračunajo v evre po povprečnem letnem tečaju, ki glede na dinamiko poslov najbolj ustreza tečaju na dan posla. Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu, se neposredno pripoznajo v drugem vseobsegajočem donosu – prevedbenih rezervah. Pri odtujitvi družbe v tujini (delni ali celotni) se obravnavani znesek v prevedbeni rezervi prenese v izkaz poslovnega izida.

Dobiček iz poslovanja

Dobiček iz poslovanja je opredeljen kot dobiček pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v bankah, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo od prodaje finančnih sredstev po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

Finančni instrumenti

Začetno pripoznanje in merjenje

Ob začetnem pripoznanju skupina Krka razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, po pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos in po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela skupine Krka za upravljanje z njimi. Razen za terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je skupina uporabila praktično korist, skupina ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po pošteni vrednosti, ki je v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je skupina Krka uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z *MSRP 15*. Glejte računovodske usmeritve v razdelku *Prihodki od pogodb s kupci*.

Za razvrstitev in merjenje finančnega sredstva po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos mora finančno sredstvo ustvariti denarne tokove, ki so »izključno plačila glavnice in obresti (SPPI)« na znesek preostale glavnice. Ocena se imenuje test SPPI in se izvaja za posamezen instrument.

Poslovni model skupine Krka za upravljanje s finančnimi sredstvi določa, kako skupina obvladuje svoja finančna sredstva, da zagotovi denarne tokove. Poslovni model določa, ali bodo denarni tokovi posledica zbiranja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega.

Nakup ali prodaja finančnih sredstev, ki zahtevajo dobavo sredstev v roku, določenem z uredbo ali konvencijo na trgu (redni promet), se pripozna na datum trgovanja, tj. na dan, ko skupina Krka sprejme zavezo o nakupu ali prodaji sredstva.

Naknadno merjenje

Po prvotnem merjenju so finančna sredstva razvrščena v štiri kategorije:

- finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti);
- finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa z recikliranjem kumulativnih dobičkov in izgub (dolžniški instrumenti);
- finančna sredstva, pripoznana po poštenu vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa brez recikliranja kumulativnih dobičkov in izgub po odpravi pripoznanja (kapitalski instrumenti);
- finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)

Dana posojila skupine Krka so na osnovi testa lastnosti instrumenta razvrščena kot finančna sredstva po odplačni vrednosti, saj so denarni tokovi tega instrumenta izključno plačila obresti in glavnice.

Finančna sredstva skupine Krka po odplačni vrednosti vključujejo tudi terjatve iz poslovanja.

Po začetnem pripoznanju se te naložbe merijo z uporabo metode efektivnih obresti in so predmet oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi teh sredstev.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (dolžniški instrumenti)

Naložbe skupine Krka v dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po poštenu vrednosti. Prihodki iz obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in se izračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih, merjenih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu drugega vseobsegajočega donosa, prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Naložbe skupine Krka v kapitalske vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. Skupina Krka je v to skupino nepreklicno razvrstila tako naložbe, ki kotirajo na delujočem trgu, kot tiste, ki ne.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po poštenu vrednosti. Spremembe poštene vrednosti so pripoznane neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba ne prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po poštenu vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po poštenu vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen če gre za instrumente učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo

denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Osnovni kapital

Odkup lastnih delnic

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila, vključno s stroški, ki se nanašajo neposredno na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala.

Dividende

Dividende se v računovodskih izkazih skupine Krka pripoznajo v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po svoji nabavni vrednosti oziroma po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgubo, nabrano zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitev sredstev).

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Nabavna vrednost v skupini Krka izdelanega sredstva zajema stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, (po potrebi) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja. Nabavljeno programsko opremo, ki pomembno prispeva k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del opreme.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Dobiček ali izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki oziroma med drugimi poslovnimi odhodki.

Skupina Krka v nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme od 1. 1. 2009 všteva tudi stroške izposojanja, če jih je možno neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi. Če si skupina izposodi sredstva nenamensko in jih ni možno pripisati neposredno nakupu sredstva v pripravi, usredstvi sorazmerni del stroškov samo v primeru, ko stroški izposojanja presežejo 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju. Sorazmerni del stroškov izračuna z uporabo usredstvovalne mere kot tehtanega povprečja stroškov izposojanja, ki se nanašajo na tiste izposoje, ki v obdobju še niso poravnane. Tako izračunani sorazmerni del stroškov izposojanja poveča nabavno vrednost pomembnih sredstev v pridobivanju; to so tista, ki predstavljajo več kot 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju in katerih gradnja traja več kot šest mesecev.

Kasnejši stroški

Skupina Krka v knjigovodski vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ob nastanku pripozna tudi stroške zamenjave posameznega dela tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v skupino, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu ob nastanku pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva oziroma njegovih sestavnih delov. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje:

- za zgradbe od 15 do 60 let,
- za naprave in opremo od 2 do 20 let,
- za pohištvo 5 let,
- za računalniško opremo od 4 do 6 let,
- za transportna sredstva od 5 do 15 let.

Neopredmetena sredstva

Dobro ime

Dobro ime, nastalo ob prevzemu odvisne družbe, se nanaša na presežek oziroma razliko med stroškom nabave in deležem skupine Krka v čisti pošteni vrednosti ugotovljenih sredstev, obveznosti in pogojnih obveznosti prevzete družbe.

Dobro ime se meri po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno izgubo zaradi oslabitve.

Blagovna znamka

Blagovno znamko TAD Pharma je skupina Krka od prevzema odvisne družbe do vključno 31. 12. 2012 obravnavala kot neopredmeteno sredstvo z nedoločeno dobo koristnosti in je zanjo vsako leto izračunavala oceno nadomestljive vrednosti. Od 1. 1. 2013 dalje obravnava blagovno znamko TAD Pharma kot neopredmeteno sredstvo z dobo koristnosti 50 let, pri čemer letno preverja potrebo po oslabitvi, skupaj z dobrim imenom, ki je nastalo pri prevzemu družbe TAD Pharma.

Raziskovanje in razvijanje

Vsi stroški, povezani z lastnim razvojno-raziskovalnim delom v skupini Krka, se v poslovnem izidu pripoznajo kot odhodek takoj ob nastanku.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila skupina Krka in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitve sredstev).

Kasnejši stroški

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški, vključno s stroški, ki nastanejo v zvezi z znotraj skupine Krka ustvarjenim dobrim imenom in blagovnimi znamkami, so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev (razen dobrega imena) in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za programsko opremo, licence in druge pravice so od 2 do 10 let, za blagovno znamko TAD Pharma pa 50 let.

Zaloge

V izkazu finančnega položaja se zaloge vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost se določi po prodajni vrednosti na datum poročanja, zmanjšani za prodajne stroške in morebitne ostale splošne stroške, ki so običajno povezani s prodajo.

Zaloge surovin in materiala ter pomožnega in embalažnega materiala so ovrednotene po nabavnih cenah z vsemi odvisnimi stroški nabave. Pri izkazovanju zalog materiala skupina Krka uporablja drsečo nabavno ceno. Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov se vrednotijo po standardnih cenah, ki poleg neposrednih stroškov materiala vključujejo tudi proizvodjalne stroške ob normalni uporabi proizvodjalnih sredstev, in sicer neposredne stroške dela, neposreden strošek amortizacije, neposredne stroške storitev, energetskih virov, vzdrževanja, kakovosti. Odmiki od stalnih cen se izračunavajo tako, da je zadoščeno sprotnemu vrednotenju zalog po proizvodjalnih stroških. Količinske enote trgovskega blaga so ovrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo kupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave, zmanjšani za morebitne popuste. Pri izkazovanju zalog trgovskega blaga skupina Krka uporablja drseče nabavne cene.

Oslabitve sredstev

Finančna sredstva

Skupina Krka pripozna popravek pričakovanih kreditnih izgub za vse dolžniške instrumente, ki niso izkazani po poštenu vrednosti skozi poslovni izid. Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere skupina pričakuje, da jih bo prejela, diskontiranimi na približek prvotne efektivne obrestne mere. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja ali drugih povečanj kreditov, ki so sestavni del pogodbenih pogojev.

Popravki pričakovanih kreditnih izgube se priznavajo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se popravki pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil in so možne v naslednjih 12 mesecih (12-mesečna pričakovana kreditna izguba). Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, mora skupina Krka pripoznati popravek iz naslova izgube, ki jo pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila (vseživljenjska pričakovana izguba).

Za terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb skupina Krka uporablja poenostavljen pristop za izračun pričakovane kreditne izgube. Zato ne spremlja sprememb v kreditnem tveganju, temveč namesto tega priznava popravek za izgube, ki temelji na vseživljenjski pričakovani kreditni izgubi na vsak datum poročanja. Skupina je oblikovala matriko rezervacij, ki temelji na njenih preteklih izkušnjah s kreditno izgubo, prilagojeno za morebitne prihodnje dejavnike, ki so značilni za dolžnike in gospodarsko okolje.

Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja oziroma za katere družba uporablja praktično rešitev (pogodbe, ki trajajo leto ali manj), se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z MSRP 15, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve. Za terjatve iz poslovanja skupina Krka uporablja poenostavljen pristop za izračun pričakovanih kreditnih izgub. Tako ne spremlja sprememb v kreditnem tveganju, temveč pripozna popravek vrednosti za pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja na vsak datum poročanja. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za skupino Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca.

Nefinančna sredstva

Skupina Krka ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost svojih nefinančnih sredstev, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi tako, da se najprej zmanjša knjigovodska vrednost

dobrega imena, razporejenega na denar ustvarjajočo enoto, nato pa na druga sredstva enote (skupine enot), in to sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je večja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za potrebe preizkusa slabitve se sredstva združijo v najmanjše denar ustvarjajoče enote, ki so najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev. Za potrebe preizkusa oslabitve se dobro ime, pridobljeno v poslovni združitvi, razporedi na denar ustvarjajoče enote, za katere se pričakuje, da bodo od združitve imele koristi.

Izguba zaradi oslabitve dobrega imena se ne odpravlja. V zvezi z drugimi sredstvi pa skupina Krka izgube zaradi oslabitve v preteklih obdobjih na datum poročanja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali pa ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih skupina Krka določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena, potem ko se odšteje amortizacijski odpis, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kratkoročni zasluški zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluške zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Nekratkoročni zasluški zaposlenih

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške zaposlenih

Skupina Krka je v skladu z lokalnimi zakonskimi predpisi držav, v katerih se nahajajo obvladujoča družba in odvisne družbe, zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlenim in odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na datum poročanja, za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je uporabljena metoda projicirane enote. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima skupina Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi.

Rezervacije za tožbe

Skupina Krka izkazuje rezervacije za tožbe, ki potekajo in so povezane z domnevnimi kršitvami patentov. Vsako leto preveri upravičenost oblikovanih rezervacij glede na stanje spora in verjetnost njegove ugodne ali neugodne rešitve. Višina rezervacij se določi glede na znano višino škodnega zahtevka ali glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevk še ni znan.

Prihodki od prodaje iz pogodb s kupci

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala ter zdraviliško-turističnih storitev. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne kupoprodajne pogodbe ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega skupina meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Obvladovanje blaga ali storitev je odvisno od določil kupoprodajne pogodbe, do prenosa pa praviloma pride v trenutku, ko kupec blago prevzame ali ko je storitev opravljena. Običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Skupina Krka presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene. Pri ugotavljanju transakcijske cene prodanih izdelkov skupina upošteva učinke variabilnega nadomestila ter obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi.

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, skupina Krka oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga oziroma storitve na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga skupina oceni ob začetku pogodbe, ostane omejeno, dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznatih skupnih prihodkov, in ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom. Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico do vračila ter bonusov in količinskih popustov. Posledica pravice do vračila, bonusov in količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

Pravica do vračila

Nekatere pogodbe kupcem zagotavljajo pravico do vračila blaga iz naslova poteka roka uporabe. Skupina Krka oceni vrednost blaga, ki ga kupec ne bo vrnil, z uporabo metode pričakovane vrednosti, ki zagotavlja najzanesljivejšo napoved variabilnega nadomestila, do katerega bo skupina upravičena. Zahteve v *MSRP 15* pri omejeni oceni variabilnega nadomestila veljajo tudi za določitev zneska variabilnega nadomestila, ki ga skupina lahko vključi v transakcijsko ceno. Za blago, za katero se pričakuje, da bo vrnjeno namesto prihodkov, skupina pripozna obveznost vračila. Pravica do vračila sredstev (in ustrezna prilagoditev stroškov prodaje) se prav tako pripozna za pravico do prejema izdelkov od kupca.

Bonusi in količinski popusti

Skupina Krka določenim kupcem naknadno odobri bonuse in količinske popuste, ko količina kupljenih izdelkov ali storitev v določenem obdobju preseže mejno vrednost, določeno v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Variabilno nadomestilo za naknadno odobritev pričakovanih bonusov in količinskih popustov skupina oceni na osnovi pogodbenih določil in kriterijev oziroma elementov, ki so osnova za priznavanje bonusov in količinskih popustov.

Poleg končnim kupcem skupina Krka popuste za javna naročila odobri tudi državam, ministrstvom oziroma zavarovalnicam v posameznih državah, in sicer na osnovi dogovorjenih razpisnih pogojev ali pogodbenih določb ter dejansko realiziranih prodajnih naročil.

Pomembna pravica do financiranja

V nekaterih primerih skupina Krka od svojih kupcev prejme kratkoročne predujme. Na podlagi praktične rešitve iz 63. člena *MSRP 15* ne prilagodi obljubljenega zneska nadomestila zaradi učinkov pomembne sestavine financiranja, ker ob začetku pogodbe pričakuje, da bo obdobje od prenosa obljubljenega blaga ali storitve na kupca do plačila nadomestila za to blago ali storitev krajše od enega leta.

Zneski iz pogodb

Sredstva iz pogodbe

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki se prenesejo na kupca. Če skupina blago ali storitve prenese na kupca, preden ta plača nadomestilo ali preden nadomestilo zapade v plačilo, se nadomestilo pripozna kot pogojna obveznost iz pogodbe.

Terjatev iz poslovanja

Terjatev predstavlja pravico skupine Krka do brezpogojnega zneska nadomestil. Nadomestilo torej v določenem roku zapade v plačilo. Glejte računovodske usmeritve za priznanje finančnih instrumentov.

Obveznosti iz pogodb

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je skupina Krka prejela od kupca (ali ga je kupec dolžan poravnati). Če kupec nadomestilo poravnava pred prenosom blaga ali storitev nanj, se obveznost iz pogodbe pripozna na dan poravnave ali na dan zapadlosti v plačilo (kar nastopi prej). Obveznosti iz pogodbe se pripoznajo kot prihodki, ko skupina izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Sredstva iz naslova pravice do vračila

Sredstva iz naslova pravice do vračila predstavljajo pravico skupine Krka do prejema blaga, za katerega pričakuje, da ga bo kupec vrnil.

Sredstvo se izmeri po prejšnji knjigovodski vrednosti zaloge, zmanjšani za vse pričakovane stroške prejema blaga, vključno z morebitnim zmanjšanjem vrednosti vrnjenega blaga. Skupina Krka redno preverja vrednost sredstva z vidika morebitnih sprememb pričakovanega vračila in morebitnega dodatnega znižanja vrednosti vrnjenih izdelkov.

Obveznost vračila

Obveznost vračila je obveznost vračila dela nadomestil ali vseh prejetih nadomestil (ali terjatev do kupca). Izmeri se v znesku, za katerega skupina Krka pričakuje, da ga bo morala vrniti kupcu.

Skupina Krka ob koncu vsakega poročevalskega obdobja ponovno preveri svojo oceno obveznosti vračil (in s tem povezano spremembo transakcijske cene). Opisana računovodska usmeritev velja tudi za variabilno nadomestilo.

Državne podpore

Prihodki iz naslova državnih podpor se v začetku pripoznajo, če obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo skupina Krka prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov, se dosledno pripoznavajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida dosledno pripoznavajo med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid ter pozitivne tečajne razlike in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki od obresti se pripoznajo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se pripoznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo nepremičninam, opremi in napravam v gradnji ali pripravi.

Davek od dobička

Davek od dobička poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v delu, ki je povezan s postavkami, izkazanimi neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dobička za poslovno leto po davčnih stopnjah, ki veljajo na datum poročanja, in od morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Pri tem so izvzete naslednječasne razlike: začetno pripoznanje sredstev ali obveznosti v poslu, pri katerem ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček, in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti vrednosti, za katero obstaja verjetnost, da v predvidljivi prihodnosti ne bo popravljena. Odloženi davek se ne izkaže, tudi ko gre za obdavčljivečasne razlike ob začetnem pripoznanju dobrega imena. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu vračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja. Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka in če so odloženi davki vezani na isto obdavčljivo pravno osebo in isti davčni organ.

Odložena terjatev za davek se pripozna v vrednosti verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo zanj mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Dobiček na delnico

Skupina Krka izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček, ki pripada navadnim delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček na delnico je enak osnovnemu dobičku, ker vse delnice skupine Krka pripadajo istemu razredu navadnih imenskih kosovnih delnic.

Poročanje po odsekih

Poslovni odsek je prepoznavni sestavni del skupine Krka, ki se ukvarja z izdelki in storitvami v posebnem, geografsko definiranim gospodarskem okolju. Odseki se razlikujejo po tveganjih in donosih. Poročanje skupine Krka po odsekih temelji na sistemu notranjega poročanja, ki ga uprava obvladujoče družbe uporablja pri odločanju.

Odseki skupine Krka so EU (vse države EU), Jugovzhodna Evropa (Srbija, Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Črna gora, Kosovo in Albanija), Vzhodna Evropa (Ruska federacija in ostale države nekdanje Sovjetske zveze razen pribaltiških držav) in ostalo (države, ki ne spadajo v navedene odseke).

Naložbe odseka v nekratkoročna sredstva obsegajo celotne stroške, nastale v obdobju iz naslova pridobitve nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev.

Spremembe standardov in pojasnil, ki še niso začele veljati

V nadaljevanju so predstavljeni standardi, dopolnitve in pojasnila standardov, ki do priprave računovodskih izkazov skupine Krka še niso začeli veljati. Skupina Krka nobenega od navedenih standardov, dopolnitev in

pojasnil ni sprejela pred začetkom njihove uveljavitve. Ob njihovi uveljavitvi jih bo upoštevala pri pripravi svojih računovodskih izkazov.

MSRP 16 – Najemi

MSRP 16 velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje najema obeh pogodbenih strank: stranke (najemnika) in najemodajalca. Novi standard od najemnika zahteva, da v svojih računovodskih izkazih pripozna večino najemnih pogodb. Razen nekaterih izjem bodo najemniki za vse najemne pogodbe lahko uporabili enoten računovodski model. Pri obračunavanju najemov za najemodajalca ni bistvenih sprememb.

MSRP 16 bo vplival na računovodske izkaze zaradi spremenjene obravnave najemov najemodajalcev. Najemi bodo v izkazu finančnega položaja po novem pripoznani kot finančna obveznost in sredstvo, ki predstavlja najemnikovo pravico do uporabe tega sredstva. Skupina Krka bo MSRP 16 začela uporabljati z datumom obvezne uporabe (1. 1. 2019). Ob prehodu bo kumulativni učinek začetne uporabe standarda pripoznala kot prilagoditev začetnega stanja zadržanega dobička brez preračuna primerjalnih obdobja za nazaj. Poslovodstvo ocenjuje, da zaradi pripoznanja obveznosti iz najema in sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, v enakem znesku, ne bo vpliva na začetni saldo zadržanih dobičkov. Skupina Krka bo praktični rešitvi, ki ju predlaga standard, uporabila za najeme, pri katerih se trajanje konča prej kot v 12 mesecih od datuma začetne uporabe, in najeme, pri katerih je predmet najema majhne vrednosti. Obveze iz naslova poslovnih najemov na dan 31. 12. 2018 za skupino Krka so razkrite v pojasnilu 26.

Ob uporabi MSRP 16 bo del stroškov najema, ki so trenutno pripoznani kot poslovni odhodki, izkazan kot finančni odhodek za obresti. Posledično se bodo spremenili tudi denarni tokovi iz poslovanja, ki bodo postali denarni tokovi iz financiranja. Glede na izkazano raven obvez iz poslovnih najemov in ob predpostavki nespremenjene obrestne mere poslovodstvo skupine Krka iz tega naslova pričakuje naslednji vpliv na skupino Krka:

v tisoč EUR	Vpliv na izkaz poslovnega izida v letu 2019
Amortizacija	2.640
Stroški najema	-3.063
Dobiček iz poslovanja	424
Finančni odhodki	738
Dobiček pred davkom	-315

v tisoč EUR	Vpliv na izkaz finančnega položaja na dan 31. 12. 2018
Pravica do uporabe sredstev	25.486
Kratkoročne obveznosti	2.849
Dolgoročne obveznosti	22.637
Vpliv na kapital	0

Dopolnitve MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom

Dopolnitve obravnavajo znano neskladje med zahtevami MSRP 10 in MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali med skupnim podvigom. Glavna posledica dopolnil je, da mora podjetje, če transakcija vključuje poslovanje (ne glede na to, ali se nahaja v hčerinski družbi ali ne), pripoznati celoten znesek dobička ali izgube. Pri transakcijah s sredstvi, ki jih pri poslovanju ne uporablja, pa podjetje pripozna del dobička ali izgube tudi v primeru, da se sredstva nahajajo v hčerinski družbi.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne bodo vplivale.

Dopolnitve MSRP 9 – Predplačilne funkcije z negativnim nadomestilom

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Podjetju dovoljujejo, da finančna sredstva s predplačilnimi značilnostmi, ki pogodbeni stranki dovoljujejo ali od nje zahtevajo bodisi plačilo ali prejem razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (tako da je z vidika imetnika sredstva to »negativno nadomestilo«), izmeri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Dopolnitve MRS 28 – Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del "čiste naložbe" v pridruženo družbo ali skupni podvig) v okvir MSRP 9, MRS 28 ali kombinacijo obeh. Pojasnjujejo, da mora podjetje pri pripoznanju dolgoročnih deležev, ki niso merjeni po kapitalski metodi, uporabiti določila MSRP 9 – Finančni instrumenti pred začetkom uporabe MRS 28. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki sicer izhajajo iz uporabe MRS 28. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Pojasnilo OPMSRP 23 – Negotovost pri obračunavanju davka od dohodkov pravnih oseb

Pojasnilo velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Obravnava negotovost pri obračunu davka od dohodka pravnih oseb, ki vpliva na uporabo MRS 12. Uvaja smernice za obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj, pregled davčnih organov, uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti, in upoštevanje sprememb dejstev in okoliščin.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne bodo pomembno vplivala.

Dopolnitve MRS 19 – Sprememba, omejitev ali poravnava programa

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Od podjetij zahtevajo, da stroške zaslužkov zaposlenec in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlenih, določijo na podlagi posodobljenih aktuarskih predpostavk. Obenem pojasnjujejo vpliv obračunavanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahtevane mejne vrednosti sredstev. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Temeljni okvir MSRP

UOMRS je 29. marca 2018 objavil prenovo temeljnega okvira standardov pri računovodskem poročanju. Temeljni okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov, navodil za pripravljalce doslednih računovodskih usmeritev ter za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. UOMRS je objavil tudi ločen spremni dokument *Spremembe sklicev na temeljni okvir MSRP*, v katerem je predstavila dopolnitve standardov, namenjen pa je posodobitvi sklicev na prenovljen temeljni okvir. Cilj je ponuditi pomoč pri prehodu na prenovljen temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi navodil temeljnega okvira, v primeru da določenih transakcij ne obravnava noben MSRP. Za pripravljalce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljeni temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali kasneje.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve

UOMRS je objavil dopolnitve pri opredelitvi poslovanja (dopolnitve MSRP 3), katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali skupine sredstev. Veljajo za poslovne združitve, pri

katerih je datum prevzema na dan prvega letnega obdobja poročanja z začetkom 1. januarja 2020 ali kasneje, in za prevzem sredstev ob začetku tega obdobja ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze skupine Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Dopolnitve MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake: Opredelitev izraza "pomembno"

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Pojasnjujejo opredelitev izraza pomembno in način njegove uporabe. V skladu z novo opredelitvijo so informacije pomembne, če se lahko upravičeno pričakuje, da bo njihova opustitev, napačno navajanje ali prikrivanje vplivalo na splošne odločitve primarnih uporabnikov računovodskih izkazov, ki sprejemajo odločitve na podlagi računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije določenega podjetja. Poleg tega so jasneje obrazložena tudi pojasnila, ki spremljajo opredelitev. Dopolnitve obenem zagotavljajo, da je opredelitev izraza "pomembno" usklajena z vsemi MSRP. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Letne izboljšave MSRP za obdobje 2015–2017

UOMRS je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2015–2017, ki predstavlja zbirko dopolnitev in sprememb standardov. Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. EU teh izboljšav še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze skupine Krka in meni, da nanje ne bodo pomembno vplivala.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve pojasnjujejo, da mora podjetje ob pridobitvi nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, ponovno izmeriti vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju.

Dopolnitve MSRP 11 – Skupni dogovori pojasnjujejo, da podjetju, ki pridobi skupni nadzor nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, ni treba ponovno izmeriti predhodno posedovanih deležev v tem poslovanju.

Dopolnitve MRS 12 – Davek iz dobička pojasnjujejo, da mora podjetje davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripoznati v isti postavki kot pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.

Dopolnitve MRS 23 – Stroški izposojanja pojasnjujejo 14. člen standarda, ki pravi, da mora podjetje v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo nameravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo neporavnan, to posojilo vključiti med sredstva prejetih posojil.

3. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve skupine Krka in zahtevana razkritja je treba v številnih primerih določiti pošteno vrednost tako finančnih kot nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je skupina Krka določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti potrebna dodatna pojasnila, so navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti skupine Krka.

Neopredmetena sredstva

Poštena vrednost patentov in blagovnih znamk, pridobljenih pri poslovnih združitvah, temelji na ocenjeni diskontirani prihodnji vrednosti licenčnin, katerih plačilo zaradi lastništva patenta oziroma blagovne znamke ne bo potrebno. Poštena vrednost ostalih neopredmetenih sredstev se določi kot sedanja vrednost ocenjenih prihodnjih denarnih tokov, za katere se pričakuje, da bodo izhajali iz njihove uporabe in morebitne prodaje.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in po poštenu vrednosti skozi drugi vseobsegajoči donos se za vrednostne papirje določa glede na zaključni tečaj na datum poročanja.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

4. Poročanje po odsekih

Skupina Krka poroča po geografsko določenih odsekih. Prihodki odsekov so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev.

Poročanje po odsekih

	Evropska unija		Jugovzhodna Evropa		Vzhodna Evropa		Ostalo		Izločitve		Skupaj	
v tisoč EUR	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Prihodki od prodaje zunaj skupine:	795.646	768.804	71.942	62.391	413.797	388.220	50.473	46.977	0	0	1.331.858	1.266.392
– prihodki iz pogodb s kupci	792.489	-	71.801	-	412.955	-	49.945	-	0	-	1.327.190	-
– ostali prihodki iz prodaje	3.157	-	141	-	842	-	528	-	0	-	4.668	-
Prodaja znotraj skupine	203.309	229.510	39.672	32.875	234.195	236.191	20	0	-477.196	-498.576	0	0
Drugi poslovni prihodki	8.878	6.355	28	155	3.892	3.923	8	0	0	0	12.806	10.433
Stroški poslovanja	-692.573	-664.577	-51.089	-46.869	-335.454	-339.053	-32.862	-27.585	0	0	-1.111.978	-1.078.084
Stroški poslovanja znotraj skupine	-354.818	-378.715	-44.872	-37.612	-470.332	-445.788	-765	-7	870.787	862.122	0	0
Dobiček iz poslovanja	111.951	110.582	20.881	15.677	82.235	53.090	17.619	19.392	0	0	232.686	198.741
Prihodki od obresti	201	200	1	4	263	718	5	0	0	0	470	922
Prihodki od obresti znotraj skupine	267	675	0	0	1	3	0	0	-268	-678	0	0
Odhodki za obresti	-51	-188	0	0	-597	3	0	0	0	0	-648	-185
Odhodki za obresti znotraj skupine	-312	-275	0	0	-63	-292	0	0	375	567	0	0
Neto finančni izid	-2.971	1.345	-367	540	-27.079	-24.201	304	-251	0	0	-30.113	-22.567
Davek iz dobička	-13.013	-12.926	-2.159	-1.800	-11.959	-7.243	-1.434	-1.629	0	0	-28.565	-23.598
Čisti dobiček	95.967	99.001	18.355	14.417	43.197	21.646	16.489	17.512	0	0	174.008	152.576
Naložbe	90.153	100.782	377	327	5.381	3.979	382	0	0	0	96.293	105.088
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	73.170	67.477	2.223	1.932	27.187	30.420	693	408	0	0	103.273	100.237
Amortizacija neopredmetenih sredstev	4.563	4.704	318	289	2.232	2.463	208	204	0	0	7.321	7.660
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Sredstva skupaj	1.552.922	1.461.851	48.132	40.855	367.867	405.694	16.148	10.731	0	0	1.985.069	1.919.131
Dobro ime	42.644	42.644	0	0	0	0	0	0	0	0	42.644	42.644
Blagovna znamka	37.530	38.163	0	0	0	0	0	0	0	0	37.530	38.163
Obveznosti skupaj	325.099	327.324	10.877	9.453	84.514	77.273	24.309	17.382	0	0	444.799	431.432

5. Prihodki iz pogodb s kupci

Razčlenitev prihodkov iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	2018	2017*
Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov	1.289.155	1.225.202
Prihodki iz pogodb s kupci zdraviliško-turističnih storitev	37.592	35.696
Prihodki iz pogodb s kupci materiala	443	682
Skupaj prihodki iz pogodb s kupci	1.327.190	1.261.580

*Primerjalni podatki za leto 2017, prikazani po MSRP 15.

Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov po regijah

v tisoč EUR	2018	2017*
Slovenija	51.280	49.569
Jugovzhodna Evropa	176.206	160.963
Vzhodna Evropa	412.945	386.885
Srednja Evropa	318.259	303.582
Zahodna Evropa	287.076	285.321
Čezmorska tržišča	43.389	38.882
Skupaj	1.289.155	1.225.202

*Primerjalni podatki za leto 2017, prikazani po MSRP 15.

Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov po skupinah izdelkov

v tisoč EUR	2018	2017*
Zdravila na recept	1.102.802	1.043.469
Izdelki brez recepta	123.184	118.517
Veterinarski izdelki	63.169	63.216
Skupaj	1.289.155	1.225.202

*Primerjalni podatki za leto 2017, prikazani po MSRP 15.

Zneski iz pogodb

Terjatve do kupcev so opisane v pojasnilu 21, pripoznane obveznosti iz pogodb s kupci pa v pojasnilu 25. Pripoznana sredstva iz pogodb s kupci so navedena v konsolidiranem izkazu finančnega položaja.

Sredstva in obveznosti iz naslova pravice do vračila

Skupina Krka je pripoznala obveznosti zavračila, in sicer pravico do vračila za pogodbe, ki vsebujejo prodajo s pravico do vračila iz naslova poteka roka uporabe, ter vračunane bonuse, količinske popuste ter popuste na prodane izdelke drugim kupcem.

Izvršitvene obveze

Skupina Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala ter zdraviliško-turističnih storitev. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe v trenutku prenosa obvladovanja blaga in storitev na kupca, v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega skupina meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od določil kupoprodajne pogodbe. Do prenosa praviloma pride v trenutku, ko kupec blago prevzame v skladu s klavzulami INCOTERMS 2010 ali ko je storitev opravljena. Plačilni roki so po regijah (distribucijskih kanalih) in kupcih različni, običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Skupina Krka konec obdobja ni imela stroškov, nastalih za pridobitev ali izpolnitev pogodb s kupci.

6. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	2018	2017
Odprava nekratkoročnih rezervacij	2.180	82
Odprava odloženih prihodkov	1.441	1.481
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	2.152	1.235
Odprava popravka vrednosti terjatev	-	1.845
Izterjane odpisane terjatve	-	0
Ostali poslovni prihodki	7.018	5.790
Drugi poslovni prihodki skupaj	12.806	10.433

Več o odpravi nekratkoročnih rezervacij je razloženo v pojasnilu 22.

7. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški blaga in materiala	329.301	344.257
Stroški storitev	249.490	250.071
Stroški dela	379.151	352.064
Amortizacija	110.594	107.897
Odpisi in popravki vrednosti zalog	28.016	17.482
Neto slabitve in odpisi terjatev	238	-
Slabitve in odpisi terjatev	-	4.310
Oblikovanje rezervacij za tožbe	2.145	4.345
Drugi poslovni odhodki	39.271	37.333
Stroški skupaj	1.138.206	1.117.759
Sprememba vrednosti zalog nedokončane proizvodnje in končnih izdelkov	-26.228	-39.675
Skupaj	1.111.978	1.078.084

8. Stroški dela

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški bruto plač in nadomestil	295.977	273.081
Stroški prispevkov socialnih zavarovanj	23.199	21.307
Stroški prispevkov pokojninskih zavarovanj	39.948	38.181
Davek na izplačane plače	1.050	1.138
Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zasluški	4.680	4.894
Drugi stroški dela	14.297	13.463
Stroški dela skupaj	379.151	352.064

Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zasluški so podrobneje razloženi v pojasnilu 22. Drugi stroški dela vključujejo predvsem regres za letni dopust in stroške za prevoz na delo.

9. Drugi poslovni odhodki

v tisoč EUR	2018	2017
Dotacije in pomoč za humanitarne in druge namene	1.833	1.605
Izdatki za varstvo okolja	3.891	4.039
Druge dajatve	28.392	24.558
Izguba pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	1.070	2.950
Ostali poslovni odhodki	4.085	4.181
Drugi poslovni odhodki skupaj	39.271	37.333

Med drugimi dajatvami je za 24.292 tisoč EUR (20.083 tisoč EUR v letu 2017) različnih davkov na zdravila in strokovne sodelavce, ki jih skupina Krka plačuje v posameznih državah.

10. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od obresti	470	922
Dobički od prodaje vrednostnih papirjev	0	2
Prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	5.339	22.144
– realizirani prihodki	3.255	9.474
– sprememba poštene vrednosti	2.084	12.670
Prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	17	973
Drugi finančni prihodki	109	0
Finančni prihodki skupaj	5.935	24.041
Neto tečajne razlike	–30.758	–17.263
Odhodki za obresti	–648	–185
Odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov	–2.737	–27.378
– realizirani odhodki	–2.737	–27.094
– sprememba poštene vrednosti	0	–284
Drugi finančni odhodki	–1.905	–1.782
Finančni odhodki skupaj	–36.048	–46.608
Neto finančni izid	–30.113	–22.567

11. Davek iz dobička

Prilagoditev na efektivno davčno stopnjo

v tisoč EUR	2018	2017
Odmerjeni davek	30.625	30.884
Odloženi davek	–2.060	–7.286
Davek iz dobička skupaj	28.565	23.598
Dobiček pred davkom	202.573	176.174
Davek, obračunan po 19-odstotni stopnji (19-odstotni stopnji za leto 2017)	38.489	33.473
Davek od povečanja odhodkov	–1.215	–1.324
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	4.300	–1.132
Davek od davčnih olajšav	–15.990	–14.513
Davek od prihodkov, ki zmanjšujejo davčno osnovo	–300	–308
Davek od prihodkov, ki povečujejo davčno osnovo	746	424
Vpliv različnih davčnih stopenj	–81	2
Drugo	2.616	6.976
Davek iz dobička skupaj	28.565	23.598
Efektivna davčna stopnja	14,1 %	13,4 %

Največji delež davčnih olajšav predstavljajo vlaganja v raziskave in razvoj ter olajšave za naložbe.

12. Nepremičnine, naprave in oprema

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Zemljišča	39.996	38.863
Zgradbe	390.638	409.682
Oprema	352.931	375.115
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	52.359	36.650
Predujmi za nepremičnine, naprave in opremo	3.524	4.532
Nepremičnine, naprave in oprema skupaj	839.448	864.842

V letu 2018 smo v obvladujoči družbi Krka med naložbami največ namenili za gradnjo Razvojno-kontrolnega centra 4, in sicer 12.138 tisoč EUR (26.114 tisoč EUR v letu 2017). Za gradnjo večnamenskega skladišča smo namenili 9.455 tisoč EUR (2.210 tisoč EUR v letu 2017), za vzpostavitev pakirnih zmogljivosti (pakirnica 2) v obratu Notol 2 5.706 tisoč EUR (230 tisoč EUR v letu 2017), za gradnjo poslovne stavbe v Ljubljani 5.639 tisoč EUR (1.666 tisoč EUR v letu 2017) in za povečanje zmogljivosti pakiranja v Obratu za proizvodnjo trdih oblik zdravil (OTO) 2.736 tisoč EUR (nov projekt v letu 2018, zato v letu 2017 ni bilo izdatkov). Za projekte na področju informacijske tehnologije in telekomunikacij smo namenili 3.581 tisoč EUR (3.246 tisoč EUR v letu 2017).

V odvisnih družbah smo za naložbe največ namenili v skupini Terme Krka, in sicer 3.350 tisoč EUR (4.354 tisoč EUR v letu 2017). V odvisni družbi Krka-Rus v Ruski federaciji smo namenili 3.001 tisoč EUR (557 tisoč EUR v letu 2017), v odvisni družbi Krka-Farma Zagreb 1.767 tisoč EUR (2.093 tisoč EUR v letu 2017), v odvisni družbi Farma GRS 678 tisoč EUR (3.613 tisoč EUR v letu 2017) in v odvisni družbi TAD Pharma 341 tisoč EUR (108 tisoč EUR v letu 2017).

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (NNO)

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	NNO v pridobivanju	Predujmi za NNO	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2017	36.575	776.308	1.000.233	84.635	6.243	1.903.994
Nabava	0	0	0	101.385	-1.683	99.702
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	2.393	39.278	107.630	-149.301	0	0
Odtujitve, manki, viški	-25	-3.111	-12.457	0	0	-15.593
Prevedbena razlika	-35	-4.813	-3.262	-95	0	-8.205
Prenosi, prekvalifikacije	-45	774	-150	26	-28	577
Stanje 31. 12. 2017	38.863	808.436	1.091.994	36.650	4.532	1.980.475
Stanje 1. 1. 2018	38.863	808.436	1.091.994	36.650	4.532	1.980.475
Nabava	0	0	0	90.562	-1.022	89.540
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	1.294	16.318	56.456	-74.068	0	0
Odtujitve, manki, viški	-56	-607	-15.200	0	0	-15.863
Prevedbena razlika	-105	-9.380	-8.557	-770	0	-18.812
Prenosi, prekvalifikacije	0	-688	210	-15	14	-479
Stanje 31. 12. 2018	39.996	814.079	1.124.903	52.359	3.524	2.034.861
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2017	0	-373.051	-656.843	0	0	-1.029.894
Amortizacija	0	-26.535	-73.702	0	0	-100.237
Odtujitve, manki, viški	0	632	12.055	0	0	12.687
Prenosi, prekvalifikacije	0	-473	299	0	0	-174
Prevedbena razlika	0	673	1.312	0	0	1.985
Stanje 31. 12. 2017	0	-398.754	-716.879	0	0	-1.115.633
Stanje 1. 1. 2018	0	-398.754	-716.879	0	0	-1.115.633
Amortizacija	0	-27.719	-75.554	0	0	-103.273
Odtujitve, manki, viški	0	115	15.149	0	0	15.264
Prenosi, prekvalifikacije	0	555	-86	0	0	469
Prevedbena razlika	0	2.362	5.398	0	0	7.760
Stanje 31. 12. 2018	0	-423.441	-771.972	0	0	-1.195.413
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2017	36.575	403.257	343.390	84.635	6.243	874.100
Stanje 31. 12. 2017	38.863	409.682	375.115	36.650	4.532	864.842
Stanje 1. 1. 2018	38.863	409.682	375.115	36.650	4.532	864.842
Stanje 31. 12. 2018	39.996	390.638	352.931	52.359	3.524	839.448

Nepremičninam, napravam in opremi v letu 2018 niso bili pripisani stroški izposojanja.

Neodpisana vrednost nepremičnin, naprav in opreme, ki začasno niso v uporabi, je bila 31. 12. 2018 1.443 tisoč EUR (31. 12. 2017 pa 835 tisoč EUR).

31 % vseh nepremičnin, naprav in opreme, ki so bili v uporabi 31. 12. 2018, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2017 pa 27 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme, izvzeta so zemljišča.

13. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dobro ime	42.644	42.644
Blagovna znamka	37.530	38.163
Premoženjske pravice	26.345	26.644
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	3.810	3.541
Neopredmetena sredstva skupaj	110.329	110.992

Dobro ime v celoti izhaja iz naslova nakupa odvisne družbe TAD Pharma. Blagovna znamka se predvsem nanaša na blagovno znamko TAD Pharma.

Gibanje neopredmetenih sredstev (NS)

v tisoč EUR	Dobro ime	Blagovna znamka	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost					
Stanje 1. 1. 2017	42.644	42.403	115.754	3.672	204.473
Nabava	0	0	0	5.386	5.386
Prenosi z NS v pridobivanju	0	0	5.517	-5.517	0
Odtujitve, manki, viški	0	0	-336	0	-336
Prevedbena razlika	0	0	-145	0	-145
Stanje 31. 12. 2017	42.644	42.403	120.790	3.541	209.378
Stanje 1. 1. 2018	42.644	42.403	120.790	3.541	209.378
Nabava	0	0	0	6.980	6.980
Prenosi z NS v pridobivanju	0	226	6.470	-6.696	0
Odtujitve, manki, viški	0	0	-438	0	-438
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	21	-15	6
Prevedbena razlika	0	0	-510	0	-510
Stanje 31. 12. 2018	42.644	42.629	126.333	3.810	215.416
Popravek vrednosti					
Stanje 1. 1. 2017	0	-3.392	-87.570	0	-90.962
Amortizacija	0	-848	-6.812	0	-7.660
Odtujitve, manki, viški	0	0	155	0	155
Prevedbena razlika	0	0	81	0	81
Stanje 31. 12. 2017	0	-4.240	-94.146	0	-98.386
Stanje 1. 1. 2018	0	-4.240	-94.146	0	-98.386
Amortizacija	0	-859	-6.462	0	-7.321
Odtujitve, manki, viški	0	0	223	0	223
Prenosi, prekvalifikacije	0	0	-3	0	-3
Prevedbena razlika	0	0	400	0	400
Stanje 31. 12. 2018	0	-5.099	-99.988	0	-105.087
Neodpisana vrednost					
Stanje 1. 1. 2017	42.644	39.011	28.184	3.672	113.511
Stanje 31. 12. 2017	42.644	38.163	26.644	3.541	110.992
Stanje 1. 1. 2018	42.644	38.163	26.644	3.541	110.992
Stanje 31. 12. 2018	42.644	37.530	26.345	3.810	110.329

64 % vseh neopredmetenih sredstev, ki so bila v uporabi 31. 12. 2018, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2017 pa 58 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

Preizkus slabitve dobrega imena in blagovne znamke TAD Pharma

Preizkus slabitve vključuje dobro ime, ki je nastalo, ko je obvladujoča družba Krka konec leta 2007 prevzela nemško družbo TAD Pharma in blagovno znamko TAD Pharma. Narejen je bil tudi preizkus slabitve Krkine kapitalске naložbe v odvisno družbo TAD Pharma.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je večja v dveh postavkah: njegovi pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje, ali njegovi vrednosti pri uporabi. Za potrebe testa slabitve je bila nadomestljiva vrednost dobrega imena, ki izhaja iz pridobitve deleža v družbi TAD Pharma, določena na osnovi izračuna vrednosti pri uporabi, tj. z uporabo projekcij denarnih tokov, ki temeljijo na petletnih finančnih načrtih dveh denar ustvarjajočih enot, na kateri je bilo dobro ime razporejeno. Kot denar ustvarjajoča enota sta bili upoštevani družba Krka in družba TAD Pharma. Uporabljena diskontna stopnja pri projekciji je znašala 8,7 % za denar ustvarjajočo enoto TAD Pharma in 8,4 % za denar ustvarjajočo enoto Krka. Za obe denar ustvarjajoči enoti so denarni tokovi nad 5 let ekstrapolirani s povprečno letno rastjo v višini 2,0 %. Druge pomembne predpostavke vključujejo v strategiji določene stopnje rasti prodaje in donosnosti ter predvidena lansiranja novih izdelkov na nemški trg.

Po oceni posloводства razumna sprememba diskontne stopnje oziroma stopnje rasti ne bi povzročila slabitve dobrega imena.

Na osnovi navedenih predpostavk izračunana ocena vrednosti Krke in TAD Pharme skupaj, upošteva vrednost blagovne znamke in dobrega imena, presega knjigovodsko, zato ni potrebe po slabitvi dobrega imena.

Obvladujoča družba je ugotovila, da ne obstajajo znamenja oslabitve dobrega imena. Neodpisana vrednost dobrega imena znaša 42.644 tisoč EUR in se v letu 2018 ni spremenila. V tem okviru je preverjena tudi potreba po oslabitvi blagovne znamke TAD Pharma. Neodpisana vrednost blagovne znamke TAD Pharma je 31. 12. 2018 znašala 37.315 tisoč EUR (31. 12. 2017 pa 38.163 tisoč EUR).

14. Dana posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročno dana posojila	10.810	9.543
– posojila, dana drugim	10.810	9.543
Kratkoročno dana posojila	21.491	1.426
– del nekratkoročnega posojila, ki zapade v prihodnjem letu	1.468	1.330
– posojila, dana drugim	20.023	94
– kratkoročne terjatve za obresti	0	2
Dana posojila skupaj	32.301	10.969

V okviru nekratkoročno danih posojil so predvsem stanovanjska posojila, ki jih obvladujoča družba in nekatere odvisne družbe dajejo zaposlenim v skladu z internimi akti. Posojila obvladujoče družbe se obrestujejo po letni obrestni meri, ki je enaka obrestni meri, priznani v času sklenitve pogodbe. Določi jo minister za finance Republike Slovenije na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami. V letu 2018 se je obrestna mera gibala med 0,589 % in 0,667 % (v letu 2017 med 0,592 % in 0,726 %). Odplačilna doba posojil je največ 15 let.

Med kratkoročnimi posojili drugim je za 20.000 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za več kot 90 dni (31. 12. 2017 takih depozitov ni bilo).

15. Finančne naložbe

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročne finančne naložbe	9.389	8.815
– finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.389	8.815
Kratkoročne finančne naložbe, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti	4.720	0
– finančna sredstva, po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	2.920	0
– izvedeni finančni instrumenti	1.800	0
Finančne naložbe skupaj	14.109	8.815

Med finančnimi sredstvi po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, je bilo za 773 tisoč EUR naložb v delnice in deleže družb v Sloveniji (810 tisoč EUR konec leta 2017), za 8.616 tisoč EUR pa naložb v delnice družb v tujini (8.005 tisoč EUR konec leta 2017).

Gibanje finančnih sredstev po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
Stanje 1. 1. 2017	10.138
Pridobitev	22
Prilagoditev na tržno vrednost	–1.345
Stanje 31. 12. 2017	8.815
Stanje 1. 1. 2018	8.815
Pridobitev	6
Prilagoditev na tržno vrednost	568
Stanje 31. 12. 2018	9.389

Prilagoditev vrednosti nekratkoročnih finančnih naložb – finančnih sredstev po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa na tržno oziroma pošteno vrednost je priznana v drugem vseobsegajočem donosu v višini 568 tisoč EUR (–1.345 tisoč EUR v letu 2017).

16. Odložene terjatve in obveznosti za davek

v tisoč EUR	Terjatve		Obveznosti	
	2018	2017	2018	2017
Naložbe, nepremičnine, naprave in oprema ter neopredmetena sredstva	360	481	12.650	12.633
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	1.727	1.727	1.236	1.128
Zaloge	23.876	21.446	191	151
Terjatve/obveznosti	4.111	3.682	0	0
Dividende	0	182	0	0
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluzke	10.687	11.071	0	0
Prenos davčne izgube	1.421	1.644	0	0
Skupaj	42.182	40.233	14.077	13.912
Pobotanje	-1.806	-1.758	-1.806	-1.758
Neto	40.376	38.475	12.271	12.154

v tisoč EUR	Pripoznano v izkazu			Stanje 31. 12. 2017	Pripoznano v drugem vseobsegajočem donosu			Stanje 31. 12. 2018
	Stanje 1. 1. 2017	Poslovni izid	Prevedbena rezerva		Stanje 1. 1. 2017	Poslovni izid	Prevedbena rezerva	
Naložbe, nepremičnine, naprave in oprema ter neopredmetena sredstva	-12.890	738	0	-12.152	-120	-18	0	-12.290
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	343	0	0	599	0	0	-108	491
Zaloge	14.010	7.283	2	21.295	2.410	-20	0	23.685
Terjatve/obveznosti	5.216	-1.223	-311	3.682	456	-27	0	4.111
Dividende	0	182	0	182	-182	0	0	0
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluzke	10.329	565	183	11.071	-281	-179	76	10.687
Prenos davčne izgube	1.904	-259	-1	1.644	-223	0	0	1.421
Skupaj	18.912	7.286	-127	26.321	2.060	-244	-32	28.105

Nepripoznani odloženi davki iz naslova davčnih izgub odvisnih družb so konec leta 2018 znašali 1.435 tisoč EUR (1.849 tisoč EUR konec leta 2017).

17. Zaloge

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Material	152.087	119.775
Nedokončana proizvodnja	94.964	77.743
Končni izdelki	99.835	102.211
Trgovsko blago	8.203	8.070
Predujmi za zaloge	10.060	2.872
Zaloge skupaj	365.149	310.671

Odpisi in popravki vrednosti zalog so znašali 28.016 tisoč EUR, v letu 2017 pa 17.482 tisoč EUR.

18. Terjatve do kupcev in druge terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kratkoročne terjatve do kupcev	438.291	500.735
Kratkoročne terjatve do drugih	26.370	27.302
Terjatve skupaj	464.661	528.037

V letu 2018 je bilo neto slabitev in odpisov terjatev, ki so izkazani v poslovnih odhodkih, za 238 tisoč EUR.

Kratkoročne terjatve do kupcev

v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti terjatev	Čista vrednost 31. 12. 2018	Čista vrednost 31. 12. 2017
Kratkoročne terjatve do kupcev v državi	11.845	110	11.735	11.028
Kratkoročne terjatve do kupcev v tujini	451.883	25.327	426.556	489.707
Kratkoročne terjatve do kupcev skupaj	463.728	25.437	438.291	500.735

Pri SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d. d., je bilo zavarovanih 70 % terjatev do kupcev (31. 12. 2017 pa 65 %).

Kratkoročne terjatve do drugih

Kratkoročne terjatve do drugih se v večjem delu nanašajo na terjatve do države. Terjatve, nastale iz naslova davka na dobiček, so znašale 1.835 tisoč EUR (31. 12. 2017 1.988 tisoč EUR), ostale terjatve do države pa 19.162 tisoč EUR (31. 12. 2017 18.115 tisoč EUR).

Predujmov za storitve je bilo za 3.828 tisoč EUR (31. 12. 2017 pa za 4.893 tisoč EUR).

19. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Gotovina v blagajni	75	120
Denarna sredstva v banki	117.726	45.828
Denar in denarni ustrezniki skupaj	117.801	45.948

Skupina Krka ima pri treh bankah sklenjene pogodbe o limitu za dovoljeno negativno stanje na transakcijskih računih v skupni vrednosti 5.867 tisoč EUR (v letu 2017 je imela pri treh bankah sklenjene pogodbe v skupni vrednosti 14.500 tisoč EUR). 31. 12. 2018 na transakcijskih računih ni bilo negativnih stanj, kar pomeni, da je bil limit v celoti neizkoriščen.

Med denarnimi sredstvi v banki je tudi za 9.739 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za manj kot 90 dni (31. 12. 2017 pa za 21.368 tisoč EUR).

20. Kapital

Osnovni kapital

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je Krka zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic, kar je predstavljalo 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je bil osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Obstaja le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala leta 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Lastne delnice

23. skupščina delničarjev družbe Krka, ki je bila 6. 7. 2017, je njeno upravo pooblastila za pridobivanje lastnih delnic. Skupni delež vseh lastnih delnic ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe, torej 3.279.344 delnic, skupni delež pa vključuje tudi delnice, ki jih je imela družba na ta dan že v lasti.

Družba Krka lahko lastne delnice pridobiva s posli, sklenjenimi na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in sicer po vsakokratni tržni ceni. Lahko jih pridobiva tudi zunaj organiziranega trga vrednostnih papirjev. Pri pridobivanju delnic na organiziranem ali na neorganiziranem trgu vrednostnih papirjev nakupna cena delnic ne sme biti nižja od knjigovodske vrednosti delnice, izračunane na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka. Nakupna cena delnic prav tako ne sme biti višja od 25-kratnika čistega dobička večinskih lastnikov na delnico, izračunanega na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka.

Lastne delnice, pridobljene na osnovi tega pooblastila, lahko družba odsvoji tako, da jih:

- zamenja za lastniške deleže v drugih družbah v okviru izvajanja strategije prevzemov ali pa
- odproda strateškemu partnerju.

Prednostna pravica obstoječih delničarjev se pri tej odsvojitvi lastnih delnic v celoti izključi.

Izvedeni nakupi lastnih delnic obvladujoče družbe v letu 2018

	Število delnic	Tehtana povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
Stanje 31. 12. 2017	691.717		40.588
Nakupi v letu 2018	201.730	56,95	11.488
Stanje 31. 12. 2018	893.447		52.076

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2018 prikazujejo nakupe, knjižene v letu 2018. Zaradi zamika knjiženja se število delnic lahko razlikuje od dejanskih nakupov, ki jih je družba sporočala na spletnih straneh Ljubljanske borze. V tehtani povprečni ceni delnic je vključena tudi provizija pri nakupu.

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2018 po dnevih so prikazani v Prilogi 1 k računovodskim izkazom skupine Krka in družbe Krka, d. d., Novo mesto.

Rezerve

Rezerve skupine Krka sestavljajo rezerve za lastne delnice, kapitalske, zakonske in statutarne rezerve, rezerva za pošteno vrednost in prevedbene rezerve.

Rezerve za lastne delnice so 31. 12. 2018 znašale 52.076 tisoč EUR in so se v letu 2018 povečale za 11.488 tisoč EUR iz naslova oblikovanja zaradi dodatnega nakupa lastnih delnic.

Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa zakon. 31. 12. 2018 so znašale 105.897 tisoč EUR in vključujejo splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 90.659 tisoč EUR, ki je bil ob prehodu na MSRP vključen v kapitalske rezerve, 10.844 tisoč EUR kapitalskih rezerv, oblikovanih v skladu s posebno uredbo v postopku lastninskega preoblikovanja obvladujoče družbe, in 4.394 tisoč EUR kapitalskih rezerv, nastalih z zmanjšanjem osnovnega kapitala zaradi umika lastnih delnic. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala. Kapitalske rezerve se v letu 2018 niso spremenile.

Zakonske rezerve se lahko oblikujejo do višine 30 % osnovnega kapitala. 31. 12. 2018 so znašale 14.990 tisoč EUR in se v letu 2018 niso spremenile.

Statutarne rezerve so 31. 12. 2018 znašale 30.000 tisoč EUR in se glede na stanje konec leta 2017 niso spremenile. Skupina Krka jih lahko oblikuje v vrednosti do 30.000 tisoč EUR. Uporabi jih lahko za pokrivanje izgube, oblikovanje rezerv za lastne delnice, zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom delnic in uravnavanje dividendne politike.

Rezerva za pošteno vrednost vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti finančnih sredstev in pozaposlitvenih zaslužkov. Rezerva za pošteno vrednost se je v primerjavi z letom 2017 povečala za 605 tisoč EUR in je 31. 12. 2018 znašala –11.918 tisoč EUR. Skupna sprememba je posledica povečanja poštene vrednosti finančnih sredstev (kapitalskih instrumentov) prek drugega vseobsegajočega donosa za 568 tisoč EUR, zmanjšanja za vpliv odloženih davkov v povezavi s spremembo vrednosti teh naložb za 108 tisoč EUR, povečanja zaradi preračuna pozaposlitvenih zaslužkov za 69 tisoč EUR ter povečanja za vpliv odloženih davkov zaradi preračuna pozaposlitvenih zaslužkov za 76 tisoč EUR.

Vrednost *prevedbene rezerve* se je v primerjavi z letom 2017 zmanjšala za 19.508 tisoč EUR in je 31. 12. 2018 znašala –86.983 tisoč EUR. Zmanjšanje je posledica negativnih tečajnih razlik, ki so nastale pri preračunu posameznih postavk računovodskih izkazov odvisnih družb v tujini iz lokalnih valut v valuto poročanja.

Zadržani dobički

Zadržani dobički so se povečali za dobiček večinskega lastnika v višini 174.585 tisoč EUR, zmanjšali pa so se zaradi uporabe bilančnega dobička za izplačilo dividend po sklepu 24. skupščine delničarjev, ki je bila 5. 7. 2018, v višini 92.798 tisoč EUR in dodatnega oblikovanja rezerv za lastne delnice zaradi nakupa lastnih delnic obvladujoče družbe v letu 2018 v višini 11.488 tisoč EUR.

Znesek izplačanih dividend, prikazan v izkazu denarnih tokov, se od zneska, ki ga je potrdila skupščina in je vključen v izkaz gibanja kapitala, razlikuje za znesek dividend, izplačanih za pretekla leta, v višini 13 tisoč EUR (105 tisoč EUR v letu 2017).

Dividenda na delnico

V letu 2018 je deklarirana bruto dividenda na delnico znašala 2,90 EUR, v letu 2017 pa 2,75 EUR.

Neobvladujoči deleži v okviru kapitala

v tisoč EUR	Neobvladujoči delež		Kapital, ki pripada neobvladujočemu deležu		Čisti dobiček, ki pripada neobvladujočemu deležu	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Delež manjšinskih družbenikov v družbi Golf Grad Otočec*	28,9 %	28,9 %	846	881	-35	-37
Delež manjšinskih družbenikov v družbi Farma GRS, d. o. o.**	0,3 %	0,3 %	100	90	10	13
Delež manjšinskega družbenika v družbi Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd.***	40,0 %	0,0 %	1.789		-552	
Skupaj			2.735	971	-577	-24

* V družbi Golf Grad Otočec, d. o. o., ima družba Terme Krka 71,10-odstotni delež, preostali družbeniki pa so IMP PROMONT-ELEKTRO, d. o. o. (3,05 %), Abanka Vipava, d. d. (6,10 %), Trimo, d. d. (6,10 %), Lesnina inženiring, d. d. (6,10 %), Telekom Slovenije, d. d. (4,50 %) in IMP PROMONT, d. o. o. (3,05 %).

** V družbi Farma GRS, d. o. o., ima družba Krka 99,7-odstotni delež, po 0,1-odstotni delež pa Metronik, d. o. o., Iskra Pio, d. o. o., ter Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine.

*** V družbi Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd. ima družba Krka 60-odstotni delež, 40-odstotni delež pa Ningbo Menovo Pharmaceutical Co. Ltd. Ustanovljena je bila 1. 1. 2018, zato za leto 2017 ni podatkov.

21. Dobiček na delnico

Osnovni dobiček na delnico je v letu 2018 znašal 5,46 EUR in je bil za 15,2 % večji kot v letu 2017, ko je znašal 4,74 EUR. Pri izračunu je bil upoštevan dobiček, ki pripada večinskim lastnikom, v višini 174.585 tisoč EUR (152.600 tisoč EUR v letu 2017). Za obe leti je bilo upoštevano tehtano povprečje števila delnic, in sicer 32.002.066 delnic za leto 2018 in 32.215.595 delnic za leto 2017. Lastne delnice so pri izračunu izvzete.

Vse delnice, ki jih je izdala obvladujoča družba, so navadne imenske delnice, zato je kazalnik popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

22. Rezervacije

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Oblikovanje	Koriščenje	Odprava	Prevedbena rezerva	Stanje 31. 12. 2018
Rezervacije za tožbe	4.507	2.145	-369	-2.052	-14	4.217
Obveznosti za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluge	92.710	6.732	-4.541	-83	-24	94.794
Ostale rezervacije	858	1.558	-393	-45	0	1.978
Rezervacije skupaj	98.075	10.435	-5.303	-2.180	-38	100.989

Višina rezervacij za tožbe s področja intelektualne lastnine je določena glede na višino škodnega zahtevka ali ocenjena glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevak še ni znan. Pri določitvi pričakovane možne višine uprava sodeluje tudi z zunanjimi strokovnjaki za tožbe na področju intelektualne lastnine in vsako leto preveri izračunani znesek rezervacije za posamezno tožbo, ki še poteka.

Proti družbi Krka in njenim odvisnim družbam je vloženih 9 tožb s področja intelektualne lastnine v skupni vrednosti tožbenih zahtevkov 10.400 tisoč EUR in 22 tožb z ostalih področij (delovnopravni, civilni spori) v skupni vrednosti tožbenih zahtevkov 505 tisoč EUR. Uprava obvladujoče družbe je na osnovi poznavanja vsebine sporov in na osnovi pravnih mnenj zunanjih strokovnjakov ocenila, da je treba oblikovati dolgoročne rezervacije za tožbe s področja intelektualne lastnine v višini 2.100 tisoč EUR in hkrati odpraviti že oblikovane rezervacije v višini 2.000 tisoč EUR. Za ostale tožbe ima skupina Krka oblikovane rezervacije v višini 117 tisoč EUR.

Izračun rezervacij za obveznosti do zaposlenih iz naslova pozaposlitvenih in drugih dolgoročnih zaslug temelji na aktuarskem izračunu, v katerem so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- diskontna stopnja, ki je odvisna od povprečnega trajanja obveznosti v posamezni družbi – za družbo Krka je uporabljena 2,31-odstotna letna diskontna obrestna mera, kolikor je konec novembra 2018 znašala donosnost 15-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evroobmočju (v letu 2017 je bila uporabljena 1,83-odstotna diskontna obrestna mera), za odvisne družbe pa 1,88-odstotna letna diskontna obrestna mera, kolikor je konec novembra 2018 znašala donosnost 10-letnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evroobmočju (v letu 2017 je bila uporabljena 1,83-odstotna diskontna obrestna mera) (vir podatkov je Bloomberg);
- trenutno veljavne višine odpravin in jubilejnih nagrad, ki so določene v internih aktih;
- fluktuacija zaposlenih, ki je odvisna predvsem od njihove starosti;
- smrtnost na osnovi zadnjih razpoložljivih tablic smrtnosti lokalne populacije;
- rast plač za 2,00 % (1,80 % v letu 2017).

Obveznosti za pozaposlitvene zasluge zaposlenih

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	76.308	73.521
Stroški sprotnega službovanja (CSC)	3.416	3.623
Stroški obresti (IC)	1.573	1.371
Izplačani pozaposlitveni zasluge	-2.957	-2.442
Aktuarski presežek/primanjkljaj, od tega:	520	235
– sprememba finančnih predpostavk	-2.347	-716
– izkustvo	2.867	951
Stanje 31. 12.	78.860	76.308

Analiza občutljivosti

	Diskontna stopnja		Rast plač	
	odstotni točki		odstotni točki	
Sprememba v	0,5	–0,5	0,5	–0,5
Sprememba za				
Vpliv na stanje obveznosti v tisoč EUR	–4.570	5.056	5.045	–4.604

23. Odloženi prihodki

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Prejeti novi odloženi prihodki	Odprava odloženih prihodkov	Stanje 31. 12. 2018
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz proračuna Republike Slovenija za projekt Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2	2.117	0	–267	1.850
Sredstva, prejeta iz proračuna za zdravilišči Dolenjske Toplice in Šmarješke Toplice ter za Golf Grad Otočec	3.785	0	–140	3.645
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za razvoj novih tehnologij (projekt FBD)	242	0	–91	151
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za vzpostavitev energetskega informacijskega sistema (GEN-I)	10	0	–4	6
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za razvojne centre slovenskega gospodarstva	4.752	0	–631	4.121
Nepovratna finančna pomoč za nakup vozil na električni pogon	7	0	–1	6
Brezplačno pridobljene nepremičnine, naprave in oprema	31	3	–16	18
Emisijski kuponi	9	20	–28	1
Drugi odloženi prihodki	0	263	–263	0
Odloženi prihodki skupaj	10.953	286	–1.441	9.798

Projekta Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2 in FBD delno financira EU, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Izvajata se v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost: prednostne usmeritve 1.1.: Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost.

Vrednost odloženih prihodkov se knjigovodsko zmanjšuje za znesek amortizacije osnovnih sredstev in za zneske drugih vrst stroškov, za katere so bila sredstva prejeta.

24. Poslovne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji	45.805	43.256
Obveznosti do dobaviteljev zunaj Slovenije	91.001	61.790
Obveznosti za prejete predujme	-	3.294
Poslovne obveznosti skupaj	136.806	108.340

25. Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	31. 12. 2018	1. 1. 2018
Obveznost povračila	106.166	125.680
– bonusi in količinski popusti	106.070	125.588
– pravica do vračila	96	92
Obveznosti iz pogodb	4.059	4.220
– obveznosti iz pogodb – predujmi drugih kupcev	4.059	4.220
Skupaj kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	110.225	129.900

Bonusi in količinski popusti vključujejo popuste, do katerih so kupci upravičeni ob izpolnitvi dogovorjenih pogojev in jim niso priznani v letu, ko je realizirana prodaja, na katero se nanašajo.

26. Druge kratkoročne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Vračunani pogodbeni popusti na prodane izdelke	-	125.680
Obveznosti do zaposlenih - bruto plače, drugi prejemki in dajatve	47.725	38.551
Izvedeni finančni instrumenti	0	284
Drugo	23.143	21.253
Druge kratkoročne obveznosti skupaj	70.868	185.768

Postavka drugo vključuje tudi kratkoročne obveznosti do države v višini 5.661 tisoč EUR (31. 12. 2017 4.911 tisoč EUR), nastale iz naslova davka na dodano vrednost, in ostale kratkoročne obveznosti do države v višini 8.777 tisoč EUR (31. 12. 2017 7.987 tisoč EUR).

27. Pogojne obveznosti in zaveze

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dane garancije	18.893	18.396
Drugo	620	620
Pogojne obveznosti skupaj	19.513	19.016

Med danimi garancijami predstavljata največji postavki garancija za izpolnitev pogodbenih zavez za posle v Italiji, kjer je bila odvisna družba Krka Faramaceutici izbrana na javnih razpisih, v višini 6.000 tisoč EUR in protigarancija za pravočasno plačilo morebitnih obveznosti iz naslova izdane carinske garancije v Belorusiji v višini 4.500 tisoč EUR. Postavka drugo vsebuje izključno odvzeto premoženje v Srbiji v višini 620 tisoč EUR.

Na osnovi sklenjenih pogodb, ki so povezane z nadaljevanjem naložb v teku, je bilo konec leta 2018 stanje znanih prihodnjih obveznosti, povezanih s pridobitvijo nepremičnin, naprav in opreme, 55.655 tisoč EUR (47.721 tisoč EUR konec leta 2017).

Poslovni najemi

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Do 1 leta	2.876	2.849
Od 1 do 5 let	6.249	6.103
Več kot 5 let	1.199	1.320
Obveznosti iz naslova najemov skupaj	10.324	10.272

Postavke vključujejo obveznosti v pogodbeno določenem odpovednem roku, vključno s kratkoročnimi najemi in najemi za sredstva nižje vrednosti.

28. Obveznosti iz financiranja

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2018

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Denarne spremembe	Nedenarne spremembe	Stanje 31. 12. 2018
Dividende	1.366	-92.811	92.798	1.353
Lastne delnice	0	-11.488	11.488	0
Skupaj	1.366	-104.299	104.286	1.353

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2017

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2016	Denarne spremembe	Nedenarne spremembe	Stanje 31. 12. 2017
Dividende	1.470	-88.749	88.645	1.366
Lastne delnice	0	-10.898	10.898	0
Skupaj	1.470	-99.647	99.543	1.366

29. Finančni instrumenti in finančna tveganja

Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje skupine Krka izhaja iz terjatev do kupcev. To je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Centraliziran proces kreditne kontrole na ravni skupine je v Krki vzpostavljen že od leta 2004. V sistem so vključeni vsi kupci, ki jim Krka na leto proda za več kot 100.000 EUR izdelkov. Takih kupcev je bilo ob koncu leta 2018 več kot 400 in so predstavljali več kot 90 % terjatev do kupcev.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja poteka v dveh korakih. Prvi korak je ocenjevanje kreditnega tveganja kupcev, določitev instrumentov zavarovanja ter dodelitev kreditnega limita. Ocenimo vsakega novega kupca, dvakrat na leto pa obnovimo ocene vseh kupcev. Oceno kreditnega tveganja vsakega kupca sestavlja veliko različnih finančnih in nefinančnih kazalcev, ki so razdeljeni v 4 sklope, vsak od njih pa ima v končni oceni različno težo. Na podlagi dosežene kreditne ocene in predvidene dinamike odprem blaga in plačil se vsakemu kupcu dodeli individualni kreditni limit.

Drugi korak je redno dinamično spremljanje plačilne discipline kupcev. V informacijske sisteme vseh družb v skupini Krka, ki izvajajo prodajo, je integrirana kontrola prostega limita in zapadlih terjatev, ki se izvede ob vsaki odpremi izdelkov kupcem. Kupcem, ki zamujajo s plačili ali pri katerih terjatve, skupaj z novo odpremo, presegajo odobreni kreditni limit, se odprema avtomatično ustavi, prodajno osebje pa mora sprožiti postopek izterjave ali zagotoviti zavarovanje plačil.

Proces kreditne kontrole in pooblastila za dodeljevanje kreditnih limitov kupcem so opredeljena z internimi akti. V okviru kreditne kontrole je vzpostavljen tudi sistem rednega poročanja o terjativah do kupcev in njihovi plačilni disciplini. Sistem poročanja omogoča pravočasno zaznavo kupcev s povečanim tveganjem neplačila in zagotavlja učinkovito obvladovanje kreditnih tveganj.

Kreditna kontrola zagotavlja stalno kontrolo kakovosti portfelja terjatev do kupcev. Rezultat procesa kreditne kontrole je nizek odstotek odpisov in slabitev terjatev glede na prodajo skupine Krka.

Nizka vrednost odpisov in slabitev terjatev je tudi posledica razpršenosti terjatev med veliko število kupcev in prodajnih trgov ter dejstva, da je glavnina terjatev odprta do kupcev, s katerimi ima Krka dolgoletne poslovne izkušnje.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj je bil tudi v letu 2018 ugoden. Neto odpisi in slabitve terjatev so znašali 0,06 % letne prodaje skupine Krka.

Skupina Krka od leta 2009 del terjatev do kupcev zavaruje pri kreditni zavarovalnici. Zavarovane so terjatve do kupcev iz držav z ocenjenim povečanim kreditnim tveganjem. Zavarovanje plačil z bančnimi garancijami in akreditivi uporabljamo redkeje.

V letu 2018 smo podaljšali zavarovanje terjatev do kupcev pri obstoječi kreditni zavarovalnici.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki so bila najbolj izpostavljena kreditnemu tveganju, je bila na datum poročanja naslednja:

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dana posojila	14	32.301	10.969
Finančne naložbe	15	14.109	8.815
Terjatve do kupcev	18	438.291	500.735
Denar in denarni ustrezniki	19	117.801	45.948
Skupaj		602.502	566.467

Med finančnimi sredstvi, izpostavljenimi kreditnemu tveganju, posebej prikazujemo dana posojila in terjatve do kupcev.

Dana posojila po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Slovenija	31.808	10.417
Jugovzhodna Evropa	80	132
Vzhodna Evropa	98	162
Srednja Evropa	257	241
Zahodna Evropa	58	17
Čezmorska tržišča	0	0
Skupaj	32.301	10.969

Terjatve do kupcev po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Slovenija	11.738	11.027
Jugovzhodna Evropa	74.015	87.010
Vzhodna Evropa	164.610	193.483
Srednja Evropa	72.932	70.165
Zahodna Evropa	111.259	135.935
Čezmorska tržišča	3.737	3.115
Skupaj	438.291	500.735

Pri SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d. d., je bilo zavarovanih 70 % terjatev do kupcev (31. 12. 2017 pa 65 %).

Analiza starosti danih posojil na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018	Bruto vrednost 2017	Popravek 2017
Nezapadlo	32.296	0	10.966	0
Že zapadlo do 20 dni	0	0	0	0
Že zapadlo od 21 do 50 dni	1	0	1	0
Že zapadlo od 51 do 180 dni	2	0	1	0
Že zapadlo več kot 180 dni	13	11	12	11
Skupaj	32.312	11	10.980	11

Analiza starosti terjatev do kupcev na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018	Bruto vrednost 2017	Popravek 2017
Nezapadlo	422.073	947	481.735	1.105
Že zapadlo do 20 dni	13.703	159	14.279	160
Že zapadlo od 21 do 50 dni	732	10	2.466	67
Že zapadlo od 51 do 180 dni	3.456	244	2.297	214
Že zapadlo več kot 180 dni	23.765	24.078	26.002	24.498
Skupaj	463.729	25.438	526.779	26.044

Skupina Krka določenim kupcem podaljšuje plačilne roke. Če do podaljševanja rokov ne bi prihajalo, bi bil 31. 12. 2018 znesek nezapadlih terjatev 392.727 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 437.586 tisoč EUR), zapadlih terjatev do 20 dni 30.215 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 30.832 tisoč EUR), od 21 do 50 dni 8.527 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 7.382 tisoč EUR), od 51 do 180 dni 6.661 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 22.417 tisoč EUR) in zapadlih terjatev za več kot 180 dni –250 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 1.504 tisoč EUR).

Gibanje popravka vrednosti danih posojil

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	11	11
Stanje 31. 12.	11	11

Gibanje popravka vrednosti terjatev brez terjatev do države in danih predujmov

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	26.044	24.329
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	761	4.273
Odpis terjatev v breme popravkov	-1.213	-2.346
Odprava popravka vrednosti	256	-42
Izterjane odpisane terjatve	0	-10
Učinek tečajnih razlik	-410	-160
Stanje 31. 12.	25.438	26.044

Likvidnostno tveganje

Krka je med poslovnimi partnerji znana po plačilni disciplini, majhni zadolženosti in stabilnih denarnih tokovih. V letu 2018 smo kratkoročne kredite najeli le v začetku leta. Del denarnih presežkov smo med letom deponirali pri bankah. Vse obveznosti smo poravnali redno. Likvidnostno tveganje skupine Krka je bilo v letu 2018 majhno.

Obvladujoča družba centralizirano obvladuje likvidnostno tveganje v skupini Krka. Odvisne družbe se financirajo interno, prek obvladujoče družbe, pri kateri deponirajo tudi morebitne presežke sredstev.

Do konca leta 2018 smo pri Citibank v Londonu vzpostavili ciljno združevanje denarnih sredstev (cash pooling) že za deset Krkinih odvisnih družb, ki delujejo na trgih EU. Na ta način smo izboljšali upravljanje denarja, kar nam je zagotovilo boljši pregled nad likvidnostjo družb v skupini Krka, manjše potrebe po finančnih virih in s tem manjše stroške financiranja ter manjše stroške in večjo varnost denarnih transakcij.

Zapadlost finančnih obveznosti

V tabelah v nadaljevanju so prikazane finančne obveznosti glede na rok zapadlosti.

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi				
		Skupaj	Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let
Finančne obveznosti						
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	136.806	136.806	136.806	0	0	0
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	106.070	106.070	106.070	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	11.319	11.319	11.319	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	254.195	254.195	254.195	0	0	0
Skupaj	254.195	254.195	254.195	0	0	0

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi				
		Skupaj	Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let
Finančne obveznosti						
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	105.014	105.014	105.014	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	136.862	136.862	136.862	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	241.876	241.876	241.876	0	0	0
Izvedeni finančni instrumenti	284	284	284	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti skupaj	284	284	284	0	0	0
Skupaj	242.160	242.160	242.160	0	0	0

Tveganje sprememb deviznih tečajev

Skupina Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz presežka sredstev nad obveznostmi v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja skupine Krka ter iz različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah. Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

Ruski rubelj predstavlja s 53 % največji delež v valutni poziciji skupine Krka. Pozicija v rubljih izvira iz naslova terjatev do kupcev na ruskem trgu, deloma pa tudi iz naslova financiranja obvladujoče družbe v proizvodne zmogljivosti v Ruski federaciji. Pomembnost ruskega prodajnega trga, višina valutne izpostavljenosti in nestanovitna vrednost ruskega rublja so razlogi, da obvladovanju tveganja ruskega rublja namenjamo posebno pozornost.

Izpostavljenost romunskemu leju, ki predstavlja 15 % valutne pozicije, izvira iz terjatev do kupcev, ki so posledica dolgih plačilnih rokov v državi. Izpostavljenost hrvaški kuni in poljskemu zlotu je rezultat terjatev do kupcev in proizvodnih zmogljivosti, ki jih ima skupina Krka v obeh državah, in predstavlja skupaj 18 % valutne pozicije. Ostale valute, med katere spadajo britanski funt, ameriški dolar, švedska krona, madžarski forint, češka krona, ukrajinska grivna, srbski dinar, makedonski denar in kazahstanska tenga, predstavljajo 14 % valutne pozicije skupine Krka.

Tudi v letu 2018 smo spremljali veliko nestanovitnost posameznih valut, ki jim je izpostavljena skupina Krka. Najbolj nestanovitna je bila vrednost ruskega rublja. Celo leto je postopoma padala, v posameznih krajših obdobjih pa je bilo nihanje tečaja povečano. Vrednost ruskega rublja, izražena v evrih, je od začetka do konca leta padla za 13 %. Povprečna vrednost ruskega rublja je bila v letu 2018 11 % nižja kot v letu 2017.

Na vrednost rublja so v letu 2018 vplivale valutne intervencije ter spremenjena ključna obrestna mera, ki so jo določile ruske denarne oblasti, pritisk na valute trgov v razvoju ter spreminjajoče se razmere na globalnih finančnih trgih. Ključni negativni dejavnik so bile dodatne gospodarske sankcije, ki jih je proti posameznim ruskim pravnim in fizičnim osebam aprila in septembra uvedla ZDA.

Gibanje cene nafte tako kot v letu 2017 tudi v letu 2018 ni odločilno vplivalo na vrednost ruskega rublja. Centralna banka in ministrstvo za finance sta že leta 2016 uvedla ukrepe, s katerimi sta blažila vpliv gibanja cene nafte na inflacijo in stabilnost javnih financ v Ruski federaciji, s tem pa tudi na vrednost valute.

Vrednost poljskega zlota je bila tudi v letu 2018 nestanovitna kot že nekaj zadnjih let. V evrih izražena vrednost je v letu 2018 padla za 2,9 %, medtem ko je povprečna vrednost ostala na ravni iz leta 2017. Poljski valuti so stabilnost zagotavljale dobre makroekonomske razmere v državi ter usklajenost denarnih politik poljske centralne banke in ECB.

Romunski lej je bil v letu 2018 stabilen. Njegova vrednost, izražena v evrih, je bila ob koncu leta na enaki ravni kot na začetku leta. Stabilnost romunskega leja je zagotavljala centralna banka.

Tudi vrednost hrvaške kune je bila v letu 2018 stabilna. Nestanovitnost britanskega funta pa je bila zaradi nejasnosti glede brexita in notranjepolitičnih procesov tudi v letu 2018 izrazitejša. Hrvaška kuna in britanski funt spadata med valute, v katerih skupina Krka izkazuje dolgo valutno pozicijo, vendar pa njuna nestanovitnost nima izrazitega vpliva na neto finančni izid skupine.

Skupina Krka je v ameriških dolarjih izpostavljena predvsem v nabavi, valutna pozicija v dolarjih pa je relativno majhna, zato vrednost ameriškega dolarja nima pomembnega vpliva na tečajne razlike skupine Krka, izkazane v neto finančnem izidu.

Nestanovitnost ameriškega dolarja se je nadaljevala tudi v letu 2018. Rast ameriškega gospodarstva je bila solidna, razmere na trgu dela so bile ugodne, inflacija pa pod ciljno vrednostjo. Tveganje je izhajalo predvsem iz zaostrovanja trgovinskega konflikta s Kitajsko, ki bi lahko imelo globalne posledice. Pozitivno je na vrednost dolarja vplivala ameriška centralna banka, ki je v letu 2018 štirikrat dvignila obrestno mero. Dvige se pričakuje tudi v letu 2019.

Vrednost dolarja, izražena v evrih, je v prvem četrtletju leta 2018 padla, nato pa se je dvigovala. Od začetka do konca leta 2018 se je zvišala za 4,7 %, povprečna vrednost dolarja pa je bila 4,4 % nižja kot v letu 2017.

Skupina Krka valutna tveganja praviloma odpravlja z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2018 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. Delež zavarovane izpostavljenosti v ruskih rubljih smo v začetku leta zmanjšali. Iz naslova terminskih pogodb smo ustvarili neto pozitivni finančni rezultat v višini 2.602 tisoč EUR. Strošek zavarovanja ruskega rublja, ki izvira iz razlike med obrestnimi merami za rubelj in evro, se je v letu 2018 gibal med 6,5 % in 7,5 %.

Z delnim zavarovanjem smo delno nevtralizirali negativni vpliv negativnih tečajnih razlik iz naslova izpostavljenosti v ruskih rubljih.

Zaradi padanja vrednosti rublja od začetka do konca leta smo iz naslova dolge pozicije v ruskih rubljih ustvarili neto negativne tečajne razlike v višini 27.410 tisoč EUR. Več kot tretjina tega zneska je nastala v decembru.

Iz naslova ostalih valut smo v letu 2018 ustvarili neto negativne tečajne razlike. Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da popolno zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru skupine Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti skupine Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

Rezultat obvladovanja valutnih tveganj v letu 2018 je znašal –28.156 tisoč EUR. Neto finančni izid skupine Krka se je v letu 2018 glede na leto 2017 poslabšal in je znašal –30.113 tisoč EUR.

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev

31. 12. 2018					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Dana posojila	31.928	216	0	55	47
Terjatve do kupcev	139.356	56.810	13.365	133.857	49.145
Denar in denarni ustrezniki	62.084	9.088	3.741	15.373	9.222
Poslovne obveznosti	-109.265	-1.977	-625	-5.279	-693
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	124.102	64.137	16.482	144.005	57.721

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

31. 12. 2017					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Dana posojila	10.518	215	0	92	93
Terjatve do kupcev	163.311	56.162	18.685	159.205	56.002
Denar in denarni ustrezniki	27.074	3.807	1.242	8.792	1.362
Poslovne obveznosti	-91.619	-1.782	-830	-3.313	-485
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	109.284	58.402	19.097	164.776	56.972

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

Pomembni devizni tečaji

	Povprečni tečaj*		Končni tečaj*	
	2018	2017	2018	2017
PLN	4,26	4,26	4,30	4,18
HRK	7,42	7,46	7,41	7,44
RUB	74,04	65,94	79,72	69,39
RON	4,65	4,57	4,66	4,66

* Število enot nacionalne valute za 1 EUR

Navedeni tečaji, ki so bili uporabljeni pri preračunu bilančnih postavk na dan 31. 12., so enaki referenčnemu tečaju ECB na dan 31. 12.

Analiza občutljivosti

Sprememba vrednosti navedenih valut za 10 % oziroma 1 % glede na EUR na dan 31. 12. 2018 oziroma 31. 12. 2017 bi poslovni izid pred davki spremenila za vrednosti, navedene v tabeli v nadaljevanju. Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da razen tečaja vse spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Pri izračunu vpliva spremembe tečajev navedenih valut je upoštevano stanje terjatev, obveznosti in posojil, ki so nominirani v lokalnih valutah.

v tisoč EUR	Vpliv na poslovni izid pred davki			
	2018		2017	
Sprememba navedene valute za	+10 %	-10 %	+10 %	-10 %
RUB	14.401	-14.401	16.478	-16.478
Sprememba navedene valute za	+1 %	-1 %	+1 %	-1 %
PLN	641	-641	584	-584
HRK	165	-165	191	-191
RON	577	-577	570	-570

Vsaka nadaljnja sprememba rublja za 10 % oziroma poljskega zlota, hrvaške kune in romunskega leja za 1 % glede na EUR bi pomenila dodatno spremembo poslovnega izida pred davki za zgoraj navedene vrednosti.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Tveganje sprememb obrestnih mer opredeljujemo kot nevarnost, da skupina Krka zaradi spremenjenih referenčnih tržnih obrestnih mer utрпи zvišanje stroškov financiranja iz naslova dolgoročnih finančnih virov ali znižanje prihodkov iz naslova dolgoročnih finančnih naložb.

Tveganje sprememb obrestnih mer pri kratkoročnih finančnih virih in kratkoročnih finančnih naložbah se obvladuje v okviru likvidnostnih tveganj skupine.

Skupina Krka v letu 2018 ni imela prejetih dolgoročnih posojil. Dolgoročne finančne naložbe niso vezane na referenčne tržne obrestne mere, zato skupina ni izpostavljena tveganju sprememb referenčnih obrestnih mer.

Izpostavljenost tveganju sprememb obrestnih mer

v tisoč EUR	2018	2017
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri	32.301	10.967
Finančna sredstva	32.301	10.967
Finančne obveznosti	0	0
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	0	0
Finančna sredstva	0	0
Finančne obveznosti	0	0

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Skupina Krka 31. 12. 2018 ni imela niti finančnih sredstev niti finančnih obveznosti po variabilni obrestni meri, zato povečanje oziroma zmanjšanje variabilne obrestne mere ne bi vplivalo na poslovni izid skupine.

Upravljanje kapitala

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je obvladujoča družba zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic, kar je predstavljalo 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je bil osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Obstaja le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala v letu 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Primarni cilj upravljanja kapitala skupine Krka je zagotavljanje visokega kreditnega ratinga in ustreznih kazalnikov financiranja, s čimer zagotavlja ustrezen razvoj svojega poslovanja in ustvarja čim večjo vrednost za svoje delničarje.

Skupina Krka želi z upravljanjem in prilagajanjem kapitalne strukture slediti spremembam v ekonomskem okolju. Dividende izplačuje enkrat na leto v skladu s strateško usmeritvijo povečevanja dividend. Skupina nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nobenega programa delniških opcij.

V letu 2018 oziroma 2017 ni prišlo do sprememb v načinu upravljanja kapitala.

Skupina Krka za nadzor nad kapitalom uporablja kazalnik finančnega vzvoda, ki prikazuje delež neto zadolženosti v kapitalu in neto zadolženosti skupaj. Neto zadolženost vključuje prejeta posojila in poslovne obveznosti, zmanjšane za denar in njegove ustrezne.

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Poslovne in druge kratkoročne obveznosti	317.899	294.108
Denar in denarni ustrezniki	117.801	45.948
Neto zadolženost	200.098	248.160
Kapital	1.540.270	1.487.699
Kapital in neto zadolženost	1.740.368	1.735.859
Kazalnik finančnega vzvoda	11,5 %	14,3 %

Poštena vrednost

v tisoč EUR	2018		2017	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Nekratkoročno dana posojila	10.810	10.810	9.543	9.543
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.389	9.389	8.815	8.815
Kratkoročno dana posojila	21.491	21.491	1.426	1.426
Kratkoročne finančne naložbe	4.720	4.720	0	0
– finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	2.920	2.920	0	0
– izvedeni finančni instrumenti	1.800	1.800	0	0
Terjatve do kupcev	438.291	438.291	500.735	500.735
Denar in denarni ustrezniki	117.801	117.801	45.948	45.948
Poslovne in ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	-	-	-241.876	-241.876
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	-136.806	-136.806	-	-
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	-106.070	-106.070	-	-
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	-11.319	-11.319	-	-
Druge kratkoročne obveznosti	0	0	-284	-284
– izvedeni finančni instrumenti	0	0	-284	-284
Skupaj	348.307	348.307	324.307	324.307

Sredstva in obveznosti glede na izračun njihove poštene vrednosti uvrščamo v tri ravni:

- 1. raven – sredstva po tržni ceni;
- 2. raven – sredstva, ki se ne uvrščajo v 1. raven, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi primerljivih tržnih podatkov;
- 3. raven – sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Poštena vrednost sredstev

v tisoč EUR	31. 12. 2018				31. 12. 2017			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti								
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	8.002	0	1.387	9.389	7.434	0	1.381	8.815
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	2.920	0	0	2.920	0	0	0	0
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	1.800	1.800	0	0	0	0
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti, skupaj	10.922	0	3.187	14.109	7.434	0	1.381	8.815
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita								
Nekratkoročno dana posojila	0	0	10.810	10.810	0	0	9.543	9.543
Kratkoročno dana posojila	0	0	21.491	21.491	0	0	1.426	1.426
Terjatve do kupcev	0	0	438.291	438.291	0	0	500.735	500.735
Denar in denarni ustrezniki	0	0	117.801	117.801	0	0	45.948	45.948
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	588.393	588.393	0	0	557.652	557.652
Skupaj	10.922	0	591.580	602.502	7.434	0	559.033	566.467

Poštena vrednost obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2018				31. 12. 2017			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti								
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	0	0	284	284
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti, skupaj	0	0	0	0	0	0	284	284
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita								
Prejeta nekratkoročna posojila	0	0	0	0	0	0	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	0	0	0	0	0	0	0	0
Poslovne in ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov					0	0	241.876	241.876
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	0	0	136.806	136.806	-	-	-	-
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	0	0	106.070	106.070	-	-	-	-
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	0	0	11.319	11.319	-	-	-	-
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	254.195	254.195	0	0	241.876	241.876
Skupaj	0	0	254.195	254.195	0	0	242.160	242.160

Poštena vrednost vrednostnih papirjev za trgovanje je izračunana na osnovi borznega tečaja na datum poročanja brez zmanjšanja za morebitne stroške pri prodaji oziroma nakupu vrednostnih papirjev.

30. Posli s povezanimi osebami

Podatki o skupinah oseb

Konec leta 2018 so imeli člani uprave obvladujoče družbe v lasti 37.040 delnic družbe Krka, kar predstavlja 0,1129 % celotnega kapitala družbe in 0,1154 % glasovalnih pravic, člani nadzornega sveta obvladujoče družbe 2130 delnic, kar predstavlja 0,0065 % celotnega kapitala družbe in 0,0066 % glasovalnih pravic, direktorji odvisnih družb pa 9455 delnic ali 0,0288 % celotnega kapitala oziroma 0,0295 % glasovalnih pravic.

Lastniški deleži članov uprave in nadzornega sveta obvladujoče družbe in njihovi deleži v glasovalnih pravicah

	31. 12. 2018			31. 12. 2017		
	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)
Člani uprave						
Jože Colarič	22.500	0,0686	0,0705	22.500	0,0686	0,0701
Aleš Rotar	13.915	0,0424	0,0436	13.915	0,0424	0,0433
Vinko Zupančič	120	0,0004	0,0004	120	0,0004	0,0004
David Bratož	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Milena Kastelic	505	0,0015	0,0016	505	0,0015	0,0016
Člani uprave skupaj	37.040	0,1129	0,1161	37.040	0,1129	0,1154
Člani nadzornega sveta, predstavniki lastnikov						
Jože Mermal	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Hans-Helmut Fabry	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Borut Jamnik	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Julijana Kristl	230	0,0007	0,0007	230	0,0007	0,0007
Andrej Slapar	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Boris Žnidarič	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Člani nadzornega sveta, predstavniki zaposlenih						
Tomaž Sever	500	0,0015	0,0016	500	0,0015	0,0016
Franc Šašek	1.400	0,0043	0,0044	1.400	0,0043	0,0044
Mateja Vrečer	0	0,0000	0,0000	0	0,0000	0,0000
Člani nadzornega sveta skupaj	2.130	0,0065	0,0067	2.130	0,0065	0,0066
Skupaj	39.170	0,1194	0,1228	39.170	0,1194	0,1220

Pri izračunu deleža v glasovalnih pravicah so bile izločene lastne delnice (893.447 na dan 31. 12. 2018 in 691.717 na dan 31. 12. 2017).

Bruto prejemki skupin oseb

v tisoč EUR	2018	2017
Člani uprave obvladujoče družbe	3.198	2.920
Direktorji odvisnih družb	2.613	2.448
Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe	209	209
Člani nadzornih svetov in upravnih odborov odvisnih družb	1	1
Bruto prejemki skupin oseb skupaj	6.021	5.578

Prejemki članov uprave obvladujoče družbe in direktorjev odvisnih družb vključujejo plače, bonitete in morebitne druge prejemke.

Prejemki članov nadzornega sveta obvladujoče družbe vključujejo prejemke za opravljanje funkcije v okviru nadzornega sveta. Prejemki članov nadzornih svetov in upravnih odborov odvisnih družb, ki so hkrati člani uprave obvladujoče družbe ali zaposleni na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, ravno tako vključujejo samo prejemke za opravljanje funkcije v okviru nadzornih svetov in upravnih odborov.

Bruto prejemki zaposlenih na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so v letu 2018 znašali 11.568 tisoč EUR (11.101 tisoč EUR v letu 2017).

Prejemki članov uprave obvladujoče družbe v letu 2018

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	408	166	8	624	244	1.032	418
Aleš Rotar	321	133	8	411	161	732	302
Vinko Zupančič	268	114	8	342	134	610	256
David Bratož	266	111	11	336	131	602	253
Milena Kastelic	159	75	5	63	25	222	105
Prejemki članov uprave skupaj	1.422	599	40	1.776	695	3.198	1.334

v tisoč EUR	Neto bonitete in drugi prejemki					
	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Vračila stroškov	Regres za letni dopust	Skupaj
Jože Colarič	0,83	2,82	3,58	0,04	0,63	7,90
Aleš Rotar	0	2,82	3,70	0,98	0,64	8,14
Vinko Zupančič	1,87	2,82	1,63	0,82	0,65	7,79
David Bratož	0	2,82	6,13	0,94	0,65	10,54
Milena Kastelic	0	2,82	0,56	1,06	0,70	5,14
Prejemki članov uprave skupaj	2,70	14,10	15,60	3,84	3,27	39,51

Prejemki članov uprave obvladujoče družbe v letu 2017

	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
v tisoč EUR							
Jože Colarič	406	163	10	518	203	924	376
Aleš Rotar	312	133	5	354	139	666	277
Vinko Zupančič	266	112	8	295	121	561	241
David Bratož	263	109	11	289	114	552	234
Milena Kastelic	155	74	5	62	25	217	104
Prejemki članov uprave skupaj	1.402	591	39	1.518	602	2.920	1.232

	Neto bonitete in drugi prejemki					Skupaj
	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Vračila stroškov	Regres za letni dopust	
v tisoč EUR						
Jože Colarič	0,83	2,82	6,15	0,05	0,57	10,42
Aleš Rotar	0,00	2,82	0,72	0,92	0,57	5,03
Vinko Zupančič	2,25	2,82	1,94	0,76	0,58	8,35
David Bratož	0,00	2,82	6,66	0,86	0,58	10,92
Milena Kastelic	0,00	2,82	0,03	1,00	0,64	4,49
Prejemki članov uprave skupaj	3,08	14,10	15,50	3,59	2,94	39,21

Druge bonitete vključujejo boniteto, povezano z uporabo službenega osebnega vozila tudi v zasebne namene, in morebitne druge bonitete. Vračila stroškov vključujejo vračila za stroške prevoza na delo in za prehrano med delom. Za opravljanje funkcije v nadzornih svetih ali upravnih odborih odvisnih družb člani uprave ne prejemajo sejin ali drugih plačil.

Prejemki članov nadzornega sveta obvladujoče družbe v letu 2018

	Osnovno plačilo za opravljanje funkcije		Sejnine		Potni stroški		Skupaj	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
v tisoč EUR								
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov lastnikov								
Jože Mermal	23,25	16,91	1,38	1,00	0	0	24,63	17,91
Hans-Helmut Fabry	14,55	11,27	1,29	1,00	9,12	7,07	24,96	19,34
Borut Jamnik	21,31	15,50	2,65	1,93	0	0	23,96	17,43
Julijana Kristl	19,38	14,09	1,54	1,12	0,36	0,26	21,28	15,47
Andrej Slapar	22,86	16,63	2,04	1,48	0	0	24,90	18,11
Boris Žnidarič	19,38	14,09	2,15	1,57	0,30	0,22	21,83	15,88
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov zaposlenih								
Franc Šašek	20,93	15,22	2,65	1,93	0	0	23,58	17,15
Tomaž Sever	19,38	14,09	2,65	1,93	0,45	0,33	22,48	16,35
Mateja Vrečer	19,38	14,09	2,04	1,48	0	0	21,42	15,57
Prejemki članov nadzornega sveta skupaj	180,42	131,89	18,39	13,44	10,23	7,88	209,04	153,21

Po sklepu 16. skupščine delničarjev obvladujoče družbe, ki je bila 7. 7. 2011, člani njenega nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji sejnino, ki za posameznega člana nadzornega sveta znaša 275,00 EUR bruto. Člani komisije nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji komisije sejnino, ki za posameznega člana komisije znaša 80 % višine sejnine za udeležbo na seji nadzornega sveta. Sejnina za korespondenčno sejo znaša 80 % siceršnje sejnine. Posamezni član nadzornega sveta je ne glede na prej navedeno in torej ne glede na število udeležb na sejah v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila sejin, vse dokler skupni znesek sejin bodisi iz naslova sej nadzornega sveta bodisi iz naslova sej komisij nadzornega sveta ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Člani nadzornega sveta poleg sejin prejmejo osnovno plačilo za opravljanje funkcije v višini 15.500 EUR bruto na leto na posameznega člana. Predsednik nadzornega sveta je upravičen tudi do doplačila v višini 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta, namestnik predsednika nadzornega sveta pa do doplačila v višini 10 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Člani komisije nadzornega sveta prejmejo doplačilo za opravljanje funkcije, ki za posameznega člana komisije znaša 25 % višine osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Predsednik komisije je upravičen tudi do dodatnega doplačila v višini 50 % doplačila za opravljanje funkcije člana komisije nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta in člani komisij nadzornega sveta prejmejo osnovno plačilo in doplačilo za opravljanje funkcije v sorazmernih mesečnih izplačilih, do katerih so upravičeni, dokler opravljajo funkcijo. Mesečno izplačilo znaša eno dvanajstino zgoraj navedenih letnih zneskov. Posamezni član komisije nadzornega sveta je ne glede na zgoraj navedeno in torej ne glede na število komisij, katerih član je ali jim predseduje, v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila doplačil, vse dokler skupni znesek takih doplačil ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Posojila skupinam oseb

v tisoč EUR	Stanje		Odplačila v letu	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	2018	2017
Člani uprave obvladujoče družbe	0	0,45	0,45	1,33
Direktorji odvisnih družb	0	0	0	0
Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe	0	0	0	0
Člani nadzornih svetov in upravnih odborov odvisnih družb	0	0	0	0
Posojila skupinam oseb skupaj	0	0,45	0,45	1,33

Posojila zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so 31. 12. 2018 znašala 147 tisoč EUR (152 tisoč EUR na dan 31. 12. 2017). Odplačila posojil zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, pa so v letu 2018 znašala 17 tisoč EUR (16 tisoč EUR v letu 2017).

31. Družbe v skupini Krka

Družbe v skupini Krka so s povezanimi osebami poslovale na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile v medsebojnem prometu povezanih oseb uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

	Delež lastništva	Vrednost osnovnega kapitala 31. 12. 2018	Valuta	Število zaposlenih 31. 12. 2018	Število zaposlenih 31. 12. 2017
Obvladujoča družba					
KRKA, d. d., Novo mesto	100 %	54.732.265	EUR	5.496	5.020
Odvisne družbe					
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	100 %	14.753.239	EUR	580	584
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	99,7 %	1.003.000	EUR	36	36
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	100 %	143.027.200	HRK	181	180
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	100 %	37.000	RON	185	193
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	100 %	64.648	RSD	78	64
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Skopje, Severna Makedonija	100 %	49.020.600	MKD	41	38
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	100 %	19.550	BGN	67	64
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	100 %	20.000	BAM	1	1
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	100 %	5.361.374.765	RUB	447	417
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	100 %	753.874.800	RUB	1.860	1.930
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	100 %	100.000	UAH	380	346
TOO KRKA Kazakhstan, Almati, Kazahstan	100 %	13.500	USD	112	111
KRKA - POLSKA, Sp. z o. o., Varšava, Poljska	100 %	17.490.000	PLN	778	769
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	100 %	100.000	CZK	206	206
KRKA Magyarországn Kft., Budimpešta, Madžarska	100 %	44.880.000	HUF	187	193
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	100 %	10.000	EUR	131	126
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	100 %	9.847	EUR	66	70
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	100 %	9.954	EUR	47	38
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	100 %	6.650.000	EUR	235	207
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	100 %	150.000	SEK	5	4
KRKA Pharma GmbH, Dunaj, Avstrija	100 %	36.500	EUR	24	24
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	100 %	10.000	EUR	36	30
Krka FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	100 %	10.000	EUR	51	46
KRKA Farmaceutici Milano S.r.l., Milano, Italija	100 %	10.000	EUR	71	63
Krka France Eurl, Pariz, Francija	100 %	10.000	EUR	25	22
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	100 %	1.000	EUR	8	9
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	95 %	300.000	EUR	21	21
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	100 %	10.000	USD	0	0
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	100 %	2.500	EUR	15	12
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	100 %	1.000	GBP	12	8
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	60 %	46.000.000	CNY	8	0
Skupaj				11.390	10.832

31. 12. 2018 je imela odvisna družba Terme Krka 71,1-odstotni lastniški delež v družbi Golf Grad Otočec, d. o. o., odvisna družba Farma GRS 100-odstotni lastniški delež v GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o., odvisna družba Krka France Eurl pa 100-odstotni lastniški delež v družbi HCS bvba v Belgiji in 5-odstotni lastniški delež v odvisni družbi KRKA Belgium, SA.

32. Izobrazbena struktura zaposlenih v skupini Krka

	2018		2017	
	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)
Doktorji znanosti	182	1,6	173	1,6
Magistri znanosti	376	3,4	375	3,5
Univerzitetna izobrazba	5.517	49,6	5.512	50,9
Visokostrokovna izobrazba	1.560	14,0	1.463	13,5
Višješolska izobrazba	275	2,5	265	2,4
Srednješolska izobrazba	2.086	18,7	1.879	17,4
Kvalificirani delavci	892	8,0	889	8,2
Nekvalificirani delavci	241	2,2	267	2,5
Skupaj (povprečje leta)	11.129	100,0	10.823	100,0

33. Posli z revizorskimi družbami

Pogodbena vrednost storitev revidiranja v skupini Krka v letu 2018 je bila 460 tisoč EUR (v letu 2017 442 tisoč EUR). Revizijske hiše so v letu 2018 opravile še za 27 tisoč EUR različnih nerevizijskih storitev.

34. Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

Navajamo dogodke, ki so se zgodili v obdobju od konca leta 2018 do 31. 3. 2019.

Predsednik nadzornega sveta družbe Krka je 12. 3. 2019 prejel odstopno izjavo člana nadzornega sveta Hans-Helmuta Fabryja, ki je v dopisu sporočil, da z 12. 3. 2019 odstopa kot član nadzornega sveta Krke. Predsedniku nadzornega sveta, članom nadzornega sveta in članom uprave se je zahvalil za konstruktivno sodelovanje. Predvidoma bo začel sodelovati z družbo, ki Krki neposredno konkurira.

Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindopriila v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10.000 tisoč EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10.000 tisoč EUR, vendar je Krka v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila.

Od 1. 1. 2018 do 31. 3. 2019 smo pridobili 76.346 lastnih delnic. Konec marca 2019 je imela Krka 969.793 lastnih delnic (2,957 % vseh delnic).

Poročilo neodvisnega revizorja

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem družbe Krka d.d., Novo mesto

Mnenje

Revidirali smo konsolidirane računovodske izkaze skupine Krka (skupina), ki vključujejo konsolidiran izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2018 ter konsolidiran izkaz poslovnega izida, konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa, konsolidiran izkaz gibanja kapitala in konsolidiran izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja skupine Krka na dan 31. decembra 2018 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (»Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta«). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*. V skladu s *Kodeksom etike za računovodske strokovnjake*, ki ga je izdal Odbor za Mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od skupine Krka in da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja. Za vsako zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, v tem smislu opisujemo njeno obravnavo v okviru revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih konsolidiranih računovodskih izkazih.

Preizkus oslabitve blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezanega dobrega imena

Na dan 31. decembra 2018 znaša vrednost V okviru revizijskih postopkov smo ocenili blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezano dobro ime 79,6 milijonov EUR in predstavlja 4,0 % vseh sredstev skupine. Preizkus oslabitve blagovne znamke in z njo povezanega dobrega imena je poslovodstvo pripravilo na podlagi izračuna vrednosti v uporabi in razporeditve dobrega imena na ustrezni denar ustvarjajoči enoti: obvladujočo družbo Krka in družbo TAD Pharma. Pri tem je poslovodstvo uporabilo predpostavke o prihodnjih tržnih in gospodarskih razmerah kot so stopnje rasti prodaje, dobičke pred obrestmi, davki in amortizacijo (EBITDA) ter diskontni stopnji.

Zaradi kompleksnosti izračuna, presojo poslovodstva in odvisnosti od tržnih razmer v prihodnosti, smo preizkus oslabitve blagovne znamke TAD Pharma in z njo povezanega dobrega imena opredelili kot ključno revizijsko zadevo.

ustreznost poslovdskih ocen v preteklih letih, ovrednotili in preskusili predpostavke, metodologijo, diskontne stopnje in podatke, ki jih je pri pripravi računovodskih izkazov uporabila skupina. V našo revizijsko skupino smo vključili tudi strokovnjake s področja ocenjevanja vrednosti, kot pomoč pri presoji uporabljenih diskontnih stopenj in ustreznosti uporabljenega modela. Analizirali smo občutljivost rezultata preizkusa oslabitve posamezne denar ustvarjajoče enote in sicer, ali bi zaradi morebitne razumne spremembe predpostavk, kot so napovedi stopnje rasti prodaje in diskontnih stopenj, neodpisana knjigovodska vrednost sredstev presegla njihovo nadomestljivo vrednost.

Preverili smo tudi ustreznost razkritij o preizkusu oslabitve dobrega imena in blagovne znamke v pojasnilu 13 – Neopredmetena sredstva h konsolidiranim računovodskim izkazom in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Poplačljiva vrednost terjatev do kupcev

Terjatve do kupcev so pomembne za skupino, ker predstavljajo 22,1 % vseh konsolidiranih sredstev na dan 31. decembra 2018. Zaradi prisotnosti na globalnem trgu, je skupina izpostavljena kreditnemu in poslovnemu tveganju. Proces izterjave terjatev, ki ga skupina redno izvaja, je ključni element upravljanja z obratnim kapitalom skupine. Skupina ima vzpostavljene kontrolne postopke, ki med drugim vključujejo bonitetno oceno strank ter aktivno spremljanje plačil kupcev. Ocena poplačljive vrednosti terjatev do kupcev zahteva od poslovodstva uporabo predpostavk in presojo pri oceni popravka vrednosti terjatev.

Zaradi pomembnosti zneska terjatev do kupcev in ocene njihove poplačljivosti, je poplačljiva vrednost terjatev do kupcev opredeljena kot ključna revizijska zadeva.

V okviru revizijskih postopkov smo preverili obstoj terjatev iz poslovanja, ki vključujejo, a ni omejeno na preskušanje kontrol v procesu prodaje, preverjanje podpornih odpremnih listin ter pridobitev potrditve zneskov vzorca terjatev od kupcev. Na podlagi podrobne analize starostne strukture terjatev in preveritve vzorca spornih terjatev do kupcev, smo preverili ocene in predpostavke, ki jih je poslovodstvo uporabilo pri izračunu popravka vrednosti terjatev. Preverili smo, v kolikšni meri so terjatve do kupcev zavarovane pri zavarovalnicah in kakšni so postopki v zvezi z podaljševanjem plačilnih rokov po izvedeni prodaji.

Ocenili smo ustreznost razkritij skupine v zvezi s terjatvami do kupcev in s tem povezanimi tveganji (kreditno tveganje) ter starostno strukturo terjatev do kupcev v pojasnilu 29 – Finančni instrumenti in finančna tveganja h konsolidiranim računovodskim izkazom in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Pripoznavanje prihodkov – rabati in popusti

Prihodki od prodaje se merijo z upoštevanjem danih popustov, vzpodbud in rabatov kupcem. Zaradi mnoštva in raznolikosti pogodbenih pogojev na trgih, na katerih poslujejo družbe v skupini, se ocenjuje, da je postopek ocenjevanja popustov, spodbud in rabatov, priznanih na podlagi prodaje med letom, kompleksen. Prihodki so pripoznani v trenutku prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Pripoznavanje prihodkov smo opredelili kot ključno revizijsko zadevo, ker je eden izmed glavnih pokazateljev uspešnosti, ki ga spremlja družba, kar bi lahko ustvarjalo možnosti, da bi bili prihodki pripoznani, še preden bi prišlo do prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Naši revizijski postopki so vključevali presojo primernosti računovodskih usmeritev družb v skupini za pripoznavanje prihodkov, vključno s tistimi, ki se nanašajo na popuste in rabate ter ocenjevanje skladnosti s politikami z veljavnimi računovodskimi standardi. Preverili smo učinkovitost notranjih kontrol družb v skupini nad izračunom popustov in rabatov ter pravilnim časovnim pripoznavanjem prihodkov. Testirali smo vzorec posameznih transakcij prodaj, ki so se dogodili pred datumom bilance stanja, kot tudi dobropise, izdane po koncu poslovnega leta, da bi ocenili, ali so bili ti prihodki pripoznani v ustreznem časovnem obdobju in ali so bili bonusi in popusti na dan 31. decembra 2018 v celoti računani.

Ocenili smo ustreznost razkritja skupine v zvezi s prihodki v pojasnilu 5 – Prihodki iz pogodb s kupci in razkritja vračunanih bonusov in popustov v pojasnilu 26 – Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Rezervacije za tožbe

Kot je razkrito v točki 22 – Rezervacije, je skupina udeležena v številnih tožbenih primerih, za katere je pripoznala rezervacije za tožbe v znesku 4,2 milijonov evrov.

Rezervacije za tožbe so pomembne za revizijo, saj je pri njihovem pripoznanju potrebna poslovodska presoja, sam postopek ocenjevanja pa je zapleten in temelji na prihodnjem razpletu dogodkov, zaradi česar smo zadevo opredelili kot ključno revizijsko zadevo.

Ocenili smo poslovodsko oceno trenutnega statusa sporov in zahtevkov do skupine ter presodili, ali bi morali pripoznati morebitne rezervacije in s tem povezana razkritja v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Poslovodstvo je pripravilo pravno in finančno oceno stanja in pridobilo oceno odvetnikov. Pridobili smo neodvisna pisna potrdila zunanjih odvetnikov skupine, ki skupini svetujejo o teh sporih in zahtevkih ter ocenili njihovo skladnost s sklepi poslovodstva. Ovrednotili smo razpon vrednosti in predpostavke, vključene v poslovodsko oceno potencialnih odlivov koristi in se o poslovodski oceni pogovorili s pravno službo skupine in upravo družbe.

Ocenili smo ustreznost razkritij skupine v pojasnilu 22 – Rezervacije k konsolidiranim računovodskim izkazom, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu razen konsolidiranih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh konsolidiranih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo ali so pomembno neskladne s konsolidiranimi računovodskimi izkazi ali našim poznavanjem, pridobljenim pri revidiranju, ali kako drugače zgledajo pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost, da ocenimo ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem, ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v konsolidiranih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene s konsolidiranimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost da, na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva, revizijske komisije in nadzornega sveta za konsolidirane računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh konsolidiranih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi konsolidiranih računovodskih izkazov skupine odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo konsolidiranih računovodskih izkazov.

Revizorjeva odgovornost za revizijo konsolidiranih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem, ali so konsolidirani računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnjo zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati, da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh konsolidiranih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v konsolidiranih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;
- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnimi za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;
- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;
- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost skupine, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v konsolidiranih računovodskih izkazih, ali če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje. Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje skupine kot delujočega podjetja;
- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino konsolidiranih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali konsolidirani računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;
- pri reviziji skupine pridobimo zadostne in ustrezne revizijske dokaze v zvezi s finančnimi informacijami podjetij ali poslovnih dejavnosti v skupini, da izrazimo mnenje o konsolidiranih računovodskih izkazih. Odgovorni smo za ustrezno usmerjanje, nadzor in izvedbo revizije skupine. Obenem smo izključno mi sami odgovorni za naše revizijsko mnenje.

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost, in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji konsolidiranih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane skupine nas je imenoval z zakonom določen organ dne 20. avgusta 2018, naše imenovanje pa je potrdila skupščina delničarjev družbe dne 5. julija 2018. Celotno neprekinjeno obdobje, vključno s predhodnimi podaljšanji našega sodelovanja s skupino (podaljšanje

prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja skupine) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja skupine, znaša 7 let.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali na dan 20.3.2019.

Nerevizijske storitve

Za revidirano skupino nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane skupine.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 26. marec 2019

Sanja Košir Nikašinić
Direktorica
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Lidija Šinkovec
Pooblaščenka revizorka

RAČUNOVODSKI IZKAZI KRKE, D. D., NOVO MESTO

Izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Sredstva			
Nepremičnine, naprave in oprema	12	604.923	611.341
Neopredmetena sredstva	13	28.842	28.299
Naložbe v odvisne družbe	14	325.502	321.898
Poslovne terjatve do odvisnih družb	15	38.885	38.644
Dana posojila	16	19.238	11.187
Finančne naložbe	17	9.388	8.814
Odložene terjatve za davek	18	11.780	12.342
Druga nekratkoročna sredstva		58	70
Nekratkoročna sredstva skupaj		1.038.616	1.032.595
Sredstva, namenjena prodaji		41	41
Zaloge	19	317.499	264.174
Terjatve do kupcev	20	392.107	456.265
Druge terjatve	20	15.709	15.395
Dana posojila	16	51.819	34.895
Finančne naložbe	17	1.800	0
Denar in denarni ustrezniki	21	98.474	34.117
Kratkoročna sredstva skupaj		877.449	804.887
Skupaj sredstva		1.916.065	1.837.482
Kapital			
Osnovni kapital	22	54.732	54.732
Lastne delnice	22	-52.076	-40.588
Rezerve	22	192.788	180.779
Zadržani dobički	22	1.356.856	1.298.402
Kapital skupaj		1.552.300	1.493.325
Obveznosti			
Rezervacije	25	87.882	85.503
Odloženi prihodki	26	2.030	2.408
Nekratkoročne obveznosti skupaj		89.912	87.911
Poslovne obveznosti	27	170.354	159.119
Prejeta posojila	24	40.435	27.525
Obveznosti za davek iz dobička		1.570	15.127
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	28	17.340	-
Druge kratkoročne obveznosti	29	44.154	54.475
Kratkoročne obveznosti skupaj		273.853	256.246
Obveznosti skupaj		363.765	344.157
Kapital in obveznosti skupaj		1.916.065	1.837.482

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	Pojasnila	2018	2017
Prihodki iz prodaje:		1.231.784	1.197.756
– prihodki iz pogodb s kupci	5	1.223.763	-
– ostali prihodki iz prodaje		8.021	-
Proizvajalni stroški prodanih proizvodov		-532.668	-511.870
Bruto dobiček		699.116	685.886
Drugi poslovni prihodki	6	3.780	4.879
Stroški prodajanja		-305.081	-304.038
– od tega neto odpisi in slabitve terjatev		-326	-
Stroški razvijanja		-135.145	-131.201
Stroški splošnih dejavnosti		-63.365	-58.573
Dobiček iz poslovanja		199.305	196.953
Finančni prihodki	10	17.382	24.908
Finančni odhodki	10	-33.891	-46.599
Neto finančni izid		-16.509	-21.691
Dobiček pred davkom		182.796	175.262
Davek iz dobička	11	-19.467	-21.532
Čisti dobiček		163.329	153.730
Osnovni dobiček na delnico (v EUR)	23	5,10	4,77
Popravljeni dobiček na delnico (v EUR)	23	5,10	4,77

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Pojasnila	2018	2017
Čisti dobiček		163.329	153.730
Drugi vseobsegajoči donosi v letu			
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida			
Sprememba poštene vrednosti finančnih sredstev	22	568	-1.345
Vpliv odloženih davkov	22	-108	256
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki bodo v prihodnje pripoznani v izkazu poslovnega izida		460	-1.089
Drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida			
Preračun pozaposlitvenih zaslužkov	25	-583	-245
Vpliv odloženih davkov	25	55	23
Čisti drugi vseobsegajoči donosi v letu, ki v prihodnje ne bodo pripoznani v izkazu poslovnega izida		-528	-222
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		-68	-1.311
Vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)		163.261	152.419

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz sprememb lastniškega kapitala

v tisoč EUR	Rezerve							Zadržani dobički			Kapital skupaj
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu	
Stanje 1. 1. 2018	54.732	-40.588	40.588	105.897	14.990	30.000	-10.696	1.129.172	26.398	142.832	1.493.325
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	163.329	163.329
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	521	0	-589	0	-68
Vsobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	521	0	-589	163.329	163.261
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu											
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	38.216	-38.216	0	0
Prenos dobička preteklih obdobij v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	142.832	-142.832	0
Nakup lastnih delnic	0	-11.488	0	0	0	0	0	0	0	0	-11.488
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	11.488	0	0	0	0	0	0	-11.488	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	-92.798	0	-92.798
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-11.488	11.488	0	0	0	0	38.216	11.818	-154.320	-104.286
Stanje 31. 12. 2018	54.732	-52.076	52.076	105.897	14.990	30.000	-10.175	1.167.388	37.627	151.841	1.552.300

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

v tisoč EUR	Rezerve							Zadržani dobički			Kapital skupaj
	Osnovni kapital	Lastne delnice	Rezerve za lastne delnice	Kapitalske rezerve	Zakonske rezerve	Statutarne rezerve	Rezerva za pošteno vrednost	Druge rezerve iz dobička	Preneseni dobiček	Dobiček v letu	
Stanje 1. 1. 2017	54.732	-29.690	29.690	105.897	14.990	30.000	-9.994	1.102.165	49.405	93.253	1.440.448
Vnos čistega dobička	0	0	0	0	0	0	0	0	0	153.730	153.730
Drugi vseobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-702	0	-609	0	-1.311
Vsobsegajoči donosi v letu skupaj (po davku)	0	0	0	0	0	0	-702	0	-609	153.730	152.419
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu											
Oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu skupščine	0	0	0	0	0	0	0	27.007	-27.007	0	0
Prenos dobička preteklih obdobij v preneseni dobiček	0	0	0	0	0	0	0	0	93.253	-93.253	0
Nakup lastnih delnic	0	-10.898	0	0	0	0	0	0	0	0	-10.898
Oblikovanje rezerv za lastne delnice	0	0	10.898	0	0	0	0	0	0	-10.898	0
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	-88.644	0	-88.644
Transakcije z lastniki, evidentirane v kapitalu, skupaj	0	-10.898	10.898	0	0	0	0	27.007	-22.398	-104.151	-99.542
Stanje 31. 12. 2017	54.732	-40.588	40.588	105.897	14.990	30.000	-10.696	1.129.172	26.398	142.832	1.493.325

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Izkaz denarnih tokov

v tisoč EUR	Pojasnila	2018	2017
DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
Čisti dobiček		163.329	153.730
Prilagoditve za:		91.193	110.280
– amortizacijo	12, 13	83.188	81.674
– tečajne razlike		1.172	148
– prihodke od naložbenja		–17.769	–25.326
– odhodke od naložbenja		3.178	30.074
– odhodke za obresti in ostale finančne odhodke		1.957	2.178
– davek iz dobička	11	19.467	21.532
Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih kratkoročnih sredstev		254.522	264.010
Sprememba stanja poslovnih terjatev		62.626	8.193
Sprememba stanja zalog		–53.325	–27.960
Sprememba stanja poslovnih dolgov		9.242	18.131
Sprememba stanja rezervacij		254	4.927
Sprememba stanja odloženih prihodkov		–378	–380
Sprememba stanja drugih kratkoročnih obveznosti		4.899	5.234
Plačani davek iz dobička		–32.514	293
Čisti denarni tok iz poslovanja		245.326	272.448
DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
Prejete obresti		566	882
Prejemki iz prodaje kratkoročnih naložb		0	2
Prejete dividende		975	15
Prejeti dobički		11.427	1.027
Prejemki od odtujitve nepremičnin, naprav in opreme		658	581
Pridobitev neopredmetenih sredstev	13	–6.331	–4.917
Nakup nepremičnin, naprav in opreme	12	–67.242	–87.989
Nakup odvisnih družb in deleža manjšinskih lastnikov brez pridobljenih finančnih sredstev		–3.603	–951
Vračila naknadnih vplačil v odvisne družbe		0	237
Dana nekratkoročna posojila		–8.600	–2.169
Prejeta odplačila danih nekratkoročnih posojil		1.351	17.221
Izdatki za pridobitev nekratkoročnih finančnih naložb		–24	–45
Prejemki od prodaje nekratkoročnih finančnih naložb		26	40
Izdatki/prejemki iz naslova kratkoročnih finančnih naložb in posojil		–17.958	9.597
Izdatki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov		–2.737	–27.094
Prejemki iz naslova izvedenih finančnih instrumentov		3.255	9.474
Čisti denarni tok iz naložbenja		–88.237	–84.089
DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
Izdatki za dane obresti		–433	–839
Prejemki/izdatki iz naslova kratkoročnih posojil		12.931	–77.655
Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	22	–92.811	–88.749
Nakup lastnih delnic	22	–11.488	–10.898
Čisti denarni tok iz financiranja		–91.801	–178.141
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		65.288	10.218
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku leta		34.117	24.049
Učinki sprememb menjalnih tečajev na denarna sredstva in njihove ustreznike		–931	–150
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		98.474	34.117

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov in jih je treba brati v povezavi z njimi.

Pojasnila k računovodskim izkazom

Krka, d. d., Novo mesto je obvladujoča družba skupine Krka s sedežem na Šmarješki cesti 6, 8501 Novo mesto, Slovenija. Računovodski izkazi družbe Krka se nanašajo na leto, ki se je končalo 31. 12. 2018.

Ukvarja se z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravila na recept in izdelki brez recepta) in veterinarskih izdelkov.

1. Podlage za pripravo računovodskih izkazov

Izjava o skladnosti

Računovodski izkazi družbe Krka so pripravljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela EU, v skladu s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in jih je sprejela tudi EU, in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah (ZGD).

Uprava družbe Krka je računovodske izkaze odobrila 4. marca 2019.

Podlage za merjenje

Računovodski izkazi so pripravljeni ob upoštevanju izvirne vrednosti, razen pri izvedenih finančnih instrumentih, finančnih instrumentih po pošteni vrednosti skozi poslovni izid in finančnih instrumentih po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa, pri katerih je upoštevana poštena vrednost. Metode, uporabljene za merjenje poštenih vrednosti, so opisane v pojasnilu 3.

Funkcijska in predstavitvena valuta

Računovodski izkazi so sestavljeni v evrih, torej v funkcijski valuti družbe Krka. Vse računovodske informacije, predstavljene v evrih, so zaokrožene na tisoč enot.

Uporaba ocen in presoje

Priprava računovodskih izkazov temelji tudi na določenih ocenah in predpostavkah uprave obvladujoče družbe, ki vplivajo tako na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe Krka kot tudi na izkazane prihodke in odhodke obračunskega obdobja.

Ocena uprave družbe med drugim vključuje določitev življenjske dobe in preostale vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih dolgoročnih sredstev, popravke vrednosti zalog in terjatev, popravke vrednosti naložb, finančne instrumente, predpostavke, pomembne za aktuarski izračun v zvezi z določenimi zasluški zaposlenih, ter predpostavke, ki so vključene v izračun morebitnih rezervacij za tožbe. Ne glede na to, da uprava družbe med pripravo predpostavk skrbno prouči vse dejavnike, ki na to lahko vplivajo, je možno, da se dejanske posledice poslovnih dogodkov razlikujejo od ocenjenih. Zato je treba pri računovodskih ocenah uporabiti presojo ter upoštevati morebitne spremembe poslovnega okolja, nove poslovne dogodke, dodatne informacije in izkušnje.

Glavne ocene in predpostavke na dan izkaza finančnega položaja, ki so vezane na prihodnje poslovanje in bi lahko povzročile vrednostno pomembnejše popravke knjigovodskih vrednosti sredstev in obveznosti, so navedene v nadaljevanju.

Podatki o pomembnih ocenah negotovosti in odločilnih presojah, ki jih je uprava družbe Krka pripravila v procesu izvajanja računovodskih usmeritev in ki najbolj vplivajo na zneske v računovodskih izkazih, so opisani v naslednjih pojasnilih:

- v pojasnilu 5 *Prihodki iz pogodb s kupci*

Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem, in sicer ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, za katerega družba Krka meni, da bo upravičeno v zameno za tako blago ali storitve. Pri oceni variabilnega nadomestila družba posebej obravnava vračila, pri čemer upošteva določila pogodb o prodaji izdelkov in storitev kupcem, zakonsko predpisana določila in poslovno prakso v danem okolju. Pri oceni variabilnega nadomestila mora družba uporabiti bodisi metodo pričakovane vrednosti bodisi metodo najverjetnejšega zneska, odvisno od tega, katera od obeh bolje predvidi znesek nadomestila, do katerega bo družba upravičena.

Glede na veliko število pogodb s kupci je družba določila metodo pričakovane vrednosti kot najustreznejšo za oceno variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s pravico do vračila. Pri ocenjevanju variabilnega nadomestila pri prodaji izdelkov s količinskim popustom, je družba kombinacijo metode najverjetnejše vrednosti in metode pričakovane vrednosti določila kot najustreznejšo. Metodo, ki najbolje predvideva znesek variabilnega nadomestila, je izbrala predvsem zaradi številnih količinskih omejitev v pogodbi, zakonskih določil ter poslovne prakse v različnih okoljih. Metoda najverjetnejšega zneska je najprimernejša pri pogodbah z enotnim količinskim pragom, medtem ko je metoda pričakovane vrednosti najprimernejša za pogodbe z več kot enim količinskim pragom.

Pred vključitvijo kakršnega koli zneska variabilnega nadomestila v transakcijsko ceno družba presodi, ali je znesek variabilnega nadomestila omejen. Na podlagi preteklih izkušenj, poslovnih napovedi in trenutnih gospodarskih razmer je družba določila, da ocene variabilnega nadomestila niso omejene.

Družba Krka je prodajalec izdelkov, za katere se na nekaterih trgih uporabljajo plačilni pogoji, ki so daljši od enega leta. Za tovrstne prodaje ob prodaji na osnovi ustrezne diskontne stopnje pripozna prihodke in odhodke iz financiranja.

- v pojasnilu 14 *Preizkus slabitev naložb v odvisne družbe*

Obvladujoča družba najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo kazalniki slabitev naložb v odvisne družbe. Za naložbe, za katere obstaja tveganje slabitve, se poštena vrednost ugotavlja na osnovi sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov, ki temelji na oceni pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote in določitvi primerne diskontne stopnje. Družba je ugotovila, da na dan 31. 12. 2018 ni bilo potrebe po slabitvi naložb v odvisne družbe.

- v pojasnilu 20 *Preizkus slabitev terjatev*

Ob izdelavi računovodskih izkazov (četrtletnega in letnega) družba Krka oblikuje popravek vrednosti oziroma slabitev terjatev, za katere se domneva, da ne bodo poravnane v celotnem znesku ali da sploh ne bodo poravnane. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za skupino Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca. Metodologija vključuje kvantitativna in kvalitativna merila, združena v štiri sklope: analiza dosedanjega poslovanja s kupcem, analiza računovodskih izkazov kupca, kvalitativne ocene kupca in ocena deželnega tveganja kupca. Na osnovi algoritma, ki vključuje vsa merila, se izračuna vrednost popravka terjatev za posameznega kupca.

- v pojasnilu 25 *Pozaposlitveni zasluži zaposlenih*

V okviru obvez za pozaposlitvene zasluži zaposlenih je evidentirana sedanja vrednost odpravnin ob upokojitvi. Pripoznane so na osnovi aktuarskega izračuna, ki temelji na predpostavkah in ocenah, veljavnih v času nastanka izračuna, ki se zaradi sprememb v prihodnje lahko razlikujejo od dejanskih

predpostavk, ki bodo veljale takrat. To se nanaša predvsem na določitev diskontne stopnje, ocene fluktuacije zaposlenih, ocene smrtnosti in ocene rasti plač. Obveze za pozaposlitvene zasluge zaposlenih so zaradi kompleksnosti aktuarskega izračuna in dolgoročnega značaja postavke občutljive za spremembe navedenih ocen.

- v pojasnilu 25 *Rezervacije za tožbe in pogojne obveznosti*

Zoper družbo Krka je vloženih več tožb oziroma zahtevkov zaradi očitane kršitve intelektualne lastnine (patentnih pravic oz. konkurenčnega prava) in kršitev z drugih civilnopravnih področij. Rezervacija je pripoznana, ko ima družba zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družba Krka ne more vplivati. Uprava družbe redno preverja, ali je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. Če postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se v računovodskih izkazih zanjo oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

- v pojasnilu 28 *Druge kratkoročne obveznosti*

Družba Krka ob izdelavi letnih računovodskih izkazov vračuna pogodbene popuste v primerih, ko kupci pridobijo pravico do priznanja popusta na doseženo prodajo v tekočem letu šele v prihodnjem letu, to je takrat, ko so izpolnjeni pogodbeno dogovorjeni pogoji za pridobitev popusta. Osnova za oceno višine teh popustov so dejstva, znana ob pripravi letnih računovodskih izkazov, izkušnje preteklega poslovanja s posameznimi kupci in druga relevantna dejstva.

2. Pomembne računovodske usmeritve

Družba Krka uporablja enake računovodske usmeritve za vsa obdobja, ki so predstavljena v priloženih računovodskih izkazih.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, izjema so novi standardi in pojasnila, ki so bili sprejeti. Navedeni so v nadaljevanju in so bili upoštevani pri pripravi računovodskih izkazov, če so imeli vpliv v poročanem obdobju.

Novi standardi in pojasnila, ki so začela veljati 1. januarja 2018

MSRP 9 – Finančni instrumenti

Končna različica *MSRP 9 – Finančni instrumenti* vsebuje zahteve vseh posameznih faz projekta prenove *MSRP 9* in nadomešča *MRS 39 – Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje* ter vse predhodne različice *MSRP 9*. Standard uvaja nove zahteve za razvrščanje in merjenje ter oslabitve in obračunavanje varovanja pred tveganji.

MSRP 9 uvaja spremenjen model slabitev finančnih sredstev, ki temelji na pričakovanih izgubah in ne več na preteklih izgubah. Poslovodstvo je ocenilo vpliv spremembe na računovodske izkaze in meni, da glede na naravo finančnih sredstev družbe Krka in način ugotavljanja zneska slabitev ne vpliva bistveno na višino slabitev.

Zahteve *MSRP 9* glede razvrstitve in merjenja niso imele bistvenega vpliva na računovodske izkaze družbe. Pri razvrstitvi finančnih sredstev družbe je prišlo do naslednjih sprememb:

- Naložbe v kapital družb, ki kotirajo na borzi in so bile razvrščene med finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so sedaj razvrščene in merjene v skupini Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

- Naložbe v kapital družb, ki ne kotirajo na borzi, in so bile predhodno razvrščene v skupino finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo, so sedaj razvrščene in merjene v skupini Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.
- Dana posojila in terjatve do kupcev, ki so bile predhodno razvrščene v postavko posojila in terjatve, ima podjetje v posesti za namen pridobivanja pogodbenih denarnih tokov in vključujejo izključno plačila glavnice in obresti. Te postavke so sedaj razvrščene in merjene v skupini Finančna sredstva po odplačni vrednosti.

V tabeli navajamo kategorije za merjenje po MRS 39 (poročano v računovodskih poročilih v preteklih letih) in po MSRP 9 (poročano v računovodskem poročilu za leto 2018) za leto 2017.

v tisoč EUR	31. 12. 2017 – kategorija za merjenje po <i>MRS</i> 39	1. 1. 2018 – kategorija za merjenje po <i>MSRP</i> 9	
		Odplačna vrednost	Poštena vrednost skozi izkaz drugega vseobsegajočega donosa
Posojila in terjatve			
Terjatve do kupcev in druge terjatve	471.660	471.660	0
Dana posojila	46.082	46.082	0
Finančna sredstva, na razpolago za prodajo			
Naložbe v kapital družb, ki kotirajo na borzi	7.434	0	7.434
Naložbe v kapital družb, ki ne kotirajo na borzi	1.380	0	1.380
Skupaj	526.556	517.742	8.814

Družba Krka je MSRP 9 prvič uporabila za obdobje, za katero so sestavljeni računovodski izkazi, in ob prehodu uporabila poenostavljeno metodo za nazaj. Ob prehodu ni bilo kumulativnega učinka prilagoditve začetnega stanja zadržanih dobičkov.

MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci

MSRP 15 določa petstopenjski model, ki ga mora podjetje upoštevati pri pripoznanju prihodkov iz pogodb s kupci (z omejenimi izjemami) ne glede na vrsto transakcij, iz katerih izhajajo prihodki, ali industrijsko panogo. Zahteve standarda veljajo tudi za pripoznanje in merjenje dobičkov in izgub pri prodaji nekaterih nefinančnih sredstev, ki ne izvirajo iz običajne dejavnosti podjetja (npr. prodaja nepremičnin, naprav in opreme ali neopredmetenih sredstev). Standard od podjetja zahteva obsežna razkritja, vključno z razčlenitvijo skupnih prihodkov, informacije o obveznostih v zvezi s prodajo sredstev ali izvedbo storitev ter spremembe v znesku sredstev in obveznosti iz pogodb med obdobji ter ključne poslovodske presoje in ocene.

Prihodki iz pogodb s kupci so rezultat prodaje izdelkov za humano uporabo (zdravila na recept in izdelki brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala, kjer izpolnitev izvršitvene obveze nastane v trenutku, ko je blago odpremljeno oziroma ko ga prevzame kupec. Pri prihodkih iz pogodb s kupci, pri katerih so rezultat prodaje storitve, pa izpolnitev izvršitvene obveze nastane v trenutku, ko je storitev opravljena. Poslovodstvo je na osnovi opravljene analize ocenilo vpliv standarda na računovodske izkaze in meni, da MSRP 15 ne vpliva bistveno na časovni okvir pripoznanja in višino prihodkov, pripoznanih pod temi pogoji.

Družba Krka je MSRP 15 prvič uporabila za obdobje, za katero so sestavljeni računovodski izkazi, in ob prehodu uporabila poenostavljeno metodo za nazaj. Ob prehodu ni bilo kumulativnega učinka prilagoditve začetnega stanja zadržanih dobičkov.

Zaradi uporabe poenostavljene metode primerjalni podatki za leto 2017 v izkazih poslovnega izida in finančnega položaja niso bili popravljeni. Zaradi spremenjenih standardov *MRSP 9* in *MSRP 15* so bile 1. 1. 2018 izvedene naslednje prerazvrstitve:

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	2017	Vpliv <i>MSRP 15</i>	Vpliv <i>MSRP 9</i>	Vpliv novih <i>MSRP</i> (1. 1. 2018)
Prihodki od prodaje	1.197.756	1.447	-	1.199.203
Drugi poslovni prihodki	4.879	-1.447	-871	2.561
Stroški poslovanja	1.005.682	-	-871	1.004.811

Izkaz finančnega položaja

v tisoč EUR	31. 12. 2017	Vpliv <i>MSRP 15</i>	Vpliv <i>MSRP 9</i>	1. 1. 2018
Nekratkoročna sredstva				
Finančna sredstva, na razpolago za prodajo	8.814	-	-8.814	-
Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	-	-	8.814	8.814
Kratkoročne poslovne obveznosti				
Poslovne obveznosti	159.119	-2.894	-	156.225
Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	-	20.861	-	20.861
Druge kratkoročne obveznosti	54.475	-17.967	-	36.508

Pojasnila MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci

Namen pojasnil je razložiti, kaj je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (UOMRS) želel doseči s sprejetimi zahtevami v *MSRP 15 – Prihodki iz pogodb s kupci*, zlasti z vidika obračunavanja opredeljenih obveznosti iz pogodb s kupci, spremembe besedila načela "ločeno opredeljiv", nadomestila principalu v primerjavi z nadomestilom agentu, skupaj z oceno, ali je podjetje principal ali agent, ter uporabo načela nadzora in licenciranja ter dodatne smernice za obračunavanje intelektualne lastnine in licenčnine. Pojasnila upoštevajo tudi dodatne praktične koristi za podjetja, ki *MSRP 15* uporabljajo v celoti za predhodna obdobja, ali podjetja, ki se odločijo za uporabo prilagojenega pristopa.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Dopolnitve MSRP 2 – Razvrščanje in merjenje plačilnih transakcij z delnicami

Dopolnitve upoštevajo zahteve v zvezi z obračunavanjem učinkov odmernih in nezajamčenih pogojev pri merjenju gotovinske poravnave plačilnih transakcij z delnicami, in sicer za plačilne transakcije z delnicami z neto poravnavo davčne obveznosti po odbitku in za spremembe pogojev plačilnih transakcij z delnicami, kar ima za posledico prerazvrstitev transakcije iz gotovinske poravnave v poravnavo s kapitalom.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne vplivajo.

Dopolnitve MRS 40 – Prenos naložbenih nepremičnin

Dopolnitve pojasnjujejo, kdaj mora podjetje nepremičnine, vključno s tistimi, ki so v gradnji ali razvoju, prenesti v naložbene nepremičnine oziroma iz njih. Dopolnitve pojasnjujejo, da pride do spremembe v uporabi takrat, ko nepremičnina izpolnjuje ali preneha izpolnjevati opredelitev naložbene nepremičnine in obstajajo dokazi o spremembi v njeni uporabi. Sprememba namere poslovodstva podjetja v zvezi z uporabo nepremičnine sama po sebi ne predstavlja spremembe v uporabi.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Pojasnilo OPMSRP 22 – Transakcije v tuji valuti in predplačilo

Pojasnilo uvaja obrazložitev obračunavanja transakcij, ki vključujejo prejem ali plačilo predplačila v tuji valuti. Pojasnilo zadeva transakcije v tuji valuti, pri katerih podjetje pripozna nedenarno sredstvo ali nedenarno obveznost iz naslova vnaprejšnjega plačila ali prejema predplačila pred pripoznanjem s tem povezanega sredstva, odhodkov ali prihodkov. Pojasnilo navaja, da morajo podjetja za določitev menjalnega tečaja transakcije upoštevati datum začetnega pripoznanja sredstva nedenarnega predplačila ali obveznost iz naslova odloženih prihodkov. V primeru večjega števila vnaprejšnjih plačil ali prejema predplačil mora podjetje določiti datum transakcije vsakega vnaprejšnjega plačila ali prejema predplačil.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne vplivajo bistveno.

Letne izboljšave standardov in pojasnil v obdobju 2014–2016

UOMRS je objavil sklop letnih izboljšav MSRP za obdobje 2014–2016, ki predstavlja zbirko dopolnitev in sprememb standardov.

MSRP 1 – Prva uporaba mednarodnih standardov računovodskega poročanja

Dopolnitev odpravlja kratkoročne izjeme pri razkritjih v zvezi s finančnimi instrumenti, zaslužki zaposlenih in investicijskimi družbami, ki veljajo za prve uporabnike MSRP.

MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve pojasnjujejo, da lahko podjetje ob začetnem pripoznanju naložbe vsako naložbo v pridruženo podjetje ali skupni podvig, ki je v lasti podjetja, ki je kapitalska organizacija ali druga kvalificirana oseba, izmeri po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv izboljšav na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne bodo vplivale.

Tuje valute

Posli v tuji valuti

Posli (transakcije in stanja), izraženi v tuji valuti, se preračunajo v evre (funkcijsko valuto družbe Krka) po menjalnem tečaju na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na datum poročanja, se preračunajo v evre po takrat veljavnem menjalnem tečaju. Nedenarne postavke in obveznosti, katerih izvirna vrednost je izražena v tuji valuti, se pretvorijo v evre po menjalnem tečaju na datum poročanja. Nedenarne postavke in obveznosti, izražene v tuji valuti in vrednotene po pošteni vrednosti, se pretvorijo v evre po menjalnem tečaju na dan, ko je bila določena poštena vrednost. Tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida, kar pa ne velja za razlike, ki nastanejo pri preračunu kapitalskih instrumentov, ki se pripoznajo neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Nedenarne postavke, merjene po izvorni vrednosti v tuji valuti, se preračunajo v funkcijsko valuto po menjalnem tečaju, ki je veljal na dan transakcije.

Finančni instrumenti

Začetno pripoznanje in merjenje

Ob začetnem pripoznanju družba Krka razvrsti finančna sredstva kot naknadno izmerjena po odplačni vrednosti, pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos in po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Razvrstitev finančnih sredstev ob začetnem pripoznanju je odvisna od značilnosti pogodbenega denarnega toka finančnega sredstva in poslovnega modela družbe Krka za upravljanje z njimi. Razen za terjatve iz poslovanja,

ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je družba uporabila praktično korist, družba ob prvotnem pripoznanju finančno sredstvo izmeri po pošteni vrednosti, ki je v primeru finančnega sredstva, ki ni pripoznano po pošteni vrednosti skozi izkaz poslovnega izida, povečana za stroške transakcije. Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne finančne komponente ali za katere je družba uporabila praktično korist, se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z MSRP 15. Glejte računovodske usmeritve v razdelku Prihodki od pogodb s kupci.

Za razvrstitev in merjenje finančnega sredstva po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti skozi vseobsegajoči donos mora finančno sredstvo ustvariti denarne tokove, ki so »izključno plačila glavnice in obresti (SPPI)« na znesek preostale glavnice. Ocena se imenuje test SPPI in se izvaja za posamezen instrument.

Poslovni model družbe Krka za upravljanje s finančnimi sredstvi določa, kako družba obvladuje svoja finančna sredstva, da zagotovi denarne tokove. Poslovni model določa, ali bodo denarni tokovi posledica zbiranja pogodbenih denarnih tokov, prodaje finančnih sredstev ali obojega.

Nakup ali prodaja finančnih sredstev, ki zahtevajo dobavo sredstev v roku, določenem z uredbo ali konvencijo na trgu (redni promet), se pripoznajo na datum trgovanja, tj. na dan, ko družba sprejme zavezo o nakupu ali prodaji sredstva.

Naknadno merjenje

Po prvotnem merjenju so finančna sredstva razvrščena v štiri kategorije:

- finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti);
- finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa z recikliranjem kumulativnih dobičkov in izgub (dolžniški instrumenti);
- finančna sredstva, pripoznana po pošteni vrednosti skozi izkaz vseobsegajočega donosa brez recikliranja kumulativnih dobičkov in izgub po odpravi pripoznanja (kapitalski instrumenti);
- finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid.

Finančna sredstva po odplačni vrednosti (dolžniški instrumenti)

Dana posojila družbe Krka so na osnovi testa lastnosti instrumenta razvrščena kot finančna sredstva po odplačni vrednosti, saj so denarni tokovi tega instrumenta izključno plačila obresti in glavnice.

Finančna sredstva družbe Krka po odplačni vrednosti vključujejo tudi terjatve iz poslovanja.

Po začetnem pripoznanju se te naložbe merijo z uporabo metode efektivnih obresti in so predmet oslabitve. Dobički in izgube se pripoznajo v poslovnem izidu ob odpravi, spremembi ali oslabitvi teh sredstev.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (dolžniški instrumenti)

Naložbe družbe Krka v dolžniške vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po pošteni vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Prihodki iz obresti, tečajne razlike in izgube zaradi oslabitve ali razveljavitve se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in se izračunajo na enak način kot pri finančnih sredstvih, merjenih po odplačni vrednosti. Vse ostale spremembe poštene vrednosti se pripoznajo prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. Po odpravi pripoznanja se kumulativna sprememba poštene vrednosti, ki je pripoznana v izkazu drugega vseobsegajočega donosa, prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)

Naložbe družbe Krka v kapitalske vrednostne papirje so razvrščene kot finančna sredstva po pošteni vrednosti prek izkaza drugega vseobsegajočega donosa. Družba Krka je v to skupino nepreklicno razvrstila tako naložbe, ki kotirajo na delujočem trgu, kot tiste, ki ne.

Po začetnem pripoznanju so te naložbe izmerjene po pošteni vrednosti. Spremembe poštene vrednosti so pripoznane neposredno v drugem vseobsegajočem donosu. Ko se pripoznanje naložbe odpravi, se s tem povezani dobiček ali izguba ne prenese v poslovni izid.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid vključujejo finančna sredstva, namenjena trgovanju, finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid ali finančna sredstva, ki jih mora podjetje izmeriti po pošteni vrednosti. Finančna sredstva so razvrščena med sredstva, namenjena trgovanju, če so pridobljena z namenom prodaje ali ponovnega nakupa v bližnji prihodnosti. Izvedeni finančni instrumenti, vključno z ločenimi vgrajenimi izvedenimi finančnimi instrumenti, so razvrščeni v skupino finančnih sredstev, ki so namenjena trgovanju, razen če gre za instrumente učinkovitega varovanja pred tveganjem. Finančna sredstva, ki ustvarjajo denarne tokove, ki niso le plačila glavnice in obresti, se razvrstijo in izmerijo po pošteni vrednosti skozi poslovni izid, ne glede na poslovni model.

Finančna sredstva po pošteni vrednosti skozi poslovni izid so v izkazu finančnega položaja izkazana po pošteni vrednosti z neto spremembami poštene vrednosti, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Naložbe v odvisne družbe

Nekratkoročne finančne naložbe v kapital odvisnih družb, ki so vključene v konsolidirane računovodske izkaze, se vrednotijo po nabavni vrednosti. Udeležba v dobičku odvisne družbe je pripoznana v poslovnem izidu obvladujoče družbe, ko je sprejet ustrezen sklep o razporeditvi dobička. Če je zaradi izgube odvisne družbe potrebna oslabitev naložbe, se znesek izgube zaradi oslabitve izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov.

Osnovni kapital

Odkup lastnih delnic

Ob odkupu lastnih delnic, ki se izkazujejo kot del osnovnega kapitala, se znesek plačanega nadomestila, vključno s stroški, ki se nanašajo neposredno na odkup, pripozna kot sprememba v kapitalu. Odkupljene delnice se izkazujejo kot lastne delnice in se odštejejo od kapitala.

Dividende

Dividende se v računovodskih izkazih družbe pripoznajo v obdobju, v katerem je bil sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Nepremičnine, naprave in oprema

Nepremičnine, naprave in oprema so izkazane po svoji nabavni vrednosti oziroma po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgubo, nabrano zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitev sredstev). Nepremičnine, naprave in oprema, ki so bile na svojo pošteno vrednost prevrednotene 1. 1. 2004 oziroma na dan prehoda na MSRP, se izmerijo na osnovi svoje poštene vrednosti na ta datum.

Nabavna vrednost zajema stroške, ki se neposredno pripisujejo nabavi sredstev. Nabavna vrednost v družbi Krka izdelanega sredstva zajema stroške materiala, neposredne stroške dela in ostale stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi sredstva za nameravano uporabo, (po potrebi) začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve sredstva ter obnovitve mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo, kot tudi usredstvene stroške izposojanja ob upoštevanju sprejete usmeritve. Nabavljeno programsko opremo, ki pomembno prispeva k funkcionalnosti sredstev, je treba usredstviti kot del opreme.

Deli nepremičnin, naprav in opreme, ki imajo različne dobe koristnosti, se obračunavajo kot posamezna sredstva. Dobiček ali izguba ob odsvojitvi nepremičnin, naprav in opreme se določi kot razlika med prihodki iz odsvojitve sredstva in njegovo knjigovodsko vrednostjo ter izkaže v izkazu poslovnega izida med drugimi poslovnimi prihodki oziroma med drugimi poslovnimi odhodki.

Družba Krka v nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme od 1. 1. 2009 všteva tudi stroške izposojanja, če jih je možno neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi. Če si družba izposodi sredstva nenamensko in jih ni možno pripisati neposredno nakupu sredstva v pripravi, usredstvi sorazmerni del stroškov samo v primeru, ko stroški izposojanja presežejo 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju. Sorazmerni del stroškov izračuna z uporabo usredstvovalne mere kot tehtanega povprečja stroškov izposojanja, ki se nanašajo na tiste izposoje, ki v obdobju še niso poravnane. Tako izračunan sorazmerni del stroškov izposojanja poveča nabavno vrednost pomembnih sredstev v pridobivanju; to so tista, ki predstavljajo več kot 10 % vrednosti vseh naložb v obdobju in katerih gradnja traja več kot šest mesecev.

Kasnejši stroški

Družba Krka v knjigovodski vrednosti nepremičnin, naprav in opreme ob nastanku pripoznava tudi stroške zamenjave posameznega dela tega sredstva, če je verjetno, da bodo prihodnje gospodarske koristi, povezane s sredstvom, pritekale v družbo, in če je nabavno vrednost mogoče zanesljivo izmeriti. Pripoznanje knjigovodske vrednosti zamenjanega dela se odpravi. Vsi ostali stroški so v poslovnem izidu ob nastanku pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti vsakega posameznega sredstva oziroma njegovih sestavnih delov. Zemljišča in sredstva v pridobivanju se ne amortizirajo.

Ocenjene dobe koristnosti so naslednje:

- za zgradbe od 15 do 60 let,
- za naprave in opremo od 2 do 20 let,
- za pohištvo 5 let,
- za računalniško opremo od 4 do 6 let,
- za transportna sredstva od 5 do 15 let.

Neopredmetena sredstva

Raziskovanje in razvijanje

Vsi stroški, povezani z lastnim razvojno-raziskovalnim delom v družbi, se v poslovnem izidu pripoznajo kot odhodek takoj ob nastanku.

Ostala neopredmetena sredstva

Ostala neopredmetena sredstva, ki jih je pridobila družba Krka in katerih dobe koristnosti so omejene, so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in za izgube, nabrane zaradi oslabitve (glej računovodsko usmeritev Oslabitve sredstev).

Kasnejši stroški

Kasnejši stroški v zvezi z neopredmetenimi sredstvi so usredstveni le v primerih, ko povečujejo prihodnje gospodarske koristi, ki izhajajo iz sredstva, na katero se izdatki nanašajo. Vsi drugi stroški so v poslovnem izidu pripoznani kot odhodki, takoj ko do njih pride.

Amortizacija

Amortizacija se obračuna po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju dobe koristnosti neopredmetenih sredstev in se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo.

Ocenjene dobe koristnosti za programsko opremo, licence in druge pravice so od 2 do 10 let.

Zaloge

V izkazu finančnega položaja se zaloge vrednotijo po izvirni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost se določi po prodajni vrednosti na datum poročanja, zmanjšani za prodajne stroške in morebitne ostale splošne stroške, ki so običajno povezani s prodajo.

Zaloge surovin in materiala ter pomožnega in embalažnega materiala so ovrednotene po nabavnih cenah z vsemi odvisnimi stroški nabave. Pri izkazovanju zalog materiala družba uporablja drsečo nabavno ceno. Zaloge nedokončane proizvodnje, polizdelkov in končnih izdelkov se vrednotijo po standardnih cenah, ki poleg neposrednih stroškov materiala vključujejo tudi proizvodjalne stroške ob normalni uporabi proizvodjalnih sredstev, in sicer neposredne stroške dela, neposreden strošek amortizacije, neposredne stroške storitev, energetskih virov, vzdrževanja, kakovosti. Odmiki od stalnih cen se izračunavajo tako, da je zadoščeno sprotnemu vrednotenju zalog po proizvodjalnih stroških. Količinske enote trgovskega blaga so ovrednotene po nabavni ceni, ki jo sestavljajo kupna cena, uvozne dajatve in neposredni stroški nabave, zmanjšani za morebitne popuste. Pri izkazovanju zalog trgovskega blaga družba uporablja drsečo nabavno ceno.

Oslabitve sredstev

Finančna sredstva

Družba Krka pripozna popravek pričakovanih kreditnih izgub za vse dolžniške instrumente, ki niso izkazani po poštenu vrednosti skozi poslovni izid. Pričakovane kreditne izgube predstavljajo razliko med pogodbenimi denarnimi tokovi, ki so zapadli po pogodbi, in vsemi denarnimi tokovi, za katere družba pričakuje, da jih bodo prejela, diskontiranimi na približek prvotne efektivne obrestne mere. Pričakovani denarni tokovi bodo vključevali denarne tokove od prodaje sredstev zavarovanja ali drugih povečanj kreditov, ki so sestavni del pogodbenih pogojev.

Popravki pričakovanih kreditnih izgub se priznavajo v dveh fazah. Za kreditne izpostavljenosti, pri katerih po začetnem pripoznanju ni bilo znatnega povečanja kreditnega tveganja, se popravki pripoznajo za kreditne izgube, ki so posledica neplačil in so možne v naslednjih 12 mesecih (12-mesečna pričakovana kreditna izguba). Za tiste kreditne izpostavljenosti, pri katerih je od začetnega pripoznanja prišlo do znatnega povečanja kreditnega tveganja, mora družba Krka pripoznati popravek iz naslova izgube, ki jo pričakuje v preostali življenjski dobi izpostavljenosti, ne glede na obdobje neplačila (vseživljenjska pričakovana izguba).

Za terjatve iz poslovanja in sredstva iz pogodb družba Krka uporablja poenostavljen pristop za izračun popravka pričakovanih kreditnih izgub. Zato ne spremlja sprememb v kreditnem tveganju, temveč namesto tega priznava popravek za izgube, ki temelji na vseživljenjski pričakovani izgubi na vsak datum poročanja. Družba je oblikovala matriko rezervacij, ki temelji na njenih preteklih izkušnjah s kreditno izgubo, prilagojeno za morebitne prihodnje dejavnike, ki so značilni za dolžnike in gospodarsko okolje.

Terjatve iz poslovanja, ki ne vsebujejo pomembne sestavine financiranja oziroma za katere družba uporablja praktično rešitev (pogodbe, ki trajajo leto ali manj), se merijo po transakcijski ceni, ki je določena v skladu z MSRP 15, zmanjšani za znesek izgub zaradi oslabitve. Za terjatve iz poslovanja družba uporablja poenostavljen pristop za izračun pričakovanih kreditnih izgub. Družba Krka tako ne spremlja sprememb v kreditnem tveganju, temveč pripozna popravek vrednosti za pričakovane kreditne izgube v celotnem obdobju trajanja na vsak datum poročanja. Podlaga za izračun popravka je enotna metodologija, ki velja za družbo Krka in temelji na verjetnosti oziroma oceni neizpolnitve kupca.

Nefinančna sredstva

Družba Krka ob vsakem datumu poročanja preveri knjigovodsko vrednost svojih nefinančnih sredstev, da ugotovi, ali so prisotni znaki oslabitve. Če takšni znaki obstajajo, se oceni nadomestljiva vrednost sredstva.

Oslabitev sredstva ali denar ustvarjajoče enote se pripozna v primeru, ko njegova knjigovodska vrednost presega njegovo nadomestljivo vrednost. Oslabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida. Izguba, ki se pri denar

ustvarjajoči enoti pripozna zaradi oslabitve, se razporedi na sredstva enote (skupine enot), in to sorazmerno s knjigovodsko vrednostjo vsakega sredstva v enoti.

Nadomestljiva vrednost sredstva ali denar ustvarjajoče enote je njena vrednost pri uporabi ali poštena vrednost, zmanjšana za stroške prodaje, in sicer tista, ki je večja. Pri določanju vrednosti sredstva pri uporabi se pričakovani prihodnji denarni tokovi diskontirajo na njihovo sedanjo vrednost z uporabo diskontne mere pred obdavčitvijo, ki odraža sprotne tržne ocene časovne vrednosti denarja in tveganja, ki so značilna za sredstvo. Za potrebe preizkusa slabitve se sredstva združijo v najmanjše denar ustvarjajoče enote, ki so najmanjše skupine sredstev, ki ustvarjajo finančne pritoke, v veliki meri neodvisne od finančnih pritokov iz drugih sredstev ali skupin sredstev.

Izgube zaradi oslabitve sredstev v preteklih obdobjih družba na datum poročanja ovrednoti in tako ugotovi, ali je prišlo do zmanjšanja izgube ali pa ta celo ne obstaja več. Izguba zaradi oslabitve se odpravi, če je prišlo do spremembe ocen, na podlagi katerih družba določi nadomestljivo vrednost sredstva. Izguba zaradi oslabitve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabitve.

Kratkoročni zasluški zaposlenih

Obveze za kratkoročne zasluške zaposlenih se merijo brez diskontiranja in se izkažejo med odhodki, ko je delo zaposlenega v zvezi z določenim kratkoročnim zaslužkom opravljeno.

Nekratkoročni zasluški zaposlenih

Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zasluške zaposlenih

Družba Krka je v skladu z zakonskimi predpisi zavezana k izplačilu jubilejnih nagrad zaposlenim in odpravnin ob njihovi upokojitvi, za kar so oblikovane rezervacije. Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije so oblikovane v vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na datum poročanja, za zaposlene v tistih državah, kjer obstaja zakonska obveza za izplačilo odpravnin in jubilejnih nagrad. V izračunu so upoštevani stroški odpravnin ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Pri izračunu je uporabljena metoda projicirane enote. V izkazu poslovnega izida se pripoznajo stroški dela in stroški obresti, preračun pozaposlitvenih zaslužkov oziroma nerealiziranih aktuarskih dobičkov ali izgub pa v drugem vseobsegajočem donosu.

Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, če ima družba Krka zaradi preteklega dogodka pravne ali posredne obveze, ki jih je mogoče zanesljivo oceniti, in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo gospodarske koristi. Družba določi rezervacije z diskontiranjem pričakovanih prihodnjih denarnih tokov po meri pred obdavčitvijo, ki odraža obstoječe ocene časovne vrednosti denarja in po potrebi tveganja, ki so značilna za obveznost.

Rezervacije za tožbe

Družba Krka izkazuje rezervacije za tožbe, ki potekajo in so povezane z domnevnimi kršitvami patentov. Vsako leto preveri upravičenost oblikovanih rezervacij glede na stanje spora in verjetnost njegove ugodne ali neugodne rešitve. Višina rezervacij se določi glede na znano višino škodnega zahtevka ali glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevak še ni znan.

Prihodki od prodaje iz pogodb s kupci

Družba Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne kupoprodajne pogodbe s kupcem ob prenosu obvladovanja blaga in storitev na kupca v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega družba meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Obvladovanje blaga ali storitev je odvisno od določil kupoprodajne pogodbe, do prenosa pa praviloma pride v trenutku, ko kupec blago prevzame ali ko je storitev opravljena. Običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Družba Krka presodi, ali pogodba vsebuje tudi druge obljube, ki predstavljajo ločene izvršitvene obveze, na katere mora razvrstiti del transakcijske cene. Pri ugotavljanju transakcijske cene prodanih izdelkov družba upošteva učinke variabilnega nadomestila ter obstoj pomembnih sestavin financiranja v pogodbi.

Variabilno nadomestilo

Če je pogodbeno nadomestilo variabilno, družba Krka oceni znesek nadomestila, do katerega bo upravičena v zameno za prenos blaga na kupca. Omejeno variabilno nadomestilo, ki ga družba oceni ob začetku pogodbe ostane omejeno, dokler ni več zelo verjetno, da ne bo prišlo do pomembnega zmanjšanja zneska pripoznanih skupnih prihodkov, in ko bo naknadno odpravljena negotovost, povezana z variabilnim nadomestilom. Po nekaterih pogodbah za prodajo izdelkov imajo kupci pravico do vračila ter bonusov in količinskih popustov. Posledica pravice do vračila, bonusov in količinskih popustov je variabilno nadomestilo.

Pravica do vračila

Nekatere pogodbe kupcem zagotavljajo pravico do vračila blaga iz naslova poteka roka uporabe. Družba Krka oceni vrednost blaga, ki ga kupec ne bo vrnil, z uporabo metode pričakovane vrednosti, ki zagotavlja najzanesljivejšo napoved variabilnega nadomestila, do katerega bo družba upravičena. Zahteve v *MSRP 15* pri omejeni oceni variabilnega nadomestila veljajo tudi za določitev zneska variabilnega nadomestila, ki ga družba lahko vključi v transakcijsko ceno. Za blago, za katero se pričakuje, da bo vrnjeno namesto prihodkov, družba pripozna obveznost vračila. Pravica do vračila sredstev (in ustrezna prilagoditev stroškov prodaje) se prav tako pripozna za pravico do prejema izdelkov od kupca.

Bonusi in količinski popusti

Družba Krka določenim kupcem naknadno odobri bonuse in količinske popuste, ko količina kupljenih izdelkov v določenem obdobju preseže mejno vrednost, določeno v pogodbi. Popusti se pobotajo z zneski, ki jih je dolžan poravnati kupec. Variabilno nadomestilo za naknadno odobritev pričakovanih bonusov in količinskih popustov družba oceni na osnovi pogodbenih določil in kriterijev oziroma elementov, ki so osnova za priznavanje bonusov in količinskih popustov.

Pomembna pravica do financiranja

V nekaterih primerih družba Krka od svojih kupcev prejme kratkoročne predujme. Na podlagi praktične rešitve iz 63. člena *MSRP 15* ne prilagodi obljubljenega zneska nadomestila zaradi učinkov pomembne sestavine financiranja, ker ob začetku pogodbe pričakuje, da bo obdobje od prenosa obljubljenega blaga ali storitve na kupca do plačila nadomestila za to blago ali storitev krajše od enega leta.

Družba Krka ima pri prodaji odvisni družbi Krka-Rus v Ruski federaciji v pogodbi določen plačilni rok, ki je daljši od enega leta. Zaradi upoštevanja pomembne sestavine financiranja se transakcijska cena po teh pogodbah diskontira z uporabo diskontne stopnje, ki je odraz ločenih finančnih transakcij družbe.

Zneski iz pogodbe

Sredstva iz pogodbe

Sredstvo iz pogodbe je pravica do nadomestila v zameno za blago ali storitve, ki se prenesejo na kupca. Če družba blago ali storitve prenese na kupca, preden ta plača nadomestilo ali preden nadomestilo zapade v plačilo, se nadomestilo pripozna kot pogojna obveznost iz pogodbe.

Terjatev iz poslovanja

Terjatev predstavlja pravico družbe Krka do brezpogojnega zneska nadomestila. Nadomestilo torej v določenem roku zapade v plačilo. Glejte računovodske usmeritve za priznanje finančnih instrumentov.

Obveznosti iz pogodb

Obveznost iz pogodbe je obveznost prenosa blaga ali storitev na kupca v zameno za nadomestilo, ki ga je družba Krka prejela od kupca (ali ga je kupec dolžan poravnati). Če kupec nadomestilo poravna pred prenosom blaga ali storitev nanj, se obveznost iz pogodbe prizna na dan poravnave ali na dan zapadlosti v plačilo (kar nastopi prej). Obveznosti iz pogodbe se priznajo kot prihodki, ko družba izpolni svojo izvršitveno obvezo po pogodbi.

Sredstva iz naslova pravice do vračila

Sredstva iz naslova pravice do vračila predstavljajo pravico družbe Krka do prejema blaga, za katerega pričakuje, da ga bo kupec vrnil.

Sredstvo se izmeri po prejšnji knjigovodski vrednosti zaloge, zmanjšani za vse pričakovane stroške prejema blaga, vključno z morebitnim zmanjšanjem vrednosti vrnjenega blaga. Družba redno preverja vrednost sredstva z vidika morebitnih sprememb pričakovanega vračila in morebitnega dodatnega znižanja vrednosti vrnjenih izdelkov.

Obveznost vračila

Obveznost vračila je obveznost vračila dela nadomestil ali vseh prejetih nadomestil (ali terjatev do kupca). Izmeri se v znesku, za katerega družba Krka pričakuje, da ga bo morala vrniti kupcu.

Družba Krka ob koncu vsakega poročevalskega obdobja ponovno preveri svojo oceno obveznosti vračil (in s tem povezano spremembo transakcijske cene). Opisana računovodska usmeritev velja tudi za variabilno nadomestilo.

Državne podpore

Prihodki iz naslova državnih podpor se v začetku priznajo, če obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba Krka prihodke prejela in da bo izpolnila pogoje v zvezi z njimi. Prihodki, prejeti za kritje stroškov, se dosledno priznavajo kot prihodki v obdobjih, v katerih nastajajo stroški, ki naj bi jih ti prihodki nadomestili. S sredstvi povezani prihodki se v izkazu poslovnega izida dosledno priznavajo med drugimi prihodki iz poslovanja v dobi koristnosti posameznega sredstva.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo obresti od naložb, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve finančnih sredstev, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, pozitivne tečajne razlike in dobičke od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se priznajo v izkazu poslovnega izida. Prihodki od obresti se priznajo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodki od dividend se v izkazu poslovnega izida priznajo na dan, ko je uveljavljena delničarjeva pravica do plačila, kar je pri podjetjih, ki kotirajo na borzi, praviloma datum, ko pravica do tekoče dividende preneha biti povezana z delnico.

Finančni odhodki obsegajo stroške izposojanja, negativne tečajne razlike, spremembe poštene vrednosti finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid, izgube zaradi oslabitve vrednosti finančnih sredstev in izgube od instrumentov za varovanje pred tveganjem, ki se priznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida priznajo po metodi efektivnih obresti, razen tistih, ki se pripišejo nepremičninam, napravam in opremljeni ali pripravi.

Davek od dobička

Davek od dobička poslovnega leta vključuje odmerjeni in odloženi davek. Davek od dobička se izkaže v izkazu poslovnega izida, razen v delu, ki je povezan s postavkami, izkazanimi neposredno v drugem vseobsegajočem donosu.

Odmerjeni davek se obračuna od obdavčljivega dobička za poslovno leto po davčnih stopnjah, ki veljajo na datum poročanja, in od morebitne prilagoditve davčnih obveznosti v povezavi s preteklimi poslovnimi leti.

Pri izkazovanju odloženega davka se uporablja metoda obveznosti po izkazu finančnega položaja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja ter vrednostmi za potrebe davčnega poročanja. Pri tem so izvzete naslednječasne razlike: začetno priznanje sredstev ali obveznosti v poslu, pri katerem ne gre za poslovne združitve in ki ne vpliva niti na računovodski niti na obdavčljivi dobiček, in razlike v zvezi z naložbami v odvisna podjetja in skupaj obvladovana podjetja v tisti vrednosti, za katero obstaja verjetnost, da v predvidljivi prihodnosti ne bo popravljena. Odloženi davek ne izkaže, tudi ko gre za obdavčljivečasne razlike ob začetnem priznanju dobrega imena. Znesek odloženega davka temelji na pričakovanem načinu povračila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti ob uporabi davčnih stopenj, veljavnih na datum poročanja. Odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek se pobotajo, če obstaja zakonska pravica pobotati odmerjene terjatve za davek in odmerjene obveznosti za davek od dohodka in če so odloženi davki vezani na isto obdavčljivo pravno osebo in isti davčni organ.

Odložena terjatev za davek se prizna v vrednosti verjetnega razpoložljivega prihodnjega obdavčljivega dobička, v breme katerega bo v prihodnje mogoče uporabiti odloženo terjatev. Odložene terjatve za davek se zmanjšajo za znesek, za katerega ni več verjetno, da bo zanj mogoče uveljaviti davčno olajšavo, povezano s sredstvom.

Dobiček na delnico

Družba Krka izkazuje osnovno dobičkonosnost delnice, ki jo izračuna tako, da dobiček oziroma izgubo, ki pripada navadnim delničarjem, deli s tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v poslovnem letu. Popravljeni dobiček na delnico je enak osnovnemu dobičku, ker vse delnice družbe pripadajo istemu razredu navadnih imenskih kosovnih delnic.

Poročanje po odsekih

Poslovni odsek je prepoznavni sestavni del družbe Krka, ki se ukvarja z izdelki in storitvami v posebnem, geografsko definiranim gospodarskem okolju. Odseki se razlikujejo po tveganjih in donosih. Poročanje družbe Krka po odsekih temelji na sistemu notranjega poročanja, ki ga uprava družbe uporablja pri odločanju.

Odseki družbe Krka so EU (vse države EU), Jugovzhodna Evropa (Srbija, Bosna in Hercegovina, Severna Makedonija, Črna gora, Kosovo in Albanija), Vzhodna Evropa (Ruska federacija in ostale države nekdanje Sovjetske zveze razen pribaltiških držav) in ostalo (države, ki ne spadajo v prej navedene odseke).

Naložbe odseka v nekratkoročna sredstva obsegajo celotne stroške, nastale v obdobju iz naslova pridobitve nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev.

Spremembe standardov in pojasnil, ki še niso začele veljati

V nadaljevanju so predstavljeni standardi, dopolnitve in pojasnila standardov, ki do priprave računovodskih izkazov družbe Krka še niso začeli veljati. Družba Krka nobenega od navedenih standardov, dopolnitev in pojasnil ni sprejela pred začetkom njihove uveljavitve. Ob njihovi uveljavitvi jih bo upoštevala pri pripravi svojih računovodskih izkazov.

MSRP 16 – Najemi

MSRP 16 velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Določa usmeritve za pripoznavanje, merjenje, predstavitev in razkrivanje najema obeh pogodbenih strank: stranke (najemnika) in najemodajalca. Novi standard od najemnika zahteva, da v svojih računovodskih izkazih pripozna večino najemnih pogodb. Razen nekaterih izjem bodo najemniki za vse najemne pogodbe lahko uporabili enoten računovodski model. Pri obračunavanju najemov za najemodajalca ni bistvenih sprememb.

MSRP 16 bo vplival na računovodske izkaze zaradi spremenjene obravnave najemov najemodajalcev. Najemi bodo v izkazu finančnega položaja po novem pripoznani kot finančna obveznost in sredstvo, ki predstavlja najemnikovo pravico do uporabe tega sredstva. Družba Krka bo MSRP 16 začela uporabljati z datumom obvezne uporabe (1. 1. 2019). Ob prehodu bo kumulativni učinek začetne uporabe standarda pripoznala kot prilagoditev začetnega stanja zadržanega dobička brez preračuna primerjalnih obdobj za nazaj. Poslovodstvo ocenjuje, da zaradi pripoznanja obveznosti iz najema in sredstev, ki predstavljajo pravico do uporabe, v enakem znesku, ne bo vpliva na začetni saldo zadržanih dobičkov. Družba Krka bo praktični rešitvi, ki ju predlaga standard, uporabila za najeme, pri katerih se trajanje konča prej kot v 12 mesecih od datuma začetne uporabe, in najeme, pri katerih je predmet najema majhne vrednosti. Obveze iz naslova poslovnih najemov na dan 31. 12. 2018 za družbo Krka so razkrite v pojasnilu 30.

Ob uporabi MSRP 16 bo del stroškov najema, ki so trenutno pripoznani kot poslovni odhodki, izkazan kot finančni odhodek za obresti. Posledično se bodo spremenili tudi denarni tokovi iz poslovanja, ki bodo postali denarni tokovi iz financiranja. Glede na izkazano raven obvez iz poslovnih najemov in ob predpostavki nespremenjene obrestne mere poslovodstvo družbe Krka iz tega naslova pričakuje naslednji vpliv na družbo Krka:

v tisoč EUR	Vpliv na izkaz poslovnega izida v letu 2019
Amortizacija	641
Stroški najema	-696
Dobiček iz poslovanja	55
Finančni odhodki	102
Dobiček pred davkom	-47

v tisoč EUR	Vpliv na izkaz finančnega položaja na dan 31. 12. 2018
Pravica do uporabe sredstev	5.570
Kratkoročne obveznosti	594
Dolgoročne obveznosti	4.976
Vpliv na kapital	0

Dopolnitve MSRP 10 – Konsolidirani računovodski izkazi in MRS 28 – Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige: Prodaja ali prispevek sredstev med naložbenikom in njegovo pridruženo družbo ali skupnim podvigom

Dopolnitve obravnavajo znano neskladje med zahtevami MSRP 10 in tistimi iz MRS 28 pri obravnavanju prodaje ali prispevka sredstev med vlagateljem in njegovo pridruženo družbo ali med skupnim podvigom. Glavna posledica dopolnil je, da mora podjetje, če transakcija vključuje poslovanje (ne glede na to, ali se nahaja v hčerinski družbi ali ne), pripoznati celoten znesek dobička ali izgube. Pri transakcijah s sredstvi, ki jih podjetje pri poslovanju ne uporablja, podjetje pripozna le del dobička ali izgube tudi v primeru, da se sredstva nahajajo v hčerinski družbi. V pričakovanju ugotovitev projekta raziskave obračunavanja sredstev po kapitalski metodi je UOMRS datum začetka veljavnosti standarda odložil za nedoločen čas. EU dopolnitev zato še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne bodo vplivale.

Dopolnitve MSRP 9 – Predplačilne funkcije z negativnim nadomestilom

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Podjetju dovoljujejo, da finančna sredstva s predplačilnimi značilnostmi, ki pogodbeni stranki dovoljujejo ali od

nje zahtevajo bodisi plačilo ali prejem razumnega nadomestila za predčasno prekinitev pogodbe (tako, da je z vidika imetnika sredstva to »negativno nadomestilo«), izmeri po odplačni vrednosti ali po pošteni vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Dopolnitve MRS 28 – Dolgoročne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Obravnavajo vprašanje, ali spada merjenje dolgoročnih naložb (zlasti z vidika zahtev po slabitvi dolgoročnih naložb v pridružene družbe in skupne podvige, ki so po vsebini del "čiste naložbe" v pridruženo družbo ali skupni podvig) v okvir MSRP 9, MRS 28 ali kombinacijo obeh. Dopolnitve pojasnjujejo, da mora podjetje pri pripoznanju dolgoročnih deležev, ki niso merjeni po kapitalski metodi, uporabiti določila MSRP 9 – Finančni instrumenti pred začetkom uporabe MRS 28. Pri uporabi MSRP 9 podjetje ne upošteva nobenih prilagoditev knjigovodske vrednosti dolgoročnih deležev, ki sicer izhajajo iz uporabe MRS 28. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Pojasnilo OPMSRP 23 – Negotovost pri obračunavanju davka od dohodkov pravnih oseb

Pojasnilo velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Obravnava negotovost pri obračunu davka od dohodka pravnih oseb, ki vpliva na uporabo MRS 12. Uvaja smernice za obračunavanje negotovih davčnih obravnav ločeno ali skupaj, pregled davčnih organov, uporabo ustrezne metode, ki odraža te negotovosti, in upoštevanje sprememb dejstev in okoliščin.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne bodo pomembno vplivala.

Dopolnitve MRS 19 – Sprememba, omejitev ali poravnava programa

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Od podjetij zahtevajo, da stroške zaslužkov zaposlenih in neto zneska obresti v preostalem letnem obdobju poročanja po spremembi, omejitvi ali poravnavi programa zaslužkov zaposlenih, določijo na podlagi posodobljenih aktuarskih predpostavk. Obenem pojasnjujejo vpliv obračunavanja sprememb, omejitev ali poravnave programa na zahtevane mejne vrednosti sredstev. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Temeljni okvir MSRP

UOMRS je 29. marca 2018 objavil prenovo temeljnega okvira standardov pri računovodskem poročanju. Temeljni okvir določa celovit niz konceptov pri finančnem poročanju, določanju standardov, navodil za pripravljalce doslednih računovodskih usmeritev ter za lažje razumevanje in interpretacijo standardov. UOMRS je objavil tudi ločen spremni dokument *Spremembe sklicev na temeljni okvir MSRP*, v katerem predstavlja dopolnitve standardov, namenjen pa je posodobitvi sklicev na prenovljen temeljni okvir. Cilj je ponuditi pomoč pri prehodu na prenovljen temeljni okvir podjetjem, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi navodil temeljnega okvira, v primeru da določenih transakcij ne obravnava noben MSRP. Za pripravljalce, ki svoje računovodske usmeritve sprejemajo na podlagi temeljnega okvira, velja prenovljen temeljni okvir za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali kasneje.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve

UOMRS je objavil dopolnitve pri opredelitvi poslovanja (dopolnitve MSRP 3), katerih namen je odpraviti negotovost pri določanju, ali gre za prevzem poslovanja ali skupine sredstev. Veljajo za poslovne združitve, pri katerih je datum prevzema na dan prvega letnega obdobja poročanja z začetkom 1. januarja 2020 ali kasneje, in za prevzem sredstev ob začetku tega obdobja ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe Krka in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Dopolnitve MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov in MRS 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake: Opredelitev izraza "pomembno"

Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2020 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. Pojasnjujejo opredelitev izraza pomembno in način njegove uporabe. V skladu z novo opredelitvijo so informacije pomembne, če se lahko upravičeno pričakuje, da bo njihova opustitev, napačna navedba ali prikrivanje vplivalo na splošne odločitve primarnih uporabnikov računovodskih izkazov, ki sprejemajo odločitve na podlagi računovodskih izkazov, ki zagotavljajo finančne informacije določenega podjetja. Poleg tega so jasneje obrazložena tudi pojasnila, ki spremljajo opredelitev. Dopolnitve obenem zagotavljajo, da je opredelitev izraza "pomembno" usklajena z vsemi MSRP. EU dopolnitev še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv dopolnitev na računovodske izkaze družbe in jih bo uporabilo ob uveljavitvi.

Letne izboljšave MSRP za obdobje 2015–2017

UOMRS je objavil sklop letnih izboljšav standardov MSRP za obdobje 2015–2017, ki predstavlja zbirko dopolnitev in sprememb standardov. Dopolnitve veljajo za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali kasneje. Zgodnja uporaba je dovoljena. EU teh izboljšav še ni odobrila.

Poslovodstvo je ocenilo vpliv pojasnil na računovodske izkaze družbe Krka in meni, da nanje ne bodo pomembno vplivala.

Dopolnitve MSRP 3 – Poslovne združitve pojasnjujejo, da mora podjetje ob pridobitvi nadzora nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, ponovno izmeriti vse predhodno posedovane deleže v tem poslovanju.

Dopolnitve MSRP 11 – Skupni dogovori pojasnjujejo, da podjetju, ki pridobi skupni nadzor nad poslovanjem, ki je skupno delovanje, ni treba ponovno izmeriti predhodno posedovanih deležev v tem poslovanju.

Dopolnitve MRS 12 – Davek iz dobička pojasnjujejo, da mora podjetje davčne posledice iz naslova plačil finančnih instrumentov, ki so razvrščeni v kapital, pripoznati v isti postavki kot pretekle transakcije ali dogodke, ki so ustvarili bilančni dobiček.

Dopolnitve MRS 23 – Stroški izposojanja pojasnjujejo 14. člen standarda, ki pravi, da mora podjetje v trenutku, ko sredstvo izpolnjuje pogoje za njegovo nameravano uporabo ali prodajo in je del posojila, ki se nanaša na to sredstvo neporavnan, to posojilo vključiti med sredstva prejetih posojil.

3. Določanje poštene vrednosti

Glede na računovodske usmeritve družbe Krka in zahtevana razkritja je treba v številnih primerih določiti pošteno vrednost tako finančnih kot nefinančnih sredstev in obveznosti. Poštene vrednosti posameznih skupin sredstev za potrebe merjenja oziroma poročanja je družba določila po metodah, ki so opisane v nadaljevanju. Kjer so v zvezi s predpostavkami za določitev poštenih vrednosti potrebna dodatna pojasnila, so navedena v razčlenitvah k posameznim postavkam sredstev oziroma obveznosti družbe Krka.

Naložbe v lastniške vrednostne papirje

Poštena vrednost finančnih sredstev po poštenu vrednosti skozi poslovni izid in po poštenu vrednosti skozi drugi vseobsegajoči donos se za vrednostne papirje določa glede na zaključni tečaj na dan poročanja.

Poslovne in druge terjatve

Poštena vrednost poslovnih in drugih terjatev se izračuna kot sedanja vrednost prihodnjih denarnih tokov, razobrestenih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

Finančne obveznosti

Poštena vrednost se za potrebe poročanja izračuna na podlagi sedanje vrednosti prihodnjih izplačil glavnice in obresti, diskontiranih po tržni obrestni meri na datum poročanja.

4. Poročanje po odsekih

Družba Krka poroča po geografsko določenih odsekih. Prihodki odsekov so prikazani glede na geografsko lokacijo kupcev.

Poročanje po odsekih

	Evropska unija		Jugovzhodna Evropa		Vzhodna Evropa		Ostalo		Skupaj	
v tisoč EUR	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Prihodki iz prodaje:	724.425	716.041	69.323	59.625	391.905	379.600	46.131	42.490	1.231.784	1.197.756
– prihodki iz pogodb s kupci	718.954	-	68.942	-	390.416	-	45.451	-	1.223.763	-
– ostali prihodki iz prodaje	5.471	-	381	-	1.489	-	680	-	8.021	-
Drugi poslovni prihodki	3.780	4.355	0	44	0	480	0	0	3.780	4.879
Stroški poslovanja	-627.192	-614.052	-49.468	-45.132	-328.153	-318.913	-31.446	-27.585	-1.036.259	-1.005.682
Dobiček iz poslovanja	101.013	106.344	19.855	14.537	63.752	61.167	14.685	14.905	199.305	196.953
Prihodki od obresti	492	449	0	0	63	289	0	0	555	738
Odhodki za obresti	-316	-860	0	0	0	0	0	0	-316	-860
Neto finančni izid	8.453	2.147	668	-71	-25.888	-23.516	258	-251	-16.509	-21.691
Davek iz dobička	-9.867	-11.626	-1.939	-1.589	-6.227	-6.687	-1.434	-1.630	-19.467	-21.532
Čisti dobiček	99.599	96.865	18.584	12.877	31.637	30.964	13.509	13.024	163.329	153.730
Naložbe	77.982	85.332	0	0	0	0	0	0	77.982	85.332
Amortizacija nepremičnin, naprav in opreme	56.872	53.838	1.948	1.686	18.111	20.003	684	408	77.615	75.935
Amortizacija neopredmetenih sredstev	3.278	3.431	313	286	1.773	1.819	209	203	5.573	5.739
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Sredstva skupaj	1.399.815	1.299.639	48.990	41.563	449.542	485.553	17.718	10.727	1.916.065	1.837.482
Obveznosti skupaj	235.848	227.306	11.254	9.530	92.743	89.939	23.920	17.382	363.765	344.157

5. Prihodki iz pogodb s kupci

Razčlenitev prihodkov iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov	1.077.644	1.036.755
Prihodki iz pogodb s kupci materiala	146.119	155.972
Skupaj prihodki iz pogodb s kupci	1.223.763	1.192.727

* Primerjalni podatki za leto 2017, prikazani po MSRP 15.

Prihodki iz pogodb kupci izdelkov po regijah

v tisoč EUR	2018	2017
Slovenija	51.280	49.570
Jugovzhodna Evropa	171.120	154.871
Vzhodna Evropa	263.611	250.954
Srednja Evropa	304.209	288.812
Zahodna Evropa	247.580	257.208
Čezmorska tržišča	39.844	35.340
Skupaj	1.077.644	1.036.755

*Primerjalni podatki za 2017, prikazani po MSRP 15.

Prihodki iz pogodb s kupci izdelkov po skupinah izdelkov

v tisoč EUR	2018	2017
Zdravila na recept	904.025	871.893
Izdelki brez recepta	110.629	104.140
Veterinarski izdelki	62.990	60.722
Skupaj	1.077.644	1.036.755

*Primerjalni podatki za 2017, prikazani po MSRP 15.

Zneski iz pogodb

Terjatve do kupcev so opisane v pojasnilu 20, pripoznane obveznosti iz pogodb s kupci pa v pojasnilu 28. Družba Krka pripoznala sredstev iz pogodb s kupci.

Sredstva in obveznosti iz naslova pravice do vračila

Družba Krka je pripoznala obveznosti za vračila, in sicer vračunane bonuse in količinske popuste ter popuste na prodane izdelke drugim kupcem.

Izvršitvene obveze

Družba Krka se ukvarja z razvojem, proizvodnjo, trženjem in prodajo izdelkov za humano uporabo (zdravil na recept in izdelkov brez recepta), veterinarskih izdelkov in materiala. Prihodki iz pogodb s kupci se pripoznajo na osnovi določil posamezne prodajne pogodbe s kupcem v trenutku prenosa obvladovanja blaga na kupca, v znesku, ki odraža nadomestilo, do katerega družba meni, da bo upravičena v zameno za tako blago ali storitve.

Prenos tveganj in koristi je odvisen od določil kupoprodajne pogodbe, praviloma pa do prenosa pride v trenutku, ko kupec blago prevzame v skladu s klavzulami INCOTERMS 2010 ali ko je storitev opravljena. Plačilni roki so po regijah (distribucijskih kanalih) in kupcih različni, običajni rok plačila je od 30 do 120 dni.

Družba Krka konec obdobja ni imela stroškov, nastalih za pridobitev ali izpolnitev pogodb s kupci.

6. Drugi poslovni prihodki

v tisoč EUR	2018	2017
Odprava nekratkoročnih rezervacij	2.000	0
Odprava odloženih prihodkov	400	404
Dobiček pri prodaji nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	413	456
Izterjane odpisane terjatve	15	-
Odprava popravka vrednosti terjatev	-	877
Ostali poslovni prihodki	952	3.142
Drugi poslovni prihodki skupaj	3.780	4.879

Več o odpravi nekratkoročnih rezervacij je razloženo v pojasnilu 25.

7. Stroški po naravnih vrstah

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški blaga in materiala	350.197	356.989
Stroški storitev	350.103	350.013
Stroški dela	236.593	211.357
Amortizacija	83.188	81.674
Odpisi in popravki vrednosti zalog	15.552	8.218
Neto slabitve in odpisi terjatev	326	-
Slabitve in odpisi terjatev	-	789
Oblikovanje rezervacij za tožbe	2.100	4.000
Drugi poslovni odhodki	24.934	24.454
Stroški skupaj	1.062.993	1.037.494
Sprememba stanja zalog nedokončane proizvodnje in končnih izdelkov	-26.734	-31.812
Skupaj	1.036.259	1.005.682

8. Stroški dela

v tisoč EUR	2018	2017
Stroški bruto plač in nadomestil	185.160	164.528
Stroški prispevkov socialnih zavarovanj	13.468	11.655
Stroški prispevkov pokojninskih zavarovanj	24.244	22.195
Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zaslužki	4.072	4.300
Drugi stroški dela	9.649	8.679
Stroški dela skupaj	236.593	211.357

Pozaposlitveni in drugi dolgoročni zaslužki so podrobneje razloženi v pojasnilu 25. Drugi stroški dela vključujejo predvsem regres za letni dopust in stroške za prevoz na delo.

V letu 2018 je prispevek za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (vključeni so prispevki, ki jih plačata delodajalec in delojemalec) znašal 44.915 tisoč EUR (39.930 tisoč EUR v letu 2017). Prispevek za dodatno pokojninsko zavarovanje je znašal 6.808 tisoč EUR (6.518 tisoč EUR v letu 2017).

9. Drugi poslovni odhodki

v tisoč EUR	2018	2017
Dotacije in pomoči za humanitarne in druge namene	1.431	1.223
Izdatki za varstvo okolja	2.566	2.540
Druge dajatve	18.124	15.705
Izguba pri prodaji in odpisi nepremičnin, naprav in opreme ter neopredmetenih sredstev	441	2.696
Ostali poslovni odhodki	2.372	2.290
Drugi poslovni odhodki skupaj	24.934	24.454

Med drugimi dajatvami je za 16.094 tisoč EUR (14.085 tisoč EUR v letu 2017) različnih davkov na zdravila in strokovne sodelavce, ki jih družba Krka plačuje v posameznih državah.

10. Finančni prihodki in odhodki

v tisoč EUR	2018	2017
Prihodki od obresti	555	738
Dobički od prodaje vrednostnih papirjev	0	2
Prihodki iz izvedenih finančnih instrumentov	5.339	22.144
– realizirani prihodki	3.255	9.474
– sprememba poštene vrednosti	2.084	12.670
Prihodki iz dividend in drugih deležev v dobičku	11.463	1.985
– dividende	17	973
– dobički odvisnih družb v skupini	11.446	1.012
Drugi finančni prihodki	25	39
Finančni prihodki skupaj	17.382	24.908
Neto tečajne razlike	-29.197	-16.947
Odhodki za obresti	-316	-860
Odhodki iz izvedenih finančnih instrumentov	-2.737	-27.378
– realizirani odhodki	-2.737	-27.094
– sprememba poštene vrednosti	0	-284
Drugi finančni odhodki	-1.641	-1.414
Finančni odhodki skupaj	-33.891	-46.599
Neto finančni izid	-16.509	-21.691

11. Davek iz dobička

Prilagoditev na efektivno davčno stopnjo

v tisoč EUR	2018	2017
Odmerjeni davek	18.958	21.494
Odloženi davek	509	38
Davek iz dobička skupaj	19.467	21.532
Dobiček pred davkom	182.796	175.262
Davek, obračunan po 19-odstotni stopnji (19-odstotni stopnji za leto 2017)	34.731	33.300
Davek od davčno nepriznanih odhodkov	2.317	2.185
Davek od povečanja odhodkov	-55	-23
Davek od davčnih olajšav	-15.351	-13.550
Davek od prihodkov, ki zmanjšujejo davčno osnovo	-2.175	-380
Davek iz dobička skupaj	19.467	21.532
Efektivna davčna stopnja	10,6 %	12,3 %

Največji delež davčnih olajšav predstavljajo vlaganja v raziskave in razvoj ter olajšave za naložbe.

12. Nepremičnine, naprave in oprema

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Zemljišča	26.984	25.771
Zgradbe	255.758	265.027
Oprema	276.268	287.290
Nepremičnine, naprave in oprema v pridobivanju	42.773	29.149
Predujmi za nepremičnine, naprave in opremo	3.140	4.104
Nepremičnine, naprave in oprema skupaj	604.923	611.341

V letu 2018 smo v družbi Krka med naložbami največ namenili za gradnjo Razvojno-kontrolnega centra 4, in sicer 12.138 tisoč EUR (26.114 tisoč EUR v letu 2017). Za gradnjo večnamenskega skladišča smo namenili 9.455 tisoč EUR (2.210 tisoč EUR v letu 2017), za vzpostavitev pakirnih zmogljivosti (pakirnica 2) v obratu Notol 2 5.706 tisoč EUR (230 tisoč EUR v letu 2017), za gradnjo poslovne stavbe v Ljubljani 5.639 tisoč EUR (1.666 tisoč EUR v letu 2017) in za povečanje zmogljivosti pakiranja v Obratu za proizvodnjo trdih oblik zadržal (OTO) 2.736 tisoč EUR (nov projekt v letu 2018, zato v letu 2017 ni bilo izdatkov).

Za projekte na področju informacijske tehnologije in telekomunikacij smo namenili 3.581 tisoč EUR (3.246 tisoč EUR v letu 2017).

Gibanje nepremičnin, naprav in opreme (NNO)

v tisoč EUR	Zemljišča	Zgradbe	Oprema	NNO v pridobivanju	Predujmi za NNO	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2017	24.005	530.473	832.141	42.049	5.762	1.434.430
Nabava	0	0	0	82.073	-1.658	80.415
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	1.836	28.145	64.992	-94.973	0	0
Odtujitve, manki, viški	-25	-3.054	-6.323	0	0	-9.402
Prenosi, prekvalifikacije	-45	-171	216	0	0	0
Stanje 31. 12. 2017	25.771	555.393	891.026	29.149	4.104	1.505.443
Stanje 1. 1. 2018	25.771	555.393	891.026	29.149	4.104	1.505.443
Nabava	0	0	0	72.624	-964	71.660
Aktiviranje – prenosi z NNO v pridobivanju	1.213	11.194	46.593	-59.000	0	0
Odtujitve, manki, viški	0	-184	-8.337	0	0	-8.521
Prenosi, prekvalifikacije	0	-531	525	0	0	-6
Stanje 31. 12. 2018	26.984	565.872	929.807	42.773	3.140	1.568.576
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2017	0	-271.593	-553.294	0	0	-824.887
Amortizacija	0	-19.447	-56.488	0	0	-75.935
Odtujitve, manki, viški	0	606	6.114	0	0	6.720
Prenosi, prekvalifikacije	0	68	-68	0	0	0
Stanje 31. 12. 2017	0	-290.366	-603.736	0	0	-894.102
Stanje 1. 1. 2018	0	-290.366	-603.736	0	0	-894.102
Amortizacija	0	-20.246	-57.369	0	0	-77.615
Odtujitve, manki, viški	0	103	7.964	0	0	8.067
Prenosi, prekvalifikacije	0	395	-398	0	0	-3
Stanje 31. 12. 2018	0	-310.114	-653.539	0	0	-963.653
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2017	24.005	258.880	278.847	42.049	5.762	609.543
Stanje 31. 12. 2017	25.771	265.027	287.290	29.149	4.104	611.341
Stanje 1. 1. 2018	25.771	265.027	287.290	29.149	4.104	611.341
Stanje 31. 12. 2018	26.984	255.758	276.268	42.773	3.140	604.923

Nepremičninam, napravam in opremi v letu 2018 niso bili pripisani stroški izposojanja.

Neodpisana vrednost nepremičnin, naprav in opreme, ki začasno niso v uporabi, je bila 31. 12. 2018 698 tisoč EUR (31. 12. 2017 pa 705 tisoč EUR).

34 % vseh nepremičnin, naprav in opreme, ki so bili v uporabi 31. 12. 2018, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2017 pa 30 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost nepremičnin, naprav in opreme, izvzeta so zemljišča.

13. Neopredmetena sredstva

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Premoženjske pravice	25.262	24.811
Neopredmetena sredstva v pridobivanju	3.580	3.488
Neopredmetena sredstva skupaj	28.842	28.299

Med neopredmetena sredstva spadata programska oprema in registracijska dokumentacija za nova zdravila.

Gibanje neopredmetenih sredstev (NS)

v tisoč EUR	Premoženjske pravice	NS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	92.537	3.667	96.204
Nabava	0	4.917	4.917
Prenosi z NS v pridobivanju	5.096	-5.096	0
Odtujitve, manki, viški	-244	0	-244
Stanje 31. 12. 2017	97.389	3.488	100.877
Stanje 1. 1. 2018	97.389	3.488	100.877
Nabava	0	6.322	6.322
Prenosi z NS v pridobivanju	6.230	-6.230	0
Odtujitve, manki, viški	-420	0	-420
Prenosi, prekvalifikacije	6	0	6
Stanje 31. 12. 2018	103.205	3.580	106.785
Popravek vrednosti			
Stanje 1. 1. 2017	-66.902	0	-66.902
Amortizacija	-5.739	0	-5.739
Odtujitve, manki, viški	63	0	63
Stanje 31. 12. 2017	-72.578	0	-72.578
Stanje 1. 1. 2018	-72.578	0	-72.578
Amortizacija	-5.573	0	-5.573
Odtujitve, manki, viški	205	0	205
Prenosi, prekvalifikacije	3	0	3
Stanje 31. 12. 2018	-77.943	0	-77.943
Neodpisana vrednost			
Stanje 1. 1. 2017	25.635	3.667	29.302
Stanje 31. 12. 2017	24.811	3.488	28.299
Stanje 1. 1. 2018	24.811	3.488	28.299
Stanje 31. 12. 2018	25.262	3.580	28.842

53 % vseh neopredmetenih sredstev, ki so bila v uporabi 31. 12. 2018, je bilo v celoti amortiziranih (31. 12. 2017 jih je bilo 47 %). Delež je izračunan glede na nabavno vrednost neopredmetenih sredstev.

14. Naložbe v odvisne družbe

Gibanje naložb v odvisne družbe

v tisoč EUR	Naložbe v odvisne družbe
Stanje 1. 1. 2017	330.176
Povečanje osnovnega kapitala	950
Vračila naknadnih vplačil	-237
Stanje 31. 12. 2017	330.889
Stanje 1. 1. 2018	330.889
Ustanovitev novih družb	3.515
Naknadna vplačila	89
Stanje 31. 12. 2018	334.493
Popravek vrednosti	
Stanje 1. 1. 2017	-8.991
Stanje 31. 12. 2017	-8.991
Stanje 1. 1. 2018	-8.991
Stanje 31. 12. 2018	-8.991
Neodpisana vrednost	
Stanje 1. 1. 2017	321.185
Stanje 31. 12. 2017	321.898
Stanje 1. 1. 2018	321.898
Stanje 31. 12. 2018	325.502

Družba Krka najmanj enkrat na leto preverja, ali obstajajo kazalci za slabitev naložb v odvisne družbe. Za naložbe, kjer obstaja tveganje slabitve, se poštena vrednost ugotavlja z metodami, ki so za posamezno naložbo najprimernejše.

Deleži v odvisnih družbah

v tisoč EUR	Delež lastništva	Osnovni kapital	Vrednost deležev v odvisnih družbah	
	31. 12. 2018	31. 12. 2018	31. 12. 2018	31. 12. 2017
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	100 %	67.257	118.916	118.916
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	100 %	6.650	97.000	97.000
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	100 %	14.753	36.416	36.416
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	100 %	19.295	19.738	19.738
KRKA - POLSKA, Sp. z o. o., Varšava, Poljska	100 %	4.066	18.697	18.697
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	100 %	9.457	15.170	15.170
Krka France Eurl, Pariz, Francija	100 %	10	4.662	4.662
KRKA Pharma GmbH, Wien, Dunaj, Avstrija	100 %	37	2.344	2.344
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	100 %	10	2.266	2.266
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	100 %	1	1.042	1.042
Krka FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	100 %	10	1.002	1.002
KRKA Farmaceutici Milano S.r.l., Milano, Italija	100 %	10	1.350	1.350
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	99,7 %	1.003	1.000	1.000
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Skopje, Severna Makedonija	100 %	796	802	802
KRKA Magyarország Kft., Budimpešta, Madžarska	100 %	140	184	184
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	95 %	300	285	196
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	100 %	10	10	10
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	100 %	15	16	16
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	100 %	12	11	11
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	100 %	8	10	10
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	100 %	10	10	10
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	100 %	10	10	10
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	100 %	10	10	10
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	100 %	10	10	10
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	100 %	3	9	9
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	100 %	9	8	8
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	100 %	4	3	3
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	100 %	3	1.003	1.003
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	100 %	1	1	1
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	100 %	1	2	2
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	60 %	5841	3.515	0
Skupaj			325.502	321.898

31. 12. 2018 je imela odvisna družba Terme Krka 71,1-odstotni lastniški delež v družbi Golf Grad Otočec, d. o. o., odvisna družba Farma GRS 100-odstotni lastniški delež v GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o., odvisna družba Krka France Eurl pa 100-odstotni lastniški delež v družbi HCS bvba v Belgiji in 5-odstotni lastniški delež v odvisni družbi KRKA Belgium, SA.

15. Poslovne terjatve do odvisnih družb

Poslovne terjatve do odvisnih družb v celoti predstavljajo nekratkoročne terjatve do odvisne družbe Krka-Rus v Ruski federaciji v vrednosti 38.885 tisoč EUR (31. 12. 2017. 38.644 tisoč EUR). Gre za brezobrestne terjatve z zapadlostjo do enega leta.

16. Dana posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročno dana posojila	19.238	11.187
– posojila, dana odvisnim družbam	8.685	1.950
– posojila, dana drugim	10.553	9.237
Kratkoročno dana posojila	51.819	34.895
– del nekratkoročnega posojila, ki zapade v prihodnjem letu	2.755	3.765
– posojila, dana odvisnim družbam	29.008	30.981
– posojila, dana drugim	20.014	96
– kratkoročne terjatve za obresti	42	53
Dana posojila skupaj	71.057	46.082

Med nekratkoročna posojila drugim spadajo posojila zaposlenim, ki jih družba Krka daje v skladu z internimi akti in so namenjena nakupu ali obnovi stanovanj. Letna obrestna mera je enaka obrestni meri, priznani v času sklenitve pogodbe. Določi jo minister za finance Republike Slovenije na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami. V letu 2018 se je obrestna mera gibala med 0,589 % in 0,667 % (v letu 2017 med 0,592 % in 0,726 %). Odplačilna doba posojil je največ 15 let.

Med kratkoročnimi posojili drugim je za 20.000 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za več kot 90 dni (31. 12. 2017 takih depozitov ni bilo).

Posojila, dana odvisnim družbam, vključno s pripadajočimi kratkoročnimi terjatvami za obresti

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročna posojila, dana odvisnim družbam	10.130	4.576
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	4.123	0
KRKA Farmaceutici Milano S.r.l., Milano, Italija	2.000	986
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	1.436	1.136
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	1.170	950
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	700	702
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	400	502
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	301	300
Kratkoročna posojila, dana odvisnim družbam	29.033	31.020
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	28.327	30.500
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	347	141
Krka France Eurl, Pariz, Francija	213	18
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	71	0
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	37	81
HCS bvba, Edegem, Belgija*	33	0
Krka FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	3	12
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	1	5
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	1	0
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	0	262
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	0	1
Posojila, dana odvisnim družbam skupaj	39.163	35.596

*HCS bvba je v 100-odstotni lasti odvisne družbe Krka France Eurl

Odplačilna doba nekratkoročnih posojil odvisnim družbam na dan 31. 12. 2018 je bila največ 6 let.

17. Finančne naložbe

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Nekratkoročne finančne naložbe	9.388	8.814
– finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.388	8.814
Kratkoročne finančne naložbe, vključno z izvedenimi finančnimi instrumenti	1.800	0
– izvedeni finančni instrumenti	1.800	0
Finančne naložbe skupaj	11.188	8.814

Med finančnimi sredstvi po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa je bilo za 772 tisoč EUR naložb v delnice in deleže družb v Sloveniji (809 tisoč EUR konec leta 2017), za 8.616 tisoč EUR pa naložb v delnice družb v tujini (8.005 tisoč EUR konec leta 2017).

Gibanje finančnih sredstev, po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa

v tisoč EUR	Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa
Stanje 1. 1. 2017	10.136
Pridobitev	23
Prilagoditev na tržno vrednost	-1.345
Stanje 31. 12. 2017	8.814
Stanje 1. 1. 2018	8.814
Pridobitev	6
Prilagoditev na tržno vrednost	568
Stanje 31. 12. 2018	9.388

Prilagoditev vrednosti nekratkoročnih finančnih naložb – finančnih sredstev po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa na tržno oziroma poštveno vrednost je pripoznana v drugem vseobsegajočem donosu v višini 568 tisoč EUR (-1.345 tisoč EUR v letu 2017).

18. Odložene terjatve in obveznosti za davek

v tisoč EUR	Terjatve		Obveznosti	
	2018	2017	2018	2017
Finančna sredstva, po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	1.727	1.727	1.236	1.128
Terjatve	1.690	1.806	0	0
Dividende	0	182	0	0
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke	9.599	9.755	0	0
Skupaj	13.016	13.470	1.236	1.128
Pobotanje	-1.236	-1.128	-1.236	-1.128
Neto	11.780	12.342	0	0

v tisoč EUR	Stanje 1. 1. 2017	Pripoznavo v izkazu poslovnega izida	Pripoznavo v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje 31. 12. 2017	Pripoznavo v izkazu poslovnega izida	Pripoznavo v drugem vseobsegajočem donosu	Stanje 31. 12. 2018
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	343	0	256	599	0	-108	491
Terjatve	1.929	-123	0	1.806	-116	0	1.690
Dividende	0	182	0	182	-182	0	0
Rezervacije za pozaposlitvene in druge dolgoročne zaslužke	9.829	-97	23	9.755	-211	55	9.599
Skupaj	12.101	-38	279	12.342	-509	-53	11.780

Za preračun odloženih davkov je uporabljena 19-odstotna davčna stopnja.

19. Zaloge

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Material	144.326	111.925
Nedokončana proizvodnja	89.716	76.063
Končni izdelki	63.317	63.533
Trgovsko blago	10.146	9.811
Predujmi za zaloge	9.994	2.842
Zaloge skupaj	317.499	264.174

Odpisi in popravki vrednosti zalog so v letu 2018 znašali 15.552 tisoč EUR (v letu 2017 pa 8.218 tisoč EUR).

20. Terjatve do kupcev in druge terjatve

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kratkoročne terjatve do kupcev	392.107	456.265
– kratkoročne terjatve do odvisnih družb	205.851	265.168
– kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine Krka	186.256	191.097
Kratkoročne terjatve do drugih	15.709	15.395
Terjatve skupaj	407.816	471.660

Kratkoročne terjatve do kupcev

Kratkoročne terjatve do odvisnih družb

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	75.946	98.147
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	54.188	63.499
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	14.908	11.148
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Skopje, Severna Makedonija	9.231	8.663
Krka FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	8.512	13.380
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	8.430	8.925
KRKA Farmaceutici Milano S.r.l., Milano, Italija	7.591	8.493
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	6.448	5.227
KRKA - POLSKA, Sp. z o. o., Varšava, Poljska	5.411	8.695
Krka France Eurl, Pariz, Francija	3.372	3.002
KRKA Pharma GmbH, Wien, Dunaj, Avstrija	2.991	4.311
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	2.543	4.060
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	2.189	2.688
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	874	814
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	833	0
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	796	2.379
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	581	0
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	433	668
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	143	163
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	142	20.581
Terjatve do drugih družb v skupini	289	325
Kratkoročne terjatve do odvisnih družb skupaj	205.851	265.168

Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine Krka

v tisoč EUR	Bruto vrednost	Popravek vrednosti terjatev	Čista vrednost 31. 12. 2018	Čista vrednost 31. 12. 2017
Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine Krka v državi	9.968	33	9.935	9.292
Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine Krka v tujini	196.060	19.739	176.321	181.805
Kratkoročne terjatve do kupcev zunaj skupine Krka skupaj	206.028	19.772	186.256	191.097

Neto slabitve in odpisi terjatev, ki so izkazani v poslovnih odhodkih, so v letu 2018 znašali 326 tisoč EUR.

Pri SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d. d., je bilo zavarovanih 82 % terjatev do kupcev zunaj skupine Krka (31. 12. 2017 pa 65 %).

Kratkoročne terjatve do drugih

Večino kratkoročnih terjatev do drugih v skupni višini 15.709 tisoč EUR (31. 12. 2017 15.395 tisoč EUR) predstavljajo terjatve do države, od tega terjatve iz naslova davka na dodano vrednost 10.223 tisoč EUR (31. 12. 2017 pa 9.789 tisoč EUR).

Predujmov za storitve je bilo za 763 tisoč EUR (31. 12. 2017 pa 707 tisoč EUR).

21. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Gotovina v blagajni	1	1
Denarna sredstva v banki	98.473	34.116
Denar in denarni ustrezniki skupaj	98.474	34.117

Družba Krka ima pri treh bankah sklenjene pogodbe o limitu za dovoljeno negativno stanje na transakcijskih računih v skupni vrednosti 5.867 tisoč EUR (v letu 2017 je imela pri treh bankah sklenjene pogodbe v skupni vrednosti 14.500 tisoč EUR). Ker 31. 12. 2018 na transakcijskih računih ni bilo negativnih stanj, je bil limit v celoti neizkoriščen.

Med denarnimi sredstvi v banki je tudi za 9.739 tisoč EUR bančnih depozitov, vezanih za manj kot 90 dni (31. 12. 2017 pa 21.368 tisoč EUR).

22. Kapital

Osnovni kapital

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je družba Krka zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic, kar je predstavljalo 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je bil osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Imamo le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala leta 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Lastne delnice

23. skupščina delničarjev družbe Krka, ki je bila 6. 7. 2017, je njeno upravo pooblastila za pridobivanje lastnih delnic. Skupni delež vseh lastnih delnic ne sme preseči 10 % osnovnega kapitala družbe, torej 3.279.344 delnic, skupni delež pa vključuje tudi delnice, ki jih je imela družba na ta dan že v lasti.

Družba Krka lahko lastne delnice pridobiva s posli, sklenjenimi na organiziranem trgu vrednostnih papirjev, in sicer po vsakokratni tržni ceni. Lahko jih pridobiva tudi zunaj organiziranega trga vrednostnih papirjev. Pri pridobivanju delnic na organiziranem ali na neorganiziranem trgu vrednostnih papirjev nakupna cena delnic ne sme biti nižja od knjigovodske vrednosti delnice, izračunane na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka. Nakupna cena delnic prav tako ne sme biti višja od 25-kratnika čistega dobička večinskih lastnikov na delnico, izračunanega na podlagi zadnjih javno objavljenih revidiranih poslovnih izkazov skupine Krka.

Lastne delnice, pridobljene na osnovi tega pooblastila, lahko družba odsvoji tako, da jih:

- zamenja za lastniške deleže v drugih družbah v okviru izvajanja strategije prevzemov ali pa
- odproda strateškemu partnerju.

Prednostna pravica obstoječih delničarjev se pri tej odsvojitvi lastnih delnic v celoti izključuje.

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2018

	Število delnic	Tehtana povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
Stanje 31. 12. 2017	691.717		40.588
Nakupi v letu 2018	201.730	56,95	11.488
Stanje 31. 12. 2018	893.447		52.076

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2018 prikazujejo nakupe, knjižene v letu 2018. Zaradi zamika knjiženja se število delnic lahko razlikuje od dejanskih nakupov delnic, k jih je družba sporočala na spletnih straneh Ljubljanske borze. V tehtani povprečni ceni delnic je vključena tudi provizija pri nakupu.

Izvedeni nakupi lastnih delnic v letu 2018 po dnevih so prikazani v Prilogi 1 k računovodskim izkazom skupine Krka in družbe Krka, d. d., Novo mesto.

Rezerve

Rezerve družbe Krka sestavljajo rezerve za lastne delnice, kapitalske, zakonske in statutarne rezerve ter rezerva za pošteno vrednost.

Rezerve za lastne delnice so 31. 12. 2018 znašale 52.076 tisoč EUR in so se v letu 2018 povečale za 11.488 tisoč EUR iz naslova oblikovanja zaradi dodatnega nakupa lastnih delnic.

Kapitalske rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določa zakon. 31. 12. 2018 so znašale 105.897 tisoč EUR in vključujejo splošni prevrednotovalni popravek kapitala v višini 90.659 tisoč EUR, ki je bil ob prehodu na MSRP vključen v kapitalske rezerve, 10.844 tisoč EUR kapitalskih rezerv, oblikovanih v skladu s posebno uredbo v postopku lastninskega preoblikovanja družbe Krka, in 4.394 tisoč EUR kapitalskih rezerv, nastalih z zmanjšanjem osnovnega kapitala zaradi umika lastnih delnic. Znesek se lahko uporabi zgolj za povečanje osnovnega kapitala. Kapitalske rezerve se v letu 2018 niso spremenile.

Zakonske rezerve lahko družba Krka oblikuje do višine 30 % osnovnega kapitala. 31. 12. 2018 so znašale 14.990 tisoč EUR in se v letu 2018 niso spremenile.

Statutarne rezerve so 31. 12. 2018 znašale 30.000 tisoč EUR in se glede na stanje konec leta 2017 niso spremenile. Družba Krka jih lahko oblikuje do višine 30.000 tisoč EUR. Uporabi jih lahko za pokrivanje izgube, oblikovanje rezerv za lastne delnice, zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom delnic in uravnavanje dividendne politike.

Rezerva za pošteno vrednost vključuje kumulativno spremembo poštene vrednosti finančnih sredstev in pozaposlitvenih zaslužkov. Rezerva za pošteno vrednost se je v primerjavi z letom 2017 povečala za 521 tisoč EUR in je 31. 12. 2018 znašala –10.175 tisoč EUR. Skupna sprememba je posledica povečanja poštene vrednosti finančnih sredstev (kapitalskih instrumentov) prek drugega vseobsegajočega donosa za 568 tisoč EUR, zmanjšanja za vpliv odloženih davkov v povezavi s spremembo vrednosti teh naložb za 108 tisoč EUR, povečanja zaradi preračuna pozaposlitvenih zaslužkov za 6 tisoč EUR ter povečanja za vpliv odloženih davkov zaradi preračuna pozaposlitvenih zaslužkov za 55 tisoč EUR.

Zadržani dobički

Zadržani dobički so se povečali za dobiček v višini 163.329 tisoč EUR, zmanjšali pa so se zaradi uporabe bilančnega dobička za izplačilo dividend v višini 92.798 tisoč EUR po sklepu 24. skupščine delničarjev, ki je bila 5. 7. 2018, in dodatnega oblikovanja rezerv za lastne delnice zaradi nakupa lastnih delnic v letu 2018 v višini 11.488 tisoč EUR.

Znesek izplačanih dividend, prikazan v izkazu denarnih tokov, se od zneska, ki ga je potrdila skupščina in je vključen v izkaz gibanja kapitala, razlikuje za znesek dividend, izplačanih za pretekla leta, v višini 13 tisoč EUR (105 tisoč EUR v letu 2017).

Dividenda na delnico

V letu 2018 je deklarirana bruto dividenda na delnico znašala 2,90 EUR, v letu 2017 pa 2,75 EUR.

Ugotovitev bilančnega dobička

v tisoč EUR	2018	2017
Obvezna uporaba dobička		
Čisti dobiček	163.329	153.730
– kritje prenesene izgube	0	0
– oblikovanje zakonskih rezerv	0	0
– oblikovanje rezerv za lastne delnice	–11.488	–10.898
– oblikovanje statutarnih rezerv	0	0
Dobiček po obvezni uporabi	151.841	142.832
– oblikovanje drugih rezerv iz dobička po sklepu uprave in nadzornega sveta		0
Preostanek dobička	151.841	142.832
Ugotovitev bilančnega dobička		
– preostanek dobička	151.841	142.832
– preneseni dobiček	37.627	26.398
Bilančni dobiček	189.468	169.230

23. Dobiček na delnico

Osnovni dobiček na delnico je v letu 2018 znašal 5,10 EUR, kar je 7,0 % več kot v letu 2017, ko je znašal 4,77 EUR. Pri izračunu je bil upoštevan čisti dobiček v višini 163.329 tisoč EUR (153.730 tisoč EUR v letu 2017). Za obe leti je bilo upoštevano tehtano povprečje števila delnic, in sicer 32.002.066 delnic za leto 2018 in 32.215.595 delnic za leto 2017. Lastne delnice so pri izračunu izvzete.

Vse delnice, ki jih je izdala družba Krka, so navadne imenske delnice, zato je kazalnik popravljeni dobiček na delnico enak osnovnemu dobičku na delnico.

24. Prejeta posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kratkoročna posojila	40.435	27.525
– posojila, prejeta od odvisnih družb	40.383	27.455
– kratkoročne obveznosti za obresti	52	70
Posojila skupaj	40.435	27.525

Posojila, prejeta od odvisnih družb, vključno s pripadajočimi kratkoročnimi obveznostmi za obresti

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kratkoročna posojila, prejeta od odvisnih družb	40.435	27.525
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	19.550	12.190
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	16.197	12.300
KRKA FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	2.865	380
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	926	851
KRKA Pharma GmbH, Wien, Dunaj, Avstrija	348	1.680
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	345	0
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	127	0
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	73	0
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	3	0
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	1	1
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	0	122
Krka France Eurl, Pariz, Francija	0	1
Posojila, prejeta od odvisnih družb, skupaj	40.435	27.525

Kratkoročna posojila so bila najeta v evrih za dobo do enega leta in niso bila posebej zavarovana.

25. Rezervacije

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Oblikovanje	Koriščenje	Odprava	Stanje 31. 12. 2018
Rezervacije za tožbe	4.000	2.100	0	-2.000	4.100
Obveznosti za zaposlitvene in druge dolgoročne zasluge	81.503	6.197	-3.918	0	83.782
Rezervacije skupaj	85.503	8.297	-3.918	-2.000	87.882

Višina rezervacij za tožbe s področja intelektualne lastnine je določena glede na višino škodnega zahtevka ali ocenjena glede na pričakovano možno višino, če dejanski zahtevak še ni znan. Pri določitvi pričakovane možne višine uprava sodeluje tudi z zunanjimi strokovnjaki za tožbe na področju intelektualne lastnine in vsako leto preveri izračunani znesek rezervacije za posamezno tožbo, ki še poteka.

Proti družbi Krka je bilo vloženih 7 tožb s področja intelektualne lastnine v skupni vrednosti tožbenih zahtevkov 4.400 tisoč EUR in 2 tožbi z drugih civilnopravnih področij v skupni vrednosti tožbenih zahtevkov 40 tisoč EUR. Uprava družbe je na osnovi poznavanja vsebine sporov in na osnovi pravnih mnenj zunanjih strokovnjakov ocenila, da je treba oblikovati dolgoročne rezervacije za tožbe v višini 2.100 tisoč EUR in hkrati odpraviti že oblikovane rezervacije v višini 2.000 tisoč EUR.

Izračun rezervacij za obveznosti do zaposlenih iz naslova zaposlitvenih in drugih dolgoročnih zaslužkov temelji na aktuarskem izračunu, v katerem so bile upoštevane naslednje predpostavke:

- 2,31-odstotna letna diskontna obrestna mera, kolikor je konec novembra 2018 znašala donosnost petnajstletnih podjetniških obveznic z visoko boniteto v evroobmočju (v letu 2017 je bila uporabljena 1,83-odstotna diskontna obrestna mera) (vir podatkov je Bloomberg);
- trenutno veljavne višine odpravnin in jubilejnih nagrad, ki so določene v internih aktih;
- fluktuacija zaposlenih, ki je odvisna predvsem od njihove starosti;
- smrtnost na osnovi zadnjih razpoložljivih tablic smrtnosti lokalne populacije;
- rast plač za 2,00 % (1,80 % v letu 2017).

Obveznosti za pozaposlitvene zasluge zaposlenih

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	65.984	63.563
Stroški sprotnega službovanja (CSC)	3.138	3.054
Stroški obresti (IC)	1.248	1.149
Izplačani pozaposlitveni zasluge	-2.510	-2.027
Aktuarski presežek/primanjkljaj, od tega:	583	245
– sprememba finančnih predpostavk	-2.389	-697
– izkustvo	2.972	942
Stanje 31. 12.	68.443	65.984

Analiza občutljivosti

	Diskontna stopnja		Rast plač	
	odstotni točki		odstotni točki	
Sprememba v				
Sprememba za	0,5	-0,5	0,5	-0,5
Vpliv na stanje obveznosti v tisoč EUR	-4.356	4.821	4.812	-4.390

26. Odloženi prihodki

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Prejeti odloženi prihodki	Odprava odloženih prihodkov	Stanje 31. 12. 2018
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in iz proračuna Republike Slovenija za projekt Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2	2.117	0	-267	1.850
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za razvoj novih tehnologij (projekt FBD)	242	0	-91	151
Sredstva, prejeta iz Evropskega sklada za regionalni razvoj za vzpostavitev energetskega informacijskega sistema (GEN-I)	10	0	-4	6
Nepovratna finančna pomoč za nakup vozil na električni pogon	7	0	-1	6
Brezplačno pridobljene nepremičnine, naprave in oprema	23	2	-9	16
Emisijski kuponi	9	20	-28	1
Odloženi prihodki skupaj	2.408	22	-400	2.030

Projekta Proizvodnja farmacevtskih izdelkov v novi tovarni Notol 2 in FBD delno financira EU, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Izvajata se v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013, razvojne prioritete Konkurenčnost podjetij in raziskovalna odličnost: prednostne usmeritve 1.1.: Izboljšanje konkurenčnih sposobnosti podjetij in raziskovalna odličnost.

Vrednost odloženih prihodkov se knjigovodsko zmanjšuje za znesek amortizacije osnovnih sredstev in za zneske drugih vrst stroškov, za katere so bila sredstva prejeta.

27. Poslovne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Obveznosti do odvisnih družb	73.202	80.358
Obveznosti do dobaviteljev v Sloveniji	41.624	37.900
Obveznosti do dobaviteljev zunaj Slovenije	55.528	37.967
Obveznosti za prejete predujme		2.894
Poslovne obveznosti skupaj	170.354	159.119

Obveznosti do odvisnih družb

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	35.754	34.872
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	5.090	3.984
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	4.866	5.057
KRKA - POLSKA, Sp. z o. o., Varšava, Poljska	4.537	12.639
KRKA Magyarország Kft., Budimpešta, Madžarska	3.972	4.260
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	2.957	2.186
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto	2.582	2.887
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	2.138	1.685
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	1.650	1.644
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	1.228	2.010
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	1.181	1.601
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	1.070	854
TOO KRKA Kazahstan, Almati, Kazahstan	812	495
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	666	868
KRKA Farmaceutici Milano S.r.l., Milano, Italija	563	986
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Skopje, Severna Makedonija	543	514
Krka France Eurl, Pariz, Francija	535	1.202
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	504	440
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	490	327
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	485	353
Krka FARMACÊUTICA, S.L., Madrid, Španija	432	333
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	369	304
KRKA Pharma GmbH, Wien, Dunaj, Avstrija	190	322
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	184	160
HCS bvba, Edegem, Belgija*	139	0
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	121	161
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto	82	83
KRKA UK Ltd, London, Združeno kraljestvo	47	115
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	14	13
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	1	1
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	0	2
Obveznosti do odvisnih družb skupaj	73.202	80.358

* HCS bvba je v 100-odstotni lasti odvisne družbe Krka France Eurl

28. Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci

v tisoč EUR	31. 12. 2018	1. 1. 2018
Obveznost vračila	14.923	17.967
– bonusi in količinski popusti	14.923	17.967
Obveznosti iz pogodb	2.417	2.894
– obveznosti iz pogodb – predujmi drugih kupcev	2.417	2.894
Skupaj kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci	17.340	20.861

Bonusi in količinski popusti vključujejo popuste, do katerih so kupci upravičeni ob izpolnitvi dogovorjenih pogojev in jim niso priznani v letu, ko je realizirana prodaja, na katero se nanašajo.

29. Druge kratkoročne obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Vračunani pogodbeni popusti na prodane izdelke	-	17.967
Obveznosti do zaposlenih - bruto plače, drugi prejemki in dajatve	36.631	29.605
Izvedeni finančni instrumenti	0	284
Drugo	7.523	6.619
Druge kratkoročne obveznosti skupaj	44.154	54.475

Postavka drugo vključuje tudi kratkoročne obveznosti do države v višini 6.040 tisoč EUR, nastale iz naslova davka na dodano vrednost (31. 12. 2017 5.250 tisoč EUR).

30. Pogojne obveznosti in zaveze

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Dane garancije	16.517	15.722
Drugo	620	620
Pogojne obveznosti skupaj	17.137	16.342

Med danimi garancijami predstavljajo največje postavke garancija za izvedbo dobav izdelkov, s katerimi smo bili izbrani na javnih razpisih v Italiji, v višini 6.000 tisoč EUR, protigarancija za pravočasno plačilo morebitnih obveznosti iz naslova izdane carinske garancije v Belorusiji v višini 4.500 tisoč EUR in garancija za kreditno linijo družbe TAD Pharma v višini 3.000 tisoč EUR. Postavka drugo vsebuje izključno odvzeto premoženje v Srbiji v višini 620 tisoč EUR.

Na osnovi sklenjenih pogodb, ki so povezane z nadaljevanjem naložb v teku, je bilo konec leta 2018 stanje znanih prihodnjih obveznosti, povezanih s pridobitvijo nepremičnin, naprav in opreme, 52.111 tisoč EUR (44.373 tisoč EUR konec leta 2017).

Poslovni najemi

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Do 1 leta	874	1.091
Od 1 do 5 let	1.585	1.946
Več kot 5 let	759	759
Obveznosti iz naslova najemov skupaj	3.218	3.796

Postavke vključujejo obveznosti v pogodbeno določenem odpovednem roku, vključno s kratkoročnimi najemi in najemi za sredstva nižje vrednosti.

31. Obveznosti iz financiranja

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2018

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2017	Denarne spremembe	Nedelarne spremembe Pridobitve/ odtujitve	Stanje 31. 12. 2018
Prejeta posojila	27.455	12.928	0	40.383
Obresti	70	-881	864	53
Dividende	1.366	-92.811	92.798	1.353
Lastne delnice	0	-11.488	11.488	0
Skupaj	28.891	-92.252	105.150	41.789

Gibanje obveznosti iz financiranja v letu 2017

v tisoč EUR	Stanje 31. 12. 2016	Denarne spremembe	Nedelarne spremembe Pridobitve/ odtujitve	Stanje 31. 12. 2017
Prejeta posojila	105.110	-77.655	0	27.455
Obresti	159	-839	750	70
Dividende	1.470	-88.749	88.645	1.366
Lastne delnice	0	-10.898	10.898	0
Skupaj	106.739	-178.141	100.293	28.891

32. Finančni instrumenti in finančna tveganja

Kreditno tveganje

Ključno kreditno tveganje skupine Krka izhaja iz terjatev do kupcev. To je tveganje, da kupci ob zapadlosti ne bi poravnali svojih obveznosti.

Centraliziran proces kreditne kontrole na ravni skupine je v Krki vzpostavljen že od leta 2004. V sistem so vključeni vsi kupci, ki jim Krka na leto proda za več kot 100.000 EUR izdelkov. Takih kupcev je bilo ob koncu leta 2018 več kot 400 in so predstavljali več kot 90 % terjatev do kupcev.

Proces obvladovanja kreditnega tveganja poteka v dveh korakih. Prvi korak je ocenjevanje kreditnega tveganja kupcev, določitev instrumentov zavarovanja ter dodelitev kreditnega limita. Ocenimo vsakega novega kupca, dvakrat na leto pa obnovimo ocene vseh kupcev. Oceno kreditnega tveganja vsakega kupca sestavlja veliko različnih finančnih in nefinančnih kazalcev, ki so razdeljeni v 4 sklope, vsak od njih pa ima v končni oceni različno

težo. Na podlagi dosežene kreditne ocene in predvidene dinamike odprem blaga in plačil se vsakemu kupcu dodeli individualni kreditni limit.

Drugi korak je redno dinamično spremljanje plačilne discipline kupcev. V informacijske sisteme vseh družb v skupini Krka, ki izvajajo prodajo, je integrirana kontrola prostega limita in zapadlih terjatev, ki se izvede ob vsaki odpremi izdelkov kupcem. Kupcem, ki zamujajo s plačili ali pri katerih terjatve, skupaj z novo odpremo, presegajo odobreni kreditni limit, se odprema avtomatično ustavi, prodajno osebje pa mora sprožiti postopek izterjave ali zagotoviti zavarovanje plačil.

Proces kreditne kontrole in pooblastila za dodeljevanje kreditnih limitov kupcem so opredeljena z internimi akti. V okviru kreditne kontrole je vzpostavljen tudi sistem rednega poročanja o terjativah do kupcev in njihovi plačilni disciplini. Sistem poročanja omogoča pravočasno zaznavo kupcev s povečanim tveganjem neplačila in zagotavlja učinkovito obvladovanje kreditnih tveganj.

Kreditna kontrola zagotavlja stalno kontrolo kakovosti portfelja terjatev do kupcev. Rezultat procesa kreditne kontrole je nizek odstotek odpisov in slabitev terjatev glede na prodajo družbe Krka.

Nizka vrednost odpisov in slabitev terjatev je tudi posledica razpršenosti terjatev med veliko število kupcev in prodajnih trgov ter dejstva, da je glavnina terjatev odprta do kupcev, s katerimi ima Krka dolgoletne poslovne izkušnje.

Rezultat obvladovanja kreditnih tveganj je bil tudi v letu 2018 ugoden. Neto odpisi in slabitve terjatev so znašali 0,03 % letne prodaje družbe Krka.

Družba Krka od leta 2009 del terjatev do kupcev zavaruje pri kreditni zavarovalnici. Zavarovane so terjatve do kupcev iz držav z ocenjenim povečanim kreditnim tveganjem. Zavarovanje plačil z bančnimi garancijami in akreditivi uporabljamo redkeje.

V letu 2018 smo podaljšali zavarovanje terjatev do kupcev pri obstoječi kreditni zavarovalnici.

Izpostavljenost kreditnemu tveganju

Knjigovodska vrednost finančnih sredstev, ki so bila najbolj izpostavljena kreditnemu tveganju, je bila na datum poročanja naslednja:

v tisoč EUR	Pojasnila	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Poslovne terjatve do odvisnih družb		38.885	38.644
Dana posojila	16	71.057	46.082
Finančne naložbe	17	11.188	8.814
Terjatve do kupcev	20	392.107	456.265
Denar in denarni ustrezniki	21	98.474	34.117
Skupaj		611.711	583.922

Med finančnimi sredstvi, izpostavljenimi kreditnemu tveganju, posebej prikazujemo dana posojila in terjatve do kupcev in odvisnih družb.

Dana posojila po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Slovenija	60.135	40.917
Jugovzhodna Evropa	409	508
Vzhodna Evropa	6.336	1.901
Srednja Evropa	301	300
Zahodna Evropa	3.876	2.456
Čezmorska tržišča	0	0
Skupaj	71.057	46.082

Terjatve do kupcev in odvisnih družb po regijah

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Slovenija	10.121	9.490
Jugovzhodna Evropa	76.528	91.918
Vzhodna Evropa	219.564	256.947
Srednja Evropa	65.224	78.892
Zahodna Evropa	55.248	54.547
Čezmorska tržišča	4.307	3.115
Skupaj	430.992	494.909

Pri SID – Prvi kreditni zavarovalnici, d. d., je bilo zavarovanih 82 % terjatev do kupcev zunaj skupine Krka (31. 12. 2017 pa 65 %).

Analiza starosti danih posojil na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018	Bruto vrednost 2017	Popravek 2017
Nezapadlo	71.047	0	46.068	0
Že zapadlo do 20 dni	3	0	7	0
Že zapadlo od 21 do 50 dni	1	0	2	0
Že zapadlo od 51 do 180 dni	3	0	3	0
Že zapadlo več kot 180 dni	14	11	13	11
Skupaj	71.068	11	46.093	11

Analiza starosti terjatev do kupcev in odvisnih družb na datum poročanja

v tisoč EUR	Bruto vrednost 2018	Popravek 2018	Bruto vrednost 2017	Popravek 2017
Nezapadlo	406.712	1.479	469.411	1.355
Že zapadlo do 20 dni	10.948	55	4.203	24
Že zapadlo od 21 do 50 dni	3.610	5	5.522	24
Že zapadlo od 51 do 180 dni	10.196	4	11.949	28
Že zapadlo več kot 180 dni	20.312	19.243	24.382	19.127
Skupaj	451.778	20.786	515.467	20.558

Družba Krka določenim kupcem podaljšuje plačilne roke. Če do podaljševanja rokov ne bi prihajalo, bi bil 31. 12. 2018 znesek nezapadlih terjatev 405.036 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 467.366 tisoč EUR), zapadlih terjatev do 20 dni 11.025 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 4.673 tisoč EUR), od 21 do 50 dni 3.605 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 5.694 tisoč EUR), od 51 do 180 dni 10.192 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 11.921 tisoč EUR) in zapadlih terjatev za več kot 180 dni 1.134 tisoč EUR (31. 12. 2017 je bil 5.255 tisoč EUR).

Gibanje popravka vrednosti danih posojil

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	11	11
Stanje 31. 12.	11	11

Gibanje popravka vrednosti terjatev do kupcev in odvisnih družb

v tisoč EUR	2018	2017
Stanje 1. 1.	20.558	20.980
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu	1.517	1.736
Odpis terjatev v breme popravkov	-1.072	-1.970
Odprava popravka vrednosti	-217	-178
Izterjane odpisane terjatve	0	-10
Stanje 31. 12.	20.786	20.558

Likvidnostno tveganje

Krka je med poslovnimi partnerji znana po plačilni disciplini, majhni zadolženosti in stabilnih denarnih tokovih. V letu 2018 smo kratkoročne kredite najeli le v začetku leta. Del denarnih presežkov smo med letom deponirali pri bankah. Vse obveznosti smo poravnali redno. Likvidnostno tveganje družbe Krka je bilo v letu 2018 majhno.

Zapadlost finančnih obveznosti

V tabelah v nadaljevanju so prikazane finančne obveznosti glede na rok zapadlosti.

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2018

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi				
		Skupaj	Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let
Finančne obveznosti						
Prejeta ostala kratkoročna posojila	40.435	40.515	26.330	14.185	0	0
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	170.099	170.099	170.099	0	0	0
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	14.923	14.923	14.923	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	1.519	1.519	1.519	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	226.976	227.056	212.871	14.185	0	0
Skupaj	226.976	227.056	212.871	14.185	0	0

Zapadlost finančnih obveznosti na dan 31. 12. 2017

v tisoč EUR	Knjigovodska vrednost	Pogodbeni denarni tokovi				
		Skupaj	Do pol leta	Pol leta do 1 leto	1–2 leti	2–5 let
Finančne obveznosti						
Prejeta ostala kratkoročna posojila	27.525	27.488	26.099	1.389	0	0
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	156.193	156.193	156.193	0	0	0
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	19.427	19.427	19.427	0	0	0
Finančne obveznosti skupaj	203.145	203.108	201.719	1.389	0	0
Izvedeni finančni instrumenti	284	284	284	0	0	0
Izvedene finančne obveznosti skupaj	284	284	284	0	0	0
Skupaj	203.429	203.392	202.003	1.389	0	0

Tveganje sprememb deviznih tečajev

Družba Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih trgih.

Valutna izpostavljenost izhaja iz presežka sredstev nad obveznostmi v posamezni valuti v izkazu finančnega položaja družbe ter iz različne višine poslovnih prihodkov in odhodkov, ki jih ustvarjamo v posameznih valutah. Ključne računovodske kategorije, ki tvorijo valutno pozicijo, so terjatve do kupcev in obveznosti do dobaviteljev ter financiranje odvisnih družb, ki ga zagotavlja obvladujoča družba.

Družba Krka je zaradi razpršenega mednarodnega poslovanja izpostavljena tveganju sprememb deviznih tečajev na nekaterih prodajnih trgih.

Tudi v letu 2018 smo spremljali veliko nestanovitnost posameznih valut, ki jim je izpostavljena družba Krka. Najbolj nestanovitna je bila vrednost ruskega rublja. Celo leto je postopoma padala, v posameznih krajših obdobjih pa je bilo nihanje tečaja povečano. Vrednost ruskega rublja, izražena v evrih, je od začetka do konca leta padla za 13 %. Povprečna vrednost ruskega rublja je bila v letu 2018 11 % nižja kot v letu 2017.

Na vrednost rublja so v letu 2018 vplivale valutne intervencije ter spremenjena ključna obrestna mera, ki so jo določile ruske denarne oblasti, pritisk na valute trgov v razvoju ter spreminjajoče se razmere na globalnih finančnih trgih. Ključni negativni dejavnik so bile dodatne gospodarske sankcije, ki jih je proti posameznim ruskim pravnim in fizičnim osebam aprila in septembra uvedla ZDA.

Gibanje cene nafte tako kot v letu 2017 tudi v letu 2018 ni odločilno vplivalo na vrednost ruskega rublja. Centralna banka in ministrstvo za finance sta že leta 2016 uvedla ukrepe, s katerimi sta blažila vpliv gibanja cene nafte na inflacijo in stabilnost javnih financ v Ruski federaciji, s tem pa tudi na vrednost valute.

Vrednost poljskega zlotā je bila tudi v letu 2018 nestanovitna kot že nekaj zadnjih let. V evrih izražena vrednost je v letu 2018 padla za 2,9 %, medtem ko je povprečna vrednost ostala na ravni iz leta 2017. Poljski valuti so stabilnost zagotavljale dobre makroekonomske razmere v državi ter usklajenost denarnih politik poljske centralne banke in ECB.

Romunski lej je bil v letu 2018 stabilen. Njegova vrednost, izražena v evrih, je bila ob koncu leta na enaki ravni kot na začetku leta. Stabilnost romunskega leja je zagotavljala centralna banka.

Tudi vrednost hrvaške kune je bila v letu 2018 stabilna. Nestanovitnost britanskega funta pa je bila zaradi nejasnosti glede brexita in notranjepolitičnih procesov tudi v letu 2018 izrazitejša. Hrvaška kuna in britanski funt spadata med valute, v katerih družba Krka izkazuje dolgo valutno pozicijo, vendar pa njuna nestanovitnost nima izrazitega vpliva na neto finančni izid družbe.

Nestanovitnost ameriškega dolarja se je nadaljevala tudi v letu 2018. Rast ameriškega gospodarstva je bila solidna, razmere na trgu dela so bile ugodne, inflacija pa pod ciljno vrednostjo. Tveganje je izhajalo predvsem iz zaostrovanja trgovinskega konflikta s Kitajsko, ki bi lahko imelo globalne posledice. Pozitivno je na vrednost dolarja vplivala ameriška centralna banka, ki je v letu 2018 štirikrat dvignila obrestno mero. Dvige se pričakuje tudi v letu 2019.

Vrednost dolarja, izražena v evrih, je v prvem četrtletju leta 2018 padla, nato pa se je dvigovala. Od začetka do konca leta 2018 se je zvišala za 4,7 %, povprečna vrednost dolarja pa je bila 4,4 % nižja kot v letu 2017.

Družba Krka valutna tveganja praviloma odpravlja z naravnimi metodami, predvsem s povečevanjem nabav in obveznosti v valutah, v katerih fakturira prodajo. Kadar to ni mogoče, se odločimo za uporabo izvedenih finančnih instrumentov ali pa tveganje ostane nezavarovano. Za zavarovanje praviloma uporabljamo terminske pogodbe.

V letu 2018 smo nadaljevali politiko delnega zavarovanja tveganja ruskega rublja. Delež zavarovane izpostavljenosti v ruskih rubljah smo v začetku leta zmanjšali. Z delnim zavarovanjem smo delno nevtralizirali negativni vpliv negativnih tečajnih razlik iz naslova izpostavljenosti v ruskih rubljah.

Tveganja ostalih valut nismo zavarovali. Večletno spremljanje gibanja tečajnih razlik in stroškov zavarovanja romunskega leja, poljskega zlota, češke krone, madžarskega forinta in hrvaške kune pokaže, da popolno zavarovanje tveganja navedenih valut v primeru družbe Krka ni učinkovito. Nihanja tečajev teh valut so večinoma majhna.

Za ukrajinsko grivno, kazahstansko tengo, srbski dinar in nekatere druge valute, ki so v strukturi valutne izpostavljenosti družbe Krka manj pomembne, ni na voljo finančnih instrumentov za odpravo valutnih tveganj.

Izpostavljenost tveganju sprememb deviznih tečajev

	31. 12. 2018				
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Dolgoročne poslovne terjatve do odvisnih družb	0	0	0	38.885	0
Dana posojila	66.896	0	0	4.123	0
Terjatve do kupcev	76.934	49.017	12.281	184.336	49.145
Denar in denarni ustrezniki	59.861	6.941	2.937	3.481	9.219
Prejeta posojila	-40.432	0	0	0	0
Poslovne obveznosti	-116.185	-4.864	-10	-21.708	-4.862
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	47.074	51.094	15.208	209.117	53.502

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

31. 12. 2017					
v tisoč EUR	EUR*	PLN	HRK	RUB	RON
Dolgoročne poslovne terjatve do odvisnih družb	0	0	0	38.644	0
Dana posojila	46.001	0	0	0	0
Terjatve do kupcev	102.137	52.551	0	219.862	56.002
Denar in denarni ustrezniki	25.477	2.319	0	2.489	1.347
Prejeta posojila	-27.525	0	0	0	0
Poslovne obveznosti	-102.836	-12.933	-2	-20.845	-5.017
Izpostavljenost izkaza finančnega položaja (neto)	43.254	41.937	-2	240.149	52.333

* EUR je funkcionalna valuta in ne predstavlja izpostavljenosti tveganju sprememb deviznih tečajev.

Pomembni devizni tečaji

	Povprečni tečaj*		Končni tečaj*	
	2018	2017	2018	2017
PLN	4,26	4,26	4,30	4,18
HRK	7,42	7,46	7,41	7,44
RUB	74,04	65,94	79,72	69,39
RON	4,65	4,57	4,66	4,66

* število enot nacionalne valute za 1 EUR

Navedeni tečaji, ki so bili uporabljeni pri preračunu bilančnih postavk na dan 31. 12., so enaki referenčnemu tečaju ECB na dan 31. 12.

Analiza občutljivosti

Sprememba vrednosti navedenih valut za 10 % oziroma 1 % glede na EUR na dan 31. 12. 2018 oziroma 31. 12. 2017 bi poslovni izid pred davki spremenila za vrednosti, navedene v tabeli v nadaljevanju. Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem obrestne mere, ostanejo nespremenjene. Pri izračunu vpliva spremembe tečajev navedenih valut je upoštevano stanje terjatev, obveznosti in posojil, ki so nominirani v lokalnih valutah.

Vpliv na poslovni izid pred davki				
v tisoč EUR	2018		2017	
Sprememba navedene valute za	10 %	-10 %	10 %	-10 %
RUB	20.912	-20.912	24.015	-24.015
Sprememba navedene valute za	1 %	-1 %	1 %	-1 %
PLN	511	-511	419	-419
HRK	152	-152	0	0
RON	535	-535	523	-523

Vsaka nadaljnja sprememba rublja za 10 % oziroma poljskega zlota, hrvaške kune in romunskega leja za 1 % glede na EUR bi pomenila dodatno spremembo poslovnega izida pred davki za zgoraj navedene vrednosti.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Tveganje sprememb obrestnih mer opredeljujemo kot nevarnost, da družba Krka zaradi spremenjenih referenčnih tržnih obrestnih mer utрпи povečanje stroškov financiranja iz naslova dolgoročnih finančnih virov ali zmanjšanje prihodkov iz naslova dolgoročnih finančnih naložb.

Tveganje sprememb obrestnih mer pri kratkoročnih finančnih virih in kratkoročnih finančnih naložbah se obvladuje v okviru likvidnostnih tveganj.

Družba Krka konec leta 2018 ni imela prejetih dolgoročnih posojil. Dolgoročne finančne naložbe niso vezane na referenčne tržne obrestne mere, zato družba ni izpostavljena tveganju sprememb referenčnih obrestnih mer.

Izpostavljenost tveganju sprememb obrestnih mer

v tisoč EUR	2018	2017
Finančni instrumenti po fiksni obrestni meri	25.877	525
Finančna sredstva	42.040	15.127
Finančne obveznosti	-16.163	-14.602
Finančni instrumenti po variabilni obrestni meri	4.755	18.049
Finančna sredstva	28.975	30.902
Finančne obveznosti	-24.220	-12.853

Analiza občutljivosti denarnega toka pri instrumentih z variabilno obrestno mero

Povečanje variabilne obrestne mere za leto 2018 za 100 bazičnih točk bi poslovni izid povečalo za 48 tisoč EUR (zmanjšanje obrestne mere za 100 bazičnih točk bi poslovni izid zmanjšalo za 48 tisoč EUR). Povečanje variabilne obrestne mere za 100 bazičnih točk bi poslovni izid za leto 2017 povečalo za 180 tisoč EUR (zmanjšanje obrestne mere za 100 bazičnih točk bi poslovni izid zmanjšalo za 180 tisoč EUR). Analiza, ki je za obe leti narejena na enak način, predpostavlja, da vse spremenljivke, predvsem devizni tečaj, ostanejo nespremenjene.

Podrobnejši pregled prejetih kratkoročnih posojil je prikazan v naslednji tabeli.

Prejeta kratkoročna posojila

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Kratkoročna posojila, vključno s kratkoročnim delom nekratkoročnih posojil	40.383	27.455
– druga posojila	40.383	27.455
Kratkoročna posojila brez kratkoročnega dela nekratkoročnih posojil	40.383	27.455
Povprečno stanje kratkoročnih posojil v letu	33.919	66.283
Obresti v poslovnem letu	268	763
Drugi stroški najemanja kratkoročnih posojil	6	12
Povprečni efektivni strošek kratkoročnih posojil v letu	0,81 %	1,17 %
Valutna struktura kratkoročnih posojil		
– EUR	100 %	100 %
Sestava kratkoročnih posojil glede na vrsto obrestne mere		
– fiksna	100 %	100 %

Upravljanje kapitala

V skladu s sklepom 19. skupščine z dne 3. 7. 2014 je obvladujoča družba zmanjšala osnovni kapital z umikom 2.632.672 lastnih delnic, kar je predstavljalo 7,431 % vseh izdanih delnic. Po umiku je bil osnovni kapital v vrednosti 54.732 tisoč EUR razdeljen na 32.793.448 navadnih kosovnih imenskih delnic. Imamo le en razred delnic, prva in edina izdaja delnic pa je potekala v letu 1995. Osnovni kapital je bil v celoti vplačan.

Primarni cilj upravljanja kapitala družbe Krka je zagotavljanje visokega kreditnega ratinga in ustreznih kazalnikov financiranja, s čimer zagotavlja ustrezen razvoj svojega poslovanja in ustvarja čim večjo vrednost za svoje delničarje.

Družba Krka želi z upravljanjem in prilagajanjem kapitalske strukture slediti spremembam v ekonomskem okolju. Dividende izplačuje enkrat na leto v skladu s strateško usmeritvijo. Družba nima posebnih ciljev glede lastništva zaposlenih in nobenega programa delniških opcij.

V letu 2018 oziroma 2017 ni prišlo do sprememb v načinu upravljanja kapitala.

Družba Krka za nadzor nad kapitalom uporablja kazalnik finančnega vzvoda, ki prikazuje delež neto zadolženosti v kapitalu in neto zadolženosti skupaj. V neto zadolženost vključuje prejeta posojila in poslovne obveznosti, zmanjšane za denar in njegove ustreznike.

v tisoč EUR	31. 12. 2018	31. 12. 2017
Prejeta posojila	40.435	27.525
Poslovne in druge kratkoročne obveznosti	231.848	213.594
Denar in denarni ustrezniki	98.474	34.117
Neto zadolženost	173.809	207.002
Kapital	1.552.300	1.493.325
Kapital in neto zadolženost	1.726.109	1.700.327
Kazalnik finančnega vzvoda	10,1 %	12,2 %

Poštena vrednost

v tisoč EUR	2018		2017	
	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost	Knjigovodska vrednost	Poštena vrednost
Poslovne terjatve do odvisnih družb	38.885	38.885	38.644	38.644
Nekratkoročno dana posojila	19.238	19.238	11.187	11.187
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	9.388	9.388	8.814	8.814
Kratkoročno dana posojila	51.819	51.819	34.895	34.895
Kratkoročne finančne naložbe	1.800	1.800	0	0
– izvedeni finančni instrumenti	1.800	1.800	0	0
Terjatve do kupcev	392.107	392.107	456.265	456.265
Denar in denarni ustrezniki	98.474	98.474	34.117	34.117
Prejeta kratkoročna posojila	-40.435	-40.435	-27.525	-27.525
Poslovne in ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	-	-	-175.620	-175.620
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	-170.099	-170.099	-	-
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	-14.923	-14.923	-	-
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter predujmov	-1.519	-1.519	-	-
Druge kratkoročne obveznosti	0	0	-284	-284
– izvedeni finančni instrumenti	0	0	-284	-284
Skupaj	384.735	384.735	380.493	380.493

Finančne naložbe glede na izračun njihove poštene vrednosti uvrščamo v tri ravni:

- 1. raven – sredstva po tržni ceni;
- 2. raven – sredstva, ki se ne uvrščajo v 1. raven, njihova vrednost pa je določena neposredno ali posredno na podlagi primerljivih tržnih podatkov;
- 3. raven – sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov.

Poštena vrednost sredstev

v tisoč EUR	31. 12. 2018				31. 12. 2017			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti								
Finančna sredstva po poštenu vrednosti prek drugega vseobsegajočega donosa (kapitalski instrumenti)	8.002	0	1.386	9.388	7.434	0	1.380	8.814
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	1.800	1.800	0	0	0	0
Sredstva, merjena po poštenu vrednosti, skupaj	8.002	0	3.186	11.188	7.434	0	1.380	8.814
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita								
Poslovne terjatve do odvisnih družb	0	0	38.885	38.885	0	0	38.644	38.644
Nekratkoročno dana posojila	0	0	19.238	19.238	0	0	11.187	11.187
Kratkoročno dana posojila	0	0	51.819	51.819	0	0	34.895	34.895
Terjatve do kupcev	0	0	392.107	392.107	0	0	456.265	456.265
Denar in denarni ustrezniki	0	0	98.474	98.474	0	0	34.117	34.117
Sredstva, za katera je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	600.523	600.523	0	0	575.108	575.108
Skupaj	8.002	0	603.709	611.711	7.434	0	576.488	583.922

Poštena vrednost obveznosti

v tisoč EUR	31. 12. 2018				31. 12. 2017			
	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj	1. raven	2. raven	3. raven	Skupaj
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti								
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	0	0	0	0	284	284
Obveznosti, merjene po poštenu vrednosti, skupaj	0	0	0	0	0	0	284	284
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita								
Prejeta nekratkoročna posojila	0	0	0	0	0	0	0	0
Prejeta kratkoročna posojila	0	0	40.435	40.435	0	0	27.525	27.525
Poslovne in ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	-	-	-	-	0	0	175.620	175.620
Obveznosti do dobaviteljev brez predujmov	0	0	170.099	170.099	-	-	-	-
Obveznosti iz pogodb s kupci brez predujmov	0	0	14.923	14.923	-	-	-	-
Ostale obveznosti brez obveznosti do države in zaposlenih ter brez predujmov	0	0	1.519	1.519	-	-	-	-
Obveznosti, za katere je poštena vrednost razkrita, skupaj	0	0	226.976	226.976	0	0	203.145	203.145
Skupaj	0	0	226.976	226.976	0	0	203.429	203.429

Poštena vrednost vrednostnih papirjev za trgovanje je izračunana na osnovi borznega tečaja na datum poročanja brez zmanjšanja za morebitne stroške pri prodaji oziroma nakupu vrednostnih papirjev.

33. Posli s povezanimi osebami

Povezave z družbami v skupini Krka

V tabeli so prikazani medsebojni odnosi (promet) z odvisnimi družbami v letu 2018.

v tisoč EUR	Prodaja	Nakupi	Prejeta posojila	Dana posojila
TERME KRKA, d. o. o., Novo mesto*	298	835	0	9.490
Farma GRS, d. o. o., Novo mesto**	515	10.328	8.250	0
KRKA-FARMA d.o.o., Zagreb, Hrvaška	3.287	21.742	0	0
KRKA ROMANIA S.R.L., Bukarešta, Romunija	86	25.710	0	0
KRKA-FARMA DOO BEOGRAD, Beograd, Srbija	21.349	3.667	0	0
KRKA-FARMA DOOEL, Skopje, Skopje, Severna Makedonija	18.318	1.681	0	0
KRKA FARMA d.o.o., Sarajevo, Sarajevo, Bosna in Hercegovina	4	335	0	0
KRKA Bulgaria EOOD, Sofija, Bolgarija	34	2.428	0	0
OOO KRKA-RUS, Istra, Ruska federacija	128.145	5.619	0	4.323
OOO KRKA FARMA, Istra, Ruska federacija	91.570	73.439	0	0
TOV KRKA UKRAJINA, Kijev, Ukrajina	122	12.286	0	300
TOO KRKA Kazakhstan, Almati, Kazahstan	14.359	3.509	0	0
KRKA - POLSKA, Sp. z o. o., Varšava, Poljska	31.079	37.442	0	0
KRKA ČR, s. r. o., Praga, Češka republika	88	12.086	0	0
KRKA Magyarországn Kft., Budimpešta, Madžarska	58	15.379	0	0
KRKA Slovensko, s.r.o., Bratislava, Slovaška	47	7.827	0	0
UAB KRKA Lietuva, Vilna, Litva	26	4.375	0	0
SIA KRKA Latvija, Riga, Latvija	17	3.189	0	0
KRKA Finland Oy, Espoo, Finska	6.299	1.729	0	0
TAD Pharma GmbH, Cuxhaven, Nemčija	55.926	12.644	6.750	0
KRKA Sverige AB, Stockholm, Švedska	29.540	1.482	0	0
KRKA Pharma GmbH, Wien, Dunaj, Avstrija	7.621	1.859	0	0
KRKA Farmacêutica, Unipessoal Lda., Estoril, Portugalska	11.029	1.686	0	0
Krka FARMACÉUTICA, S.L., Madrid, Španija	29.973	2.632	0	0
KRKA Farmaceutici Milano S.r.l., Milano, Italija	13.015	5.931	0	1.014
Krka France Eurl, Pariz, Francija***	5.177	4.341	0	33
KRKA PHARMA DUBLIN LIMITED, Dublin, Irska	6.042	25	0	0
KRKA UK Ltd, London, Velika Britanija	1.438	639	0	0
KRKA Belgium, SA, Bruselj, Belgija	1.714	1.459	0	220
Ningbo Krka Menovo Pharmaceutical Co. Ltd., Ningbo, Kitajska	20	725	0	0
KRKA USA LLC, Wilmington, ZDA	0	6	0	0
Skupaj	477.196	277.035	15.000	15.380

* skupaj z odvisno družbo Golf Grad Otočec, d. o. o.

** skupaj z odvisnimi družbami GRS TEHFARMA, d. o. o., GRS VIZFARMA, d. o. o., GRS PREK FARMA, d. o. o., GRS EKO FARMA, d. o. o., GRS TREN FARMA, d. o. o., in GRS VRED FARMA, d. o. o.

*** skupaj z odvisno družbo HCS bvba

Družbe v skupini Krka so z obvladujočo družbo poslovale na osnovi sklenjenih kupoprodajnih pogodb, pri čemer so bile uporabljene tržne cene izdelkov in storitev.

Letna obrestna mera za posojila znotraj skupine Krka je ob sklenitvi posojilne pogodbe priznana obrestna mera, ki jo določi minister za finance Republike Slovenije na podlagi zakona, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb za potrebe določanja obresti med povezanimi osebami. V letu 2018 se je gibala med 0,868 % in 2,839 %.

Stanje posojil, danih odvisnim družbam v skupini Krka, je opisano v pojasnilu 16, stanje posojil, prejetih od odvisnih družb, v pojasnilu 24, stanje terjatev do odvisnih družb v pojasnilu 20 in stanje kratkoročnih poslovnih obveznosti do odvisnih družb v pojasnilu 27.

Podatki o skupinah oseb

Konec leta 2018 so imeli člani uprave družbe Krka v lasti 37.040 delnic družbe Krka, kar predstavlja 0,1129 % celotnega kapitala družbe in 0,1154 % glasovalnih pravic.

Člani nadzornega sveta družbe so imeli konec leta 2018 v lasti 2130 delnic družbe Krka, kar predstavlja 0,0065 % celotnega kapitala družbe in 0,0066 % glasovalnih pravic.

Lastniški deleži članov uprave in nadzornega sveta v družbi Krka in njihovi deleži v glasovalnih pravicah

	31. 12. 2018			31. 12. 2017		
	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)	Število delnic	Delež v kapitalu (v %)	Delež v glasovalnih pravicah (v %)
Člani uprave						
Jože Colarič	22.500	0,0686	0,0705	22.500	0,0686	0,0701
Aleš Rotar	13.915	0,0424	0,0436	13.915	0,0424	0,0433
Vinko Zupancič	120	0,0004	0,0004	120	0,0004	0,0004
David Bratož	0	0	0	0	0	0
Milena Kastelic	505	0,0015	0,0016	505	0,0015	0,0016
Člani uprave skupaj	37.040	0,1129	0,1161	37.040	0,1129	0,1154
Člani nadzornega sveta, predstavniki lastnikov						
Jože Mermal	0	0	0	0	0	0
Hans-Helmut Fabry	0	0	0	0	0	0
Borut Jamnik	0	0	0	0	0	0
Julijana Kristl	230	0,0007	0,0007	230	0,0007	0,0007
Andrej Slapar	0	0	0	0	0	0
Boris Žnidarič	0	0	0	0	0	0
Člani nadzornega sveta, predstavniki zaposlenih						
Tomaž Sever	500	0,0015	0,0016	500	0,0015	0,0016
Franc Šašek	1.400	0,0043	0,0044	1.400	0,0043	0,0043
Mateja Vrečer	0	0	0	0	0	0
Člani nadzornega sveta skupaj	2.130	0,0065	0,0067	2.130	0,0065	0,0066
Skupaj	39.170	0,1194	0,1228	39.170	0,1194	0,1220

Pri izračunu deleža v glasovalnih pravicah so bile izločene lastne delnice (893.447 na dan 31. 12. 2018 in 691.717 na dan 31. 12. 2017).

Bruto prejemki skupin oseb

v tisoč EUR	2018	2017
Člani uprave	3.198	2.920
Člani nadzornega sveta	209	209
Bruto prejemki skupin oseb skupaj	3.407	3.129

Bruto prejemki zaposlenih na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so v letu 2018 znašali 10.404 tisoč EUR (9.996 tisoč EUR v letu 2017).

Prejemki članov uprave v letu 2018

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	408	166	8	624	244	1.032	418
Aleš Rotar	321	133	8	411	161	732	302
Vinko Zupančič	268	114	8	342	134	610	256
David Bratož	266	111	11	336	131	602	253
Milena Kastelic	159	75	5	63	25	222	105
Prejemki članov uprave skupaj	1.422	599	40	1.776	695	3.198	1.334

Neto bonitete in drugi prejemki						
	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Vračila stroškov	Regres za letni dopust	Skupaj
v tisoč EUR						
Jože Colarič	0,83	2,82	3,58	0,04	0,63	7,90
Aleš Rotar	0	2,82	3,70	0,98	0,64	8,14
Vinko Zupančič	1,87	2,82	1,63	0,82	0,65	7,79
David Bratož	0	2,82	6,13	0,94	0,65	10,54
Milena Kastelic	0	2,82	0,56	1,06	0,70	5,14
Prejemki članov uprave skupaj	2,70	14,10	15,60	3,84	3,27	39,51

Prejemki članov uprave v letu 2017

v tisoč EUR	Plača – fiksni del			Plača – variabilni del		Skupaj	
	Bruto	Neto izplačilo	Neto bonitete in drugi prejemki	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Jože Colarič	406	163	10	518	203	924	376
Aleš Rotar	312	133	5	354	139	666	277
Vinko Zupančič	266	112	8	295	121	561	241
David Bratož	263	109	11	289	114	552	234
Milena Kastelic	155	74	5	62	25	217	104
Prejemki članov uprave skupaj	1.402	591	39	1.518	602	2.920	1.232

Neto bonitete in drugi prejemki						
v tisoč EUR	Menedžersko zavarovanje	Dodatno pokojninsko zavarovanje	Druge bonitete	Vračila stroškov	Regres za letni dopust	Skupaj
Jože Colarič	0,83	2,82	6,15	0,05	0,57	10,42
Aleš Rotar	0	2,82	0,72	0,92	0,57	5,03
Vinko Zupančič	2,25	2,82	1,94	0,76	0,58	8,35
David Bratož	0	2,82	6,66	0,86	0,58	10,92
Milena Kastelic	0	2,82	0,03	1,00	0,64	4,49
Prejemki članov uprave skupaj	3,08	14,10	15,50	3,59	2,94	39,21

Druge bonitete vključujejo boniteto, povezano z uporabo službenega osebnega vozila tudi v zasebne namene, in morebitne druge bonitete. Vračila stroškov vključujejo vračila za stroške prevoza na delo in za prehrano med delom. Za opravljanje funkcije v nadzornih svetih ali upravnih odborih odvisnih družb člani uprave ne prejemajo sejin ali drugih plačil.

Prejemki članov nadzornega sveta v letu 2018

v tisoč EUR	Osnovno plačilo za opravljanje funkcije		Sejnine		Potni stroški		Skupaj	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov lastnikov								
Jože Mermal	23,25	16,91	1,38	1,00	0	0	24,63	17,91
Hans-Helmut Fabry	14,55	11,27	1,29	1,00	9,12	7,07	24,96	19,34
Borut Jamnik	21,31	15,50	2,65	1,93	0	0	23,96	17,43
Julijana Kristl	19,38	14,09	1,54	1,12	0,36	0,26	21,28	15,47
Andrej Slapar	22,86	16,63	2,04	1,48	0	0	24,90	18,11
Boris Žnidarič	19,38	14,09	2,15	1,57	0,30	0,22	21,83	15,88
Prejemki članov nadzornega sveta, predstavnikov zaposlenih								
Franc Šašek	20,93	15,22	2,65	1,93	0	0	23,58	17,15
Tomaž Sever	19,38	14,09	2,65	1,93	0,45	0,33	22,48	16,35
Mateja Vrečer	19,38	14,09	2,04	1,48	0	0	21,42	15,57
Prejemki članov nadzornega sveta skupaj	180,42	131,89	18,39	13,44	10,23	7,88	209,04	153,21

Po sklepu 16. skupščine delničarjev, ki je bila 7. 7. 2011, člani nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji sejnino, ki za posameznega člana nadzornega sveta družbe znaša 275,00 EUR bruto. Člani komisije nadzornega sveta prejmejo za udeležbo na seji komisije sejnino, ki za posameznega člana komisije znaša 80 % višine sejnine za udeležbo na seji nadzornega sveta. Sejnina za korespondenčno sejo znaša 80 % siceršnje sejnine. Posamezni član nadzornega sveta je ne glede na prej navedeno in torej ne glede na število udeležb na sejah v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila sejin, vse dokler skupni znesek sejin bodisi iz naslova sej nadzornega sveta bodisi iz naslova sej komisij nadzornega sveta ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Člani nadzornega sveta poleg sejin prejmejo osnovno plačilo za opravljanje funkcije v višini 15.500 EUR bruto na leto na posameznega člana. Predsednik nadzornega sveta je upravičen tudi do doplačila v višini 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta, namestnik predsednika nadzornega sveta pa do doplačila v višini 10 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Člani komisije

nadzornega sveta prejemajo doplačilo za opravljanje funkcije, ki za posameznega člana komisije znaša 25 % višine osnovnega plačila za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta. Predsednik komisije je upravičen tudi do dodatnega doplačila v višini 50 % doplačila za opravljanje funkcije člana komisije nadzornega sveta.

Člani nadzornega sveta in člani komisije nadzornega sveta prejemajo osnovno plačilo in doplačilo za opravljanje funkcije v sorazmernih mesečnih izplačilih, do katerih so upravičeni, dokler opravljajo funkcijo. Mesečno izplačilo znaša eno dvanajstino zgoraj navedenih letnih zneskov. Posamezni član komisije nadzornega sveta je ne glede na zgoraj navedeno in torej ne glede na število komisij, katerih član je ali jim predseduje, v posameznem poslovnem letu upravičen do izplačila doplačil, vse dokler skupni znesek takih doplačil ne doseže vrednosti 50 % osnovnega plačila za opravljanje funkcije za posameznega člana nadzornega sveta glede na dejanska izplačila na letni ravni.

Posojila skupinam oseb

v tisoč EUR	Stanje		Odplačila v letu	
	31. 12. 2018	31. 12. 2017	2018	2017
Člani uprave	0	0,45	0,45	1,33
Člani nadzornega sveta družbe (predstavniki zaposlenih)	0	0	0	0
Posojila skupinam oseb skupaj	0	0,45	0,45	1,33

Posojila zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so 31. 12. 2018 znašala 147 tisoč EUR (152 tisoč EUR na dan 31. 12. 2017). Odplačila posojil zaposlenim na podlagi pogodb, za katere ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, pa so v letu 2018 znašala 17 tisoč EUR (16 tisoč EUR v letu 2017). Posojila tem osebam so bila namenjena za reševanje stanovanjskih vprašanj.

34. Izobrazbena struktura zaposlenih

	2018		2017	
	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)	Povprečno število zaposlenih	Delež (v %)
Doktorji znanosti	140	2,7	135	2,7
Magistri znanosti	261	5,0	253	5,2
Univerzitetna izobrazba	1.669	31,7	1.580	32,2
Visokostrokovna izobrazba	674	12,8	619	12,6
Višješolska izobrazba	217	4,1	204	4,2
Srednješolska izobrazba	1.391	26,4	1.195	24,3
Kvalificirani delavci	740	14,1	733	14,9
Nekvalificirani delavci	169	3,2	192	3,9
Skupaj (povprečje leta)	5.261	100,0	4.911	100,0

35. Posli z revizorsko družbo

Pogodbena vrednost storitev revidiranja, ki jih je za družbo Krka v letu 2018 opravila revizorska družba ERNST & YOUNG Revizija, poslovno svetovanje, d. o. o., je bila 107 tisoč EUR (110 tisoč EUR v letu 2017).

36. Dogodki po zaključku obračunskega obdobja

Navajamo dogodke, ki so se zgodili v obdobju od konca leta 2018 do 31. 3. 2019.

Predsednik nadzornega sveta družbe Krka je 12. 3. 2019 prejel odstopno izjavo člana nadzornega sveta Hans-Helmuta Fabryja, ki je v dopisu sporočil, da z 12. 3. 2019 odstopa kot član nadzornega sveta Krke. Predsedniku nadzornega sveta, članom nadzornega sveta in članom uprave se je zahvalil za konstruktivno sodelovanje. Predvidoma bo začel sodelovati z družbo, ki Krki neposredno konkurira.

Evropska komisija je leta 2014 ugotovila, da naj bi Krka kršila določbo 101. člena Pogodbe o delovanju EU in s tem povzročila izkrivljanje konkurence na trgu perindoprila v EU, zato je Krki naložila plačilo kazni v višini 10.000 tisoč EUR. Krka je izrečeno kazen plačala v roku, ki ga je določila Komisija. Ker pa je menila, da s svojim ravnanjem ni kršila pravil konkurenčnega prava, je zoper odločbo vložila tožbo na Splošno sodišče EU, ki je decembra 2018 odločilo v korist Krke.

Odločba Splošnega sodišča še ni pravnomočna, Komisija je zoper odločbo Splošnega sodišča v pritožbenem roku vložila pritožbo, o kateri bo odločalo Evropsko sodišče. Komisija je sicer Krki v začetku leta 2019 res vrnila plačano kazen v višini 10.000 tisoč EUR, vendar je družba v skladu s strokovno pravno oceno prihodke iz tega naslova odložila.

Od 1. 1. 2018 do 31. 3. 2019 smo pridobili 76.346 lastnih delnic. Konec marca 2019 je imela Krka 969.793 lastnih delnic (2,957 % vseh delnic).

Poročilo neodvisnega revizorja

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Delničarjem družbe Krka d.d., Novo mesto

Mnenje

Revidirali smo ločene računovodske izkaze družbe Krka d.d., Novo mesto (družba), ki vključujejo ločen izkaz finančnega položaja na dan 31. decembra 2018 ter ločen izkaz poslovnega izida, ločen izkaz drugega vseobsegajočega donosa, ločen izkaz gibanja kapitala in ločen izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Po našem mnenju so priloženi ločeni računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega položaja družbe na dan 31. decembra 2018 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Podlaga za mnenje

Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja in Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o posebnih zahtevah v zvezi z obvezno revizijo subjektov javnega interesa (»Uredba (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta«). Naše odgovornosti na podlagi teh pravil so opisane v tem poročilu v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov*. V skladu s Kodeksom etike za računovodske strokovnjake, ki ga je izdal Odbor za mednarodne standarde etike za računovodske strokovnjake (Kodeks IESBA) ter etičnimi zahtevami, ki se nanašajo na revizijo ločenih računovodskih izkazov v Sloveniji, potrjujemo svojo neodvisnost od družbe Krka ter da smo izpolnili vse druge etične zahteve v skladu s temi zahtevami in Kodeksom IESBA.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Ključne revizijske zadeve

Ključne revizijske zadeve so tiste, ki so po naši strokovni presoji najpomembnejše pri reviziji ločenih računovodskih izkazov tekočega obdobja. Te zadeve smo upoštevali pri reviziji ločenih računovodskih izkazov kot celote ter pri oblikovanju našega mnenja o teh ločenih računovodskih izkazih in o teh ključnih revizijskih zadevah ne izražamo ločenega mnenja. Za vsako zadevo, ki jo posebej navajamo v nadaljevanju, opisujemo, kako smo jo obravnavali v okviru naše revizije.

Izpolnili smo vse svoje obveznosti, ki so opisane v odstavku *Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov*, vključno s tistimi, ki so povezane s temi zadevami. Zato je revizija vključevala izvedbo postopkov, ki smo jih določili na podlagi naše ocene tveganja pomembno napačne navedbe v ločenih računovodskih izkazih. Rezultati naših revizijskih postopkov, vključno s postopki, ki smo jih opravili v zvezi z zadevami, ki jih navajamo v nadaljevanju, služijo kot podlaga za naše revizijsko mnenje o priloženih ločenih računovodskih izkazih.

Poplačljiva vrednost terjatev do kupcev

Terjatve do kupcev so pomembne za družbo, ker predstavljajo 22,5 % vseh sredstev na dan 31. decembra 2018. Zaradi prisotnosti na globalnem trgu, je družba izpostavljena kreditnemu in poslovnemu tveganju. Proces izterjave terjatev, ki ga družba redno izvaja, je ključni element upravljanja z obratnim kapitalom družbe. Družba ima vzpostavljene kontrolne postopke, ki med drugim vključujejo bonitetno oceno strank ter aktivno spremljanje plačil kupcev. Ocena poplačljive vrednosti terjatev do kupcev zahteva od posloводства sprejem predpostavk in presojo pri oceni popravka vrednosti terjatev. Zaradi pomembnosti zneska terjatev do kupcev in ocene njihove poplačljivosti, je poplačljiva vrednost terjatev do kupcev opredeljena kot ključna revizijska zadeva.

V okviru revizijskih postopkov smo preverili obstoj terjatev iz poslovanja, ki vključujejo, a ni omejeno na preskušanje kontrol v procesu prodaje, preverjanje podpornih odpremnih listin ter pridobitev potrditve zneskov na vzorcu terjatev do kupcev. Na podlagi podrobne analize starostne strukture terjatev in preveritve vzorca spornih terjatev do kupcev, smo preverili ocene in predpostavke, ki jih je posloводство uporabilo pri izračunu popravka vrednosti terjatev. Preverili smo, v kolikšni meri so terjatve do kupcev zavarovane pri zavarovalnicah in kakšni so postopki v zvezi z podaljševanjem plačilnih rokov po izvedeni prodaji. Ocenili smo ustreznost razkritij družbe v zvezi s terjatvami do kupcev in s tem povezanimi tveganji (kreditno tveganje) ter starostno strukturo terjatev do kupcev v pojasnilu 32 - Finančni instrumenti in finančna tveganja k ločenim računovodskim izkazom družbe in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Pripoznavanje prihodkov – rabati in popusti

Prihodki od prodaje družbe se merijo z upoštevanjem danih popustov, vzpodbud in rabatov kupcem. Zaradi mnoštva in raznolikosti pogodbenih pogojev na trgih, na katerih družba posluje, se ocenjuje, da je postopek ocenjevanja popustov, spodbud in rabatov, priznanih na podlagi prodaje med letom, kompleksen. Prihodki so pripoznani v trenutku prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Pripoznavanje prihodkov smo opredelili kot ključno revizijsko zadevo, ker je eden izmed glavnih pokazateljev uspešnosti, ki ga spremlja družba, kar bi lahko ustvarjalo možnosti, da bi bili prihodki pripoznani, še preden bi prišlo do prenosa kontrole nad sredstvom na kupca.

Naši revizijski postopki so vključevali presojo primernosti računovodskih usmeritev družbe za pripoznavanje prihodkov, vključno s tistimi, ki se nanašajo na popuste in rabate ter ocenjevanje skladnosti s politikami z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Preverili smo učinkovitost notranjih kontrol družbe nad izračunom popustov in rabatov ter pravilnim časovnim pripoznavanjem prihodkov. Testirali smo vzorec posameznih transakcij prodaj, ki so se dogodili pred datumom bilance stanja, kot tudi dobropise, izdane po koncu poslovnega leta, da bi ocenili, ali so bili ti prihodki pripoznani v ustreznem časovnem obdobju in ali so bili bonusi in popusti na dan 31. decembra 2018 v celoti vračunani. Ocenili smo ustreznost razkritja prihodkov v pojasnilu 5 – Prihodki iz pogodb s kupci in razkritja vračunanih bonusov in popustov v pojasnilu 28 – Kratkoročne obveznosti iz pogodb s kupci in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Oslabitev naložb v odvisne družbe v ločenih računovodskih izkazih

Na dan 31. decembra 2018 znašajo naložbe v odvisne družbe v ločenih računovodskih izkazih 325,5 milijonov evrov, kar predstavlja 17,0 % vseh sredstev v ločenih računovodskih izkazih. Testi slabitev, ki jih je poslovodstvo izvedlo na osnovi diskontiranih bodočih denarnih tokov, so pomembni za revizijo, saj je postopek ocenjevanja kompleksen in od poslovodstva zahteva pomembne presoje in poslovodske ocene.

Zaradi vgrajene pomembne stopnje subjektivnosti ocene, smo to zadevo določili za ključno revizijsko zadevo.

Naši revizijski postopki so vključevali oceno točnosti poslovdskih ocen v preteklih obdobjih, ocenjevanje in testiranje predpostavk in metodologij ter diskontnih stopenj in vhodnih podatkov družbe. V revizijsko skupino smo vključili tudi strokovnjaka s področja ocenjevanja vrednosti podjetij za pomoč pri presoji diskontnih stopenj in ustreznosti uporabljenih modelov. Poleg tega smo preverili občutljivost določenih predpostavk v cenitvah, kot na primer vpliv zmanjšanja dobička iz poslovanja ali povečanja diskontnih stopenj na rezultate testov slabitev.

Ocenili smo ustreznost razkritij testiranja slabitev v pojasnilu 14 – Naložbe v odvisne družbe k ločenim računovodskim izkazom družbe in njihovo skladnost z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Rezervacije za tožbe

Kot je razkrito v točki 25 – Rezervacije, je družba udeležena v številnih tožbenih primerih, za katere je pripoznala rezervacije za tožbe v znesku 4,1 milijonov evrov.

Rezervacije za tožbe so pomembne za revizijo, saj je pri njihovem pripoznanju potrebna poslovodska presoja, sam postopek ocenjevanja pa je zapleten in temelji na prihodnjem razpletu dogodkov, zaradi česar smo zadevo opredelili kot ključno revizijsko zadevo.

Ocenili smo poslovodsko oceno trenutnega statusa sporov in zahtevkov do družbe ter presodili, ali bi morali pripoznati morebitne rezervacije in s tem povezana razkritja v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Poslovodstvo je pripravilo pravno in finančno oceno stanja in pridobilo oceno odvetnikov. Pridobili smo neodvisna pisna potrdila zunanjih odvetnikov družbe, ki družbi svetujejo o teh sporih in zahtevkih ter ocenili njihovo skladnost s sklepi poslovodstva. Ovrednotili smo razpon vrednosti in predpostavke, vključene v poslovodsko oceno potencialnih odlivov koristi in se o poslovodski oceni pogovorili s pravno službo družbe in upravo družbe.

Ocenili smo ustreznost razkritij družbe v pojasnilu 25 – Rezervacije k ločenim računovodskim izkazom, v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Druge informacije

Druge informacije obsegajo informacije v letnem poročilu, razen ločenih računovodskih izkazov in našega mnenja o teh ločenih računovodskih izkazih. Poslovodstvo je odgovorno za te druge informacije.

Naše mnenje o ločenih računovodskih izkazih ne vključuje drugih informacij in zato o njih ne izražamo nikakršnega zagotovila ali sklepa.

V zvezi z revizijo ločenih računovodskih izkazov je naša odgovornost, da te druge informacije preberemo in presodimo, ali so pomembno neskladne z ločenimi računovodskimi izkazi oziroma, ali na podlagi informacij, ki smo jih pridobili pri reviziji ali sicer, menimo, da so pomembno napačne. Poleg tega je naša odgovornost, da ocenimo ali so bile druge informacije v vseh pomembnih pogledih pripravljene v skladu z veljavnim zakonom ali predpisi in predvsem ali so te druge informacije usklajene z zakonom ali predpisi glede formalnih zahtev in postopkov za pripravo drugih informacij z vidika pomembnosti in, ali bi neskladnost s temi zahtevami lahko vplivala na presoje, zasnovane na teh drugih informacijah.

Na podlagi opravljenih postopkov poročamo, kolikor lahko ocenimo, da:

- so druge informacije, ki opisujejo dejstva predstavljena v ločenih računovodskih izkazih, v vseh pomembnih pogledih usklajene z ločenimi računovodskimi izkazi; in
- da so druge informacije pripravljene v skladu z veljavnim zakonom in predpisi.

Poleg tega je naša odgovornost, da na podlagi našega poznavanja in razumevanja družbe, ki smo ga pridobili med revizijo, poročamo o tem, ali druge informacije vsebujejo pomembno napačno navedbo. Na podlagi opravljenih postopkov v zvezi z drugimi informacijami nismo ugotovili nobenih pomembnih napačnih navedb.

Odgovornost poslovodstva, revizijske komisije in nadzornega sveta za ločene računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh ločenih računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in za tako notranje kontroliranje, kot je v skladu z odločitvijo poslovodstva potrebno, da omogoči pripravo ločenih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Poslovodstvo je pri pripravi ločenih računovodskih izkazov družbe odgovorno za oceno njene sposobnosti, da nadaljuje kot delujoče podjetje, razkritje zadev, povezanih z delujočim podjetjem in uporabo predpostavke delujočega podjetja kot podlago za računovodenje, razen če namerava poslovodstvo družbo likvidirati ali zaustaviti poslovanje, ali če nima druge možnosti, kot da napravi eno ali drugo.

Revizijska komisija in nadzorni svet sta odgovorna za nadzor nad pripravo ločenih računovodskih izkazov.

Revizorjeva odgovornost za revizijo ločenih računovodskih izkazov

Naši cilji so pridobiti sprejemljivo zagotovilo o tem ali so ločeni računovodski izkazi kot celota brez pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake, in izdati revizorjevo poročilo, ki vključuje naše mnenje. Sprejemljivo zagotovilo nudi visoko stopnjo zagotovila, vendar ni jamstvo, da bo revizija, opravljena v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja, vedno odkrila pomembno napačno navedbo, če ta obstaja. Napačne navedbe lahko izhajajo iz prevare ali napake, ter se smatrajo za pomembne, če je upravičeno pričakovati da posamično ali skupaj, vplivajo na gospodarske odločitve uporabnikov, sprejete na podlagi teh ločenih računovodskih izkazov.

Med izvajanjem revidiranja v skladu s pravili revidiranja uporabljamo strokovno presojo in ohranjamo poklicno nezaupljivost. Prav tako:

- prepoznamo in ocenimo tveganja pomembno napačne navedbe v ločenih računovodskih izkazih, bodisi zaradi napake ali prevare, oblikujemo in izvajamo revizijske postopke kot odzive na ocenjena

tveganja ter pridobivamo zadostne in ustrezne revizijske dokaze, ki zagotavljajo podlago za naše mnenje. Tveganje, da ne bomo odkrili napačne navedbe, ki izvira iz prevare, je višje od tistega, povezanega z napako, saj prevara lahko vključuje skrivne dogovore, ponarejanje, namerno opustitev, napačno razlago ali izogibanje notranjih kontrol;

- pridobimo razumevanje notranjih kontrol, pomembnih za revizijo z namenom oblikovanja revizijskih postopkov, ki so okoliščinam primerni, vendar ne z namenom izraziti mnenje o učinkovitosti notranjih kontrol družbe;

- presodimo ustreznost uporabljenih računovodskih usmeritev in sprejemljivost računovodskih ocen ter z njimi povezanih razkritij posloводства;

- na podlagi pridobljenih revizijskih dokazov o obstoju pomembne negotovosti glede dogodkov in okoliščin, ki zbuja dvom v sposobnost družbe, da nadaljuje kot delujoče podjetje, sprejmemo sklep o ustreznosti poslovodske uporabe predpostavke delujočega podjetja, kot podlage računovodenja. Če sprejmemo sklep o obstoju pomembne negotovosti, smo dolžni v revizorjevem poročilu opozoriti na ustrezna razkritja v ločenih računovodskih izkazih ali, če so taka razkritja neustrezna, prilagoditi mnenje.

Revizorjevi sklepi temeljijo na revizijskih dokazih pridobljenih do datuma izdaje revizorjevega poročila. Vendar kasnejši dogodki ali okoliščine lahko povzročijo prenehanje družbe kot delujočega podjetja;

- ovrednotimo splošno predstavitev, strukturo, vsebino ločenih računovodskih izkazov vključno z razkritji, in ali ločeni računovodski izkazi predstavljajo zadevne posle in dogodke na način, da je dosežena poštena predstavitev;

Revizijsko komisijo in nadzorni svet med drugim obveščamo o načrtovanem obsegu in času revidiranja in o pomembnih revizijskih ugotovitvah vključno s pomanjkljivostmi notranjih kontrol, ki smo jih zaznali med našo revizijo.

Obenem smo revizijski komisiji in nadzornemu svetu predložili našo izjavo, da smo izpolnili vse etične zahteve v zvezi z neodvisnostjo ter jih obvestili o vseh razmerjih in drugih zadevah, za katere bi se lahko upravičeno menilo, da vplivajo na našo neodvisnost in jih seznanili s tem povezanimi nadzornimi ukrepi.

Od vseh zadev, s katerimi smo seznanili revizijsko komisijo in nadzorni svet, smo zadeve, ki so bile najpomembnejše pri reviziji ločenih računovodskih izkazov tekočega obdobja, določili kot ključne revizijske zadeve.

Druge zahteve v zvezi z vsebino revizorjevega poročila v skladu z Uredbo (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta

Imenovanje in potrditev revizorja

Za zakonitega revizorja revidirane družbe nas je imenoval njen z zakonom določen organ dne 20. avgusta 2018, naše imenovanje pa je potrdila skupščina delničarjev družbe dne 5. julija 2018. Celotno neprekinjeno obdobje, vključno s predhodnimi podaljšanji našega sodelovanja z družbo (podaljšanje prvotnega obdobja za katerega smo bili imenovani za revizorja družbe) in ponovnimi imenovanji za zakonitega revizorja družbe, znaša 7 let.

Skladnost z dodatnim poročilom revizijski komisiji

Naše mnenje o računovodskih izkazih v tem poročilu je skladno z dodatnim poročilom revizijski komisiji družbe, ki smo ga izdali na dan 20.3.2019.

Nerevizijske storitve

Za revidirano družbo nismo opravili nobenih prepovedanih nerevizijskih storitev iz prvega odstavka petega člena Uredbe (EU) št. 537/2014 Evropskega parlamenta in Sveta, in smo pri opravljanju revizije zagotovili našo neodvisnost od revidirane družbe.

Poleg storitev obvezne revizije in tistih, ki so razkrite v letnem poročilu in računovodskih izkazih, nismo za družbo in njene odvisne družbe opravili nobenih drugih storitev.

Ljubljana, 26. marec 2019

Sanja Košir Nikašinović
Direktorica
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Lidija Šinkovec
Pooblaščenka revizorka

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

PRILOGA 1

Izvedeni nakupi lastnih delnic družbe Krka v letu 2018 po dnevih

Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
3. 1. 2018	9.674	56,88	550	7. 2. 2018	1.455	57,66	84	14. 6. 2018	2.003	58,43	117
4. 1. 2018	3.683	56,59	208	9. 2. 2018	1.432	56,44	81	15. 6. 2018	2.075	58,39	121
5. 1. 2018	3.132	56,48	177	12. 2. 2018	1.064	57,00	61	18. 6. 2018	2.106	58,34	123
8. 1. 2018	2.514	57,02	143	13. 2. 2018	1.291	57,32	74	19. 6. 2018	2.070	58,45	121
9. 1. 2018	3.485	57,60	201	14. 2. 2018	500	57,29	29	20. 6. 2018	1.630	58,69	96
10. 1. 2018	955	57,87	55	15. 2. 2018	901	57,18	52	21. 6. 2018	1.766	58,79	104
11. 1. 2018	3.383	57,94	196	16. 2. 2018	1.420	57,09	81	20. 8. 2018	514	58,19	30
12. 1. 2018	2.029	58,26	118	19. 2. 2018	465	57,70	27	21. 8. 2018	989	58,09	57
15. 1. 2018	1.687	58,46	99	19. 4. 2018	1.091	58,09	63	22. 8. 2018	242	57,89	14
16. 1. 2018	1.892	58,47	111	20. 4. 2018	625	58,13	36	23. 8. 2018	944	57,49	54
17. 1. 2018	200	57,69	12	25. 5. 2018	1.490	59,09	88	24. 8. 2018	918	57,07	52
18. 1. 2018	1.851	58,07	107	28. 5. 2018	1.539	59,10	91	27. 8. 2018	982	56,69	56
19. 1. 2018	1.071	58,07	62	29. 5. 2018	1.659	59,09	98	28. 8. 2018	1.032	56,50	58
22. 1. 2018	993	58,38	58	30. 5. 2018	1.720	59,10	102	29. 8. 2018	909	56,89	52
23. 1. 2018	3.470	59,28	206	31. 5. 2018	60	58,49	4	31. 8. 2018	1.068	57,69	62
24. 1. 2018	3.534	59,23	209	1. 6. 2018	1.914	58,09	111	3. 9. 2018	589	57,19	34
25. 1. 2018	3.463	59,10	205	4. 6. 2018	1.897	58,68	111	4. 9. 2018	1.197	56,89	68
26. 1. 2018	2.732	59,22	162	5. 6. 2018	282	58,09	16	5. 9. 2018	1.192	56,66	68
30. 1. 2018	2.254	58,89	133	6. 6. 2018	1.854	58,47	108	6. 9. 2018	1.253	56,69	71
31. 1. 2018	453	58,90	27	7. 6. 2018	1.944	58,30	113	7. 9. 2018	575	56,89	33
1. 2. 2018	1.712	59,03	101	8. 6. 2018	1.983	58,25	116	11. 9. 2018	739	56,86	42
2. 2. 2018	1.578	58,90	93	11. 6. 2018	1.941	58,41	113	12. 9. 2018	532	56,68	30
5. 2. 2018	1.169	58,09	68	12. 6. 2018	1.773	58,35	103	13. 9. 2018	1.270	56,80	72
6. 2. 2018	1.575	56,93	90	13. 6. 2018	1.957	58,47	114	14. 9. 2018	1.107	56,49	63

Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)	Datum	Število delnic	Povprečna cena delnice (v EUR)	Vrednost lastnih delnic (v tisoč EUR)
17. 9. 2018	1.136	56,49	64	9. 10. 2018	1.194	55,74	67	4. 12. 2018	3.209	55,63	179
18. 9. 2018	1.245	56,55	70	10. 10. 2018	1.071	55,49	59	5. 12. 2018	3.168	55,42	176
19. 9. 2018	936	56,36	53	11. 10. 2018	1.551	55,24	86	7. 12. 2018	3.361	55,44	186
20. 9. 2018	1.258	56,69	71	12. 10. 2018	1.630	55,09	90	10. 12. 2018	3.004	55,29	166
21. 9. 2018	1.243	56,59	70	15. 10. 2018	1.464	55,17	81	11. 12. 2018	3.053	55,09	168
24. 9. 2018	1.208	56,09	68	16. 10. 2018	1.665	55,03	92	12. 12. 2018	3.213	54,74	176
25. 9. 2018	1.164	56,04	65	17. 10. 2018	1.697	54,69	93	13. 12. 2018	923	55,49	51
26. 9. 2018	1.119	55,09	62	18. 10. 2018	1.769	54,86	97	14. 12. 2018	2.868	55,49	159
27. 9. 2018	640	55,29	35	22. 10. 2018	267	55,29	15	17. 12. 2018	3.001	55,33	166
28. 9. 2018	1.427	55,09	79	22. 11. 2018	3.128	54,86	172	18. 12. 2018	2.821	53,56	151
1. 10. 2018	1.235	55,33	68	23. 11. 2018	2.338	55,08	129	19. 12. 2018	2.684	58,72	158
2. 10. 2018	1.419	55,59	79	26. 11. 2018	348	55,20	19	20. 12. 2018	2.877	56,04	161
3. 10. 2018	330	55,09	18	27. 11. 2018	64	55,09	4	21. 12. 2018	2.932	55,68	163
4. 10. 2018	1.281	55,66	71	28. 11. 2018	2.974	55,36	165	27. 12. 2018	2.000	56,69	113
5. 10. 2018	1.335	55,64	74	30. 11. 2018	3.537	55,69	197				
8. 10. 2018	1.327	55,69	74	3. 12. 2018	1.168	55,69	65				
								Nakupi v letu 2018 skupaj	201.730	56,95	11.488

V povprečno ceno delnice je vključena tudi plačana provizija.

PODPIS LETNEGA POROČILA ZA LETO 2018 IN NJEGOVIH SESTAVNIH DELOV

Predsednik in člani uprave družbe Krka, d. d., Novo mesto smo seznanjeni z vsebino sestavnih delov letnega poročila družbe Krka in skupine Krka za leto 2018 in s tem tudi s celotnim letnim poročilom družbe Krka in skupine Krka za leto 2018. Z njim se strinjamo in to potrjujemo s svojim podpisom.

Jože Colarič
predsednik uprave in generalni direktor

dr. Aleš Rotar
član uprave

dr. Vinko Zupančič
član uprave

David Bratož
član uprave

Milena Kastelic
članica uprave – delavska direktorica